TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL
Sala Reservada
Número 112

Res.
112

Res 112(2)
T 146900
R 375722
C 1194499

Res 112(1)
T 146898
R 375368
C 1194494

+ S. R. Lit. 3. cap. 2

¶ Tabula ſiue directorium ſermonū dormiſecure ſm alphabeti ordinem que tangit materias in ſingulis ſermonibus cōtentas Incipit feliciter.

¶ Sequitur de A.

a Bſtinentes ⁊ bene ieiunantes mercedem habebūt apud deum. ſermone. xvj.
Abſtinentia eſt virtus et ſumma medicina. ſermone. xxxvj.
Abijcere debemus ſordes peccatorum. ſermone. j.
Abſcondita ſunt nobis quattuor que nullꝰ homo perfecte ſcit. ſermone. xxj.
Accidia eſt vnū de ſeptem vicijs contra donum fortitudinis. ſermo. xxxvj.
Aduentus domini triplex. ſermone. j.
Aduentus domini eſt quadruplex. ſer. iiij.
Admiranda ſunt quattuor omni mundo. ſermone. vj.
Aduocatus quando accuſatur dominus facit tria. ſermone. l.
Agricola quattuor facit circa agrum ſuum ſermone. xj.
Anima plus eſt q̄ corpus. ⁊ hoc ꝓpter quattuor. ſermone. lvj.
Animam chriſti cruciauerūt iudei quadrupliciter. ſermone. xxiiij.
A alia q̄tuor docēt nos ad vigilādū. ſ. xxj.
Arbor bōa q̄ttuor bona dꝫ habere. ſer. xlix.
Arbor bona debꝫ habere ſex ramos. Ibidē.
Arguere aliquem volens debet conſiderare quattuor. ſermo. xxxij.
Arguet deus hominem a quattuor. Ibidez

b Aptiſta iohannes fuit quadruplici vinculo ligatus ſermo. iij.
Baptiſmus eſt ianua ⁊ porta ſalutis. ſermo. xxxix.
Bella cernens aliquis princeps imminere ſibi tria facit. ſermone. x.
Bonꝰ paſtor circa oues ſuas facit quattuor ſermone. xxx.

c Ampana ē multiplex ſermone. xxv.
Charitas xp̄i incenſa tripliciter omnem naturalem amorē excellit. ſermone. xxiiij.
Cecatio oculorum fit quattuor modis. ſermone. xiiij.
Cecitatis illuminatio quadruplex. Ibidez.
Cena quadruplex. ſermo. xliij.
Creatura triplex defficit mortem xp̄i. ſermone. xxv.
Cibarijs diuerſis paſcit xp̄us oues ſuas. ſmo. xxx.
Circūciſio multiplex. ſermo. lxx.
Ciuitates quattuor ſunt in quibuꝫ habitāt omnes creature. ſermone. xv.
Cogitationibꝰ ſeptē bonis aduerſatur diabolus. ſermone. xix.
Conuerti debemus ad deum cito. propter quattuor cauſas ſermone. xv.
Contritio vera non infunditur: niſi a ſolo deo ſermo. xij.
Corpus chriſti anteq̄ꝫ accipiamus debemꝰ nos lauare a quattuor. ſermone. xxiiij.
Crux xp̄i ſignatur per altare. ſermo. lxviij.

d Rūz diligere debemꝰ quattuor modis. ſermone. lix.
Demones quattuor eijciuntur per quattuor virtutes. ſer. xix.
Deſertum ſignificat penitentiam veram ꝓpter quattuor cauſas. ſermo. xvij.
Dignitates ſeptem pro ſeptem vicijs vitatis ꝓmittit ipſe deus. ſermone. xliij.
Dilectionem depinxerunt romani ad modum iuuenis. ſermone. xxj.
Dilectio comparatur languori ꝓpter quattuor. ſermo. lix.
Diſciplina triplex. ſermo. xxiiij.
Dotes ſeptem quattuor corporis ⁊ tres anime. ſermone. xliij. ⁊ ſmone. lvj.

e Ccleſiam intrans ad audiendum miſſam ſex conditiones debet habere. ſer. lxvij
Et ſermone. lxviij.
Elemoſynam dantes habebunt mercedem apud deum. ſermone. xvj.
Errant duodeciꝫ genera hominū. ſer. xlviij
Exemplar eſt nobis xp̄us. ſermo. xxv.
Exempla quattuor dedit nobis xp̄us in cena ſua. ſmone. xxiiij.

f Acies hominis indicat complexionem eius: vt dicit Plato. ſermone. xiij.
Facies mundatur: vt fiat clarior. ſermone. lv.
Filia ſyon ſignificat aīam fidelem. ſermo. j.
Filij dei debemus eſſe quattuor modis. ſermone. lx.
Filio quattuor facit pater. ſermo. xv.
Fidelis quiſq̄ꝫ debꝫ fugere quattuor. ſ. lxvj.

g Ratia ſpiritusſancti ē lux. ſmone. xxxviij.
Gradus decē ſp̄uales trāſiuit

xp̄us retrorſum in ſole. ſermo. ij.
Gratioſum hominē faciunt tria. ſer. xxxiij.
Graue eleuatur ſurſuz per quattuor inſtrumenta. ſermo. xxxv.
Gloriam electorum dominus vult agere ꝑ tria, ſermone. vj.

h Ominum quattuor genera non intrabunt in regnum celorum. ſermo. xlvij
Hominum duodecim genera errant in eccleſia. ſermo. xlvij.
Hominum quattuor generibus loquebatur deus. ſermone. lxj.
Homo quilibet debet facere quattuor circa cor ⁊ corpus ſuum. ſermone. j.
Hominum in hoc mundo triplex diſtinctio ſermone. xij.
Humilitas eſt mater xp̄i. ſermo. xviij.
Humilitas cōmēdatur in quattuor. ſ. lij.
Humanuz genus ante peccatū in paradiſo habuit tres magnas dignitates. ſer. xiiij.

i Lluminatio quadruplex. ſermone. xiiij.
Judicabit chriſtus. in quo iudicio faciet quattuor. ſermo. ij.
Judicium quodlibꝫ ſemper quattuor vel quinq; perſonas requiri. ſermo. xxxij.
Inuidie vitio multi moriūtur in aīa. ſ. lviij.
Ingratitudo eſt ventus exiccans. ſermo. x.

l Euare debem⁹ oculos ad deum. iiij. modis. ſermone. xx.
Litteras q̄ttuor ſcripſit pater filio ſuo ſermone. xx.
Loca ſunt quattuor in quibus omnis creatura continetur. ſermone. lviij.
Loquebatur dominus quattuor generibus hominum. ſermone. lxj.
Lux eſt quadruplex. ſermone. xxxviij.

m Anſuetudo xp̄i oſtenditur in tribus. ſermo. j.
Maria virgo fuit ortus concluſus multis modis. Sermo. iiij.
Maria eſt flos. ſermone eodez.
Manus ſunt quattuor quas debemus inſpicere. ſermone. xxix.
Mercedem quattuor genera hominuz habebunt apud deum. Sermo. xvj.
Miſſam bonam volens audire habebit ſex conditiones. ſermo. lxviij.
Miſericordiam quattuor generibus hominum vult oſtendere deus. ſermone. lv.
Miſericordiam facere multa ſunt que commouent hominem. ſermo. ibidē.
Montes quattuor ſunt ſpirituales. Ser. ix.
Mors triplex malorum. Sermo. xlij.
Mortē xp̄i triplex creatura defleuit. ſ. xxv.
Mors quadruplex. ſermo. xlvij.
Mundus comparatur nocti. ſermone. xlvj.
Mundus omnis quattuor admirat̄. ſer. vj.
Mundi partes quattuor ſunt que ſuas habent portas. ſermo. xxix.
Mundat̄ aliqua res quattuor modis. ſ. lv.

n Atus eſt nobis xp̄us paruulus. ſermone. lxix.
Naues ſignificant mercatores Sermone. xxxvj.
Nullus homo perfecte ſcire poteſt quattuor in hac vita. ſermone. xxj.
Nuncij tres. ſermone. xx.

o Culi iuſti hominis quattuor videre dn̄t. ſmo. liiij.
Oculos noſtros ad deum quattuor modis leuare debemus. Sermone. xx.
Oportebat xp̄m in quattuor eſſe. ſermo. vij.
Opiniones quattuor de anima. Ser. xxiiij.
Oſculate ſunt xp̄m quattuor ꝑſone. Ibidez.

p Anibus quinq; paſcit deus familiam ſuam. ſmo. xx.
Panis ſacramētalis quattuor vtilia homini digne ſumenti preſtat. ſ. xlj.
Paſtor bonus circa oues ſuas quattuor facit. ſermone. xxx.
Predicatoris debent in vinea laborare. ſermone. xij.
Predicatoris conuerſio probatur tribus rationibus. ſermone vj.
Peccatori quattuor ſunt aſſumenda ſi vult a deo exaudiri. ſermone. xviij.
Peccatoribus quattuor teſtimonia adducētur. ſermone. xxxvj.
Peregrinus eſt xp̄us factus ꝓ nobis ꝓpter quattuor. ſermone. xxvij.
Petere debemus quattuor. ſermone. xxxiiij.
Principem gratioſum faciūt tria. ſer. xxxij.

r Ationem reddemus in die iudicij de tribus. ſermo. j.
Rationem oportet nos reddere de quattuor. ſermo. l.
Radices male ſunt tres. ſermone. ix.
Regnum celorum non intrabunt quattuor genera hominum. ſermone. xlvij
Reſurrexit xp̄us quattuor modis. ſer. xxvj.
Rex quilibet debet habere quattuor cōditiones. ſermone. j.
Rex habet quattuor ꝓprietates bonas. ſermone. xxxij.

Rote fortune cõpa͂t ſtatus mũdi. ſmone. vj.
S Acramenti venerabilis quadruplex dignitas. ſermone. xxiij.
Securibus ſex percutitur peccator. ſmone. xxx.
Seruis ſuis facit dñs q̃ttuor bona. ſ. lxiij.
Signũ q̃druplex in ſole factũ eſt ⁊ fiet. ſer. ij.
Scribere debẽt duodecim gña hoĩm ſuper virgas conſcientie ſue noĩa eorũ. ſmo. xlix.
Scriptura quadruplex. ſermo. lxiiij.
Spũſſanctus quattuor opatur. ſer. xxxvij.
Status duodecim ſunt in eccl'ia. ſmo. xlix.
Status hoĩs tripliciter ↄſideratᷣ. ſmo. xlij.
Sollicitudo mala hꝫ tres malas ↄditões ſed bona ſollicitudo hꝫ tres bonas. ſer. lvj.
Stulticie quattuor ſunt ꝓpter quas homo contriſtari debet. ſermone. xxxj.
Supbia pingitur cũ tribus coronis. ſ. xix.
T Eſtimonia quattuor adducẽtur ſuper peccatores et non credentes. ſermone. xxxvj.
Trinitate quattuor ſunt inueſtiganda. ſermo. xlj.
Triſtantur quattuor genera hominum ꝓpter quattuor cauſas. ſermone. xxxj.
Thronus iudicialis. ſermo. iij.
V Ani honoris imago q̃ eſt. ſermone. lxiiij.
Uẽti quattuor ſpũales. ſmo. x.
Uerbum dei eſt audiendu ꝓpter quattuor. ſermo. xiij.
Ueſtimentorũ tria genera habuit chriſtus ſermone. xxv.
Uitia ſex impugnant nos velut ſex duces.
Uie quattuor in quibus multi deficiunt. ſermone. xlviij.
Uinculum quadruplex eſt in quibus homines ligãtur. ſermone. iij.
Uinea eſt eccleſia vel anima fidelis. ſer. xij.
Uinum quadruplex. ſermone. viij.
Uirtutes quattuor que debẽt regere regnũ conſcientie. ſermone. v.
Uita eterna nulli datur gratis ꝓpter tria. ſermone. xij.
Uita quadruplex eſt. ſermone. lxij.
Uoces quattuor audire debet quilibet peccator. ſermone. liij.
X ꝑm honorare debem⁹ in quattuor. ſermone. xxij.
Xp̃s dedit nobis quattuor exẽpla. ſermone. xxiij.
Xp̃us ſurrexit quattuor modis. ſermo. xxvj.
Xp̃us oſtendit diſcipulis ſuis quattuor propter quattuor cauſas. ſermone. xxviij.
Xp̃us exiuit a patre quattuor modis. ſmone. xxxij.
Xp̃us aſſumptus eſt in celum propter quattuor. ſermone. xxxv.
Xp̃us tria ſecreta dixit diſcipulis ſuis. ſermone. xxij.
Xp̃i corpus per quattuor virtutes fuit eleuatum. ſermone. xxxv.

¶ Explicit tabula ſermonum.

Joan gonçalez ... merador

de Joangoncal

M Joangonc
cal

M

con con

¶ Sermones dñicales cũ expoſitionibus euangelioꝝ per annũ ſatis notabiles ꝛ vtiles omnibꝰ ſacerdotibus paſtoribus ꝛ capellanis qui dormi ſecure vł dormi ſine cura ſunt nũcupati eo ꝙ abſq3 magno ſtudio faciliter poſſunt incorporari ꝛ populo ꝑdicari. Incipiunt feliciter.

Dñica prima aduentus. ſermo primus.

Icite filie ſyon. Ecce rex tuus venit tibi manſuetus. Math. xxi. Uerba iſta ſcripta ſunt originaliter zacha. ix. Ubi dicit. Exulta ſatis filia hieruſalem iubila filia ſyon. Ecce rex ꝛc. Et legũtur ꝟba iſtius euãgelii duabus dñicis. ſ. in prima dñica aduẽtus. ꝛ in dñica palmarũ. In dñica palmaꝝ legitur: qꝛ cõuenit illi dominice quantũ ad ſenſum ꝛ factũ hiſtoricũ. Sed in dñica prima aduentus cõuenit quãtum ad ſenſum ꝛ factũ allegoricũ. qꝛ allegorice per aduentũ xp̄i in hier'm ſignatur aduentꝰ xp̄i in carnẽ. Appropinquauit enĩ dominus ſpũaliter hieroſolimis qñ per carnis aſſumptionẽ in quã eſt pacis viſio viſitauit illã ꝛ recõciliauit ſibi. Dicit ergo. Dicite filie ſyon ꝛc. In ꝟbis iſtis tria ſunt cõſideranda. Primũ eſt quid ſignat' per filiã ſyon ꝛc. Secundũ eſt q̄s eſt rex iſte ꝛ quomodo appellatur. Tertiũ eſt quõ rex iſte venit ꝛ ad quid venire dicitur. Primũ notatur cũ dr̄. Dicite filie ſyon. Scḋm cũ dicit. Ecce rex tuus. Tertiũ cũ dicit. venit. Primo ergo ꝑ iſtam filiã ſyon quelibꝫ aīa fidelis ſignatur qꝛ ſyon interp̄tatur ſpeculũ. ꝛ q̄libet aīa fidelis eſt filia xp̄i qui eſt ſpeculũ ſine macula. ꝛ cãdor lucis eterne. Sap. vii. Uel filia ſyon dicitur aīa fidelis. qꝛ in ipſa tanq̄ in ſpeculo lucet ꝛ reſultat imago dei ad cuius imaginẽ facta eſt. Geñ. ij. Creauit deꝰ hominẽ ꝛc. Uere in qualibet aīa fideli relucet imago dei tanq̄ in ſpeculo. maxime qñ eſt mũda ab omni pctõ mortali: ſed quãdo eſt in aliquo pctõ mortali: denigrata eſt ſuper carbones. Treñ. iiii. de pctõribus denigrata eſt facies eorũ ſuper carbones. Et alibi Egreſſus eſt a filia ſyon omnis decor eius. Uel per filiã ſyon ſignatur anima fidelis q̄ debet ſpeculari ꝛ cõtemplari celeſtia: qꝛ ſicut dicitur Job. v. Homo naſcitur ad laborem. ſ. quãtũ ad corpꝰ. ꝛ auis ad volãdũ. i. anima ad contẽplandũ celeſtia. Scḋm eſt videre quis eſt iſte rex ꝛ quomõ appellatur Iſte rex xp̄us eſt. ꝛ appellatur Jeſus id eſt ſaluator mundi. Lu. j. Dixit angelus beate Marie. Ecce cõcipies ꝛ paries filiũ ꝛ vocabis nomen eius. Jeſum. i. ſaluatorẽ mundi. Rex iſte xp̄us eſt. ipſe rex eſt qui hꝫ in veſtimento ꝛ in femore ſuo ſcriptum. Rex regũ ꝛ dñs dñantium. Apo. xix. Ecce omnes filii regum iſtius ſeculi nõ ſunt niſi reguli reſpectu illius. De illo rege dr̄. Eſay. xiij. Dñs iudex noſter. legifer noſter. rex noſter ꝛc. Iudex noſter dr̄: qꝛ nos omnes iudicabit. legifer noſter: quia quando venit in mundũ nouam legem. id eſt legem euangelicã nobis dedit ꝛ reliquit. Hec enĩ eſt lex precioſa glorioſa ꝛ immaculata ꝛc. Rex noſter dicitur: quia nos regit. Pſ. Dominus regit me ꝛc. Iſte rex quinq3 cõditiones habuit quas habere debet quilibet rex bonus ꝛ quilibet bonus xp̄ianus qui eſt rex ſuiipſius ꝛ ſenſuũ ſuorum. ſcꝫ iuſticiam. ſapientiam. potentiã. manſuetudinẽ ꝛ humilitatẽ. Manſuetudo iſtius regis noſtri oſtẽditur in tribꝰ ad preſens fuiſſe. Primũ eſt in benigna peccatorũ ad penitentiã vocatione. ꝛ in eorũ dulci receptiõe. vt patet in Matheo apoſtolo ꝛ Maria Magdalena. Itẽ manſuetus ꝛ benignꝰ eſt in peccatorũ dulci receptõne. Joelis. ij. Conuertimini ad dominũ deum veſtrũ qm̄ benignus ꝛ miſericors eſt. Secundũ eſt in auſcultatione ꝛ exauditione orationum penitentium ꝛ clamorum pauperum clamantium ad eum. quia dulciter exaudit eos. Pſ. Clamorem pauperũ exaudiuit dñs. Tertium fuit in dulci reſpõſione. Joh. xiij. Dixit ieſus ꝓditori. ꝛ querentibus eum. Quẽ queritis. Qui dixerunt. Jeſum nazarenũ. Qui dixit. ego ſum. Illã manſuetudinem habere debemus: qꝛ Prouerb. xiij. dr̄. Reſponſio mollis frãgit irã. ſermo durus ſuſcitat furorem. ſic certe manſueti hereditabunt terram. Pſ. Manſueti hereditabunt terrã ꝛc. Dicite ergo filie ſyon. Ecce rex tuus xp̄s venit tibi. i. ad vtilitatem tuã. iuſtus. ſapiẽs. potens. manſuetus ꝛ humilis. O filia ſyon tuus dicitur rex iſte qꝛ pro te natus propter te pauper effectus ꝓ te famẽ ꝛ ſitim paſſus ꝓ te flagellis ceſus. ꝓ te vulneratus. pro te mortuus ꝛ crucifixus. Ideo dr̄ Eſay. ix. Paruulus natus eſt nobis ꝛ pro nobis filiꝰ datus eſt nobis ꝛ pro nobis ad mortẽ datus. Tertiũ reſtat cõſiderare quomodo rex noſter venit ꝛ ad quid venire dicitur. Sciendũ autem ꝙ tripliciter venit: ſcilicet in carnẽ in mẽtẽ ꝛ ad iudiciũ manifeſtationẽ. Primꝰ aduentꝰ fuit multũ deſiderabilis. Secũdus dulcis ꝛ delectabilis. Tertiꝰ eſt crudelis et terribilis. De p̄mo aduẽtu dr̄ Aggei. ij. Ue-

niet deſideratus cunctis gẽtibus. certe ad
uentum iſtũ deſiderabãt patres dicentes.
Eſa.lxiiij. Utinã dirũperes celos ꝛc. Circa
iſtum aduentũ noui regis facere debemus
quattuoꝛ q̃ fieri ſolent circa alicui⁹ noui re
gis aduentũ. Pꝛio ꝙ de ei⁹ aduẽtu multuꝫ
debem⁹ gaudere. Ad phili.iiij. Gaudete in
dño ſemꝑ. Uere gaudere debem⁹ de aduen
tu xp̃i in carnẽ ſicut ſerui de ſua libertate ꝛ
captiui de ſua liberatiõe. ꝛ egroti de ſua ſa-
nitate. ꝛ ceci de ſui luis recuꝑatiõe: qꝛ exoꝛ
tum eſt in tenebꝛis lumẽ rectis coꝛde. et ſi-
cut ꝑditi de ſua ſaluatione. ꝛ moꝛtui de ſua
ſuſcitatiõe. ad oĩa iſta venit xp̄s in mũduꝫ
ꝛc. Scõm ẽ ꝙ circa iſtũ aduentũ debemus
oẽs ſoꝛdes pctõꝝ a coꝛdib⁹ nr̃is remouere
et abiicere. Ro.xiij. Abiiciam⁹ oꝑa tenebꝛa
rum ꝛc. Tertiũ ẽ ꝙ debem⁹ nos ꝑ̃pare ꝛ bo
nis oꝑib⁹ adoꝛnare vt digne poſſim⁹ aduẽ
tum ei⁹ celebꝛare. Et ſicut dꝛ. Eccle.ij. Qui
timẽt dñm ꝑ̃pabũt coꝛda ſua. Quartũ eſt ꝙ
debem⁹ ei mũera ꝑcioſa mittere ꝛ offerre ſi
cut fecerũt tres reges. Scðus aduẽtus eſt
in mentẽ. De iſto dꝛ. Joh.xiiij. Ad eũ venie
mus ꝛ mãſionẽ apð eũ faciem⁹. Uere ante
aduentũ xp̄i in mẽteꝫ ꝑ grãm fuim⁹ faciles
ad ſeducẽdũ ꝛ debiles ad bñ oꝑandũ. Ter
tius aduẽtus erit ad iudicij manifeſtatiõeꝫ
De quo pſal. De⁹ nr̃ manifeſte veniet ꝛc.
ignis añ ip̄m ꝑ̃cedet dñs ad iudiciuꝫ veniet
ad iudicandũ bonos ꝛ malos. ꝛ ad reddẽ
dũ ei de oĩb⁹ ꝛ ſingulis factis rõem ꝛ cõpo
tum. Uñ debem⁹ eẽ ꝑati ↄtra iſtũ aduentũ
ad credẽdũ ei rõeꝫ ꝛ ↄpotũ de trib⁹. Pꝛimũ
eſt de ṽbis ocioſis. qꝛ ſicut ip̄e dicit. Mat.
xij. Dico vobis qm̃ de oĩ ṽbo ocioſo qð lo-
cuti fuerint hoĩes reddẽt rõem in die iudi-
cij. quãto magis de mẽdaciis de detractio
nibus peſſimus ꝛ iuramẽtis ꝛc. Sap.i. Qui
loquit̃ iniq̃ nõ põt latere. Scðm eſt de ꝓꝑͥ-
is factis. Uñ athenaſi⁹ in ſymbolo ad cui⁹
aduentũ oẽs hoĩes reſurgere hñt cũ coꝛpo
ribus ſuis ꝛ reddituri ſũt ꝛc. Tertiũ eſt de
bonis collatis. Math.xxv. Poſt multũ vero
tꝑis venit dñs ſerui illi⁹ ꝛ poſuit rõem cuꝫ
eo de bonis ſibi collatis qũo illa cuſtodierit
Et ꝑ̃mo de bonis nature. ſ. de aĩa ꝛ coꝛꝑe. ꝛ
de bonis grãe: vt de virtutib⁹ ꝛ bonis foꝛtũe:
vt de diuitiis ꝛ etiã de tꝑe cõmiſſo nobis ad
agendũ pñiam. Uñ dꝛ cuilibꝫ. Redde rõem
villicatiõis tue. lu.xvi. Jdeo debem⁹ eẽ ꝑati
ad reddendũ ei rõem de iſtis oĩb⁹. qꝛ neſci-
mus qñ veniet. Lu.xij. Uos eſtote ꝑati qꝛ q̃
hoꝛa nõ putatis fili⁹ hoĩs veniet: ꝛ ſicut dꝛ
ibidẽ. Btũs ille ſeruus quẽ cuꝫ venerit dñs
inuenerit ita facientẽ. i. paratum. cõtra ad-
uentum chꝛiſti ad iudicium: qꝛ ſuper om̃ia
bona cõſtituet eum: ſcꝫ gloꝛie. que nobis cõ
cedat ieſus chꝛiſtus dñs noſter.

¶ Dñica ſcða aduentus. Sermo.ij.

e Runt ſigna in ſole ꝛ lu-
na ꝛ ſtellis. Luc.xxi. Quãuis eñ
vnuſq̃ſq꜡ hõ iudicat̃ in moꝛte ſm̃
merita ꝛ illud iudiciuꝫ eſt quo ad hoĩes. iõ
neceſſe eſt vt fiat iudiciũ generale vbi hoĩes
iudicant̃ ꝛ demones ꝛ angeli. Jn iſto iudi-
cio faciet dñs quattuoꝛ q̃ debent fieri in iu-
dicio tꝑali qñ reus eſt captus ꝛ ad moꝛtem
iudicandus. Pꝛimo iudex iubet miniſtros
tuba clangẽtes: vt oẽs veniãt ꝛ ſñiam audi
ant: vt pꝫ Amos.ij. Moꝛiet̃ moab in clãgo-
re tube. Scðo ſcripta legunt̃ coꝛaꝫ oĩ popu
lo ꝓꝑͥe ↄfeſſionis q̃d ille reus fecit: vt ptꝫ
Heſter.xiij. Duos ſeruos cõfeſſos iuſſit rex
duci ad moꝛtẽ eo ꝙ confeſſi fuerũt ꝙ võlue
runt occidere regem. Tertio notificat ſñia
iudicis ab oꝛe ꝑlata qualem moꝛtẽ ſuſtine
re debẽt. Exodi.xxij. Nõ patiaris maleficos
viuere ſuꝑ terraꝫ. Quarto obediẽtia mini-
ſtroꝝ trahentiũ reum ad ſuppliciũ. vnde
dꝛ.ij. Mach.vi. His dictis trahebãt reũ ad
ſuppliciũ. Jſta quattuoꝛ vult facere dñs no
ſter iudex viuoꝝ ꝛ moꝛtuoꝝ. Hec quattuoꝛ
ꝓbantur in hoc euãgelio. Nouitates ſigno
ruꝫ tanq꜡ tube clãgentes. poteſtates celoꝝ
tanq꜡ ſerui commẽdabiles. iudices eminẽ-
tes tanq꜡ reges venerabiles natiões euidẽ
tes tanq꜡ confeſſiones demonſtrabiles. Et
hec patent in euãgelio vbi dominus dixit di
ſcipulis ſuis de iudicio vltimo querentibus
Erunt ſigna in ſole ꝛ luna ꝛ ſtellis et in ter-
ris preſſura gentiũ pre confuſione ſonitus
maris. qꝛ belue marine magnũ ſonitũ faciẽt
q̃ audiet̃ ꝑ vniuerſum mũdũ ꝛ fluctuꝫ qui
extẽdent contra naturalẽ vſum curſuꝫ ſuũ
vltra terminum: areſcentibus hoĩb⁹. i. ho-
mines erunt macri, ꝑpter timoꝛẽ qui ſuꝑue
niet vniuerſo oꝛbi. Nam virtutes celoꝝ. i.
angeli mouebunt̃ ad compatienduꝫ hoĩb⁹
et tunc videbunt filium hominis venientẽ
ad iudicium in nubibus celi cum ptãte ma
gna ꝛ maieſtate. His aũt fieri incipiẽt. bus
id eſt cũ hec fiant ſupꝛadicta reſpicite et le
uate capita veſtra. Et dixit eis ſimilitudinẽ
vt illud melius poſſent intelligere. Uidete
ficulneam ꝛ om̃s arboꝛes cũ ꝓducint iam
ex ſe fructum ſcitis: qꝛ iam ꝓpe eſt eſtas. no
minat ibi ficulneam: quia eſt pꝛima arboꝛ
que eſtateꝫ nunciat ſuis floꝛibus. Jta ꝛ vos
cum hec videritis fieri ſcitote quoniam ꝓ-
pe eſt regnum dei. Amen dico vobis: quia

non preteribit generatio hec. quia homies
naſcētur ⁊ moriētur donec hec omia fiant.
Celum ⁊ terra trāſibūt. i. potius celum ⁊ ter
ra pirent ꝙ̄ verba mea vera nō fierent. ⁊ ſic
patet euangeliū. Quo ad thema redeundo.
Erūt ſigna in ſole ⁊ luna. Nota quadruplex
ſignum factū eſt ⁊ fiet in ſole. pͥmū ſignuz
factum eſt ſub Joſue. ſcdm ſignū tēpe. Eſa.
tertium ſignū tpe paſſionis. quartū ſignum
fiet in iudicio. Et iſta quattuoꝛ ſigna debēt
bene notari ꝓpter doctrinā ſingularē ⁊ ſpi-
ritualem. Pͥmū ſignuz factū eſt ſub ioſue
de quo legit Joſue. x. per figurā. i. doctrinā
ſpiritualē. Un̄ quādo Joſue debebat filios
iſrael ducere ad terrā ꝓmiſſionis venerunt
quinꝙ̄ reges paganoꝝ cum exercitib⁹ eorū
vt impedirent eos. ſed Joſue pugnabat cō
tra eos adiutorio dei. ⁊ ſol iaz declinauit ad
occaſuz. ⁊ clamauit Joſue cū tota fide. Sol
ne mouearis donec habuerim⁹ victoriā cō
tra inimicos noſtros. Sol obediuit ei ⁊ ſte-
tit ad ſpacium vni⁹ diei donec oēs īimicos
vinceret. Jta moraliter ſm apoſtolum ad
Roma. xv. Quecūꝙ̄ ſcripta ſunt ad noſtraz
doctrinā ſcripta ſūt in antiqua lege. Et ſcā
ſunt ad noſtrā doctrinā in lege noua. Filij
iſrael ſūt fideles q̄ intēdūt ire poſt hāc vitā
ad terram ꝓmiſſionis eterne. ſed quinꝙ̄ re
ges cū ſuis exercitib⁹ impugnāt nos. i. qnꝙ̄
ſenſus corporis. ſcz viſus. auditus. guſt⁹
tactus. ⁊ odoratus. Exercitus eoꝝ eſt mun
dus dyabolus ⁊ caro ꝓpria. Sed Joſue. i. q̄
libet fidelis dz cum tota fide deū in tēpta-
tione orare. ſol ne mouearis. ſed ſtes tādiu
donec habuerim⁹ victoriaz. Sol iſte eſt Je-
ſus xp̄s q̄ dꝛ ſol iuſticie ne mouearis. ſz ſtes
mihi in adiutoriuz. Et qn̄ chriſt⁹ ſol iuſticie
ita deuote inuocat. tunc paratus erit ſemp
hoiem iuuare. ꝓpterea ad clamorez Joſue
ſtare fecit ſolem. Et hoc patz de ſancto An
tonio q̄ fuit multipliciter tēptatus: ⁊ a dia
bolo in corpe laceratus: ſed ſtetit xp̄s verus
ſol ſup eum. ⁊ dixit Anthoni⁹. Ubi eras bo
ne Jeſu. Rn̄dit ego ſum hic ⁊ ſteti ſupra te:
ſed volui ꝓbare fidem tuaz. Jdeo qn̄ ipſum
oramus ſemp ſtat vt gratiā nobis infundat
Scdm ſignū legimus. iiij. Reg. xx. Factum
eſt verbum dn̄i ad Eſaiā ꝓphetaz. Uade ⁊
dic Ezechie regi vt diſponat domui ſue: qꝛ
morietur. qui fecit ſm p̄ceptum dn̄i: ⁊ dixit.
Ezechie. Diſpone domui tue qꝛ morieris. ⁊
ille vertebat ſe ad parietem: ⁊ fleuit fletu ma
gno: ⁊ dn̄s vidit lachrymas ſuas: ⁊ dixit.
Uade ⁊ dic Ezechie. Ecce vidi lachrimas
tuas addam tibi. xv. ān̄os ad vitaz tuā. Et
cum propheta hec ſibi diceret petijt ſignuz
in ſole: ita ꝙ ſol per decē gradus iuit retror
ſum. Jta moraliter Ezechias infirmus
corporaliter ſignat genus humanum ſpi-
ritualiter infirmatum in aīa. Et ſicut Eze-
chias fleuit fletu magno ꝓ vita: ⁊ rogabat
deuotiſſime: ita patriarche ⁊ ꝓphete ꝓ vita
⁊ liberatione totius mundi generis huma-
ni clamantes erant illud. Eſa. lxiiij. Utinaz
dirumperes celos, ⁊ deſcē. ⁊ dn̄s exaudiuit
voces eoꝝ. Unde ait illud pſ. Propter ge
mitum pau. nunc exur. di. do. Et cum nos
voluit de eterna morte liberare fecit ſignū
in ſole diuinitatis: ita ꝙ per decez gradus
iuit retrorſuz. Primus fuit primus chorus
angelorum ⁊ ſupremus: ſcz ſeraphin: q̄ taz
ardenter in diuino amore adherēt deo lau
dando ipſum. Secūdus gradus cherubin:
qui per ſublimitatem ſcientie ſecreta diui-
na contemplantur. Tertius gradus thro-
ni in quibus de⁹ ſedet vt iudicio ſuo diſcer-
nat. Quartus gradus dn̄ationes: qui tan-
te dignitatis ſunt vt alijs preſint: ⁊ pro di-
uerſis cauſis mittant ad nos. Quint⁹ gra-
dus eſt poteſtates. qui tante potētie ſunt vt
malis angelis reſiſtant ⁊ puniāt in hoc mū
do qui eccleſiā dei impugnant. Sextus eſt
virtutes qui habēt magnā poteſtatē a deo
miracula faciēdi. Septimus gradus ē p̄n-
cipatus qui ad hoc mittūtur vt p̄ncipes mū
di cuſtodiant ⁊ informent. ſed heu eos au-
dire nolunt. Octauus eſt archangeloꝝ qui
mittūtur vt ꝓnuncias regant ⁊ magna nob
reuelent. Nonus eſt angelorum quoꝝ offi
cium eſt homies cuſtodire: vt patz in pſal.
Angelis ſuis mādauit de te vt cuſto. ⁊c. De
cimus gradus eſt hoies ꝓpter quos miſit x̄
p̄ū filiū ſuū qui ſe humiliauit formaz ſerui
accipiēs. ⁊ hoc fuit ſignuz ꝙ nos deberet re
dimere a morte eterna. ⁊ iſte ſol oriebatur ī
natiuitate ei⁹ occidit in paſſione ⁊ reuerſus
eſt in locum ſuū in aſcenſione. ⁊ hoc eſt ſm
ſignum ſolis. Tertium ſignum ſolis factū
eſt tempore paſſionis xp̄i de quo legitur in
euangelio. Luc. xxiij. Ab hora ſexta vſꝙ̄ ad
nonam tenebre facte ſunt ꝑ vniuerſam ter-
ram ⁊ ſol obſcurat⁹ eſt. ⁊ iſta obſcuratio nō
fuit eclypſis ſed miraculoſe. Hoc ſignuz fe-
cit dn̄s ꝓpter tres cauſas. Primo vt ſe verū
deum oſtenderet qui ſolem creauit. naz tan
ta fuit in quorūdam iudeoꝝ corde duricia
vt de ſigno non curabant. ⁊ ideo ceci fuerūt
⁊ ceci manent in intellectu vſꝙ̄ in diem iu-
dicij. Secundo vt fideles ſuos ad compatiē
dum incitaret. Nam ſol naturalis luxit cuz
ſuo domino. quāto magis nos xp̄iani qui re
dempti ſum⁹ ſua ſanctiſſima paſſione. Ter

tio chriſtus ſolem obſcurauit in paſſione vt impij ad pniam reuocarentur. ſicut multi fecerũt: vt pz in euãgelio vbi dr. q illi qui venerũt ad ſpectaculũ illud viſis ſignis percutiebãt pectora ſua ⁊ reuertebãtur: qre percutiebãt pectora. certe hoc eſt ſignũ pnie. Ita etiã ⁊ nos pniaʒ p pctis faciamꝰ. ſed duriora ſunt corda ſaxis q̃ ſequi ad penitendum nolũt. Quartũ ſignũ ſolis fiet in iudicio extremo: qñ celi mouẽdi ſunt ⁊ terra: de quo ſigno dicit. Mat. xxiiij. Statim poſt tribulationẽ dierꝝ illorꝝ ſol obſcurabitur. Iſta obſcuratio ſolis nõ erit p interpoſitionẽ lune vt eclipſis ſed ꝟtute diuina. ⁊ pꝑter pcõres dãnãdos ⁊ nõ lucebit amplius ſup terram. Huius figurã legimꝰ. Ezech. xxxij. dixit dominus ad Ezech. Fili vade ad regẽ pharaonem ⁊ ſume ſup eũ lamentũ ⁊ dic ad eũ. Ecce hec dicit dñs. Ex quo tu aſſimilatꝰ es leoni ⁊ drachoni q̃ eſt in mari: expandã ſup te rethe meũ ⁊ extraham te piſciam te in terram ⁊ irrigabo terraʒ fetore ſanguis tui et operiã ſup te cuʒ extinctus fueris celos ne pluãt. ⁊ ſolẽ nube tegam ⁊ luna nõ dabit lumen ſuũ. ⁊ gladiꝰ regis babylonis veniet tibi ⁊ plangent te oẽs tribus terre. Ita moraliter p hũc regẽ egypti notat pctõr. q̃ tenebroſus eſt in pctis ad quẽ dicũt pdicatores aſſimilatus eſt leoni pꝑter pctã manifeſta: ⁊ aſſimilatꝰ eſt drachoni pꝑter pctã occulta. Vñ ait Gre. Leo apte iraſcit: dracho occulte inſidiat. expandã rethe in iudicio eterno et extraham te de mari huius ſeculi ⁊ irrigabo terrã cum fetore peccatorꝝ tuorꝝ cum extinctus fueris: id ẽ expulſus a facie mea nec ſol ſcʒ naturalis nec ſol diuinitatis dabit tibi amplius lumen ſuum. Ideo quo ad thema. Erunt ſigna quattuor ſaluationis: incarnationis: redemptionis: et eterne dãnationis

¶ Dñica tertia aduẽtus. Sermo. iiij.

C Um audiſſet iohãnes in vinculis opera xpi mittẽs duos diſcipulos. Mathe. xi. Uidemus q qñ homo eſt in vinculis ⁊ in loco obſcuro tunc nõ põt eſſe letus. Iuxta illd. pſ. Poſuerunt me in lacu inferiori in tenebris et in vmbra mortis: tũc hoĩs illius deſiderium eſt ab iſto vinculo abſolui ⁊ ad lucem venire. ita fuit Johãnes baptiſta qui fuit q̃druplici vinculo ligatus de quibus deſiderabat abſolui. Fuit eñ in vinculis ſui pꝓpꝛij corporis vbi aĩa ſedebat in carcere. Vñ Romanorum. vij. Quis me liberabit de carcere mortis huius. Scdo in vinculis huiꝰ mũdi. Tertio fuit in vinculis deſerti vbi corpꝰ ſuum velut in vinculis caſtigauit ne macularet ſuam ſanctam vitã. Quarto fuit in vinculis Herodis. ideo miſit duos diſcipulos de diſcipulis ſuis ad chriſtum vt ipm interrogarent vtrum Johãnes deberet annunciare chriſti aduentũ ad lymbuʒ ſanctis patribus. ſicut prenũciauit aduentũ chriſti in mundum. ⁊ de hoc dicit in euãgelio hoc. Johannes eñ exiuit deſertuʒ. ⁊ predicauit peccatoribus penitentiã ⁊ increpauit Herodẽ dicens. Non licet tibi habere vxorẽ fratris tui penitentiam age. pꝑter hoc poſuit eum in carcerem. ⁊ Johãnes habuit aliquos diſcipulos qui ipſum ſequebãtur pꝑter ſanctitatem vite ⁊ doctrine eius. vt ptz in euangelio. In illo tempe. Cum audiſſet Johannes in vinculis opera chriſti mittens duos de diſcipulis ſuis: vt dicerent. Tu es q̃ venturus es an alium expectamus. q. d. debeo exiſtẽtibus in lymbo dicere tuum aduentũ quia mori debeo in carcere pꝑter veritateʒ Et rñdens ieſus ait illis. Eũtes renunciate iohanni q̃ audiſtis ⁊ vidiſtis. ceci vidẽt. claudi ambulant. leproſi mundãtur. mortui reſurgũt. pauperes euangelizãtur. i. pctõres conuerſi ſunt ⁊ pdicant ſanctũ euangelium et ait ieſus. Beatus qui nõ fuerit in me ſcãdalizatus. i. qui nõ recedit de fide: ſed pmanebit vſq ad finem. Et tũc illis abeũtibus cepit Jeſus dicere ad turbas de iohanne. Quid exiſtis in deſertum videre arũdinem vẽto agitatã. q. d. Johãnes nõ eſt quaſi arũdo q a vento moueat. quid exiſtis videre hoĩem mollibus veſtitum: certe nõ: quia iohannes veſtitũ habet de pilis camelorꝝ qui mollibus veſtiũtur in domibꝰ regũ ſunt: ſed quid exiſtis videre pꝓphetam: certe iohannes eſt plus q̃ pꝓpheta: qꝛ qd pꝓphete predicebãt hoc. Johes digito demõſtrabat. h eñ eſt de quo ſcriptũ eſt. Ecce mitto angelum meũ ante faciem tuã q̃ preparabit viã tuaʒ ante te. ecce euangeliũ. Quo ad thema. Cũ audiſſet Johãnes in vinculis opera chriſti In ſpeciali eſt notandũ q quadruplex ẽ vinculum in quibꝰ oẽs hoĩes ligãtur. Primuʒ vinculum eſt amoris. Scdm pudoris. Tertium honoris. Quartũ horroris et eterne dãnationis. Primum eſt vinculum amoris quo oĩa ligãtur ad diuinũ amoreʒ vt deũ ſuper oĩa diligant: de hoc vinculo dicitur Col. iij. Habeatis dilectionem que eſt vinculum pacis. Iſto vinculo fuitꝰ ligatus apoſtolus Paulus. Romanorꝝ. viij. cum diceret Neq mors: neq vita: neq gladius: Neq timor. poterit me ſeparare a charitate.

xpi. De quo vinculo amoris legim⁹ figuraꝫ i. Reg. vbi legimus ꝙ Dauid vicit Goliã in quinqꝫ lapidibus. ⁊ liberauit populũ israeliticũ de ptãte Golie ⁊ inimicoꝝ: ꝓptea Jonathas fili⁹ regis Saul iniit pactũ cuꝫ Dauid ⁊ quasi vinculo amoris inter se colligabãtur: ꝙ erãt ambo tanti amici quasi habērẽt vnã aĩaꝫ. ⁊ Jõathas exuit se tunicã suã ⁊ iduit eã Dauid. Jta moralit. Golias eſt diabolus q̄ obſedit ciuitatẽ noſtri corpis vnd iqꝫ ⁊ nititur aiam noſtrã cape: ſed dauid manu fortis. i. iuſtus hõ deũ diligẽs vincit Goliã. i. diabolũ in q̃nqꝫ ptibus pnie: videlꝫ cõfeſſiõe: cõtritione ⁊ ſatiſfactõe: ieiunio ⁊ oratione. ⁊ liberauit aĩam suã de ptãte diaboli ⁊ iõ Jonathas. i. xp̃s fili⁹ altiſſimi regis ipm infantũ diligit ꝙ colligat se cũ eo quaſi vinculo dilectõis: ⁊ iduit eũ veſtimento ſalutis vt in die iudicij hõeſte valeat ambulare: vt pꝫ ſm apoſtolũ: vt prius dictũ eſt. Secũduꝫ eſt vinculum pudoris peccatoꝝ. De iſto vinculo dicit Dauid in pſ. Dirupiſti dñe vincula mea ⁊c. Jſtud vinculũ ſoluitur p bonaꝫ operationẽ. vñ Eſa. lii. Captiua filia ſyõ ſolue vincula colli tui. Syon dicitur ſpeculũ ⁊ ſignificat animã deuotã que eſt ſpeculũ ſcẽ trinitatis: iõ cõſulit ꝓpheta di. Solue vincula co'li tui. Ack. xii. Petrus ſedebat in vinculis cathenis duab⁹ cõſtrictus: ſꝫ vẽit ãgelus: ⁊ excitauit eũ dicẽs. Surge ⁊ ſeq̃re me: ⁊ ſecut⁹ eſt eũ: ⁊ cũ vẽiſſet extra portã ait. Nũc ſcio vere: qꝛ miſit dñs angelũ ſuũ: ⁊ liberauit me de manu herodis: ⁊ de oĩ expectatõe plebis iudeoꝝ. Jta moraliter pctõꝛ cũ in tenebris pctõꝝ eſt cathẽis ferreis vel vinculis cõſtrict⁹ venit ãgel⁹ dñi. i. gratia dei ſibi iſpirãs ⁊ dicẽs. Surge velociter a pctis tuis: ⁊ ſeq̃re me p cõtinẽtiã ⁊ per viã innocẽtie. Accipe veſtimẽtum ſalutis qđ amiſiſti per culpaꝫ: ⁊ ſic educitur de vinculis ad vitã rectã q̄ tendit ad eternã ſalutẽ: ⁊ tũc peccatoꝛ cogitans preterita peccata ait. Nũc ſcio vere qꝛ miſit domin⁹ angelũ ſuũ. ⁊ liberauit me de manu herodis: id eſt diaboli: ⁊ de oĩ expectatione plebis iudeoꝝ. i. damnatoꝝ. Unde dicit beatus Aug. Eductus per gratiam diuinã de viculis pctõꝝ meoꝝ cõuerſus vidi abyſſuꝫ in qua iacuerã. ⁊ ſic pꝫ ſm vinculum. Tertiũ vinculũ eſt honoris. ⁊ iſtud eſt tr. plex: vt pꝫ Eccle. iiii. Funicul⁹ triplex difficile rũpit. Hui⁹ figurã legim⁹ ꝙ romani depingebant amorẽ mũdi ad moduꝫ pulchre mulieris ſtãtẽ in circulo aureo in quo erat ſcriptũ litteris aureis: qđ ſum diſcerne: cuꝫ ſcieris fuge: ⁊ deſideria ſperne: ſic m̃lti ſancti fecerũt ⁊ deo adheſerũt. vñ pſ. Mihi adherere deo bonũ eſt. Jtẽ ſcribebat iuxta. Recedo ſcꝫ a deo cũ amoꝛ me trahit ꝓ vinculuꝫ ſupbie. Jtẽ ſcribebatur in alia pte. Sũ charus dũ viuo: qꝛ mũdus diligit qđ ſuũ eſt: ſed poſt mortẽ valde amar⁹ eſt. Jtẽ ſcribebat i tertia pte imaginis. Ludo. illudit eñ hoĩeꝫ ⁊ intiñ decipit ꝙ diſcernere veruꝫ neſcit: vt pꝫ de duobus viris quoꝝ vn⁹ vocauit aliũ: ⁊ dixit ad eũ. Aue mi frater: ⁊ cultello ipſuꝫ occidit. Jta heu multos iam occidit ⁊ decipit amoꝛ huius mũdi. Jtem ſcribebatur in quarta parte imaginis. Excedo mẽtem. et hoc patꝫ de Salomone: cui⁹ mentẽ exceſſit amoꝛ mũdi: ⁊ ſic ipſum ligauit ꝙ deos alienos adoꝛauit ꝓpter amorẽ mũdi. Et ſic bene põt quilibet dicere quẽ ligauit vinculum amoris hui⁹ mũdi. Funes pctõꝝ circũplexi ſunt me. Quartũ vinculum eſt horroꝛis ⁊ eterne damnatõis: de quo vinculo ait dñs Mat. xxii. Ligatis manibus ⁊ pedibus ꝓiicite eũ in tene. extre. ibi erit flet⁹ ⁊c. De iſto vinculo legim⁹ figurã. Dañ. iiii. Uidebam ⁊ ecce arboꝛ in medio t̃re alta nimis: qꝛ ſummitates eius celos tangebant: aſpect⁹ eius ad terminos oꝛbis terrarũ: ⁊ folia eius pulchra: ⁊ fruct⁹ eius nimis ſuaues: ſub vmbra eius aialia ⁊ beſtie: ⁊ in ramis ei⁹ volucres celi: ⁊ ex ea veſcit oĩs caro: ⁊ vigil ſanct⁹ deſcẽdit de celo: ⁊ foꝛtiter clamauit. Succidite arboꝛẽ p̃ſcindite ramos ei⁹: diſſipate fructus ei⁹: ⁊ fugiẽt beſtie ⁊ volucres de ramis: ſꝫ ⁊ germẽ radicis ei⁹ vinculo ferreo ligate ⁊ coꝛ fere det ei. Jta moraliter arboꝛ in medio terre eſt pctõꝛ in pctis hui⁹ mũdi: qꝛ alt⁹ eſt: qꝛ peccare nõ deſinit: magn⁹: qꝛ magna cõmittit foꝛtis: qꝛ foꝛtit in ipſis vitijs laboꝛat aſpectus ei⁹ vſqꝫ ad terminos vniuerſe terre: qꝛ de pctõ ſuo nõ erubeſcit folia eius pulchra. i. laus hũana: fruct⁹ ei⁹ nimis delectabiles bona tpalia ſubter beſtiã requeſcũt: id eſt carnales delectatões in q̃bus viuũt vt beſtia: volucres celi in ram. s. i. bona ſpũalia: vt eſt intellect⁹: volũtas memoꝛia: ⁊ ſeptem dona ſpũſſcti: ⁊ ex ea oĩs caro veſcitur: qꝛ nutrit ſuã carnem: ⁊ multos pctõꝛes carnaliter viuẽtes: huic ſic viuenti cõminatur duplex pena: videlicet mortis tpalis. i. naturalis: ⁊ mortis eternalis vñ ſeq̃tur. Uigil de celo. i. de⁹ q̄ vigilat ſup nos clamat ad angelos ſuos. Succidite arboꝛẽ iſtã. Mat. vii. Oĩs arboꝛ q̄ nõ facit fructũ bonũ excidetur Luc. iii. Securis eſt iã ad radicẽ poſita. ramĩ p̃ſcidũt. i. q̃nqꝫ ſenſus coꝛpis: folia: i. eſt leticia mũdi ⁊ laus hũana ſanctis diſpguntur. i. bona ſua tempal. a: vt pꝫ in pſ. Relinquent alienis diuitias ſuas: volucres que

ſunt dona ſpūalia recedūt: videlʒ ſapientia
intellectus: voluntas: ⁊ memoria ⁊c. Radix
id eſt anima ligatur vinculo ferreo in eterna
damnatiōe: ideo frange vinculum culpe: li-
ga te vīclō amoris: ⁊ fuge vīclʒ horroris ⁊c.

¶ Dominica quarta. Ser. iiij.

Ipſe eſt qui poſt me ven-
turus eſt. Joh. i. Nota ꝙ videmꝰ
ad oculū in iſtis naturalibꝰ quā-
do aliquis pnceps magnus vult
nouā terrā intrare vbi diu nō fuit nūcios ſo-
lēnes ſolet predeſtinare: vt qſqꝫ valeat ſe ꝑ-
parare vt cū honore tali principi valeat ob-
uiare: ita dñs noſter rex celi ⁊ terre q̄ vt ait
Johā. in Apoca. xix. in veſtimēto ſuo ſcrip-
tum habet. Rex regū ⁊ dñs dñantiū: cū vo-
luit in hunc mūdum intrare: ⁊ diabolum in
ſuo regno extirpare: voluit ſolēnem nunciū
ſcʒ ſanctū Johannē baptiſtaʒ velut angelū
premittere qui ſuū aduentū mūdo intima-
ret. Ait ergo. Ipſe eſt q̄ poſt me vēturus eſt
Quomodo aūt iudeis aduentū xp̄i inſinua-
uit pʒ in euangelio hodierno: q: Johannes
baptiſta erat in deſerto circa iordanē: ⁊ pro-
pter ſanctitatem vite ſue noluit cōuerſari
in mūdo: tūc iudei credebāt ip ſuʒ eſſe xp̄m
vt patet in euāgelio. In illo tempe miſerūt
iudei ſacerdotes aliquos ⁊ leuitas in hieru-
ſalē ⁊ dixerūt. Ite ⁊ interrogate Johānem.
Tu quis es. xp̄s es. Et iohānes cōfeſſus eſt
veritatē dicendo. Ego nō ſum xp̄s. Iterum
interrogauerunt eum. Quis ergo es hely-
as es tu. ⁊ dixit: non ſum helyas: ⁊ iterum
dixerunt: ꝓpheta es tu: reſpondit. Non. di-
xerunt ergo ei. Quis es: vt reſpōſum demꝰ
his qui miſerunt nos: quid dicis de teipſo:
ait Johannes: Ego ſum vox clamātis in de-
ſerto dirigite. i. preparate viaʒ dñi ſicut ait
Eſa. Et qui miſſi fuerant erant ex phariſe-
is. ⁊ interrogauerūt eū: ⁊ dixerunt. Quid er-
go baptizas ſi non es xp̄s: neqꝫ helyas: ne-
qꝫ ꝓpheta. Rn̄dit eis Johānes. Ego bapti-
zo vos in aqua. medius aūt veſtrū ſtetit quē
vos neſcitis. i. xp̄s qui mediator eſt iter ho-
minē ⁊ deū quē vos nō vultis cognoſcere: ip-
ſe eſt qui vēturus eſt cuius nō ſum dignus:
vt ſoluā corrigiā calciamēti eius: ⁊ hoc di-
xit in figurā humilitatis. hec facta ſunt in
bethania regione deſerti trans iordanem:
vbi Johānes erat baptizās: ⁊ ſic patet euā-
gelium. ꝙ Johānes precurſor erat ⁊ nūcius
ad aduentum dñi preclamandum vt patet
in themate. Ipſe eſt qui venturus eſt. No-
ta ꝙ quadruplex eſt aduentus domini: q̄a
primo venit in vteruʒ virginis velut rex in
ortum. ſecundo venit in mundum ſicut me-
dicus ad egrotum. tertio venit in menteʒ ſi-
cut amicus ad amicum. quarto venit ad iu-
dicium ſicut iudex ad ſententiam. Primo
dico ꝙ chriſtus venit in vterum virginis ſi-
cut rex in ortum delitioſuʒ. Nam videmus
ꝙ iſti magni reges habent circa caſtra ſua
ortos delitioſos ad quos intrant ad ſpaciā-
dum: ita vterus Marie virginis fuit ortus
delitioſus regis eterni preparatus. Unde
Canti. v. Ueniat dilectus meus in ortū ſu-
um. Ortus delitioſus debet eſſe bene cōclu-
ſus ne beſtie intrent. Iſte fuit ortus Marie
bene cluſus. Unde Canti. iiij. Ortus con-
cluſus ſoror mea ſpōſa ortus cōcluſus. dicit
bis cōcluſus ꝓpt̄ duplicē caſtitatē. Fuit eñ
extra quo ad quinqꝫ ſenſus corporis: vide-
licet viſum: guſtum: odoratū: tactum: et au-
ditum. cuſtodia angelorū vallatus iſte ort
ita ꝙ nec leo ſuperbie: nec vrſus auaricie:
nec vulpes doloſitatis intrare potuit. Iteʒ
fuit cōcluſus ab intra: ita ꝙ mens eiꝰ nulla
mala cogitatione potuit maculari. In iſto
orto fuerūt tres flores: ſcʒ viola: roſa: ⁊ lili-
um. Uiola ſignificat hūilitatē: que eſt pri-
mus flos annūciās eſtatē. Hunc florē inue-
nit Gabriel cum ad eā intrauit dicēs. Aue
gratia plēa ⁊c. Reſpōdit hūiliter. Ecce an-
cilla dñi fiat mihi ſm verbum tuū. Secun-
dus flos eſt liliū: ⁊ ſignificat caſtitateʒ que
fuit in vtero ꝟginis. Uñ ait de ea Canti. ij.
Sicut liliuʒ inter ſpinas: ſic amica mea ⁊c.
Tertius flos in hoc orto fuit roſa charita-
tis. vñ dr̄. Sap. xxiiij. Quaſi plātatio roſe in
hierico. ⁊ ſic pʒ primū. Secūdo venit in mū-
dum ſicut medicus ad egrotum. Nam vide-
mus ꝙ quādo aliquis homo eſſʒ infirmus
vſqꝫ ad mortem: ⁊ ſi quis nunciaret ſibi me-
dicum venire qui poſſet eum bene ſanare:
de hoc multū gauderet. ita humanitas fu-
it infirmata vſqꝫ ad mortem eternam: ſicut
Dauid dicit in pſal. Multiplicati ſunt in-
fir. ⁊c. Sed ipſe medicus xp̄s in hūc mūdū
venit curare genꝰ humanū: ideo dicit Gre-
go. in ſermōe de aduentu. Magnus iacebat
infirmus: ideo magnus venit medicus q̄ eſt
xp̄s. i. Thy. i. Fidelis ſermo ⁊ omni accepti-
one dignus. Uenit eñ xp̄s in hunc mundū
pctōres ſaluos facere. Ad tytuʒ. iij. Non ex
operibus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm
ſuam magnā miſericordiā ſaluos nos fecit
O in quanta miſeria damnationis eramꝰ:
deū offendebamꝰ: ⁊ ipſe in nullo nobis fuit
obligatus: in nullo nobis indiguit. ⁊ tamen
propter nos venit in mundum vbi tot incō-
moda ⁊ tantā mortem ſuſtinuit. Ecce quā-
ta mīa venit deus ad hoīes dñs ad ſeruos
diues ad egenos: potēs ad īfirmos: ſapiēs

ſtultos. bonus ad impios medicus ad egro
tos. Et ex ezech. xviij. pꝫ hoc vbi dr̄ In quacū
ꝗ hora pctõr ingemuerit ei⁹ pctã nunꝗ re-
cordabor. Johã. iij. Deus verax eſt implere
que promiſit. Seqtur correlariū ꝙ de⁹ nos
nunꝗ damnabit. Sed timeo ꝙ noſmetipſi
ꝓ pctã noſtra damnabimus noſmeipſos: ſi
non cõuertimur ad veniã per veram ⁊ inte-
gram confeſſionē. Et ideo xp̄s venit in hūc
mundū vt nos ſanet ſicut medicus: vt patꝫ
in euãgelio Lu. x. Homo quidã deſcēdebat
ab hierl'm in hierico: ⁊ incidit latrones qui
ip̄m ſpoliauerūt ⁊ vulnerauerūt vſꝗ ad mor
tem ⁊ ſemiuiuū reliquerūt eum. venit autē
⁊c. Poſtea venit ſamaritan⁹ q̄ mia motus ē
ſuper illum infirmū: ⁊ lauit cū vino vulnera
eius ⁊ infudit oleū ip̄m ſanãdo ⁊c. Itē mora
liter homo iſte q̄ deſcēdit a hierl'm in hieri-
co eſt humanitas deſcēdens ꝓpter pctm̄ de
ſtatu innocētie in ſtatū miſerie ⁊ incidit i la
trones. i. ſp̄us malignos qui ip̄m velut latro
nes ꝟtutibus ſpoliauerūt ⁊ vſꝗ ad mortē
aīe vulnerauerunt. qđ cõqueril' Eſa. dicens.
vulnerati eramus ꝓpter pctã nr̄a: ſꝫ ſacer-
dos. i. ſacerdotes antiq̄ legis ip̄m curare nõ
potuerūt: nec leuita. i. p̄res legis nature: ſed
venit ſamaritan⁹. i. medicus nr̄ Jeſus xp̄us
qui mia motus infudit vinū ſue humanita-
tis mixte cum deitate ⁊ cum oleo mie in vul
nera noſtra ⁊ ſanauit nos medicus. Jõ ait
Eſa. vulnerati eramus ⁊ eius liuore ſanati
ſumus. Et ſic pꝫ ſcd̄m ꝙ xp̄s in hunc mun-
dum: vt medicus ad infirmū venit. Tertio
dixi ꝙ xp̄s venit in mentē hois velut amic⁹
ad amicū. Uidemus ad oculū qñ aliq̄s ha-
bet amicum ad ipſum venire volentē ⁊ in oi
bus ditare cupientē ſolet ſe preparare ſuū
hoſpitiū quãtum videlꝫ poteſt ornare. Ita
ſp̄ualiter xp̄s verus amicus noſter q̄ magnã
amicitiã circa nos oñdit: qꝛ ꝓ nobis in vera
amicitia mortē ſuſtinuit. vnde dr̄. Eccle. vi.
Amico fideli nulla eſt comparatio. Et ille
amicus libēter quotidie veniret ad nos gra
tiam ſuã nobis infundēdo ſi nos eſſem⁹ pa-
rati: vt ipſe ait Apoca. iij. Ego ſto ad oſtiū
⁊ pulſo ſi quis mihi aperuerit intrabo: ⁊ ce
nabo cū illo. O quãtum excitatur aīa deuo-
ta in aduentu illi⁹ amici. vñ zacha. ix. dicitur
Gaude ⁊ letare filia ſyõ: quia ecce venio ait
dñs. Filia ſyon eſt aīa deuota que debꝫ deū
diligere corde puro. Cor em̄ ſm̄ ph̄m eſt in
medio corpis poſitū. O quãtū aīa gaudere
poteſt de aduētu tam nobilis dñi tam vtilis
hoſpitis ſicut ſolet gaudere ſponſus de ſpõ
ſa ſibi amicabili. Eger de aduētu fidelis me
dici: amicus de aduentu fidelis amici. Ipſe

chriſtus eſt ſpõſus quo nullus dr̄ ſpecioſior
vnde dauid. Specioſus forma pre filijs ho
minū. Medicus quo nullus peritior ad ſa-
nandū: quia ſolo ꝟbo ſanat. Mat. viij. Dñe
dic vnū ꝟbum ⁊ ſanabit puer meus. Eccle.
vi. Amico fideli in xp̄o nulla eſt comparatio
dignior auro ⁊ argēto. vñ. iiij. Reg. iiij. que
dam dña ait ad virū ſuum. O domine volu
mus ꝓphetā dñi Heliſeū inuitare. R̄ndit
Placet mihi: tunc purgauit domum: prepa
uit cubiculum: mēſam ⁊ candelabrū poſuit.
⁊ tunc inuitauit ꝓphetã Heliſeū: ⁊ ipſe cena
uit cum ea ⁊ hoſpitauit: ⁊ magnã gratiam
ex p̄te dei dedit mulieri. Ita aīa deuota di-
cat ad corpus. O dñe volumus xp̄m inuita-
re vt veniat ad nos: ⁊ tūc debꝫ r̄ndere. Pla-
cet mihi: ⁊ tūc dña domus. i. aīa debet domū
purgare ſcopa cõfeſſionis: ⁊ cubiculū cordis
preparare ornamētis ꝟtutū: mēſaꝫ mie pone
re paupes recreando: ⁊ candelabrū cū lumi
accēdere boni exēpli: de quo candelabro ait
dñs in euãgelio. Uos eſtis lux mūdi non ac
cendūt candelabrū: ⁊ ponūt ſub modio: ſed
vt luceat oibus qui in domo ſunt: tunc venit
xp̄s in mētē ſicut amicus ad amicū ip̄m cõ
ſolãdo ⁊ grām diuinã tribuēdo: ⁊ ſic pꝫ terti
um. Quarto dicat ꝙ veniet ad iudiciū ſicut
iudex ſtrictiſſim⁹ Apoc. i. Ecce veniet i nubi
bus celi: ⁊ videbit eū oīs caro: ⁊ tūc plãgent
ſe ſup eū oēs trib⁹ terre. Itē Apoc. vi. Reges
terre ⁊ oēs p̄ncipes tribuni ⁊ diuites fortes
⁊ oīs īfidelis ſuus ⁊ liber abſcõdēt ſe i ſpe-
lūcis ⁊ in petris mõtiū ⁊ dicēt mõtib⁹. Ca-
dite ſup nos ⁊ abſcõdite nos a facie ſedētis
ſuper thronū ⁊ ab ira agni: qm̄ veniet dies
magnus ⁊ ſct ūſſcẽoꝝ: ⁊ tūc q̄s poterit ſtare.
Ueniet enim ad ſentētiandū: vt ipſe ait in
euãgelio. Pater em̄ oē iudiciū dedit in ma-
nus filij Et tūc veīet valde horribilis: vt pꝫ
in ps̄. Tu terribilis es: ⁊ q̄s reſiſtet tibi. Hui⁹
legim⁹ figurã in Apoca. Ecce ego iohãnes
vidi thronū magnū ⁊ cãdidū ⁊ ſedentē ſup
eū qui erat horribilis aſpectu a cui⁹ conſpe
ctu fugit celū ⁊ t̄ra: ⁊ erat veſtit⁹ veſte a pe-
ra: aſpſa ſanguie ⁊ vocabatur nomē ei⁹ no-
mē patris dei ⁊ exercitus celi ſeq̄batur eum
in equis albis veſtitus byſſo albo ⁊ mundo
⁊ de ore eius procedebat gladius ex vtraꝗ
parte acutus: vt percutiat gentes. Morali-
ter thronus iſte quē Johãnes vidit eſt thro
nus iudicialis quem dñs ponit in nubibus
celi ⁊ ſedens ſuper eum iudex xp̄us a cuius
conſpectu fugit celū ⁊ terra: quia tunc tre-
ment angeli ⁊ homies. vnde ait ꝓpheta. Si
tunc tremet cedrus in alto monte quid faci
et cardo in agro. Item ſi iuſtus tunc vix ſal

nabitur impius ⁊ peccatoꝛ vbi parebũt: veſtitus veſte ſanguinea: qꝛ fixuras clauorum ibi in corpore oſtẽdet ⁊ ſue paſſionis vulnera cicatrices vt videãt impii in quem transfixerũt: ⁊ ma i xpiani q̃ pniam neglexerunt. Et de ore eiꝰ ꝓcedet gladiꝰ acutus ex vtraq̄ ꝑte. i. ſnĩa ſcindens in corpꝫ ⁊ aĩa dicens. Ite maledicti in ignẽ eternuꝫ: in his q̄nq̄ ꝟbis facit q̄nq̄ ictus. Ite ſcꝫ a ſocietate oĩm electorũ ⁊ a facie mea quã nunq̄ viſuri eſtis amplius. Maledicti: qꝛ nõluiſtis benedictionẽ In ignẽ qui nunq̄ extinguetur. Eternuꝫ: qꝛ ſine fine durabit: tũc pctoꝛ bñ põt dicere primo ad ſolẽ. O ſol vſq̄ huc mihi illumiaſti: modo vado ad exteriores tenebras. Secũdo ad aerem. Vſq̄ huc habui odorẽ bonuꝫ: mõ vado ad eternũ fetorẽ. Tertio ad terrã O terra vſq̄ huc habui diuerſa cibaria arboꝝ ⁊ fructuũ: mõ vado ad eternã famen. Quarto ad aquã. O aqua vſq̄ huc me potaſti ⁊ lauiſti: mõ vado ad eternã ſitim. Quinto ad ꝟginẽ mariã. O maria hucuſq̄ ꝓ me oraſti: modo vado a te nũq̄ te viſurus. Sexto ad angelos. O vos angeli hucuſq̄ me cuſtodiſtis: modo vado a veſtra ſocietate ad ſocietatem demonum. Septimo ad electos O vos electi hucuſq̄ veſtras habui interceſſiones: modo vado ad ſocietatem dãnatorum Octauo ad chriſtuꝫ. O pie deus qui latronem in cruce ſuſcepiſti penitẽtem: hodie recedo a te: quia penitentiã agere nolui amplius tempus penitendi non habebo: iã nullam gratiam merui. vnde ait Job in perſonam damnatorum. Clamabis in illo die ⁊ nõ exaudieris. Ideo deus nos ante aduẽtum eius preparare admonet vt tunc poſſimus ſecuri ſtare cum electis ante thronũ Quod nobis preſtare dignetur pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus.

¶ Sabbato quattuoꝛ tẽpoꝝ. Sermo .v.

S Ub principibus ſacerdotum factum ⁊c. Luce. iii. Nos videmꝰ in naturalibꝰ: q̄ quãdo aliqua res non habet in ſe in quo poteſt contentari recurrit ad aliam que poteſt ſibi cõuenire: ſicut luna recipit ſuum lumen a ſole ⁊ ſicut filius famelicus ad patreꝫ ſicut diſcipulus ad ſuum magiſtruꝫ. Ita beatus iohãnes baptiſta ſuam doctrinam recepit a chriſto ſicut luna lumen ſuum a ſole: ⁊ ſicut filius cibum a patre: ⁊ ſicut diſcipulus doctrinam a ſuo magiſtro: ideo ſua doctrina fuit que patet in hoc euangelio ſequenti. Cũ eni regnum iudeorum ſtabat ſub vno rege: tũc ſtabat in magna pace: ſed cũ divideret: tũc incepit deſtrui: quia omne regnum in ſe diuiſum deſolabitur. Quo tpe hoc factum eſt deſcribit per hoc euangeliũ. Anno quinto decimo imperii Tyberii ceſaris romanorũ ꝓcurãte põtio pylato iudeam: ⁊ herode tetrarcha q̃ ꝓcurauit ⁊ rexit galileã ⁊ philippo tetrarcha ituree ⁊ trachõitidis regiõis ⁊ lizania qui fuit ꝓcuratoꝛ imperatoris abiline regionis. Iſti tres videlicet Herodes Philippus Lizanias fuerunt ꝓcuratores iſtarũ triũ regionũ: ⁊ omnes tres vocabant tetrarche: quia vnuſquiſq̄ habebat quartã partem regni. Sed pylatꝰ hieruſaleꝫ ⁊ duo ſummi ſacerdotes: videlicet Annas ⁊ Cayphas. Cuꝫ igitur iſti quattuoꝛ principes regnabant: tunc factũ eſt verbũ domini ſuper Johannẽ filiuꝫ zacharie in deſerto iuxta regionem iordanis per baptiſmum penitẽtie in remiſſionem peccatorum: ſicut ſcriptum eſt in libro Eſaie. xl. Vox clamantis in deſerto parate viaꝫ domini rectas facite ſemitas eius. Omis vallis implebit. i. omis humilis exaltabitur: ⁊ ois mõs ⁊ collis humiliabit. i. ois ſupbus preſumptuoſus humiliabit: ⁊ erũt praua. i. opa mala in directa: et aſpera penitẽtie in vias planas d ine grẽ: ⁊ videbit omnis caro. i. omis homo ſalutare dei noſtri. i. aduẽtuꝫ ſaluatoris. ⁊ ſic pꝫ euãgeliũ. Ad thema. Sub principibus ⁊c. Circa quod verbum eſt ſciendũ q̄ ſicut quattuoꝛ pncipes regebãt regnũ filiorũ iſrael: ita quattuoꝛ ſunt ꝟtutes que debẽt regere regimẽ conſcie noſtre: vbi anima eſt tanq̄ imperatoꝛ. Pria ꝟtus eſt iuſticia. Secũda eſt tẽperantia. Tertia fortitudo. Quarta eſt prudentia. Prima virtus in regione noſtre conſcientie velut pnceps eſt iuſticia: que hoieꝫ habet corrigere quo ad pterita que ſunt cõmiſſa mala. Opus iuſtitie eſt malefactorem de ſuis malis corrigere: ideo iudices ſũt cõſtituti. Cuius figuram legimus. Exodi. xvii. Cum Amalech princeps malus aggreſſus eſt filios iſrael. Moyſes aſcendit in montẽ habẽs in manu ſua virgã quã cũ eleuatam teneret populus iſrael vincebat: ⁊ quãs cuꝫ manus moyſi erant feſſe ſuſtentabatur per Aaron ⁊ ſic vincebat Amalech. Ita moraliter p Amalech malum principem nota diabolum q̃ aggreditur filios iſrael tã in cõſcia q̄ in ciuitatibus cum malis moribus: vt ſoluatur vnitas pacis q̄ niſi hec gens mala p principem corrigatur plurimos perdit. Unde Caſſiodorus ſuper pſal. Iniquitas mortaliuꝫ multos in ſocietate perturbaret ſi eã iudicialis correctio nõ reſecaret. Debꝫ igit Moyſes. i. iuſticia vel prelatus in montem

Et alij ſupiores rñderunt. iſte formoſus in ſtola claritatis ſue. Itez illd eſt mirabile qd hoies ãmirãtur qꝫ ita multi iudei gẽtiles. et mali xpiani illud cogitare nõ pñt nec cape intellectu q credere nolũt. Iſti aũt cogitare debẽt qd dicit. Lucas in ſuo euãgelio. Nõ erit impoſſibile apd deũ oẽ vbũ. Si eni deus oẽm mundũ celũ et mare oia q ſunt i eis creauit ſolo vno vbo. Geñ. i. vbi dixit. Fiat et facta ſunt oia. Idõ poſſibile ẽ crede hec oia fieri qꝫ vbo cõcepit vgo: et vgo pepit: et virgo pmãſit. Itẽ iſtud eſt mirabile qꝫ demones ãmirãtur incarnationẽ dñi noſtri ieſu xpi. Uñ demones videbãt ipſum eſurire: ſitire: et frigus hre: dormire: triſtari: laſſari: et oia hec patẽt per euãgeliũ. Xps feſſus fuit ex itinere et ſedebat ſup fontẽ. Cũ hoc videbãt credebãt ipſuz hoiem eſſe: ſꝫ cũ viderũt ipſum mirabilia facere q purus hõ facere nõ põt. ſ. mortuos ſuſcitare. ſuper aquas ſiccis pedib ambulare in nullo peccare. demones de hominibus ſolo vbo fugare. leproſos mũdare credebãt ipſum eſſe xpm. ſꝫ neſciebãt pcerto vtrũ eſſet de an hõ vſqꝫ ad paſſionem. Tũc manifeſte videbãt quãdo in cruce ſpiritũ emiſit et in limbũ deſcẽdit et illos ſctõs pres liberauit. Idõ xpi icarnatio eſt primũ mirabile qd angeli hoies et demones ammirãtur. Scdz mirabile eſt pctõris cõuerſio. Uñ ait Berñ. Iſtd eſt mirabile qd oẽs hoies mirãtur. ſ. qꝫ de mũdũ de nihilo creauit: ſꝫ illd eſt mirabili qꝫ de qui pctõrem viliſſimũ q in multis pctis mortalib deũ oſtendit reuocat et illũ vult in priſtinaz grãm recipe qꝫ nouũ mundũ creare. Hoc pbatur trib rõnibus. Prima rõ eſt illa deus creauit mundũ et celũ poſuit ſolẽ. ſtellas. et lunã ſi ſtelle caderẽt nõ eas ad priſtinũ locũ collocaret qꝛ ſuũ opus pfectũ annihilaret. et cũ hõ habet liberũ arbitriũ ſciens bonũ et malũ. et tñ cadit milleſies de ſuo ſtatu recto ad ſtatũ pctõꝝ. et tñ de recipit ipſum ad grãm tanqꝫ filiuz: vt pꝫ in illa parabola de pdito filio. Scda rõ eſt illa qꝫ maius miraculũ eſt peccatorẽ recipe ad grãm qꝫ mũdũ nouũ creare de creauit mundũ ſine omni adiutorio et reſiſtentia. vt pꝫ in Geñ. ſed hoiem pctõrẽ ſcđm ſuã iuſticiã nõ põt accipe ad gratiã ſine adiutorio pctõris. et adiutorium pctõris eſt ſolũ dicere quattuor vba cũ cordis cõtritiõe. ſ. Peccaui dñe miſerere mei: vt pꝫ in ps. Tertia rõ eſt qꝫ de quãdo creauit celũ et terrã angeli intm nõ fuerunt gauiſi ſicut de cõuerſiõe pctõꝝ: vt ipſe dñs teſtat eſt in euãgelio Luc. xv. Gaudiuz eſt angelis dei ſup vno pctõre pniaz agente qꝫ ſuper nonaginta nouẽ iuſtis q nõ indigent pnia. et ſic pꝫ tertiũ mirabile. Tertiũ ãmirabile qꝫ oẽs hoies ammirãtur eſt ſtat mũdi mutatio dextre exelſi. et idõ cõpatur rote fortune in qua quattuor ſedẽt. Uñ legim qꝫ romani depinxerũt mutationẽ mũdi qſi rotã in qua quattuor ſedebãt. vn in medio rote aſcendẽdo et iuxta illũ ſcribebãt regnabo. et vnũ in ſummitate rote. regno. et vnũ in medio deſcẽdẽdo regnaui. et vnũ infra rotã iacẽtẽ: ſuz ſine regno. Ad ppoſitũ iſta rota ſignat ſtatũ hui mũdi: qꝛ ſicut rota voluit ita ſtatus mundi. Unde videmus qꝫ nũc eſt homo diues: nũc pauper: nũc eſt letus: nũc triſtis: nũc ortis: nũc infirmus. etc. Et quattuor in rota ſignificãt quattuor ſtat huius mũdi. Nã primus dixit in rota aſcendẽdo regnabo. quo ad futuruz: quia qui naſcitur intendit regnare in mũdo ſꝫ ſepe multi de rota cadunt anteqꝫ veniãt ad regimẽ. hoc eſt qꝫ moriũtur in iuuẽtute. Secũdus dixit regno: et ille ſedebat ſuperius. hoc eſt in pſenti qui viuũt: bibunt: et comedũt: et ludũt: et hij dominãtur. ſed ſepe cadũt de rota impouiſe et moriũtur. Tertius dixit deſcẽdẽdo de rota regnaui: et hij ſunt ſeptuaginta annoꝝ vl octoginta: qꝛ in hijs perit mũd. Quartus infra rotã iacendo dixit ſum ſine regno. hij ſunt mortui electi. Ideo hoc miratur omnis homo. Ideo ait. mirabilia ſũt opera illius hominib abſconſa. quis neſcit homo qñ cadet de rota. Quartuz ammirabile qd ammirãtur hoies eſt electoꝝ glorificatio que erit i die iudicij cũ ſuos electos vocabit et glorificabit. Unde ps. Mirabilis deus in ſanctis ſuis. Unde domin ad gloriam futurorum electorum tria vult facere primo oẽs angelos: omnes demones: omnes creaturas ratõnales. iudeos paganos ad eorum gloriam in electis dei vult contẽplari. vt patet in ps. Aduocauit celum deſurſum. i. angelos. et terram deorſum. i. inferiores creaturas diſcernere populũ ſuum. Secundo vult mũdum totũ ad talem diez feſtum inouare. vt dr Apoc. xxi. Ecce noua facio omnia Tertio vult oẽs ſanctos ſuos de bonis operibus ſuis cõmendare: vt ptz in euangelio. Math. xxv. Eſuriui et dediſtis mihi mãducare etc. Ideo venite benedicti. etc. ite maledicti etc.

¶ Sermonẽ de epiphania q̃re in fine.

Dñica infra octauã ephie. ſermo. vij.

In hijs que patris mei ſunt oportet me eſſe. Luce. ii. Nota qꝫ tria ſunt magne vtili

tatis apud quēcūq3 hoīem. Primū eſt q
hō ſcit oīa bene cuſtodire q̄ per magnū la-
borē acquiſiuit. Uñ Joſue. xxiij. Eſtote ſolli
citi vt cuſtodiatis cūcta: q2 qui acquiſita nō
ſeruat fructū nō capiet ex eis. Scdm pdita
diligēter requirēda. Luc. xv. Mulier ſi p-
diderit dragmā vnā nōne accēdit lucernā
z q̄rit zc. Tertiū de reptis perditis acq̄ſitis
cōſolatio recipiēda. q2 natura le eſt q ſi hō
aliquā rē pdiderit z inuenerit gaudet. vt p3
de filio pdito z de oue cētesima. Lu. xv. Cō
gratulamini mihi oēs q2 iueni dragmā quā
pdiderā. De hijs trib9 legit euāgeliū d iesu
Cū eſſet ieſus ānoz duodecim aſcēdētibus
Joſeph z maria ꝑpt feſtū in tēplū i hierl'm
puer ihs ibat cū illis. Cōſummatis dieb9
ſeptē ſm cōſuetudinē diei feſti. cū redirent
remāſit puer ieſus in hierl'm z nō cognoue-
rūt Maria z Joſeph eſtimātes illū eſſe i co
mitatu: q2 mulieres ibāt in vna turba viri i
alia turba. z ſic Joſeph putabat puerū eſſe
in comitatu mulierū. z Maria putabat ip3
eſſe i comitatu viroz cū Joſeph. z ſic remā
ſit volūtarie in hierl'm. venerūt iter diei. i.
vnā dietā. z requirebāt eū inter cognatos z
notos. z nō inuenietes regreſſi ſunt in hie-
ruſalē req̄rētes eū. Et factū ē poſt triduū in
uenerūt eū in tēplo ſedētē in medio doctoz
audientē illos z interrogātē de q̄ oēs mira
bant z ſtupebāt ſup prudētia z rñſis ei9. Et
oēs vidētes q puer duodeci3 annoz tanta
ſubtilia loq̄bat q̄ nūq3 didicit ammirati ſūt
vnde talem ſapiam haberet. dixit aūt mat
eius ad puerū cū eū iuenit ibi. Fili q̄d feci-
ſti nobis ſic. pater tuus putatiu9 Joſeph z
ego. dolentes q̄rebamus te. Et ait ad illos
q̄d eſt q me q̄rebatis. neſciebatis em̄ quia
in hijs que patris mei ſunt opoz3 me eē: et
ipſi hoc v̄bū nō intellexerunt quod locut9
eſt ad illos. q2 loquebat de redēptōe hūani
generis. Et deſcendit cūcis de ciuitate hie
ruſalē que fuit in mōte z venit in nazareth
que fuit in valle. z erat ſubditus illis vt om
nib9 pueris exēplū daret obediētie. Et mr
eius Maria cōſeruabat oīa verba hec con-
ferēs in corde ſuo velut i libro ſicut Lucas
ſcripſit ſuū euāgeliū de ore z corde v̄ginis
z puer ieſus proficiebat ſapia z etate apud
deū z hoies ſm q̄ fuit de9 z hō. Q̄uis fuit
ita ſapiēs qñ naſcebat ſicut qñ moriebatur
tñ loquit euāgeliū ſm humanitatē z pueri
cia3. Et ſic p3 euāgeliū. Quo ad thema. In
hijs q̄ patris mei ſunt op3 me eſſe. Quattu
oz ſunt in q̄bus oportebat xp̄m eſſe. Primo
fuit i hijs quaſi legat9 expeditiſſim9. Secū
do fuit in hijs q̄ſi doctoz ſapiētiſſim9. Ter-
tio fuit in hijs quaſi ꝑpugnatoz fortiſſim9
Quarto fuit in hijs q̄ſi doctoz ſubtiliſſim9
Primo dico q xp̄m oportebat eſſe in hijs q̄
ad redēptionē hūani generis erāt ꝑpt q̄d
magis miſſus a p̄re tanq3 legat9 expeditiſſi
mus. Ubi videm9 q iſti magni reges ipato
res z papa in arduis negocijs mittētes ſu-
os legatos dāt eis plenā p̄tātem ꝑ pace re
formāda. Sic deus p̄r miſit ieſum xp̄m cu3
plenitudine ſue p̄tātis. vñ ait quidā. Audi-
tum audiuim9 a dño z legatū ad gētes mi-
ſit. videm9 inq3 qñ papa mittit vnū de ſuis
cardinalib9 vltra mare i legationē. ille poz
tat iſignia papalia z ille h3 auctoritatē ab-
ſoluēdi excōicatos. vñcūq3 veniāt ad eū z h3
p̄tātem cōferēdi bñficia. Ita xp̄s a patre ē
miſſus q̄ eſt pater patrū a q̄ oīs paternitas
ſiue in celo ſiue in terra noiat ſm ap̄lm ad
Eph. iij. Iſte igit legat9 xp̄s portauit mille
inſignia ꝑ mare hui9 ſeculi miſſus. Nā hūit
p̄tātē demones fugare. nā demōes dixerūt
Tu es fili9 dei viui. vñ dixit diſcipulis ſuis
in euāgelio ioh. Nō creditis q ego a p̄re ſū
miſſus pat z ego vnū ſum9 credite op ibus.
de hac miſſione tanq3 legat9 habet figura.
Apo. vij. Ecce ego iohes vidi alteꝝ angelū
aſcēdētē ab ortu ſolis hñtē ſignū dei viui z
clamauit voce magna q̄ttuoz āgelis q̄b9 da
tū eſt nocere terre z mari d. Nolite nocere
terre z mari neq3 arboribus q̄aduſq3 ſigne-
mus ſeruos dei noſtri in frontib9 eoꝝ. Ita
moralr iſte angel9 alter erat xp̄us. q2 iohes
bap. ꝑmus. vt ſaluatoz cōmēdat ip3 in euā-
gelio. Lu. vij. Hic eſt em̄ de q̄ ſcriptū ē. Ecce
ego mitto angelū meū: q2 ſicut āgel9 a deo
in terrā mittit. ita angel9 ꝑm9 iohs fuit miſ-
ſus: ſ3 alter āgel9 eſt xp̄s. q̄ h3 ſignū dei viui
ſc3 p̄ris vt poſſit de oībus ip are. iō clamauit
ad illos q̄ttuoz āgelos. Nolite nocē terre et
mari i penitētib9 q̄ p mare ſignificant. z ter
re. i. pctōrib9 frigidis velut terra. q̄aduſq3 ſi
gnem9 ſuos dei nr̄i q̄ credūt in deū. in fron-
tib9 coꝝ. z hoc ſignū imp̄mit nob in baptiſ-
mo. Iſte ergo legat9 h3 p̄tātem excōicatos
abſoluē. i. pctōres penitētes: vt ait Lu. Ut
aūt ſciatis: q2 filius hoīs h3 p̄tātē dimittēdi
pctā ex pte patris dico tibi. ſurge tolle lectū
tuū. iſte legat9 h3 p̄tātem pacē reformādi in
ter deū z hoīem. iō ait ap̄ls ad Eph. ij. Ipſe
eſt pax noſtra. iō bñ pōt dicere in his q̄ p̄ris
mei ſunt op3 me eē. Scdo fuit in his q̄ſi do-
ctoz ſapiētiſſim9. vel magr ad hoīem infoz-
mandū. vñ ipe ait. Uos vocatis me magr et
dñe z bene dicitis. ſum etem̄. vñ iudei ꝑ ma
giſtro cognoſcētes dixerūt illud Mat. xxij.
Magr ſcimus: q2 verax es. z viā dei in veri

tate doces. De isto magr̄o legim⁹ figurā in Apoc. Ubi legimus q̄ iohēs vidit thronum et in throno sedēs habuit librum in dextera signatū sigillis septem: ꝛ datus est liber clericis qui legere nesciebāt. Ita spūalit̄ sedēs in throno est doctor sapiētissim⁹. Un̄ Greg. Sedēs ille ꝑtinet ad dignitatē magistri habēs librū in manu signū sue sapiētie docēs nos opa mie. ideo septē sigillis fuit liber signat⁹. Qui ergo hospitat pegrinū ꝓpt̄ deū soluit p̄mū sigillum. qui cibat esurientez soluit scd̄m. qui potat sitientē tertiū. qui vestit nudum quartū. q̄ visitat infirmū quintū. qui sepelit mortuuz sextum. q̄ liberat captiuuz septimū. Ideo idem magr̄ dicit. quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. venite benedicti mei ꝑcipite regnū. sed heu pauci sūt Ideo librum istuz laici ꝛ clerici legere nesciunt. Ergo magr̄ sapiētissimus ait. In his q̄ p̄ris mei sūt opz me esse. Tertio dico q̄ xp̄s fuit in his quasi ꝓpugnator strēnuissim⁹ ad liberādū aīam humanā a potestate diaboli Huius legimus figurā vel picturam in gestis grecorum q̄ erat magnus imꝑator qui habuit filiā pulcherrimam quaz tenerrime dilexit. Uenit quidā pugil fortissimus ꝓ ea ad campū cum raptore q̄ eaz p̄us rapuit. et ip̄m supauit: ꝛ ꝟginem p̄ri restituit. tunc reconciliata patri varia dona accepit p̄r dedit ei tunicā pulchram vndiq̄ cōtextam aureis l̄ris. s. Dimisi tibi ne adiicias vltra peccare a matre accepit coronā habentē scriptum. Ex me est tua dignitas. q̄z ꝓ te rogaui. A pugnatore annulum scriptum vel insculptuz. dilexi te. iō disce diligere me. ꝛ nihil aliud desidero a te. Ita spūaliter. iste rex vl̄ domin⁹ est deus pater. qui est rex regum ꝛ dominus dominantiū. sicut ait beatus Joh. in apoc. Iste rex habuit pulchrā filiam. scʒ animam humanaz. sed rapuit eam raptor pessimus id est diabol⁹ quādo eā ad petm̄ duxit. ꝛ ad lymbum inclusit. sed venit ꝓpugnator strēnuissimus. i. xp̄s vt ip̄e eam liberaret. Unde Esa. lxiij. Ego ꝓpugnator sum ad saluādū iste cū diabolo raptore campū hui⁹ mundi intrauit. vbi cum per mortem ꝛ crucē quasi per hastaz supauit. ꝛ eam patri celesti recōciliauit: tunc pater dedit ei tunicam: i. vestez innocētie quaz amisit: in qua scripsit: dimisi tibi. Ideo vade ꝛ noli āplius peccare. Mr̄ dedit ei coronā glorie. ꝛ hec est mr̄ mie. Pro pugnator ānulū fidei dedit in q̄ erat scriptū Dilexi te ideo diligas me. Un̄ Jo. in apoca. Qui dilexit nos: et lauit nos a peccatis nr̄is in sanguie suo. Ideo bene poterat dicere q̄ ad thema. In his que patris mei sunt oportet me esse: quasi ꝓpugnatorē ad saluādu: et sic pz tertiuz. Quarto oportebat xp̄m esse in his q̄ p̄ris sunt: sicut ductorē fidelissimuz viam nobis ostendēdo et ꝓfugos reuocādo Unde videmus q̄n milites pugnāt et ppl̄s dispergit̄ leuant vexilluz regis ꝓ quo pugnauerūt vt dispsi videāt et affluāt ꝛ viam caritatis inueniāt. Ita fecit xp̄s quē pater misit vt dispsos cōgregaret. Hui⁹ legimus figurā In lib. Josue q̄ deberet ducere filios israel ꝑ viam rectam ad terram ꝓmissionis venitq̄ rex. Hay qui fuit rex gētilis vt pugnaret cōtra Josue ꝛ filios israel: posuitq̄ insidias et fugerūt filij isrl̄: et dispsi sunt. Tunc Josue ascēdit in mōtē ꝛ eleuauit clipeū aureuz: qd̄ signū videñt filij isrl̄. ꝛ oēs cōfugerūt ad signū ꝛ duxit eos Josue ad terraz ꝓmissionis. Ita moral̄r hoies erāt an̄ aduētū xp̄i in hoc mūdo sine ductore viā eterne vite nō inuenientes: sed p̄r misit filiū xp̄m velut ductorē sed venit Hay rex paganoruz. i. diabolus vt pugnet ꝯ hoies: et dispsit eos i omi terra: sʒ Josue. i. xp̄s erexit signuz scē crucis i mōte oliueti ad quā ascēdit vbi corp⁹ ei⁹ resplēduit velut clipe⁹ aure⁹: et sic dispsi cōgregati sunt in vnuz. Ergo ip̄e est noster ductor: qd̄ etiā pꝫ i themate. In his q̄ p̄ris mei sunt optet me esse q̄ me misit tanq̄ legatuz expeditissimuz tanq̄ ductorē sapiētissimuz: et tāq̄ ꝓpugnatorē strēnuissimū ꝛ tāq̄ ductorē fidelissimū

¶ Dñica p̄ma post octa. ep̄hie. s̄mo. viij.

Nuptie facte sūt i chana galilee. Johā. ij. Nulla virtus est hoī ita necessaria sicut fides. Naz sine fide ip̄ossibile est placere deo vt ait ap̄ls. Est ꝟo fides de xp̄o h̄ns tres articulos. Primus vt ip̄m verū deuz et hoiez de ꝟgine Maria natuz ex aīa rōnali et humana carne subsistentē credam⁹. Gal. iiij. Xp̄m factuz sub lege natuz de ꝟgine. Secūdus articul⁹ credere xp̄m verꝫ deuz eē a p̄re genituz: sicut lumē de luie. Unde ait ap̄lus Petr⁹. Tu es xp̄us fili⁹ dei viui. Math. xvi. Terti⁹ articulus vt credamus xp̄m hūani generis redemptorē. Unde ps̄. Misit dn̄s redēptionē ppl̄o suo. Et q̄r ap̄li in p̄ncipio sue cōuersionis dubitabāt. Ideo xp̄s voluit hec tria i euāgelio on̄dere: q̄r mutare aquā in vinū in ictu oculi fuit diuinitatis sue opatio. Comedere in nuptijs hūanitatis ostensio redēptio humani generis fuit discipl'oꝝ vocatio: vt pꝫ in euāgelio. Nuptie facte sūt i chana galilee. Chana fuit magna villa in regiōe galilee. et erat mr̄ iesu ibi. Q̄r aliqui dicūt q̄ iohēs euāgelista fuit spōsus: sʒ xp̄s

vocauit ipm̄ de nuptiis. qꝛ homini meliꝰ ē
relinquere mūdana ꝙ̄ eterna. hoīez ꝙ̄ deū
⁊ ioh̄. fuit patruelis xp̄i filiꝰ ſororis Marie
v̄ginis. Uocatꝰ eſt ieſus cū diſcipulis ſuis
ad nuptias ⁊ voluit illuc ire ꝓpter miracu
lū ⁊ cōfirmationē miraculi. Et deficiēte vi-
no forte ex ordinatiōe dīna. dicit maria ad
ieſum. Uinū nō h̄nt. Et dicit ei ieſus. Quid
mihi ⁊ tibi eſt mulier. i. q̄d h̄eo de te vt poſ-
ſet aquā in vinū mutare. certe nihil: qꝛ hoc
ſpectat ad diuinā naturā. nōdū venit hora
mea. i. nōdū venit hora paſſiōis mee: vt oñ
dam illā humanā naturā qua h̄eo mori ꝓ
ꝑplo. dicit mr̄ eiꝰ miniſtris. q̄d cūq3 dixerit vo
bis facite: qꝛ ſciuit ꝙ xp̄s nō negaret petiti-
onē mr̄i. Erāt aūt ibi ſex ydrie poſite ſm̄ cō
ſuetudinē purificatōis iudeoꝝ. qꝛ iudei ſo
lebant ſp̄ in cōuiuiis ydrias ſex plenas aq̄
h̄re ad lotionē ⁊ ad alia neceſſaria ſ3 i iſtis
ſex ydriis nō fuit aq̄ ꝓpter negligētiā ſerui
entiū. Et iſte ydrie capiebāt ſingule metre
tas binas vl' trinas. metrete fuerūt mēſure
vt vrna vl' āphora. dixit ieſus miniſtris. Im-
plete ydrias aq̄ ⁊ ipleuerūt vſq3 ad ſūmu3.
q̄d oēs videbāt. Et dixit eis ieſus. Haurite
nūc ⁊ afferte architriclino. i. ſeruitori cui cō
miſſu3 fuit reſpicere tres mēſas. Ut aūt gu
ſtauit architriclinꝰ aquā vinū factū⁊ nō ſcie
bāt vñ eēt: ſ3 miniſtri ſciebāt q̄ hauſerāt aquā
vocauit ſponſu3 dicēs. Seruaſti vinū bonū
vſq3 adhuc. oīs hō p̄rio dat vinū bonū ⁊ cū
hoīes inebriati ſunt: tūc dat id q̄d deteriꝰ ē
Hoc fecit initiū ſignoꝝ ieſus in illa magna
villa q̄ ē q̄ſi ciuitas. ſ. chana. ⁊ ſic manifeſta
uit gloriā deitatis ſue. ⁊ credebāt i eū diſci-
puli eiꝰ: ⁊ ſic p3 euangeliū in gn̄ali. In ſp̄ali
ad noſtrā doctrinā eſt ſciendū. ꝙ q̄druplex
eſt vinū. Primū eſt naturale. Scōm ſp̄uale
Tertiū infernale. Quartū eternale. Primū
eſt vinū naturale q̄d deus dedit homini ad
hoīs vtilitatē ⁊ ad dei honorē ⁊ laudē Sed
multi ſunt q̄ vtūt hoc vino ſupflue ⁊ inde ie
briant̄. vñ multa mala cōmittūt. vñ legimꝰ
figurā in Gen̄. ꝙ Noe poſt diluuiū inuenit
vitē que habuit quattuoꝛ ꝓpagines ⁊ diui
ſit in quattuoꝛ partes ⁊ plantauit in quat-
tuoꝛ vites. ⁊ hoc dicit ioſephꝰ in ſcholaſtica
hyſtoria ⁊ fudit Noe ſanguinem leonis iu-
xta vinū ſeu vnā vitē. iuxta ſecundā ſangui
nē ouis. iuxta tertiā ſanguinē porcoꝝ. iuxta
quartā ſanguinē ſymee. Bibit vinu3 poſtq̄
maturū fuit ⁊ inebriatus eſt ⁊ dormiuit. et
Cham q̄ fuit filiꝰ eiꝰ irriſit patrē ſuū: ꝓpter
q̄d ait pr̄ Cham filius meꝰ eris ſeruꝰ fratꝝ
ſuoꝝ. Et alii fratres. ſc3 Sem ⁊ Japhet erūt
dn̄i ſui. Poſtq̄ ſuitheiunꝰ vocauit filios ſu-
os iuxta vites ⁊ dixit eis. ecce iuxta prima3
vitē fudi ſanguinē leonis. vt q̄ biberit v. nī
vſq3 ad ebrietatē erit velut leo opprimēs d̄
ſtruens. ⁊ percutiens. iō modice bibatis. Qui
inebriatꝰ fuerit iuxta quā fudi ſanguinem
ouis dormit māſueſcit vl' vult oꝛare vel cōfi
teri q̄d t̄n nō fit cū deuotōe: ſ3 cū ebrietate. iō
modice vtimini. Qui v̄o biberit de vite iux
ta quā fudi ſanguine porci. vult luxuriari ⁊
ſe velut porcus maculare: ideo modice vti-
mini. Qui eni inebriatꝰ fuerit de vino iuxta
q̄d effudi ſanguinē ſymee facit ſicut ſymea
qꝛ q̄cq̄d viderit ſymea hoc etiā vult facē. Uñ
dicūt ꝙ natura ſymearū eſt q̄ vult capere ſy
meā ſilueſtrē accipit bitumē molle ⁊ vadit
infra arborē vbi ſymea ſedet ⁊ tāgit manū
in bitumine ⁊ facit q̄ſi ſe lauaret i facie ⁊ re
cedit. ⁊ cū deſcēdit ſymea ⁊ vult ſe etiā laua
re cū bitumine. bitumē eiꝰ oculos claudit ⁊
ſic arborē aſcēdere nō pōt ⁊ ſic capitur. Ita
multi cū inebriati ſūt a vino faciūt ſicut ſy-
mea: ſi viderint aliquē clamare clamāt: ſi vi
derint ludere aliquē ludūt. ⁊ ſi viderint ali
quē currē currūt ad pctm̄. ⁊ ſic cū bitumine
pctōꝝ claudūt oculos: ſc3 aīe ſue: ne valeant
aſcēdere ad arborē ſctē crucis in mēte cogi
tādo de xp̄o. ⁊ iō capiūtur a venatore. i. dia-
bolo. Iō ait Boetiꝰ Uinū modice ſumptu3
acuit igeniū. Itē Catho. Uino te tempera:
qꝛ vinū valet ad medelā corpoꝝ ⁊ laudem
dei: qꝛ de vino cōſecrat̄ ſanguis xp̄i ſicut ꝓ
nob̄ effudit in cruce. ⁊ ſic p3 primū. Scōm
eſt ſp̄uale vinū. De iſto vino d̄r in pſ̄. Pota
ſti nos vino cōpunctionis. i. cōtritionis pro
peccatis. iſtud vinū letificat hoīem quo ad
aīa3. vñ pſal. Uinū letificat coꝛ hoīs. Iſtud
vinū interne deuotōis ſanat vulnera men
tis ⁊ aīe: vt p3 Luce. x. Quidā vulneratꝰ ia
cuit iux̄ viā a latronibꝰ ſpoliatꝰ. ſed vēit ſa
maritanus ⁊ ifudit vinū: ⁊ ſanauit eū. Iſte
vulneratus eſt pctōꝛ q̄ iacet extra viā iuſti-
cie. ⁊ vēit ſamaritanus. i. xp̄s vel ſacerdos
infudit vulneribꝰ ſuis vinū deuotōis ⁊ con
tritōis: ⁊ ſanatur in anima. Iſtud vinū mu
tat ſn̄iam regis. Uñ q̄n peccatoꝛ eſt iudica
tꝰ ad mortē eternā ꝓpter pctā ſua: ⁊ offert
illud vinū deo. deꝰ mutat ſn̄iam in m̄iam.
Uñ legimꝰ figurā in Gen̄. vbi ſcriptū eſt ꝙ
picerna regis pharaōis fuerat icarceratꝰ
⁊ d̄bebat mori: ⁊ dū ſedebat i carcē videbat
per ſomniū ꝙ creuit circa ipſum ad pedes
ſuos vitis h̄ns tres ramos ſiue ꝓpagiēs. ⁊
in quolibet ramo vuas. ⁊ accepit vuas ⁊ ex
preſſit inde vinū in calicē ⁊ dedit regi. ⁊ rex
accepit calicē de manu eiꝰ ⁊ bibit: ⁊ reſtitu
it ipſu3 in priſtinū ſtatū ſeu gradū. Ita ſpi-

rítualiter pctõꝛ exiſtẽs in pctis moꝛtalibꝰ
eſt in carcere regis pharaõis egypti. i. dia
boli. Uñ Pſ. Funes pctoꝝ circũplexi ſunt
me. Uitis q̃ creſcit ad pedes eiꝰ eſt pnia cre
ſcens in affectu coꝛdis. hñs tres ramos. ſ.
contritionẽ: cõfeſſionẽ. ⁊ ſatiſfactionẽ. Iſti
tres hñt vuas. ſ. orationẽ. ieiunũ ⁊ elemo:
ſynã. quas ſi pctõꝛ exp̃mit in calicẽ coꝛdis ⁊
offert regi. certe gratãter accipit de manu
pctõꝛis ⁊ reſtituit eũ in priſtinũ graduz grẽ
et mie: ⁊ ſic liberat pctõꝛ. ⁊ ſnia eterne moꝛ
tis mutat. Tertiũ vinũ eſt infernale. qđ ꝓ:
pinat damnatis. De iſto vino ſic đꝛ in Pſ.
Uua eoꝝ vua fellis ⁊ botrus amariſſimus
Itẽ fel draconũ vinũ eoꝝ. ⁊ venenũ aſpiduz
inſanabile. Huiꝰ figurã legimꝰ Apoc. xvij.
vbi ait Joh. Uidi mulierẽ ſedẽtẽ ſup beſtiã
coccineã plenã noibus blaſphemie haben
tem capita ſeptẽ. ⁊ coꝛnua decẽ. ⁊ veſtes ru
beas deauratas ⁊ lapidibꝰ p̃cioſis oꝛnatas
habentẽ poculũ vel cyphũ in manu ſua ple
nũ vino foꝛnicatõis ⁊ imũdicie. ⁊ ꝓpinauit
mũdo. ⁊ q̃ bibit de cypho eiꝰ. bibit venenuz
eterne moꝛtis. Ita ſpũaliter ꝑ iſtã beſtiã ac
cipitur diabolus qui eſt beſtia crudelis ho
mines libẽter occidit ſi poſſit habet ſeptez
capita q̃ ſunt ſeptẽ pctã moꝛtalia. Hec mu:
lier eſt mũdana delectatio hñs poculum in
manu in cypho aureo. vinũ delectatõis car
nalis equitat ꝑ oẽs plateas mũdi. ⁊ ꝑ pla:
teas clericoꝝ ⁊ laicoꝛum. ⁊ qui bibit de vi
no foꝛnicatõis eius bibit venenũ anime de
quo eternaliter moꝛiet. Joel. j. Expergiſci:
mini ebrij ⁊ vlulate oẽs qui bibitis vinũ
in dulcedine. Nã erit potio eius amara bi:
bentium illud. Ideo ſapiens premonet di:
cens. nõ aſpicias vinum ſplendens invitro
quia blande ingredit ſed nouiſſima illius
moꝛdebunt ⁊ coluber. Et ſic patet tertium
Quartũ eſt vinũ eternale in cellario regis
altiſſimi. De quo vino ait anima i Cãti. ij.
Introduxit me rex in cellam vinariã oꝛdi:
nauit in me charitatẽ. ⁊ de iſto vino ꝓpina
bat apoſtolis in die penthecoſtes quando
Petrus qui ante timuit ad vocẽ vniꝰ mulie
ris xp̃m negãs poſtq̃ bibit de iſto vino to:
tũ munduz nõ curauit: ſed iudei ip̃os apo:
ſtolos audiẽtes tã mirabiliter loq̃ dixerũt.
Act. ii. Hij ebrij ſunt muſto pleni. Petrꝰ ait
quõ ebrij ſumꝰ cũ ſit hoꝛa tertia. Ebrij fue:
rũt ſ; nõ naturali vino: q2 de vino eternali
biberũt qđ ꝓpinat electis in copia. de q̃ le:
gimus in libro Heſter. Rex aſſuerus voca:
uit omnes potẽtes ⁊ nobiles ſup. cxxvij. ꝓ:
uincias ⁊ reginã vel pulchram puellã vide
licet Heſter ſibi copulauit. ⁊ fecit magnuz
conuiuiũ in oꝛto in quo erat domꝰ mirabi:
lis ſupius tanq̃ celũ cũ pãnis coloꝛis celi
ci oꝛdinata. ⁊ lapides p̃cioſi velut ſigna ce
li intertaꝛ in oꝛto vites ⁊ vue de argento at
q̃ lauro ⁊ lapide manu artificũ facte. et le
cti aurei ⁊ argentei. ⁊ ibi dabat vinũ in co:
pia ꝓut. ſ. vnuſquiſq̃ bibere voluit de vaſis
aureis. Ita ſpũaliter ieſus xp̃s dñs noſter
ſignificat per aſſuerũ. ⁊ per puellaz Heſter
notificat aĩa. quãdo ergo vult aĩam deuo:
taz ꝑ eternã copulã velut reginã celi. Aſſue
rus dyademate coꝛonare facit cõuiuiũ ſuis
principibꝰ. i. apoſtolis q̃ ſunt p̃ncipes celi:
vt ait Pſ. Principes. i. apoſtoli congregati
ſunt cũ deo Abraam. ibi ſunt lecti aurei. id
eſt domꝰ bene oꝛdinate: vt ait Baruch. iij.
O iſrael q̃ ingens domus tua. ibi dat vinũ
diuinitatis in copia delectabili in ſpeculo.
vnde ait. Omnes amici mei bibite vinũ in
leticia. Ad quod conuiuium ⁊c.

¶ Dñica ſcđa poſt octa. ephie. ſmo. ix.

Cum deſcẽdiſſet ieſus
de monte ſecute ſunt eum tur:
be multe. Math. viij. Nõ tres
male radices ſunt de quibꝰ oia peccata ve:
niũt ⁊c. Prima radix eſt peccare ꝑ ignoran:
tiã in patrẽ. ſicut multi dicũt dñe ego neſci
ui q̃ fuit pctm̃. talis ignoꝛantia nõ excuſat
quia eccleſia eſt plena doctrinis vade audi
verbum dei ⁊ ibi docet q̃d te opoꝛtet facere
⁊ ibi cognoſcãt hãc viã dicẽtes illud Sap.
v. Errauimꝰ a via ṽitatis ⁊ iuſticie lumen
vere cognitõis nõ luxit nobis. Scđa radix
eſt peccare in filium per infirmitatẽ mẽtis
quia multi ſunt qui ſunt valde proni quan
do temptatio venit ſtatim conſentiunt ⁊ in
nullo reſiſtunt. De q̃bus ait apoſtolꝰ. Mul
ti ſunt inter vos infirmi nolentes reſiſtere
pctõ. Tertia mala radix eſt peccare in ſpi:
ritumſanctũ. vt qui bene ſciũt bonũ ⁊ malũ
bene dimittere pñt ⁊ ex certa malicia pec:
cant ⁊ indurant vt Judas ⁊ Cayn. ⁊ de his
legitur in euãgelio ſub ſpecie trium hoium
de q̃bus tenet euãgeliũ. ſc; leproſi quaſi in
patrem. paralytici quaſi in filiũ perfidie et
infidelitatis iudeoꝝ in ſpiritũſanctũ. Un:
de notate euangeliũ. Cũ deſcendiſſet ieſus
de monte iuxta mare galilee vbi docuit po
pulũ audiuit quidam leproſus ieſum eſſe in
monte voluit ad ipſum ire ſ; dñs obuiauit
ei ⁊ turbe ſecute ſũt eũ. Et ecce leproſus ve
niẽs adoꝛauit eum dicẽs. Dñe ſi vis potes
me mũdare. Et extẽdẽs ieſus manũ tetigit
eum dicẽs. Uolo mũdare. ⁊ confeſtim mun
data eſt lepꝛa eiꝰ. Et ait illi Jeſus. vide ne:

mini dixeris: vt nobis daret exemplũ: quia omnia opa nostra bona debem⁹ occultare inquantũ possumus. sed vade ⁊ ostẽde te sacerdoti. ⁊ offer mun⁹ tuũ qd̾ precepit Moyses illis in testimoniũ. Quare eũ ad sacerdotẽ ire precepit: ꝓpter nostraꝫ doctrinam vt qui leprosus est in anima ostendat se sacerdoti in penitẽtia. Et iesus ibat vlterius ⁊ cum introisset capharnaũ ciuitatẽ accessit ad eũ Cẽturio rogãs eum ⁊ dicens. Domine puer meus iacet in domo paraliticus ⁊ male torquetur. Et ait illi iesus. ego veniã et curabo eum. Et respondẽs Centurio ait Dñe nõ sum dign⁹ vt intres sub tectũ meũ ꝫ tñ dic ṽbo ⁊ sanabit puer meus. Nam ⁊ ego hõ sum sub ptãte impatoris cõstitutus habens sub me milites. ⁊ dico huic vade: ⁊ vadit. ⁊ alio veni ⁊ venit. ⁊ dico seruo meo fac hoc ⁊ facit. Audiẽs aũt iesus fidẽ illius ammiratus est. ⁊ sequẽtib⁹ videlicet apostolis ⁊ aliis dixit. Amẽ dico vobis non inueni tantã fidem in israel sicut in isto hoie. Dico autẽ vobis ꝙ multi venient ab oriente ⁊ occidente ⁊ recũbent cum abraam. ysaac. ⁊ Jacob in regno celoꝝ. Filij aũt regni. i. iudei eiicient in tenebras exteriores. ibi erit flet⁹ et stridor dentiũ. Et dixit iesus Centurioni Uade puer tuus viuit. ⁊ sicut credidisti fiat tibi. ⁊ sanat⁹ est puer in illa hora. Ecce euãgeliũ. Quo ad thema. Cũ descẽdisset iesus de mõte. Nota ꝙ ꝙ̃tuor sunt mõtes. s. mõs penitẽtiũ. mõs ꝓficientiũ. mon speculantiũ mõs regnãtiũ. Prim⁹ mõs penitẽtiũ videlicet qui incipiunt penitere ⁊ bñfacere istum montẽ penitẽtie ascẽdere dꝫ pctõr ad plangendũ sua pctã. vñ Joel ꝓpheta. vlulate in monte sctõ meo dicit dñs. Debet etiã pctõr montẽ ascẽdere penitẽtie vt aiam suã emũdet ⁊ reformet quã ꝑ pctã annihilauit. Uñ dr̃ Aggei. j. c. Ascẽdite in montẽ ⁊ portate ligna ⁊ edificate domuꝫ ⁊ acceptabilis mihi erit ⁊ glorificabor in vobis ait dñs. Ista verba dixit dñs ad iudeos vñ redierunt de captiuitate babylon. Ita dñs vult ad nos dicere qñ redimus ꝑ pñiam de captiuitate diaboli a statu pctõꝝ nostroꝝ. Isti debent ascẽdere in montẽ penitẽtie ⁊ portare ligna bonorum operũ: vt de eis fiat domus aĩe tunc dicit dñs in ea glorificabor. Iste mõs significatur vel figurat̃ ꝑ mortem in quo fuit saluatus loth. vñ legim⁹ in Gen̄. xix. ꝙ dñs dixit ad Abraã. Ecce ego subuertã qnꝗ ciuitates ꝓpter pctã eoꝝ. q2 peccata eoꝝ clamant ad me. Rñdit abraã. Dñe si sint ibi cẽtum hoĩnes boni nũquid ꝓpter illos centum parces illis. respõdit dñs. Nõ sunt ibi. Ait abraam secundo. dñe si sint ibi quĩquaginta pcẽs illis ꝓpter quĩquaginta. Rñdit si essent vellem parcere: sed non sunt. Dixit ergo si sunt ibi decẽ vis eis parcere. Rñdit dñs. si essent parcerẽ illis: sed nõ sunt. Dixit quarto si sunt ibi quĩꝗ pcẽs illis. rñdit dñs nõ sunt nisi quattuor. ⁊ sic nõ audebat vlterius petere. tũc misit dñs duos ãgelos qui eduxerũt loth cũ vxore ⁊ duab⁹ filiab⁹ ⁊ tũc pluit super illos sulphur ⁊ ignẽ. ⁊ ãgeli duxerunt loth in montẽ ⁊ ibi saluatus est. Ita est moraliter. pctõr eñ existens in peccatis mortalib⁹ habitat in sodoma ⁊ gomorra: ꝫ dicit dñs ad angelos. Ecce descẽdite dstruite ꝑ amaritudinẽ mortis pctõrẽ vilissimũ: ꝫ angeli. i. sacerdotes orãt ⁊ ṽgo maria ⁊ abraham. O dñe pcẽ malis ꝓpt̃ bonos ⁊ iustos vt eoꝝ meritis pctõres foueant ad tempus pñie. Et qñ tũc pctõr agit pñiam mittit dñs sibi duos angelos. videlꝫ predicatorẽ ⁊ gratiã diuinã. ⁊ illi educũt eũ immediate i mõtẽ bone opatõis ⁊ pñie. ⁊ ibi saluat̃ cũ tot⁹ mũdus stat in timore ⁊ cũ dies mortis venit qñ miser pctõr ducit̃ ad sulphur ⁊ ad ignẽ. tũc vere penitẽs secure stat in monte pñie. Uñ ps̃. Mõtes excelsi ceruis: petra refugiũ herinaciis sup quo ait Cassiodor⁹ sup ps̃. Qñ ceruus ꝑsequit̃ a venatoribus fugit ad mõtem. Ita penitẽs quando ꝑsequit̃ a diabolo ad montẽ pñie. ⁊ herinaci⁹ fugit ad lapidẽ vbi hꝫ suum nidum. Ita penitẽs q̃ est velut herinacius cum flagellis ⁊ spinis fugiat cũ temptatõnibus ad lapidẽ. i. xp̃m. Secũdus mons ꝓficientiũ est qui ꝓficiũt de die in diẽ et eunt de ṽtute in ṽtutem. isti debẽt fugẽ ad montẽ sctẽ doctrine. Uñ ps̃. Tãge mõtes ⁊ fumigabũt. Uñ scti doctores q̃ docent populũ ṽbo dei tãgunt manu diuina. i. grã diuina. Et tũc fumigabũt mõtes qñ ṽbum dei predicãt. ⁊ sicut post fumigationẽ mõtiũ venit ymber ⁊ post ymbrẽ fruct⁹. ita post ṽbũ dei irrigat̃ cor hoĩs ⁊ sequit̃ fruct⁹ bone opatõis. de qb⁹ fructib⁹ ait aplus. Fructus aũt spũs ẽ charitas mãsuetudo benignitas pax patiẽtia. Iste mõs figurat̃ ꝑ mõtẽ synai De q̃ legim⁹ Exo. xx. Qñ filij israel exierunt egyptũ ad terrã ꝓmissionis venerũt ad mõtem synai ⁊ appuit dñs moysi dicẽs. Ascende ad me in montẽ dabo tibi duas tabulas lapideas. In ꝑma erãt tria precepta. videlꝫ vnũ crede deũ: nec iura vana ꝑ ipsũ: sabbata sctifices. In alia erãt septẽ precepta. videlicet habeas in honore parẽtes. nõ sis occisor: fur: mechus: ⁊ testis iniqu⁹. alter⁹ nuptã nec rẽ cupias alienã. Qui accepit a domino decẽ precepta ⁊ docuit filios israel. i. fideles

Ita moraliter per moyſen nota predicato-
rem qui debet aſcendere ad montem ſacre
ſcripture. Et ibi dabit dñs ſibi decem ꝓcep-
ta que debet docere filios iſrael. i. fideles:
vt proficiant ⁊ illa faciant ⁊ obſeruent: q̃
ſine illis non poteſt in terram promiſſionis
eterne intrare. Math. xix. Si vis ad vitam
ingredi ſerua mandata dei. Item ioh. xiiij.
Qui habet mãdata mea: ⁊ ſeruat ea ille eſt
qui diligit me ⁊c. Mons ꝓficientium: mons
doctrine ⁊ illum aſcende. Tertius mõs eſt
ſpeculantiuz: id eſt perfectorum: de quo. iij.
Regum. xviij. Helyas aſcendit in montem
carmeli ⁊ mãſit ibi. Et hoc propter tria: vt
peccatum vitaret: vt feruentius oraret ⁊ vt
ſecuritatem haberet. Ita perfectus homo
debet aſcendere: vt helyas in montem ſpe-
culationis vel cõtemplationis: vt pctã vitet
Nã homo manẽs in cogitationibus mun-
danis ⁊ occupationibus nõ poteſt celeſtia
contemplari. Item debet aſcẽdere ad mon
tẽ contẽplationis: vt valeat feruẽtius orare
Unde cum dñs voluit orare aſcendit in mõ
tem. Item debet aſcendere ad mõtẽ contẽ-
plationis: vt valeat ſecurius habitare. Uñ
videmus q̃ caſtra fortiora ſunt in mõtibus
q̃ in vallibus. Ideo ait pſ. Preparãs mon
tes in ꝟtute tua. De iſto mõte legim⁹ figu-
ram. Apo. xiiij. vbi ait iohes. Uidi montem
ſyõ: ⁊ ſup eũ agnũ ſtantẽ de ſub cuius pede
fons viuus emanat: ⁊ turba magna cuz eo
in veſtibus albis. Ita moraliter. Iſte mons
ſyon eſt mons cõtemplatõis: q̃ ſyon dr̃ ſpe
culum ⁊ ſignificat fidelẽ aiam deũ contem-
plãtez. Uñ dr̃ de ea ſapie. vii. Speculũ ſine
macula: ⁊ cãdor lucis eterne: illa debz aſcen
dere ad agnũ ieſuz xp̃m ꝓ nobis imolatũ ⁊
mõtez cõtemplari. De quo dr̃ in pſ. Sicut
ros hermõ q̃ deſcẽdit in mõtẽ ſyõ. Hic eſt q̃
ſtio quõ ros hermõ illius mõtis poterat de
ſcẽdere in mõtẽ ſyõ. Rñdẽdũ ſm Caſſiodo-
rũ ſup pſ. q̃ hermõ multũ fertilis mõs eſt:
⁊ agni ibi paſcebãtur. ⁊ qñ p̃res antiq̃ legis
volebãt deo imolare: tulerunt agnos opti-
mos q̃ ibi de rore ⁊ herbis nutriebãtur: ⁊ il-
los imolabãt in mõte ſyõ. Ita ſpũaliter ſyõ
dr̃ ſpeculũ: ⁊ ſignificat btãm ꝟginẽ mariã q̃
eſt ſpeculũ ſine macula in quã deſcẽdit ros
i. ſpũſſctũs. De q̃ Eſa. xlv. Rorate celi deſup
Et p mõtẽ ſignificat̃ thron⁹ dei altiſſimi: de
quo deſcẽdit ros in vterũ ꝟginis de quo fie
bat ⁊ nutriebat agn⁹ dñs noſter ieſus xp̃us
ꝓ nobis imolatus. vñ Joh. i. Ecce agn⁹ dei:
ecce q̃ tollit pctã mũdi. ⁊ ſic pz terti⁹ mons.
Quartus mõs eſt: mõs regnãtiũ ⁊ clare de
um intuentiũ. ⁊ iſte eſt mõs a quo celũ illu-
minatur. vñ pſ. Illuminans tu mirabiliter
a mõtibus eternis. iſte mõs eſt a quo auxili
um nobis datur. vñ pſ. Leuaui oculos me-
os in mõtes ⁊c. Iſte eſt mõs reqẽſcẽtium.
vñ ait dñs p ꝓpham Eſaiã. Paſcã oues me
as i mõtibus iſrael. ⁊ ibi reqẽſcẽt in herbis
virẽtibus: iſte eſt mõs collaudantiũ. vñ pſ.
Fũdamẽta ei⁹ in mõtibus ſctis: ⁊ laudabũt
dñm in mõte ſcõ eius. Iſte mõs eternitatis
figuratur in mõte Thabor de quo Math.
xvij. Aſſumpſit ieſus iohẽm petrũ ⁊ iacobũ
⁊ duxit eos in mõtez excelſuz ſeorſuz ⁊ trãſ
figuratus eſt ãte eos: ⁊ facta ſunt veſtimen-
ta eius alba: ſicut nix ⁊c. Ita moraliter iſte
mõs eſt eterna vita: de quo pſ. Mõs in quo
bñplacitũ eſt deo hitare in eo. etem̃ dñs ha
bitabit in finẽ. i. eternaliter. Aſſumpſit tres
diſcipulos in ſignũ q̃ tria gñа hoim ſolum
aſcẽdũt in mõtez eternitatis cũ xp̃o. ſ. pctã
ſua pure cõfitẽtes., ⁊ oĩa vitia penitẽdo reli
quẽtes. Iſti ſignificant̃ p iacobũ. Itẽ deũ co
gnoſcẽtes ipſumq̃z laudãtes. ⁊ iſti ſignificant̃
p petrũ. Itẽ innocẽtes qui nũq̃z peccauerũt
⁊ iſti ſignificãtur p iohez. Uñ querẽs dauid
dicit. Quis aſcẽdet in mõtez dñi aut q̃s ſta-
bit in loco ſcõ eius. Rñdet. Innocẽs manib⁹
⁊ mũdo corde: q̃ nõ accepit in vano animaz
ſuã: nec iurauit in dolo ꝓximo ſuo. Et iſti cla
rificãtur in corpibus cũ xp̃o clarificato. Iõ
igitur veſtimẽta ei⁹: vt nix alba fuerũt. Iſti
⁊ eni deũ videbũt facie ad faciẽ: iõ facies ei⁹
reſplenduit: vt ſol. Ergo quo ad thema. Cũ
deſcendiſſet ieſus de monte ſecute ſunt euz
turbe. Orem⁹ ergo xp̃m. vt donet nobis gra
tiam illam: vt euz videamus ſequi.

¶ Dñica tertia poſt octa. epiphanie
Sermo. x.

Rat eñi ventus contra
e rius illis. Marci. vi. Uidemus in
naturalibus q̃ rex ſapiens diuer
ſa bella cernẽs populo iminere.
aggregat ſibi milites: ⁊ p̃ncipes fideles et
fortes qui gentem ſuaz poſſint ab inimicis
defendere. Tunc autẽ rex tria facit qñ vult
eos approbare. Pĩo facit haſtiludiũ vt ibi
audaces fiãt: ⁊ ducit eos ad tourneamẽtuz
vt bñ ꝓcurẽtur. Et iõ romani inueñerũt ha
ſtiludiũ vt eoꝝ pueri exercitarẽtur i bellis.
Unde. ij. Paralipo. xii. Seſar rex probauit
milites. Secundo non longe ab eis eſt eos
aſpiciendo preparatus in auxilium ſi ne-
ceſſe eſt. Tertio eos liberans letatur. Un-
de dicitur ſecundi Reguz decimonono. Rex
liberauit nos de manu fortium. Unde
pſalmi. Arcus fortium ſuperatus eſt. Item

arcus fortium cōtereretur: ⁊ infirmi accincti
ſunt robore. Eodez modo voluit xp̄s facere
rex ⁊ dñs noſter. Nam deus ⁊ homo voluit
pugnare pro patria huius mūdi cōtra dia
bolum ⁊ ſuos complices: vt nos liberaret.
Voluit p̄rio eligere ſuos diſcipulos velut
milites in quibus voluit eodē modo ꝓbare
⁊ expiri vtrū eſſet fortes: ⁊ duxit eos in ma
re. ⁊ ipſe dormiēs iuxta eos ſe poſuit: ⁊ poſt
ea ventos excitauit: ⁊ piculoſo a fluctus ma
ris de ꝓfundo excitari permiſit. tertio de il
lo periculo eos liberauit: ⁊ de hoc dicit euā
geliū preſens. Quod deſcribit nobis Ma
theus euāgeliſta. c. viij. Aſcēdēte ieſu in na
uiculam ſecuti ſunt eum diſcipuli eius. Et
ecce motus magnus factus eſt in mari: ita
vt nauicula operiretur fluctibus. ipſe vero
dormiebat: ⁊ acceſſerūt diſcipuli eius: ⁊ ſu
ſcitauerūt eū dicētes. Salua nos pimus. ⁊
dixit eis. Quid timidi eſtis modice fidei.
Tunc ſurgēs impauit vētis ⁊ mari ⁊ facta
eſt tranqllitas magna. Porro homies mi
rati ſunt dicētes: qualis eſt hic: quia mare
⁊ venti obediunt ei. Et ſic patz euangeliū
Quo ad thema. Fit autē mentio de quattu
or ventis in ſpūali: qui ſunt nobis cōtrarij
mouētes mare huius ſeculi. Primus orien
talis. ſecūdus occidētalis. tertius meridio
nalis. quartus ſeptētrionalis. Primus ven
tus eſt orietalis. ⁊ ille flat qñ homo originē
vite cogitat quid ſit quomodo nudus mun
duz intrauit in fletu ⁊ miſeria: ⁊ hō illud co
gitat. vñ Job. i. Nudus egreſſus ſum ex vte
ro matris mee. Tunc hō cōtēnit facile oēm
ꝓſperitatē mūdi: ⁊ accipit humilitatē qua
ſi ventuz quo aīa poſt hāc vitā nauigat ad
portum ſalutis: de quo Act. aploꝝ dr. Na
uigante Paulo aplo de Roma in greciam
venit vētus orietalis ⁊ mouebat mare: ⁊ in
piculo cōſtituti timuerūt valde. Et merca
tores cū quibus erat Paulus videtes picu
lū ꝓiecerūt mercimonia in mare: ⁊ potius
ſaluare volebāt corpa q̄s retinere mercimo
nia. Ita ſpūalit aīa volēs nauigare: de hoc
mūdo in celū cū velo hūilitatis habēs mer
cimonia. i. multa tpalia rex ⁊ proprietates
mūdi. venit ventus orietalis. i. cōſideratio
quō hō nudus venit in hūc mūdū ꝓiicit oia
tpalia ⁊ dat paupibus: qꝛ melius eſt ſecure
ire ad portū ſalutis q̄s aiaz mergi i. ꝓfundū
maris inferni. Sed cōtra illū vētū flat ven
tus ſupbie cōcutiēs domū conſcie: de quo le
gimus in lib. iob. Erat iob diues ⁊ priuatꝰ
eſt repēte oībus diuitijs habuit ſeptē filios
⁊ tres filias. Veſcētibus illis in domo prio
geniti. venit repēte vētus a regione deſerti
cōcutiēs quattuor āgulos domus q̄ corruit
⁊ oppſſit oēs pueros. Ita ſpūaliter filijs ie
ſu xp̄i ⁊ filiabꝰ in domo p̄iogeniti. i. in ſan
cta eccl'ia q̄ eſt domus p̄iogeniti altiſſimi
patris: ⁊ pater ait iſtud in pſ. Primogētū
ponā illū excelſum per regibꝰ terre. In hac
domo filijs dei edētibus ⁊ bibētibus venit
vētus ſupbie: ⁊ cōcutit quattuor āgelos do
mus. i. quattuor bōas cōditōes: videlz puri
tatē ſedulitatē: honeſtatē: ⁊ cōcordiā. ⁊ do
mus corruit. i. ſctā eccl'ia: ⁊ oēs filios dei op
primit. Vñ Paulus Ephe. iiij. Nō ſimꝰ par
uuli fluctuātes ne circūferamur oi vēto ſu
pbie ne aia ſubmergatur. Ergo quō nati ſu
mus in hūc mūdū cogitemꝰ. Et ſic ptz pri
mus vētus. Secūdus. ſ. occidētalis ē mors
Ille flat ⁊ aiam quaſi in naui ducit p mare
magnū. i. mūduz dū homo cogitat mortem
amariſſimā: quia in iſta parte mundi ſol oc
cidit. Et hoc habemus frequenter cogitare
quō hō ita miſerabiliter ⁊ improuiſe morit
⁊ quō oia mēbra corpis tanguntur. Et quō
aia ſepatur: ⁊ quō aia a demōibus accuſat.
⁊ quō de oībus opibus noſtris rōem red
dere debemus: quādo taliter iſte vētus oc
cidētalis flat. tunc oēs laſciuie ⁊ vanitates
mūdi ⁊ delectatio corpis repellūtur. vnde
legimus figurā Exo. x. q qñ Moyſes volu
it ex iuſſu dei filios iſrael ducere de egypto
multa ſigna fecit: ⁊ p̄cipue pcuſſit terram: ⁊
venerūt multe locuſte que deuorabāt fruc
tus terre: ⁊ oēm herbā virentē: ſed clama
bāt ad dñm dicentes. O dñe libera nos de
iſta tribulatōe: ⁊ fecit dñs flare vētuz occi
dētalē: ⁊ arripuit locuſtas ⁊ ꝓiecit in mare.
Ita ſpūaliter totus mūdus eſt egyptus ple
nus locuſtis. i. vanitatibus ⁊ delitioſe viuen
tibus oēm herbaz ꝟtutē. i. oēs virtutes aie
corrodētibus. Sed neceſſe eſt nobis hodie
clamare ad dñm: vt nos digneē ab iſtis lo
cuſtis liberare q̄ deuorāt ſubſtantiā paupe
rum. Tunc dñs mittit ventum occidenta
lem. i. memoriaz mortis qui tollit omēs va
nitates. i. leticias mūdanas: ⁊ ꝓiecit ſe in
mare rubrū. i. pniam. ⁊ tūc anima ſecure na
uigat ad portū ſalutis. Tertius ventus eſt
meridionalis. ⁊ hic vētus eſt dulcis. Et ille
flat quando cogitamus de vita eterna ⁊ de
gaudijs eius: ⁊ generat in nobis charitatē
qua charitate aia noſtra velut velox nauis
trāſit ad portū ſalutis. Vñ aia Cāti. iiij. di
cit. Veni auſter pfla ortū meū. De iſto vēto
legit in. iij. li. Reg. q ppter pctā hoim tres
ānos nō pluit ſup terrā ⁊ mēſes ſex. Sed ꝓ
pheta. Helias aſcēdit i mōtē iuxta mare: ⁊
orauit ſepties. Et ecce celi apti ſunt ⁊ venit

ventus auſtralis: ꝛ eduxit nubes: ꝛ nubes dederũt pluuias ꝛc. terra dedit fructũ ſuũ Ita ſpũaliter ꝓpter pctã hoīs nõ flat vẽtus auſtralis ĩ cor hoīs: vt meditet in celeſtib⁹ Debet igit hõ aſcendere in mõte ſcẽ vite ꝛ orare. tũc vẽtus auſtralis adducit pluuiaꝫ lachrymaꝝ ꝛ aĩa germinat ꝟtutib⁹. In hoc vento renouat ſe niſus: vt ait Job. Dicunt naturales ꝙ niſus qñ non põt bene volare ꝓpter grauitatẽ pẽnarũ antiquaꝝ volat cõtra ventum auſtralem q̃ ipſum calefacit: ꝛ deponit oẽs antiquas pennas. Ita aĩa deuota ſentiens ſe grauatam cũ cogitatõibus malis ꝛ peruerſis: ꝟtit ſe adventũ charitatis: ꝛ calefit aĩa ꝛ deponit oẽs plumas vitiorũ. Contra hunc ventũ charitatis flat ventus inuidie qui exiccat oẽm fontem charitatis ꝛ gratie. Unde alibi dr. Adducet dñs vrẽtẽ vẽtũ de deſto aſcẽdẽteꝫ: ꝛ ſiccabit fontes eius. Sed iſti duo vẽti ſunt cõtrarij: io mouetur mare huius ſecl'i. Quãdo eñ flat vẽtus auſtralis facit animaꝫ calidã: vt ait Job. Nõne veſtimẽta tua calida ſunt cũ ꝑflata fuerit terra auſtro. Cõtra hũc vẽtũ venit cõtrari⁹ vẽtus igratitudis. De quo ait Ber. Ingratitudo eſt vẽtus exiccãs oẽm fõtẽ grẽ. ꝛ ſic ptꝫ tertius vẽtus. Quartus ventus eſt aqlonaris: cũ ille flat timorẽ eterni ſupplicij flat. Uñ ait ꝓpheta Je. ab aqlone pandet oẽ malũ. Debꝫ eñ hõ cogitare ꝙ luxurioſi ꝛ imũdi cremabũtur ſulphure: pice ꝛ igne ꝛ frigiditate. De q̃ ait pſ. Pluet ſup pctõres laqos ignis ꝛ ſulphur ſpũs pcellaꝝ vñ Gen. xix. Pluit dñs ſup ſodomã ꝛ gomorrã ſulphur ꝛ ignẽ. ꝛ hoc cogitãte aĩa ducit poſt hanc vitã p ꝟtutẽ caſtitatis ꝛ timoris quaſi nauis velo ꝛ malo ad portuꝫ ſalutis. Uñ Eccl. xliij. dr. Frigid⁹ vẽtus aqlo flauit et cõgelauit criſtalus ab aqs. Uẽtus frigidus eſt cõſideratio eterni ſupplicij: ꝛ tunc aqua luxurie fit criſtallus caſtitatis. Hui⁹ legim⁹ ſpũalẽ doctrinã in naturis reꝝ ꝙ in mari ſunt qdaꝫ piſces q̃ dicũtur delphines hi libẽter audiũt vocẽ hoim dulciter cãtantiũ: et ad flatũ aqlonis ſe ꝟtũt: ſꝫ auſtro flãte obturãt aures: et ponũt ſe ad ꝓfundũ maris ne audiãt vel pcipiãt ventũ auſtralẽ q̃ eſt cõtrari⁹ aqloni. Ita ſpũalr multi ſunt in hoc ſeculo cũ flat vẽtus aqlonis. i. aduerſitates vel ĩfirmitates corpis ꝟtũt ſe ad vocẽ p̃dicatoris ſicut delphines ad vẽtũ aqlonẽ et libẽter: tũc audiũt qcqd eis cõſulitur: et promittunt omnia bona facere: et nunꝙ̃ amplius peccare. De quibus dicit Eſa. xxvi. Domine in anguſtia querunt te. Rogemus ergo ꝛc.

¶ Dñica quarta poſt octa. ephie. Ser. xj.

Domine nonne bonum ſemẽ ſemiaſti ĩ agro tuo. vñ ḡ hꝫ zizaniã Mat. xiij. Nota ꝙ vnuſq̃ſq; bon⁹ agricola nõ libẽter pmittit agrũ ſuũ ſine ſemie ꝛ ſine fructu: cũ tp̃s fuerit ſeminãdi. Nam ſeminat agrũ ſuũ ſm ꝙ ager diſpoſitus ꝛ aptus eſt: qꝛ in vnã partẽ agri ſui ſeminat triticũ in alterã partẽ ordeũ. in tertiã partẽ auenã. vñ Dauid. Seminauerũt agros plãtauerũt vineas ꝛ fecerũt fructũ natiuitatis. i. meſſis. Ita ſpũaliter xp̃s noluit agrũ ſuũ. i. ſctãm eccl'iaꝫ pmittere ſine ſemie ꝟtutũ. Nã in vnã parte ſemiauit ſemẽ charitatis: in aliã ſemẽ pietatis: in aliam ſemẽ caſtitatis: in aliã ſemẽ mie. vnde ait in euãgelio. Mat. xi. Dixit ieſus diſcipulis ſuis. Diſcite a me: qꝛ mitis ſum, ꝛ humilis corde. Et ioh. xv. Hoc eſt p̃ceptũ meũ: vt diligatis inuicẽ ſicut dilexi vos. Sed diabolus inimicus hũani generis ſupſeminat zizaniã: videlꝫ inuidiã: cõtra charitatẽ: cõtra caſtitatẽ luxuriã: cõtra pietatẽ auariciã: cõtra hũilitateꝫ ſupbiã. ꝛ de hoc legit euãgelium. Silẽ eſt regnũ celoꝝ. i. pñs eccleſia hoi i. xp̃o q̃ de⁹ ꝛ hõ eſt ꝓ nobis incarnatus: qui ſemiauit bonũ ſemẽ. i. ꝟtutẽ: in agro ſuo: videlꝫ eccl'ia. Cũ aũt dormirẽt hoies in ſomno pigritie venit inimicus hõ. i. diabolus ꝛ ſupſemiauit zizaniã in medio tritici. i. virtutũ. Cũ aũt creuiſſent herbe ꝟtutum ꝛ fructũ facere debuerãt electis ꝛ iuſtis: tunc apparuerũt ꝛ zizania. i. mala opa in ſctã eccl'ia qꝛ ſtati ſurrexerũt heretici raptores ꝛ malefici iſcã eccl'ia. Accedẽtes ſui p̄ſſamil'. i. ãgeli dixerũt ei. Dñe nõne bonũ ſemẽ ſemiaſti ĩ agro tuo. vñ ḡ hꝫ zizaniã. i. vñ venit tãta malicia ĩ tuã ſcãꝫ eccleſiã. q̃ iaꝫ eſt magna q̃lis vnꝙ̃ fuit ab initio. Rñdit dñs dicẽs. Inimicus hõ hoc fecit. i. p inſpirationẽ diaboli Serui vero dixerũt. Dñe ſi vis colligimus ea. i. extirpemus omẽs maleficos raptores latrones: luxurioſos de tua ſancta eccleſia. Et ait. Non ne forte colligẽtes zizania. i. malos eradicetis ſimul cũ eis ꝛ triticũ. i. bonos qꝛ multi ſunt pctõres quos volo fouere vſq; ad morteꝫ ſi vellẽt cõuerti: qꝛ nolo mortem pctõris. Dimittite ergo creſcere. i. viuere tã bonos q̃ malos vſq; ad meſſem. i. vſq; ad diem iudicij. Et tũc dicã meſſoribus meis. i. angelis: colligite, cũ tuba iudicij ad iudiciuꝫ primuꝫ zizania. i. oẽs malos. ꝛ alligate ea in faſciculos. i. in congregationẽ: ad cõburenduꝫ in igne eterno. Triticũ. i. bonos congregate in horreum meũ. i. in vitam eternã. ꝛ hoc eſt

preſens euangelium. Notandum vero q̄ p̄ agrū ſignificari poteſt quilibꝫ homo in ſctā eccleſia. ⁊ ſicut agricola quiſq̄ facit circa agrū ſuū vt fructuꝫ faciat: ita quilibet homo circa corpus: ⁊ cor ſuum facere debet. Quattuor em̄ dꝫ facere. Primo agricola arat ſuū agrū. Secūdo fimū apponit. Tertio irrigat Quarto ſeminat. Primo dico q̄ vnuſq̄ſq̄ homo debet cor: ⁊ corpus ſuum arare cū aratro confeſſionis. Sicut em̄ aratrum vertit agrū quod inferius eſt ſup̄ius: ita cōfitens debet ꝯtere omnia que ſcit in corde ⁊ reuelare exterius ſuo confeſſori: ſicut ferrum in aratro ſcindit agrū: ita cōtritio p̄ pctīs debet ſcindere cor pctōris: vt ait ꝓpheta Johelis. ij. Scindite corda veſtra ⁊ nō veſtimēta veſtra ait dñs omp̄s. Huius legimus figuram in geneſi. xxix. q̄ patriarcha Jacob venit in terram orientalem: ⁊ vidit aratores ⁊ iuxta eos in agro puteum qui fuit obſtructus lapide magno: ⁊ tres greges accubabant iuxta eum: ⁊ amouebat iacob lapideꝫ de puteo: ⁊ venit pulchra puella dans ſibi hydriaꝫ. Dixitq̄ ei: bibe domine: ⁊ bibit de manu puelle. Ita ſp̄ualiter p̄ Jacob nō pec catorē q̄ ſupplantat per penitētiā oīa vicia ⁊ venit in agrū p̄nie: vt inueniat fontē mīe i. xp̄m qui ait. Canti. iiij. Ego ſuꝫ puteus aquarū viuētium. Sed obſtructus erat ille fons mīe per lapidē pctōrum: quē amouet peccator q̄ñ pctā cōfitetur. ⁊ tūc venit puella pulchra. i. gratia diuina quā petit pctōr dicens. Da mihi bibere de fonte mīe quem inueni i agro p̄nie. Et ait illa. Bibe dñe de gratia diuina q̄ntū volueris. Et iuxta hunc fontē accubabant pctōres penitētes ⁊ perfecti: ergo p̄mo debem⁹ arare corpus: ⁊ cor noſtrū p aratrū cōfeſſionis ⁊ cōtritōis. ⁊ ſic inueniemus fontē mīe. ⁊ ſic p̄ꝫ primū. Secūdo dico q̄ debem⁹ agruꝫ noſtri corpis et cordis impugnare p̄ fimū. i. memoriā mortis vt fructū faciat. vñ Eccle. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternū non peccabis. Quid em̄ hō erit poſt mortē certe fimus et cinis: ⁊ fauilla ⁊ lutū. Vñ Job. xxx. Cōparatus ſum luto: ⁊ aſſimilatus ſum fauille ⁊ cineri. Et iſta debꝫ hō ſemp̄ habere in mēte. vñ ait Hierony. Facile contēnit oīa q̄ ſe ſp̄ cogitat moriturū. Vñ legitur in geſtis romanorū q̄ quidā magn⁹ princeps cogitans de morte. pānū vileꝫ lineū in quo erat ſepeliendus erexit tanq̄ vexillū: ⁊ fecit āte ſe ferri p̄ oēs ciuitates ſui regni: ⁊ vocē preconis clamari. Cū eſſem rex vndecim regnoꝝ hoc ſolū habeo p̄ gloria mea: ⁊ p̄ diuitijs afferaꝫ mecū ad terrā pānuꝫ iſtū viliſſimū. ⁊ ſic pro memoria mortis multa bona fecit. Sic et nos ſemp̄ debemus cogitare: q̄z mors non tardat. cogitet hō de morte ꝑ deceſſoꝝ nr̄orū. vbi ſunt fortes: vbi Abſalon pulcherrimus: vbi Dauid audientiſſim⁹: vbi Salomō ſapientiſſim⁹: vbi Samſon fortiſſimus. Hij omnes tranſierūt: ⁊ in terrā reuerſi ſunt. et ſic p̄ꝫ ſecūduꝫ. Tertio debemus agrum cordis noſtri lachrymis irrigare: q̄z ager non portat fructū ſuū ſine aq̄. vnde p̄s. Aia mea ſicut terra ſine aqua tibi. Huius legimus figurā in lib. Judicū q̄ caleph in terra ꝓmiſſionis dedit filiam ſuā cuidā viro in matrimoniū: ⁊ dedit ei p̄ dote terrā infructuoſaꝫ ⁊ ſterilē: q̄ue iuit ad patrem ſuū dicens. Pater mi dediſti mihi pro dote terrā ſterilem: da mihi agrū irriguū. Qui exaudiuit preces filie ſue, ⁊ dedit ei agrū irriguū inferius ⁊ ſuperius. Inferius a fontibus: ⁊ ſup̄ius a pluuijs: ⁊ facti ſunt diuites in agris iſtis. Ita ſp̄ualiter hō habēs cor abſq̄ lachrymis p̄ peccatis ⁊ durū. corpus plenum delitijs vadat ad xp̄m in ſecretum locū orans ⁊ dicat. O dñe dediſti anime mee agrum ſterilē. nullum vult facere fructū bonorū operū: nec vult q̄ emittere lachrymas pro peccatis: ⁊ tunc deus exaudiet illū: ⁊ dabit ſibi irriguā terrā inferius. i. gratiā in p̄ñti: ⁊ irriguā ſuperius i. gloriam in futuro. ⁊ ſic patet terciū. Quarto debet homo facere: vt bonus agricola: videlicet agrū ſuum ſemiare de ſemibus benedictionū. Unde apoſtolus. Qui ſeminat in benedictiōibus de bñdictōibus ⁊ metet. Et q̄ ſeminat de ſemie corpis: videlꝫ delectationes ⁊ deſideria corpis metet corruptioneꝫ ⁊ ſi ſeminat parū: parū metet: ſed ſi ſemiat de bñdictionibus ꝟtutū: tūc ait dñs ad euꝫ ſicut legim⁹ in figura de patriarcha Iſaac q̄ habuit duos filios q̄b⁹ ip̄e b̄dixit bñdictōeꝫ. Ad p̄mū ait videlꝫ ad Jacob. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni: cui bñdixit dñs: q̄ ſtat cū floribus ornatus. Ad ſecūdū videliꝫ Eſau ait. In rore celi ⁊ pinguedie terre erit benedictio tua. Iteꝫ pater celeſtis hꝫ duos filios q̄bus bñdicit. ſ. inocētes. Ad illos ait Ecce odor filij mei. i. fama ⁊ vita filij mei ſicut agri pleni. Ad penitētes. In rore celi et in pinguedine terre erit bñdictio tua. i. grāꝫ ſp̄uſſcti dabo ſibi in remiſſionē oīm pctōꝝ. Quīto dꝫ agꝛ cordis ſui metē. i. fructū inde colligere: q̄z q̄ arat corp⁹ ſuū: videlꝫ p̄ confeſſionē: ⁊ paſtinat p̄ mortis meditationē: ⁊ irrigat per lacrymarū effuſionē: ⁊ ſeminat p̄ elemoſynarū largitōem: ille metet poſt hāc vitā per p̄mij receptionē: vt p̄ꝫ in euāgelio. Mat. xiij. Sile eſt regnū celoꝝ theſauro ab

ſcondito in agro. Quid eſt iſte theſaurus niſi vita eterna vbi eſt theſaurus electorum qui iſtum bene conſiderat in agro hui⁹ corporis. vendit omnia que habet ⁊ emit eum vnde Greg. Si bene cōſideremus q̄ ⁊ quanta ſunt q̄ nobis ꝓmittūtur in celis. vileſcūt omnia que habent̄ in terris. ⁊ ſic patet ⁊c.

¶ Dominica in ſeptuageſima. Ser. xij.

Ite ⁊ vos in vineā meam ⁊ quod iuſtū fuerit dabo vobis Mat. xx. Sciendū ꝙ pricipalis ſancte trinitatis intētio erat ꝙ hoiem creauit ꝙ debēt eſſe ꝑticeps eterne glie. Sꝫ ꝓpter peccatū ꝑmorum parentū illam gratiā amiſimus qua potuiſſemus habuiſſe ⁊ hr̄e vitam eternā gratis. et hoc ſine omni labore. Et hoc recitat eccl'ia hodie ꝙ adam ⁊ eua ſunt expulſi de ꝑadiſo Et ꝓpter hoc deponitur in eccleſia canticū leticie. ſ. Alleluya. Te deū laudam⁹. ⁊ Gloria in excelſis deo. Et introit⁹ miſſe incipit Circūdederunt me gemitus mortis ⁊c. Et poſt illud. tēpus ꝙ adā fuit expulſus nulli vult dare gratis vitā eternā. ⁊ hoc ꝓp̄ tres cauſas. Pria ꝓpter excellētiā q̄ tanta ē ſm apoſtolū ꝙ nec auris audiuit nec ocul⁹ vidit. nec in cor hois aſcēdūt quāta fiunt gaudia q̄ ꝑparauit deus diligentibus ſe. Scda cauſa ꝓpt̄ angeloꝝ dignitatē. Angelis eniꝫ in celo nō dat gratis: ſꝫ ipſi laudāt deum et obediūt qn̄ mittūtur. ſ. ad hoies. Tertia cā ꝓpter gloriā hoim ⁊ honorē. Nā maior eſt honor q̄ virib⁹ acq̄ritur q̄ꝫ q̄ gratis dat̄. Vn̄ Greg. in q̄dā omel'. Ad magna ꝑmia peruenire null⁹ pōt niſi ꝑ magnos labores. Dicit g̊ in ꝑabola i themate. Ite ⁊ vos i vineā meā ⁊ remuneratio bonoꝝ operuꝫ addit̄. Et qđ iuſtū fu. da. vo. vt pꝫ in euāgelio qđ poſtea ſequit̄. Nō q̄ ꝑ hāc vineā accipit̄ eccl'ia vel q̄libet fidelis aia. Et ſm hec v̄ba ꝑmiſſa ſunt v̄ba dei exortātia ꝑdicatores: vt ſint ſolliciti de ſalute aiaruꝫ. Et duo h' tangunt̄. Prio de⁹ hortat̄ ꝑdicatores ad ꝑdicatōis exercitiū. cū dicit. Ite in vineā meā. ⁊ circa ſalutē aiarū laborate. Secūdo ſubiūgit̄ retributionis premium. ⁊ qđ iuſtū fuerit dabo vobis.

Primo dico ꝙ vinea plantat̄ in iuſtificatione. i. anima. Iere. ij. Ego plantaui te vineā electam hoc eſt vtiq̄ꝫ in iuſtificatione. Sed q̄ꝫdiu aia manet in peccatis: tūc eſt q̄ſi terra deſerta ⁊ inculta ꝓducēs ſpinas ⁊ tribulos vicioꝝ. Poſtq̄ꝫ aūt ꝑ pniam ad deū conuertit̄: tūc ꝑ dei gr̄am in vineā plantatur vt ꝓducat dulces botros bonoꝝ opeꝝ. Tunc ego plantaui vineā electā q2 magnuꝫ eſt ꝙ deus animā ſordidā. ſ. in pctis lauat ⁊ iuſtificat. ⁊ de filio ire facit filiū gratie. de ſeruo perditōis filiū adoptōis. ⁊ eū de captiuitate diaboli liberat ⁊ de ſtatu miſerie reuocat ad patriā. Quiſ nō diligeret eū a quo tot bona recipet. Ergo ſtulti ſunt qui iacēt i peccatis ⁊ dicūt ſe velle pniam agere in extremis cū vera cōtritio nō infundat̄ niſi a ſolo deo. Confiteri homo poteſt ⁊ fiere ſed nunq̄ꝫ veram cōtritionē poteſt habere niſi de⁹ infundat. Iere. xxxi. Poſtq̄ꝫ conuertiſti me egi penitentiā. Sic ergo vinea. i. aia plantatur a deo in iuſtificatiōe. vn̄ Dauid vineā de egypto trāſtuliſti. Egypt⁹ interpretat̄ tenebroſitas ⁊ ſignificat ſtatū pctōris ⁊ ignorantie carēs luce gratie. ad Eph. v. Eratis aliquādo tenebre. nūc aūt lux in dn̄o. Ab hac egypto dn̄s aiam transfert in iuſtificationem.

Scdo de bona ꝑdicatoꝝ inſtructōne. Mat. xxi. Hic erat paterfamilias qui plātauit vineam ⁊ ſepē circūdedit ei. Et per hāc ſepeꝫ accipit̄ doctrina predicatoꝝ. Sicut em̄ ſeps ꝓhibet ſiue defendit aditū beſtiarum ne ledant vineā. Sic predicatio incurſum demonum ne ledāt aiaꝫ. Cū iſta ſepe circūdatur aia q̄ libenter audit v̄bū dei: q2 tali aie diabolus nocere nō pōt. Eſaie. xi. Nō nocebūt neq̄ꝫ occident in vniuerſo mūdo. Sed heu ꝓpter pctā hois ſeps iſta aufert̄ ⁊ vinea diripitur. Eſa. v. Expectaui vt faceret vuas ⁊ fecit labruſcas. Sic multi paſtores nō multum curāt v̄bum dei: q2 in hoc vilipendunt ſmones Paul⁹. ij. ad Thi. iiij. Erit tēp⁹ qn̄ ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt: ſꝫ ad ſua d̄ſideria coaceruabūt ſibi mḡros prurientes auribus. Itē pagani ⁊ iudei nō poſſunt manere in eccleſia. ſicut bufo nō pōt manere i vinea qn̄ floreſcit. ideo oēs dānabūtur. O ſi peccator attēderet ꝙ ipſe vocat̄ hora pria. tertia ſexta. ⁊ nona. ⁊ ſemꝑ. vtiq̄ꝫ ſi eēt hora veſperarū ſi ipſe veniret. Greg. Illi qui ad bonā vitā vocant̄. alij in iuuētute. alij in ſenectute. alij in puericia. ⁊ in vltima etate ꝑducūt̄ et quaſi in diuerſis horis ad vineā vocant̄ operarij. Greg. Cōſideret vnuſquiſq̄ꝫ ꝙ ſic agat in vinea ⁊ laboret ꝙ vitam eternaꝫ acquirat. Etiaꝫ debem⁹ fideliter laborare ne ocioſi nos inueniamur in vinea. vn̄ Paul⁹. Qui nō laboret nō mādūcet in patria. Venite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos. Sequit̄ euangeliū. Dixit ieſus diſcipulis ſuis ꝑabolā hāc. Sile ē regnū celoꝝ hoi prīfamilias q̄ exijt ꝑmo mane cōducere oꝑarios in vineā ſuā. Cōuētione aūt facta cuꝫ oꝑarijs ex denario diurno miſit eos in vineam ſuaꝫ. Et egreſſus circa

horam tertiã vidit alios ſtãtes in foro ocio
ſos ⁊ dixit illis. Ite ⁊ vos in vineã meam ⁊
quod iuſtũ fuerit dabo vobis. Illi aũt abie-
runt. Iterum aũt exijt circa horam ſextam
⁊ nonã ⁊ fecit ſimiliter. Circa vndecimã ve
ro horã exijt ⁊ inuenit alios ſtantes ⁊ dicit
illis. Quid hic ſtatis tota die ocioſi. Dicũt
ei qꝛ nemo nos cõduxit. Dixit illis Ite ⁊ vos
in vineã meã ⁊ qđ iuſtũ fuerit dabo vobis.
Et cũ ſero factũ eſſet. Dixit dñs vinee ꝓcu-
ratori ſuo. Uoca opꝫarios ⁊ redde illis mer
cedẽ. incipiẽs a nouiſſimis vſqꝫ ad primos
Cũ veniſſent ergo qui circa vndecimaꝫ ho-
ram venerãt acceperãt ſingulos denarios
Ueniẽtes aũt ⁊ p̄mi arbitrati ſunt ꝙ plus
eſſent accepturi. Acceperũt aũt ⁊ ipĩ ſingu-
los denarios. ⁊ accipiẽtes murmurabãt ad
uerſus patrẽfamilias dicẽtes hi nouiſſimi
vna hora fecerũt ⁊ pares illos nobis feciſti
qui portauim⁹ pond⁹ diei ⁊ eſtus. At ille rñ
dens vni illoꝝ dixit. Amice nõ facio tibi in
iuriam. Nõne ex denario diurno cõueniſti
mecũ. tolle qđ tuũ eſt ⁊ vade. Uolo autẽ et
huic nouiſſimo dare ſicut ⁊ tibi. Aut nõ licꝫ
mihi facere quod volo. An ocul⁹ tuus neqꝫ
eſt: qꝛ ego bonus ſum. Sic erũt nouiſſimi p̄
mi ⁊ p̄mi nouiſſimi. Multi eñ ſunt vocati
pauci ꝟo electi. iſte eſt ſenſus euãgelij. Paꝛ
familias eſt de⁹ pr̄ q̇ p̄mo mane. i. ab Adaꝫ
vſqꝫ ad Noe hoĩes in vineã ſuam. i. in hũc
mundũ ꝓ eterna vita laborandũ cõduxit a
Noe vſqꝫ ad Abraham. ⁊ eſt hora tertia ab
Abrahã vſqꝫ ad Moyſen. ⁊ eſt hora ſexta. a
Moyſe vſqꝫ ad ꝓphas. ⁊ eſt hora nona. a ꝓ
phetis vſqꝫ ad xp̄ꝫ. ⁊ eſt vltima videlꝫ vnde
cima. Sꝫ veniẽte hora cõpletorij. i. die iudi
cij. Tũc ait pater in diuinis ad ꝓcuratorẽ
ſuũ xp̄m vt ſcriptũ eſt. qꝛ om̄e iudiciũ dedit
pater in man⁹ filij. Uoca opꝫarios ⁊ redde
illis mercedẽ. Incipiẽs a nouiſſimis. i. xp̄ia
nis q̇ vltimo venerũt ad vineã. ſ. ad ſanctaꝫ
eccleſiã. q̇ bñ laborauerũt accipiẽt vitã eter
nam. tũc inuidi iudei in pctīs indurati cre-
dent etiã ſe hr̄e vitã eternam. ⁊ exiſtimãt ꝙ
plus velint hr̄e qꝫ xp̄iani. eo ꝙ ante nos in
vinea fuerũt ⁊ portauerũt decẽ p̄cepta: ſed
ea nõ ſeruauerũt. ⁊ iđ murmurãt cõtra de-
um. Et ꝓpterea ait illis. An oculi veſtri ne-
qꝫ ſunt: qꝛ ego bon⁹ ſum. Tollite qđ veſtrũ
eſt ſm̄ iuſticiã ⁊ ite. Aliq̇ in infernũ aliq̇ in
vitã de iudeis q̇ añ xp̄m fuerũt. Et nouiſſi-
mi. ſ. xp̄iani erũt p̄mi in remuneratione. Et
primi videlꝫ iudei ⁊ gẽtiles q̇ ſaluandi ſunt
erunt nouiſſimi. Et ideo ſequiꝛ. Multi ſunt
vocati: pauci ꝟo electi. Et ſic pꝫ euangeliũ.
Ergo quo ad thema. Ite ⁊ vos in vineã me

am ꝓpter quattuoꝛ cauſas. Prima eſt quia
paterfamilias eã plãtauit ⁊ diuiſit tribus
filijs ſuis ſm̄ triplicẽ diſtinctionẽ hoium in
hoc mũdo. De hoc dicit cõmentatoꝛ in lib.
grecoꝝ ꝙ erat quidã pater hñs pulchrã vi
neã ⁊ habuit tres filios. Uenit p̄mus ad pa
trem dicẽs. Rogo te paꝛ ex quo tibi i bonis
multa ꝓueniũt in vinea ⁊ tu modo nõ indi-
ges da mihi vineã vt ſim dñs fratrũ meoꝝ.
Rñdit pater. Fili mi dabo tibi qđ eſt curuũ
et rectum in vinea mea. Uenit alter dicẽs.
Dilecte mi paꝛ des mihi vineã vt ſim dñs
fratrũ meoꝝ. Rñdit pr̄. Dabo tibi omne qđ
eſt in vinea viride ⁊ aridũ. Uenit tert⁹ di-
cens. Dilecte mi pater ego ſuꝫ minimus fili⁹
tuus ⁊ ſemꝑ feci qđ iuſſiſti des mihi vineã.
Rñdit pr̄ Dabo tibi qđ fuerit ſubt⁹ terrã ⁊
ſuꝑ terrã. Et pr̄ reliq̇t eis pulchrã imaginẽ
vt illã in honorẽ ⁊ memoriã pr̄is honorarẽt
et receſſit ad terrã longiquã ad ꝑegrinãdũ
Poſt pr̄is receſſum cõtẽdebãt hi tres filij ꝓ
vinea. Dixit p̄mus pr̄ meus dedit mihi oīa
q̄ in vinea ſunt curuũ ⁊ rectũ. Scđs dixit. pr̄
noſter dedit mihi in vinea viride ⁊ aridum.
Terti⁹ dixit pater noſter dedit mihi oẽ qđ
eſt ſubt⁹ terrã ⁊ ſuꝑ terrã. ⁊ ſic nõ poterant
cõcordare. venerũt ad vnũ magnũ magr̄ꝫ ⁊
ſapiẽtiſſimũ poſuerũtqꝫ cãm in eum. q̇cq̇d
iſte de vinea iudicaret vellẽt in hoc ſtare cõ
tenti. ⁊ vnuſq̇ſqꝫ eoꝝ dicit illi magiſtro ſuũ
donũ in vinea. Dixitqꝫ magr̄ ſapiẽs afferte
mihi imaginẽ pr̄is vr̄i. Et fecerũt ita. Tũc
magiſter dedit eis arcũ cum ſagitta dicens
Quicũqꝫ vr̄m ꝓpius ſagittauerit cordi pa-
tris veſtri. de hoc ego iudicabo. Primus ſa-
gittauit valde ꝓpe. Scđs adhuc ꝓpi⁹. Ter
tius ꝓiecit arcum cum baliſta dicens. Nõ
ſagittabo dilectũ meũ patrẽ. qꝛ multa bona
mihi ꝯtulit. ⁊ multa dõa habeo de ipo. Tũc
ait magiſter. Illi debeẗ vinea ⁊ minoꝛ poſſe
dit vineam ⁊ factus eſt dñs fratrũ ſuorum.
Ita moraliter vinea iſta eſt ſancta eccleſia.
quam pater plãtauit ſua dextera. Tres filij
eius ſunt gẽtiles iudei ⁊ xp̄iani. Primi fue-
runt gẽtiles vſqꝫ ad abrahã. cui dñs primo
dedit circũciſionẽ ⁊ iſti petebãt ꝓ vinea. i. ꝓ
ſctã eccleſia. q̇bus dedit curuũ ⁊ rectũ. i. de-
clina a malo ⁊ fac bonũ. ⁊ nõ habebãt aliud
preceptũ. Secũdi fuerũt iudei vt Abraham
yſaac ⁊ Jacob. ⁊ omnes iudei petebant pro
vinea: vt ſcꝫ ipſi eſſent dñi totius mũdi. ⁊ de
di eis viride ⁊ aridum. i. diliges deum ⁊ ꝓxi
mum ſicut teipſum. Tertij ſunt xp̄iani. ⁊ hi
per tertiũ filium figuranꝛ quib⁹ dedit vineã
et omne quod eſt ſubtus terrã ⁊ ſuꝑ terrã. i.
grãm in p̄nti ⁊ gloriã in futuro. Et paꝛ qui

nobis sic diuisit vineã recessit ad celuȝ. Et nõ sic contẽdunt gẽtiles iudei ⁊ xpiani: sed pater reliquit nobis suã imaginẽ. i. memoriã dñice passionis in altissimo sacramẽto sed pueri sagittãt imaginez patris. videlȝ gẽtiles nõ obseruãtes mãdata eoꝝ: scȝ declina a malo ⁊ fac bonũ. Similiter iudei sagittãt patrẽ ⁊ offendũt: qꝛ nõ seruant mandata patris: videlȝ diliges dñm deũ tuuȝ. ⁊ ꝓximũ tuũ sicut teipsuȝ. Et ideo amiserũt vineã. ⁊ ipsi iudei dederũt sniam ꝑditiõis vinee ꝑ seipsos dicẽtes illud. Mat. xxi. Malos male perdet ⁊ locabit aliis agricolis vineam suã. Sed nos christiani habemꝰ vineã tanq̃ minor filius: ⁊ q̃diu non offendimus deũ habemus vineã. Sed heu de die in diẽ offendimus. ⁊ ideo nõ custodimꝰ. vñ dicit dauid in ps. Uineã de egypto trãstulisti eiecisti gẽtes ⁊ plãtasti eã. ⁊ sic pȝ primũ mẽbruȝ. Scd̃o dico q̃ aĩa hoĩs dr̃ vinea: qꝛ dȝ p̄escindi ⁊ fodi. vñ in cãticis cãticoꝝ. ij. ca. ait aĩa. Tẽpus putatõis aduenit. i. p̄cisionis. Uix põt hõ quãtũcũq; sanctꝰ fuerit q̃n in vinea cõscie cõcrescat aliqđ supfluum qđ meritũ ipedit. Nam hõ aliq̃n offendit deũ in ṽbo: in cogitatõe: in opatõe: q̃nq; ꝑ risum. supflua ṽo amputentur. ⁊ ꝑ cõfessionẽ diligenter extirpẽtur ne vinea aĩe ãnihiletur. Jtez dȝ pastinari ꝑ memoriam mortis. Jtez dȝ fodi ꝑ timorẽ dñi. Uñ dicit sapiẽs Eccle. i. Timor dñi expellit peccatũ Tũc vinea precisa pastinata irrigata ⁊ fossa incipit florẽ ⁊ gẽmas ꝓducere. ⁊ tũc oẽs bestie venenose ⁊ imũde fugiũt: vt dicit Plinius. Uineã q̃n floret fugit bufo ⁊ serpens nõ sustinẽtes odorẽ vinee. Tũc ait dñs in cãticis cãticoꝝ. vi. ca. Descẽdi in ortũ meũ vt vi. po. cõualliũ ⁊ isp̄i. si flo. vi. ⁊ ger. ma. pu. reuertere reuer. sunamitis ⁊c. Cũ ṽo vinea nostra sit in tãta pulchritudie. desiderat malignꝰ spũs extirpare ⁊ inde facere ortũ oleꝝ. Uñ figurã legimꝰ. iij. reg. xxi. Erat eniȝ vir in terra israel Naboth noĩe habẽs vineã pulcherrimã quã vidẽs rex iudeorũ desiderãs eam misit seruos suos ad Naboth dicẽs. Da mihi vineã tuã vt faciã inde ortũ olerũ. Et ille r̃ndẽs ait. Nõ dabo tibi vineã meã: qꝛ hereditas patris mei est. ⁊ tũc erat tristis valde. sed postea vẽit Jezabel mulier pessima. ⁊ misit duos falsos testes ⁊ fecit Naboth ꝓpter vineã suam lapidari. ⁊ sic rex iudeoꝝ fecit de vinea ortũ olerũ. Jta spũaliter. Naboth est hõ fidelis habẽs vineã cõscie bõe quã p̄epauit ⁊ coluit velut vineã pulchrã: quã videt diabolus desiderãs de ea facere ortũ oleꝝ. i. pctõꝝ. sȝ r̃ndet fidelis. Nõ dabo tibi vineã. i. aĩam vel cõsciam meã ꝑ cõsensuȝ maloꝝ opeꝝ. tunc Jezabel. i. diabolica tẽptatio mittit occulte duos falsos testes mũdũ ⁊ ꝓpriã carnẽ que multa ꝓmittũt: sȝ falsa dicũt. Et iõ ꝑ istos tres. s. diabolũ. mundũ. ⁊ ꝓpriam carnẽ destruitur vinea. ⁊ sic fit ortꝰ olerũ seu fetidorũ. Tertio dico q̃ aĩa dr̃ vinea: qꝛ sicut vinea bñ custoditur: ita aĩa iusti dȝ bñ custodiri. vñ dicit ipsa aĩa deuota in cãticis canticoꝝ. i. Posuerũt me custodẽ in vineis. Seq̃tur. Uineã meã nõ custodiui. Debemꝰ vineam custodire ne leo supbie intret: ne porcus luxurie deuastet: ne vrsus auaricie deuoret. Unde psal. Extermiauit eã aper de silua ⁊ singularis ferus depastus est eam. Uindemiant euȝ oẽs qui p̄tergrediũtur viã. Et ꝑ istas bestias notãtur peccata supra notata. Jtez debemus custodire ne vulpes dolositatis ⁊ inuidie comburãt. De q̃bus legimus figuraȝ. Judicũ. xv. Samson fortissimus multos habuit inimicos q̃ euȝ libẽter occidissent si potuissent. ipse vero accepit multas vulpes ⁊ ligauit faculas ardentes ad caudas earum ⁊ misit eas in vineas inimicoꝝ suoꝝ qui cõbusserũt omnes vineas. Jta facit diabolꝰ inimicus humani generi videns q̃ nõ põt nos extirpare ⁊ occidere: quia ãgeli nos custodiũt. sed causa inuidie mittit vulpes fraudis ⁊ mẽdacii ⁊ ligat eas ad ignẽ male cõcupiscẽtie q̃ currũt ad vineas cõsciẽtiarũ nostrarũ. Jõ ait anima in canticis. ij. ca. Capite nobis vulpeculas que demoliũtur vineas nostras. Quarto anima deuota dr̃ vinea: quia in ea sicut in vinea colligitur fructꝰ qui est vinũ eterne fruitionis qđ hoĩes letificat. vñ dicitur in psal. Et vinũ letificat coꝛ hominis. De isto vino bone operationis deus honoratur et ꝓximus emendatur. Unde ait Cãti. v. Bibi vinum cũ melle ⁊ lacte meo. Lac est albuȝ ⁊ mel dulce ⁊ vinũ nobile. Jta ista est bona consolatio de qua dicitur in psal. Uxoꝛ tua. i. anima tua sicut vitis abundãs in lateribus domus tue. De hoc legimus figurã in libro Judicuȝ in parabolis. ca. ix. Ligna siluaꝝ surrexerũt vt eligerent sibi regẽ. venerunt ad vitem dixerũt. Tu es noster rex. Respõdit vitis. Nolo deserere nobilem fructũ qui deũ letificat ⁊ ꝓximũ edificat ꝓpter imperiũ vestrũ. Jta debet quilibet fidelis homo ⁊ anima iusta facere. Cũ mũdus dicit impera nobis: id est exalta te honore mundi. Respondeat vitis: id est bona anima. nolo deserere fructuȝ bonorum operuȝ ꝓpter honorẽ mũdi. Jta ⁊ nos quo

ad thema. Jte in vineam meam: ⁊ quod iu ſtum fuerit dabo vobis.

¶ Dominica in ſexageſima. Sermo .xiij.

Qui audiunt verbum ⁊ retinẽt: afferũt fructũ in patiẽ tia Luc. viij. Nota ſicut vide= mus in naturalib⁹ ꝙ quilibet a= gricola, q̄ bene vult ſeminare debꝫ tria con ſiderare. Primuꝫ eſt tẽpus quãdo debꝫ exi re ad ſeminanduꝫ. Unde dr̄ Eccle. iij. Oīa tẽpus habẽt. Si enim vellet in hyeme linũ ſemiare forte nõ creſceret. Scđo dꝫ eſſe di= ligẽs: ita ꝙ ꝓpter pigritiam non dimittat ſemiare. Unde Prouer. xx. Qui ꝓpter frig⁹ i. ꝓpter pigritiam nõ vult arare ſi petit nõ debet ſibi dari. Tertio debet eſſe patiens. Nã ait Jacobus agricola aſpgit ſemen in agrum ⁊ expectat rorẽ matutinũ ⁊ imbrẽ ſe rotinum. Jſta tria habuit xp̄s ſemiator ver bi dei. Nã primo notauit tẽpus de quo ꝓ= phete predicebãt: ⁊ illud tẽpus bene conſi derabat quãdo exiuit de celo ⁊ venit in mũ dum: vt ipſe ait in euãgelio. Johã. xvi. Exi= ui a patre ⁊ veni in munduꝫ. Jtem habuit diligẽtiã: qꝛ vt ait Marcus. Xp̄s ciuitates ⁊ caſtella circuiuit vt predicaret. Tertio fu it patiẽs: qꝛ multotiẽs phariſei ⁊ iudei au diebant verbũ eius: vt caperẽt ieſum in ſer mone. ſed ipſe patiẽter rñdit. ⁊ iſta tria no= tãtur in hoc euãgelio. Cuꝫ turba plurima cõueniret ⁊ de ciuitatibus ꝓperaret ad ie= ſum dixit ꝑ ſimilitudinẽ. Exijt q̄ ſeminat ſe minare ſemẽ ſuuꝫ ⁊ dum ſeminat: aliud ce cidit ſecus viaꝫ ⁊ cõculcatuꝫ eſt ⁊ volucres celi comederũt illud: ⁊ aliud cecidit ſupra petrã ⁊ natũ aruit: quia nõ habuit humorẽ ⁊ aliud cecidit ſupra ſpinas ⁊ ſimul exorte ſpine ſuffocauerũt illud. Et aliud cecidit in terrã bonã ⁊ exortum fecit fructuꝫ cẽtuplũ Hec dicẽs ſaluator noſter ieſus clamabat. Qui habet aures audiẽdi audiat. Interro gabãt euꝫ diſcipuli eius q̄ eſſet hec pabola ait. vobis datũ eſt noſſe myſteriũ regni dei. ceteris aũt in parabolis: vt videtes nõ vi= deãt ⁊ audiẽtes nõ intelligãt. Eſt autẽ hec parabola. Semẽ eſt ꝟbuꝫ dei. qui aũt ſec⁹ viã hij ſunt q̄ audiũt. deinde venit diabol⁹ ⁊ tollit ꝟbum de cordibus eoꝝ ne credẽtes ſalui fiant. Naꝫ qui ſupra petrã: hi ſunt q̄ audiunt ⁊ cum gaudio ſuſcipiunt verbum dei. ⁊ hij radices nõ hñt: qꝛ ad tẽpus cre= dunt ⁊ in tẽpore tẽptatiõis recedũt. Qđ au tem in ſpinis cecidit. hij ſunt qui cuꝫ audie rint a ſollicitudinibus ⁊ diuitijs ⁊ volupta tibus vite euntes ſuffocãtur ⁊ nõ referunt fructum. Quod autem in terram bonã. hij ſunt qui in corde bono ⁊ optimo audientes verbũ dei. retinent ⁊ afferunt fructũ in pa tientia. Et hoc eſt euangeliuꝫ. Circa qđ eſt ſciendum ꝙ verbũ dei eſt audiẽdum: quia protegit. eſt retinẽdum: qꝛ illuminat. eſt re petendũ: qꝛ ſanat: eſt cuſtodiẽdũ: quia mũ= dat. Primo dico ꝙ ꝟbuꝫ dei diligenter eſt audienduꝫ: quia ꝓtegit. ſed pctõr nõ audit qꝛ aures obturat ad moduꝫ ſerpentis. De quo in p̄s. Furor illis ſicut ſerpẽtis ⁊c. qui non exaudit vocem incantantiũ. Nam quã do ſerpens ſedens in fouea ⁊ magiſter dul citer canit cũ fiſtula vt eam capiat: vnã au rem obturat cum cauda. aliaꝫ ponit ad ter ram vt non audiat. Jta facit pctõr quando predicator ꝟbum dei canit ſua dulciſſima fiſtula ꝓmittens dei miſericordiã non au= dit ſicut ſerpẽs: qꝛ cauda ꝓmiſſionis ⁊ ſpe longe vite obturat vnam aurem. Et cũ ter ra. i. cuꝫ terrenis occupationibus obturat aliam aurem. ⁊ ſic ſurdus eſt. ⁊ ideo non ꝓ tegit eũ. nec aiam a tẽptatiõe diaboli ꝟbũ dei velut gladi⁹ educit. Unde apoſtol⁹ ad Ephe. vi. Accipite gladiũ ſpũs qđ eſt ꝟbũ dei. Uñ legimus figuraꝫ in libro Eſdre ꝙ hieruſalẽ ciuitas letiſſima fuit a nabucho= donoſor deſtructa propter pctã habitanti= um in ea. Locutus eſt dñs verbũ ad Eſdrã prophetam dicens. Cõuoca in verbo meo filios iſrael. ⁊ edificetis ciuitatem: ⁊ cũ edi ficabitis tenete gladiũ in manibus veſtris ⁊ hoc ꝓpter inſidias inimicorũ. vna enim manu laborabãt ⁊ cum alia manu tenebãt gladiũ. Jta ſpũaliter ciuitas hieruſalẽ eſt cõſcientia hoīs: qꝛ hieruſalẽ ciuitas pacis dr̄: ſed deſtruit a Nabuchodonoſor ꝑ con= ſenſum. i. malã inſpirationẽ. Uocat igitur dñs predicatorẽ dicens. Conuoca diſpſos iſrael per ꝟbuꝫ p̄dicationis: vt per pniam reedificent ciuitatem deſtructam. i. conſci entiaꝫ. ⁊ quando penitentiã reedificat pec cator debet in vna manu gladium tenere i. verbum dei: vt quicquid ibi audierit ſem per attendat: cum tẽptatio venit diabolice fraudis ꝓponat gladiũ verbi: ⁊ cũ alia ma nu opetur opera vtilia ⁊ bona. vnde viuat ⁊ pauperibus tribuat. Unde ait apl's. Bo= nuꝫ eſt hoī operari aliquid boni operis: vñ habeat qđ tribuat neceſſitatem patienti. ⁊ ſic patet primũ. Secũdo dico ꝙ verbũ dei eſt retinẽdum: qꝛ illuminat. Unde dicit in p̄s. Lucerna pedibus meis verbum tuũ. ⁊ lu. ſe. m. Sed heu peccator eſt cecus: qa ita cito ponit pedem ſuum in luto ſicut in mũ= do loco. i. affectuꝫ ita cito ponit ad peccata

immũda ſicut ad opera bõa: de quibus di
citur Threñ. iiij. Errauerũt ceci in plateis
polluti ſunt ſanguie. i. peccato. Talis cec⁹
peccatoꝛ ſi accipit verbum dei illuminabit
oculum cordis: vt patet in ps. Declaratio
ſermonum tuoꝝ illuminat ⁊ intellectũ dat
paruulis. Multi nãq ſunt qui ſe ꝓmittũt
⁊ vouerũt ſe ad ſanctũ Jacobum vel ad ali
as remotas partes: vt accipiant lumen coꝛ
poꝛale cuz ſint debiles ⁊ non curãt anime
debilitatem. Qḋ autem verbuz dei lumen
ſit oculoꝛũ ſiue lucerna legimus figurã in
Exo. Ubi dicitur. Fac mihi tabernaculum
de lignis nobilibus ⁊ auro ⁊ argento: ⁊ po
nes in eo lucernam cũ fuſoꝛijs aureis vt q̃
ingrediũtur videant. Item precepit nobis
dñs vt faciamus ſibi tabernaculum de li-
gnis nobilibus: videlicet de cypreſſo humi
litatis. de cedro charitatis: ⁊ de oliua pieta
tis: ⁊ de auro fidelitatis: ⁊ de argento exẽ-
plaritatis: ⁊ ibi habeãt lucernã coꝛdis ⁊ il-
lam accendãt de ꝟbo veritatis. Sed heu
iam multi ſunt quoꝛuz oculi mẽtis ſunt ce-
ci ⁊ caliginoſi ꝙ nõ poſſunt videre lucernã
in tẽplo. Sicut legimus de Hely ſacerdote
in primo Reg. iiij. Quez ꝑcuſſit dñs ꝓpter
peccata filioꝛũ ſuoꝛũ qui ſibi fuerũt in tem
plo ꝑſentati. ⁊ ipſe nõ ꝑdicauit eis nec coꝛ-
rexit: propter hoc percuſſit eũ dñs ꝙ nõ po
terat videre lucernaz in templo. Ita multi
ſunt ſacerdotes in eccleſia qui lucernã ꝟbi
dei nõ accendũt. ⁊ ſi verbis accendũt exem
plis malis extinguũt: et ſic pz ſecũdũ. Ter
tio dico ꝙ ꝟbũ dei diligẽter eſt repetendũ
q2 ſanat. Unde ait in ps. Miſit ꝟbũ ſuuz ⁊
ſanauit eos: q2 eſt medicina aie. Uñ legi-
mus hyſtoꝛiã ꝙ Plato magiſter phoꝛũ do-
cuit Ariſtotelẽ diſcipulũ ſuuz quõ deberet
i facie hois iudicare cõplexiões. et poſtea vi
dit quendã diuitẽ hoiez valde ſibi familia
rez in cuius aſpectu tria iudicauit vicia: vi
delicet ipm eſſe furẽ: ipſum eſſe mendacez.
et ipſum eſſe luxurioſum. Iſta tria vicia nũ
q̃ poterat experiri ꝙ faceret ea. Fecit igit̃
hoiem iſtum depingere tam in coloꝛe q̃ in
apparentia ⁊ ſtatura: ⁊ illam imaginẽ poꝛ-
tauit ad ſuum magiſtrũ Platonem dicens
Reuerende magiſter multa didici a vobis
⁊ nunq̃ in aliquo ſuz deceptus ꝑter in hoc
ꝙ non inueni in illo hoie cu⁹ imaginẽ hic
habeo depictã: quia ipm ad vos ducere nõ
poterã. Reſpondit Plato. Sicut ego video
tu nõ es deceptus: quia talis hõ cuius hec
eſt imago hz hec tria vicia. Iõ quere ab eo
qualiter ſe habeat. Ille ꝟo reuerſus ad ho
minẽ idicauit ſibi oĩa que acciderãt. Reſpõ
dit talis hõ Ariſtoteli. Magiſter vos verũ
dicitis ex cõplexione mea bene ⁊ veꝝ indica
tis. Habeo eñ iſtas tres malas cõditiones
naturaliter: ſed rõ mea q̃ regnat in regno
anime vincit illa: q2 tam multa audio dice-
re et ꝑdicare de ꝟtutibus ꝙ vitijs reſiſtere
volo. ⁊ ideo oſtendã vobis occulte quõ reſi-
ſtã: q̃ duxit eũ in cubiculũ ſuum dicẽs. Ecce
cũ me inuadit ignis male cõcupiſcẽtie pono
me nudo coꝛpe ad lapidẽ iſtũ frigidum do
nec ignis male concupiſcentie extinguatur
Itẽ cũ me inuadit iſta mala cõditio ꝙ liben
ter ſubtraherez res alienas. Ecce percutio
manus meas ad illã ſtatuam: ⁊ ſic recedit.
Itez cum me inuadit mendacium ſemiare
verba diſcoꝛdie inter homines fugio cõſoꝛ
tia hominũ: ⁊ moꝛdeo dẽtibus meis ad ſta
tuam iſtã donec recedat a me. Et ideo ſum
ĩfirmus in coꝛpoꝛe ⁊ ſanus in anima: ⁊ hoc
audiui in predicatione ꝙ melius eſt homi-
nẽ eſſe infirmũ: ⁊ in vitam eternã intrare q̃
eſſe ſauũ ⁊ condẽnari. Et hoc ꝓbat xp̃us in
euangelio. Math. xviij. Si manus tua vel
pes tuus ſcandalizat te abſcide euz ⁊ proij-
ce abs te. Melius eſt tibi claudum vel debi
lem in vitam eternam intrare q̃ duos pe-
des vel duas manus habentẽ mitti in ge-
hẽnã ignis: ergo verbuz dei ſanat hominez
in anima: ⁊ ſic ptz tertiũ. Quarto dico ꝟbũ
dei eſt fideliter ope implendũ: q2 ſanat ho
minez in anima ⁊ mũdat. Eſa. i. Lauamini
mundi eſtote: et auferte malas cogitatiões
veſtras ab oculis meis. Naz peccata faciũt
hominẽ in anima imundũ: ſed verbũ dei la
uat eum ⁊ mundat. Hui⁹ legimus figuram
iiij. Reg. v. ꝙ latrũculi exierunt de terra ſy-
rie ad terraz iſrael. ⁊ captabant puellam: ⁊
duxerunt eã ad vxoꝛez. Naamã in ſeruitiũ.
Iſte Naaman erat diues: ⁊ leproſus: ⁊ im-
mũdus. Dixit igit̃ puella. Utinaz eſſet dñs
me⁹ in terra noſtra vbi eſt ꝓpheta heliſe⁹
ipſum bene ſanaret. Qḋ audiens Naamã
venit cũ magno comitatu ad ꝓphetam he
liſeũ: ⁊ petiuit vt ſanarz eũ. Reſpõdit ꝓpha
Dico tibi ex ꝟbo dñi. Uade ⁊ lauare ſepti-
es in ioꝛdane ⁊ ſanaberis. Qui fecit ſcḋm
ꝟbũ ꝓphe ⁊ ſanatus eſt. Ita moraliter pec
catoꝛ eſt leproſus ⁊ imũdus in aĩa coꝛã deo
⁊ angelis. Tunc puella. i. inſpiratio diuina
dicit ei in cõſcia. vade ad eccleſiã ⁊ ibi inue
nies ꝓphetã dñi ꝟbũ dei ꝑdicantez: ⁊ q̇cq̇d
tibi dixerit hoc fac. Et tũc ſacerdos ꝑdicãs
verbũ dei dicit pctõꝛi leproſo in anima. Ua
de lauare ſepties i ioꝛdane. i. exerce te in ſe
ptem operib⁹ pñie habeas contritionẽ. Et
pꝛimo qñ lauas te habeas purã cõfeſſionẽ

Et ſecūdo qn̄ laus te habeas ſatiſfactionē
Tertio qn̄ lauas te habeas deuotā oratio=
nem. Quarto qn̄ lauas te habeas ieiuniū.
Et quīto qn̄ lauas te habeas caſtigationē.
Et ſexto qn̄ lauas te des elemoſynā. Et ſep
timo qn̄ lauas te habeas firmū ꝓpoſitum
nō peccare amplius: ⁊ capiet aīa tua priſti
nā gratiā quā amiſiſti. Et ſic pꝫ ꝙ v̄bū dei
ꝓtegit: illuminat: ſanat: ⁊ mundat.

¶ Dn̄ica in quinquageſima. Sermo. xiiii.

Eſcendit dn̄s ab hieru
d ſalem in hiericho ⁊ cecus ſede=
batꝰ ſecus viam. Luc. xviii. No=
ta ꝙ āte peccatū. Ade ⁊ eue ge=
nus humanuꝫ habuit tres magnas digni=
tates. Primo habuit ſapiam ⁊ intellectū: iō
Adā anteꝙ̄ peccauit cognouit oēm curſuꝫ
ſtellarū ⁊ oēs v̄tutes herbarū ⁊ oibus aīa
libus dedit ſua ꝓpria noīa. Secūdo habu=
it pulchritudinē in aīa. Naꝫ ſi nō peccaſſet
hō tādiu in pādiſo vixiſſet quouſqꝫ ipſum
deus cū aīa ⁊ corpe ad celū tranſuexiſſet. ⁊
quaſi iam fuit clarificatus. Tertio habuit
loci eminentiā ꝙ ſi pulchrior locus fuiſſet
ſub celo ꝙ̄ pādiſus. deꝰ hoiem ibi poſuiſſet
Intantū enim hoiem dilexit ꝙ ad ſuā ima
ginē creauit: ſed has tres dignitates ami=
ſit ꝓpter peccatū. Prio. ſ. ſapiam ⁊ factꝰ eſt
hō quaſi ſtultus. obſcuratꝰ eſt in intellectu
iō quaſi cecus nō cognoſcit viaꝫ veritatis.
Amiſit pulchritudinē ⁊ factus eſt mōſtruꝫ
in corpe ⁊ aīa. Amiſit loci eminentiā: qꝛ ex
pulſus eſt de pādiſo cadēs in hāc vallē ter
renā miſerie. Sed iſta voluit dn̄s in nobis
cōfirmare ꝑ ſuā ſanctiſſimā paſſionē. Et iō
voluit pati: cōſpui: flagellari: ⁊ crucifigi: ⁊
de his fit mētio in euangelio qd̓ dixit ieſus
diſcipulis ſuis. Ecce aſcēdimus hieroſoly
mā ⁊ cōſummabūtur oia q̄ ſcripta ſunt per
ꝓphetas de filio hois. Tradetur enim gē
tibus ⁊ illudetur ⁊ flagellabitur ⁊ conſpue
tur. Et poſtꝙ̄ flagellauerint occident eū ⁊
tertia die reſurget. Et ipſi nihil hoꝝ intel=
lexerūt. Et erat v̄bū iſtud abſcōditū ab eis
⁊ non intelligebāt vtrū diceret de eo an de
alio: qꝛ nōdū habebāt ſpiritūſanctū. Et fa
ctū eſt cū appropinquaret hiericho cecꝰ q̄=
dam ſedebat ſecus viā mēdicās. Et cū au=
diret turbā pretereūtē interrogabat quid
hoc eſſet. ⁊ dixerūt ei: ꝙ ieſus nazarenꝰ trā
ſiret ibi. Et clamabat dicēs. Ieſu fili dauid
miſerere mei. Et q̄ preibāt increpabāt euꝫ
vt taceret. Ipſe v̄o multomagis clamabat
Ieſu fili dauid miſerere mei. Stās aūt ie=
ſus iuſſit illū adduci ad ſe: ⁊ cum appropin
quaſſet iterrogabat eū dicēs. Quid tibi vis
vt faciā. At ille dixit. Dn̄e vt videā lumen.
Et dixit: reſpice fides tua te ſaluū fecit. Et
cōfeſtiꝫ vidit: ⁊ ſeqbatur eū magnificās de
um. ⁊ oīs plebs vt vidit dedit laudē deo ex
iſto miraculo. Et ſic pꝫ euāgeliū. Fit auteꝫ
mētio quo ad thema. Cū deſcēdiſſet ieſus
ab hieruſalē cecus ſedebat ſecus viā. Ceca
tio primo fit ꝑ fumū. ſecūdo ꝑ infirmitateꝫ
aliquā. tertio ꝑ puluerē. quarto ꝑ fetorem.
Primo excecatio fit ꝑ fumū ꝑ quē notat̄ ſu
perbia. nā q̄tomagis fumus ſe in aerē ele
uat tantomagis deficit. Vn̄ pſ. Impii aūt
mox vt honorati ⁊ exaltati fuerint queād=
modū fumꝰ deficient. Huiꝰ legimꝰ figuram
Judicū. ix. Abimelech princeps iniquꝰ īnc
cendit igne oppidū Thebes ⁊ ꝑ fumū ho=
mines excecati ⁊ expulſi fugerūt in vnam
turriꝫ ꝓpter fumū. ſed abimelech ignē tur
ri ſuppoſuit vt ꝑ fumū excecaret ⁊ ſe i capti
uitatē darēt: ſed q̄dam dn̄a fragmen molē
ꝓiciēs in caput abimelech q̄ ꝓpter fumuꝫ
iacturā nō vidit cecidit in morte. Et cū ſeui
dit mori dixit in ſupbia ad armigerū ſuuꝫ.
Sta ſup me ⁊ interfice me ne a femina di=
car occiſus. Ita mortaliter Thebe ciuitas
ſignificat ſanctitatē vite vbi aīa inhitat. ſꝫ
venit abimelech. i. diabolꝰ volēs fumo ſup
bie aiam excecare ſicut ipſe excecatꝰ eſt ⁊ in
illo fumo multi ſunt excecati. ſed viri fide=
les ad turrim cōtēplatōis fugiētes. i. ecc̄ia
cōſiderātes ꝓiciūt lapidē pnie in q̄ abime=
lech ſupbuꝫ occidūt. vn̄ Ambro. de moribꝰ
hoim. Una ſcintilla celeſtis gaudii cōſide
rata oēm ſupbiā a ſe ꝓiciūt. ⁊ igne clarita=
tis celeſtis ſe clarificāt vt deū cognoſcāt: ⁊
ſic pꝫ primū. Secūdo fit excecatio ꝑ īfirmi
tatē corpalem vt in ipſo manifeſtētur opa
dei: vt pꝫ de illo ceco nato vbi diſcipuli dixe
rūt. Dn̄e qs peccauit hic aut parētes eiꝰ vt
cecus naſceretur. Dixit dn̄s: neqꝫ hic pecca
uit: neqꝫ parētes eiꝰ: ſꝫ vt manifeſtētur opa
dei in illo. Et ꝑ illā cecitatē notatur cōſue=
tudo pctōꝝ q̄ excecat itellectū hois vt nō co
gnoſcat ſuā nobilitatē vt filii iſrael. Nā qn̄
hō diu ſtetit in niue vel in claro ſole ⁊ itrat
domū: tūc ſtat diu quaſi cecꝰ nihil videns
donec illa imaginatio albedinis vel clari=
tatis abſcedat. Ita cōſuetudo peccandi in
qua hō naturaliter inclinatur excecat aīaꝫ
ſuā in exeūdo ad domū eternā ꝙ nō pōt vi
dere ſuū creatorē: vt pꝫ de veſptilione q̄ nō
volat niſi in nocte ꝓpter debilitatē oculoꝝ
ſuoꝝ. Ita pctōr magis delectatur in tene=
bris pctōꝝ ꝙ̄ in luce v̄itatis. Huiꝰ legimꝰ
figurā in Exo. ꝙ Moyſes filios iſrael de te

nebroſa regione egyptiorū ad terrā ꝓmiſ-
ſionis duxit. τ dn̄s pluit illis manna ſed po
pulus fuit tam cecatus ꝑ cōſuetudines egy
ptiorum ꝙ dixerūt. Utinā eſſemus in egy
pto vbi ſedebamus ſuper ollas carniū τc.
Ita moraliter filij iſrael in egypto ſunt xp̄i
ani in hoc mūdo in pctīs excecati. Sꝫ diui-
na gratia volēs eos ducere de tenebris vi-
ciorum q̄bus aīa excecatur inſpirat eis vt
exeant ꝑ penitentiā: ſed ipſi magis diligūt
tenebras q̄ꝫ lucē: vt veſpertilio. τ magis de
lectantur in pctīs carnalibꝰ q̄ꝫ v̄tutibꝰ ſpi-
ritualibꝰ. Et ideo dicūt cū filijs iſrael. Uti-
nam eſſemus in egypto. i. in tenebris vicio
rum. vn̄ Aug. in ſoliloquio. O lumē veridi-
cum illuminās omnē hominē venientē in
hunc mundū. tu es ſol verus illuminās ce-
lum τ terrā. Ue tenebroſis oculis quos pec
cata excecauerūt. in tenebras aſſueti tene-
bras diligūt. iō ad eternas tenebras ibunt
Ideo hodie bene poſſunt dicere cū ceco τ cla
mare. Dn̄e vt videā lumen. Tertio dico ꝙ
aliqui excecātur per puluerē auaricie q̄ ho-
die in eccleſia multos excecauit. Un̄ conq̄ri
tur dn̄s per prophetā Eſaiā. Quis eſt cecus
niſi ſeruꝰ meus me nō cognoſcēs ꝓpter pul
uerē terrene cupiditatis. De iſta execatiōe
legimꝰ figurā Exo. i. ꝙ Pharao iſtituit ma
los hoīes ſine mīa exiſtētes: vt cogerent fi-
lios iſrael ad congregandū lutū vt facerēt
lateres τ colligerēt paleas. τ ſic vexabāt eos
ſine omni mīa: ꝓpter qḋ percuſſit dn̄s egy-
ptū tenebris tantis ꝙ hoīes nō videbāt ꝓ
prias manus: nec vnꝰ alterū: τ tenebre erāt
ita ſpiſſe ꝙ poterant palpari. τ ſic plagauit
eos in tenebris cecitatis. Ita dn̄s ſanctā ec
cleſiā ex quo vnꝰ alteri nō cōpatitur: ſed ad
colligendū lutū τ puluerē terrenarū rerum
eos cōpellit. Pharao ꝓpter qḋ deꝰ eos exce-
cauit in ſpūalibus τ tp̄alibus ꝙ frater fra-
trē nō cognoſcit: nec pater filiū: nec filiꝰ pa
trē: nec mater filiā: nec filia matrē: iō tenebre
denſate ſunt τ palpabiles ſuꝑ vniuerſā ter-
ram. vn̄ Augu. O inſatiabilis cecitas auari
cie q̄ nunq̄ꝫ implet: nec ꝓximo fidē ſeruat.
bona vidue rapit τ pupillo falſum teſtimo-
niū ꝓfert. occupat rē mortui τ nō cognoſcit
ſe moriturū ꝓpter cecitatē ſue intelligētie.
Quarto aliq̄ cecātur per fetorē vel imūdici
am per quā ſignificatur luxuria. vn̄ legimꝰ
figurā Iudicū. xvi. Qꝛ Sampſon dilexit Da
lilā mulierē pulchrā valde que ipſū dece-
pit: τ captus āmbos oculos perdidit. Ita hō
luxurioſus excecatur captꝰ a diabolo. Nā ꝑ
dit oculū dextrū cū quo debꝫ celeſtia deſide
rare. τ perdit ſiniſtrū cū quo debet eternas
penas cōſiderare. Itē excecauit pctm̄ luxu
rie illos duos ſenes qui Suſannā ad mor-
tē iudicauerūt ꝙ ſuper caput illiꝰ ꝓbe mu-
lieris iurauerūt. Un̄ Daniel ait illis. Spēs
illiꝰ mulieris excecauit vos. Ideo heu multi
ſunt iā ceci in ſancta eccleſia: ergo neceſſe
eſſet clamare Ieſu fili dauid miſerere mei.
Un̄ ieſus. Quid vis vt faciā tibi. dn̄e vt vi-
deam lumen. Sicut em̄ quadruplex eſt ceci-
tas: ita quadruplex eſt illumiatio cecitatis
Nā p̄ma illumiatio eſt facta ceco: de quo le
gitur Ioh. ix. ꝙ xp̄s accepit de ſputo ipſius
bn̄dicti oris: τ miſcuit cū terra τ liniuit ocu
los eiꝰ dicēs. Uade ad natatoria ſyloe τ la-
ua. Quare fecit xp̄s hoc: certe ad noſtrā do-
ctrinā: vt qui fuerit excecatꝰ per puluerem
auaricie: ponat puluerē ſuꝑ oculos cordis:
habeat in mēte illud Gen̄. Memēto hō ꝙ
puluis es τ in puluerē reuerteris. Secūda
illuminatio fit per medicinā oculoꝝ. de qua
in Apoc. vbi iohēs vidit quēdā cecū nudū
τ pauperē ad quē ait vox diuina. Suadeo
tibi a me emere aurum vt locuples fias: qꝛ
pauper es eme a me veſtimētū vt induaris
Itē eme a me collirjū τ vngas oclōs tuos vt
videas. Quid per iſtū cecū niſi hō cecꝰ ꝑ lu-
xuriā: qꝛ perdit veſtē innocētie: τ lumē intel
ligētie qui debꝫ emere aurū caſtitatis: veſti
mētū ſalutis: τ collirjū v̄tutis. τ illud pōt
emere pro tribus denarijs: videlicet ꝓ con
tritiōe: cōfeſſione τ ſatiſfactiōe. Tertia illumi
natio facta eſt per fel: vt pꝫ Thob. xi. Ubi
angelus dn̄i dedit cōſiliū minori Thobie
dicēs. Accipe fel piſcis iſtius τ vnge ſuper
oculos patris tui qḋ fecit τ vidit. Per iſtam
cecitatē accipitur cōſuetudo peccādi: vt qui
fuit cecꝰ ex cōſuetudine pctōrū ponat fel ꝑ
meditationē eterne dānationis ſeu amari
tudinis ſuper oculos aīe: vt viſū recipiat
Quarta illuminatio eſt de fide: ſicut pꝫ de
iſto ceco de quo hodie ad quē dn̄s dixit: reſ-
pice fides tua te ſaluū fecit τ cōfeſtim vidit
Ita ſpūaliter qui fuit cecus vel excecatus ꝑ
pctm̄ humiliet ſe: τ vadat ad xp̄m vt illumie
tur. Un̄ pſ. Accedite ad eū τ illuiamini τc.

¶ In capite ieiunij. Sermo. xv.

Conuertimini ad me in

c toto corde veſtro τc. Ioel. ij. No-
ta ꝙ deus creator omniū creatu
rarū. eſt in oībus v̄tutibus laudādus: tn̄ pre
cipue laudat illū: ipſe ꝓpheta in duabꝰ vir
tutibus: videlꝫ in mīa τ iuſticia: iuſticiā ex
ercet in malis τ obſtinatis: τ miſericordiā
in cōuerſis. Unde d̄r in pſ. Miſericordiā τ
iudiciū cantabo tibi dn̄e. Humano generi

magis eſt neceſſaria miſericordia ꝗ̃ iuſticia
q2 homo fragilis eſt ꝛ ad peccādū ꝓnus. ſi-
cut ipſe deus ait in Gen̄. viij. Dico ꝙ cogita
tio hominis omni tēpore prona eſt ad ma-
lum. vult ergo ſuā miſericordiā nobis ipar-
tiri: q2 ſibi ꝓprium eſt miſereri. vocauit igiꝭ
nos in themate predicto. Cōuertimini ad
me in toto corde veſtro. Itē vocat nos. i euā
gelio qđ hodie legimꝰ Mat. vj. Dixit ie. diſ.
ſuis. Cū ieiunatis nolite fieri ſicut ypocrite
triſtes. Extermināt em̄ facies ſuas id ē ma
cras oſtendūt ꝛ depictas vt appareāt homi
nibus ieiunātes. Amē amen dico vobis re-
ceperūt mercedē ſuam. Tu aūt cū ieiunas
vnge caput tuū ꝛ faciem tuā laua ne videa
ris hoībus ieiunans. ſed patri tuo qui eſt in
abſcōdito. ꝛ pater tuus qui videt i abſcon-
dito reddet tibi mercedē. Nolite theſauri-
ſare theſauros in terra vbi erugo ꝛ tinea de
molitur. vbi fures fodiūt ꝛ furanꝭ. theſauri
ſate vobis theſauros in celo. vbi nec erugo
nec tinea demoliꝭ. ꝛ vbi fures nō effodiunt
neq3 furātur. Ubi eſt theſaurus tuus ibi eſt
et cor tuū. ꝛ ſic patet euāg. ergo quo ad the
ma. Cōuertimini ad me i toto corde veſtro
ꝓpter quattuor cās. Primo ꝓpter dei voca
tionem. ſcđo ꝓpter mortis incertitudinem
tertio ꝓpter pcti cōſuetudinē. quarto ꝓpꝭ
meriti remunerationē. Primo dico ꝙ ad de
um debemus cito cōuerti ꝓpter dei multi-
plicem vocationē. vocat aūt deus pctōrem
de ſtatu malo ad ſtatū bonū diuerſis mōis
vocat aūt per diſtricti iudicij timorē ſibi in
ſpirando ꝙ velit venire in die iudicij in ſe-
de maieſtatis ſue. ꝛ ipſum pctōrē iudicare
ad eternā penam ꝛ cōuerſum remunerare
ad eternū gaudiū. vt patet Mat. xxv. Cum
venerit filius hoīs in ſede maieſtatis ſue.
ꝛc. Itē vocat ipſum ꝑ ſuos predicatores q̄-
bus ait Mar. vl. Ite in orbē vniuerſum pre
dicate euangeliū omni creature. Math. iij.
Penitētiā agite appropinquabit em̄ regnū
celoꝝ. Item dicit Eſaie. lviij. Clama ne ceſ
ſes quaſi tuba exalta vocē tuā ꝛ annuncia
populo meo ſcelera eoꝝ. Itē vocat ipſum ꝑ
ſuā patientiā ipſum diu expectando. Unde
Hebre. iij. Patiētia xp̄i expectat te vt acce-
das cū fiducia ad thronū gratie. Itē vocat
nos per temporis abbreuiationē. q2 tempꝰ
ſepe abbreuiatur ꝙ morimur ante tēpus:
ꝛ illud tēpus nobis cōceſſū eſt cauſa cōuer-
ſionis. vt patet Apo. xviij. per figurā vbi le
gimus ꝙ iohānes predicauit laodicēſibus
in regione iuxta epheſum ꝛ ipſi nolebāt ſu
am predicationē audire ꝛ cōuerti ad domi-
num. tūc āgelus dn̄i venit ꝛ ſtetit ſupra ma
re habens lapidē molarem in ſcapulis ſuis
ꝛ dixit ad beatū iohannē. Ecce ioh̄. taliter
ſubmergeꝭ pctōr ſicut lapis iſte ꝛ in mare ꝓ
iecit lapidē cum tanto impetu ꝙ totū mare
mouebatur. hāc figurā oſtendit angelus et
ſcripſit iohēs ad peccatoꝝ cōminationem
vt deberet predicari: q2 tempus penitendi
poſt hanc vitā haberi nō poteſt ſaltē ad ſpa
cium vniꝰ hore: ſed immediate in ictu oculi
ſubmergētur. hoc idem patet in pſ. vbi ait
ꝓpheta. Dimerſiſti eos dn̄e in mare cōde-
nationis ſicut plumbū in aq̄s vehemētibꝰ.
Itē vocat dn̄s pctōrem miam ꝓmittendo.
vn̄ ait Jere. Uade ad orientē ꝛ occidentem
ꝛ clama. O aduerſatrix iſrael. i. anima pec-
catrix tu peccaſti cōtra tuū creatorē ſub om
ni ligno frondoſo. ſed reuertere ꝑ penitētiā
ꝛ ego ſuſcipiā te dicit dn̄s. Aug. Om̄e tem-
pus quo nō de deo cogitaſti hoc cogita te ꝑ
didiſſe. Itē. O ꝗ̃ magna eſt mia dei ꝙ pctō
rem cōuerſum nō minus diligit ꝗ̃ eum qui
nunq̄ pctm̄ vel maculā cōtraxit. Hiero. Ue
re penitētia eſt ſcđs baptiſmus: q2 ſicut hō
renouaꝭ a pctō in baptiſmo. Ita ꝑ penitētiā
xp̄us a ſua natiuitate vſq3 ad paſſionem du
ram pn̄iam fecit vſq3 in finem vite. Ergo de
bemꝰ pmo cōuerti ad dn̄ū. q2 ipſe vocat nos
multipliciter. ꝛ tm̄ de pmo. Scđo debemus
cōuerti ad dn̄m in toto corde nr̄o cito. ꝓpꝭ
pcti ꝯſuetudinē. Un̄ dicit Ber. Difficile ſur
git ad cōuerſionē quē terrena moles cū ma
la cōſuetudine pmit. vn̄ pſ. Iniq̄tates mee
ſupgreſſe ſunt caput meū: ꝛ ſicut onus graue
grauate ſunt ſup me. De quo legimꝰ exēplū
de quodā heremita q̄ vidit quendā hominē
faſciculū lignoꝝ colligētē ꝛ leuauit ꝛ leua
re nō poterat ꝓpter magnitudinē. ꝛ tūc plu
ra ligna addidit donec pōdus ligni ipm̄ op
preſſit quē iſte ſignat niſi pctōrem. Nota ꝙ
iſte pctōr ꝯſuetudinarius eſt qui pctm̄ facit
et aggrauat aiam ꝛ quātomagis aīa aggra
uaꝭ tātomagis addit pctā pctis donec ſub
onere pctōꝝ aīa ſubmergitur ꝛ oppmitur
Debemus igiꝭ deponere onus pctōꝝ ꝑ pe-
nitētiā ꝛ nō addere ꝑ culpā. q2 difficile ē cō
ſueta relinq̄re. cuiꝰ habemꝰ figurā. iij. Reg.
ij. Ibi legimꝰ ꝙ quidā vir noīe Semey pec-
cauit ꝯtra Dauid q̄ ipſū expulit de regno ꝛ
exhereditauit ſed regnāte Salomone ꝑ da
uid patre ſuo: q2 ille ſalomō fuit rex clemēs
accepit eum in gratiā et reſtituit ſibi heredi
tatem pacto ꝙ nō deberet Semey trās tor
rentem cedron ꝛc. ſed ſi trāſiret moreretur
ſed Semey ex ꝯſuetudine nō poterat dimit
tere quin trāſiret cedron. Qđ ꝑcipiēs Salo
mon miſit ſuos ſuos q̄ ipſū occiderūt. Ita

Moraliter per Semey nota pctōrem cōſue
tudinarium qui peccauit in dauid.i. in deū
patrē in diuinis qui ipſuz expellit de regno
eterno ſed regnāte Salomone.i.xp̄o qui eſt
rex pacificus faciēs pacē inter deū ⁊ pecca
tore recipit peccatorē penitētem ad gratiā
⁊ reſtituit eū in gradum priſtinum: ſed pec
cator accipit p̄ceptum ab eo: vt nō tranſgre
diatur cedrō.i. precepta euāgelica: ſed ma
neat in hieruſalē.i. in ſtatu penitētie: ſed cū
pctōr preceptū trāſgreditur in cōſuetudine
peccatoꝝ antiquorū: tūc tempe mortis mit
tit xp̄s ſuos famulos.i. tortores qui ducunt
eum ad ſuppliciū. ⁊ ſic homo multotiēs ca
dit ex cōſuetudine: iō debꝫ homo ſepe cōfi
teri: vt ait hie. Sicut ethiops difficile poteſt
mutare pellē ſuā: ita pctōr cōſuetudinariꝰ
ſtatū ſuū ⁊c. Tertio dico ꝙ hō debet cōuer
ti ꝓpter mortis incertitudinē. vñ Ber. Ni
hil certius morte: ⁊ nihil icertius hora mor
tis: vnde ait poeta. Hoc ſcio ꝙ morior vbi
q̄uo neſcio quādo. Sepe hō cadit improui
ſe in foueā mortis: dū nō ſperat. Exemplū
in naturis rex de quodā hoīe q̄ ambulabat
per heremū cui occurrit vnicornis ip̄m vo
lēs ſuo cornu occidere trudēs penes cor ho
minis: ⁊ ille retrogradiens ⁊ ātea ſe de en
dens in quātum potuit donec retrogradien
do cecidit in foueā valde ꝓfundaz: in cuius
medio creuit arbor ſup quā in caſu remāſit
ſubter ipſam in fundo fouee erāt ſerpētes ⁊
bufones capita erigētes caſuz iſtiꝰ expectā
tes ⁊ de muro exierūt duo mures vnꝰ albus
⁊ vnus niger arborem illaz corrodētes ⁊ in
arbore creuerūt pulchra poma: ⁊ ille appre
hendit poma: ⁊ comedit ⁊ oblitus eſt omis
doloris: videlꝫ vnicornis ſuperius ſtantis.
inferius bufonū ⁊ ſerpentū ⁊ muriū corrodē
tium: donec arbor cecidit: ⁊ ille in foueā cor
ruit ⁊ ſerpētes ⁊ bufones deuorauerūt eum.
Ita moralit̄ vnicornis eſt mors que eſt hor
ribilis nulli parcēs: nec diuiti pauperi nec
ſeni nec iuueni querēs hoīem interficere. ſꝫ
homo ſe defendit inq̄ātū pōt. Cū em̄ ſentit
venire vnicornē.i. mortē: cito querit medici
nā mortis: ⁊ fouea eſt ſepulchꝝ in quo ſedēt
ſerpētes ⁊ bufones mortē hoīs expectātes:
ſed ſedet hō in arbore fragilitatis humane
quā duo mures corrodūt.i. dies ⁊ nox: vide
licet albus eſt dies ⁊ niger eſt nox: ſed po
ma in arbore ſunt delitie mūdi que hō acci
pit ⁊ obliuiſcitur mortē ⁊ fragilitatē ſue na
ture donec cadat in foueā ſepulture ⁊ deuo
ret a ſerpētibꝰ ⁊ bufonibꝰ: iō debemꝰ cōuerti
cito: q2 neſcimꝰ q̄n mors veniet. Quarto di
co ꝙ debemꝰ cito cōuerti ad dñm ꝓpter p̄eīj

remunerationē: ⁊ ad ꝓmerēdam gloriā. vñ
dr̄ Eſa. xlv. Cōuertimini ad me ⁊ ſalui eri
tis. ⁊ ero veſter dñs in eternū. Ipe ei ſtat ad
recipiēdū nos in grām: vt pꝫ Lu. xxv. de fi
lio ꝓdigo q̄ dixit ad prēz. Pater da mihi por
tionē meā q̄ mihi cōtigit: ⁊ illā cōſumpſit in
utilit̄ viuēdo luxurioſe ⁊ vēit i tātā inopiā ꝙ
cupiebat ſaturari d̄ ſiliq̄s q̄s porci cōedebāt
⁊ nemo illi dabat. At ille ait intra ſe. Con
uertam me ad patrem meuz vt me recipiat
tanq̄ꝫ vnū ex mercenariis. Et pater fecit q̄t
tuor filio ſuo. Prīo ſtatim obuiauit ſibi. Se
cundo honorabiliter ſuſcepit. tertio veſtimē
ta priſtina reſtituit. Quarto annulo aureo
eum ornauit. Ita moraliter filiꝰ ꝓdigus eſt
pctōr cōſumens patrimoniū ſuū gratie ⁊ vi
te eterne in pctīs ⁊ eſt ſeruus diaboli paſcēs
porcos.i. pctā. ait intra ſe. Conuertā me ad
patrē meū celeſtē ⁊ petaz grām ⁊ miam. tūc
pater celeſtis quattuor facit. Primo obuiat
eum in gratiā recipiēdo. vñ Aug. Xp̄us feſti
nat pctōrem recipere. a reatu abſoluere cū
cōuertit̄ puro corde. q2 plus cruciat eum cō
paſſio miſerie q̄ꝫ ſitis in cruce. Scd̄o hono
rabiliter accipit. Vñ ait Hiere. iij. Reuerte
re ad me o anima peccatrix ⁊ ego ſuſcipiā te
Tertio veſtē innocētie ꝑditam reſtituit. vñ
ait anima deuota conuerſa Eſa. lxi. Induit
me dñs veſtimēto ſalutis. Quarto annuluz
aureum in manu tribuit in ſignuz dilectio
nis eterne: q2 ſicut annulus nō habet finez
ita dilectio dei dꝫ eſſe eternalis. in ſiniſtra
manu. q2 ibi eſt vna vena que tangit cor: ita
talis cōuerſus ad dñm quem benigne ſuſce
pit in gratiā debꝫ deū precordialiter dilige
re. Ideo quo ad thema. Cōuertimi ad me
in toto corde veſtro cito ꝓpter multiplicem
vocationē ꝓpt̄ peccatoꝝ cōſuetudiēz ꝓpter
mortis icertitudiēz: ⁊ ꝓp̄ p̄mij remūeratōēz

¶ Feria ſexta. Sermo. xvj.

Excedez hēbitis apud

m patrem qui in celis eſt. Mat. v.
Nos videmꝰ in naturalibus ꝙ
quādo aliqua regio plena eſt la
tronibus iuxta viam tranſeuntibus inſidiā
tur ⁊ ſpoliant: vel quando terra impenetra
bilis eſt ꝓpter profunda flumia ⁊ paludes
tūc rex ſapiens illius regionis ordinat ali
quos hoīes q̄ accipiūt boletū vel paſſagiū a
tranſeūtibus: vt poſſint viā tutā a latronibꝰ
facere ⁊ vias ꝓfundas planas ⁊ trāſitorias
ſeruare: ⁊ q̄ tūc boletū hꝫ ab illis quos rex or
dinauit accipit ſignū quo ille liber: ⁊ tutus
per oēm regionē vadit: ita fecit ſalomō rex
ſapiēs: vt pꝫ. iij. Regū. ⁊ ſic de nobis ſpiritu

aliter in tempe mortis: ꝓpter animā cuiuſli
bet hoīs ābulare vias plenas latronibus
i. diabolis: q̄ inſidiātur hoī tempe mortis
ꝛ cōſiderāt viā egreſſionis tanq̄ latrones:
ita poſtq̄ egreſſa eſt aīa; via valde eſt lutoſa
ꝛ tenebroſa: vt pꝫ in pſ̄. Fiant vie eorum te
nebre ꝛ lubricū. Itē rex Salomō. i. xp̄s. rex
ſapiētiſſimus: vt dicit apl̄s. In eo reconditi
ſunt oēs theſauri ſapie. ordiauit in hoc mū
do paupes qui ex pte ipſi⁹ colligere debent
paſſagiū p elemoſynā: ꝛ quicūq̄ eis dederit
portat ſecū ſignū tempe mortis. ꝛ ille ſecu-
re vadit ad portuꝫ ſalutis: ꝛ nullus latro. i.
diabolus nocet ei: nec viā lutoſaꝫ ambulat
qꝛ elemoſyna ꝛ pnīa viā tutaꝫ ꝛ planā faci
unt: vt pꝫ in hoc euāgelio. Dixit ꝛc. diſ. ſuis
Audiſtis; qꝛ dictum eſt antiquis. diliges ꝓ
ximū tuū: ꝛ odio hēbis inimicū tuū: qꝛ dili-
gis amicū tuū. Ego aūt dico vobis: diligite
inimicos veſtros. bn̄facite his qui oderunt
vos: ꝛ orate ꝓ perſequētibus ꝛ calūniātib⁹
vos: vt ſitis filij patris veſtri q̄ in celis eſt: q̄
ſolē ſuū oriri facit ſup bonos ꝛ malos: ꝛ plu
it ſup iuſtos ꝛ iiuſtos. Si em̄ diligatis eos
q̄ vos diligūt quā mercedē habebitis. nōne
publicani hoc faciūt. Et ſi ſalutaueritis fra
tres veſtros tm̄ quid āplius facietis: nōne ꝛ
ethnici hoc faciūt. Nā ſe non alios valet ar
dēs ethna cremare: ſic ſe nō alios inuidus
vrit hō. Ethna eſt mōs q̄dā ardēs in ſicilia
Eſtote ergo pfecti ſicut ꝛ pater veſter cele-
ſtis pfectus eſt. attēdite ne iuſticiā veſtram
faciatis corā hoīb⁹: vt videami ab eis: alio
quin nō hēbitis mercedē apud patrē veſtꝝ
qui in celis eſt. Cū ergo facies elemoſynaꝫ
noli tuba canere āte te ſicut hypocrite faci-
unt in ſynagogis ꝛ in vicijs: vt honorētur
ab oībus. Amē dico vobis receperūt merce
dē ſuā. Te em̄ faciēte elemoſynā neſciat ſi-
niſtra tua quid faciat dextera tua: vt ſit ele
moſyna tua i abſcōdito: ꝛ pater tu⁹ q̄ videt
in abſcōdito reddet tibi mercedē eterne re
tributōnis. Et ſic pꝫ euāgeliū. Quo ad the-
ma. Mercedeꝫ hēbitis ꝛc̄. Nota ꝙ quattu
or gn̄a hoīm mercedē apud patrē hēbunt.
Primi ſunt mūdū relinquētes. Secūdi ſūt
penitētes. tertij ſunt elemoſynā ordiate dā
tes. quarti ſunt bene ieiunātes. Primi ſunt
mundum relinquentes. de mercede illorū
ait dominus. Luc. vi. Gaudete ꝛ exultate.
ecce em̄ merces veſtra mul. eſt in celis. Mū
dum relinq̄re docet nos natura: qꝛ illud na
turale eſt in homie ꝙ fugit illud qd̄ pōt ſibi
nocere. Nam parua aīalia fugiūt res noci-
uas: vt pꝫ de apib⁹ q̄ magnā eſuriē ſuſtine
rēt ātēq̄ eis nociuū ſumerēt. Itaꝗ nos d̄be
m⁹ facere: qꝛ mūd⁹ nocet aīe: qꝛ eā ſuis cōcu
piſcētijs mal' īterficit. vn̄. i. Joh. ij. Mūd⁹ trā
ſit ꝛ cōcupiſcētia ei⁹. Et aſſimilatur pāthere
qꝛ vt dicit Iſid. Pāthera eſt aīal valde pul-
chruꝫ in colore ꝛ dulce in odore. ſed eſt aīal
venenoſum interi⁹. ꝛ ꝓpter ſuū colorē ꝛ bo-
nū odorē ſequūtur eū animalia. ſed ſuo ve-
neno interficit ea. Ita mūdus eſt pulchrior
in aſpectu: vt videmus ꝙ mūdani ſe veſtiūt
ad aſpectū hoīs q̄tūcūq̄ poſſunt ſe ornant
ſed multi occidūtur in anima. iō ait dn̄s di
cens mūdū relinquētibus. Joh. xv. Vos de
mundo nō eſtis: iō odit vos mūdus. Itē do
cet nos mūduꝫ relīquere exēplo nō ſolū ſuo
vel in apoſtolis: ſed etiā in paganis. vn̄ legi
mus de quodā ph̄o videlꝫ Diogen̄. q̄ in pla
teis ſtrauit pecuniā: ꝛ clamauit dicēs. No-
ui ꝙ ſcia ꝛ pecūia ſimul ſtare nō pn̄t. Et ali
us magnā pecuniā ꝓiecit in mare di. Meli
us ē ꝙ mergā te: q̄ꝫ mergat a te. Si em̄ hoc
fecit paganus: q̄to magis bonus xp̄ian⁹ dꝫ
ſpernere mūdū cū ſuis cōcupiſcētijs q̄ ſunt
auaricia: gula ꝛ luxuria ꝛc. que ſunt ydoloꝝ
ſeruitus: ſed hēmus mercedē apud patreꝫ
vt ait Augu. Si q̄s mundū reliquerit ꝛ deo
ſeruierit: cū adhuc oculi ſplendent vt carbū
culi: ꝛ crines ſunt gilbi. ꝛ gene rubeſcūt ꝛ ſta
tura erecta: ꝛ mundus viget: ꝛ fortitudo re
gnat: certe talis mercedeꝫ iohis bap. expe-
ctat. Secūdi q̄ mercedē habēt apud patreꝫ
ſunt penitētes. vn̄ ait dn̄s Mat. iij. Peniten
tiā agite. ecce appropinquabit reg. ce. Pro-
pter meritū pnīe depingebāt romani ima-
ginē pnīe ad modū militis armati: in cui⁹
galea ſcriptū fuit. Teneo aureis litteris et
anchora ſup galeā: ꝛ lorica militis porta a-
perta. ꝛ ſcriptū iuxta Intromitto in clipeo
quē tenebat in vna manu crux alta in dext-
ra manu vexillū de quattuor coloribus: vi-
delicet albo: rubeo: nigro: viridi ꝛ ſup ima
ginē ſcribebatur. hec eſt pnīa vera. Ad pro
poſitū iſte miles ſignificat pniam: qꝛ peni-
tens multas hꝫ tēptatiōes. vn̄ Job. vij. Mi-
litia eſt vita hoīs ſup terrā: in cuius galea
eſt anchora: qꝛ ſicut anchora tenet naueꝫ in
tēpeſtate: ita pnīa tenet hoīem in tpe mor-
tis: ne ſubmergatur in infernū. Itē in lori-
ca porta apta depicta: qꝛ pnīa ſm̄ Auguſt.
eſt p̄ma porta poſt naufragium. Itē in ſcu-
to vel in clipeo crux alta: qꝛ per crucem pe-
nitētia deſignatur. vn̄ ait xp̄s. Mat. x. Qui
nō accipit crucē pnīe: ꝛ ſeq̄tur me nō eſt me
dign⁹. In dextera manu vexillū in quadru-
plici colore: rubeo q̄ ſignificat charitatē: al
bo q̄ ſignificat caſtitateꝫ: viridi q̄ ſignificat
ſpūalem hylaritatē: nigro q̄ ſignificat hūili

tatem. vera penitẽtia debꝫ hr̃e ſpem eterne
mercedis vñ ait quidaꝫ ſctũs. Ueni dñe da
mercedẽ ſuſtinentibꝰ te. vt ꝓphe tui fideles
inueniãtur q̃ pniam predicabãt. Tertij qui
mercedẽ habebũt apȯ pr̃eꝫ ſunt videlꝫ ele-
moſynã ordinate dãtes. Nã q̃ dãt elemoſy
nam paupibꝰ ꝓpter deũ cẽtuplũ accipiẽt et
vitam eternã poſſidebũt. Uñ videmus in na
turalibꝰ qñ aliq̃ mercatores exiſtẽtes in alie
na pr̃ia vbi pecuniã nõ poſſunt ſecũ ducere
⁊ portare q̃runt cãpſores ⁊ dãt illis vt reci-
piant in pr̃ia ſua. Ita ſpũaliter nos ſumus
in hoc mũdo vbi nihil poſſumus deportare
nobiſcũ tp̃e mortis. ideo debemꝰ paupibus
dare in hoc mũdo vt cẽtuplũ accipiamꝰ: q̇a
pauperũ eſt regnũ celoꝝ. Huiꝰ legimꝰ figu
ram in li. Thob. Thobias em̃ cũ diues fue
rat dedit cuidã viro iuſto decẽ talẽta ⁊ con-
ceſſit ei ſine oĩ vſura. ⁊ accepit ab eo ſignuꝫ
Tpe ꝯo neceſſitatis miſit filiũ ſuũ cũ ſig̊ q̃
reportauit oẽm pecuniã ⁊ in cẽtuplo vltra
⁊ angelico ducatu reuerſus ẽ ad pr̃eꝫ cũ leti
cia. Ita moralit̃ hoc tp̃e abũde dare dꝫ hõ.
ducit̃ ducatu angeloꝝ ad rectã terrã viuẽti
um vbi in cẽtuplo magis accipiet q̃ꝫ dedit:
⁊ cũ gl̃ia eterna erit heres dei ⁊ cũ xp̃s veni
et in die iudicij corpꝰ excecatũ dormiẽs i te
nebris illuiabit clarificãdo. vñ Aug. in q̇dã
ep̃la dicit ſic. Si vis eſſe mercator optimus
fenerator egregiꝰ des qȯ nõ potes tecũ fer-
re: vt recipias mercedẽ quam nunq̃ꝫ potes
amittere. da modicũ vt recipias magnũ. da
tp̃alia vt recipias et̃na: ⁊ ſic pꝫ tertiũ. Quar
ti q̃ mercedẽ hñt apȯ patrẽ ſunt bñ ieiunã
tes. Nã aliq̃ ieiunãt q̃ tñ a deo mercedẽ nõ
accipiũt. vt ait Bern̄. Eſa. lviij. Ieiuniũ hoc
nõ elegi hoiem affligere aiam ſuã ⁊ viuere
in pctĩs mortalibus. ſed ille q̃ bene vult ie-
iunare dꝫ vincula pctõꝝ ꝑ confeſſionẽ p̃mo
ſoluere. vt dicit Eſa. lij. Solue colligationes
colli tui. Item dꝫ cũ cordis trãq̃llitate ieiu-
nare. vt cũ nullo hẽat diſcordiã vel inuidiã
Iteꝫ dꝫ ieiunare cũ cordis mũdicia. quia vt
dr̃ Ia. iij. Nũquid põt de vno foramie exire
dulcis aqua ⁊ amara q̃n miſceat̃ aq̃ amara
cum dulci: ita pctm̃ nõ dꝫ ſtare cũ ieiunio ne
miſceatur. item ieiuniũ dꝫ eſſe cũ bona intẽ
tione ne fiat ad laudẽ hũanã ſicut ypocrite
Qñ igitur nõ fit. tũc ira dei placatur ⁊ delet
oẽ pctm̃. vt pꝫ Ione. iij. vñ legimꝰ ciuitas ni
niue magna erat cũ ſuis pctĩs offẽdebat dñ
ꝓpterea voluit eã dñs ſubuertere. Dixit ita
qꝫ deus ad Ionã ꝓphetã. Uade in ciuitatẽ
niniue ⁊ predica in ea. adhuc. xl. dies ⁊ Ni-
niue ſubuertetur. Qȯ ꝓphã fecit clamauit
qꝫ ꝑ totã ciuitatẽ in oibꝰ capitibꝰ ciuitatis

adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſubuertet̃ dicit deꝰ
op̃s. Et clamor talis ꝑuenit ad aures regis
et rex ſurrexit de ſolio glorie ſue: ⁊ ſcidit ve-
ſtimẽta ſua. ⁊ indutus eſt ſacco. ⁊ ſpſit ſe ci-
nere ſup caput ſuũ. ⁊ precepit oĩ pop̃lo ſuo
ieiunare: ⁊ iumẽta. ⁊ boues ieiunabãt: quia
nõ paſcebãtur: ſꝫ in ſtabulis reſeruabãtur ⁊
pueri in cunabilis. ⁊ ſic clamor pueroꝝ ⁊ iu
mẽtoꝝ q̇bus ſubtrahebãtur cibaria venit
ad dñm oipotentẽ ⁊ miſertꝰ eſt eis ꝓpter ie
iunium. Ita ⁊ nos ſi puro corde ieiunemus
et viã noſtrã malã relinquamꝰ miſerebitur
dñs noſtri ⁊ delebit oẽs iniq̃tates noſtras ⁊
deponet iraꝫ in miſericordia. Et ergo quo
ad thema. Apud patrẽ habebũt mercedeꝫ
hij quattuor ſupradicti. videlicet penitẽtes
elemoſynam dantes. mundum relinquen-
tes. ⁊ debite ieiunantes

Dñica p̃ma quadrageſime. Sermo. xvij.

Ductus eſt ieſus i deſer
tũ a ſpũ vt tẽptaret̃ a dia. Mat.
iiij. Nõ ſicut videmꝰ qñ aliqua ci
uitas q̃ eſt libera fuerit a malo ty
rãno obſeſſa: tũc meliꝰ eſt hoibus illiꝰ ciuita
tis mori honorifice in bello q̃ꝫ ſe tradere in
ſeruituteꝫ tyrãnice prauitatis. Ita ſpũalit̃
ciuitas dei libera eſt hõ xp̃ianꝰ: vt ait ap̃ls:
q̇ libertate xp̃s nos liberauit: ſed tyrãnꝰ dia
bolꝰ obſedit eã diuerſis tẽptatoibꝰ: q̇bꝰ de
bemus viriliter reſiſtere: vt ait Ber. Ciuitas
noſtra i terra inimicoꝝ eſt: ⁊ muri eiꝰ de ter
ra. i. corpꝰ circa aiaꝫ vndiq̃ꝫ ipugnatur. Nã
inferiꝰ ipugnat cõcupia carnis: ꝯ iſtã vigi-
lat abſtinẽtia: ſuperiꝰ ipugnat timor iudicij
extremi: ꝯ iſtũ vigilat freq̃ues cõfeſſio: ãte i-
pugnat vanitas mũdi: ꝯ iſtã vigilat mortis
mẽoria. Debemꝰ igit̃ tẽptatoibꝰ diaboli vi-
riliter reſiſtere. ⁊ hoc oſtẽdit̃ nobis i euãge.
Ductꝰ eſt ie. i deſer. ꝑ ſpm̃ ſctm̃ poſtq̃ꝫ a iohe
baptizatꝰ ẽ: vt tẽptaret̃ a diabolo: nã ieiuna
uit. xl. diebꝰ. ⁊. xl. noctibꝰ: in quo oñdit diuaꝫ
naturã. Poſtea em̃ eſuriit: tũc affuit diabo-
lꝰ tẽptator: ⁊ dixit ei. Si filiꝰ dei es dic vt lap.
iſti pa. fiãt ⁊ comede. Rñdit ei ihs. Scriptũ
eſt. Nõ in ſolo pãe viuit hõ: ſꝫ in oĩ ꝟbo qȯ ꝓ
cedit de ore dei: q2 ſicut corpꝰ cõfortat̃ a pãe
naturali: ita aia a pane ſpũali. Tũc aſſum-
pſit eũ diabolꝰ in ſctã ciuitatẽ: ⁊ ſtatuit eũ
ſupra pinaculũ tẽpli. Iſtud pinnaculũ dice-
bat̃ locꝰ doctoꝝ in ſup̃mo tẽpli tanq̃ꝫ deãbu
latoriũ. ⁊ dixit ei. Si filiꝰ dei es mit. te deor.
ſcriptũ ẽ em̃. Angelis ſuis mã. de te vt cuſt.
te i oĩ. vijs tuis. Rñdit ei ie. Scriptũ ẽ. Non
tẽptabis dñ. deũ tuũ. Tũc aſſumpſit eũ ite
rũ diabolꝰ: ⁊ duxit eũ i mõtẽ excelſũ valde

⁊ oñdit illi oīa regna mūdi ⁊ glīaꝫ eoꝝ: ⁊ di
xit illi. Hec oīa dabo tibi ſi ꝓcidēs adoraue
ris me. Tūc dixit illi ieſus. Uade ſathana.
Scriptū ē eīn. Dñm deū tuū adorabis ⁊ illi
ſoli ſuies. Tūc reliqt eū diabolꝰ. Et ecce an
geli acceſſerūt: ⁊ miſtrabāt ei. In hoc euāge.
pmo querit quare xp̄us voluit ieiunare. xl.
diebꝰ ⁊. xl. noc. i deſto i mōte ſynai vbi dñs
dedit ſibi legē: ita xp̄s qꝛ legē euāgelicā volu
it nob dare vt ſic ātiquā ⁊ nouā faceret vnā
quare voluit tēptari a diabolo. Rñdēt doc.
ꝙ pmi parētes: videlꝫ Adā ⁊ eua fuerūt tēp
tati in padiſo ⁊ victi ꝑ tria vicia: videlꝫ ꝑ gu
lā: qꝛ cōederūt: ꝑ ſupbiā: qꝛ eritis ſicut dij: ꝑ
auaritiā ſciētes bonū ⁊ malū. ⁊ in his cōſen
ſerūt diabolo: ⁊ iō expulſi ſūt de padiſo ter
reſtri ⁊ celeſti: ſic xp̄s deꝰ ⁊ hō voluit tribus
vitijs tēptari ab eo. ſed ſupare eū. vñ tēpta
uit eū de gula dī. Dic vt lapides iſti panes
fiāt de ſupbia. mitte te deorſuꝫ de pinaculo
tēpli: ⁊ ſi nō leſeris te ab oībꝰ laudaberis.
de auaritia. oīa regna mūdi: videlꝫ ibi ara
bia: ibi iudea: ibi frācia: ibi india: ibi italia
oīa tibi dabo vt ſis dñs eoꝝ. ſed in oībꝰ his
vicit diabolū vt daret nobis exēplū diabo
lo reſiſtendi: ergo q̊ ad thema. Ductꝰ eſt ih̄s
in deſer. ꝑ deſertū nota pniam verā: ⁊ hoc ꝓ
pter q̄ttuor cauſas. Prio filij iſrael in iſtud
deſertū ābulabāt per. xij. vias. Scđo in iſto
deſerto fuerūt a ſerpētibꝰ inuaſtati. Tertio
in iſto deſerto fuerūt aq̄ recreati. Quarto in
iſto deſerto fuerūt pane celico cibati vel re
fecti. Primo dico ꝙ pnia vera cōparat deſ
to: qꝛ moyſes duxit eos de egypto per. xij. vi
as: vt pꝫ in figura Exodi. xiiij. vbi legimꝰ. et
dicit magr̄ in ſchola. hy. qñ moyſes venit cū
filijs iſrael de egypto āte mare rubrū diui
ſit mare cū ꝟga i. xij. vias q̄s filij iſrael am
bulabāt: ⁊ cū pharao ſeq̄ret eos volēs eos
reducere dimerſus eſt in mare: ⁊ filij irael
in littore ſtabāt: ⁊ iſtū pſal. cātabāt. Cante
mus dño glorioſe eīn mag. eſt equū ⁊ aſ. pro
iecit in mare. Ita ſpūalit̄ xp̄s ꝑ inſpiratio
nē educit pctōres de egypto. i. de ſtatu pctō
rum diuidēs mare pnie in. xij. vias cū ꝟga
ſcē crucis: ⁊ iſtas vias optet nos ābulare in
deſertū pnie: vt valeamꝰ ꝑuenire in terrā ꝓ
miſſionis eterne. Prima via eſt contritio: ⁊
ſit amara: vt recogites in amaritudine aīe
tue oīe tēpus vite: oīs dies: oēs ānos q̄s
inutiliter expēdiſti. Uñ ait. Ezech. xxx. Re
cogitabo tibi om. an. me. in ama. aīe mee.
Itē Tre. ij. Uelut mare cōtritio tua. Cū ei
hēs cōtritionē amarā: tūc primā viā ābula
ſti. Scđa via ꝙ cōtritio tua ſit vniuerſalis vt
cognoſcas te magnū peccatorem: ſicut Da
uid qui non peccauit: niſi vnū peccatū ma
gnū in quo deū offendit cū dixit peccaui ſu
per arenā maris: ⁊ peccata mea plura ſunt
q̄ multitudo ſtellarū: ⁊ ſic hēs duas vias.
Tertia via eſt ꝙ contritio cordis tui ſit ſin
gularis: ⁊ de quolibet pctō in ſpāli habeas
contritionē. vñ Dauid. Lauabo per ſin. no.
le. meū. i. cōſciētiam meā lachrymis rigabo
Quarta via cōtritōnis dꝫ eſſe continua. vñ
ait Aug. Quotiēs recordaris de pcō ꝑpetra
to nō hēas delectationē ſꝫ cōtritōnē. Itē cō
feſſio habꝫ quattuor vias. Prima via cōfeſ
ſionis eſt doloroſa ꝙ nō vadas cum riſu ⁊ io
co ad cōfeſſionē. vñ Augu. O dñe da mihi il
lam gratiā vt me inueniā: vt cum dolore cō
fitear qđ in me vulneratū eſt. Secunda via
cōfeſſionis eſt ꝙ ſit feſtina. vñ Eccle. v. Ne
tardes cōuerti ad dñm ⁊ ne differas de die
in diē vt nō ducas peccare in cōſuetudineꝫ
Tertia via cōfeſſionis eſt ꝙ cōfeſſio ſit inte
gra vt nō diuidas vnā parteꝫ confitēdo vni
ſacerdoti vel cōfeſſori: ⁊ aliā partē alteri. vñ
Eſa. lxij. Surge māe ⁊ effunde cor tuū ſicut
aqua effunditur ⁊ vas nō retinet ſaporē vel
colorē: ſic cor nō debꝫ retinere delectationē
nec rancorē. Quarta via cōfeſſionis eſt ꝙ cō
feſſio ſit verecūda: vt cū verecūdia loquaris
vt ſacerdos ſciat vel intelligat tuā intentio
nē vt nō pallies ſicut multi ſunt qui nō au
dent dicere ꝓpter verecūdiā. vnde pſ. Ue
recundia contra me eſt ſemꝑ. Quicquid ho
mo ꝓpter verecūdiā retinet hoc ſcribit dia
bolus ſtilo ferreo in fronte: ⁊ in pectore ip
ſius ⁊ vnuſquiſq; leget illud in iudicio. Iteꝫ
ſatiſfacio habet quattuor vias. Prima eſt ꝙ
ſis in illa intentione ꝙ nunq̄ velis ampli
us peccare. vnde ait dñs mulieri. Luce. vij.
Mulier dimiſſa ſunt tibi peccata tua vade
amplius noli peccare. Secūda via eſt vt ho
mo reddat iniuſtas res. vnde Augu. Pecca
tum non dimittitur niſi ablatum reſtituat.
Et ideo ait zacha. Luc. xix. Domine dimi
dium bonorum meoruꝫ do pauperibus. ⁊ ſi
quid aliquē defraudaui reddo quadrupluꝫ.
Tertia via eſt vt indulgeas proximo vt nul
lam habeas vindictā vel rancorem in cor
de. vnde dicit dñs Math. vi. Si dimiſeritis
hominibus peccata eorum: ⁊ pater veſter
dimittet vobis peccata veſtra. Quarta via
ſatiſfactiōis ē ſic ſi peccaſti corpore ſatiſfac
in corpore: quia per que homo peccat per
hec ⁊ torquetur. ⁊ ſi confeſſor ponit ſatiſfa
ctionem minimam: tamen potes vltra face
re. Unde Apoca vi. Uidi equum album: et
qui ſuper eum ſedebat habebat ſtateraꝫ in
manu ſua. qꝛ tempore mortis vniuſcuiuſq; men

ſtratur ſcḋm opera ſua que ſequuntur. ⁊ hec ſunt duodecim vie per deſertū penitentie. Scḋo dico ꝙ pnīa deſerto cōparatur. quia filij iſrael in deſerto a ſerpētibꝰ fuerūt infeſtati. vt pꝫ in pſal. Dentes beſtiarū immittā in eos cum furore trahentiū atqꝫ ſerpētiū Unde legimꝰ figurā. Nume. xxi. qñ filij iſrael murmurabant cōtra dñm miſit ſerpētes qui ſplendebant velut ignis ⁊ populū mordebant ⁊ quē mordebant moriebatur: ⁊ ſic tunc moriebantur morſu ſerpentis. ſꝫ dixit moyſes ad dñm. O dñe quō pōt populꝰ ſaluari a ſerpētibus. q̄ꝛ oīs moriūtur. Dixit dñs ad moyſen. Fūde de ere ſerpentē eneū et ſuſpēde in arbore vt quecūqꝫ momorderit ſerpēs inſpiciat ſerpentē eneū ⁊ nō nocebit ei morſus. Ita ſpūaliter in deſerto vere penitētie infeſtat hoīem ſerpēs antiquꝰ. i. dyabolus q̄ decepit primū hoīem in ſpecie ſerpētis. ⁊ infeſtat hoīeꝫ ꝑ malas ſuggeſtiones ⁊ ꝑ malas cogitationes. Quecūqꝫ enim mordet aſtutia ſathane intuat̄ xp̄m in cruce pendentē ⁊ petat veniā ⁊ non nocebit ei morſus ſerpentis. i. dyaboli. ſic vincit̄ ſicut xp̄s vicit eū dicens. Uade ſathana ⁊ nō tēptabis me. q̄ꝛ xp̄s dñs vicit te. Tertio penitētia vera cōparat̄ deſerto: q̄ꝛ vt dꝛ Exo. xvij. Filij iſrael nō habebāt aquā: nō clamabant ad dñm. ⁊ moyſes duxit multitudinē filiorū iſrael ante petrā ⁊ habuit virgā in manu ⁊ ꝑcuſſit petrā prima vice. ⁊ nō dabat aquaꝫ ſcḋa vice ⁊ petra dabat aquā. Ita ſpūaliter multi ſunt in deſerto penitentie q̄ nō habēt aquā lachrimarū ꝓ pctīs. ſicut di. pſ̄. Aīa mea ſicut terra ſine aqua tibi. Debꝫ homo cor ſuū induratum velut lapidē ꝑcutere virga diſcipline bina vice vel trina vice recordando p̄terita pctā. ⁊ tūc petra. i. cor duruꝫ pctōꝝ dabit aquā lachrymarū. ⁊ inde reficitur aīa pctōris ⁊ lauat ſe ab omi ſorde viciorū. ergo ī deſerto pnīe neceſſe eſt aqua lachrymarū. ⁊ ſic pꝫ tertiū. Quarto penitētia cōparatur deſerto. q̄ꝛ ī deſerto filij iſrael fuerūt refecti pane angelico. qḋ pꝫ ī Exo. xvi. vbi legimꝰ ꝙ filij iſrael nō hēbant cibaria in deſerto ⁊ clamabāt ad dñꝫ ⁊ miſit eis de celo panem angelorū quē colligebāt omni die de mane in rore qñ eñ ros cecidit cecidit māna cū rore ⁊ vnuſquiſqꝫ colligebat inquantū ſibi ⁊ familie ſue ꝓ illo die ſufficiebat. Ita ſpūaliter in deſerto penitētie cibat dñs ſuos fideles duplici pane celico. Primꝰ eſt panis verbi dei. de quo ait dñs in euāg. Non in ſolo pane viuit homo. ſed in oī v̄bo qḋ ꝓcedit ab ore dei. ⁊ vnuſquiſqꝫ vadat ad eccleſiam mane: vt boni chriſtiani colonie faciūt ⁊ in alijs magnis ⁊ paruis ciuitatibꝰ vbi p̄dicat̄ verbū dei. vt vnuſq̄ſqꝫ capiat. vt ſibi ⁊ familie ſufficiat. i. aīe. Itē cibat filios ſuos in deſerto penitentie cibo ſacramētali omni die a p̄ſbyteris ⁊ vnuſq̄ſqꝫ fidelis in iſtis diebus ſe ꝓparet vt in die paſche panē angelorū digne ſuſcipiat. ḋ quo ait dñs. ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi. Joh. vi. Si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum.

¶ Dñica reminiſcere. Sermo. xviij.

Ecce mulier chananea

a finibus illis egreſſa clamauit dicens. Miſerere mei ⁊c. Mat. xv. Iſta mulier volens filie ſue gratiā impetrare ſapiēter ſciuit allegare. Primo apud xp̄m captat beniuolentiā in eo ꝙ vocat euꝫ dñm filium dauid. In hoc eñ cōfitetur euꝫ eſſe verum deū in xp̄tum vocat eū eſſe dñm. ⁊ verum hoīem in xp̄tū dicit ipſum eſſe filium dauid. Scḋo inſinuat tribulationē ⁊ miſeriam euꝫ dicit. Filia mea a demonio torquetur. Tertio implorat eius miām cum dicit miſerere mei. xp̄s aūt quattuor magnas duritias oñdit ſibi: nō vt eā cōfunderet ſed vt eius fidē ⁊ cōſtantiā cōprobaret. Prima duritia fuit in hoc ꝙ ſibi rñdere noluit ac ſi eſſet excōicata. aut xp̄i rñſione indigna. vñ dꝛ ꝙ nō rñdit ei verbū. Scḋa duritia fuit ī hoc ꝙ dixit eam nō eſſe de ouibꝰ iſrael. Unde dixit. Non ſum miſſus niſi ad oues que perierunt domus iſrael. Oues aūt domus iſrael erant oues dei. In hoc aūt ꝙ dixit eā nō eē de ouibus iſrael inſinuauit eaꝫ non eſſe de ouibus dei. ⁊ per conſequēs relinquebat̄ ꝙ erat de ouibus dyaboli. Tertia duritia fuit in hoc ꝙ ipſam canē appellauit. Nō ſolū eñ dixit ipſam nō eſſe ouē: ſed canē. Quarta duritia fuit in hoc ꝙ dixit eam non eſſe dignaꝫ veſci pane filiorum. vnde de his duobus. ſ. ꝙ erat canis: ⁊ ꝙ non erat digna veſci pane filiorum. ait. Non eſt bonum ſumere panē filiorum ⁊ mittere canibus ad manducandum. Ecce ꝙ ⁊ qꝫ magnas duritias oſtēdit ei chriſtus vt eius conſtantiā cōprobaret. nō eſt aliqua mulier ita ſapiens ⁊ ita ſancta q̄ ſi alicui viro magno loqueretur ⁊ ipſe ſibi tanqꝫ excōicate loqui nollet. ⁊ inſuper eā ouem dyaboli diceret: et canem appellaret ⁊ indignam eā veſci pane aſſereret. que nō recederet turbata ⁊ ſcandalizata. Ipſa in omibus conſtans ⁊ patiens ſemper fuit. Nam ad primam duritiā ſe habuit ꝓuide: q̄ꝛ a principio ire noluit ad Petrum vel ad Jacobum vel ad Johannem vel ad aliquem alium diſci-

pulum: ſed tm̄ ad ip̄m xp̄m. Tamē videns xp̄s ſibi rn̄dere nollet, ꝓuidit ſibi ⁊ ad diſcipulos iuit rogās vt ipſi ꝓ ea intercedere dignarētur. Tūc accedētes diſcipuli rogauerūt eū dicētes. Dimitte eā ⁊ fac qḋ ipſa petit. ⁊ ſic recedꝫ q꞉ clamat poſt nos ex hoc eā tenes q꞉ qḋ petit nō cōples. Quātū ad ſcḋam duriciā ſe habuit magnanimiter. Illa cum diſcipuli ꝓ ea rogarēt xp̄s dixit eā nō eē de ouib⁹ dei ⁊ ꝑ ꝯn̄s eēt de ouib⁹ dyaboli. Illa audiēs hec ſumpta fiducia ad eū appropiquauit ⁊ eū adorauit dicēs. Dn̄e adiuua me ac ſi dicat. Si vſqꝫ mō fui ouis dyaboli mō volo eē ouis tua: ⁊ in ſignum adoro te ſicut ouis paſtorē ⁊ idcirco dn̄e adiuua me ſicut paſtor ouē ſuā debilē ⁊ infirmā. Quantū ad tertiā duriciā ſe habuit iſta mulier prudenter q꞉ qn̄ chriſtus eā canē appellauit ipſa hoc nō negauit. ſꝫ canē ſe eſſe cōfeſſa ē dicēs Etiā dn̄e. ac ſi diceret. Canē me vocas. canis tu⁹ eſſe volo. Dn̄i aūt canē nō expellūt: ſꝫ ſi expel. ꝑ vnā portā ꝑ aliā reuertit. Si ḡ ſū canis n̄ debes me expellere a te. ſi expellꝰ ꝯtinuo redibo ad te. Quantū ad quartā duriciam ſe habuit ſapiēter. q꞉ qn̄ chriſtus ei dixit ꝙ nō erat digna comedere panē filiorum: illa ſapiēter rn̄dit ei. Dn̄e nō peto panē ſed micā: ⁊ ſi ego ſum canis ſicut me vocaſti: cōſuetudo eſt tn̄ ꝙ dn̄i dant canib⁹ et catellis ſaltē micas: ergo da mihi iſtā micā quam peto. ſ. filie mee curationē. tūc rn̄dit ei ieſus. O mulier magna eſt fides tua que me ſuꝑauit ⁊ vicit: ⁊ ideo fiat tibi ſicut vis: et ſanata eſt filia ei⁹ ex illa hora. Notandū aūt ꝙ qn̄ aliquis ad aliquā ſublimē ꝑſonā aliquā gratiā petiturus accedit illos ſecū in ſocietate ducit quos illius ꝑſone amicos eſſe credit. Iſta ergo mulier ad xp̄m volēs accedere ⁊ ſanitatē ꝓ filia impetrare illas virtutes ſecū aſſūpſit quas xp̄o magis gratas eſſe cognouit. ſ. patientiā. fidē. hūilitatem ꝑſeuerantiā ⁊ orationē. Patientia ē ſoror chriſti. Fides eſt filia xp̄i. Hūilitas mr̄ xp̄i. Et oratio eſt nūtius fidei ad xp̄m. Prio ergo aſſumpſit q̄ fuit ſoror xp̄i. ſ. patientiā q꞉ ipſā nūꝗ deſeruit nec in vita nec i morte. ſed tanꝗ ſoror indiuidua ſemꝑ ipſi aſſociata fuit. vn̄ dr̄ Eſa. xlij. Tacui etem. ſemꝑ ſilui. patiēs ēt fui ⁊c. Iſta aūt patiētia in tribus iniurijs cōprobat̄. ſ. ꝯbo: rerum ⁊ ꝑſone. in iſtis trib⁹ mulieris patiētia cōprobata fuit. Primo nāꝗ ſuſtinuit iniuriā in ꝯbo qn̄ chriſtus ipſā canē appellauit. Nō ē aliqua mulier ita patiēs q̄ ſi canis diceret̄ ſaltem qn̄ rn̄deret. Nō eñ verū ſum bona. iſta aūt nō tm̄ portauit patiēter ꝙ xp̄s eā canē appellauit. ſed ipſa etiam ſe canē appellauit. Sciebat eñ ꝙ xp̄s hoc nō dicebat oīno ꝓpter iniuriā. Scḋo bonis ſuis a iudeis fuit ſpoliata. vn̄ di. Hiero. ꝙ cananei dimittētes terras in q̄bus iudei tūc hitare ſolebāt vel vllo bello cōſumpti vel in loca vicina diſꝑſi ſunt vel in ſeruitutē ſubiecti nomen tn̄ tuū circūferunt. Ex his q̄ illa mulier chananea eſt q̄ iudeis admixta credit cognouiſſe ex lege xp̄m ex ſemie dauid naſciturū eſſe. Iſtā aūt iniuriā bonoꝝ ſuoꝝ patiēter portauit. Tertio ſuſtinuit iniuriā ꝑſonalem filie ſue cōpreſſionē q̄ a dyabolo grauiter opprimebat̄ quā oppreſſionē ſuā ꝓpriā reputabat. vn̄ nō dicebat. Miſerere filie mee dn̄e. ſed miſerere mei dn̄e. iſtā actualē iiuriā nō ſic ꝑmā aūt ſcḋam patiēter portauit: ſꝫ grauiter ferebat. Lꝫ eñ eā canē vocabat xp̄us de hoc habuit magnā leticiā. ſi hō bōa ſua rapuit ⁊ in ſeruitutē eā redegit. de hoc hūit patiā: ſꝫ q꞉ dyabol⁹ i domo ſua hitaret. de hoc patiā hr̄e nō potuit ⁊ ad xp̄m clamabat di. Miſerere mei dn̄e. hoc ē ꝯtra multos q̄ i aduerſitatib⁹ dei murmurarāt. i ꝑſecutionib⁹ hoīꝫ blaſphemāt. ſꝫ ꝙ dyabol⁹ i domo ſue aīe habitat nō curāt nec ad deū clamāt ⁊c. Scḋo aſſūpſit fidē q̄ ē filia xp̄i. q꞉ ꝑ ipam de⁹ i cordib⁹ nr̄is gradit. ad Ephe. iij. Inhitare xp̄m ꝑ fidē i cordib⁹ vr̄is. Iſta aūt fidē iſtā mulier hūit valō magnā. vn̄ dixit ei xp̄s O mulier magna ē fides tua. Tūc aūt ē fides magna qn̄ ē opib⁹ cōiūcta charitati admixta ꝑſeuerās ⁊ firma. Fides aūt q̄ ē ſine opib⁹ hꝫ ocioſitatē: ⁊ iſta ē fides mulierum Ja. ij. Fides ſine ope. mor. ē. Si ꝟo nō ē charitati cōiūcta hꝫ iutilitatē. iuxta illō. j. Cori. xiij. Si hūero fidē. ita vt mōtes trāſferā charitatē aūt nō hūero nihil mihi ꝓdeſt ⁊ ē fides dēonū q̄ ſūt ext̄ ſtatū grē: nec vlteri⁹ charitatē hr̄e pn̄t. de q̄ fide dr̄. Ja. ij. Tu credis q꞉ vn⁹ ē de⁹ bn̄facis ⁊ dēones credūt ⁊ cōtremiſcūt. Si aūt fides nō ē ꝑſeuerās ⁊ firma hꝫ puſillanimitatē. ⁊ iſta ē fides fideliū. de q̄ dr̄ mat. xiiij. Modice fidei q̄re dubitaſti. lu. viij. Ad tp̄s credūt ⁊ in tp̄e tēptatiōis recedūt. His trib⁹ modis fides iſti⁹ mulieris fuit magna. Fuit ēt opib⁹ charitatis cōiūcta. q꞉ vacabat opib⁹ miē. inꝗtū ꝓ ip̄a orabat fuit charitati admixta. Uera eñ charitas aliena incōmoda reputat ſua. Un̄ iſta mulier vexationē filie ſue ſuā ꝓpriā reputabat. Fuit aūt ꝑſeuerās ⁊ firma. q꞉ ſepe repulſa fuit. ⁊ tn̄ ſꝑ ꝑſeuerauit. tertio aſſumpſit hūilitatē q̄ fuit mr̄ xp̄i di. ber. ꝙ btā ꝟgo ⁊ ſi ex ꝟginitate placuit tn̄ ex hūilitate ꝯcepit. quātūcūꝗ eēt ꝟgo. ſi hūilis nō fuiſſꝫ deū n̄ cōce

piſſet. ꝛ qꝛ ex humilitate cõcepit. iõ ipſa humilitas quodãmodo mater xpi fuit. Iſtã humilitatẽ iſta mulier habuit ſecũ. ꝛ iõ exaudiri meruit iuxta illð pſ. Reſpexit in oza .hu. ꝛc. ꝙ humilitatẽ ſecũ habuit iſta oſtẽdit exẽplo ꝟbo ꝛ facto. exemplo: qꝛ xpm adorauit. verbo catellũ ſe aſſeruit facto: qꝛ inter iudeos humiliter cõuerſabatˀ. quod fuit magne ꝟtutis cũ iudei eſſent ſupbi. Inter ſupbos eñ humiliter ſcire cõuerſari magna ꝟtus ẽ. Duo eñ humiles ꝛ mãſueti poſſunt ad inuicem pacificari. Duo aũt ſupbi nunꝗ̃ poſſũt pacificari adinuicẽ nec cõuenire. Uidemꝰ eñ ꝙ duo corpora plana poſſunt ad inuicẽ applicari vnũ corpus ſpericũ ꝛ vnũ cõcauũ adinuicẽ applicari poſſunt: qꝛ corpus cõcauum recipit in ſuã cõcauitatem alterius timorez. Duo aũt corpa ſperica adinuicẽ applicari nõ poſſunt niſi in pũcto. eodẽ modo duo homies humiles ꝛ mãſueti ad inuice ȝ poſſunt letari. vñ pſ. Audiãt mã. ꝛ le. xpus fuit humilis. diſcipli etẽm fuerũt humiles. iſta etiã mulier. iõ adinuicẽ bñ cõueniebãt. ꝛ xpus pces eius exaudiebat vnꝰ aũt humilis ꝛ vnus ſupbus poſſunt adinuicẽ pacificari: qꝛ humilis intra ſuaz humilitatẽ recipit ꝛ ſupportat alteriꝰ tumiditatẽ. pſ. Cuz his qui oderunt pacẽ eram pacificus. Eodẽ modo iſta mulier chananea erat humilis ꝛ iudei ſupbi qui ſubiugauerũt eam in ſeruitutem. ꝛ tamẽ cũ eis ſciebat viuere ꝛ eorum ſupbiam humiliter ſupportare. Duo autez ſuperbi adinuicem pacificari nõ poſſunt niſi in pũcto. iungi quidẽ poſſunt. pacifice aũt viuere non poſſunt. Prouerb. xiij. Inter ſupbos ſemper iurgia ſunt.

¶ Dominica oculi. ſermo. xix.

Erat ieſus eiiciens demoniũ: ꝛ illud erat mutũ. Lu. xj. Notare debemꝰ ẜm curſum nature ꝙ res diuerſorũ cõtrariorꝫ ſimul et ſemel in ſe ſtare nõ poſſunt: vt aqua ꝛ ignis lupus ꝛ ouis: aia ꝛ diabolus: qꝛ eſt ibi cõtrarietas. ideo hõ cogitãs ſe hr̃e lupum. i. diabolũ debet ſibi ſuũ nidũ deſtruere per penitentiã: tũc fugit ne occidat ouẽ. i. aiam. Itez ſi ſenſerit ignẽ cõcupiſcẽtie: dꝫ extinguere aqua lachrymarũ ꝛ ꝑ elemoſynarũ largitionem: qꝛ ſicut aqua extinguit ignẽ ꝑ ꝑalem: ita etiã elemoſyna extinguit pcm̃ ꝛc. Itẽ ſi cogitat dãnum ꝙ lupus ꝛ ignis pñt ſibi inferre dꝫ feſtinare ad xpm vt ab eo ſeparet: ꝛ ideo hoies habẽtes hoiem infirmũ ꝛ obſeſſum feſtinabant ad xpm: ꝛ de hoc euãge. dicit. Dñs noſter ieſus xpus deus ꝛ hõ volẽs nos oẽs ſaluare in aia ꝛ corpe predicabat regnũ dei ꝛ multa ſigna fecit. Qð pcipientes amici cuiuſdã hois obſeſſi: ꝛ ſpm malignũ habentis mutũ q̃ hoiem illũ fecit mutum ꝛ ſurdũ rogabãt amici eius vt ſanaret eum: ꝛ ipſe eiecit demoniũ ꝛ locutꝰ eſt mutus ꝛ ammirate ſunt turbe. quidã aũt q̃ circũſtabant dixerũt in beelzebub pncipe demoniorꝫ eiicit demonia. ꝛ alij tentãtes ſignũ de celo q̃rebant ab eo: ipſe aũt vt vidit cogitatiões eorum dixit illis in parabolis. Oẽ regnum in ſe diuiſum deſolabit: ꝛ ſic domꝰ ſupra domum cadet. Si aũt ꝛ ſathanas diuiſus eſt quõ ſtabit regnũ ſuũ: quia dicitis me in poteſtate beelzebub eiicere dyabolũ. Si ego in poteſtate diaboli eiicio demõia filij veſtri. i. ſcti apoſtoli qui ſunt de ſemie vr̃o i q̃ eiiciũt ipſi qbus ego dedi poteſtatẽ eiicere demões qꝛ ipſi credunt in me ꝛ vos nõ creditis mihi. ideo ipſi iudices erũt veſtri in die iudicij porro. i. certe ſi ego in digito dei. i. i poteſtate diuina eiicio demonia ꝑfecto. i. merito ꝑuenit cõtra vos regnũ dei ita ꝙ nũꝗ̃ intrabitis. Itẽ alia parabola. Cũ fortis armatꝰ cuſtodit atriũ ſuũ: ſez domũ in pace ſunt oĩa que poſſidet: ſed ſi fortior illo ſupuenerit et vicerit eũ aufert vniuerſa arma in q̃bus cõfidebat ꝛ ſpolia eius diſtribuet. ita q̃ nõ eſt mecum aduerſum me eſt ſicut vos phariſei eſtis: ꝛ qui nõ colligit mecum diſpergit ſicut diabolus. Itẽ alia parabola. Cũ immundꝰ ſpũs exierit ab hoie per penitentiã expellẽdo eũ: ambulat tunc ꝑ loca arida querẽs requiem in penitẽtibꝰ ꝛ in abſtinẽtibus ꝛ ieiunantibus: ſed nõ inueniẽs ibi requiem dicit Reuertar in domũ meã vnde exiui ꝛ cũ venerit inuenit eã ſcopis bene mũdatã ꝛ ornatã ꝛ tunc vadit ꝛ aſſumit ſeptẽ alios ſpũs neqores ſe ꝛ ingreſſi hitant ibi: ꝛ nouiſſima hominis huiꝰ fiunt peiora ꝑoribꝰ. ꝛ iſta parabola eſt de iſtis q̃ modo mũdant ſe ab omibus pctis ꝑ ſcopas cõfeſſionis: ꝛ poſt feſtuz paſche cadunt in ſeptem pctã mortalia q̃ ſunt peiora q̃ꝫ diabolus: qꝛ oẽs diaboli non pñt vnã aiam ꝑdere in gehennã ſi hõ eſſet iuſtꝰ ꝛ tñ vnuz pctm̃ mortale ꝑdit aiam eternaliter: ꝛ ideo ait. Hi ſeptẽ ſunt neqores diabolo. Cũ aũt hoc ſignũ vidit ꝛ parabolas eius quedã mulier Martilla nomie q̃ fuit miniſtra marie magdalene: extollẽs vocẽ de turba xpm laudãdo dixit. Beatus vẽter qui te portauit ꝛ vbera q̃ ſuxiſti. At ipſe dixit. Quinimmo. i. potiꝰ ſunt bti q̃ audiũt ꝟbũ dei ꝛ cuſtodiũt illð tpe adiplendo. Ad thema. Erat ieſus eiiciẽs ꝛc. Nõ q̃tuor ſunt demones q̃ eiiciũtur q̃tuor ꝟtutibꝰ. Primꝰ vocat aſinꝰ

deus. ⁊ ille eſt demon luxurie: ⁊ expellit per
caſtitatẽ. Scõs vocat beelzebub: ⁊ iſte ẽ de-
mon gule: ⁊ expellitur ꝑ mortis memoriaz.
Tertius eſt mãmon: ⁊ iſte eſt demon auari-
cie. ⁊ eiicit ꝑ miam. Quartus eſt demon ſup
bie ⁊ dr lucifer. ⁊ eiicit ꝑ humilitatẽ: qꝛ vt dr
Cõtraria ↄ̃triis curantur. Primꝰ demon vo
catur aſmodeus. ⁊ ille eſt demõ luxurie. De
quo Thob. iii. vbi in figura legimꝰ ꝙ erat q̃
dam vir hñs pulchrã ꝟginẽ nomĩe Saram
quã tradidit cuidã iuueni in mr̃imoniũ. ⁊ in
pma nocte venit aſmodeus demõ ⁊ occidit
virũ vel iuuenẽ poſtea tradidit eã alteri ⁊ fe
cit ſimiliter aſmodeꝰ. ⁊ poſtea tertio ⁊ ſic ſe-
ptẽ viros iugulauit ⁊ Sara ꝟgo pmãſit. Tã
dem tradidit eã iuueni Thobie q̃ ex cõſilio
angeli. in pma nocte cũ ꝟgine ſurrexit ⁊ am
bo orauerũt ⁊ iecur piſcis ſup ignẽ poſuerũt
⁊ aſmodeũ eiecerũt. Ita ꝑ zaram ꝟginẽ pul
chrã ſpũaliter nõ aĩam deuotaz q̃ ſine pctõ
mortali pulchra eſt ⁊ tradit a xp̃o pr̃e ſeptẽ
bonis cogitatõibus vt ꝑueniat ad ꝑfectum
ſtatũ vite cõtẽplatõis: ſꝫ aſmodeꝰ ſp interfi
cit vt nõ ꝑducat ad finẽ. Pria cogitatio bõa
eſt qñ aĩa hꝫ volũtatẽ bene faciẽdo recte vi-
uendo. deo ſuiẽdo. ꝓ quã bonã voluntatem
pax dei dat: vt pꝫ Lu. ii. Et in terra pax ho.
bo. vo. tũc ſtatim adeſt aſmodeꝰ iterficiens
iſtã bonã cogitationẽ aliã ſibi ſuggerendo.
Scda bona cogitatio ẽ cõtritõis ꝓ pctis. co
gitans. ecce tu deũ offendiſti. iõ habeas cõ-
tritionẽ. Threñ. ii. Uelut mare cõtritio tua
Tũc ſtatim adeſt aſmodeus dicẽs. Quare
vis hoc facere cũ ſenueris tũc ↄtritionẽ ha
beas ⁊ in extremis. Nã latro in cruce ſalua
tus ẽ. Tertia bõa cogitatio ẽ quã tradit ei
xp̃us: ꝟtus cõfeſſionis vt hõ cõfiteat omia
pctã ſua q̃ ſcit cogitare. ſtati adeſt aſmodeꝰ
ſuggerens quare tu velles pr̃ſbytero reuela
re tua occulta ex quo tu nõ vis dimittere et
ſtatim interficit. Quarta ꝟo cogitatio tra-
dita eſt aĩe vt bona exẽpla ꝑbeat ne aliꝰ ab
eo ſcãdalizetur. ſtatim adeſt aſmodeus di.
Quare tu nõ exhibes te vt placeas hoibus
ſi te nimis humilias ꝓ ſtulto reputaberis.
Quinta bona cogitatio ẽ vt hõ cogitet ꝙ dõ
et ꝓximo ſatiſfaciat: tũc ſtatiꝫ adeſt aſmodeꝰ
dicẽs. Si tu oĩa reſtituas: tũc nullus dat ti
bi: aliquid meliꝰ eſt vt reſerues illa q̃ habes.
Sexta cogitatio bona quã tradit xp̃s aĩe ẽ
aſſiduitas orationis. vñ cũ aĩa cogitat tu de
bes orare. tũc ſtatim adeſt aſmodeꝰ dicẽs.
Si multũ oraueris in capite debilitaberis
et ſtatim interficieris. Septima bona cogi
tatio aĩe quã tradit deꝰ eſt bonoꝝ verborũ
informatio. ex hoc cogitãte ſtatim adeſt aſ
modeꝰ infundẽs verba detractiõis. adula-
tionis. deceptionis. ⁊ iurationis. ſꝫ tunc aĩa
deuota dꝫ ſurgere ⁊ orare ⁊ iecur ſup ignez
ponere. i. caſtitatẽ q̃ per iecur intelligit ſup
ignẽ diuini amoris ponere. ⁊ fugit aſmodeꝰ
et aĩa tradit xp̃o ⁊ deſpõſat. vñ ait apoſtolꝰ
ii. Cor. xi. Deſpõdi vos vni viro virginem
caſtã exhibere xp̃o. i. virginitatẽ ſuare xp̃o.
qui diligit caſtos. qꝛ caſtitas flos ⁊ filius eſt
⁊c. Scdus demõ vocat beelzebub. ⁊ iſte eſt
demon gule oẽs guloſos diligẽs. ⁊ ſup eos
dominãs. ⁊ iſte expellit ꝑ mortis memoriã
de quo legimꝰ figuraz. Daniel. xiiii. Daniel
intrauit templũ in quo erat demoniũ beel
zebub ⁊ ibi erat mẽſa ante ſimulachrũ vbi
offerebantur oues ⁊ farina ⁊ vinũ ⁊ aliq̃ ho
mies. ſ. ſacerdotes fecerũt ſubterraneas fo
ueas per quas de nocte intrabãt templũ ⁊
deuorabãt de mẽſa ⁊ dixerũt ꝙ beelzebub
deuoraret. tũc ait Daniel ad principẽ. Iſte
beelzebub non deuorat iſta: ſꝫ ſuitores ſui:
⁊ volo hoc ꝓbare. De ſero obtulit iterũ pri
ceps ſuper mẽſam beelzebub ⁊ daniel acce-
pit cinerẽ albũ ⁊ ſparſit circa menſaz ⁊ clau
ſit tẽplũ. Uenit igit mane pnceps cũ danie-
le ad tẽplum: ⁊ inuenit veſtigia in cinere al-
bo ſup pauimẽtuz: ⁊ ſequebatur veſtigia do-
nec iuenit. lxx. viros qui fuerunt ſeruitores
beelzebub ⁊ deuorabãt iſta: quos oẽs prin-
ceps occidit ⁊ beel deſtruxit ⁊ demon fugit
Ita ſpũalit oẽs potatores ac ſubſtãtie pau
peruꝫ deuoratores ſunt ſuitores demonis
beel vel idoli. Uenit igit daniel ꝓpheta. i. p-
dicator ſternẽs ſuper pauimentuꝫ cinerẽ. i.
mẽoriã mortis pdicãdo: qꝛ hõ cinis ẽ ⁊ in ci
nerẽ ſpargit corpꝰ. ſ. poſt mortẽ. ⁊ iuenit hõ
in oibus veſtigiis eiꝰ nihil niſi cinerẽ: ⁊ cũ hõ
ſe recolit cinerẽ mẽſaz deuoratõis ſubſtãtie
pauperũ ⁊ beel deſtruit. i. gulã. ⁊ diabolꝰ fu
git. ſꝫ illos q̃ deuorãt de mẽſa beelzebub cuꝫ
venerit pnceps iuſticie occidit omẽs. ⁊ ergo
meliꝰ eſt nobis ꝙ fugiamꝰ ⁊ eiiciamꝰ demo-
nẽ illũ per abſtinẽtiã ⁊ ieiuniũ. vñ dicit Au-
gu. in quodã ſermo. Ieiuniũ mẽtẽ purgat: le
uat ſenſuꝫ cor facit cõtritũ. ⁊ expellit diabo-
lũ. ⁊ hõ ſic fit tẽplũ dei q̃ fuit tẽplũ beelzebub
per gulã. Tertiꝰ demon vocatur mãmon. et
iſte eſt demõ male auaricie regnãs ſup oĩs
auaros. vñ Lu. xvi. Facite vobis ami. de mã
mo. iniq. i. de iniuſtis rebus q̃s acq̃ſiuiſtis ꝑ
vſurã: ꝑ ſymoniã: ⁊ ꝑ auariciã. Huiꝰ legimꝰ
figurã. Exo. xxxii. Moyſes aſcẽdit in mõtẽ ⁊
erat ibi. xl. diebꝰ. ⁊ tot noctibꝰ interiꝫ fecerũt
filii iſrael vituluꝫ de auro ⁊ argẽto ⁊ ab vno
acceperunt annulum: ⁊ ab alio circulum et
de omnibus colligebãt aurum ⁊ argentum

et poſuerūt ſup altare ſtatuā ⁊ vt deū ado-
rauerūt. Et cū moyſes deſcēdit de mōte in
eoꝝ preſentia fecit de eo puluerē quē ꝓiecit
in aquā ⁊ dedit pctōꝛib⁹. ⁊ ipſis bibere. Ita
ſpūaliter magnates filioꝝ iſrael ſunt diui-
tes huiꝰ mūdi q̄ a paupib⁹ recipiūt qđ ſup-
fiue cōgregāt ⁊ ornamentū q̄bus idolū mā-
monis corꝑis ſui adorāt: q2 plus ſtudēt cō-
gregare q̄ deū adorare. ⁊ iō ait apl's. Col. iij
Auaricia eſt idoloꝝ ſeruit⁹. Cū igit̄ xp̄s de
ſcēderit de monte eterno iudicare viuos ⁊
mortuos vt ſup hos diuites ſuā exerceat iu
ſticiā. tūc hūc vitulū. i. corp⁹ tradet in pulue
rem ⁊ pecuniā paupibus negatā: demones
in ignē mittūt ⁊ cōflant. ⁊ miſera aia bibet
eam. Vñ tūc clamāt demōes ⁊ in os aie au
rum ⁊ argentū in igne liq̄factū fundūt. Bi-
be mō bibe tu aurū ⁊ argentū qđ ſp ſitiſti.
Vñ Greg. ſup Mat. xxij. Eiicient in teneb.
extre. ibi erit fle. ⁊ ſtri. dē. Dicit flet⁹ qui ve-
nit de ardore. ſtridoꝛ dētiū a frigore. vbi du
plex pena auaris dat̄. Iſte igit̄ demō mam-
mon expellit̄ p ſeptē opa mie. ſ. peregrinos
hoſpitādo: captiuos redimēdo. nudos veſti
endo. ſitiētes potādo. ⁊ infirmos viſitando
⁊c. ⁊ ſic ſtabit hō ſecur⁹ cū xp̄s deſcēderit d
mōte iudicatur⁹. Quart⁹ demon vocat̄ luci
fer. ⁊ iſte eſt demō ſuperbie. ⁊ expellit̄ p vir-
tutē humilitatis: q2 nullo mō pōt dari me-
lioꝛ medicina infirmo a frigiditate niſi ca-
liditatis medicina. q2 ꝯtraria cōtrariis curant̄
q2 pctm̄ ſupbie ſumpſit exordiū ab illo de-
mone lucifero. de q̄ ait Eſa. xiiij. Dixit luci-
fer. Aſcendā ſup altitudinē nubiū ⁊ ſimilis
ero altiſſimo. iō q̄ſto maiorē ſe reputauit et
altiorē. tanto viliorē ſuperbia eū deiecit. et
ideo ipſe eſt rex ſuper oēs ſuperbos ferens
tres malas coronas quas dabit ſuis ſuitori
bus. Vñ romani depingebant ſuperbiā ad
modū diaboli habētis tres coronas. i. p̄ma
ſcribebat̄ trāſcēdo. in ſcđo nō obedio. in ter
tia perturbo. ⁊ vna corona fuit ſuper aliam
quare admodū diaboli. q2 diabolus lucifer
erat angel⁹: ſ3 ꝓpter ſupbiā deiectus. iō ve
corone ſupbie. In p̄ma corona fuit ſcriptū
trāſcendo: q2 ſuperb⁹ hō credit ſe trāſcēde-
re ſuper oēs hoies toti⁹ mūdi. vt p3 in li. ij.
Mach. v. de Antiocho rege q̄ credebat ſe i-
perare vētis ⁊ fluctib⁹ maris ⁊ altitudines
mōtiū in ſtatera pōderare. ⁊ aſtra celi aſcē-
dere. ⁊ cito venit ad tātā miſeriā q̄ fuit eie-
ctus de exercitu ſuo ⁊ nemo poterat fetorē
eius tollerare. ⁊ ideo iſte p̄mā coronā a dia-
bolo ꝓmeruit. In ſcđa corona fuit ſcriptū
nō obedio. ⁊ rō eſt q2 ſuperb⁹ nulli vult obe
dire nec ſuperiori nec inferiori: vt p3. iij. Re
gum. xij. De filiis ſalomonis q̄ nolebāt obe
dire mādatis ſuperioꝝ: ſ3 ſuperbe dixerunt
Minim⁹ digit⁹ nr̄ groſſioꝛ ē toto dorſo pa-
tris. ⁊ iō deſpecti fuerūt ab oī pplo ⁊ alios
principes elegerūt. Itē hoc pat3 de Saul. j.
Reg. xxviij. q̄ noluit obedire mādatis dei. iō
fuit eiect⁹ a regno. ⁊ iſte ꝓmeruit ſcđam co-
ronā dñi ſui diaboli. In tertia corona fuit
ſcriptū ꝑturbo. ⁊ rō ē q2 ſupbia vni⁹ hois ſe
pe ꝑturbat totā regionē: vt p3 de quodā q̄
ꝑturbauit totā regionē filioꝝ iſrl' q̄ omēs le
uauerūt man⁹ ⁊ clamauerūt ꝯ eū ad deū: qđ
p3. ij. Mach. iij. ⁊ iō iſte tertiā coronā ꝓme-
ruit. ⁊ ſupbi inobediētes hoies ꝑturbantes
in oibus excedētes ꝓmerent̄. ⁊ iō vnuſquiſ-
q3 d3 ipſum expellere p humilitatē. Et ſic q̄
ad thema. Erat ieſus eiiciens demonium ⁊
illud erat mutum.

¶ Dñica Letare. Sermo. xx.

Cum ſubleuaſſet ocu-
los ieſus ⁊ vidiſſet turbā ⁊c. Io
vj. Nō q2 in curiis dñoꝝ bñ or-
dinatis vbi maxia d3 cōuenire
multitudo req̄runt̄ tria. Pmo ꝓuidentia de
neceſſariis: q2 ꝓuidētia eſt virtus q̄ ꝓcurat de
futuris ꝯtingētibus. Iō puer. vj. dr̄. O piger
vade ad formicā ⁊ diſce ab ea ꝓuidentiā. q̄
colligit in eſtate vñ viuat in hyeme. Secun-
do d3 eſſe ordo ſeruiētiū. nā ſeruitores quan
do ſunt intelligētes tūc p̄ncipes in hoc lau-
dant̄. Tertio req̄rit̄ ordinatio ſedentium vt
vnuſquiſq3 ſedeat ſm dignitatē ſuā: vt pat3
in Geñ. de ioſeph q̄ poſuit fratres ſuos ſm
dignitatē p̄mogeniture. ita fecit xp̄s p̄nceps
noſter volēs cibare maximā multitudinē fe
cit ꝓuidentiā: q2 vt dicit euāgeliſta. ipſe autē
ſciebat q̄d eſſet factur⁹. Itē habuit etiā ordi
nem ſeruiētiū ſibi: q2 ſuos. xij. aplos. Itē lo-
ci eminentiā q2 iuſſit eos ordinate ſedere: et
de hoc legit̄ in hoc euāge. Abiit ieſus trans
mare galilee qđ eſt in regione tyberiadis et
fuit cōgregatio aquaꝝ inter montes ⁊ circa
iacebant decē ciuitates ⁊ ſeq̄batur eum ma
xima multitudo q̄ videbat ſigna ſup his q̄
infirmabātur quos oēs curauit. Subiit igit̄
ieſus in montē. i. aſcendit in montē. ⁊ ibi ſe-
debat cū diſcipulis ſuis. Erat aūt ꝓximum
paſcha dies feſtus iudeoꝝ. Cū ſubleuaſſet
oculos ⁊ vidiſſet q2 magna multitudo venie
bat ad eū dixit ieſus ad philippū. Vñ eme-
mus panes vt māducent hij. volens eū tem-
ptare. ipſe eñ ſciebat q̄d eſſet facturus. Rñ
dit ei philippus. Ducentorum denarioꝝ pa
nes non ſufficiunt eis: vt vnuſquiſq3 modi-
cum quid accipiant. Dixit ei vnus ex di-

ſcipulis ei⁹ andreas frater ſymonis petri. Eſt puer vnus hic qui hʒ quinqȝ panes ordeaceos ꝛ duos piſces: ſed q̄d ſunt iter tantos. Dixit ergo ieſus. facite hoīes diſcūbere. Erat aūt fenū multū in loco. Diſcubuerūt ergo viri nūero quaſi q̄nqȝ milia. Accepit ergo ieſus panes: ꝛ cū gratias egiſſet diſtribuit diſcūbētibus. Similiꝛ ꝛ ex piſcib⁹ q̄tū volebāt. Ut aūt impleti ſunt dixit diſcipulis ſuis. Colligite que ſupauerūt fragmēta ne pereant Collegerūt aūt ꝛ impleuerūt duodecim cophinos fragmētoꝝ ex quinqȝ panib⁹ ordeaceis q̄ ſupfuerūt his q̄ māducauerūt. Illi ḡ hoīes cū vidiſſēt: q̄ fecerat ſignū dicebāt. Quia hic eſt vere ꝓpheta q̄ vēturus eſt in mūdum. Quo ad thema. Cum ſubleuaſſet oculos ieſus. Ex quo ꝟbo eſt ſciendū ꝙ exēplo xp̄i debem⁹ oculos noſtros quattuor modis ad celum leuare. Primo vt filij famelici ad patrē in quo ſperem⁹. ſecūdo vt ꝓfugi in montē ad quē cōfugiamus. tertio vt perſecuti in liberatorē in quē confidamus. quarto vt triſtes in cōſolatorē in quē gaudeamus. Et hec quattuor tanguntꝛ in officio miſſe hodierne. De p̄mo velut in patrem dicit euāge. De ſecūdo velut in mōtem dicit tractus. De tertio velut ꝑſecuti in liberatorem dicit ep̄l'a. De quarto velut triſtes in cōſolatorē dicit introitus miſſe. Letare hieruſalē ꝛ cō. ꝛc. Primo debemus oculos noſtros ſubleuare ad deuȝ patrē velut pueri famelici .i. eſurientes ad parētes. vn̄ videmus ꝙ oēs paruuli tā aīaliū q̄ hoīm cū famē ſuſtinēt recurrūt ad parētes ſicut pꝫ Tren. iiij. Pueri petierūt panē ꝛ nō erat q̄ frāgeret eis illū panē Itē pſ̄. Qui dat iumētis eſcā ip. ꝛ pul. coruo. inuo. eū. Sup illa ꝟba dicit glo. ꝙ pulli coruoꝝ paſcuntur rore celi q̄du plume eoꝝ nō creſcūt nigre. Naȝ cū parētes vident pullos ſibi nō aſſimilari nō paſcūt eos: donec videāt ꝙ eis aſſimilātur. ꝛ iō interim leuāt oculos ꝛ roſtra ad deum patrē q̄ paſcit eos rore celi. Iſte aūt pater paſcit ſuā familiā hoīm q̄nqȝ panib⁹: vt pꝫ in euāgelio hodierno. Prim⁹ eſt pāis penitētie: ꝛ cū illo paſcit oēs q̄ agūt p̄niam ꝓ pctīs Eze. xij. Panē tuū comede i amaritudine aīe tue. Et iſta amaritudo ꝓueīt ex recordatōe pctōꝝ q̄ fecit. de quo ait pſ̄ Recogitabo tibi oēs ānos meos in amaritudine aīe mee. Secūdus eſt pāis ſacralis quo paſcit quotidie de altari oēs fideles ꝛ oēm familiā ſuā. ſ. āgelos ad quoꝝ honorē ꝛ leticiam talis panis bn̄dicitꝛ: ꝛ ipi ſunt p̄ntes. de iſto pāe ſimiliꝛ oēs aīe i purgatorio exn̄tes recreātur ꝙ eoꝝ pena minuitꝛ: ꝛ hoīes ſine pctō mortali exn̄tes ſunt ꝑticipes. ꝛ iō frangit ſacerdos ſacramētū in tres ptes: ꝛ oēs aīe oēs āgeli ꝛ oēs fideles de vno pane ꝛ de vno calice ꝑticipātur. Terti⁹ eſt pāis materialis q̄ quotidie paſcit totū mūdū. ꝛ iſte panis nō ſīꝛ comeditꝛ. aliq̄ comedūt in menſura ꝛ dolore. aliq̄ comedūt in magna ſupfluitate. ꝛ irridēt deū p̄rem. De q̄bus hētꝛ. Exodi. xxxij. Sedebat ppl's mādūcare ꝛ ſurrexerūt ludere: deū blaſphemādo. ꝛ iō ira dei deſcēdit ſup eos. Iſte pāis materialis dʒ q̄tidie a patre pati deuote dicēdo. Panē no. q̄ti. da no. ꝛc. Panes iſti debent acq̄ri labore manuū noſtraꝝ: vt pꝫ Gen̄. iij. cuȝ Adā fuit expulſus de p̄adiſo dixit ad euȝ dn̄s. In ſudore vult⁹ tui veſceris pāe tuo. De iſto pane dʒ hō ꝑpꝛ honorē patris celoꝝ paupib⁹ dare ī elemoſynaȝ. vn̄ ait Tob. Nunqȝ comedi panē meū niſi pa up hēret ptē ſuā. Quart⁹ panis eſt īfernalis quē comedūt oēs dānati: quē pingui ſunt h̄ in pctīs ac ibi comedūt eū. de iſto pane ait ſcriptura. Comedēt panem impietatis: ꝛ bibent vinuȝ iniquitatis oēs peccatores terre. Quītus panis eſt panis celeſtis: ꝛ illū panē comedūt electi i mēſa patris altiſſimi: de quo Lu. xxij. Ego diſpono vobis regnū: vt edatis ꝛc. ꝛ hoc fit q̄n videbimus deū oculo ad oculū quēȝ nunc videmus per ſpeculū. Ideo debemus primo oculos ad deū ſubleuare: ſicut filij famelici ad patrē panēȝ petētes. Scd̄o debem⁹ oculos ſubleuare ad deū vt ꝓfugi ad montem in quē fugiam⁹. Un̄ videm⁹ ꝙ q̄n hō eſt in terra inimicoꝝ: ꝛ vndiqȝ vallatur ꝛ videt altum montem: ꝛ caſtrum forte in eo cogitat vtinaȝ eſſes in tali monte: tunc velles bene effugere manus inimicoꝝ. Ita nos cū ſum⁹ in terra malarū cogitationū debem⁹ leuare oculos mētis cum fiducia cordis ad mōtem eternitatis ſicut hodie canimus in officio miſſe. Qui cōfidit in dn̄o ſicut mons ſyon nō cōmouebitur in eternū q̄ hītat in hieruſalē ciuitate celeſti: vbi nullus dolor: vbi nulla mors: vbi nulla diſcordia: vbi nulla ſenectus. Debemus igitur oculos ad deuȝ leuare: vt mittat nobis auxilium pſ̄. Leuaui oculos me. in mō. vn̄ ve. au. mi. Auxiliū mea do. ꝛc. De quo legim⁹ hyſtoriam in li. de picturis ꝙ erat quidaȝ rex potens: ꝛ diues habēs duas ciuitates: vnā i tuto ꝛ alto mōte: ꝛ aliā in valle ab inimicis vallataȝ: ꝛ habuit duos filios: vnus habitabat cū p̄re in tuto mōte: ali⁹ i valle obſeſſa. leuauitqȝ oculos fili⁹ i valle ꝛ clamauit ad patrē ꝓ auxilio ꝛ paꝛ ſcripſit q̄ttuor lr̄as. Prima erat pctm̄ ꝛ immūditiā relinq̄ ꝛ honeſtateȝ aſſume: et

ſtatim te liberabo. Secūda littera erat tal'.
Dilige deū tuū ex toto corde tuo: qm̄ ad ſi-
militudinē ſuā te creauit. Tertia lr̄a erat:
amore nō poteris ſaluari ꝓpter carētiā eī̄
amoris hō perit. Quartā lr̄az miſit ſibi per
ꝓpriū filiū quez habuit apud ſe. ⁊ tenor lr̄e
erat talis. De oībus tuis nihil peto niſi vt
me diligas: ſicut tuū germanū. Ad ꝓpoſitū
ille rex diues eſt deus pater q̄ hʒ duas ciui
tates: videlʒ celū ⁊ mūduz. vna eſt tuta in al
to loco. ſ. mōte ad quē oculos noſtros ſuble
uare debem⁹ ⁊ auxiliū petere hic habuit du
os filios. ſ. ieſum xp̄m ⁊ humanā naturā in
mūdo. Nūciauit igitur de⁹ pater humane
nature per tres nūcios. Primus fuit abraā
patriarcha cui mādauit ſicut tenet p̄ma lit
tera: peccatū ⁊ imunditiā fuge. ⁊ hoc fecit ⁊
filij eius ad multa tempa. Secūdus nūci⁹
fuit moyſes: ⁊ ille fuit cū dn̄o in mōte ſynai
⁊ accepit tabulā quaſi litterā ſcriptā digi-
to dei viui. ⁊ ille p̄mo nūciauit legē dilectio
nis: q: ad imaginē dei creatus eſt: vt pʒ Ge
neſi. i. Tertius nūci⁹ fuit Jere. ꝓpheta quē
deus ſanctificauit in vtero materno q̄ dixit
Sine amore nō poteris ſaluari ꝓpter cui⁹
carētiā hō pit. Quartā litterā miſit ſibi per
ꝓpriū filiū ſuū de mōte eterno q̄ ip̄m hoīez
redemit ꝓprio ſanguie. ⁊ ille erat tenor ſue
littere de oībus nihil aliud peto niſi vt me
diligas ſicut tuū germanū. ⁊ ſic eſt q̄ debe-
mus oculos ſubleuare ad deuz ſicut ꝓfugi
in mōtez in quē fugiam⁹. Tertio debemus
oculos ſubleuare vt pſecuti in liberatorē in
quē ſpamus. Uidem⁹ nāq̄ q̄ hodie paupe
res iuſti ⁊ ſimplices a malis pſequūtur di-
uerſimode vt verus heres fili⁹ abrahe a ſpu
rio iſmaele. verus heres eterni regni eſt iu-
ſtus. ⁊ iō eijcitur ſpuri⁹ fili⁹ āciłle. ⁊ hoc oſtē
dit ep̄la hodie: q̄ ſumpta eſt de geñ. ⁊ pau.
ponit eam ꝓ exēplo: pſecutōis iuſtoꝝ ⁊ con
dēnatione maloꝝ. ſʒ q̄ abraā habuit duos
filios vnū de ancilla ⁊ aliū de libera. i. de vxo
re ꝓpria. ſed cū eſſent ābo puuli iſti pueri. ſ.
yſaac verus heres ⁊ liber ⁊ yſmael ſpurius
luſerūt in domo ⁊ ſpuri⁹ pcuſſit veꝝ heredē
qḋ ei⁹ mater moleſte ferēs ⁊ tollēs filiū ſuū
in gremiū dixit ad abraā. Tu ꝓmiſiſti mihi
qn̄ deus mihi daret filiū q̄ tu velles eijcere
ancillā ⁊ filiū ei⁹: q: filius āciłle nō debʒ eſſe
heres cū filio libere: tūc abraā dixit ad ācil
lā tolle filiū tuū ⁊ vade de domo mea: ⁊ de-
dit ei cibaria ꝑuia. Que iuit i deſertū ⁊ volu
it ire in egyptū ⁊ errauit in deſerto: ⁊ nō ha
buit aquā: nec aliqḋ ad bibēduz per triduū
Jta ut deſperata ꝓpter penuriaz aque q̄
voluit relinq̄re filiū ſuū ſub arbore ⁊ recede
re. ſed puer clamabat poſt matrez: ⁊ mota
ſunt materna viſcera ⁊ reuerſa ad puerū la
chrymata eſt ⁊ leuauit oculos ad deū ⁊ ora
uit. Tūc miſit angeluz ſuū qui eduxit eā ad
fontē in deſerto: ⁊ ibi hītauit ad multos an
nos ⁊ fili⁹ accepit vxorez de egypto ⁊ creuit
in gentē magnā. ⁊ iſte dicebātur yſmaelite.
⁊ iſti ſemꝑ perſeq̄bātur filios abrahe q̄ fue
rūt veri heredes. Et iō di. ap̄ls in hac ep̄la
Jta ⁊ nūc oīs iuſtus ⁊ penitēs eſt verus he-
res. ſed iuſti ⁊ bōi veri heredes a ſpurijs. i.
a peſſimis perſequūtur: ſed veniet hora in
die iudicij q̄ āciłla ⁊ filius ei⁹ eijciētur. i. cor
pus ⁊ aīa ad deſertū eterne dānatōis vbi
ſuſtinēt ſitim ⁊ nō habēt aquā mīe ⁊ verus
heres iuſtus ⁊ penitēs manet in hereditate
patris. liberi ſumus qua libertate xp̄s nos
liberauit: iō oīs hō qui eſt ſine pctō eſt liber
⁊ heres. ⁊ oīs pctōr expellitur: iō oīs iuſtus
⁊ penitēs ſi perſeq̄tur ſubleuet ocl'os ſuos
ad dn̄m deū noſtrū: ⁊ liberabit eū. Quarto
dico q̄ debem⁹ oculos ſubleuare ad deū ve
lut triſtes in cōſolatorē in quē gaudeamus
vt oſtēdit introitus miſſe. Letare hieruſalē
⁊ cōuentū facite oēs q̄ diligitis eā. ⁊ iſta leti
cia venit ex ātiqua lege: q: hier'm fuit deſtru
cta poſtea reedificata. ⁊ poſt captiuitatē re-
uocauit. Neemias oēm pp'm diſpſum. ⁊ ait
verbū ꝓallegatū. Letare hier'm. Jta ſancti
patres hodie in roma vbi eſt mater totius
eccleſie ⁊ magna leticia ſp̄ualis: q: celebrat
papa miſſaz in eccleſia que dr̄ ad ſcām crucē
in hier'm. ⁊ poſt miſſaz hʒ roſaz de auro in
quā infundit vinū cū balſamo ⁊ bibit. ⁊ tūc
nobiles romani ſedēt āte eccleſiā in equis p̄
cioſis ornati veſtimētis. ⁊ nobiliori romano
quē videt iter eos tribuit hāc roſaz: qui bi-
bit ⁊ tribuit alijs: ⁊ cū leticia equitāt per to
tā ciuitatē: ⁊ hoc iuenerūt ſancti patres: q:
ſicut eccleſia iam eſt in medio quadrageſi-
me dʒ per ſolatiū ſp̄uale recreari: vt ait poe-
ta. Interpone tuis iterdū gaudia curis. Ui
nū ⁊ balſamū ſignificat xp̄m deū ⁊ hoiem fi
liū ⁊ ſp̄m ſanctū: ⁊ aurū deū patrē. Jta tres
perſone in vnū ſicut aurū vinū ⁊ balſamuz:
ergo letemur hodie: ⁊ oīs triſtis leuet ocl'os
ad deū: vt ipſuz cōſoletur. Ergo ad thema.
Cum ſubleuaſſet oculos ieſus ⁊c.

¶ Dominica in paſſione. Sermo. xxi.

i Eſus autem abſcondit
ſe. Joh. viij. Nos videm⁹ quādo
aqua abūdās trāſit i āguſto mea
tu ſepe ex abūdātia excedit ſuuz
meatū: ⁊ ſi in vno obſtruitur i alio loco q̄rit
exitū. Jta ſp̄ualiter hō plen⁹ oī malicia ⁊ do

lo ſepe cõfunditur a iuſto: ⁊ ſi in vno cõfunditur ⁊ vincitur per veritatez querit aliã excuſationẽ: ⁊ ſi iterũ vincitur: tũc violẽter inuadit iuſtum. Ita malicioſi iudei pleni omni dolo ⁊ inuidia fuerũt per xp̄m ſepe victi ⁊ cõfuſi. ⁊ tũc aliã excuſationẽ ⁊ inuẽtionẽ inuenerũt. ſed xp̄m vicere nõ potuerũt: ideo violẽter in ipſum irruere voluerũt: ſed ipſe ſciebat tp̄s quãdo pati ꝓ nobis debuit: ⁊ illud adhuc nõ venit: iõ abſcondit ſe: vt pz in euãgelio hodierno. In illo tp̄e. Dicebat ieſus turbis iudeoꝝ: ⁊ principibus ſacerdotum. Quis ex vobis arguet me de pctõ: ſi veritatẽ dico vobis: quare non creditis mihi: q̄ ex deo eſt verba dei audit. ꝓpterea vos nõ auditis: q̄ ex deo non eſtis. Reſpõderũt iudei ⁊ dixerũt ei. Nonne bene dicimus nos: q̄ ſamaritanꝰ es tu ⁊ demoniũ hẽs. r̄ndit ieſus. Ego demoniũ nõ habeo: ſed honorifico patrẽ meũ: ⁊ vos inhonoraſtis me. Ego autez nõ quero gloriã meã eſt qui q̄rat ⁊ iudicet. Amen dico vobis ſi q̄s ſermonẽ meũ ſeruauerit: mortẽ nõ videbit in eternũ. Dixerũt ergo iudei. Nunc ſcimꝰ: q̄ demoniũ habes Abraã mortuus eſt ⁊ ꝓphete: ⁊ tu dicis: ſi quis ſermonẽ meũ ſeruauerit mortẽ nõ guſtabit i eternũ. Nũquid tu maior p̄re ẽs noſtro abraã qui mortuꝰ eſt: ⁊ ꝓphete mortui ſunt: quẽ temetipſum facis: r̄ndit ieſus. Si ego glorifico meip̄m gloria mea nihil eſt. eſt pater meus qui glorificat me quẽ vos dicitis: q̄ deus veſter eſt: ⁊ nõ cognouiſtis euz. ego aũt noui eũ: ⁊ ſi dixero: q̄ neſcio euz ero ſimilis vobis mẽdax: ſed ſcio eũ ⁊ ſermonez eiꝰ ſuo. Abraã pat̃ veſter exultauit: vt videret diẽ meũ vidit ⁊ gauiſus eſt. Dixerũt ergo ad eũ quinquaginta ãnos nõduz habes ⁊ abraã vidiſti. Dixit ei ieſus. Amen dico vobis ãteq̄ Abraã fieret ego ſum. Tulerunt ergo lapides vt iacerẽt in eũ. Jeſus aũt abſcondit ſe ⁊ exiuit de tẽplo. Quo ad thema. Jeſus aũt abſcõdit ſe. Nota q̄ quattuor ſũt abſcõdita a nobis q̄ nullus hõ ꝑfecte ſcire põt in hac vita: ſed aliqua ex illis ſunt aliq̄bus ſanctis reuelata de ſpãli gratia: ſed naturaliter nullus homo qualitercũq̄ ſanctꝰ fuerit ſcire põt. Primũ eſt hora mortis. Secũdũ dies vltõis. Tertiũ eſt pena dãnatõis Quartũ eſt gloria electoꝝ. Primuz q̄d a nobis eſt abſcõditũ q̄d nos ignoramꝰ naturaliter eſt hora mortis. vñ Eccl's. ix. Neſcit hõ finẽ ſuũ. Et ibidẽ. Nemo ſcit vtrũ amore dignꝰ ſit vel odio: q̄ nihil certius morte: ⁊ nihil incertius hora mortis. Item Job. iij. dicit. Uiro abſcõdita eſt via mortis ⁊ hora. et circũdedit eum dies tenebroſitatis. Si eñi hoĩes conſiderarent q̄ incertiſſima eſt illa hora vtiq̄ ſe prepararẽt. Nam qñ homo eſt iturus de vna ciuitate in aliã: ⁊ ibi mãſurus eſt tria facit. Primo oĩa deb[i]ta cũ debitoribus planat. Ita ⁊ nos: q̄ nõ habemus hic manẽtez ciuitatẽ. ad Heb. xiij. Sed futurã inquirimus: ⁊ nos oportet ire ad aliã ciuitatẽ: ſiue velimus ſiue nolimus ⁊ neſcimꝰ qñ iõ debemus quotidie planare oĩa noſtra debita cũ deo ⁊ ꝓximo. Secũdo ꝓuidet de viarum periculis vtrum vie ſint tute. ⁊ ſi non ſunt tute accipit conductorem: ita et via anime cũ egreditur non eſt tuta: ſed latronibus vndiq̄ obſeſſa. Si eñi diaboli latrones inquirebãt ⁊ inſidiabãtur de via aĩe xp̄i qñ eam emiſit in cruce q̄nto magis inſidiãtur homini pctõri moriẽti in mille pctĩs. Iõ debemus i hac vita eã facere tutã per elemoſynã largitionẽ. Tunc elemoſyna ducit cuz cõductu angelico aĩaz per viã tutã ad ciuitatem futurã vbi eternaliter eſt mãſura. Tertio videmus q̄ hõ exiens ad aliã regionem ꝓuidentiã facit: vnde viuat in ciuitate futura: ita ⁊ nos. Naz Apoca. xiiij. dicitur. Opa illorũ ſequũtur illos. Iõ ſapiens ꝓponit nobis parua aĩalia que ꝓuidentiã faciunt. Et dicit Prouerb. vj. O piger vade ad formicã ⁊ diſce ab ea prudẽtiaz que colligit in eſtate vñ viuat in hyeme. Ita apis colligit mel et laborat in eſtate nõ requieſcẽs vt idẽ viuat in hyeme. ⁊ illa eſt intentio apis. ſed hõ ſuꝑflua rapit. ⁊ ideo hoĩes peccant qui apibus totũ laborẽ ſubtrahunt vt moriãtur in hyeme. ⁊ propter hoc dicit Job. xij. Uade ad iumenta ⁊ docebũt te hanc ꝓuiſionẽ. Ex quo horã mortis ignoramus que abſcondita eſt nobis. Legimus exemplũ q̄ erat q̄daz rex potẽs habẽs in regno ſuo aduocatũ quem improuiſe vocauit ⁊ depoſuit ⁊ in exiliũ miſit: ⁊ ibi maximã miſeriã ſuſtinuit: tandem aliũ cõſtituit ⁊ ei fecit ſimiliter: ſed tertius cõſtitutus in loco prouiſionẽ fecit ⁊ multa bona collegit: ⁊ in aliã ciuitatẽ occulte trãſmiſit. Duz igitur dñs illũ ſimiliter ſicut alios depoſuit. ille letus ad exiliũ alterius ciuitatis trãſiuit: q̄ ibi ſciuit: vñ viuere honorifice potuit. Ita deus pater conſtituit nos ſuos aduocatos in hoc mundo: nobis cõmiſit corpus ⁊ aĩam ⁊ res tempales ⁊ multos depoſuit improuiſe: iõ nos debemus facere ſapiẽter: vt mittamus multa bona opa ad futurã ciuitatẽ: vñ viuamus honorifice eternaliter. Secũdũ q̄d a nobis eſt abſcõditum eſt dies extremi iudicij. Ut ait Mat. xxiiij. de illo die nemo ſcit: neq̄ ãgeli: neq̄ hoĩes: neq̄ electi: ideo premonet ſaluator. ibidem

di. Uigilate ergo: q2 neſcitis diez neq3 horã ſcz extremi iudicij. Ad vigilandum ergo docent nos q̈ua aialia que vigilãt: q2 dãnum non ignorant ꝛ precipue. quattuoꝛ aialia. Primum eſt paſſer in tecto. vñ ait Dauid in pš. Uigilaui ſicut paſſer ſolitarius. Paſſer qñ hꝫ oua ꝛ pullos ſp̄ vigilat. ne niſus ipꝛouiſus veniat ꝛ pullos ſuos ꝛ ipſum rapiat. Ita ꝛ nos vigilare debem⁹ ne xp̄s veniat ꝛ ad iudiciũ nos improuiſe rapiat. Secũduz aial eſt pauo. Nam qñ dormit de nocte tũc qñ euigilat cito clamat q2 timet ꝙ aliquis veniat vt ip̄m improuiſe rapiat. Tertium aial eſt grus. Uñ dicũt naturales ꝙ quãdo grues volãt de nocte ſedẽtes: cuſtodes ſtãdo ad vigilandũ ponũt ne lupus improuiſe veniat ꝛ dãna eis inferat. ita ꝛ nos debem⁹ ſemꝑ ſtare in cuſtodia ad vigilanduz in bonis opibus ne lupus. i. dyabolus nos iprouiſe rapiat ꝛ ad iudiciũ ꝑtrahat. Quartuz aial eſt philomena que vigilat in nocte ꝛ cãtat ꝛ nõ manet diu in vno ramo: ſꝫ de ramo in ramũ volat ne bufo aſcẽdat ꝛ improuiſe apprehẽdat ꝛ dãnũ inferat. Ita ꝛ nos debemus ramos virtutũ aſcẽdere deũ laudare et in virtutib⁹ vigilare. ne bufo malaꝝ tẽptationũ nos apprehẽdat ꝛ improuiſe ad iudiciuz ꝑtrahat. Ideo dico ꝙ illa dies extremi iudicij eſt a nobis abſcondita. ideo debemus quotidie vigilare ꝛ ire de virtute in virtutem. Tertiũ qđ a nobis eſt abſconditum eſt pena infernalis ſeu eterne dãnationis quã mali nõ cõſiderãt. Uñ ait dñs. Lu. xix. Uidens dñs ciuitatez fleuit ſuꝑ illaz et ait. Quia ſi cognouiſſes ꝛ tu. ſupple fleres. que modo abſcõdita ſũt ab oculis tuis. q2 venient dies ĩ te qñ inimici tui vndiq3 circũdabũt te. Uñ ait illud idẽ de reprobis q̃ nõ cõſiderant penã eterne dãnationis. Qñ eñ pctõꝛ peccat mortaliter tũc infern⁹ aperit os ſuũ contra eũ vt deuoꝛet eũ. ꝛ niſi mĩa ꝛ patientia dei peccatoꝛẽ expectaret ip̄m viuũ cum corꝑe ꝛ aĩa deuoꝛaret. Hui⁹ legim⁹ figurã ij. Regũ. Abſolon fili⁹ regis Dauid habuit duos ſeruos q̃ ip̄m offendebãt foꝛtiter. Propter qđ miſit alios ſeruos et iuſſit illos duos interfici. ſꝫ ipſi fugerũt ꝛ in deſerto ĩ quodam puteo ſe abſcõderũt. ꝛ mulier quedaz velamẽ expãdit ſuꝑ puteũ. et ibi latuerunt quouſq3 querẽtes receſſerũt. ꝛ tandẽ ira filij regis placata eſt ꝛ ad gratiã ꝑuenerũt. Ita ſpũaliter de⁹ pater in deitate hꝫ filiũ ieſum qui dꝫ fili⁹ regis altiſſimi q̃ ſatis eſt mitis ſuper ſeruos ſuos. i. fideles. ſed qñ ipſuz nimium offendũt tũc interdũ mittit angelos vt pctõꝛes occidant tũc pctõꝛ recognoſcens ſe offendiſſe deũ dꝫ ſe abſcõdere in fonte pñie et ibi ieiunare ꝛ oꝛare. tũc mĩa dei expandit velamẽ ꝓtectionis quouſq3 ira dei placet ꝛ recipiat pctõꝛes in gratiã ne eternaliter cõdẽnentur. Et ideo patet ꝙ ira dei ꝛ pena ẽ a nobis abſcondita. Ideo pñiam agam⁹ vt eam euadamus. Quartũ qđ a nobis eſt abſconditũ eſt electio beatoꝝ ſed tũc poſt moꝛtẽ: ꝛ in vltimo iudicio clare manifeſtabitur Uñ ait Sap. v. Stabũt iuſti in magna conſtantia aduerſus illos in die iudicij q̃ eos hĩ tribulauerũt ꝛ dicent impij. Ecce quõ computati ſunt inter filios dei ꝛ inter ſanctos. Hij eñ ſunt quos aliqñ habuim⁹ in deriſũ ſed tale gaudium eſt a nobis mõ abſconditum ita ꝙ nullus ſcit vtrũ dign⁹ ſit. Uñ in pſal. Quã magna multitudo dulcedis tue dñe quã abſcõdiſti timẽtib⁹ te. Quis autez ad tale gaudiuz ſit aſſumẽdus in die iudicij hoc abſconditũ eſt a nobis. Nã videm⁹ qđ multi boni cadunt in pctm̃ moꝛtale ꝛ in eo moriũtur. ꝛ multi mali reſurgũt ꝛ ad ſtatuz bonũ cõuertũtur: ꝛ ergo finis eſt cõplementum bonitatis. Et tñ ꝑ tria ſigna põt cognoſci quis debeat ad gaudiũ ſempiternũ aſſumi ꝛ eligi. Primũ ſignuz eſt dei caſtigatio et cum homo patiẽter ſuſtinet. Uñ ait Amos iij. Ego vos cognoui ex oĩbus nationib⁹ terre ꝛ idcirco viſitabo ſuper vos oĩs iniquitates veſtras vt poſſim vos aſſumere ad gloriam. Sapientie. xvi. In breui turbati habẽtes ſignum ſalutis. Secũdum ſignũ eſt boni delectatio vt quãdo delectatur in bono proximi ꝛ ipſum diligit ꝓpter deum. Unde ait Iohãnes. In hoc cognoſcentur filij dei ad gloriã ſumẽdi ſi diligim⁹ fratres. et qui non diligit manet in moꝛte. Tertium ſignũ ad gaudium eligendum eſt peccati deteſtatio. vt habeat hoꝛroꝛem pctõꝝ in conſciẽtia et cum viderit alios peccare ꝙ ſibi multuz diſpliceat. Uñ dicitur ĩ pſal. Perfecto odio oderã illos inimici facti ſunt mihi. Per hec tria ſigna cognoſcitur ſumẽdus ad gloriaz et ideo querit Dauid in pſal. Quis aſcẽdet in montem dñi: aut quis ſtabit in loco ſancto eius. Innocẽs manibus ꝛ mũdo coꝛde: qui non accepit in vanuz animã ſuã. Iõ iſta quattuoꝛ ſũt nobis abſcõdita. dies moꝛtis: dies iudicij. quis dãnãdus. aut quis ad gloriam aſſumẽdus. Et ergo ad thema. Ieſus abſcondit ꝛc.

Dñica palmarum. Sermo. xxij.

Icite filie ſyon ecce rex tuus venit tibi. Mat. xxi. Nota ꝙ apud antiquos facta ꝛ ꝓbitates ſo

lebāt laudari. ⁊ hoc ꝓpter tres cauſas. Pri-
mo vt ipſis de ſuis ꝓbitatibus gratiarum
actio exhiberetur. Vñ Grego. Nō eſt dign⁹
de dādis q̄ nō reddit grates de datis. Secū
do vt laudatiores in poſterū reddātur. Vñ
ait poeta. Uirtus laudāda creſcit. ⁊ hoc pꝫ
de Dauid. i. Reg. Qñ ipſe fecit victoriā con
tra Golyā: oīs popul⁹ ipſuꝫ laudabat: ⁊ rex
poſuit eū ſup equū: ⁊ duxit eū per totā ciui-
tatē in regalibus veſtibus ⁊ mulieres ⁊ pue
ri clamabāt: ſaul ꝑcuſſit mille: ⁊ Dauid de-
cē milia in milibus ſuis. Tertio vt alios ad
ſimilia opa ꝟtuoſa valeāt excitare: vt pꝫ: qꝛ
troiani laudabāt Hectorē militem fortiſſi-
mū: qꝛ multa bona eis fecit ꝓ eis pugnādo
Jō romani laudabāt Pompeiū cuius ima
ginē ex ere erexerūt: ⁊ in multis honoraue-
rūt ꝓpter beneficia que ab ipſo acceperunt
Et ꝟm hoc iudei a xp̄o multas ꝟtutes ⁊ mi
rabilia audierūt ⁊ viderūt. Nam cecos illu
minauit: mortuos ſuſcitauit: leproſos mun
dauit: infirmos curauit. ⁊ iō teſte conſcia eo
rū laudes ⁊ honores impēdere ſibi voluerūt
⁊ hoc pꝫ in hoc euāgelio qḋ hodie legimus
añ ꝓceſſionē ⁊ paſſionē. ⁊ ſcribitur Mat. xxi
Cū appropinquaſſet ieſus hieroſolymis in
die palmarū de mane ⁊ veniſſet betphage
ad villā que fuit in mōte oliueti in pede mō
tis: tūc miſit duos de diſcipulis ſuis dicens
Jte in caſtellū qḋ cōtra vos eſt. hieruſalē vo
cauit caſtellū ⁊ nō ciuitatē: qꝛ ciuitas apud
ātiquos fuit libera: ſed ipſi libertatē ꝓpter
pctā ꝑdiderūt. ⁊ iō dixit. Jte in caſtellū. ⁊ ſta
ſtim inuenictis aſinā alligatā ⁊ pullū cū ea
Aſinaꝫ hēbant ꝓpter paupes q̄ nō hēbant
equos ⁊ mulos vel ꝓprios aſinos. Nā ciui-
tas erat in mōte ſita: ⁊ paupes qui hēbant
opus acceperūt aſinā vel equā ⁊ lignū duxe
rūt ⁊ dederūt ſibi ad comedendū: ⁊ ad locū
cōeꝫ ipſaꝫ ligauerūt. Dixit ḡ eis Jte ſoluite
⁊ adducite mihi. ſi q̄s vobis dixerit q̄re ſol-
uitis dicite dn̄s his opus hēt. ⁊ cōfeſtim di-
mittet eos. Hoc aūt totū factū eſt vt adiple
ret qḋ dictū eſt ꝑ ꝓphetā zachariā. ix. dicētē
Dicite filie ſyō. ecce rex tu⁹ venit tibi māſue
tus ſedēs ſup aſinā: ⁊ filiū ei⁹ ſubiugalē ꝓ-
pter hūilitatē. Eūtes aūt diſcipuli fecerūt
ſicut p̄ceperat eis ih̄s: ⁊ adduxerūt aſinā ⁊
pullū. i. ꝑuulū. ⁊ ipoſuerūt ſup eos veſtimen
ta ſua ⁊ eū deſuper ſedere fecerūt. Plurima
aūt turba ſtrauerūt veſtimēta ſua in via qui
venerāt de aliis ciuitatib⁹ ꝓpt feſtū ſolēne:
⁊ multa bōa de ieſu nazareno audierūt. ⁊ iō
hoc fecerūt. alij aūt cedebāt ramos de arbo
rib⁹ ⁊ ſternebāt in via. Turbe aūt q̄ p̄cede-
bāt ⁊ q̄ ſeq̄bātur clamabāt cātādo Oſanna

i. ſalua nos fili Dauid regis noſtri: bn̄dict⁹
q̄ venit in noīe dn̄i. Ex his ꝟbis eſt ſcienduꝫ
ꝙ turba hodie xp̄m honorauit in quattuor.
Prio in veſtimētis ꝓſternēdo. Secūdo in ra
mis ꝓiciēdo. Tertio in floribus portādo.
Quarto in bn̄dicēdo. Jta ⁊ nos debem⁹ ho
die xp̄m honorare. Prio in veſtimētis pnie
⁊ dilectōis. Secūdo in ramis palmaꝝ ⁊ oli-
uarū. Tertio in floribus ꝟtutū ⁊ exultatōis
Quarto in laudē bn̄dictōis. Primo dico ſic
vnuſquiſqꝫ noſtrū hodie dꝫ xp̄m honorare
in veſtimētis pnie ⁊ dilectōis. Nā de veſti-
mēto pnie legim⁹ in ſcholaſtica hyſtoria q̄n
aliqua mulier fuit app̄henſa in fornicatōe:
tūc aliq̄bus faciebāt grām ⁊ aliquas ſm̄ p̄-
ceptū lapidabāt: ſed ille mulieres quib⁹ fu
it facta grā portabāt veſtimēta ſciſſa: ⁊ totū
corp⁹ cū capite velabāt. ⁊ iſta veſtimēta erāt
nigra: ⁊ ex vtraqꝫ ꝑte pēdebāt manifeſte vſ
qꝫ ad terrā: ⁊ ita velate erāt in facie ꝙ vix vi
dere poterāt greſſuꝫ viaꝝ. Jta aīa que pec-
cauit mortalr̄ eſt adultera apud deū cui eſt
deſpōſata in baptiſmo ꝑ ānulū fidei. Unde
ſnīa dānatōis ⁊ mortis eterne eſt iā a deo ꝓ
lata. vñ Ezech. xviij. Aīa que peccauerit mor
talr̄: ip̄a morieẜ. Debꝫ igr̄ talis aīa de bōa
volūtate ſe caſtigare ⁊ accipe in corde veſti-
mentū pnie nigrū in hūilitate: ⁊ ſcindere ꝑ
amaritudinē cōtritōis. vñ ait Joel. ij. Scin
dite corda veſtra ⁊ nō veſtimēta veſtra: ⁊ ve
late oēs ſenſus corpis veſtri. ſ. viſum: audi-
tū: guſtū: tactum: ⁊ adoratū: ne in illis am
pl⁹ offendas creatorē tuū. Cuꝫ igr̄ accipis
hūilitatē in recordatōe pctōꝝ tuoꝝ impen-
dis honorē xp̄o: ⁊ reſtituet tibi gratiā quaꝫ
amiſiſti: vt ait Ezech. xviij. Aīa que reuerſa
eſt de via ſua mala ipſa viuet ⁊ nō morieẜ ꝑ
lapidationē eterne pene. Secūda veſtis in
qua debem⁹ xp̄o obuiare eſt dilectōis: ⁊ iſta
veſtis eſt viridis. vñ legim⁹ ꝙ romani depin
xerūt dilectionē ad modū iuuenis cū viridi
veſtimēto ⁊ facie lata. ⁊ capite erecto: in cu
ius frōte ſcriptū erat aureis lr̄is Hyems ⁊
eſtas latus ei⁹ apertū erat: ⁊ in corde ſcriptū
aureis litteris: lōge ⁊ ꝓpe: in fimbriis veſti
mēti aureis litteris: vita ⁊ mors. Jta ſpūali
ter imago fuit depicta ad modum iuuenis
pulcherrimi: qꝛ dilectio ſemper dꝫ eſſe qua-
ſi florēs iuuētus ⁊ nūqꝫ ſeneſcere. Vñ ait ſa-
piēs. Eccl̄. ix. Ne derelinquas amicū in ne-
ceſſitate. Jta hō diligēs deū. deū debꝫ in ꝓri
mo diligere ſibi in neceſſitate ſubueniendo.
Jta in frōte naqꝫ erat ſcriptū litteris aure-
is: hyems ⁊ eſtas: in ſignū ꝙ ver⁹ amic⁹ in
dilectōe ꝟa nō dimittit illū quē amat i hye
me aduerſitatis: ⁊ in eſtate ꝓſperitatis. Jta

et nos xp̄m debemus diligere in aduersitate & prosperitate. vñ ait Job.ij. Si bona suscepimus de manu dñi.mala aũt quare non sustineamus. Itẽ in corde fuit scriptũ longe & ꝓpe aureis litteris in signũ qui diligit aliũ qñ prope est diligat euz si longe est. sed multi diligũt in facie dũ sunt ꝓpe: sed lõge i. a tergo detrahunt. Vñ poeta. Qui mel in ore gerit & me retro pũgere q̃rit. Eius amicitiã nolo mihi sociaz. Itẽ latus ei⁹ apertũ est in signũ ꝙ qui diligit dz suo dilecto suũ cor semper reuelare. Ita & nos debem⁹ xp̄o cor nostrũ in cõtritiõe & cõfessione reuelare sicut vero dilecto q̃ nos diligit. vñ Apoc.i. Qui dilexit nos & lauit nos a pctis nostris in sanguine suo. Itẽ in fimbria vestimẽti eius fuit scriptũ aureis litteris: vita & mors in signũ ꝙ q̃ veraciter diligit. diligit in vita & in morte; qđ pz de Maria mag. q̃ xp̄m dilexit & in domo pharisei vnxit & lachrimis pedes lauit & crinibus tersit: ad quã xp̄s ait. dimissa sunt tibi pctã multa: vñ multũ dilexisti: & sicut xp̄m in vita dilexit ita & in morte diligenter in signũ dilectõis q̃siuit. & sic pz ꝙ xp̄z debemus hodie honorare in duplici veste: videlicet pnie & dilectõis. Scđo dico ꝙ xp̄z debem⁹ hodie in ramis arborũ honorare pijciẽdo ad pedes eius. Due arbores ponũtur in euãgelio. s. oliua & palma. Oliua significat miam. q̃ eñ misericors est floret sicut oliua. Vñ comẽdat sapia misericordẽ hoĩez dicẽs. Quasi oliua speciosa i cãpis. Nã oliua semp retinet suũ virorẽ tã i hyeme q̃3 in estate: ita misericors floret hic i grã & in futuro in gloria. Et legim⁹ ꝙ salomõ fecit portas tẽpli hierusalẽ de oliua qñ in hier'm tẽplum edificauit dño in signũ ꝙ q̃cũq3 voluerit ire ad portã tẽpli celestis hier'm optet ipsũz eẽ misericordẽ in hac vita: ergo oĩs misericors honorat hodie xp̄m portãs ramuz oliue in manibus sicut colũba quã noe emisit de archa portauit ramũ oliue virẽtib⁹ folijs: vt habetur Geñ.viij. Ita misericors tempore inũdationis aquarũ.i. tribulationũ in die iudicij recipietur a xp̄o letãter: q2 hoc ipsũz honorauit in mia. Scđa arbor ponitur in euãgelio de cuius ramis ꝓiecerũt. s. palma Palma significat vitã bonã & honestam. vñ ait anima Canti.vij. Ascendam in palmaz & apprehendam fructus eius. Hec palma habet ramos multos: habet ramũ patientie: habet ramum obedientie: habet ramũ dilectionis & constantie: habet ramũ penitentie: habet ramum castitatis. Cuz ramo obedientie honorauit deũ Abraã qui voluit deo obedire & propriuм filiuz occidere & deo offerre: vt pz in Geñ. Cum ramo patiẽtie honorauit deũ Job qui oĩa perdidit: tamen patienter dixit Job.i. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño placuit ita factum est sit no. dñi benedictũ. Cũ ramo dilectionis honorauerũt xp̄m discipuli qui mortẽ pro eo sustinuerũt. Cũ ramo cõstantie sancti martyres xp̄m honorauerũt: vt pz de martyrio martyrũ. de sancto Stephano. Laurẽtio & ceteris. Cum ramo penitẽtie honorauerũt sancti cõfessores qui ieiunauerũt orauerũt cũ cilicijs corpora afflixerũt ꝓpter deũ. Cũ ramo castitatis honorauerũt xp̄m sancte ꝟgines q̃ ꝓpter xp̄m ꝟginis filium virginitatem vsq3 ad mortẽ seruauerũt. Patet ergo ꝙ turba xp̄m honorauit cũ ramis de oliua: & palma: ita & nos de mia. i. oliua: & palma i. bona vita. Tertio debem⁹ xp̄m cuz turba honorare cũ virtutũ floribus: q2 ipse est flos ꝟginitatis: vt ipse ait Canti.ij. Ego flos cãpi & liliũ cõuallũ. Sed hodie quattuor genera hoĩm inhonorãt xp̄m florẽ ꝟtutũ cum quattuor malis floribus. Nã hypocrite inhonorant eũ flore q̃ crescit in scirpo. de quo Job.viij. Nunquid virere põt scirp⁹ sine humore aut crescere carectũ sine aqua. Cũ adhuc sit in flore nec carpatur manu ãte oẽs herbas arescit. scirpus exterius viret & interius vacuus est: ita hypocrita floret mundo & non deo: q2 sua opera facit hoĩbus intuenda. Nõ põt in flore manu carpi: q2 nõ põt hypocrita argui qñ fiat impatiens. & iõ sunt quasi flores depicti qui apparent. & tñ nihil sunt. de quo legimus iij. Reg.vij. Fecit Salomon in domo dñi flores depingi q̃ splendebant: sed tamen quasi nihil erant. Secundi qui hodie obuiant xp̄o flori cũ floribus carnalis delectationis seu dilectiõis sunt lasciui. de q̃bus Esa.xl. dr. Oĩs caro fenum & oĩs gloria eius quasi flos agri exiccatum est fenum tẽpore mortis: & flos eius delectationis decidit. Unde dixerũt impij deum non cognoscentes Sapi.ij. Non preterea nos flos tẽporis coronemus nos rosis antequã marcescat. Tertij qui hodie xp̄m inhonorant cum malis floribus terrene cupiditatis sunt auari. vnde Jaco.i. Glorietur autem homo in sua humilitate. Nam orit sol iusticie in die mortis: & in die iudicij cuz ardore diuine vltionis. & cadit flos auaritie Quarti qui hodie virgineum florem inhonorant sunt superbi. De quibus ait Jere. xlviij. Date Moab florem superbie. quia florens egredietur iprouise: sicut flos qui cadit ante tempus: ita superbus homo cadit ex improuiso de flore sue sup̄bie in profun-

dum lacus fornacis. Unde legitur de Na-
buchodonoſor Danielis.iiij. ꝙ Nabucho-
donoſor rex in ſuperbia ſua deambulauit
in palatio ſuo: ⁊ exaltatus in ſupbia ait in
tra ſe. Ego nabuchodonoſor edificaui mi-
hi ciuitatē Babilonie in decorē regni mei
⁊ florē fortitudinis mee. ⁊ ꝓpter hoc eiect⁹
eſt de regno velut qui deijcitur de ſtipite in
terram ⁊ cōculcatur. Ita accidit hodie mul
tis quoꝝ cor eleuatur in ſuperbia ⁊ florēt
in fortitudine corporis: ⁊ tempe morti ꝓij
cit flos talis in ſterquilinū eterne mortis
Et ſic obuiant dño quattuor genera hoīm
hodie cum quattuor malis floribus vt hy-
pocrite: luxurioſi: auari: ⁊ ſuperbi ⁊c. Quar
to dico ꝙ turba hodie honorauit chriſtū
in laude exultationis cantando. Benedi-
ctus qui venit in noīe dñi: vt pꝫ in euāge-
lio. Turbe que ſequebātur ⁊ que precede-
bant clamabant. Benedictus qui venit in
nomine domini. Ipſe eſt benedicendus: qꝛ
venit ad nos omnes fideles benedicendo:
hic per gratiā ⁊ in futuro per gloriam. Ipſe
enī erat ille de quo predixit pater ad abra
ham ante aduentum xp̄i quindecim centū
annoꝝ ⁊ vltra. In ſemine tuo benedicētur
omēs tribus terre. Nam ꝓpter peccata ho
minū terra fuit maledicta: ſed per xp̄m bñ-
dicta: vt patet Gene.iij. Maledicta terra in
opere tuo. ⁊ ideo homo natus de terra nu-
tritus de terra. incurrebat eandem maledi
ctionem. ⁊ ideo illud verificando ſpūſancto
inſpirante clamabant. Oſanna.i. ſalua nos
a maledictione: qꝛ benedictionem dare vo-
luit omnibus iuſtis: ⁊ maledictionē omni-
bus malis: vt patet Gene.xlix. vbi legimus
ꝙ patriarcha Jacob habuit duodecim fili-
os qui acceſſerunt ad patrem vt acciperent
ab eo benedictionem: quibus omnibus be-
nedixit preter Dan cui maledixit dicēs. Fi
at Dan quaſi coluber ⁊ ſerpens venenoſus
mordens. ⁊ hoc propter ſuam malitiam: qꝛ
parentes non honorauit. Ita ſpiritualiter
cum omnes filij dei in die iudicij accedunt
ad patrem glorie: vt accipiant benedictio
nem celeſtē: tunc omnes benedicet preter
peccatorem qui deū non honorauit: nec ip-
ſum laudat ⁊ illum maledicet: ideo cū tur-
ba debemus xp̄m honorare: ⁊ benedictus q̄
venit in nomine domini decantare: vt cum
omnibus electis in die iudicij valeamus ad
benedicendum ſtare. Ergo quo ad thema.
Dicite filie ſyon: ecce rex tuus venit occurre
re ei cum veſtimentis penitentie ⁊ dilectio-
nis cum floribus virtutum cum ramis miſe
ricordie ⁊ pietatis ⁊ canticis leticie: ⁊ bene
dictiōis vt nos bñdicat hic ⁊ in futuro amē

¶ In cena domini. Ser. xxiij.

Exemplum dedi vobis
quēadmodum ego feci ita ⁊ vos
faciatis. Jo.xiij. Nos videm⁹ quā
do aliquis bonus ⁊ fidelis amicus ab ami
co debꝫ recedere ſolet ſibi aliquod clenodiū
relinquere vt poſt receſſū habeat de eo co
gitare: ita xp̄us dñs noſter qui venit ad nos
tanꝗ amicus ad amicū nos viſitare: vt ait
in ps. Qꝛ viſitauit nos oriens ex alto. Uo-
lens a ſuis amicis de hoc mundo recedere
exemplum ſue memorie voluit hic nobis re
linquere: vt ait in ps. Memoriam fecit mi-
rabilium ſuoꝝ miſericors ⁊ miſerator do
minus: ⁊ de hoc dicit in euangelio. Ante di
em feſtum paſce ſciens ieſus: qꝛ venit hora
eius: vt tranſeat ex hoc mundo ad patrem
cum dilexiſſet ſuos ſanctos diſcipulos vſꝗ
in finem dilexit eos qui ſecum erant in hoc
mundo fecit cenam hodie ſuis diſcipulis di
lectis apoſtolis ⁊ cena facta cum iam dia-
bolus miſiſſet in cor iude Symonis ſcario
this: vt traderet eum principibus ſacerdo-
tum pro triginta argenteis. ⁊ hoc fecit heri
ſcꝫ in quarta feria: ⁊ propterea multi hoīes
q̄rta feria nō comedūt carnes: eo ꝙ caro xp̄i
vendita fuit quarta feria. Sciens autē ihs
qꝛ omnia dedit ei pater in manus. ⁊ qꝛ exi-
uit a deo ⁊ ad deum vadit aſcenſione ſurre
xit a cena volēs nobis dare exemplum hu-
militatis ponit veſtimenta ſua.i. ſupiorem
tunicam que fuit ſicut veſtimentū peregri
noꝝ. Dicunt aliqui ⁊ ſubdunt illam tuni-
cam quam habuit tunicam eſſe inconſutilē
⁊ illam ſupiorem exuit ⁊ poſuit de ſe: ⁊ lin-
theo vel manutergio precinxit ſe ⁊ miſit a-
quam in pelui quā hoſpes tradidit eis ad
lauandum manus. ⁊ cepit lauare pedes di
ſcipuloꝝ ⁊ extergere lintheo quo erat pre
cinctus. Uenit ergo ad ſimonem petrū ad
lauandum ſicut alios iā lauit. ⁊ dixit petr⁹
retrahendo pedes. ⁊ ego non ſum dignus.
Reſpondit dominus: ⁊ dixit. Quod ego fa-
cio tu neſcis modo. ſcies autē poſtea. tunc
dicam tibi: quare ego facio. Dicit ei petrus
Domine tu nō lauabis mihi pedes in eter
num.i. nunꝗ. Reſpondit dominus. Si non
lauero te hic per gratiam: non habebis me
cum partem in regno eterno. Tunc exten-
dit petrus pedes ⁊ ait. Dñe nō tm̄ laua mi
hi pedes: ſed ⁊ manus ⁊ caput vt magnam
partē habeā tecū. Dicit ei ihs. Qui lotus eſt
nō indiget: niſi vt pedes lauet: ſed eſt mūd⁹
totus ⁊ vos mūdi eſtis: ſed nō omēs. ⁊ hoc

dixit ꝓpter iudam: qꝛ sciuit ꝙ iam tradidit eum: ꝛ ideo ait. Non eſtis mundi oẽs. Poſt ꝙ̃ lauit pedes eorum accepit veſtimenta ꝛ cum ſediſſet iuxta diſcipulos ad menſam q̃ fuit rotunda. dixit eis. ſcitis quid fecerī vobis q̃re laui v. ſtros pedes. Tunc dixit. vos vocatis me magiſter ꝛ dñe. ꝛ bñ dicitis. ſum etenī. ſi ego laui veſtros pedes magiſter et dominus ꝛ vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplū enī humilitatis in hoc oſtendi vobis: vt queadmodum ego feci vobis ꝛ vos faciatis. Nota ꝙ xp̄us nobis hodie dedit quattuoꝛ exẽpla. Primo exemplū mundítie in lauando. ſcõo dilectionis in cenando. tertio exemplū humilitatis in miniſtrando. quarto exemplū vocationis in predicando. Primo xp̄us dedit nobis exemplū munditie in lauãdo. Nam ipe eſt mundus: ideo nullū immundū vult habere in ſuū cõſortium: vt ait pš. Ambulans in via immaculata hec mihi miniſtrabat. Debemus igitur anteq̃ corp⁹ xp̄i in cena altaris accipiamus a quattuoꝛ maculis lauari. Prio a maculis male cogitationis debem⁹ coꝛ noſtrū lauare. Unde Eſa. j. Lauamini mundi eſtote auferre malum cogitationum veſtrarum ab oculis meis. Nam cogitatio mala denigrat animam: ſicut candela album parietẽ q̃uis non comburit murum album. tamen maculat. ita mala cogitatio. ideo debemus animam lauare. Unde Greg. Quãuis macula venialis peccati cogitationis non ſe pat a deo. tamen retardat. ꝛ ſi in iſta vita nõ abluitur per aquã contritionis opoꝛtet: vt in purgatorio lauetur: ſed tamen cogitatio mala quando homo ſtatim reſiſtit non eſt peccatū: ſed meritum. vnde maximus in ſ. Quotiẽs reſiſtis totiẽs coronaberis. Greg. Cogitatio q̃tūcunq̃ mala mentem nõ polluit ſi ratio humana nõ cõſentit. Scõo debemus nos lauare ab immũditiis male operatiõis. vt ait Jere. iiij. Laua a malicia coꝛ tuum. Nã macula male opationis maculat coꝛ ꝛ delet faciem aĩe. Sicut videm⁹ ꝙ ymago depicta ad parietem interdū ita maculatur ꝙ nõ põt videri. ita opatio mala maculat faciẽ aĩe. ꝛ ideo ſacerdos anteq̃ accedat ad altare p̄mo lauat man⁹. ꝛ añ eleuationem ꝛ cõſecrationem lauat ſolū digitos quibus tractat hoſtiã. in ſignū ꝙ q̃libet accedens ad ſacramentū dꝫ ſe lauare a peccatis oĩbus: tam venialibus q̃ moꝛtalibus. vñ legim⁹ in figura. ij. Reg. vi. ꝙ Oſa ſacerdotis acceſſit ad tẽplū ꝛ tetigit archã in qua fuit tabula moyſi quã dñs ſibi dédit in monte ſynai cū decem p̄ceptis ꝛ virga aaron que floꝛuit cõtra naturam ꝛ mãna ꝛ immediate pcuſſus eſt a dño ꝛ acceſſit ante archam ꝛ man⁹ eius aruerunt ꝛ iudei aſſignant rõem ꝙ dñs ita pcuſſit eum: qꝛ in precedenti nocte doꝛmiuit cū ꝓpria vxoꝛe. ꝛ ſic acceſſit immũdus. Ecce ſi dñs pcuſſit illum qui archam tetigit immũdus cū ꝓpria vxore doꝛmiendo. quanto magis pcutiet illos in futuro iudicio qui accedũt cū multis malis operationibus: ſed tñ deus hodie miſericoꝛs eſt ꝛ ſup hoc non debemus peccare. Tertio debemus nos lauare a malis locutionibus ꝛ quicq̃d oꝛe peccauim⁹. ſ. detractione. Nam detractores inuidioſi aſſimilãtur canibus. Math. vij. Nolite ſanctum dare canibus. Quarto debem⁹ nos lauare anteq̃ accedamus a pctis intẽtionis. vñ Dauid in pſal. Petens dñm dicit. Laua me ab iniuſticia mea ꝛ ſuper niuem dealbaboꝛ. Et ideo figuraꝫ legimus in Exo. ꝙ Moyſes fecit lauatoꝛiū ãte tabernaculū de ere: ꝛ ſuperius ſpecula magna: vt intrãtes tabernaculū inſpicerent ſpecula magna: vtrum in eis alique macule eſſent vt illas delerent: ita ꝛ nos anteq̃ anima exeat de domo coꝛpoꝛis ꝛ anteq̃ vadat ad altiſſimum montẽ debet ſe in ſpeculo: ſcꝫ xp̄o mundare: ꝛ in aqua cõtritionis lauare: ideo exemplum mundicie accipiamus hodie a xp̄o: ergo voluit pedes diſcipulis lauare ꝛc. Secũdo debem⁹ a xp̄o accipere exemplum dilectionis quod oſtendit in cenando. Unde in hac cena reliquit nobis memoriam ſue dilectionis in altiſſimo ſacramento quod hodie cõcecrauit dicẽs. Accipite ꝛ comedite hoc eſt coꝛpus meum. Nã in ſacramẽto iſto eſt quadruplex dignitas que in hoſtia ſunt manifeſta: in hoſtia eſt albedo: qꝛ debꝫ eſſe ex puro tritico: in ſignum ꝙ accedens debet eſſe in virtute caſtitatis. Iteꝫ in hoſtia eſt rotunditas que ſignificat diuinitatem: qꝛ ſicut rotundū non habꝫ principium neq̃ finem: ſic deitas q̃ ẽ ſub ſacramẽto: ſic etiã in aĩa ſub coꝛpoꝛe: q̃tūcūq̃ ei coꝛp⁹ ledit̃ ꝛ coꝛp⁹ cõedit̃ tñ aĩa inuiſibilis ꝛ impalpabilis eſt: ita deitas ſub hoſtia. Item in hoſtia eſt imago xp̄i: in ſignum ꝙ digne ſumens in coꝛpus chriſti imprimitur: ſicut coꝛpus amantis cum amato. vide. ij. Coꝛ. iij. In eandem imaginem tranſformamur de claritate in claritatem. Itẽ in hoſtia eſt deſcriptio litterarū in ſignū ꝙ q̃ digne accipit ſcribit̃ ad libꝛū eterne vite. vñ ait dñs diſcipulis digne ſumẽtibus Gaudete: qꝛ nõia veſtra ſcripta ſũt i libꝛo vite. ꝛ ſic ptꝫ ꝙ hodie a xp̄o recepim⁹ exemplū dilectiõis in cenãdo vbi nobis reliq̃t ſuuꝫ coꝛp⁹ ꝛ ſan-

guinem in memoriã paſſionis. Tertio xp̃s
nobis hodie dedit exemplũ humilitatis in
miniſtrãdo. vnde ait Mat. xi. Diſcite a me:
qꝛ mitis ſum ꝛ humilis corde. Quõ autem
humilius poſſꝫ homini ſeruire q̃ꝫ pedes la-
uare. vñ Greg. Non põt eſſe maior humili-
tas q̃ꝫ ꝙ pedes diſcipuloꝝ lauit. vñ petrus
poſt aſcenſionẽ dñi ſuis diſcipulis ſemꝑ pe
des lauit. Et ex recordatõe xp̃i humilitatis
ſemꝑ amare fleuit. Hmõi exemplũ humili-
tatis in lotione pedũ eſt nobis non ſoluꝫ in
xp̃o: ſed in antiquis viris iuſtis ꝛ humilibꝰ
oſtenſuꝫ. vñ legimus figurã. Geñ. xviij. De
us pater ante incarnationẽ xp̃i ad duo mi-
lia annoꝝ ꝓbauit obedientiã abrahe ꝛ pfe
ctus inuẽtus eſt. Poſt hoc voluit ꝓbare ſuã
humilitatem ꝛ miſit tres angelos ad ipſuꝫ
in ſpecie hoim ambulãtiũ quaſi eſſent feſſi
ex itinere petẽtes hoſpitium. quos abrahã
lete ſuſcipiens dixit eis. Requieſcite ſub ar-
bore que ſtabat ante domũ ꝛ lauent pedes
veſtri ꝛ ſtatiꝫ pedes eoꝝ lauit ꝛ dixit ad vxo
rem ſuam. Vade cito ꝛ affer tria ſata farine
ꝛ fac panem vt hi comedant. Ita ſpũaliter
exemplum humilitatis nõ ſolum in xp̃o ſed
etiam antiquis patribus ſc̃tis ꝛ iuſtis nob
eſt oſtenſum. Nã xp̃us ſm humanitateꝫ eſt
de ſemine abrahe: vt pꝫ in euange. Math. j.
Liber generationis ꝛc. Qualis pater talis
filius. Non eñi fuit neceſſe angelis lauare
pedes: ſed ſoluꝫ in exemplũ humilitatis de
bet ergo aĩa deuota anteq̃ꝫ ad altiſſimũ ac-
cedat ſacramentũ. p̃mo ſub arbore reqeſce-
re. Arbor illa eſt crux ſancta. ꝛ lauare ibi pe
des. id eſt affectiones cũ lachrymis. ꝛ tũc di
cet xp̃us ad ſacerdotem. Affer tria ſata fari
ne: ꝛ fac inde panem vt talis reficiat. Tria
ſunt in ſacramento ſcꝫ diuinitas. caro. ꝛ aĩa
Et ſic aĩa p̃us in humilitate lota accedat.
ergo xp̃s anteq̃ꝫ apoſtolis dedit corpus pe-
des lauit: qꝛ nullus ſupbus accedat. Quar
to dico ꝙ xp̃us dedit nobis hodie exemplũ
vocationis in ſecretoꝝ reuelatione ꝛ p̃dictio
ne. Reuelauit eis tria ſecreta. Nam videmꝰ
in naturalibus ꝙ ſunt pauci dñi qui ſua ſe-
creta reuelant ſeruis ſuis: ſed xp̃us dixit ad
diſcipulos. Joh. xv. Jam vos non dicam ſer
uos ſed amicos: quia ſeruus neſcit quid fa-
ciat ſuus dominus: ſed ego quaſi amicus re
uelo vobis ꝛ p̃dico tria ſecreta. Primo mor-
tem meam: quia exiui a patre ꝛ veni in mũ-
dum: ꝛ iterum relinquo mũdum. ꝛ vado ad
patrem. Item ego animam meam pono ꝓ
vobis. naꝫ hodie tradar in manus peccato-
rum in mortem: ꝛ vnus veſtrum me tradet
ex hoc ceperunt triſtari. Tũc ait triſticia im
pleuit cor veſtrum: ſed expedit vobis vt ego
vadam parare vobis locuꝫ. ꝛ veſtra triſticia
vertetur in gaudium. Secundo p̃dixit eis ſe
cretum ꝛ velut amicis ſupernam remune-
rationem ne deſperarent dicens. Vos autẽ
ſedebitis ſuper ſedes iudicantes duodecim
tribus iſrael: qꝛ ipſi credere noluerũt q̃uis
ſigna diuerſa viderunt. Tertio dixit eis eo
rum diſperſionem. Unde dixit eis: ſcriptuꝫ
eſt. Percutiam paſtorem ꝛ diſpergent oues
gregis. Huius autem diſperſionis ꝛ ſecre-
torum reuelationis legimus figurã. iij. Re
gum. xix. ꝙ Jeſabel dña regionis iudeoꝝ
peſſima erat miſit q̃ꝫ nuncios ꝛ iuſſit interfi
cere ꝓphetas domini. eo ꝙ dixerũt veritatẽ
Tunc Helyas fugit in deſertum. ꝛ requie-
uit ſub iunipero ꝛ petiuit vt moreretur. ꝛ ob
dormiuit ibi in amaritudine anime ſue. Ve
nit ergo angelus dñi portans ſibi panem ꝛ
aquam ꝛ ſuſcitauit eum dicens. Surge ꝛ co
mede grandis tibi reſtat via. Qui ſurgẽs co
medit ꝛ bibit. ꝛ ambulauit in fortitudine ci
bi illius vſq̃ꝫ ad montem domini. Et ibi do
minus ſecreta ſua reuelauit ſibi ꝙ vellet in
breui in curru igneo eum in paradiſuꝫ per
angelos ducere: ꝛ ibi vſq̃ꝫ ad dieꝫ iudicij na-
turaliter viuere: ꝛ tempore antichriſti ſe debe
ret predicare. Ita ſpũaliter xp̃s p̃dixit ſuis
diſcipulis triſticiam ꝛ cibauit eos ſpane vite
ꝛ ſecreta eis reuelauit vt per illas ſecretorũ
reuelationes eos confortaret. Ita ꝛ nos de
bemus facere. dũ eñi iuſtꝰ homo fugit mor-
tem anime ꝑ peccati deteſtationeꝫ ꝛ requie
ſcit ſub iunipero penitentie. quia iuniperus
eſt acuta. excitatus diuina inſpiratõne debꝫ
ſurgere ex peccati pigritatõne. ꝛ refici pane
celeſti ꝛ potari aqua tribulationis ꝛ lachry
marum effuſionis. ꝛ in fortitudine illius ci
bi perueniet ad montem dei vite eterne: ſi-
cut ſancti apoſtoli. Monteꝫ in quo benepla
citum eſt deo habitare in eo: vt dicit pſ. De
iſto pane celico quo hodie apoſtoli fuerunt
recreati ait Berñ. O ſancte panis qui nos
ſemper reficis ꝛ nũq̃ꝫ in te deficis. qui come
deris quotidie ꝛ integer ſemper manes. il-
lumina me. conforta me. ſanctifica me. vas
cordis mei de malicia euacua. ꝛ illud reple
dei gratia. Ergo quo ad thema. Exempluꝫ
dedi vobis.

¶ Sequitur ſermo de paſſione dñi q̃ col-
lectus eſt ex libro Jacobi de voragine.

¶ De paſſione dñi. Sermo. xxiiij.

Ciens ieſus ꝙ iã om
nia conſummata ſunt vt con-
ſummaret ſcriptura: dixit ſitio

Illi ergo ſpongiam plenam aceto yſopo circumponentes obtulerunt ori eius. Cū ergo accepiſſet ieſus acetū dixit. Conſummatum eſt. ⁊ inclinato capite tradidit ſpiritū Joh. xix. Chriſtus in vita ſua iudeis multa dederat documenta. exhibuerat multa ſanctitatis exēpla. cōtulerat multa bñficia atq̄ miracula. Sed hodie miſeri iudei ꝓ documentis dederunt xp̄o dura verba pro exemplis dederunt duriora verbera. pro beneficiis dederunt ſibi duriſſima crucis tormenta. non reſtabat niſi vna pena: ſcʒ vt ipſum felle cum aceto potarent. ſicut auctoritate ſupradicta dicitur. In qua quidem auctoritate tria ponuntur ex parte xp̄i et vnum ex parte iudeoꝝ: nam ex parte xp̄i. ꝑmo ponit eius feruens charitas. cū dicit. Sitio. Secundo conſummationis veritas cū ſubdit Conſummatū eſt. Tertio magna pietas. cum dicitur. Inclinato capite tradidit ſpm̄ Quarto ex parte iudeoꝝ magna crudelitas in hoc ꝙ ſibi porrexerūt acetū ad bibendū Circa primum notandum eſt ꝙ per hoc ꝙ xp̄us dixit. Sitio. eius feruens charitas notatur. non eñ ſitiebat aliquē liquorē. Ber. Sitio ait xp̄us. non doleo. O dñe quid ſitis fidem veſtram. ſalutem veſtram. gaudiū veſtrum. plus animarū veſtrarū ꝑditio q̄ꝫ cor corporis mei cruciatus me tenet. Et ſi non mei ſaltem veſtri miſeremini. Iſta autē xp̄i charitas tripliciter incenſa omnes alios amores ſuperat. ⁊ excellit ſcʒ amorē naturalem. matrimonialē: ſocialem: ⁊ animalem. Amor naturalis eſt qui eſt inter patrē ſeu matrē ⁊ filium. ⁊ iſtū amorē: amor xp̄i excellit. Nulla eñ mater filium ſuum intantum dilexit inquantū xp̄us nos hodie amauit. Eſa. xlix. Nunquid poteſt mulier infantem ſuum obliuiſci: vt non miſereatur filio vteri ſui ⁊ ſi illa oblita fuerit ego non obliuiſcar tui. Ecce in manib⁹ meis deſcripſi te vt ſim memor tui corā oculis meis ſemꝑ. Nunq̄ fuit aliqua mater que filium ſuum intantū diligeret vt nomen ſuum in manibus pingi vel ſcribi faceret: vt ſic die ⁊ nocte memoriā eius haberet. Xp̄us autem in manibus ſuis die ac nocte ſcriptos nos portat vt ſemper memoriam noſtri habeat. Et illa ſcriptura non fuit facta cum calamo vel attramento vel in pergamemo: ſed calami fuerunt acutiſſimi claui. attramentum eius ſanguinis precioſus. ſcriptores iudei peruerſi ꝑgamenum caro manuum. Secundo excellit amorem matrimonialem qui eſt inter virum et vxorem. Et hoc in duobus. Primo in hoc ſi vxor fornicatur vlterius non recipitur: ſed anime noſtre ieſum xp̄m ſponſum deſerūt: et diabolo adultero conſentiunt. xp̄us eas penitētes recipit. ⁊ ideo in cruce manus extenſas tenet ad innuendū ꝙ peccatores ad ſe reuertentes ꝓtinus amplexatur. Jere. iij. Uulgo dicitur ſi dimiſerit vir vxorem ſuam ⁊ recedens ab ea duxerit alteram: nunquid reuertetur ad eam vltra. nunquid nō polluta ⁊ contaminata erit mulier iſta. Tu autē fornicata eſt cū amatoribus multis tamen ad me reuertere. ⁊ ego ſuſcipiam te dicit dominus. Secundo amor xp̄i excellit amorē matrimonialem in hoc ꝙ dicit. Si eſſet aliqua mulier que maculas in facie vel corpore haberet: ⁊ nō poſſꝫ ab illis maculis emūdari niſi vir vulnerari ſe faceret ⁊ in ſuo ſanguine vxor balnearet. nō eſt aliquis vir qui vxorem ſuam tantum diligeret ꝙ iſta ſuſtinere valeret. Anime etēm noſtre plene erāt maculis ⁊ ideo xp̄us in quinq̄ partib⁹ vulnerari voluit ⁊ ſanguinem ſuū fudit in quo ſponſa ſe balneauit ⁊ ab omnibus maculis mundata fuit. Et hoc eſt quod dicit Ephe. v. Uiri diligite vxores veſtras queadmodū xp̄us eccleſiam ⁊ tradidit ſemetipſum pro ea vt illam ſanctificaret mundans eā lauachro aque in verbo vite vt exhiberet ſibi ipſi glorioſam eccleſiam non habentem maculam ſiue rugam: aut aliquid huiuſmodi: ſʒ vt ſit ſancta ⁊ imaculata. Tertio amor xp̄i excellit amorem ſocialem qui eſt inter amicos. nullus homo inueniretur quo vellet mori pro amico q̄ntūcunq̄ iuſto: ſed pro amico bono in ſimplici fideli ⁊ innocenter diſpoſito forſitan quis ſe morti exponeret. nos nō eramus iuſti nec eram⁹ boni ſed impii ⁊ dei inimici ⁊ tamen xp̄us ꝓ nobis voluit mori. ⁊ hoc eſt quod dicitur ad Roma. v. Cum adhuc eſſemus inimici xp̄us ꝓ impiis mortu⁹ eſt. Poteſt tamen dici ꝙ deus habeat vnicū filium. ſcʒ genus humanum: vt ergo xp̄s inter iſtos pacem faceret mediatorem ſe interpoſuit. i. Thi. ii. Unus eſt mediator dei ⁊ hominum homo xp̄s ieſus qui dedit ſemetipſum redemptorem ꝓ nobis. Sepe autem contingit ꝙ aliquis quādo ſe inter duos rixantes interponit ab vtroq̄ vulnerat. Sed xp̄us eſt vulneratus a patre. Eſay. liij. Propter ſcelus populi mei percuſſi eum. Uulneratur etiam ab homine. Zach. xiii. His plagatus ſum in domo eorū qui diligebāt me. Quarto vero amor dñi noſtri ieſu xp̄i excellit amorem animalem qui eſt inter animam ⁊ corpus. Anima eñ intantū diligit corpus ꝙ ab eo ſeparari renuit ⁊ omnē leſionē corporis vitat ⁊ fugit. Anima autē dñi noſtri

ieſu xp̄i intantum animas dilexit q̄ .ſ.a cor
pore ſuo ꝑ noſtra ſalute ſeparari voluit. Joh.
x. Animā meā pono ꝑ ouibus meis. Intm̄
dilexit q̄ paſſus eſt corpus ſuū in quinq̧ p̄
tibus cū multa leticia lacerari: vt p̄ciuʒ nr̄e
redemptionis abūdāter efflueret. Unde in
pſona ſua dixit ꝑpheta. Conſcidiſti ſaccum
meū ⁊ circūdediſti me leticia. Secūdo poni-
tur cōſummationis veritas. cōſummataq̧
⁊ completa fuerūt omnia que dicta fuerunt
de natiuitate ſua de ſua cōuerſione ⁊ de ſua
paſſione. Hodie quoq̧ cōſummatū fuit cor
pus ſuum ⁊ ſanguis ſuus. Corpus quidem
ſuum cōſummatū fuit. q̄ꝛ omnia oſſa ſua ap
parebant: ⁊ dinumerari poterāt. ps. Dinu
merauerunt omnia oſſa mea. Nec miruʒ ſi
corpus eius ſic fuit conſummatū: q̄ꝛ fuit tri
bus diſciplinis grauiſſimis flagellatuʒ. Eſt
em̄ quedam diſciplina q̄ fit v̄gis: ⁊ iſta for-
tis eſt: q̄ꝛ carnem frangit. Eſt alia q̄ fit cum
ſpinis duris ⁊ acutis. ⁊ iſta eſt fortior: q̄ꝛ vſ-
q̧ ad oſſa perforando pertingit. Eſt aūt alia
que fit cū ferreis inſtrumentis. ⁊ iſta ē fortiſ
ſima. quia animā a corpore excutit. Iſta tri
plici diſciplina fuit corpus xp̄i flagellatum
⁊ ideo totaliter cōſummatū. Primo em̄ fuit
flagellatus v̄gis ſeu funibus nodoſis quā
do ſcʒ Pylatus ipſum ad colūnam ligari et
flagellari fecit ⁊ talis flagellatio totū corpꝰ
vulnerauit. Secundo fuit flagellatus cū ſpi
nis duris ⁊ acutis coronatus ⁊ talis flagel-
latio vſq̧ ad os capitis ⁊ vſq̧ ad cerebrum
puenit. Et ſm̄ Chryſ. Mille puncturis caput
eius impleuit. ⁊ ſi dicatur q̄ videtur impoſ
ſibile q̄ ſpine os capitis tam durum potue
runt pforare. Uerum eſt ſm̄ naturam ſʒ nō
ſm̄ voluntatem diuinā. nec eſt cōtrariuʒ ei
quod dr̄ Joh. xix. Os non cōminuetis ex eo:
q̄ꝛ os capitis non fuit cōminutum. licet fuit
perforatum. Tertio fuit flagellatus inſtru
mentis ferreis: id ē cum clauis acutis ⁊ iſta
flagellatio animam excuſſit a corpore Ma-
thei. xxvij. Jeſus clamans voce magna pre
nimio dolore clauorum emiſit ſpirituʒ. Se-
cundo eius ſanguis fuit conſummatus: q̄a
totus a corpore euacuatus. omnia em̄ ope
ra fecit deus in numero pondere ⁊ menſu-
ra: vt habetur. Sapi. xi. excepto ope noſtre
redemptionis ibi em̄ non ſeruauit numeꝝ
vt q̄ vnam vel duas guttas ſanguinis fun
deret cū vna ſola ſufficeret non ſeruauit pō
dus vt ſcilicet vnam libram vel vnaʒ vnciā
funderet non ſeruauit menſuram. vt ſciliʒ
vnum calicem menſuraret: ſed totuʒ dedit
totum fudit. Unde Ps. Copioſa apud euʒ
redemptio. Bernar. Prorſus copioſa: quia
non gutta ſanguinis ſed vnda fluminis per
quinq̧ ptes corpis emanauit. Tertio oſtē-
ditur magna compaſſio ⁊ magna pietas in
hoc quod dicitur. Inclinato capite tradidit
ſpiritum. Magna quidem impietas: quia
iudei ſpiritum xp̄i ab eius corpore violēter
cum multis ſupplicijs expulerunt. Ps. Uiʒ
faciebant qui querebant animam meam.
Ex hoc autem q̄ dicitur. Inclinato capite
tradidit ſpiritum. quidaʒ voluerunt animā
principalem ſedem habere in capite ſuper
hoc tamen inter ſapientes fuerunt quattu
or opiniones. Quidam em̄ dixerunt animā
eſſe in corpore: ⁊ hoc propter auctoritatem
illam que dicitur. Gener. ij. de creatōne ho
minis inſpirauit in faciem eius ſpiraculuʒ
vite. Iſta enim eſt inſpiratio vite. Alij dixe
runt ipſaʒ eſſe in corde ⁊ hoc propter aucto
ritatem illam. Math. xv. De corde exeunt
cogitationes. q̄ em̄ cogitationes exeūt ab-
ſit niſi exeant ab anima. Hiero. in epiſtolis
ad fabiolam. Quid principale hominis ni-
ſi anima quam plato in cerebro: xp̄s eſſe in
corde monſtrat. Alij dixerunt in ſanguine.
⁊ hoc propter illō quod dicitur Leuit. xvij.
Anima omnis carnis in ſanguine eſt. Alij
ipſam eſſe in corpore ⁊ in qualibet parte to
tam. ⁊ hoc propter illud. ij. Regū. i. Adhuc
tota anima eſt in memetipſo in corpe meo
Judei vero volentes animam xp̄i cruciari
videntur iſtas quattuor opiniones ſaltem
ipſo facto ſciuiſſe. Primo em̄ ipſam animaʒ
cruciauerunt in capite. quando fuit ſpinis
coronatus. Anſel. Coronatus incedit ſed
ipſe ſua cruciatus eſt corona: quia mille pū
ctis eius precioſiſſimum verticem vulnera
uit. Secundo ipſam cruciauerunt in corde
q̄ꝛ ſi fuit iuxta cor in latere vulneratus eſt:
vt ſi forte aīa remanſiſſet cruciatuʒ ſentiret
Uerūtamen cum triplex ſit amor. ſ. ſermo-
nis. cordis ⁊ operis: tunc quādo oſtēdit no
bis amorem ſermonis ſui in ſapiētiꝑ p̄dicati
one amorem operis in miraculoꝝ exhibiti
one non reſtabat niſi oſtenderet amorē cor
dis quem oſtendit in lateris aptione. Ber.
Clauus penetrans: clauis reſerans factus
eſt mihi q̄ videam per foramen clamat cla
uus clamat vulnus q̄ verus deus ſit in xp̄o
reconcilians ſibi. Tertio cruciauerūt eius
aīam in ſanguine qn̄ ſcilʒ cum clauis acutis
eius neruos aperuerūt: ⁊ totum ſanguineʒ
cū doloribus extraxerūt: ita q̄ corpꝰ eius in
cruce remanſit aridum ſicut lignū. Un̄ ps.
Aruit tanq̄ teſta v̄tus mea. Idē. Oſſa mea
ſicut cremiū aruerūt. et aſſimilat xp̄s corpꝰ
ſuum teſte ⁊ cremio. Nam teſta que p̄us fu-

erat humida poſtmodum ab igne facta eſt
arida. Similiter cremium eſt lardum adu-
ſtum a quo: ſcʒ omnis pinguedo receſſit. cor
pus ergo xpi in cruce fuit ſicut teſta que ab
omnibus ſuis humoribus fuit exiccata: ꝛ fu
it ſicut cremium: quia ſanguine ſuo precio-
ſiſſimo fuit euacuatuʒ. Quarto vero affixe
runt ipſi iudei animam dn̄i noſtri ieſu xpi
in toto corpore: qꝛ a plāta pedis vſqꝫ ad ver
ticem non fuit in eo ſanitas. Cruciatus eī̄
fuit in toto corpore: in parte ſuprema fuit
ſpinis coronatus media fuit ad columnaʒ
ligatus ꝛ flagellatus. In infima fuit pedi-
bus ꝑforatus vbi ſenſit magnum dolorem
qꝛ locus erat neruoſus. ꝛ qꝛ vnus pes ſup
aliū poſitus. ꝛ qꝛ groſſis clauis perforatꝰ
ꝛ qꝛ innitebatꝰ clauatis pedibus totū corpꝰ
Quarto pōitur ex ꝑte iudeoꝝ magna ꝑuer
ſitas: in eo ꝙ os xpi aceto potauerunt. Due
magne ruſticitates hodie ori xpi facte fuer̄t
Una eſt qꝛ ſibi acetum bibere dederūt. Se
cūdo qꝛ iudas ore ſuo turpiſſimo os xpi ſan
ctiſſimū oſculari preſumpſit: iſtas duas ru-
ſticitates hodie multi adhuc faciūt ori xpi.
Quidam eī̄ adhuc ſibi dant acetum. i. ope
ra acerba pſ. Exacerbauerūt dn̄m pctōres
Cum ei deberēt dare vinū ſuaue. i. opa bōa
ꝛ deo placita: dant ſibi acetum. i. opa acer-
ba. Eſa. v. Expectaui vt faceret vuas ꝛ fecit
labruſcas. Secundo ſunt quidam qui cum
iuda os xpi oſculantur. Quattuor eī̄ perſo
ne chriſtum oſculate ſunt. Nā ipſum oſcula
ta fuit mater eius: quia quando eum infan
teʒ in brachiis ſuis baiulauit ſepe ipm oſcu
labatꝰ. ꝛ hoc in ſignū amoris. Oſculatus eti
am fuit ipm Symeon quando ſcʒ ipſum in
vlnas ſuas aſſumpſit: illud oſculum fuit i ſi
gnuʒ reuerētie vel deuotōis: ſicut qs manꝰ
vel pedes pape oſculatur. Oſculata etiam
fuit eū maria magdalena: ꝛ hoc in ſignum
reconciliationis: ſicut quādo inimici ad pa
cē veniūt ſe mutuo oſculātur. Oſculatus eti
am fuit eum iudas: ꝛ hoc in ſignum ꝓditio
nis: ſicut ꝛ Joab oſculatꝰ eſt amaſan: vt ha
betur ſecundi Regum. xx. Quicunqꝫ ergo
xp̄m oſculabitur videat qualiꝰ eū oſculetur
Jlle eī̄ qui nullū hʒ odium vel rācorem: ſʒ
ad deū ꝛ ꝓximū hʒ ſincerū amorē: oſculatur
eū cū matre. Jlle qui ad xpi paſſionē multa
reuerētia ꝛ deuotione ꝛ lachrymarū effuſio
ne afficiꝰ oſculatur eū cum ſymeone. Jlle q
prius erat deo inimicus. ꝛ in iſta quadrage
ſima eſt ſibi recōliatus: oſculatur eum cum
maria magdalena. Jlle qui hodie oſculatur
crucifixum ꝛ etiam cuʒ ipſo epulatur. ꝛ poſt
paſca reuertitur ad peccata oſculatur eum
cum iuda proditore. magna enim proditio
eſt hodie xpo oſculum dare ꝛ in paſca cum
ipſo comedere: ꝛ poſt de domo corporis ſui
xp̄m expellere: ꝛ inimicuʒ ſibi capitalem. i.
demonem in cor ſuum introducere. Tali-
bus poteſt dicere xp̄s quod dꝛ in pſ. Tu ve
ro homo vnanimis dux meus ꝛ notus meꝰ
qui ſimul mecum dulces cibos capiebas in
domo dei ambulauimꝰ cū cōſenſu. Ueniat
mors ſuꝑ illos: ꝛ deſcēdāt in īfernū viuētes

De paſſione domini. Sermo. xxv.

INſpice ꝛ fac ſcd̄m exē-
plar quod tibi in monte monſtra
tum eſt Exo. xxv. Xp̄s eſt tanqꝫ li
ber exemplaris ad cuius exemplar totaʒ vi
tam noſtram deducere debemus ꝛ ipaʒ cor
rigere. Eccleſia quoqꝫ officia ſua ꝛ obſeruā
tias ſuas ab iſto libro extraxit. maxime aūt
in hac die eccleſia in officio multa myſteria
facit que ab iſto libro exēplauit. Et ideo ad-
ducitur ſupradictum verbum dei patris ec
cleſiam alloquentis ꝛ dicētis. Inſpice ꝛ fac
ſm exemplar quod tibi in monte monſtra-
tum eſt. Uideamus ergo que ſunt illa my-
ſteria que hodie eccleſia facit: ꝛ que ex iſto li
bro exemplauit. Primum eſt ꝙ altaria ſunt
denudata. Altare quidem eſt xp̄s qui hodie
ſuis veſtibus fuit denudatus. Habebat eī̄
xp̄s tria genera veſtimentorum. Primo ha-
bebat veſtes materiales quas ferebat ſi-
cut alii homines iſtis fuit denudatus pſ.
Diuiſerunt ſibi veſtimenta mea. Habebat
aūt aliud veſtimentuʒ. ſ. corpus proprium.
iſto veſtimento anima xpi hodie fuit expo-
liata ꝛ corpore ſuo denudata. Jo. xix. Incli-
nato capite tradidit ſpiritum. Habebat au
tem veſtes ſpūales. i. ipſos apl̄os q̄ xp̄m q̄-
dāmodo veſtiebant ꝛ ornabāt Eſa. xlix. Ui-
uo ego dicit dn̄s: qꝛ his oibꝰ velut ornamē-
to veſtieris. Iſtis veſtibus fuit poſt denuda
tus: qꝛ ab omnibus apoſtolis fuit derelictꝰ
Scd̄m myſterium eſt ꝙ eccleſia tribus die-
bus morteʒ xpi plangit ꝛ tenebras facit ad
innuēdum ꝙ ſol tribus horis tenebris ſe in
duit ꝛ mortē xpi planxit: vel ad innuendū ꝙ
triplex creatura mortem xpi defleuit: ſicut
pure corporalis: vtpote terra q̄ contremuit
et ſol q̄ obſcuratus fuit: ꝛ pure ſpūalis ſicut
āgelus. Eſa. xxxiii. Angeli pacis amare fle
bant. ꝛ compoſita ſicut apl̄i ꝛ ſcē mulieres
vel ideo etiam: qꝛ tribus diebus iacuit mor
tuus. Tertium eſt ꝙ campane hodie ſilue
rūt. Xp̄s eī̄ habebat duodecim cāpanas. i.
duodeci apl̄os: quarū vna penitꝰ fracta fu-
it: ſcʒ iudas: ꝛ remāſerūt vndecim iter quas

erat vna ceteris groſſior.ſ. Petr⁹ qui ſemel
tam alte ſonuit ꝙ ſonus eius ſuper ãgelos
aſcendit quando dixit Mathei.xvi. Tu es
xp̄us filius dei viui. Iſta campana hodie ſo
num ſuum pdidit quãdo xp̄m negauit. Si-
militer ceteri apoſtoli hodie ſonũ ſuum per
diderunt qñ xp̄m reliquerunt. Alia campa
na fuit xp̄us que in vita nõ ceſſauit ſonare.
id eſt predicare. tandem eleuata eſt in cam
panile crucis ꝛ ibi ſonum dedit pie conque
ſtionis in auribus patris cum dixit. Math.
xxvij. Deus meus deus me⁹ vt quid dereli-
quiſti me. Dedit ſonum magni amoris cum
dixit. Joh.xix. Ecce fili⁹ tuus. Dedit ſonuꝫ
magni doloris in auribus humani generis
cum dixit. Treñ.i. O vos om̄s q̄ tranſitis p
viam attendite ꝛ videte ſi eſt dolor ſimilis
ſicut dolor meus. Et iſta cãpana intm̄ ſonu
it ꝙ rauca facta fuit. pſ̄. Laboraui clamãs
rauce facte ſunt fauces mee. Tandem iſta
campana fuit fracta: ꝛ etiam in quinqꝫ par
tibus fuit pforata. Et tunc oĩno ſiluit et ſo-
num ſuũ amiſit. Alia vero cãpana fuit bea-
ta virgo maria que tam dulciter ſonuit ꝙ
filius dei ad eius ſonũ de celo venit quãdo
ipa dixit. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſcḿ v̄bũ
tuum. Dulciter ſonuit ꝙ Johãnes ad eius
ſonum in vtero tripudiauit. Iſta campana
ferro doloris hodie perforata eſt. et ideo ſo-
nuꝫ pdidit. Luc.ij. Tuam ipſius aiam per
tranſibit gladius. Alia cãpana fuit vniuer
ſitas creaturaꝝ que dat triplicem ſonũ. q̄a
predicat dei potentiã ex ſua magnitudine.
dei ſapiam ex ſuo ordine. dei bonitatem ex
ſua vtilitate. Iſta campana hodie intm̄ ſilu
it ꝙ tota cõfixa fuit. Leo papa. Ad hoc pec-
catum expauit ꝛ epalluit tota machina mũ
dialis ꝛ fere in ãtiquuꝫ chaos redacta ſunt
vniuerſa. Unde philoſophi videntes ecly-
pſim ſolis contra naturam fieri dixerũt ꝙ
ordo nature peruertitur aut elementa men
tiuntur: aut deus nature patitur ꝛ elemẽta
ſibi cõpatiuntnr. Quartum eſt ꝙ hodie ta-
bule pcutiuntur. Illa autem percuſſio tabu
le rep̄ſentat clamorem crucis que clamat hu
deorum maliciam ꝛ xp̄i innocẽtiã. Secũdo
rep̄ſentat clamorem ſanguinis q̄ clamat ꝓ
nobis ꝛ cõtra nos. Nã clamat ꝓ nobis pe-
tens miam. vñ apoſtolus ad Heb.xij. Acceſ
ſiſtis ad ſanguis aſperſionẽ melius loquẽ-
tem ꝙ̄ abel. Clamat auteꝫ cõtra terrenos.
Job.xvi. Terra ne operias ſanguinẽ meuꝫ
neqꝫ inueniat in te locũ latendi clamor me
us. Latet em̄ ſanguis xp̄i in eorũ memoria
q2 nullã recordationẽ facit in eoꝝ volunta-
te: q2 nullam deuotionem. Tertio ſonus ta
bule rep̄ſentat cõfuſum ſonũ qui fit in infer
no. Si quidẽ quãdo dñs noſter ieſus xp̄us
clauſtra infernalia cõfringebat. vnde dr in
pſ̄. Qui cõtriuit portas ereas ꝛ vectes fer-
reos confregit. Angeli valẽter clamabant.
Tollite portas p̄ncipes veſtras. Sancti pa
tres iubilabant dãnati ibi relinquebantur
flebant demones vlulabant. ꝛ ſic cõmixtus
erat ſonus gaudentium ꝛ ſonus flentium.ſ.
Eſdre.iij. Nõ poterat quiſq̄ꝫ cognoſcere vo
cẽ clamoris letantiũ. ꝛ vocẽ flet⁹ ppl'i. Quar
to ſonus tabule rep̄ſentat ſtrepitũ armorũ
quem fecerunt iudei in capiẽdo xp̄m cũ gla-
dijs armis fuſtibus ꝛ laternis. Quito ſon⁹
tabule fit ad excitandũ triſticiam ꝛ meroreꝫ
Hodie q̄dẽ eccleſia tacet omẽs ſonos leticie
ſonos leticie ꝛ facit ſonos triſtitie. naꝫ tacet
ſonum cãpane ꝛ facit ſonum tabule tacet le
ctiones ꝛ facit lamentationes: tacet cãtus
letitie ꝛ dicit cãtus meroris ꝛ triſticie. Quin
tum eſt ꝙ paſſiones aliorum ſanctorum ce-
lebramus cum gaudio paſſionẽ domini agi
mus cum lamentatione cuius ratio eſt: q2
alij paſſi ſunt propter ſe: ſcꝫ vt gloriam acq-
rant quam non habebant: ſed xp̄s propter
peccata noſtra delẽda. Alia ratio eſt: q2 ho
die fleuit terra quãdo cõtremuit. Fleuit ſol
quãdo obſcuratus eſt. Fleuerũt ſancte mu-
lieres. Lu.xxij. Filie ſyon nolite flere ſuper
me. Fleuerũt apoſtoli. vnde cantatur. Tri-
ſtes erãt apoſtoli de nece ſui domini. Fleuit
petrus. Mat.xxvi. Egreſſus foras fleuit a-
mare. Fleuit beata virgo: doloris gladio p-
forata. Fleuit xp̄s. Mat.xxvi. Triſtis eſt ani
ma mea vſqꝫ ad mortem. Fleuerunt angeli
Eſa.xxxiij. Angeli pacis amare flebant: fle-
uiſſet ſi poſſibile fuiſſet deus pater videns
filium ſuum tam ignominioſe tractari. in-
ter ergo tot flentes nullus debet gaudere.
Sextum eſt ꝙ miſſa hodierna nõ habet p̄n
cipium neqꝫ finem: q2 nec introitus nec be-
nedicamus dicitur nec finitur ad innuẽdũ
ꝙ ille qui eſt pricipiũ ꝛ finis a nobis receſſit
Ille etiam qui eſt in tribulatione non indi-
get benedictione ſꝫ cõpaſſione. ꝛ ideo nõ dr
benedicamus domino. Nõ habet etiaꝫ iſta
miſſa mediũ: q2 ſacra hoſtia hodie eſt abla
ta. Septimum eſt ꝙ circa cruceꝫ ter genua
flectimus vt illũ honoremus qui fuit ter ꝓ
nobis illuſus: ſcꝫ ab herode q̄ veſte alba euꝫ
induit a militibus qui ipſum ſpinis coronã
uerunt: ꝛ a iudeis qui ſibi in cruce exiſtenti
inſultauerunt. Facimus ꝛ circa crucem of-
ficium in lingua greca ꝛ latina: ꝛ iſte due lin
gue ipſum cõfitentur ꝛ adorãt. Lingua aũt
hebraica, ibi ſilet: q2 ipm nõ cõfitet. Octauũ

eſt ꝙ ante crucem totaliter in terram nos
proſtramus ⁊ poſtea oſculamur. ipſe enim
ſe propter nos ꝓſtrauit vſꝗ ad terre ſuſcep
tionem. Phili. ij. Semetipm exinaniuit for
mam ſerui accipiens vſꝗ ad terre habita-
tionem. Baruch. iij. Poſt hec in terra viſus
eſt ⁊ cū hoibus conuerſatus eſt. vſꝗ ad ter
re intima per mortis deiectionē. Jere. xlvi.
Fortis impegit fortē ⁊ ambo corruerūt pa-
riter. vſꝗ ad terre penetrationem. Eccleſi.
xxiiij. Penetrabo inferiores partes terre et
inſpiciā oīs dormiētes. ⁊ illumiabo oīs
ſperātes in dño. Nonum eſt ꝙ eccleſia ho-
die pro oibus orat. Cuiꝰ ratio eſt ꝙ xp̄s ho
die fuit valde pius in parcēdo qn̄ dixit. Lu
ce. xxiij. Pater dimitte illis qꝛ neſciūt quid
faciunt. Fuit valde liberalis in largiēdo: qꝛ
ad modicam petitionē dedit latroni regnū
celorum. Fuit valde largus in redimendo:
qꝛ nō guttam: ſed totū ſanguinē ſuum effu-
dit. ⁊ dedit ꝓ noſtra redēptione. pſ. Apud
dñz miſericordia ⁊ copioſa ⁊c. Jdeo eccleſia
ad ſimilitudinē xp̄i eſt liberalis hodie i orā
do ⁊ multum pia in parcēdo. Decimū eſt ꝙ
hodie fideles eccleſias ⁊ altaria ſctoꝝ viſi
tare cōſueuerūt. Cuiꝰ triplex eſt ratio. Pria
eſt qꝛ talis viſitatio repn̄tat viſitationē apo-
ſtolorum ⁊ ſanctaꝝ mulierū. qꝛ crebre ſepul
chrum viſitabant. Scda ratio eſt. qꝛ hodie
xp̄s oēs ſanctos qui fuerūt a principio mū
di vſꝗ tūc pſentialiter viſitabat. ⁊ ad lymbū
deſcēdit. Luc. i. Uiſitauit nos oriens ex al-
to. Tertia rō eſt qꝛ hodie ſcti debēt eſſe val
de liberales. qꝛ hodie de carcere erāt libera
ti ⁊ in celeſte imperiū ſublimati. Si quis de
carcere liberaret ⁊ ad imperiuz ſublimaret
ille diem illū multū dilegeret ⁊ illa die mul-
tum liberalis eſſet. Merito ergo hodie fide
les ſctos viſitāt. vt ab ipis de carcere libera
tis ⁊ ad imperiū ſublimatis beneficiuz ob-
tinere valeant. Quod nobis preſtare digne
tur ⁊c.

¶ Ipſo die paſche. Sermo. xxvi.

i Eſum queritis nazare
num crucifixū ſurrexit. nō eſt h.
Mar. vl. Nos videmus in natu
ralibus ꝙ deꝰ valde mirabilia opa fecit ſm
ſuam potentiā ⁊ ordinauit ea ſm ſuaz ſapi
entiam ⁊ cōſeruat ea ſm ſuā clementiaz. Et
ideo ait ꝓpheta in pſ. Mirabilis deus in
oibus opibus ſuis. Naz videmꝰ ꝙ arbores
et plāte creſcūt de terra: vireſcūt floreſcunt.
fructificāt: matureſcūt: ⁊ fructꝰ maturi col-
ligūtur. ⁊ de fructibꝰ viuit natura fragilis ⁊
tpe ſuo arbores areſcūt tanꝗ nō ſit vita in
eis. ⁊ tamen iterum ſuo tpe reflorent. ita ꝙ
oīs oculus eas inſpiciēs letat. Sed ꝑ quem
modū illud fit certe ignoramꝰ. ſoli creatori
cōſtat qui hz eas creare ⁊ totum celū guber
nare. Jta ſpūaliter nota hoiem ſm Math.
Arbor bona fructꝰ bonos facit. Et in arbo
re naturali iſta ſupradicta videmꝰ ꝙ egredi
tur de terra occulte. vireſcit. frondeſcit: ger
minat fructificat. areſcit ad tp̄s ⁊ floreſcit.
Jta humana natura naſcit de terra nutrit
de terra. in pueritia vireſcit. in adoleſcētia
frondeſcit in fortitudine germinat. in ope
fructificat in ſenectute marceſcit ⁊ areſcit.
quia cadūt folia et rami. ſ. quando vires de
ficiunt. ⁊ homo caligatur in oculis. ⁊ in ſta-
tura curuatur. ⁊ ad tēpus morit. Et poſtea
iterum refloret in ipo die iudicij reſurgēdo
Et iſta ꝓbat Job. xiiij. dicens. Lignum ha-
bet ſpem ſi preciſum fuerit rurſum vireſcit
Jta homo ſimiliter. ꝙ nulli ſit dubiū d hoc
ideo xp̄us deus ⁊ homo in natura humana
voluit naſci de virgine. floruit in fortitudie
fructum feſcit in bona opatione. mortuus
eſt in crucifixione. ſepultus i ſepulchro ma
nifeſta viſione: qꝛ multi hoc viderūt. Sed
modo refloruit in reſurrectione: ideo de eo
ait ꝓpheta. Refloruit caro mea: quomodo
autē hoc factū ſit patet in euangelio ſm ꝙ
marcus deſcribit qui omia manifeſte ocu-
lis ſuis vidit dicens. Maria magdalena et
maria Jacobi ⁊ maria ſalome emerunt aro
mata vt venientes vngerent Jeſuz. Maria
magdalena fuit illa cui dixit dñs in vigilia
palmarum dimiſſa ſunt ei peccata multa:
quoniam dilexit multum: ⁊ maria iacobi et
maria ſalome fuerunt ſorores virginis ma
rie ⁊ valde mane vna ſabbatoꝝ: id eſt vna
die tranſacto ſabbato in qua ſabbatum ce-
lebrabant. veniunt igitur ad monumentū
dum ſol incepit oriri. et dicebant adinuicē.
Quis reuoluet nobis lapidem d monumē-
to qui erat magnus valde: et ſtatim ange-
lus domini reuoluebat lapidem de monu-
mento: et ſedebat ſuper lapidez ⁊ dixit. No
lite timere. Et introeuntes in monumentū
viderunt angelum in ſpecie iuuenis ſeden
tem in dextris coopertum ſtola candida et
timuerunt. Qui iterum dixit illis. Nolite
expaueſcere Jeſum queritis nazarenū cru
cifixum ſurrexit non eſt hic. Ecce locus vbi
poſuerunt eum. Sed ite dicite diſcipulis
eius et petro ſpecialiter qui nimis triſtis ē:
eo ꝙ negauerit chriſtum: quia ſurrexit ⁊ pre
cedet vos in galileam. id eſt patriam cele-
ſtem et ibi eum videbitis facie ad faciem ſi
cut in cena predixit vobis: exiui a patre ⁊ ve

ni in mundum. ⁊ iterum relinquo mũdum
et vado ad patrem. ⁊ ibi me videbitis i ma
nifeſto. ergo quo ad thema. Jeſum queritis
nazarenum. ⁊c. In his verbis angelus tria
facit Primo tangit paſſiõis chriſti ignomi-
niam vt charitate inflammemur. cuz dixit:
Jeſuz q̄ritis nazarenũ crucifixũ. q. d. pro no
bis crucifixum. ideo merito debemus cuz di
ligere ⁊ querere. Secũdo aſtruit reſurrectõ
nis gloriam vt ſpe ſubleuemur. cum dixit.
ſurrexit nõ eſt hic. quaſi. d. iam glorificatus
eſt. ⁊ ideo ſuper terram querendus non eſt.
Tertio ſubdit probationis materiaz vt in
fide ſolidemur cum dixit. ecce locus vbi ⁊c.
Nota ꝙ xp̄s ſurrexit quattuor modis ⁊ hoc
quattuor de cauſis. Primo apparẽter pro-
pter triſtium cõſolationem. Secũdo poten
tenter ꝓpter fidei cõfirmatiõez. Tertio na
turaliter ꝓpter nature renouationẽ. Quar
to figuraliter ꝓpter future reſurrectionis
oſtenſionem. Primo xp̄s ſurrexit apparen
ter ꝓpter triſtium cõſolationem. Nam ho-
dierna die apparuit diſcipulis ſuis et dile-
ctis ſuis amicis ſex vicib⁹. Prima vice ma-
rie virgini. ⁊ hoc nõ ſcribũt euãgeliſte. q2 il-
lud qđ poteſt dubitari hoc ſcribũt. ⁊ in illo
nullus debz dubitare q̄n primo app̄uit vir-
gini marie. q2 xp̄us dixit honora patrem ⁊
matrem. ⁊ illud ſemp̄ impleuit. ⁊ ideo ma-
ria nõ queſiuit ip̄m cum aliis tribus mari-
is in ſepulchro. ⁊ hoc etiam ꝓpter nimiam
debilitatem corporis ⁊ ꝓpter triſticiã quã
habuit. Etiam dicũt aliqui doctores ꝙ iſte
gutte ſanguinee ſup̄ veſtimenta eius effuſe
ſub cruce, clarificabãtur in reſurretione. et
ſic ip̄a hodie gauiſa eſt. Sc̄da vice app̄uit
marie magda. nam q̄n ille tres marie vene
runt ad ſepulchrũ qđ fuit in orto extra ciui
tatem ⁊ nõ inuenerũt corpus ſed angeluz in
dextris in ſtola candida. ⁊ dixit eis. quẽ que
ritis ſurrexit nõ eſt hic. ite dicite diſcipulis
et cum irent ⁊ diſcipulis dicere voluerunt.
Maria mag. reuerſa eſt ſola ad monumẽtũ
Tunc duos angelos vidit. vnũ ad caput et
aliũ ad pedes ⁊ dicũt mulier q̄d ploras. ⁊ cũ
hec retro ſpexit vidit dn̄m a longe ſtantem
in orto ⁊ putabat ip̄m ortulanũ dicens. Si
ſuſtuliſti dn̄m meũ dicito mihi vbi poſuiſti
eum vt ip̄m tollam. Rñdit dn̄s. Maria. ⁊ in
hoc verbo cognouit eum. ⁊ ſtatim ſurrexit
et cecidit ad pedes eius vt oſcularet. et ait
dn̄s. Noli me tangere: q2 queris dubitãdo.
et ſic app̄uit ſc̄da vice. Tertia vice trib⁹ ma
riis ſimul. Nam cuz maria mag. vidit dn̄m
gauiſa eſt. ⁊ ſtatim iuit ad alias marias: ſcz
ſalome ⁊ iacobi vt eis diceret. Tunc ſimul
iſte tres ibant ad diſcipulos. ⁊ in via appa-
ruit eis chriſtus ⁊ dixit auete. ⁊ oſculabant
pedes eius. tunc p̄miſit eas ſe tãgere: quia
credebant ip̄m ſurrexiſſe. ⁊ dixit. Ite dicite
fratribus meis quia ſurrexi a mortuis: ⁊ ſic
apparuit tertia vice. Quarta vice apparuit
Petro ſoli. Nam quãdo ip̄e tres Marie eis
dixerunt. tunc duo diſcipuli ad monumen-
tum ſtatim cucurrerunt ſcz Petrus ⁊ Johã
nes. Unde Lucas. Cucurrerunt duo ſimul
et Johannes fuit iuuenis ⁊ precucurrit ci-
tius Petro qui fuit ſenior. ⁊ Johannes ve-
nit prior ad monumentum ⁊ introſpexit.
Sed cũ petrus venit ſtatim introiuit ſepul
chrum ⁊ inuenit lintheum vel ſindonẽ mũ
dum in quo fuit corpus xp̄i inuolutum ⁊ ſu-
darium quod habuit in facie. ⁊ ſic iohãnes
et petrus receſſerunt ⁊ eũ nõ inuenerũt. Cũ
autem petrus iuit ad ſecretum locũ in orto
vt fieret apparuit ei xp̄s vt nõ deſperaret:
ſed vt cõſolaretur. Luc. vl. Surrexit dn̄s, ve
re ⁊ apparuit ſymoni petro. ⁊ ſic quarta vi-
ce apparuit. Quinta vice app̄uit illis duob⁹
diſcipulis hora veſpertina eũtib⁹ i emaus
de hieruſalem. ſicut craſtina die tenet euan
gelium. Hic narrat euangelium hoc ⁊ cras
predicabit quod hodie eſt factum: et ſic ap
paruit quinta vice. Sexta vice apparuit ho
die omibus apoſtolis ſimul in domo vbi ce
nam fecerunt ⁊ ibi ꝓpter metum iudeoruz
mãſerunt ⁊ oſtium clauſerunt. ⁊ clauſis ia-
nuis ad eos intrauit dicens. Pax vobis: no
lite timere ego ſum. Et hec apparitio fc̄ta
fuit de ſero hodierna die. Et ideo patet ꝙ
chriſtus ſurrexit apparenter propter triſtiũ
conſolationem. Sc̄do chriſtus ſurrexit po-
tenter propter fidei confirmationem. quis
enim vnq̄z ex mortuis potuit ſeip̄m reſuſci
tare certe nullus. ſed chriſtus ꝓpria poten
tia ſeip̄m reſuſcitauit. Math. vl. Data ẽ mi-
hi omis poteſtas in celo ⁊ in terra. ⁊ Joh. x.
Poteſtatem habeo ponendi animã meam
et iterum ſumendi eam per reſurrectionẽ.
Legim⁹ enim. iiii. Reg. iiii. ꝙ Helyſeus ſu-
ſcitauit puerum mortuum. ⁊ hoc non fecit
propria potentia ſed diuina. quia orauit et
ſe ſuper puerum poſuit vt carnem caleface
ret. et ſic ipſum reſuſcitauit. Etiam legim⁹
in eodem libro ꝙ oſſa Helizei prophete fue
runt tranſlata in alium locum. ⁊ tetigerunt
oſſa alterius mortui. et ſurrexit. et hoc
virtute et poteſtate diuina vt iudeos icredu
los i fide reſurrectiõis cõfirmaret. ⁊ ſic xp̄s
hodie reſurgere voluit poteſtate ⁊ v̄tute ꝓ
p̄ria vt nos incredulos cõfirmaret. vt pz in
euangelio ꝙ propria poteſtate ſurrexit. Nã

feria ſexta quando erat ſepultus dixerunt
iudei ad Pylatum Domine iube ſepulchꝛũ
cuſtodiri ne ſeductoꝛ ille nos ſeducat. ⁊ ne
diſcipuli furentur eiꝰ corpus ⁊ dicant ſurre
xit a mortuis. tũc Pylatus fecit ſignare ſe-
pulchꝛum cũ ſigillo ad iũcturas lapidum.
et appreciauerũt quattuoꝛ foꝛtes armatos
vt tres noctes ac tres dies deberẽt cuſtodi-
re ſepulchꝛ. qꝛ dixit xp̃us. Tertia die reſur
gam. ſed in nocte iſta quãdo xp̃us ſurrexit
factus eſt terremotus magnꝰ: qꝛ cuſtodes
facti ſunt velut moꝛtui ⁊ fugerũt. ⁊ xp̃s ſur-
rexit clauſo tumulo ſine fractione ſigilli. et
dixerunt mulieres. Quis reuoluet nobis la
pidem: et ideo ſurrexit potẽter ꝓpꝛia virtu
te. de hoc quidam ſacerdos hodie dubitan
do quõ xp̃s poſſet reſurgere clauſo tumulo
cogitauit. Tunc cingulum quo erat precin
ctus iacuit ante eum clauſum ſicut habuit
circa coꝛpus: et audiuit vocem ſic dicentem
Sicut chꝛiſtus clauſo exiuit vtero virginis
et cingulum in conſpectu tuo. ſic xp̃us exi-
uit clauſo tumulo. ⁊ ergo xp̃us ſurrexit po-
tenter ꝓpter fidei cõfirmationem. Tertio
xp̃us ſurrexit naturaliter ꝓpter nature re-
nouationem. Nam ſicut natura dedit feni-
ci qui ſe renouat moꝛiendo ⁊ reſurgit iterũ
volando vt dicit Iſido. de naturis rerum ꝙ
quando fenix tricentoꝛum vel quadringen
toꝛum annoꝛum eſt vnica auis nõ habens
ſocium. ſicut alie aues ꝙ poſſet ſibi filios ꝓ
creare: ſed ſolus volat i montibus armenie
et in montibus libani ⁊ cũ ſenſerit ſe anno-
ſum docet ipm natura ꝙ volat ⁊ querit ra-
mos de nobilibus arboꝛibꝰ ⁊ facit in altioꝛi
monte in cacumine montis nidum ⁊ volat
ad caloꝛem ſolis ⁊ laboꝛat in volando do-
nec vlterius volare non poteſt: ⁊ cum impe-
tu querit nidum qui nidus tunc accenditur
per caloꝛem ſolis ⁊ ſe cõburit in nido. et de
cinere illiꝰ auicule tertia die alia auis rena
ſcitur ⁊ iterum volat. Ita xp̃us voluit inno
uare humanã naturam antiquã per pecca-
ta pꝛimoꝛum parentuz in nido ſancte crucis
ꝓpꝛia voluntate coꝛpus in igne diuine cha
ritatis moꝛi. ⁊ tertia die renouare reſurgẽ
do. item legimus in Exo. ꝙ moyſes ex iuſſu
dñi poſuit tredecim virgulas in templuz et
nulla inter eas refloꝛuit niſi tredecima que
fuit virga Aaron. Ita moꝛaliter deus crea-
uit tredecim naturas rerum. ſ. nouem cho-
ros angeloꝛuz. Poſt has decima natura fu
it perfectoꝛum animalium que fuerũt crea
ta ante hominem. poſt animalia creauit pi
ſces. poſt piſces reptilia ⁊ volatilia quaruz
naturaruz tredecima fuit humana natura
que ideo vltimo fuit creata. quia nulla illa
rum niſi humana natura debuit renouari.
ſcʒ per reſurrectionem: ⁊ ideo xp̃us voluit
pꝛimus eſſe. qui renouaret humanaz naturã
⁊ clarificaret eam ſicut virga Aaron arida
preciſa. ⁊ in aridam terram poſita refloꝛuit.
frondu it. ⁊ fructum fecit: quia pꝛotulit ami-
gdalas pulchꝛioꝛes ꝙ̃ ante preciſionez ha-
buit ⁊ ſic patet ꝙ xp̃us hodie ſurrexit pꝛo-
pter nature renouationem. Quarto xp̃us
ſurrexit figuraliter pꝛopter future reſurre-
ctionis oſtenſionem. nam multi ſunt ⁊ fue-
runt ante xp̃m qui credere noluerunt ꝙ ho
mo incineratus poſſet reſurgere. ⁊ ideo le-
gimus Ezech. xxxvij. Quando ꝓpheta eze-
chiel predicauit futuram reſurrectionez iu-
deis ipſi credere noluerunt. Et ideo domi-
nus oſtẽdit ꝓphete cãpũ magnũ plenũ oſſi
bus aridis. ⁊ dixit dominus ad pꝛophetaz
videns oſſa iſtoꝛum moꝛtuoꝛum hominuz.
reſpõdit. video dñe ⁊ dixit. Dicet ṽbo meo
vt reſurgant. ⁊ ſtatiz dixit pꝛopheta oſſa ari
da audite verbum dñi. ⁊ ſtatim acceſſerunt
in ictu oculi iunctura ad iuncturaz. ⁊ vnum
quodqꝫ ad locum ſuuz ⁊ ſteterunt ſuper pe-
des ⁊ cutes ⁊ neruí aſcenderũt: ⁊ adhuc nõ
hẽbãt vitã. Et dixit dñs voca q̃tuoꝛ vẽtos ⁊
q̃ttuoꝛ partibꝰ mũdi: ⁊ adducãt ſpm̃ vite. Et
ait pꝛopheta. Venit ventus oriens occidẽs
ſeptemtrionalis: ⁊ meridionalis: ⁊ inſuffla
te oſſa iſta vt reuiuiſcãt. ⁊ ſtatim omnes vi
xerunt. ⁊ erat exercitus magnus valde. Et
ait dñs. Sic ego dñs qui creaui vos de ni-
hilo renouabo vos de ſepulchꝛis veſtris.
Moꝛaliter hec viſio manifeſte oſtẽdit reſur
rectionẽ futurã. Nam per oſſa que iacuerũt
in campo notãtur omnia humana coꝛpa q̃
iacent in cinere ſuper vniuerſam terram
ſpiritibus pꝛiuata: ⁊ cum venerit dies iſta:
in qua refloꝛebunt omnia xp̃s qui hodie ſur
rexit veniet cui pater omnia dedit in manꝰ
ſuas ⁊ ei omnia obedient: nam mare dabit
ſuos moꝛtuos: t̃ra moꝛtuos ſuos: iſfernꝰ moꝛ
tuos ſuos: ⁊ adherebũt oſſa ad oſſa: ⁊ vnum
quodqꝫ redibit ad ꝓpꝛia ⁊ coopietur carne pꝛi
ſtina: ⁊ quilibet in carne ſua videbit ſaluato
rem. vnde Iob. xix Et in carne mea videbo
deum ſaluatoꝛem meũ. ⁊ ideo xp̃s voluit ho
die reſurgere vt vnuſquiſqꝫ preparet ſe ad
futuram reſurrectionẽ. Rogemus ergo ⁊c.

¶ Feria ſecunda poſt paſcha Sermone. xxvij.

Vi ſolus peregrinus
⁊c. Lu. xl. Nota ꝙ ſicut vide

mus quando aliquis in aliena domo extra
patriã naſceret̃: in aliena patria cõuerſaret̃
⁊ in alieno domo nutriretur: ⁊ in aliena ciui
tate moꝛeretur: in alieno ſepulchꝛo ſepelire
tur. verus eſſet peregrinus. Ita xp̃s ꝓpter
nos ⁊ ꝓpter noſtrã ſalutẽ dereliquit patriã
celeſtis gloꝛie: vt ipſe ait Iere. xij. Reliquit
domum meã ⁊ hereditatem meam propter
te: ⁊ in hoc mundo tanq̃ in aliena domo fu
it natus. ſ. in pegrinatiõe Marie: qꝛ iuit de
nazareth in bethleẽ. Item in aliena patria
conuerſatus: nã Maria cũ puero ieſu pere
grinata eſt in egyptũ: ⁊ ibi erat ſeptem an-
nis in peregrinatõe. In aliena ciuitate moꝛ
tuꝰ: ſcʒ hieruſalẽ quã elegit paſſiõi. In alie-
no ſepulchꝛo fuit ſepultꝰ: qꝛ Ioſeph ab ari
mathia ſepeliuit eum in ſuo ſepulchꝛo, qꝺ
exciderat in petra in quo nõdũ quiſq̃ poſi-
tus fuerat. bene ergo poterãt iſti duo diſci-
puli dicere verbum preallegatuʒ: Tu ſolus
peregrinus ⁊c. Quõ illud accidit pʒ in euan
gelio. Duo ex diſcipulis ieſu de ſeptuaginta
ſcʒ cleophas ⁊ lucas ibant ipſa die reſurre-
ctionis dñi: videlʒ heri in caſtelluʒ nomine
emaus qꝺ erat a hieruſalẽ in ſpacio ſtadio-
rum. lx. hoc eſt alterũ dimidiuʒ miliare de
noſtris: qꝛ erat quidaʒ gygas noĩe Hercu-
les. ⁊ quãdo ille ibat tranſibat vno anheli-
tu. lx. paſſus ⁊ ibi ſtabat. Et ideo iſta loca di
cebãtur ſtadia. ⁊ iſti duo diſcipuli loqueban
tur adinuiceʒ de hijs oĩbus que acciderant
in hieruſalem: ⁊ cũ loq̃rentur ⁊ vnus alium
quereret: tũc xp̃s in ſpecie peregrini appꝛo
pinquabat eis ⁊ ibat cũ illis: ⁊ oculi eorũ te
nebant̃ ne eũ agnoſcerẽt: ⁊ ait ad illos. Qui
ſunt hij ſermones quos cõfertis adinuiceʒ
ãbulantes ⁊ eſtis triſtes. Et rñdit cleophas
Tu ſolus pegrinus es in hieruſalẽ ⁊ nõ co-
gnouiſti que facta ſunt in illa hijs diebus.
Quibus ipſe dixit: que. Et dixerunt de ieſu
nazareno qui fuit vir ꝓpheta potẽs in oꝑe
⁊ ſermone corã deo ⁊ omni populo. Et quõ
tradiderũt eũ ſummi ſacerdotes ⁊ pꝛĩcipes
noſtri in dãnationẽ moꝛtis ⁊ crucifixerũt eũ
Nos aũt ſperabamꝰ: qꝛ ipſe erat redẽpturꝰ
iſrael. Et nũc ſuꝑ hec oĩa hodie eſt dies ter
tia vt facta ſunt hec. Sed ⁊ mulieres q̃daʒ
ex noſtris terruerũt nos qui ante luceʒ fue-
runt ad monumẽtũ ⁊ nõ inuẽto coꝛpoꝛe eiꝰ
venerunt dicentes ſe etiam viſionem ange
loꝛuʒ vidiſſe: qui dicunt eum viuere: ⁊ abie
runt quidam ex noſtris ad monumentum
⁊ ita inuenerunt ſicut mulieres dixerunt.
ipſum vero non inuenerũt. Et ipſe dixit ad
illos. O ſtulti ⁊ tardi coꝛde ad credendum
in omnibus que locuti ſunt prophete. Non
ne opoꝛtuit hec pati xp̃ʒ: ⁊ ſic intrare in glo
riam ſuã: ⁊ incipiẽs a Moyſe ⁊ prophetis in
terpꝛetabatur illis in oĩbus ſcripturis q̃ de
ip̃o erãt: ⁊ appꝛopiquabãt caſtello quo ibãt
at ipſe finxit ſe longius ire ⁊ coegerunt illũ
dicentes. Mane nobiſcũ dñe qm̃ aduеſpera
ſcit ⁊ inclinata eſt iam dies: ⁊ intrauit cũ il-
lis: ⁊ factũ eſt cum recumberet cũ illis acce
pit panẽ: ⁊ benedixit ⁊ fregit ⁊ poꝛrigebat il
lis, ⁊ ſtatim cognouerũt eũ in fractione pa-
nis: qꝛ fregit quaſi aliquis ſcinderet. ⁊ ſtati
euanuit ab oculis eorũ. Et dixerunt adinui
cem. Nonne coꝛ noſtrum ardens erat in no
bis cũ loqueretur nobis in via: ⁊ aꝑuit nob̃
ſcripturas. Et ſurgẽtes eadem hoꝛa ingreſ
ſi ſunt in hieruſalem et inuenerũt vndecim
congregatos: ⁊ eos qui cum ipſis erant di-
cẽtes ꝙ dñs ſurrexit vere ⁊ apparuit ſymo
ni petro: ⁊ narrabant que geſta erãt in via.
Et quõ cognouerũt euʒ in fractione panis.
Quo ad thema. Tu ſolus peregrinꝰ es ⁊c.
Nota ꝙ xp̃s eſt peregrinus factus ꝓ nobis
⁊ hoc ad quattuoꝛ. Pꝛimo quo ad veſtimen
tum. Secũdo quo ad periculũ. Tertio quo
ad viam. Quarto quo ad ſignũ. Pꝛimo pro
nobis xp̃s voluit eſſe peregrinus: ⁊ hoc quo
ad veſtimentum. Solẽt enim peregrini ha
bere veſtimenta ab alijs diſtincta filamina
vnde legitur pꝛimi Reg. ij. ꝙ Anna habuit
filium cui nomen ſamuel: cuius natiuitatẽ
angelus pꝛedixit: quem deo vouit: poſt hoc
fecit filio ſuo veſtimentuʒ qꝺ dicitur filami
na de albo panno: ⁊ duxit eum in ſilo: ⁊ pre
ſentauit eum in tabernaculũ. Ita vero Ma
ria ſuo dilecto filio xp̃o ieſu: cuius natiuita
tem angelus gabꝛiel pꝛedixit: fecit tunicaʒ
albam de puriſſima virginea carne aſſump
ta. Unde ipſe ait de ſe: ⁊ de alijs habentibꝰ
veſtimenta ſua munda. Apoca. iij. Ambula
bunt mecum in veſtimentis albis: qꝛ digni
ſunt: ſed illud veſtimentum album ſui ſan-
ctiſſimi coꝛpoꝛis factum eſt in peregrinati-
one pro nobis ſanguine rubꝛicatuʒ. Unde
angeli ad ipſum de peregrinatione venien
tem dixerunt. Quare rubꝛum eſt veſtimen-
tum tuum. Reſpõdit ſanguis aſperſus eſt
ſuper veſtimenta mea. Huius rubꝛi veſti-
menti legimus figuram. Gene. xxxvij. Pa-
triarcha Iacob habuit. xij. filios quoꝛum
vnus quem magis diligebat fuit apud pa-
trem: ⁊ alij fuerunt in valle ebꝛon: ⁊ in ſichi
mis paſcentes pecoꝛa. Faciebatq̃ pater fi-
lio ſuo tunicam filaminam: ⁊ miſit ipſum
de domo ad vallem dothaim vt viſitaret
frẽs. Uidẽtes frẽs tunicã exuerũt ſibi ⁊ la
cerauer̃t ⁊ in ſãguine miſcuer̃t ⁊ miſerũt patri

per mulierem que accepit tunicā laceratā in ſanguie intinctam ⁊ iuit ad patrē di. Uide ſi tunica filij tui ſit an nō. quā cum vidiſſet pater ait. Fera peſſima deuorauit filiū meū. Moraliter pater in diuinis habuit in domo ſua iuxta ſe dilectū filiū ſuū ieſū. Et habuit in deſerto hui⁹ peregrinatōnis plures filios qui paſcebāt pecora ſuoꝝ pctōꝝ. Miſit igitur filiū ſuū ⁊ fecit ſibi tunicā filamināam .i. humanā naturā de ꝟgine quē cū iudei videtes ieſū apprehēderūt ⁊ vendiderunt ꝑ triginta argēteis. ⁊ tunicā ſui corporis lacerauerunt cum flagellis ⁊ coronatione ita ꝙ totaliter fuit in ſanguie intincta. ⁊ dederūt mulieri ꝟgini marie. quā tunicam corporis accipiens maria ante crucē ingremiū ⁊ dicens. pater celeſtis. vide ſi tunica filij tui ſit an nō. quā cū pſpexit ait. Fera peſſima .i. genus iudeoꝝ deuorauit filiū meū ita miſerabiliter tractādo. Et iō pater vindicauit in eis ꝙ omnes fuerūt deſtructi ⁊ vēditi. Et ſic pꝫ ꝙ xp̄us factus eſt ꝑ nobis peregrinus q̄ntum ad veſtimentū. Secūdo dn̄s noſter fuit peregrinus ꝑ nobis in hoc mūdo q̄ntū ad periculū quod ſuſtinuit. Suſtinēt em̄ peregrini diuerſa ꝑicula. quādoq̄ a ſociis q̄ eos ꝓdunt. ita xp̄us a ꝓprio diſcipulo iuda traditus ⁊ vēditus fuit ꝑ triginta argēteis Unde iuit ad p̄ncipes ſacerdotum dicēs eis Quid vultis mihi dare ⁊ ego vobis eū tradam. At illi ꝓmiſerunt ſibi triginta denarios ⁊ ſpopondit. Itē ꝑegrini ſuſtinēt pericula ab hoſpitibus qui interdū eos occidunt Ita xp̄s a iudeis q̄ fuerunt hoſpites in hac peregrinatōe. zach. xiij. In his plagis plagatus ſum in domo eoꝝ qui diligebāt me. Itē ſuſtinent pericula a ſpoliatoribus. ita ꝑegrinus ꝑ nobis xp̄us fuit ſpoliatus ⁊ veſtibus denudatus. Unde ait Luce. xxiij. Milites q̄ crucifixerunt eū accepērūt veſtimenta ſua et diuiſerūt ea. Item ſuſtinēt peregrini pericula ab incurſionib⁹ ſiue infeſtationibus beſtiaꝝ: ⁊ ideo portāt baculos. ſic chriſtus a diabolis: ⁊ tn̄ eis reſiſtabat. Ita q̄lib; chriſtianus accipiat baculū ſancte crucis ꝑpter inſidias ſerpentū ⁊ beſtiaꝝ .i. demonū ⁊ malarum temptationū. Ita hodierna die peregrini multa ſuſtinēt: cum tn̄ pacē habere deberēt. Nam in antiqua lege ꝑegrinis dabatur pax. Uñ d̄ hoc hētur Joſue. ca. xi. vbi legim⁹ q̄n Joſue venit cū filijs iſrael ad terram ꝓmiſſionis vt gētiles cū ſuis poſſiderēt Uidētes gabaonite aliqui viri ꝑ pauerūt ſe ſicut ꝑegrini ⁊ accēperūt baculos ⁊ pilleos et induebāt veſtimēta lacerata ⁊ calciamēta fracta ⁊ in vaſculis accēperūt acetū ⁊ in burſis habebāt durū panē ⁊ antiquū et de nocte exiuerūt ⁊ de mane venerūt ad exercitum Joſue quaſi a lōge veniret quos ioſue interrogauit vñ venirēt. q̄ dixerūt. de remotis partibus ſum⁹ ꝑegrini. Cū ergo exiuim⁹ patriam noſtrā iſta veſtimenta fuerunt noua. ⁊ ſimiliter iſta calciamenta ⁊ iſte panis fuit nou⁹: ecce q̄ durus eſt. iſtud vinū in vaſculis fuit recēs: ecce factū eſt acetum Tūc ait ioſue ex quo eſtis ꝑegrini pacē habere debetis: ⁊ ſic ꝑcepit ꝙ nullus eos moleſtare deberet: ⁊ hoc fecerūt iudei ⁊ alij qui nihilomin⁹ fuerūt ſaraceni. Sed heu miſeri chriſtiani ſpoliant ꝑegrinos ⁊ decipiunt eos: ⁊ iſti iudei ⁊ gentiles ſupillos teſtimonium adducēt in die iudicij. Hebre. xi. Peregrini ⁊ hoſpites ſunt ſup terrā ne opprimas eos. Tertio xp̄s fuit ꝑegrin⁹ ꝑ nobis in hoc exilio quo ad vias. Peregrini nāq̄ libenter vadūt vias planas. ſed chriſt⁹ ſemꝑ aſcendit mōtes ⁊ deſcendit. Deſcendit nāq̄ ab alto monte in vallem miſerie. vñ ait in. pſ. A ſummo celo egreſſio eius. Itē aſcendit in altū montē oliueti baiulans ſibi crucem. Jo. xix. Itē fecit magnum deſcenſum: videlicet ad lymbū vbi captiuos liberauit. Item fecit magnum aſcenſum: q̄n ad celos aſcendit. vnde aplus. Ipſe aſcēdit ſup oēs celos vt adimpleret omnia. Quare ergo ſic aſcendit: ⁊ deſcendit: ⁊ per diuerſas huius mundi vias ambulauit. Certe ꝑpter nos vt nobis viam demōſtraret: q̄ꝛ ipſe ait. Ego ſum via veritas ⁊ vita via .ſ. non errans veritas non fallens ⁊ vita non terminans: et qui ſequit̄ me non errat. Sunt em̄ quattuor que peregrinis viam oſtendunt. Primū eſt ferri impreſſio: nam quando peregrini vadunt cum ferris baculorum faciunt fixuras in via. ⁊ ſic ſequentes recte vadāt. Ita xp̄us via recta fixuras habuit in corpore ſuorum vulnerum cum ferris infixas: quas q̄libet patiens in tribulatione ſequitur ꝑ viam rectam patientie que ducit ad patriam Secūdum quod oſtendit viam peregrinis eſt palmarum reflectio vel ramorum iuxta viam. Ita ſpinea corona nobis oſtendit viā rectam per humilitatem. Omnis ſuperbus caput ſuū erigens ⁊ coronās debet attendere coronam chriſti: ⁊ accipere humilitatem que eſt via recta. Tertium qđ oſtendit viā rectam peregrinis eſt lapidum congregatio: q̄ꝛ in vijs ad romā peregrini magnos aceruos lapidum ponunt iuxta rectam viā vt ſequentes viam ⁊ ignorantes ſequantur viam rectam. Ita quēlibet peregrinum ambulantē debet ducere xp̄i lapidatio pro iuſti

tia. vt patet in euāge. Qui igitur pſequitur
ꝑ iuſticia. inſpiciat lapidationem xp̄i vt te
neat viam iuſticie Sap. x. Juſtum deduxit
dominus ꝛc. Quartum quod oſtendit pere
grinis viaȝ eſt crucum erectio. Nam cruces
ſolent libēter erigi iuxta viam vt peregrini
non errent. Jta q̄libet fidelis xp̄ianus pere
grinus exiſtēs in hoc ſeculo debet ſibi inſpi
cere ꝛ aſſumere crucē penitētie. q̄ oſtendit
anime poſt hanc vitā viā celeſtis patrie. vñ
ait dñs. Mat. x. Qui non accipit crucē ſuaȝ
id eſt penitentiā ꝛ ſequitur me. ſ. ꝑ peniten
tiam. non eſt me dignus Et ſic ptȝ ꝙ xp̄us
eſt peregrinus factus ꝓpter nos in hoc exi
lio quo ad vias peregrini. Quarto xp̄us eſt
ꝓpter nos pegrinus. ꝛ hoc ꝓpter inſignia
que reportaūt ad patriā celeſtē. Uidemus
nāq̄ quādo peregrini redeunt ꝛ ſuā pegri-
nationem cōpleuerūt ſolent ſigna portare
ꝛ hoc ꝓpter tria. Primo vt hoīes ſigna vi-
dentes eis magis bonū faciāt. Jta xp̄s vo-
luit ſigna ſuaꝝ cicatricum in corpe reſerua
re vt deo patri oſtēdat. ꝛ ipm ad miam nob̄
faciendā valeat inclinare. vñ ad Heb. ix. Jn
troiuit ieſus in celū: vt appareat vultui pa
tris ꝑ nobis intercedendo. Scd̄o portāt ſi
gna quādo redeunt in ſignum cōpletionis
pegrinationis ſue. Jta xp̄s portauit ſigna
ad celum: vt omnes angeli viderēt comple
mentū redemptionis. vñ ait. xp̄us. Jo. xvij.
Pater op⁹ cōſumari qd̄ dediſti mihi. nūc au
tem clarifica filiū tuum. Tertio portāt pe-
regrini ſigna in reditu ad patriā vt ſecuri⁹
per viā incedant. Sic ergo quilibet noſtrū
ſequens verū peregrinū in via iuſticie. i via
humilitatis. in via patiētie. in via penitētie
i eportat aīa eius de hac vita ſignū ſaluatio
nis ꝛ ſecuritatis. Sicut eñ hoſtes timēt iſi-
gnum ꝛ fugiunt. ita diaboli fugiūt. ꝛ homo
ducatu angeli ſecure vadit. Ueruȝ pctōres
xp̄m non ſequentes. ſed peregrinos opp̄mē
tes dicunt tūc in egreſſu aīe: ꝛ in die iudicij
iſtud quod ſcriptum eſt de eis in pſ. Signa
noſtra non vidimus ꝛc. ꝛ illud Sapiē. v. A
via iuſticie errauimus ꝛ lumen iuſticie non
luxit nobis.

¶ Feria tertia poſt paſcha. ſer-
mo. xxviij.

Stetit ieſus in medio

ſ discipulorū ſuorum ꝛ oſtendit
illis manus ꝛc. Lu. xxiiij. Nos
videmus ꝙ aīalia irratōnalia
nō relinquūt paruulos ſuos donec ſciant ſe
nutrire ideo tādiu manent apud ipſos do-
centia ipſos quomodo poſſunt ſe nutrire. vñ
pſ. Sicut aquila ꝓuocans pullos ſuos ad
volandum ꝛ ſuper eos volitans. Etiaȝ hoc
videmus in parentib⁹ bonis qui magis ſūt
ſollciti circa ſuos filios vt eos ad bonū edu
cant q̄ȝ ꝑ ſeipſis vt ait ſapiens. Eccle. vij. Fi
lij tui ſunt eruditi Jta etiā ſpūaliter fecit do
minus noſter ieſus xp̄us elegit ſuos apoſto
los tanq̄ȝ filios dilectos eos docuit q̄ȝdiu a
pud eos erat ꝛ ſine eo ſemper triſtes erant.
Unde ait petrus. Dñe quo ibimus ſine te
qui habes verba vite. Et ideo noluit eos re
linquere quouſq̄ȝ in fide confirmaret ꝛ ſpm̄
ſanctum mitteret ꝛ ſepe eis apparuit infra
hinc ꝛ aſcenſionē: vt patet in euāgelio. Di-
ſcipuli erant ſimul congregati ꝓpter metū
iudeorum ꝛ cōturbati de amiſſione p̄ris ſte
tit igitur in medio eoꝝ ꝛ dixit eis. Pax vo
bis ego ſum nolite timere. Conturbati ve-
ro ꝛ cōterriti diſcipuli exiſtimabant ſe ſpiri
tum videre. Et dixit. quid turbati eſtis ꝛ co
gitationes aſcendunt in corda veſtra. Uide
te manus meas ꝛ pedes meos. quia ego ſuȝ
palpate ꝛ videte quia ſpiritus carnē ꝛ oſſa
non habet ſicut me videtis habere. Et cum
id dixiſſet oſtendit eis manus ꝛ pedes Ad-
huc illis dubitantibus ꝛ mirantibus p̄ gau
dio dixit Habetis hic aliquid quod mandu
cetur. Et obtulerunt ei partem piſcis aſſi ꝛ
fauum mellis. Et cum manducaſſet coram
illis. accepit reliquias ꝛ dedit ills. Et dixit
ad eos. Hec ſunt verba mea que locut⁹ ſuȝ
ad vos cum adhuc eſſem vobiſcum. quoniā
neceſſe eſt impleri oīa que ſcripta ſunt in
lege Moyſi ꝛ prophetis ꝛ pſalmis de me.
Tunc aperuit illis ſenſum vt intelligerent
ſcripturas. et dixit eis. Quoniaȝ ſic ſcriptū
eſt. Et oportebat pati chriſtum et reſurgere
a mortuis tertia die ꝛ predicare in nomine
eius penitentiam ꝛ remiſſionem peccatoꝝ
in omnes gentes. Hic fit queſtio. Utruȝ cla
rificatus poſſet cibum naturalem comede-
re. Ad hoc dicunt doctores ꝙ xp̄us modicū
ſumpſit de piſce et de fauo mellis: vt oſten-
deret ſuam reſurrectionem veram eſſe. Et
iſte cibus euanuit ſicut lapis calidus attra
hit aquaȝ et in ſe conſumit. Et ideo dicunt
ꝙ electi tranſlati in paradiſum comedunt
fructus ꝛ conſumunt ſicut humoreȝ ſol: q̄
Enoch ꝛ Helyas ibi manent vſq̄ȝ ad diem
iudicij. Nota ꝙ chriſtus oſtendit diſcipulis
quattuor propter quattuor cauſas. Primo
oſtendit illis manus: vt eos ꝛ nos prouo-
caret ad pugnandum. Secundo oſtendit
eis latus vt eos et nos incitaret ad diligē
dum. Tertio oſtendit eis pedes vt eos et
nos reuocaret ad ſeruiendum. Quarto

de ſero: ⁊ fores eſſent clauſe vbi erant diſci
puli congregati propter metum iudeorum
venit ieſus ianuis clauſis: ⁊ ſtetit in medio
diſcipulorꝫ ſuorꝫ. ⁊ dixit eis. Pax vobis.
Et cū hoc dixiſſet oſtendit eis manus ⁊ pe-
des ⁊ latus: ⁊ gauiſi ſunt diſcipuli viſo dn̄o
eo ꝙ ſurrexit a mortuis. Dixit eis iterꝫ. Pax
vobis. Sicut miſit me pat̄ ⁊ ego mitto vos
Hec cū dixiſſet inſufflauit ⁊ dixit: Accipite
ſpm̄ ſanctum quorū remiſeritis peccata re-
mittūtur eis ⁊ quorū retinueritis retēta ſūt
Thomas aūt vnus de duodecim non erat
cum eis quādo venit ieſus. Dixerūt ergo ei
alij diſcipuli vidimus dn̄m. Ille autē dixit.
Niſi videro in manibus eius fixurā clauorꝫ
⁊ mittā digitū meū in locū clauorꝫ: ⁊ mittaꝫ
manuꝫ meam in latus eius nō credam. Et
poſt dies octo: ſcꝫ hodie iterū erant diſcipu
li eius intus ⁊ Thomas cū eis. venit ieſus
ianuis clauſis: ⁊ ſtetit in medio ⁊ dixit. pax
vobis. Deinde dicit thome. Infer digitū tu
um huc ⁊ vide manus meas. ⁊ affer manuꝫ
tuam ⁊ mitte in latus meū: ⁊ noli eſſe incre-
dulus ſed fidelis. Rn̄dit Thomas ⁊ dixit.
Dn̄s meus ſcꝫ qui me redemiſti: et deus me
us ſcꝫ q̄ me creaſti. Dicit ieſus: qꝛ vidiſti me
Thoma credidiſti. Beati qui nō viderūt et
crediderūt. Multa quidē ⁊ alia ſigna fecit
ieſus in conſpectu diſcipulorꝫ ſuorum que
non ſunt ſcripta in libro hoc. Hec aūt ſunt
ſcripta vt credatis: qꝛ ieſus eſt filius dei ⁊ vt
credentes vitā habeatis in noīe eius. Quo
ad thema. Infer digitꝫ tuū huc ⁊ vide ma
nus meas. Nota ꝙ quattuor ſunt manus
quas debem⁹ videre. Prima eſt manus di
rigēs. Secūda eſt man⁹ ſcribēs. Tertia eſt
manus percutiens. Quarta eſt manus tri
buēs. Pria man⁹ eſt man⁹ dirigēs vel demō
ſtrans. Nam videmus ꝙ vbi vie ſunt proli
xe ibi ponitur manus que oſtendit ⁊ dirigit
ambulātes ad viam rectā. vn̄ ait in pſ. De
duxiſti populū tuū in manu Moyſi ⁊ aaron
⁊ oſtendiſti eis viam bonā per quā ambulāt
Sicut enim manus hominis habet pollicē
⁊ quattuor digitos: ita debet habere virtuo
ſus homo manū quā inſpiciat: vt ipſum ad
viā rectā dirigat. Pollex eſt iuſticia: qꝛ ſicut
pollex habet duo mēbra: ita iuſticia: ꝙ ho
mo ſit iuſtus: que pertinet ad deū ⁊ ꝓximuꝫ
tunc tēpore mortis dirigit ipſuꝫ deus ꝑ viā
rectā. vn̄ Sapi. x. Iuſtum deduxit dn̄s ꝑ vi-
as rectas. ⁊ oſtendit illi regnū dei: qꝛ polle-
bat in virtute iuſticie. Digitus poſt pollicē
eſt index: ⁊ per hūc accipitur prudētia: naꝫ
ſicut ille digitus habꝫ tria membra: ita pru
dentia habet tria. nam prudētia cogitat de
preteritis ordinat de preſentibus ⁊ ꝓuidet
de futuris. Prouer. vi. O piger vade ad for
micam ⁊ diſce ab ea prudentiam. Digitus
poſt indicē eſt medius: ⁊ hic ſignificat forti
tudinē. Et ille ſimiliter habꝫ tres articulos
vel membra: ita fortitudo tria debꝫ habere
vt homo reſiſtat diabolo qui nititur eū occi
dere. ⁊ reſiſtat fortiter mūdo qui nititur ip
ſum a deo retrahere ⁊ reſiſtat fortiter carni
que nititur ipſum decipere. Poſt mediū di
gitū eſt anularis iuxta minimū digitum. et
in iſto portatur anulus: qꝛ ibi eſt vena que
tangit cor ⁊ ſignificat dilectionem. Et ſimi
liter habet tria mēbra: ita dilectio debet eē
ꝙ diligas deuꝫ ex toto corde. ꝓximum ſibi
ſubueniendo: ⁊ diligas teipſum animā tuā
mundā ſeruando: poſt anularem eſt mini-
mus. ⁊ iſte vocatur auricularis: qꝛ dicit au-
ricularis. eo ꝙ homo pōt attingere aures. ⁊
ſignificat obedientiā. Nā ſicut digitus iſte
ſimiliter habet tres articulos: ita obedien
tia: vt homo propter deum obediat ſuo ſu-
periori: ſuo ſimili: ſuo inferiori: ſicut xp̄s fu
it obediēs vſqꝫ ad mortē. ⁊ iō exaltauit euꝫ
pater. ⁊ dedit illi nomen qđ eſt ſuper omne
nomen: vt in eius nomie flectatur poteſtas
inferni: mūdi ⁊ celi. Et ſic pꝫ prima manus
dirigens ad viā rectā. Et ideo xp̄s oſtendit
in cruce manus. q. d. Ecce homo viā rectam
Secūda manus eſt manus ſcribens: aliqn̄
eñ ſcripſit ſcripturā rigoris ⁊ iuſticie. Scri
pſit ſcripturā miſericordie in tēplo quando
preſentabant ſibi mulierē in adulterio de-
prehenſam ⁊ accuſabāt eā. ⁊ interrogabāt
dicētes. Magiſter mulier hec dep̄hēſa eſt
in adulterio. ⁊ moyſes iuſſit eam nobis la-
pidare quid tu dicis de ea. Tūc dn̄s manu
ſcribebat in terra ⁊ ait. qui veſtrū ſine pctō
eſt. primus mittat in eaꝫ lapidē. Tunc oēs
cōfuſi receſſerūt ⁊ ait ad mulierē: vbi ſunt q̄
te accuſabāt. Nemo te cōdemnauit. Que di
xit: nemo dn̄e. Dixit aūt dn̄s. Nec ego te cō
dēnabo. Uade ⁊ iaꝫ amplius noli peccare:
⁊ hec eſt manus cum ſcriptura mīe que ſcri
pta eſt cōtra oēs penitentes. Secūdo ſcrip
ſit ſcripturā iuſticie manu rigoris cōtra in-
duratos. Huius legimus figuram in libro
Dan̄. v. Balthaſar rex babylonie ſpoliauit
regē hieruſalem: ⁊ tulit inde vaſa ſacrificij
calices: ⁊ lauatoria argentea ⁊ aurea: ⁊ thu
ribula aurea: ⁊ alia multa: ⁊ fecit cōuiuium
magnū: ⁊ comedit ⁊ bibit de vaſis ſacrificio
rum templi: ⁊ laudauit ydola: ⁊ blaſphema
uit contra deum. Tunc ſedens in cōuiuio vi
dit manum in ſuperficie parietis aule ſcri-
bentem. ⁊ neminem iuxta manum illam: ⁊

ideo nimium territus vocauit oēs ſapiētes regionis vt exponerent ſibi hanc ſcripturā quam manꝰ hec ſcripſit. quoꝝ nullus hoc potuit. Tandem vocatus eſt Daniel ꝓpheta. cui dixit rex. Expone mihi hanc ſcripturam que eſt ſcripta. Mane thetel phares. et dabo tibi munera magna. Rn̄dit Daniel exponam tibi. Tu eñ noſti qualia dn̄s fecit cum tuis anteceſſoribus. ⁊ ſpāliter cū Nabuchodonoſor patre tuo. qui eleuatus fuit in ſupbia. et ideo eiectus de regno comedit fenum vt bos. ſed ad iſta nō cogitaſti ⁊ ſpoliaſti templum dn̄i. ⁊ in vaſis aureis que ptinent ad laudem dei laudas ydola tua. io ſcripſit manus cōtra te illa tria verba. Mane. i. deus numerauit dies tuos quos viuere debes. ⁊ completi ſunt ad tempus. ⁊ ideo morte morieris. Thetel. i. appēſa ſunt opa tua in ſtatera bona ⁊ mala: ⁊ plura ſūt opa tua mala q̄ bōa. ideo morte morieris. phares. i. diuiſum eſt regnū tuum tribus regibus qui veniēt in breui ⁊ interficient te ⁊ diuident regnum tuū. Et in ſequenti nocte accidit ei ſicut Daniel ſibi expoſuit ⁊ mortuꝰ eſt. quia Darꝰ rex perſarum venit nocte et occidit omnes in ore gladij. ⁊ deſtruxit ciuitatem. ⁊c. Ita ſpiritualiter induratus nō cogitat que deus multis peccatoribꝰ fecit. ſed permanet in peccatis. ⁊ vaſis aureis. ſ. memoria. voluntate. ⁊ intellectu. q̄bus vti deberet ad laudem dei: vtitur ad laudē ⁊ ad honorem dyaboli. qđ videns ipſe dn̄s manu ſui rigoris iuſticie ſcribit contra eum hec tria verba. Mane: id eſt numeraui dies tuos quos compleui. ⁊ hoc propter pctā tua. Tethel. i. conſideraui opera tua bona ⁊ mala. ⁊ valde pauca ſunt opa tua bona. ſed valde multa ſunt opera tua mala. Phares. i. diuiſi iam regnū tuum. Nam animam tuam diuiſi dyabolis. res tuas amicis. et carnem tuam vermibꝰ: ⁊ iſti tres ſic accipiunt vnuſquiſq̄ partem ſuam vt nullus eoꝝ daret ptem ſuam pro alijs duabꝰ: nam dyaboli nō darent aīam ꝓ rebus ⁊ pro corpore. nec vermes darent carnē pro aīa vel rebꝰ nec amici darent res tpales pro anima ⁊ pro corpore. Et ideo miſera anima exiſtēs in purgatorio clamat ad amicos qui tollunt res ſuas dicens illud Job. xix. Miſeremini mei miſeremini mei ſaltem vos amici mei: quia magnus domini tetigit me. ⁊ ſic patet manus ſecunda. Ideo videte manus meas.

Tertia manus eſt manus percutiēs. ⁊ iſta percutit aliquos miſericorditer per īfirmitatem ⁊ aduerſitatem vt emendētur. vt patet in figura tempore Eſaie filij iſrael erexerunt idolum in campo ⁊ planicie nemoroſa in honore cuiuſdam idoli nomine Baal. ⁊ illi obtulerunt filios ⁊ filias. vt patꝫ in pſal. Immolauerunt filios. ſ. ⁊ filias ſuas demonijs. In hoc prouocatus eſt deus. ⁊ dixit ad Eſaiam. vade ⁊ dic filijs iſrael. Extendam manum meam ⁊ percutiam illos ⁊ diſpergā baal de loco iſto. Et pcuſſit eos manus domini. eos tribulando per inimicos eorum et per famem. et per mortem. et deſtruxit idolum. et ſic emendauerunt ſe ⁊ agebant penitentiam. Ita ſpiritualiter multi ſunt qui in proſperitate ⁊ abūdantia rerū immolant demonijs: ⁊ nō deo: quia magis eligunt creaturas q̄ deū creatorem. quod videns dominꝰ extendit manum ſuam de alto percutit per aduerſitates. vt emendentur ⁊ laudent creatorem. Item illa manus potentie aliquos percutit per eternam dānationem. vt ait in pš. In manu potenti et brachio excelſo. Cū illa manu percuſſit regem Pharaonem. de quo legimꝰ in Exod. q̄ Pharao noluit dimittere populū domini ſed afflixit. Ideo clamabant ad celum ⁊ ait dominꝰ. Induratum eſt cor Pharaonis. et nō vult dimittere populū meū niſi in manu forti: ⁊ percuſſit totum regnum egyptiorū cum diuerſis plagis. ⁊ tandem extēdit manū ⁊ ſubmerſit eū in mari rubro. Ita vult facere omnibus induratis in peccatis qui nolunt audire predicare verbum dei ſed magis indurantur. ⁊ illos tangit in manu potenti. vnde apoſtolus. Hebre. x. Horrendū eſt incidere in manꝰ dei viuentis. Itē Exo. xv. Extendiſti manū tuam ⁊ deuorauit eos terra infernalis. ⁊ hec eſt tertia manꝰ quā videre debemus oculis cordiſ. Quarta manus eſt manus tribuens. ⁊ hec manus multa tribuit iuſtis. Nam primo dat gratiam ſanitatis. Unde ait ille homo cuiꝰ filia erat mortua Mathei. ix. Domine filia mea modo defuncta eſt ſed veni impone manū ſuper eam et viuet. ⁊ ita debet dicere quilibet peccator cuius anima mortua eſt in pctis. Item iſta manꝰ pietatis tribuit iuſtis fortitudinē. Unde ait euāgeliſta de ſācto Johē Et enim manꝰ domini erat cum illo ⁊ confortauit illum in omni bono. Item iſta manus pietatis deducet. vnde in pſal. Etenim manus tua deducet me ⁊ tenebit me dextera tua. Item iſta manus pietatis ꝑ hāc vitam tribuit electis tria. Nā tribuit eis bn̄dictionem. vn̄ pš. Apis tu ma. tu. ⁊ im. omne aial. bn̄dictione. Itē iſta manꝰ tribuit gaudiū. i. gaudij imēſitatē. vn̄ ait aīa electa ſedens cū deo. i eternitate. Leua eiꝰ ſub capi

ti meo.i. ſiniſtra manus ⁊ dextera eius am
plexabitur me. Item iſta manus tribuit ele
ctis honoris dignitatem. Unde petrus in
cano. ſua. Humiliamini ſub potenti manu
dei vt vos exaltet in tempe viſitatiõis.i.in
die iudicij. Item iſta manus tribuit electis
quietis ſecuritatem. vnde di. Sap.ix. Iuſto-
rum anime in manu dei ſunt: ⁊ non tanget
illos tormentuz malitie. Et ſic patet ad the
ma. Uide manus meas. vide manuz clemẽ
tie: manum iuſticie: manũ potentie percuti-
entem. vide manuz pietatis dona tribuẽtẽ.

¶ Dñica prima poſt octa. paſce. Ser.xxx.

Ego ſum paſtor bonus

Io.x. Paulus apoſtolus doctor
eccl'ie dei i epl'a ad Ephe. dicit ꝙ
xp̃s eſt caput noſtrũ ⁊ nos mem
bra eius. ipſe eñ pater noſter nos autẽ filij
eius: ipſe eſt rex noſter nos populus eiꝰ: nos
vero oues ⁊ ipſe paſtor: ergo ait. Ego ſuz pa
ſtor bonus. ꝙ autez eſt caput noſtruz ponit
rationem: naz caput habet optimũ locũ in
mẽbris: ⁊ eſt nobilius: ⁊ eſt ſubtilius: ⁊ eſt di
gnius. Ita xp̃us obtinet excellentiorẽ locuz
in celo ⁊ in terra. vnde ait per prophetã. Et
ego ponã primogenitum illum excelſuz pre
regibus terre. Etiã ſicut caput eſt ſubtilius
qꝛ habet omnes ſenſus corporis in quibus
conſiſtit ſapiẽtia: ſed in ſua ſapiẽtia excellit
omnes ſapiẽtias mũdi. vnde ait ap'ls Co''.
ij.. In eo recõditi ſunt omẽs theſauri ſapiẽ
tie: ⁊ ſicut nobilius eſt membrꝛ: ita xp̃s. quia
nos naſcimur in peccatis: ipſe ſine peccato
de virgine puriſſima de ſpũſancto conceptꝰ
vt dicit petrus: qui peccatũ non fecit: nec eſt
inuentus dolus in ore eius. Etiam eſt digni
us: qꝛ caput habet regere omnia mẽbra cor
poris ⁊ vitam eis miniſtrare: ⁊ omnia mem
bra ſeruare ad modum boni paſtoris qui re
git miniſtrat: ⁊ cõſeruat ſuas oues: ergo be-
ne poteſt dicere verbum preallegatũ. Ego
ſum paſtor bonus. Quomodo aũt illas hẽt
regere cuſtodire: liberare: ⁊ eis miniſtrare:
cognoſcere ⁊ ſignare pꝫ in euangelio. Dixit
ieſus diſcipulis ſuis in cena quãdo ꝑ eis ⁊ ꝑ
nobis voluit ire ad mortẽ: ego ſuz paſtor bo
nus: bonus paſtor aiam ſuaz.i. vitam ponit
ꝑ ouibus ſuis: mercẽnarius ⁊ qui nõ eſt pa
ſtor cuius nõ ſunt oues ꝓprie videt lupũ ve-
nientem ⁊ dimittit oues ⁊ fugit ⁊ lupus ra-
pit ⁊ diſpergit oues mercẽnarius aũt fugit:
qꝛ ſcꝫ pro mercede paſcit oues: ⁊ plus curat
de mercede ꝙ̃ de ſalute ouiũ.i. fideliũ: qꝛ nõ
pertinet ad eũ de ouibus. Ego ſuz paſtor bo
nus ⁊ cogoſco oues meas: ⁊ cognoſcunt me
mee: ſicut nouit me pr̃: ⁊ ego cognoſco pr̃ez
⁊ aiaz meã pono ꝑ ouibꝰ meis: ⁊ alias oues
habeo. ſ. gentiles que non ſunt ex hoc ouili
⁊ illas oportet me adducere per meos apo-
ſtolos poſt aſcenſionẽ ⁊ vocẽ meam audiẽt
qui fient xp̃iani: ⁊ fiet vnũ ouile.i. vna cõgre
gatio fidelium in ſancta eccleſia: ⁊ vnꝰ pa-
ſtor: ſcꝫ papa ex parte mei cui commiſi pa-
ſcere ſanctam eccleſiaz. Etiam aliqui dicũt
ſuper illo ỽbo. Erit vnum ouile ⁊ vnus pa
ſtor: ꝙ adhuc ante diem iudicij erit vna fi-
des per totum mundum. Quo ad thema.
Ego ſum paſtor bonus ⁊c. Nota ꝙ bonus
paſtor circa ſuas oues: id eſt fideles in ip̃m
credentes quattuor facit. Primo ſignat ſtu
dioſe vt cognoſcat. Secundo protegit affe
ctuoſe vt cuſtodiat. Tertio liberat precioſe
vt poſſideat. Quarto paſcit fructuoſe vt al-
liciat. Primo dico ſic ꝙ xp̃us ſicut bonus pa
ſtor ſignat oues ſuas ſtudioſe: vt cognoſcat
hic ⁊ in morte ⁊ in die iudicij: nam ſepe ſe-
ducitur ouis vt occidatur: ita multi ſeducũ
tur: vt occidantur in anima a lupo furibun
do: vt patet.ij. Reg.xij. Ubi legimus ꝙ do-
minus miſit prophetam ad regem Dauid
qui peccauit: ⁊ ait ad eum. Quidaz pauper
homo habuit ouem quã tenerrime dilexit:
ita ꝙ illa ouis comedit de mẽſa ſua: ⁊ bibit
de cipho ſuo ⁊ in ſinu ſuo dormiebat. Sed
venit quidaz qui habuit multas oues: ⁊ tu-
lit ouem pauperis. ⁊ occidit: q̃d ille demeru
it: certe mortẽ dixit dauid. Quis ẽ iſte paup
niſi xp̃s q̃ factꝰ ẽ ꝑ nobis ita paup. vñ Mat.
viij. Uulpes foueas hñt ⁊ volucres celi ni-
dos. filꝰ aũt hoīs nõ hꝫ vbi caput ſuũ recli-
net. Ille habuit ouẽ quaz tenerrime dilexit:
ſ. aiam ad dei imaginẽ creatã quã dilexit ⁊
diligebat ꝙ cibat de mẽſa ãgeloꝝ pane vite
de ſacro altaris: ac potat de calice ſui ſan-
ctiſſimi ſanguis: ⁊ dormit i ſinu grẽ ſue ſan-
cte eccleſie. Qui igiꝛ talẽ ouẽ.i. hoīem iuſtũ
ꝑſequiꝛ ⁊ occidit q̃d mereꝛ. certe Dauid di-
xit mortẽ mereꝛ eternã. Ut igiꝛ nullꝰ īfeſta-
ret occidere oues xp̃i. ſ. ſuos fideles voluit ſi
gnare eos ſtudioſe. Cuiꝰ figurã legimꝰ Geñ.
xxx. Iacob pr̃iarcha ⁊ labã q̃dã vir hitabãt
in vna regiõe ⁊ iuxta ſe hẽbant oues q̃ fue-
rãt oẽs vniꝰ coloris. Dixit aũt Iacob ad la-
ban volo ſignare oues meas ne ſit iurgiuz
iter te ⁊ me. Et vt cognoſcã oues meas: vo-
lo eas ſignare. Accepit itaq̃ꝫ Iacob ỽgulas
amigdalaꝝ: ⁊ diſcorauit eas. ⁊ poſuit i can
nali pleno aqua vbi oues bibebãt ⁊ ex aſpe
ctu amigdalaꝝ ⁊ ỽgl'is agniculi erãt diuer
ſi coloris. Et ſic cognuit iacob oues ſuas ab
ouibꝰ laban. Ita ſpũalit dñs nr̃ ⁊ labã dia-

bolus habent ſimul oues in iſto deſerto hu
ius mundi. Ne igitur fiat iurgiuz inter eos
in die iudicij ſignat xp̄us oues ſuas: poſuit
itaqꝫ dominus virgulas amigdalariũ. i. ſan
ctos ⁊ ſanctas vt iohannē baptiſtam. iohā
nem euangeliſtam. katherinam ſanctam ⁊
barbaram ſanctam: ⁊ alios ſanctos ⁊ ſctās
quos diſcolorauit diuerſis coloribus in eo-
rum paſſione. rubeo colore ex ſanguine. al-
bo colore ex caſtitate. nigro colore ex humi
litate. Tales igitur oues xp̄i debent inſpi-
cere vitam eorum. ⁊ inſpectio producit fru
ctum ſimilem ⁊ ſic accipit ouis xp̄i ſignuz a
ſanctis. ⁊ iſtud ſignũ imprimitur in baptiſ-
mo. Tunc veniēs in die iudicij ſtatuet oues
ſuas a dextris. i. ad vitam eternam haben-
tes ſignum xp̄i: ſed oues labam. i. malos iu
deos. gentiles ⁊ malos xp̄ianos ſtatuet a ſi
niſtris: quia non habent ſignum illius cu-
ius opera non fecerunt. Secundo bon⁹ pa-
ſtor protegit affectuoſe vt cuſtodiat. Unde
Eze. xxxiiij Sicut paſtor viſitat gregem ſuũ
vt protegat. ita viſitabo vos dicit dñs. Hu-
ius legimus figuram. in lib. Ezechie. viij. di
cit dñs ad Ezech. Ueni ⁊ oſtendam tibi q̇d
faciam ouibus ⁊ vidit ſeptuaginta viros ſta
re ⁊ habere dorſum ad templum ⁊ ad orien
tem habentes faciem. ⁊ venerunt ſex ange-
li cum ſex ſecuribus. vt interficerent eos: ſꝫ
venit quidam indutus lineis albis admo-
dum paſtoris dicens ad illos ſex. Ne percu
tiatis donec ſignemus illos qui ꝑtinent ad
deum ⁊ ꝓterit illos donec ſuos elegit. Et in
frontibus illoꝝ impreſſit ſignum. Thau. ⁊
poſtea ait. Percutite omnes alios illos non
ꝓtegam qui nulli pepcerunt. Ita ſpūaliter
ꝑ illos ſeptuaginta viros ſtantes. nota con
gregationem omnium hominũ vertentiuz
dorſa ad templũ: qꝛ deuz non honorāt ver-
tētes faciem ad ortum ſolis expectātes diē
iudicij. Uenient igiṫ ſex angeli cum ſex ſecu
ribus vt om̄s interficiāt ꝓpter pctā hoim.
Sed ait paſtor bon⁹ indutus alba veſte: ſcꝫ
carne puriſſima, ꝓtegens ſuos fideles dicēs
Nolite ꝑcutere donec meas oues eligaz: et
tunc nulli parcāt ſed om̄s ꝑcutiant que nō
ſunt de ouili boni paſtoris. Prima ſecuris
qua pctōr percutitur eſt ſupbia. vñ ait aba-
cuch in ps̄. Percuſſiſti caput de domo ipij.
Dom⁹ impij eſt cōſciētia mala. vbi ſupbia
eſt caput oīm maloꝝ. Scd̄a ſecuris eſt mor-
bus qui multos improuiſe ꝑcutit. vñ diciṫ.
iiij. Regum. ix. Percuſſit dñs Joram lāguo
re inſanabili. Tertia ſecuris q̄ ꝑcutit ouem
laban ⁊ nō ouē xp̄i eſt grauitas pctōꝝ. q̄ ma
gis ꝑcutiunt aiaz miſerā q̄ꝫ magna ſecuris

corpus. Und d̄r Amos. vi. Percutiet domũ
maiorem ruinis. ⁊ minorem ſciſſionib⁹. Ma
ior domus eſt aia. ⁊ minor eſt corpus. q̄ am
bo ꝑcutiūtur ſecuri pctōris. vñ i n ps̄. Secu
ris ⁊ aſcia: id eſt barde deiecerūt eā videlicꝫ
ouez morbidā ⁊ malā. Quarta ſecuris qua
ouis labā ꝑcutiṫ eſt mortis acerbitas. vnde
ait dñs. Amos. ix. Percute cardinē ⁊ moue-
buntur ſupliminaria. Cardo eſt corpus. ſup-
liminaria ſūt vires q̄ om̄s mouebūtur quan
do mors cū ſecuri ſua ꝑcutit corp⁹. Quinta
ſecuris ꝑcutiens ouē labā. i. malū hoiem eſt
ſeueritas iudicij. nā in ictu oculi iudicaṫ qñ
miſera aia egrediṫ. Uñ dicūt tales oues la-
ban: id eſt dyaboli ſerui mali xp̄iani. inique
egimus cōtra te ⁊ ad iracūdiam te ꝓuocaui
mus. idcirco ꝑcuſſiſti nos nec pepciſti nobis
Et hoc fit qñ de ore eius exibit gladius acu
tus. Sexta ſecuris que percutiṫ oues laban
i. diaboli eſt pene eternitas. vnde prouerb.
xix. Parati ſunt mallei percutientes ſtulto
ruz corporibus. Et illud ps̄. Supra dorſuz
meum fabricauerunt peccatores: tunc igiṫ
in illa extrema neceſſitate quādo celi mouē
di ſunt ⁊c. oues xp̄i tanqꝫ a bono paſtore ꝓ-
tegētur vt non percutiat eas quiſqꝫ. vñ ps̄.
Proteges eos in tabernaculo tuo a contra-
dictione linguarũ. Et ſic patet q xp̄s bon⁹
paſtor protegit oues ſuas affectuoſe vt cu-
ſtodiat. Tertio xp̄s velut bonus paſtor libe
rat oues ſuas precioſe vt poſſideat. Uñ era
mus venditi ⁊ perditi ꝓpter pctā primoꝝ
parentū: ſed neqꝫ auro neqꝫ argento libera
uit nos: ſed precioſo ſanguine xp̄i liberati
ſumus. Et ideo figuratus eſt per bonū pa-
ſtorē Dauid. De quo legimus. i. Reg. xvij.
Jeſſe qui fuit pater Dauid vir iuſtus miſit
filium ſuum dauid quem diligebat paſcere
oues ſuas: ⁊ veniebant leo ⁊ vrſus tollētes
predam de ouibus. Dauid quas paſcebat.
Sed Dauid ſurrexit cum baculo ⁊ pera pa
ſtoris: ⁊ occidebat eos ⁊ liberauit oues ſu-
as: qꝛ dñs cum eo erat. Moraliter per Jeſſe
nota patrem in diuinis qui habuit multas
oues in hoc mūdo. i. animas ad imaginem
dei creatas. Sed venit leo ſuperbie lucifer
⁊ vrſus ſathanas auaricie ⁊ tulerunt predā
Miſit igitur pater filium ſuum Dauid: ſcꝫ
xp̄m paſcere oues in hoc mundo ſcꝫ ſuos fi
deles. Uenit igitur leo ⁊ vrſus. i. demon: et
mundus animam deuorando ad lymbum
per ſuam potentiam ducēdo. Quod vidēs
Dauid. i. xp̄s accepit baculū. i. ſanctam cru
cem ⁊ cum leone ⁊ vrſo pugnauit ⁊ eos ſupe
rauit: et oues captas in lymbo ſedentes ad
quinqꝫ milia annorū liberauit ⁊ libertati re

ſtituit. vñ pſ. Eduxit eos de tenebris ⁊ vm-
bra mortis ⁊ vincula eoꝝ dirupit. ⁊ liberta-
ti dedit. ergo xp̄us bonus paſtor oues ſuas
liberauit vt eas quaſi ſuas in libertate poſ
ſideat. Quarto dico ꝙ xp̄s paſtor bonus pa
ſcit oues ſuas fructuoſe: vt eas alliciat. Pa-
ſcit eas oues. i. fideles diuerſis cibarijs. Pri
mo cibo naturali vt fructus terre ⁊ arborū
ꝓ nobis ꝓducendo vt nos paſcat. vñ ait Le
uit. xxvj. Dabo vobis pluuiā ſerotinā: ⁊ im-
brem matutinū. ⁊ terra gignet fruct⁹ ſuos.
⁊ arbores pomis replebūtur. Secundo pa-
ſcit eas de carnibus pecorū diuerſoꝝ. vnde
pſ. Oīa ſubiecisti ſub pedibus eius oues ⁊
boues vniuerſas. inſuper ⁊ pecora cāpi. Uo
lucres celi ⁊ piſces maris. Tertio paſcit o-
ues ei⁹ pāe ſctē doctrine ꝟbi di. Eccle. xv. Ci
babit eos pane vite ⁊ intellect⁹. Quarto pa
ſcit oues eius cibo ſacramētali. Joh. vj. Ca-
ro mea vere eſt cibus ⁊ ſanguis meus ꝟe eſt
potus. Huius legimus figurā in Exo. iij. ꝙ
Moyſes paſcebat oues ⁊ minabat eas in in
teriora deſerti ⁊ ibi paſcebātur in herbis vi
rentibus. Ita xp̄us minat gregē ſuarū ouiū
in interiora deſerti. i. ad ſolitariā vitā. vitaꝫ
huius mūdi fugiendo. ⁊ ibi paſcit in herbis
virentibus. i. in. xij. articulis fidei quib⁹ ho-
mo vireſcit in ꝟtutibus. Et ſic Moyſi ibi lo
quebatur ieſus. ita loquit̃ ſuis ouibus inſpi
rationibus diuinis. De iſtis paſcuis vberri
mis ait in lib. Eze ch. xxxiiij. Ego requiram
oues meas ⁊ paſcā eas in montibus iſrael:
⁊ ibi requieſcēt in herbis virētibus. Quan
to eñ mōtes ſunt altiores tāto flores ⁊ her
be dulciores ꝓpter rorem qui citius cadit in
mōtes ꝙ̄ in valles ⁊ oues libētius comedūt
in mōtibus ꝙ̄ in vallibus. ⁊ lac eo dulci⁹ eſt
ꝓpter herbas montiū. Ita ſpūaliter quāto
altius hō aſcendit in montē contēplatōnis
tanto dulcius paſcit̃ in diuinis ⁊ ꝙ̄tomagis
tendit ad ima conuallium tanto min⁹ capit de
dulcibus. Et ideo monet ipſe ꝓpheta. Eſay
as oēs oues atꝙ̄ fideles xp̄i dicens. Uenite
aſcendamus ad montē dñi ⁊ ibi paſcua in-
ueniem⁹. Ergo dñs noſter ieſus xp̄s paſtor
bonus qui etiā ſuas oues ſignat. ꝓtegit. li-
berat. ⁊ paſcit.

¶ Dñica ſcđa poſt oct. paſce. Ser. xxxi.

V Os vero cōtriſtabimi
ni: ſed triſticia veſtra vertetur in
gaudiū. Joh. xvj. Nō ꝙ q̄ttuor
ſunt ſtulticie ꝓpter quas hō ſe
pe cōtriſtatur. Prima eſt hoīem in tali ſtatu
viuere in quo nō audet mori. Vñ Eccle. xiiij.
Mors non tardat. et. xlj. O mors ꝙ̄ amara
eſt memoria tua. Scđa eſt ꝓ viliſſima re vi-
tam exponere ſicut Naboth. iij. Regū. xxj.
Expoſuit vitā ſuā ⁊ perdidit ꝓ parua vinea
nā rex vocauit eū ⁊ dixit. Da mihi vineā re-
ſpondit nolo. Tūc miſit falſos teſtes ⁊ eū la
pidare fecit. ⁊ ſic triſtabat̃. Tertia eſt inter
bonū ⁊ malū eligere malū ⁊ bonū ſpernere
ſicut fecit. Moyſes cui rex pharao poſuit co
ronā ſup caput eius cū adhuc eſſet puer ⁊ ꝓ
iecit coronā. tunc accepit carbonē ignitū et
aurū ⁊ prebuit puero ⁊ puer elegit carbonē
⁊ oēs dixerūt. ſtulticia ſua eſt. Quarta ſtul
ticia eſt. quādo homo vendit hereditatē pa
ternā ꝓ cipho pleno lentibus. ita fecit Eſau
vēdidit eñ pregeniturā fratri ſuo Jacob ꝓ
vna ſcutella plena lentib⁹: vt ptꝫ Geñ. xxv.
Ita ſpūaliter qui nunꝙ̄ cogitat de morte ſꝫ
ſemp gaudet de vanitatib⁹ ſepe ex hoc triſta
tur. Itē homo ſepe gaudet coronās ſe coro-
na ſupbie ⁊ pdit coronā glorie. Itē homo ſe
pe vendit bñdictionē celeſtis hereditatis ꝓ
gaudio vanitatis. ſꝫ xp̄us premonet ſuos di
ſcipulos ne ipſi ſtulte in his agerēt: ſꝫ meli-
us eſſet eis hic modicum triſtari ⁊ poſt hāc
vitā eternaliter gaudere. ⁊ ideo ait vt ſupra
Uos ꝟo cōtriſtabimini ⁊ mūdus gaudebit
ſed triſticia veſtra vertet̃ in gaudiū vt ptꝫ in
euange. Dixit ieſus diſcipulis ſuis in cena.
Modicū iam ⁊ nō videbitis me. ⁊ iterū mo-
dicum ⁊ videbitis me: qꝛ iam vado ꝓ vobis
in mortem. ⁊ iterū quādo reſurgo videbitis
me ⁊ in aſcenſione mea: qꝛ vado ad patrem
dixerunt ergo diſcipuli adinuicēꝫ. Quid eſt
hoc quod dicit nobis modicū ⁊ nō videbitis
me. ⁊ iterū modicū ⁊ videbitis me: qꝛ vado
ad patrē. dicebāt ergo. Quid eſt ꝙ dicit nob̃
modicū neſcimus q̄d loquit̃ nec intelligim⁹
Cognouit aūt ieſus ꝙ volebant eū interro
gare. ⁊ dicit eis. de hoc q̄ritis iter vos: qꝛ di
xi vobis modicū ⁊ nō videbitis me. ⁊ iterūꝫ
modicū ⁊ videbitis me. Amē dico vobis: qꝛ
plorabitis ⁊ flebitis vos i hoc mūdo ꝓpt̃ pſe
cutiones mūdi ⁊ mūdani gaudebūt qꝛ vos
perſequētur. vos autē cōtriſtabimini ꝓpter
mortem meā: ſed triſticia veſtra vertetur in
gaudiū: qꝛ videbitis meā gloriā. Unde dicā
vobis parabolā. Mulier cūꝫ parit triſticiā
habet: qꝛ venit hora eius: de qua ait pater
in Geñ. ad Euā. In dolore paries filios tu-
os. Cum autem peperit puerūꝫ iam nō me
minit preſſure ꝓpter gaudium: qꝛ natus eſt
ei paruulus in mundum pulcher ꝟm imagi
nem eius ⁊ creatoris. Et vos igitur nunc tri
ſticiam habetis. iterum autem videbo vos
⁊ gaudebit cor veſtrum ⁊ gaudium veſtrum
nemo tollet a vobis: quia eternaliter mecū

gaudebitis. Nota ꝙ q̄ttuor genera hoīum
triſtantur propter quattuor cauſas. Primi
ſunt penitētes qui triſtātur de peccatoꝝ cō-
miſſione. Secundi ſunt in mūdo gaudētes
qui triſtātur de gaudij amiſſione. Tertij ſūt
fortunati de fortune mutatōne. Quarti ſūt
hypocrite qui triſtantur de vultus extermi
natione. Primo dico ꝙ penitētes triſtantur
de pc̄ti cōmiſſione. ⁊ eſt bona ꝯtriſtatio quā-
do homo cogitat. Ecce tu deū offendiſti tuū
creatorē ⁊ ꝓpter hoc triſtatur. vnde ait Da
uid poſtq̄ꝫ peccauit in pſal. Quare triſtis es
anima mea ⁊ quare ꝯtur. me. Spera in deo
q̄m adhuc cōfitebor illi: vt mihi pc̄tā dimit-
tat: qꝛ miſerationes eius ſup omnia opa ei⁹
De iſta contritione aīe penitentis legimus
figurā in antiquis libris iudeoꝝ ꝙ erat que
dam pulchra puella cuidam magno pͥncipi
deſponſata. ⁊ illa reliquit ſuum pͥncipem et
adheſit cuidam magn⁹ tyrāno ꝓpter quod
venit in magnā triſticiam ⁊ tandem triſtis
cognouit ꝙ male fecit ⁊ miſit ad principem
quem reliquit quattuor anulos. in pͥmo fuit
ſcriptum: amore langueo: in ſecundo lāguo
re pereo. in tertio pereūdo ſpero. in quarto
ſperando reuiuiſco. ⁊ cū hoc quattuor litte-
ras. in pͥma quem fugi diligo. in ſcd̄a quem
dilexi fugio. in tertia quod fugi peniteo. in
quarta penitendo gaudeo. Ad propoſitum
Iſta puella eſt aīa peccatrix que eſt pulchra
dū eſt ſine peccato. Vn̄ de ea dr̄ Cantico. iiij.
Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non
eſt in te. Et ille magn⁹ pͥnceps cui eſt deſpō
ſata eſt xp̄s: qui ait Ozee. ij. Deſponſabo te
mihi in fide: videlicet in baptiſmo. vbi renū
ciat dyabolo. Sed relinquit ſuū pͥncipē quā
do peccatū mortale cōmittit ⁊ adheret dya
bolo cuius volūtatem facit: ſed deus immit
tit ei ſepe cōtritionem de pc̄tis. tūc poteſt di
cere ad xp̄m ſicut habetur ſupra in anulis
Amore lāgueo ex nimio deſiderio eternoꝝ
⁊ lāguendo pereo ex formidine q̄ feci: ſꝫ ſpe-
rando reuiuiſco: qꝛ ſcio me creatorem ⁊ redē
ptorem habere ita miſericordē. qui ait ꝑ ꝓ-
phetā. Ezech. xv.ij. Nolo mortē peccatoris:
ſed vt magis cōuertat ⁊ viuat. Item Ezech.
xviij. Pctōr in quacūq; hora ingemuerit pec
catoꝝ ſuoꝝ amplius nunq̄ꝫ recordabor ⁊ io
gaudeo. Et in littera ſcripſit. Quē fugi mo-
do diligo. i. dn̄m meum ieſum xp̄m. ⁊ quē di
lexi videlicet dyabolū. modo fugio ꝑ pn̄iam
⁊ quod fugi peniteo. videlicet ꝟba dei audi
re ſepe fugi. ⁊ penitēdo modo gaudeo: ideo
talis triſticia eſt bona: qꝛ hominē in anima
ſaluat ⁊ in cōſcientia letificat. Vn̄ Bernar.
Anima que triſtis eſt ſuper magnitudineꝫ
peccati ⁊ incuruata incedit ex timore dn̄i il-
li dn̄s dabit gratiā ⁊ letificabit eam. ⁊ ſic tri
ſticia vertetur in gaudiuꝫ. Secundo dico. ꝙ
de mundo gaudētes triſtantur de gaudij a
miſſione. Vn̄ de illis dr̄ Job. xxj. Gaudēt ad
ſonitū organi ⁊ in puncto ad infernū deſcen
dunt. ⁊ ſic triſtantur. Ideo ait in alio. c. ſapi
ens. Eccle. vij. Melius eſt ire ad domum lu
ctus q̄ꝫ ad domū cōuiuij: qꝛ gaudium dolo-
re ſepe miſcetur. Naꝫ videm⁹ in naturalib⁹
ꝙ ſepe poſt auram claram ⁊ ſplendorem ſo
lis ſequitur pluuia ⁊ tempeſtas. ⁊ poſt eſta
tem venit hyems: de tali gaudio tp̄ali quan
do homo hoc ꝑdit triſtatur. Legimus figu-
ram in libro. Jone. ca. iiij. ꝙ Jonas ꝓpheta
dn̄i multum feſſus fuit ex labore itineris tē-
pore eſtiuali ⁊ nullum habuit refrigerium.
ſed poſuit ſe iuxta viam vt requieſceret ⁊ ob
dormiuit. ⁊ videbatur ſibi ꝙ ſup eum creſce
ret arbor magna: ſcilꝫ hedera que creſcit ad
muros ⁊ ex illa habuit gaudium in vmbra ⁊
ſtatim venit vermis corrodēs arborē ⁊ aru-
it ⁊ folia ceciderūt. ⁊ vmbra ab eo receſſit ac
preteriſt ⁊ ſic euigilauit ꝓpheta ⁊ triſtis ni
mis erat: qꝛ non habuit iterū refrigerium.
Ita moraliter hō ambulat in hoc mundo di
uerſa loca hincinde ⁊ gaudet ⁊ tranſitoriis
iuxta viā vanitatis ⁊ in gaudiū mūdi trāſit
ſicut vmbra: vt ait Job. Sicut vmbra preter
eunt gaudia: ⁊ cū ſic requieſcit ſub vmbra le
ticie gaudet: ſed venit vermis corrodens ar
borem corporis ⁊ folia eius cadūt: quia om
nes vires illius deficiunt: ⁊ tunc anima exi-
ens de corpore ⁊ quaſi de ſomno euigilans
triſtatur: quia tunc non habet refrigerium
a deo. Ideo ait Iere. Treñ. v. in perſona il-
lorum dicens. Defecit gaudium cordis no-
ſtri verſus eſt in luctum chorus noſter ⁊ co-
rona capitis noſtri cecidit. ve nobis qꝛ pec
cauimus. ⁊ ſic pꝫ ꝙ aliqui triſtantur de gau
dij trāſitorij amiſſione. Tertio aliqui triſtā
tur videlicet fortunati de fortune mutatio-
ne. nam fortuna multos exaltat in hoc mū
do vnde ipſi gaudent ⁊ multos deijcit ac de
ponit vnde triſtantur. Vn̄ ait poeta. Queꝫ
vult exaltat queꝫ vult fortuna recalcat. Hu
ius legimus figuram Heſter. vj. ꝙ Aſſuer⁹
rex habuit quendam aduocatum qui voca-
batur Amā. Et ille Amā fuit multū magn⁹
⁊ potens ⁊ in gloria eleuatus. ⁊ alius bonus
hō Mardocheus noīe fuit apud regē queꝫ
rex voluit etiā apud ſe in gloria exaltare qđ
amā vidēs ex inuidia mortē apud regē pcura
uit ⁊ in curia ſua patibulum erexit vt ipſum
ibi ſuſpenderet. qđ ꝑcipiens Mardocheus
excuſauit ſe apud regem ⁊ accuſauit Aman

tunc rex miſit pro Aman ꝛ dixit. Quem rex vult honorare quid debet illi fieri. At ille putabat ꝙ rex vellet ipſum honorare. et ideo ait. Domine quem rex vult honorare debet poni in equo regis ꝛ indui veſtimentis regalibus. ꝛ duci per totam ciuitatem ꝛ clamare in omnibus angulis platearuꝫ: ſic debet honorari quē rex vult exaltare. et tūc ait rex. Hoc tu debes facere Mardocheo inimico tuo. et oportebat ꝙ faceret illō Amā quod precepit ei rex. ꝛ ſic triſtis magis fuit ꝙ ſic debuit inimicum ſuum in tanto honore honorare. ꝛ ipſe pedeſter curreret ꝛ clamare. ꝛ ſic fortūa Aman exaltauit ꝛ eiecit mardocheū. ꝛ ſtatim exaltauit econuerſo mardocheum ꝛ eiecit Aman. Ita ſpiritualiter fortuna mundi eſt inſtabilis ꝛ multos exaltat: vnde gaudent. ſed cum eiicit eos in lutum contumelie magis triſtantur: ꝛ ſic gaudium illorum cito mutatur in contumeliaꝫ et triſticiaꝫ. Ideo ait Salomon Prouer. xvii Spiritus triſtis exiccat oīa oſſa: oſſa ſūt virtutes que oēs deficiunt propter amiſſionē fortune. Quarti ſunt hypocrite qui triſtantur de vult⁹ exterminatione. De quibus ait dñs Mathei. vi. Nolite fieri ſicut hypocrite triſtes. exterminant eñ facies ſuas ꝛ habent facies macras propter lucrū et laudeꝫ hoīm ꝗuis hoībus eſt ignota eorum triſticia. tñ deo eſt manifeſta eorum nequitia. et talis triſticia eſt doloſa. Unō ait dominus. Math. xxiii. Ue vobis hypocrite qui ſimiles eſtis ſepulchris que foris dealbata int⁹ ſunt plena ſpurciciis. Iſti autē aſſimilantur parietibus qui ſunt intus de luto ꝛ exteri⁹ ſunt picti ꝛ dealbati ita ꝙ apparēt ꝙ ſint ō lapidibus politis cementum eſt color exterius poſitum ꝛ tegit quod eſt interius: ſed quādo paries pcutitur ꝛ domus deſtruitur tunc videbitur aperte quid latebat interi⁹. Huius legimus figurā Eze. viii. Dixit dñs ad Ezechielē. Uade in templum dñi ad domum anteriorem ꝛ cum ibi eſſet ꝓpheta ait dñs. Uides tu parieteꝫ iſtū. Reſpondit. Uideo dñe. ꝛ ait. Perfode domū ꝛ parietem. et fodit foramen magnum ꝑ parietem ꝛ dixit. Unde ꝛ vidit ꝓpheta abhoīationes peſſimas pictas ad parietē in circuitu q̄s hoīes occulte ſolent facere ꝛ ait dñs. Iſta q̄ſt manifeſta erunt tempore mortis ꝛ in iudicio q̄modo occulta ſunt in mundo. Ita ſpūaliter per parieteꝫ q̄ occultatur in domo: nota hypocrita qui apparet hominib⁹ bon⁹ ꝛ quaſi ſemper ſit triſtis ꝓ deſiderio eternoꝝ cum tamē hoc facit ꝓ lucro mūdanoꝝ. Sed cuꝫ venerit mors ꝛ percutit illum ꝛ perfodit parietes domus cōſcientie qui ſunt latera corporis de luto peſſimo: ſed foris dealbati ꝑ ſimulationeꝫ ſanctitatis ꝛ ꝟtutis. Unde ait paulus anāie principi ſacerdotum ꝛ dixit Percutiet te deus paries dealbate. ꝛ tūc ſtatim tempore mortis in die iudicii apparēt abhomiationes. in mala opera ꝛ male cogitationes que latebant ab intra. Uñ petrus rauēnēſis doctor in quodā ſmōe ait. Hypocriſis eſt ſubtile malū. ſecretum virus tinea ſanctitatis triſtant̄ coraꝫ hoībus ꝓ terreno lucro: iō triſtabunt̄ coram deo angelis ꝛ electis ꝓ eterno damno. Ergo quo ad thema. Uos vero triſtabimini ſed triſticia ꝟtetur in gaudium. Mulier cum parit triſticiam habet.

¶ Dominica tertia poſt octauas paſce. Sermo. xxxii.

Cum venerit ille arguet mundum Joh. xvi. Nota ꝙ q̄ vult aliū arguere debꝫ quattuor cōſiderare. Prio ꝙ ille quem vult arguere ſit arguendus. Unde Augu. Si me arguis ꝛ non ſum culpabilis te ipm ledis. Secūdo ꝙ qui vult arguere non ſit redarguendus. Unde ait Boc. Pudor eſt doctori diſcipuluꝫ arguere quādo culpa redarguit ipſum. vnde ait poeta. Tunc alios culpa cum tu fueris ſine culpa. Tertio debꝫ cōſiderare tempus: nam quando vellet aliq̄s alium arguere coram omni populo: ꝛ ipſuꝫ confundere non eſſet bona redargutio: iōo ait dominus. Si peccauerit frater tuus in te corripe eum inter te: ꝛ ipſum ſolum ſi audierit te lucratus es eum ſi te non audierit ꝙ dimittat adhibe duos vel tres. Quod ſi non audierit eos dic eccleſie. Si autē eccleſiam non audierit ſit tibi ſicut ethnicus et publicanus. Quarto debet conſiderare mores perſone quem vult arguere: nam multi quando arguuntur peiores efficiuntur: ſicut Alexander rex multos occidit qui ipſuꝫ arguebant tandem quidam philoſophus ipſum multuꝫ ſubtiliter arguebat: vnde bonos mores ab eo capiebat. Idem patet de Nerone imperatore qui ſuum doctoreꝫ Senecā occidit eo ꝙ ipm de malitia ſua arguebat. Sed xp̄s bñ poterat arguere ꝛ bñ pōt arguere. i iudicio: qꝛ fuit ꝛ ē ſine redargutione. Unde ait petrus. Qui peccatum non fecit nec eſt inuentus dolus in ore eius ꝛc. Itē bene poteſt arguere: qꝛ peccator arguēdus eſt in multis. Itē ipſe bene cōſiderat tp̄s qñ debet arguere. ipē multis hic parcit quos in die iudicii acriter arguet. Item ipſe ſub=

tiliter arguit. nam aliquos per infirmitatē
vt emendentur. aliquos per aduerſitatē vt
ipſum cognoſcant. aliquos per iram diſtri-
cti iudicij ⁊ rigoris. Ideo ait Dauid poſtꝗ̃
peccauit. Domine ne in furore tuo arguas
me. Item Job dicit. xiiij. Quis mihi hoc tri
buat vt in inferno ꝓtegas me donec ꝑtran
ſeat furor tuus. Et hec patent in euangelio
Dixit Jeſus diſcipulis ſuis. Uado ad eum
qui me miſit et nemo ex vobis interrogat
me quo vadis: ſed quia hec locutus ſuʒ vo-
bis triſticia impleuit cor veſtrum ſed ego ve
ritateʒ dico vobis. Expedit vobis vt ego va
dam. Si enim nō abiero paraclytus nō ve-
niet ad vos. Si autem abiero mittaʒ vobis
eum. ⁊ cum venerit ille arguet munduʒ de
peccato de iuſticia ⁊ de iudicio. De peccato
quidem quia nō credunt in me. de iuſticia
vero quia ad patrem vado ⁊ iam non vide
bitis me. de iudicio autem ꝗ princeps mū
di huius. i. dyabolus iam iudicatus eſt. Ad
huc multa habeo vobis dicere: ſed non po
teſtis portare modo. i. retinere. Cum auteʒ
venerit ille ſpiritus veritatis docebit vos
omēʒ veritatem. Non enī loquetur a ſemet
ipſo: ſed quecūꝗ̃ audiet a patre ⁊ me loque
tur. ⁊ que ventura ſunt annunciabit vobis.
Ille me clarificabit ⁊ manifeſtabit: quia de
meo accipiet: ⁊ annunciabit vobis Ad the-
ma. Cum venerit ille arguet mundum per
mundum intelligitur homo. Nam ſicut
mūdus maior conſtitutus eſt de quattuor
elementis videlicet de terra. igne. aere. ⁊ a-
qua. ita homo qui dicitur minor mundus.
Nam caro que eſt in hoīe ⁊ oſſa ſunt de ter
ra ſanguis de aqua. ⁊ anhelitus vel ſpira-
mē eſt de aere. calor naturalis de igne. ergo
mundū arguet. i. hoīem mūdum. ſ. minorē
Arguet autem homineʒ a quattuor que tā-
guntur in hoc euangelio. Primo in deuʒ nō
credentes. vt ipſe dicit. Quia non credunt
in me ⁊c. Secundo peccatum committen
tes quia de peccato ⁊c. Tertio iuſticiam nō
ſectantes. quia de iuſticia. Quarto iudiciuʒ
non timētes. Primo dico ꝙ deus arguet a-
criter in eum non credentes: vnde arguit
duos diſcipulos in via ambulantes. Luce
vltimo. O ſtulti ⁊ tardi corde ad credendū
in his que ſcripta ſunt. Fides autem eſt vi
ta anime. nam videmus ꝙ arbores in hye
me moriuntur. in eſtate per caloreʒ ſolis re
uiuiſcunt. ita anima ꝗ̃uis viuit in corpore
tamē ꝗ̃diu eſt ſine fide mortua eſt: ſicut ar-
bor in hyeme ſed qñ fides venit in corda ho
minum non credentium incipiunt reuiui-
ſcere. vt dicitur Jacobi. ij. Fides ſine operi-
bus mortua eſt. igitur illa que credimus de
chriſto fide teneamus ⁊ opere impleamus
Si enim credo ꝙ chriſtus fuit humilis et
ego ſuʒ ſuperbus quid prodeſt mihi ſua hu
militas ſi ego credo ꝙ chriſtus fuit pius et
ego ſum auarus quid mihi prodeſt ſua pie
tas. Certe nihil. ſi ego credo ꝙ xp̄us fuit
miſericors ⁊ ego nulli miſereor. quid mihi
prodeſt ſua miſericordia. certe nihil. ſi ego
credo ꝙ chriſtus fuit caſtus ⁊ ego luxurio-
ſus quid mihi prodeſt ſua caſtitas. certe ni
hil. ſi ego credo ꝙ chriſtus fuit manſuetus
et ego iracūdus quid mihi prodeſt ſua mā
ſuetudo. certe nihil. Et ideo ait apoſtolus
ad Hebre. xi. Sine fide bonorū operum im-
poſſibile eſt placere deo. ideo fides eſt vita
anime. Item fides eſt lux anie. vnde vide-
mus quando aliquis poneret quattuor pel
ues de quadruplici materia. vnam de auro
aliam de argento. tertiā de ferro. quartā de
plumbo. in illud autem quod ſimilius ſoli
eſt ſol reſplendet. Moraliter per plumbeā
pelui nota cor hoīs quod cito recedit et per
paucuʒ tēpus credit per pelui ferreaʒ nota
cor hoīs induratuʒ. quod oīno credere non
vult. per pelluiʒ argenteā nota cor hominis
quod habet fideʒ in verbis ⁊ non in operi-
bus: ſed per peluim auream nota cor hoīs
in fide vera cum auro dilectionis ornatum
et illud magis operatur gratia ſpiritusſan
cti: quia vnūquodꝗ̃ applaudit ſuo ſimili
dicit Ariſto. Iteʒ fides eſt miraculoruʒ ope-
ratiua. Unde legimus ꝙ beatus Petrus fu
it in naui ⁊ vidit dñm in mari ambulantem
et miſit ſe tota fide in mare ⁊ ambulauit ſu
pra mare: ſed tamē dubitauit ⁊ in mari mer
ſus eſt vſꝗ̃ ad os et dñs manus ſibi porre-
xit ⁊ extraxit eū ſupra. Et ait petrus. O dñe
vis me perire in mari. ⁊ reſpōdit dñs ⁊ ipm̄
arguebat dicens. Mod. ce fidei quare dubi
taſti. Ideo debemꝰ habere rectā fideʒ ne ve
niēs dñs redarguat nos acriter ſicut iude-
os incredulos quibus ait. Johā. x. Si mihi
non vultis credere credite opibus que ego
facio ex quo non crediditis operibus nec
mihi ideo in poteſtate dyaboli eſtis. Secū-
do dicitur ꝙ chriſtus vult arguere peccatū
committentes in quo deum ſunt negantes
vnde. ij. Thimo. iiij. argue obſecra increpa
peccatorem in omni patientia ⁊ doctrina vt
peccatum dimittat. Nam dominus redar-
guit Cayn valde acriter: eo ꝙ fratreʒ ſuum
occidit ⁊ ipſum maledixit in arguendo. Itē
redarguit valde acriter in paradiſo quan-
do dixit. Adam vbi es. quanto magis redar
guet hominem qui deum relinquit ⁊ deum

creatorem ſuũ negat. ⁊ hoc etiam facit peccator per peccatũ mortale ſicut legimꝰ ꝺ romanis ꝙ depingebant peccatũ mortale ad ymaginez hominis que erat valde horribilis depoſita. circa quã ſtabãt quattuor ymagines. Una ymago ſupra caput. ⁊ erat hec ymago dei ad quam ait. Deum meuz negaui. heu mihi ꝙ natus ſum. Ad dexteraz ſtetit ymago pulcherrimi homis ad quaz ait. Dignitatem humane conditionis non cognoui. ve mihi ꝙ natus ſum. ad ymaginem circa ſiniſtraz ⁊ hec erat ymago dyaboli. ad quam ait. Omagium dyabolo feci heu mihi ꝙ natus ſum. Infra infernus aperiens os ſuũ ⁊ expectãs ad deuorandũ ad moduz draconis. Ita ad propoſitũ quare ſic depingebant romani certe ad noſtrã doctrinam. Nam cuz peccator cũ peccatis mortalibus deũ negauit ſemper tremet. Naz Nabuchodonoſor deũ negauit ꝙ nõ eſſet deus. ⁊ ipm arguit deus ꝙ tanꝗ̃ bos fenũ comedit. Iudas deũ negauit quãdo ipm vendidit. ideo ſe ſuſpẽdit. ego deũ meũ negaui: ait ad imaginem ſuper ipſuz. ad ymaginẽ dyaboli iuxta ſiniſtrã omagiũ dyabolo feci. Naz videmus quãdo homo facit omagiũ alicuiꝰ dñi ꝙ iurat ſibi ꝙ in oibus velit ſuus eſſe ⁊ ſuũ velle ꝑficere ⁊ ſub dñio ſuo militare. ita facit pctõr quot pctã cõmiſit tot omagia facit Nam ꝑ pctm̃ ſupbie dyabolo omagiuz facit. ꝗ̃uis homo viuit in mũdo tñ militat in dyaboli dñio. Item per pctm̃ luxurie facit omagiũ diabolo qr ipſe princeps tenebrarũ habet ſuper illos dñium qui ambulant in tenebris. Item aliqui ꝑ inuidiam. Sap. ij. Inuidia dyaboli mors intrauit in orbẽ terrarum ideo ymago dyaboli a ſiniſtris. ymago a dextris hois pulchri. qr omnis dignitas que eſt ſine peccato ad plenuz nõ poteſt exꝓmi. nã ipſe eſt dei ſedes. ⁊ ideo ait ad dignitatem humanitatis non attendi viuere Quarta ymago infra: qr infernus expectat talem peccatorem deum negantẽ ꝗ̃uis mia dei expectat conuerſionẽ qr ait. Nolo mortem peccatoris. ꝙ autez infernus expectat ait. Eſay. v. Infernus dilatauit animã ſuaz ideo multos redarguit ꝑ ꝓphetã. Niſi conuerſi fueritis nũc cõminãdo vibrabit gladium ſuum ⁊c. Nunc vocãdo. Cãtic. iiij. Ueni amica mea. Tertio xp̃us arguet mundum de iuſticia quã non timuerũt. Nã prelati qbus cõmiſſa eſt iuſticia correctionis. ita corrigant cum manſuetudine. vt ait Eccle. iiij. Noli eſſe ſicut leo oppmens. Nã leo eſt animal fortiſſimum ⁊ audax vt dicit Iſidorus ad nullius paucbit occurſum. tamẽ aliquãdo dimittit ſuã ferocitatem. ita iudex vel ꝑlatus. cui cõmiſſa eſt iuſticia. arguendi. nam malis ⁊ obſtinatis debet eſſe ſicut leo. nõ tamen contra perſonã ſed contra vicia. Unde Seneca. Prudens prelatus punit peccatuz vt non pereat homo optima res peccata ꝑ viã iuſticie extirpare. ⁊ tamen debet ſemper in compatiendo habere miam. vñ legimus figurã Iud. xiiij. ꝙ ſamſon fortiſſimꝰ trãſiuit per viã ⁊ occurrebat ei leo volens ipſum occidere: ſed ipſe reſiſtebat ⁊ vicit leonem ⁊ occidit eum poſtea egreſſus inuenit mel in ore eiuſdem leonis ⁊ comedit ⁊ vicit inimicos ſuos ⁊ de melle dedit ſociis ſuis ⁊ ait in enigmate. De comedẽte exiuit cibꝰ. de forti egreſſa eſt dulcedo. Ita ſpũaliter ſubditꝰ volens ſe erigere contra deum contra precepta dei. contra prelatum. debet prelatꝰ ei reſiſtere ⁊ vincere ſicut ſamſon vicit leonez ⁊ ipſum corrigere per viam iuſticie: vt ſit aliis in exempluz: ⁊ ſicut ſamſon inuenit mel in ore leonis ⁊ comedit: ita etiam debet ſubditus ſe hũiliare coram ſuo ſuperiore: vt inueniat. mel. i. dulcedinem correctionis. vnde ait Grego. Correctio ſuperna licet in ſe ſit bona ad ſanandas animas per viam iuſticie ne deꝰ arguat per vindictã: tamẽ ſemꝑ debet dulcorari per miſericordiã. Unde in pſal. Miſericordiã ⁊ iuſticiam cantabo tibi domine. Quarto arguet dominus deus hominez de iudicio quod nõ timuit. Unde ait in pſ. Arguam te ⁊ ſtatuam contra faciem tuam in extremo iudicio. In quolibet iudicio tempali quattuor vel quinꝗ̃ debent eſſe perſone. Prima perſona debet eſſe iudex. ſecunda eſt actor. tertia eſt reus. quarta ſunt teſtes. quĩta eſt tortor. Ita vult dominus facere in iudicio. Nam ipſe xp̃s vult eſſe iudex ſicut ipſe ait in euãgelio. Io. v. Pater non iudicat queꝗ̃: ſed omne iudiciũ dedit in manus filij. Teſtes ſunt angeli ſicut dicit Hiero. ꝙ angeli ſunt preſentes vt ſint teſtes actuũ noſtrorũ. Actores autẽ propria peccata que peccator cõmiſit: ⁊ per penitẽtiaz nõ deleuit: ſicut dicit Ber. Peccator cum moritur ſecum portat ſua peccata: ⁊ dicunt pctã Opera tua ſumus nõ te derelinquemus: ſz ad iudicium tecum pergemus. Reus eſt ipſe peccator ad quem poteſt fugere in illa extrema neceſſitate: nam dicet illud Reg. iij. Ipſi montes nolunt recipere fugam noſtrã Tortores ſunt demones. vnde ait dominꝰ in euangelio. Mat. xviij. Tradidit eum tortoribus quoadusꝗ̃ redderet vniuerſum debitum. Huius legimus figuram in lib. Numeri. xxx. Dixit dominꝰ ad Moyſen. Elige

tibi duodecim milia viros armatos et vlci-
ſcere contra inſidiantes qui videbant mul
ta ſigna: ⁊ tamẽ me timere nolunt ⁊ moy-
ſes elegit duodecim milia viros perfectos
in armis qui tranſibant ante populum ad
pugnandum ⁊ occidit oĩs reges eorum et
multi ceciderunt qui deum timere nolue-
runt. Ita moraliter pater dicit ad filiũ ſuuꝫ
id ẽ ad ieſum. Elige tibi duodecim viros ꝑ-
fectos: id ẽ duodecim apoſtolos. vt ſtent' te-
cum in iudicio: vt patꝫ in pſal. Gladij ancipi
tes in manibus eorum ad faciendam vin-
dictam in nationibus. qui iudiciuꝫ non ti-
muerunt: et tunc occidit inſidiantes: id eſt
peccatores ⁊ reges eoruꝫ ꝑ damnationem.
Vnd̃ dicitur Mathei. xxv. Ite maledicti in
ignẽ eternum. Ergo ad thema. Cum vene-
rit ille arguet homĩes de infidelitate ꝙ cre
dere noluerunt de peccato ꝙ non doluerũt
de iuſticia ꝙ non tenuerunt. de extremo iu-
dicio ꝙ non timuerunt ⁊c.

¶ Dominica quarta vocem iocundi-
tatis. Sermo. xxxiij.

e Xiui a patre ⁊ veni ĩ mũ
dum. Joh. xvi. Nota ꝙ tria ſunt q̃
homines ⁊ ſpecialiter principes
faciunt gratioſos. Primuꝫ eſt magna pie-
tas. exempluꝫ de alexandro magno de quo
dicitur. i. Macha. i. ꝙ erat largus. ⁊ pius ⁊
diuiſit ⁊ dedit alijs qui eum petebant. Se-
cundum eſt magna nobilitas. exemplum.
ij. Reg. xviij. De illo quẽ miſit Joab vt Ab
ſolon filiũ regis occideret. Reſpondit. Si
appenderes mille argẽteos in manu mea
non mitterem manum in filium regis pro-
pter nobilitatem. Eccleſi. x. Beata eſt terra
cuius rex nobilis eſt. Tertium eſt ſapientia
vnde legimus. iij. Regum ꝙ vniuerſa terra
deſiderauit videre faciem regis vt audiret
ſapientiã eius. Hec tria fuerunt in ieſu xp̄o
domino noſtro. Fuit ſapiens. vnde Col. ij.
In eo ſunt reconditi omnes theſauri ſapiẽ-
tie. Fuit nobilis. quia de corde paterno exi-
uit in vterum virginis. ideo filius altiſſimi
vocabitur. ait angelus ad Mariam. Fuit
pius. quia gratiam diſtribuit omnibus pe-
nitentibus de pietate. de ſapientia ⁊ de no
bilitate eius commẽdatur in hoc euãgelio.
Dixit Jeſus diſcipulis ſuis Amẽ amẽ dico
vobis: id eſt vere. Si quid petieritis patreꝫ
in nomine meo dabit vobis. Vſqꝫ modo nõ
petiſtis quicqꝫ in nomine meo petite ⁊ acci
pietis: videlicet vt gaudium veſtrum plenũ
ſit. Hec in ꝓuerbijs: id eſt obſcuris verbis
locutus ſum vobis venit hora cum iam nõ
in prouerbijs loquar vobis: ſed palam de
patre meo annunciabo vobis. In illo die in
nomine meo petetis. Et non dico vobis: q̃a
ego rogabo patrem meum pro vobis. Ipſe
pater enim amat vos: quia vos me ama-
ſtis: ⁊ credidiſtis quia a deo exiui. Exiui a pa
tre ⁊ veni in mundum. iterum relinquo mũ
dum ⁊ vado ad patrem: dicunt ei diſcipuli.
Ecce nunc palam loqueris ⁊ prouerbiũ nul
lum dicis. nunc ſcimus quia ſcis omnia: et
non eſt opus vt quis te interroget. In hoc
credimus: quia a deo exiſti. Et ſic patet ſua
pietas: ibi. Petite ⁊ accipietis. ſua ſapiẽtia
in hoc quod dicitur. Nunc ſcimus: q꞉ omĩa
ſcis: ſua nobilitas: ibi. Exiui a patre ⁊ veni
in munduꝫ. Nota ꝙ chriſtus exiuit a patre
quattuor modis propter quattuor cauſas.
Primordialiter exiui a patre nõ pedũ greſ-
ſu ſed ſicut ros de celo in herbam ad dulco
rãdũ. Exiuit a patre ſicut riuulus de fonte
ad terram humectandaꝫ. Exiuit a patre ſi-
cut ſplendor a ſole ad terraꝫ illuminandã.
Primo chriſtus exiuit a patre ſicut ros de
celo in herbam ad dulcorandum. Vnd̃ pro
pheta Eſaias diu ante exitum eius clama
uit deſiderando. Eſa. xv. Rorate celi de ſu-
per. Ros enim habet quattuor proprieta-
tes bonas. Prima proprietas quia ſanat ſu
perfluos humores: quia dicunt naturales
magiſtri. Si ros non caderet ſuperflui hu-
mores tempore eſtiuali aſcenderent et ae-
rem inficerent ſed ros temperat: ideo apo
thecarij vtuntur rore propter lepram. Hu
ius legimus figuram. iiij. Regum. ꝙ lepro-
ſi aliq̃ fuerũt expulſi ſed intrabant quod-
dam caſtrum ⁊ de nocte cecidit ros quo ſe la
uabant ⁊ mundati ſunt. ideo nos fueramꝰ
leproſi in anima propter peccata primoruꝫ
parentum. ⁊ ergo chriſtus exiuit a patre ve
lut ros de celo vt ſanaret: ideo ait anima de
uota. Canti. v. Caput plenum eſt rore. cin-
cinni pleni ſunt guttis. Secũda proprietas
roris eſt: quia refrigerat. vnde illud tẽpus
quo ros cadit in eſtate eſt frigiduꝫ de mane
propter rorẽ. ideo dicunt naturales magi-
ſtri ꝙ in conchis marinis albis iuxta mare
generantur margarite de rore mediante vẽ
to aquilonari. ideo ait. Eccle. xviij. Nõne ar
dorem refrigerat ros. et iſte margarite va-
lent contra caducum morbum que' dicunt
vniones ita xp̄us exiuit vt nos conſeruaret
a caſu mortalis peccati. q̃a ros celi in vtero
virginis. velut alba cõcha factus eſt homo.
Tertia proprietas roris: q꞉ paſcit: vnde o-
ues libentius paſcunt in mõtibus vbi ipſe
ros frequenter cadit: q꞉ bene nutrit. vnde in

pš. Sicut ros hermon qui deſcendit in mō
tem ſyon: ⁊ ſic dicit propheta: qꝛ patres an=
tique legis ſolebant oues de monte hermō
offerre ac immolare in montem ſyon: quia
ibi erant paſcua pulchra propter rorem ce=
leſtem. Item quomodo ros hermon deſcē=
dit in montem. Require in ſecūda domini=
ca poſt epiphaniam. Item piſces paſcūtur
in aquis de rore celi vt videmus aperte: ape
riunt os ſuum ⁊ capiunt rorem. Item pulli
coruorū paſcuntur de rore q̄diu non habēt
nigras plumas: ſicut dr̄ in pſal. Qui dat iu
mentis eſcam ipſorum: ⁊ pullis coruorum
inuocantibus eum. Exiuit igitur vt nos pa
ſceret. Item cum rore cecidit manna patri=
bus in deſerto: ita exiuit cum rore celi xp̄us
vt nos paſceret pane angelico. Unde ait in
euangelio Johannis. Ego ſuꝫ panis viuus
qui de celo deſcendi. Ergo exiuit ros. Quar
ta proprietas roris eſt: quia dulcorat. Un=
de apes colligentes mel de floribus vbi ros
cadit dulcius eſt. Unde Gregorius. Sicut
apes in flore: ita chriſtus in caſta mēte. Et
ſic patet ꝙ chriſtus a patre exiuit velut ros
de celo ⁊c. Secundo xp̄s exiuit a patre ⁊ ve
nit in mundum ſicut riuulus a fonte ad ter
ram irrigandam. videmus nāq̄ ꝙ terra nō
poteſt facere fructum ſine aqua. ideo ait da
uid. Anima mea ſicut terra ſine aqua: qꝛ ſi
cut terra non facit fructū ſine aqua: ita ani
ma hominis non potuit facere fructuꝫ meri
torum niſi xp̄s exiret a patre ⁊ irrigaret ani
mam ſuam mia ⁊ gratia. Huius legimus fi
gurā. iij. Reg. xviij. ꝙ ariditas erat in terra
eo ꝙ non pluit in tribus annis ⁊ menſibus
ſex ꝙ multi homines mortui ſunt fame. aſcē
dit Helyas montē ⁊ adorauit ſepties: ⁊ de=
ſcendit imber de celo ⁊ irrigauit totam ter=
ram. Itē moraliter ante exitum xp̄i in mun
dum terra. i. homo de terra erat aridus in
anima: ideo petiuit Eſa. xlv. Rorate celi de
ſuper ⁊ nubes pluant iuſtum: aperiatur ter
ra ⁊ germinet ſaluatorem. Sed ſancti p̄res
ab Adaꝫ vſq̄ ad Noe. a Noe vſq̄ ad Abra
am. ab Abraam vſq̄ ad Moyſen. a Moyſe
vſq̄ ad prophetas. a prophetis vſq̄ ad Da
uid. a Dauid vſq̄ ad xp̄m: ſic ſepties oraue
runt vt xp̄s mitteret pluuiam ſuper terraꝫ
de celo gratie ſue miſericordie. ⁊ pater exau
diuit eos ⁊ miſit: ⁊ ſic xp̄s exiuit a patre ⁊ ir
rigauit mundum: vt ait in pſal. Cōcreſcat
vt pluuia doctrina mea fluat vt ros eloqui=
um meum. ⁊ ideo ait Joh. vij. In die feſtiui=
tatis magne ſtabat ieſus ⁊ clamabat. Si q̄s
ſitit veniat ⁊ bibat: ⁊ de ventre eius fluent
aque viue quattuor riuuli ſicut de fonte pa=
radiſi fluunt. Sicut legimus Gene. ij ꝙ de
fonte paradiſi fluunt quattuor flumina ad
irrigandum quattuor regiones: vnus per
egyptum: alius per terram euilath. terti=
us per arabiam. quartus per ethiopiam.
Ita de xp̄o tanq̄ de fonte paradiſi fecundi
ſancte eccleſie exeūt quattuor flumina ſan=
ctorum euangeliſtarum ſcꝫ Mathei Luc.
Marc. ⁊ Johis. nam Matheus dicit de xp̄i
hūanitate. Johānes de xp̄i deitate. Lucas
xp̄m pro nobis immolatum. Marcus dicit
chriſtum nos a mortuis reſuſcitaſſe. Ideo
iſta quattuor flumina de fonte paradiſi xp̄i
quattuor euangeliſtarum irrigauerant to=
tam terram: ideo exiuit a patre in munduꝫ
ſicut riuulus a fonte ad terram irrigandā.
Tertio exiuit xp̄s in mundum ſicut verbuꝫ
ab ore hominis per predicationem. Unde
ait propheta. Miſit verbum ſuuꝫ ⁊ ſanauit
eos de interitu eorum. Xp̄s enim per ſuam
predicationem multos eripuit de interitu
eterne dānationis ſua predicatio verbi fu=
it verbum patris ſicut quando aliquis mit
tit nunciū vt magnus princeps: tūc illud ver
bum qđ nuncius loquitur non eſt nuncij: ſꝫ
principis qui miſit illum: ita verbum predi
cationis xp̄i. Unde ait in euangelio. Mea
doctrina nō eſt mea: ſed eius q̄ miſit me pa=
tris de cuius ore predicaui vobis regnuꝫ ce
lorum. Unde ſonus verbi xp̄i eſt quaſi ſonꝰ
leonis rugientis propter peccatorum con=
uerſionē. vnde Johānes in Apoca. x. Uidi
inquit ego Johannes verbum patris qua=
ſi angelum fortē deſcendentem de celo ami
ctū nube ⁊ iris in capite eius. Et facies eiꝰ
erat vt ſol: ⁊ pedes eius velut colūna ignis
⁊ dextrū pedem poſuit ſuper mare: ſiniſtrū
ſuper terram ⁊ clamauit quemadmodum
leo cum rugit: ⁊ ad vocem eius ſunt congre
gate omnes creature. Ita moraliter verbū
patris eſt xp̄us qui exiuit de paterna volun
tate quaſi angelus magni conſilij fortis et
potēs Eſa. ix. Ipſe angelus magni cōſilij for
tis ⁊ potens. dn̄s potens in prelio: amictꝰ
nube: id eſt carne alba de puriſſima virgīe
ſumpta. Eſa. xix. Aſcendet dominus ſuper
nubem candidam. Iris in capite in ſignuꝫ
reconciliationis humane. vt patet in Gen̄.
ix. Ponaꝫ arcum meum in nubibus celi: et
erit ſignum federis inter me ⁊ inter terram.
Pedes eius vel crura velut columne ignis:
quia ſicut columne ſuſtentant domum vel
edificium: ita predicatio verbi dei edificiuꝫ
ſancte eccleſie ſuſtentat. Dextrum pedem
ſupra mare: id eſt penitentes quos reduxit
in amaritudine cōtritionis: vt ait Thren.

ij. Uelut mare contritio tua. Sed ſiniſtrum
ſuper terram. Hij ſunt frigidi in deuotiõe
ꝛ indurati: in quibus non facit fructum: cla
mat leo cũ rugitu. Dicit em̃ Iſið. ꝙ leo cum
viderit ſuos paruulos mortuos clamat ru-
giendo tres dies: ꝛ per clamorem ſurgũt ſui
pueri: ita xp̄s leo de tribu iuda clamauit bi
na vice: ſed cum clamorez tertiuz faciet oẽs
reſurgent. Primũ clamorem fecit in predi-
catiõe vbi clamauit Mat. iij. Omnis arbor
que non facit fructum bonuz excidetur ꝛ in
ignem mittetur. Secũdum clamorem fecit
in cruce: vt dicit euangeliſta. Uoce magna
clamauit ꝛ emiſit ſpm̃. Tertio clamabit in
iudicio futuro ꝛ omẽs reſurgemus. ꝛ ſic pz
ꝙ xp̄s exiuit a patre velut verbuz ab ore no-
bis predicando. Quarto xp̄s exiuit a patre
ſicut ſplendor a ſole ad terram illuminan-
dam. Uidemus pre oculis quando ſol reti-
net ſuum ſplendorem: ita ꝙ non tangit ter
ram: tũc aer obſcuratur terra infrigidatur
vie erunt lubrice: dies tenebroſi tempeſtas
dñatur. ꝛ inde venit hyems: ideo omne tem
pus quod erat ãte xp̄i exitũ a patre in mun-
dum fuit quaſi hyems ꝓpter quattuor cau
ſas. Primo propter viarum lubricationem
ita ꝙ fuit lubrica: qꝛ aie ãbulabant ad lym-
bum. vñ ait in p̃s. Fiant vie illoruz tenebre
ꝛ lubricũ. Secũdo propter frigiditatem: nã
terra infrigidatur gelu ꝙ nec arbores: nec
terra poſſunt fructũ ꝓducere. Job. xxxviij.
Noſti de cuius vtero egreſſa eſt glacies ꝛ ge
lu de celo quis genuit Tertio propter tẽpe
ſtuoſitatẽ aeris Job. xxxvij. Ab interioribꝰ
egredietur tẽpeſtas. Quarto ꝓpter operan
di difficultatem: homo modicũ põt aliquid
opari Eccle. xxi. Qui colligit lapides in hye
me quaſi qui edificat domũ ſuã de impẽſis
alienis. Ita ſpũaliter hyems erat ãte xp̄i exi
tuz in mũduz propter lubricitatẽ vie: qꝛ nul
lus ita ſanctus fuit: qñ oporteret ipſuz poſt
mortẽ viã ambulare ad lymbũ. Item ꝓpter
tẽpeſtatez diuine ire propter peccatũ: ita ꝙ
multi ſunt ſubmerſi. Item propter operan-
di difficultatẽ: qꝛ nulla erãt opera meritoria
Itez ꝓpter frigiditatez dilectõis diuine hõ
erat frigidus ad diligenduz. Sed venit xp̄s
a patre tanq̃ ſplẽdor a ſole qui hz viã mun
dificare ꝛ nobis demõſtrare ad eternã vitã
Item opera noſtra meritoria facere. Item
tẽpeſtatẽ ſedare. Itẽ terrã inflãmare: ꝛ ſplẽ
dor a ſole exiens producit eſtatez: qꝛ omne
tempus ab illo exitu xp̄i eſt quaſi eſtas pro-
ducens flores virtutũ. hoc conſiderauit ani
ma deuota dicens in canticis. Iã em̃ hyems
tranſijt ymber abijt ꝛ receſſit flores in terra
noſtra apparuerũt: ꝛ hoc propter ſplendo-
rem diuine illuminationis qui exiuit a pa-
tre. Ergo ad thema. Exiui a patre ꝛ veni in
mundum.

¶ In diebus rogationum. Sermo. xxxiiij.

PEtite ꝛ dabitur vobis
Luc. xi. Nos videmus quando
aliquis homo multũ eſurit ꝛ nõ
habet cibum. ꝛ non habet etiam
vnde habz viuere: qꝛ ait Dauid. Panis cor
hominis confirmat: ꝛ qui tũc daret ſibi vnũ
panem plus ipſum letificaret q̃ ſi tempore
abundantie daret ſibi totam domuz: ꝛ ſpã-
liter quando talis habet paruulos vel eius
amicus venit ꝛ nihil habet: tunc homo tri-
bulatur magis propter amicum vel paruu
los q̃ de ſeipſo. Ideo ait Jeremias. Paruu
li petierũt panem ꝛ nõ erat qui frãgeret eis
Ita ſpũaliter xp̄s habet in hoc mundo mul
tos paruulos. i. hoies fideles in ipſum cre-
dẽtes: ꝛ ſpãliter pauperes ſunt paruuli xp̄i
qm̃ ipoꝛũ eſt regnũ celorũ. ꝛ qui illis hic ſub
uẽit tanq̃ filijs ꝛ amicis xp̄i: ꝛ quicquid eis
fecerit xp̄o in propria perſona facit. Unde
ipſe ait Mat. xxv. Qð vni ex minimis meis
feciſtis mihi feciſtis. Mittit ergo eos ad pe
tenduz: ꝛ qui eis hic ſubuenit in modico in
p̃nti vita magis letificat ꝛ propriã aiam q̃
ſi poſt hãc vitã vel tempore mortis vel poſt
mortẽ daret pro xp̄o totaz domũ. ꝛ iõ ait in
verbo thematis. Petite ꝛ accipietis: vt qui
ſubuenit ꝓmo propter deuz q̃cquid petit
pro ſalute anime ſue impetrabit. ꝛ hoc ptz
in euangelio hodierno. Dixit ieſus diſcipu
lis ſuis pabolã hanc. Quis veſtrũ hz amicũ
ꝛ venit ad illum in nocte ꝛ dicit. Amice bo-
ne ſurge ꝛ accõmoda mihi tres panes: qꝛ
amicus meus venit ꝛ non habeo qð ponaz
ante illum. ꝛ ille deintus reſpondens dicit
Jam oſtium meum clauſum eſt ꝛ pueri mei
ſunt in cubiculi nõ poſſum ſurgere: ꝛ ille pul
ſat perſeuerans: ꝛ petit iterum tandem ſur
git ꝓpter improbitatẽ: ꝛ dabit illi quotquot
habebat neceſſarios. ipſe bene facit: ſed ego
dico vobis. Petite et dabitur vobis. pulſa-
te et aperietur vobis. querite ꝛ inuenietis.
Omnis enim qui petit ꝛ pro ſalute anime
accipit ꝛ qui querit gratiam inueniet ꝛ ape
rietur porta ſalutis anime pulſanti per ora
tiones ꝛ per bonas operationes. Quis au-
tem ex vobis patrem petit panez: videlicet
naturalem: vel patrẽ pro naturali pane: nũ
quid dabit illi lapidẽ: certe non: aut petit a
patre piſcem nunq̃d dabit filio petẽti ꝓ pi-
ſce ſerpentẽ: aut ſi filius a prẽ petit ouũ: nũ-

quid dabit illi ſcorpionē ꝑ ouo. certe non: qꝛ eſt pater naturalis. Si ergo cum ſitis naturaliter mali ⁊ bene noſcitis bona data vobis a deo dare filiis veſtris: q̃tomagis pať veſter celeſtis de celo dabit ſpiritum bonū gratie ⁊ veritatis ⁊ vitā eternam poſt hāc vitam dabit petentibus. Ergo quo ad thema. Petite ⁊ dabitur vobis. Debemus aūt petere quattuor. Primo ꝑ peccatoꝝ remiſſione. Vñ ait Dauid in Pſal. petendo. Miſerere mei deus ſm magnam miam tuam. Secundo pro gratie infuſione. Tertio pro eterna manſione. Quarto pro tribulatōnis liberatōne. Primo dico q vnuſquiſqꝫ fidelis debet petere ꝑ peccati remiſſione. Vñ Dauid. Omnes iniquitates meas dele petēdo miſericordiā. Nam videmus quādo homo eſt in vinculis petit ꝑ liberatione. vt pꝫ de Joſeph. Geneſ. xl. q Joſeph in egypto ſedebat in captiuitate ⁊ pincerna Pharaonis ſedebať cū eoꝛ liberabať. tunc petiuit Joſeph pincernam dicens. Peto te memento etiam mei ſcilicet vt ſuggeras. i. conſulas regi. ſcꝫ pharaoni vt ſaltem etiam ⁊ me ſcꝫ Joſeph educat de iſto carcere. Jta ſpiritualiter homo in pctīs mortalibus eſt in carcere Pharaonis. i. diaboli. debet igitur petere pincernā altiſſimi regis videlicet xp̄m: qui poteſt nobis propinare de cellario dilectionis gratiā ⁊ miſericordiā. Unde ait aīa. Canticoꝝ. ii. Introduxit me rex in cellam vinariam. ordinauit in me charitatē. ⁊ exaudit et liberat de vinculo mortis peccatorē vt poſſit dicere. Laqueus contritus eſt ⁊ nos liberati ſumus. Jtē in pſ. Aīa noſtra ſicut paſſer erepta eſt de laqueo venantium. Jtem videmus quando homo eſt infirmus ⁊ ſcit medicum qui poteſt ipſum ſanare. certe petit eū diligenter vt ſanet. Jta homo cognoſcēs ſe in anima infirmum petit medicum ꝑ ſalute anime ſue. ſicut Dauid dicit in pſ. Miſerere mei dñe qm̄ infirm⁹ ſum ſana me dñe qm̄ cōturbata ⁊c. Sed heu multi ſunt q̄ petunt quod eſt contra ſalutē anime ſue: ⁊ iſti non exaudiūtur. huius legim⁹ figuram. iii. Reg. ii. Salomon ſedebat in throno gratie dans omnibus petentibus quicquid petebāt: ſed venit frater ſuus adonias ⁊ petiuit vt daret ſibi pulchram puellam ꝟginem paupereulam vt ipſam violaret. Reſpondit. Salomō q̄uis frater meus es in hac petitione non exaudiam te: qꝛ petis contra honorē regni dicens. Nūquid ego ſum rex ⁊ frater meus es genere regali petis ꝑ filia ruſtici ſpecies eius decepit te. ideo non exaudiam te ⁊ negauit. Jta moraliter xp̄s dñs noſter ſalomone ſapientioꝛ. ſalomone ditioꝛ ⁊ nobilioꝛ. ſicut ipſe ait in euāg. Pluſq̄ ſalomon hic. id ē xp̄s. ergo ſedet iam in ſolio ⁊ throno gratie ſicut dicit apoſtol⁹ ad Heb. iiii. Accedam⁹ cum fiducia ad thronum gratie: ſed quādo peccatoꝛ petit vel homo iuſtus quod eſt cōtra ſalutē anime. tunc ait dñs ſicut ſalomon Frater meus es ſm humanā naturā quā ꝓpter te aſſumpſi: attende q non petas q̄ ſit ꝯ regnū eternū ⁊ ꝓpriā ſalutē: ſe dpete licita. videlicet peccati remiſſione aīe ſalutē ⁊ te exaudiam. Multi ſunt qui petunt ꝑ mille marcis. alius petit ꝑ vxore pulchra. alius ꝑ pulchritudine. ſed deus illos nō audit: qꝛ dicit ſacra ſcriptura. Deus nō exaudit peccatores in hac petitione contra ꝓpriam ſalutem. ſed deus exaudit pctōres quando petunt ꝑ remiſſione: vt patet Luc. xviii. de publicano dicente. Deus ꝓpiti⁹ eſto mihi peccatori. Secundo debet homo petere ꝑ grā. Nā ſine gratia eſt homo quaſi mortis ymago non habens colorem neqꝫ decorem. Jtē eſt anima ſine gratia ſicut tabula raſa. Jtē ſine gratia eſt ſicut terra ſine aqua. ideo petamus gratiā diuinam. nam melius eſt habere gratiā diuinā q̄ habere theſaurū totius mundi. ⁊ ideo multi habuerūt theſauros magnos ⁊ nō gratiam diuinā: ideo dānati ſūt ſicut Nabuchodonoſoꝛ rex: magn⁹ Jtem alexander diues. Jtē melius eſt homi gratiā habere q̄ omnē ſapientiā toti⁹ mundi. ⁊ ideo multi habuerūt ſapientiā et non gratiā dei. ideo perierūt ſicut ſalomon qui fuit ſapientioꝛ totius mundi. tamen ꝓpter peccatū perdidit gratiā ſimul ⁊ ſapientiam ⁊ ſapientia nō liberat hominē in ira diſtricti iudicii: ſed gratia liberat hominē ⁊ ſecure ſtabit. Jtē melius eſt homini habere gratiam q̄ habere longā vitā. ⁊ ideo ſcti martyres prophete apoſtoli doctores ⁊ ꝟgines magis elegerunt mori ⁊ perdere vitam corporalem q̄ perdere gratiā dei. vnde quando eis inter duo optio dabať vt vnum eligerēt. aut mori: aut idola adorare aut xp̄i gratiam negare. Reſponderūt. Magis eligim⁹ mori q̄ perdere gratiā ideo mortē nō timuerunt quando in ſe gratiā ſciuerunt. Petat igitur homo ꝑ gratia diuina qꝛ gratia diuina fecundat aīam. ſicut pluuia terrā. vñ ait zach. x. Petite a dño pluuiā ſerotinam ⁊ imbrem matutinū vt terra repleatur fructib⁹ id eſt petite ꝑ gratia dei in pñti ⁊ ꝑ gloria in futuro: vt terra anime veſtre repleať fructibus bonoꝝ operū. Jtem petat homo pro gratia diuina. qꝛ dirigit hoīem in viā rectā Vñ ait Thob. ſenioꝛ ad filiū ſuū. Thobie

iiij. Fili mi in omni tpe benedic deum ⁊ pe-
te ab eo vt dirigat vias tuas. Item petat ꝓ
gratia diuina: q2 hominez confortat. Vñ. j.
Corinth. xv. Gratia dei sum id quod sum et
gratia eiꝰ semp in me manet. Tertio homo
fidelis debet petere nõ ꝓ auro nec ꝓ argē
to nec ꝓ longa vita sed ꝓ eterna mansiõe
q2 ꝺm apostolū. Heb. xiij. Non habemꝰ hic
manentē ciuitatem: sed futurā inquirimus
ideo ꝓ gaudio eterne ciuitatis petamus vt
dicit xp̄us in euāge. Jo. xvj. Petite ⁊ accipie-
tis vt gaudiū vestrum plenum sit. Istō gau
gium consistit in tribus. Primo in dei visiõe
Unde. j. Corin. xiij. Nunc autem videmus
per speculū ⁊ in enigmate. Tunc autē in ce-
lesti gaudio videbimꝰ facie ad faciē. in qua
facie videbimus p̄terita presentia ⁊ futura
tanq̄ in speculo claritatis. ⁊ ista facies illu-
minat totum celuz q non indiget sole nec
luna. Secundo consistit in ꝓpria beatifica-
tione. Unde Esay. xxxv. Leticia sempiterna
super capita eoꝝ. gaudium ⁊ exultationez
obtinebūt: q2 corpꝰ glorificatur ⁊ quattuor
dotes in resurrectione accipiet anima cum
corpore assumpto videlicet claritatez q̄ splē
det subtilitatem: q2 sicut mēs hominis sub
tilis est ex parte anime iam est in roma iam
in hierusalez iam in fine mundi. ita tūc sub
tile erit corpus cū anima in illa mansione. ⁊
sic impassibilitatem accipiet: q2 nunq̄ tunc
anima amplius pati potest vt dicitur. Apo.
xxj. Quia nec clamor nec dolor erit vltra
que prima abierunt agilitas: quia nõ potest
includi in aliquo loco. ⁊ sic gaudium est ple
num in propria beatificatione. Tertio con
sistit in iocunda societate. vñ in ps. Ecce q̄
bonum ⁊ q̄ iocundum habitare fratres in
vnum. Ibi habitat cum angelis in pulchri-
tudine pacis. Ibi est sanitas sine dolore. ibi
est requies sine labore. ibi est pax sine discor
dia. ibi est gaudium sine tristicia. ibi est vita
sine morte. ergo dico q debemus petere ꝓ
eterna mansione. Nam in ista mãsione pre
senti est discordia absq̄ pace. mors sine vita
tristicia sine gaudio. labor absq̄ requie ac in
firmitas continua sine sanitate. Quarto di
co q debemus petere pro tribulationuz li-
beratione: q2 ecclesia diuersimode tribulatꝰ
nunc per famē. nunc per pestilentiam. nunc
per guerras. ideo sancti patres illas rogati
ones bina vice instituerunt in anno. p̄mo in
die marci. ⁊ hec dr̄ rogatio maior. eo q bea-
tus Grego. papa in roma p̄mo instituit pro
pter magnam causam. Nam in die pasche
homines cõmunicabant ⁊ imediate ad pec
cata p̄stina redibant. ꝓpter quod deus mi-
sit magnam plagam. Nam quando sternu
tabant vel oscitabant moriebantur. ꝓpter
quod quãdo aliquis sternutabat alius hoc
videns dixit. Deus adiuuet te. ideo beatus
Greg. in die mar. instituit vt homines ieiu-
narent ⁊ orarent ⁊ cum crucibus dñi ⁊ vexil
lis orando circuirent. Et postq̄ ꝓcessio fuit
facta vidit in castro trās tyberim angelum
stantem cū gladio cruentato quem in vagi-
nam misit in signū cessationis huius plage
Secunda rogatio que fit in istis diebus fu-
it instituta in viēna que est ciuitas in ytalia
Nam ibi fuit magna plaga circa illud tem
pus: q2 terremotꝰ sepe venit ⁊ multe domꝰ
corruerunt. Item grando frumēta sepe de
struxit. Item multorum demonum clamor
horribilis audiebatur in aere. Item aliq̄n
demones ⁊ lupi multos hoies necauerunt
Sed mamertus episcopus illius regionis:
⁊ ciuitas mãdauit. rogauit ⁊ instituit hos
tres dies ieiunare ⁊ orare ⁊ ꝓcessiones cum
crucibus ⁊ vexillis circuire. ⁊ statim cessauit
plaga illa. In his ꝓcessionibus portanꝰ cru
ces pro vexillis sicut in antiqua lege. quādo
populꝰ dñi debebat pugnare ⁊ inimicos fu
gare acceperūt vexilla ⁊ tubas. sic ⁊ nos fa-
cere debemꝰ contra plagas vt demones au
diant ⁊ fugiant. ⁊ cãtus signat cantum an-
gelorum. videlicet. Sancte deus. sctē fortis
sancte immortalis. ⁊ iste cantus fuit ab an-
gelis reuelatus ⁊ doctꝰ. vnde dicit Joh. da-
ma. Cum apud ciuitatem cōstātinopolim
ꝓcessio istis diebus fieret quidaz scholaris
iuuenis de medio populi extra ꝓcessionem
per angelos in celum ductus est ⁊ angeli do
cuerunt iuuenem cãtum istum quem can-
tāt scholares in ista processione. videlicet.
Sctē deꝰ: sctē fortis: sãcte imortalis. Deinde
rediēs iuuenis cãtauit ac alios docuit. ⁊ sic
omnis tribulatio cessauit. Sed tamē hodie
multi sunt in ꝓcessionibus istis q̄ vertūt hoc
in risum ⁊ iocum. ideo deus heu plagat mū
dum. Petamus igitur deuote ꝓ his quattu
or. s. ꝓ peccati remissione. ꝓ gratie infusiõe.
ꝓ eterni gaudij mansione. pro temporalis
tribulationis cessatione. Ergo quo ad the-
ma. Petite ⁊ dabitꝰ vobis. Qđ nob̄ p̄stare ⁊c.

¶ In ascensione dñi. Sermo. xxxv.

a Ssumptꝰ est iesus in
celū sedet a dextris dei. Mar.
xvj. Aristoteles dicit q oē graue
deorsum ⁊ omne leue sursuz: ⁊
tñ graue non pōt supra eleuari nisi median
te instrumēto. Quattuor aūt sunt instrumē
ta p̄ que graue sursum eleuaꝰ. Primū est v. r

tus inferior vt radix in terra q̄ tanq̄ cuz in-
ſtrumento eleuat arborem in altum. Scōm
eſt ꝟtus ſupior actiua vt ſol attrahit humo
res de terra in altum. Tertiū eſt ꝟtus inte
rior expulſiua: vt ptz de fontibus q̄ cadunt
de alto. nā quādo aqua vadit in meatu com
preſſe p canalia ex vi interiori exp̄mit aquā
in altum. Quartū eſt virtus exterior ꝓmoti
ua vt mediante ſcala aſcēdit homo in altuz
vel mediāte inſtrumento ducit aliquod gra
ue in altum: vt lignum vel lapis. Ita ſpūali
ter xp̄us habuit quattuor ꝟtutes mediāti-
bus quibus corpus eius clarificatuz eſt ho-
die eleuatum. Nā p̄mo habuit humilitatez
que tanq̄ radix arborem eleuat: ita virtus
humilitatis: q2 ſe hūiliauit: ita meruit exal
tari. Scđo habuit pietatem tanq̄ virtutez
attractiuam: q2 ſua pietas traxit euz ad no-
ſtrā neceſſitatem: ideo retraxit corp⁹ paſſuz
ꝛ glorificatū in altum. Tertio habuit miaz
que tanq̄ ꝟtus exterior ꝓmotiua traxit eū
ad patrē. vn̄ apoſtolus. Nō ex opibus iuſti-
cie q̄ fecimus nos: ſed ſcꝫm ſuā miam ſaluos
nos fecit. ꝛ ſicut retraxit ad nos. ita retra-
cta cōſūmatio opis retraxit ad patrē. Quar
to habuit deitatis potētiā q̄ tanq̄ ſupior at
traxit. Nam videm⁹ q̄ vnūquodq̄ tēdit ad
ſuum principiū ſicut aqua non quieſcit: ſed
fluit ſemper donec venerit in mare quod eſt
principiū omniū aquarum ꝛ de eo exiuit ita
deitas xp̄i corpus clarificatū attraxit: ſicut
radi⁹ ſolaris humores de terra. ꝛ ſic mediā
te ꝓpria poteſtate ſcꝫm deitatē aſcēdit. Nul
lus eñ poteſt ꝓpria ꝟtute aſcendere vt an-
geli aſcendūt p ꝟtutem deitatis aīe mediā
te auxilio angelorū. Vñ dicit apoſtolus ad
Eph. iiij. Ipſe ē qui aſcēdit ſupra oēs celos:
vt adimpleret omnia ipſe ait in euāg. Joh.
xij. Si exaltatus fuero tūc omnia trahā ad
me mediante deitate. ꝛ quomodo hoc facit
et aſcendit ptz in euāgelio hodierno. Mar.
xvi. Recūbentibus vndecim diſcipulis i do-
mo vbi cenabant cum eo quando voluit ire
in mortē. apparuit illis ieſus ꝛ exprobrauit
incredulitatem eorꝫ: ꝛ duriciam cordis: q2
his. ſ. qui viderant ipſum ꝛ dixerāt eis eum
reſurrexiſſe a mortuis ipſi nō crediderūt. ꝛ
dixit eis ite in mūdum vniuerſum predica
te euāgelium oīni creature. i. homini qui eſt
dominus oium creaturarum. Qui credide
rit ꝛ baptizatus fuerit ſaluus erit. Qui ꝟo
non crediderit condēnabitur. Signa autez
eos qui crediderint que poſſunt facere hec
ſequent. In nomine meo demonia eiicient.
linguis loquentur nouis. ſerpētes tollēt et
ſi mortiferum quid biberint: nō eis nocebit.
ſuper egros manus imponent ꝛ bn̄ habe-
bunt. Et dn̄s quidem ieſus poſtq̄ locut⁹ eſt
eis iuſſit eos ire in montē oliueti ꝛ ibi corā
eis aſſumptus eſt in celum ꝛ ſedet a dextris
dei patris. Et ecce duo angeli ſteterunt iux
ta illos in veſtibus albis qui dixerunt. Vi-
ri galilei quid ſtatis aſpicientes in celum.
Quia veniet quēadmodum vidiſtis eū aſcē
dentem in celum. Tūc apoſtoli ibant ꝛ vbi
q̄ predicabant ꝛ baptizabant populū dn̄o
cooperāte ꝛ ſermonē confirmāte ſequenti-
bus ſignis. q2 ſigna que fiebāt p̄dicatiōem
confirmabāt. Quo ad thema. Aſſumpt⁹ eſt
in celū. ſedet ad dexterā dei patris oīpoten
tis. Nota q̄ in celū aſſumpt⁹ eſt ieſus p ipſi⁹
deitatis potentiaz. ꝛ hoc ꝓpter q̄tuor cās.
P̄ria eſt vt angelicā ruinaz reſtauraret. i. re
pararet. Scđo vt nos patri reconciliaret.
Tertio vt viā nobis manifeſtaret. Quarto
vt nobis grām miſtraret. P̄rimo dico q̄ ie-
ſus hodie aſcēdit vt angelicā ruinā repara
ret. vn̄ in ps. Judicabit natōnes ꝛ implebit
ruinas. Hui⁹ legim⁹ figurā Joſue. xiij. Jo-
ſue cū oī pp̄lo filiorꝫ iſrael trāſiuit iordanē
ꝛ ſubuertit regna inimicorꝫ ſuorū: ꝛ diuiſit
eis terrā in funiculo diſtributōis Nā trib⁹
tribub⁹ reliquit ſupiorē partē terre ad orien
tē. ꝛ hec fuit pulchrior ꝛ fecūdior: ꝛ iſte tres
tribus illā retinuerūt ꝓpter nobilitatē: ſed
aliā terrā infra diuiſit nouez tribub⁹: ꝛ hāc
terrā poſſederūt i pace ꝛ in multitudīe ma
xima ꝛ dn̄s eorū ꝓtector fuit. Ita ſpūaliter
xp̄s dn̄s noſter trāſiuit iordanē nr̄e morta-
litatis: ꝛ ibi deſtruxit regnū inimicorꝫ ſuorꝫ
vicꝫ demonū. Vn̄ in ſua reſurrectōe. ait illō
ps. Tollite portas p̄n. ve. ꝛ itro rex glie. et
dixerūt. Quis eſt iſte rex glie. Rn̄dit. dn̄s for
tis ꝛ potēs. ſic ꝛ portas ereas ꝛ vectes ferre
os cōfregit. ꝛ deduxit populū captiuū d' egy
pto tenebrarū: ꝛ reduxit eos p iordanē oīs
tribulatōis in terrā ꝓmiſſionis glie: ꝛ nouē
tribub⁹ diuiſit terrā inferiorē: ꝛ terrā ꝓmiſ
ſionis ſupiorē poſſiderūt tres pſone: vicꝫ pr̄
in diuis. fili⁹ in hūanitate de⁹ ꝛ hō ſedens a
dextris pr̄is. ꝛ ſpūſſanct⁹: ꝛ ipſe eſt ab vtroq̄
ꝓcedēs: ſꝫ illas nouē trib⁹ q̄s duxit ſecū di-
uiſit in nouē ordines angelorꝫ ſcꝫm q̄ ruina
facta fuit. P̄ria trib⁹ fuit chor⁹ ap̄lorꝫ: ꝛ illis
obtinuit locū ſupiorē chori āgelorꝫ q̄ ē ſera
phin: nā iſte chorus iſlāmat⁹ ē d'ino amore
q̄ aliud cogitare nō p̄nt: nec loqui niſi ſolum
de deo. ꝛ ſic ap̄li q̄ talē locū cū illis in t'ra illa
ꝓmiſſionis acceperūt iſlāmati erāt in diuo
amore. vn̄ Roma. viij. Quis nos ſepabit a
charitate xp̄i. ſcio q̄ neq̄ mors: neq̄ vita: ne
q̄ fames neq̄ gladi⁹. Scđa tribus fuit or

do ꝓphetarum quibus dimiſit ſecundam
terram promiſſionis: id eſt choꝝ angeloruꝫ
qui dicitur cherubin. nam iſte chorus habꝫ
plenitudinem ſciētie diuine. ⁊ ſic ſancti pro
phete qui futura ꝑdixerunt. ⁊ dn̄s loqueba
tur ipſis tanq̄ʒ amicis. ⁊ ideo cum eos rede
mit de lymbo ſecum duxit. ⁊ in iordanē ſcd̄i
chori partem diuiſit. Tertia trib⁹ fuit or
do patriarcharuꝫ ⁊ illis diuiſit ꝑtem in ter
tio choro a ſupremo q̄ dr̄ throni. nam in il
lo ſedet de⁹ iudicia diſcernēdo ſic ſancti pa
triarche aliud mādatum nō habuerūt niſi
declina a malo ⁊ fac bonū. ⁊ ipſi ſm̄ iudiciū
rationis faciebāt oīa bona ⁊ vitabāt omnia
mala. ergo acceperunt partē inter angelos
tertij chori. Quarta trib⁹ fuit ſanctoꝝ mar
tyrum qui accipiebant quartam partē q̄rti
chori qui dr̄ dn̄ationes: qꝛ ſicut ille chorus
dn̄atur ſuper choros inferiores ⁊ vincūt de
mones. ita ſancti matyres vicerūt ꝓpria cor
pora ⁊ ꝓpter deuꝫ tradiderūt ad ſupplicia
ideo ꝑ fidem vicerūt regna ⁊ quartā ſortem
acceperunt in diuiſione eterna. Quinta tri
bus fuit ſanctoꝝ doctoꝝ qui ſuis documen
tis mūdū illuminabāt. ⁊ obſtinatos ⁊ errā
tes in via veritatis deducebant acceperunt
ſortem inter choꝝ angeloꝝ qui dr̄ poteſta
tes. Sexta tribus fuit ſanctoꝝ confeſſorum
qui ꝓpter deum ꝓpria corpora crucifixerūt
et in maxima abſtinētia vixerunt. vt beat⁹
bn̄dictus. btūs Franciſcus qui ſepe exuit
veſtimenta ⁊ nudus ꝑ rubū ſpinoſuꝫ ſe trāſ
tulit ꝙ totuꝫ corpus ſangnineū apparuit. ⁊
ſanctus Bernardus ⁊ multi alij cōfeſſores
⁊ ſanctus Anthonius. ⁊ ſctūs Paulus: ⁊ iſti
acceperūt ſorteꝫ inter choꝝ angeloꝝ qui dr̄
principatus. Septima tribus fuit ſanctoꝝ
heremitaꝝ q̄ mūdum contēnentes in here
mo habitabant. ⁊ iſti acceperunt ſortem in
ter ſeptimū choꝝ qui dr̄ virtutes. qui ſuis
virtutibus ⁊ orationibus ꝓmeruerūt illam
ſorteꝫ. Octaua tribus fuit ſanctaꝝ virginū
que ſuis meritis ꝓpter caſtitateꝫ ſui corpo
ris ⁊ cordis. vt ſctā katherina ⁊ ſancta bar
bara obtinuerūt octauū choꝝ in terra pro
miſſionis eterne. qui chorus dr̄ archangeli
q̄ habēt officiuꝫ cuſtodire ciuitates. ita iſte
ſancte virgines cuſtodiebāt ciuitates ſui cor
poris ab om̄i immūdicia. Nona tribus eſt
cōiugatoꝝ ⁊ viduaꝝ qui accipiūt ſortem in
ter choꝝ angeloꝝ qui dicitur āgeli qui mit
tunt ad cuſtodiendū hoīes ⁊ deducendum
ad bonum. ſic ipſi deduxerūt ſeipſos ⁊ eoruꝫ
pueros ⁊ ꝓximos. ideo accipiūt parteꝫ ſm̄
dignitatem. ⁊ q̄uis vnus chorus eſt excelſi
or altero. tn̄ de ſorte ſua vnuſquiſq3 contētat̄.

et ideo dico ꝙ xp̄us hodie voluit aſcendere
vt adimpleret ruinas angeloꝝ collocaret
et diuideret terrā ꝓmiſſionis ſm̄ dignita
tem. Scd̄o chriſtus voluit hodie aſcendere
vt nos patri reconciliaret: qꝛ vt dr̄ Ephe. ij.
Longe eramus a deo ꝓpter pctā noſtra: ſꝫ
ꝓpe facti ſum⁹ ꝓpter filium ei⁹ ieſum q̄ eſt
ꝓpiciatio noſtra ad patrem. Huius legim⁹
figuram ꝙ erat quidā magn⁹ rex habēs du
os filios quoꝝ vn⁹ offendit patrem: ideo miſ
ſus eſt in exilium ſed venit frater ⁊ cōpatie
batur fratri ſuo mīa motus venit ad ipſum
in exilium ⁊ fecit ſibi nigrū clypeuꝫ ⁊ arma
nigra aſſumpſit ⁊ pugnauit ꝓ fratre ⁊ ho
ſtem vicit. ⁊ poſt triūphum fecit ſibi clypeū
albū ⁊ alba arma auro decorata in ſignuꝫ
victorie ⁊ leticie et fratrem expulſum patri
repreſentauit cū om̄i hereditate ſua: ⁊ rede
unte filio om̄es ſerui occurrebāt ipſis cum
hymnis ⁊ cāticis ⁊ ipſum laudabāt. Ita ſpi
ritualiter rex diues eſt deus pater qui ha
buit duos filios chriſtū ieſuꝫ ⁊ hoīem in pa
radiſo. ſed ſcd̄us filius ſcꝫ homo offendit
patrem: ⁊ ideo alius filius ſcꝫ chriſtus fili⁹
dei viui miſericordia mot⁹ trāſtulit ſe in exi
lium aſſumēs nigra arma. i. corpus humile
et pugnauit ꝓ nobis ⁊ ſupauit hoſtē. ac cuꝫ
fratre ⁊ om̄i familia videlicet cuꝫ Adam et
Eua ⁊ cum om̄i ꝓgenie ad patrē remeauit
et nunc in ſignū victorie accepit alba arma
auro decorata qn̄ corpus glorificatū aſſūp
ſit ⁊ fratreꝫ ſuū patri recōciliauit. ⁊ ideo ſer
ui patris occurrerūt ei cū leticia. Un̄ aliqui
admirādo hodie dixerūt. Quis eſt iſte qui
venit de edom. i. de exilio. Alij dixerūt. Iſte
formoſus eſt in ſtola ſua gradiēs. i. veniens
in multitudīe. ideo aſcēdit hodie vt nos ho
mīes recōciliaret patri. Tertio aſcēdit xp̄s
dn̄s hodie vt nobis viā manifeſtaret. Un̄
pſ̄. Notas mihi feciſti vias vite. qꝛ ante ip
ſum nobis erat ignota. Hui⁹ legim⁹ figurā
Gen̄. xxix. Iacob patriarcha vidēs pulchrā
puellam quā interrogauit cuius filia eſſet.
Rn̄dit Laban eſt pater meus. venit itaq3 et
ſeruiuit ſeptem annis pro ipſa in frigidita
te ⁊ nuditate ⁊ nullus labor fuit ſibi grauis
tandem regreſſus ad patriā cuꝫ magno co
mitatu ⁊ ipſe preceſſit oēm familiā ſuaꝫ per
deſertum vſq3 ad meſopotamiā. qꝛ via fuit
ſibi nota ⁊ inde exiuit. Ita ſpūaliter chriſt⁹
dn̄s noſter videns humanā naturā ī deſer
to huius mūdi vagantē cōſiderās pulchri
tudinē eius: qꝛ ad imaginē dei hoīem crea
uit: ad quē potuit bene dicere. Quis eſt pa
ter tu⁹. certe ipſe de⁹ q̄ poſſedit. fecit. ⁊ creat
eum ſm̄ pſ̄. Hoc conſiderans chriſtus exi

uit vt Jacob ꝓpriã terrã. ſeruiuit ꝓ ea vide-
licet ꝓ anima humana nõ ſeptem annis vt
Jacob: ſed. xxxiij. annis in frigiditate: pau-
pertate: ſiti ⁊ alijs: ⁊ tandẽ cũ magno comi-
tatu reduxit eã precedẽs per deſertũ huius
ſeculi: qꝛ via fuit ſibi nota ⁊ deducẽs eos vſ-
qꝫ ad meſopotamiã. i. celeſtẽ gloriã: ⁊ hoc di
cit propheta Miche. ij. Aſcendit pandens
iter ante eos: ⁊ dux eoꝝ fuit. Quarto xp̄s ho
die aſcendit vt nobis gratiã ⁊ gloriã mini-
ſtraret. Uñ ait apoſtolꝰ. Aſcendit vt imple-
ret omnia. aſcendit Salomon vt thronum
gratie poſſideret ⁊ daret omni petẽti: vt hr̄
in rogationibꝰ ꝑmi mẽbri: ita xp̄s. Qđ au
tem aſcendit vt nobis gratiã daret patet in
figura. iiij. Regũ. ij. vbi legimus ꝙ dñs vo-
luit Helyã de mũdo ducere in paradiſuꝫ: ⁊
apparuit iuxta iordanẽ Helyſeo ⁊ predixit
illi: tunc Helyas habuit bonũ amicũ: vicꝫ ꝓ
phetã Helyſeũ cui dixit. Ecce tollar a te vis
aliquid petere a me hoc pete anteqꝫ tollar
a te. Et ait Helyſeus. Peto dñe vt duplex
ſpiritus quem habuiſti prophetarũ fiat in
me. Reſpondit Helyas. Difficilem rem pe-
tiſti tamẽ ſi videris me in curru igneo aſcẽ
dere fiat tibi ſicut petiſti: ⁊ cum ãgeli vene-
runt ⁊ Helyam in nube in curru poſuerunt
vidit helyſeus: ⁊ ſic clamauit. Ecce currus
iſrael ⁊ auriga eiꝰ: qꝛ ſancti ãgeli ducũt euꝫ.
Ita moraliter dñs hodie celos aſcẽdit i cur
ru diuini amoris. dixit igitur nobis. Uis ali
quid petere a me hoc pete ãteqꝫ tollar a te.
Nã xp̄s tollitur a nobis: qñ peccamꝰ ⁊ tpe
mortis ꝙtum ad dona: iõ pete a me qđvis ⁊
dabo tibi. Debemꝰ etiã petere cũ propheta
qui dixit. Oro vt duplex ſpũs tuꝰ ſit in me
ſcꝫ vt habeã gratiã in pn̄ti ⁊ gloriã in futu-
ro. Sed rñdet xp̄s. Si poteris me videre in
curru igneo. i. ſi poteris me videre in mente
tua ſtantem in cruce pro te: ⁊ ſequi me fiet
tibi vt petiſti. Ergo ad thema. Aſſumptus
eſt ieſus in celũ ſedet ad dexteram dei pr̄is
oipotentis vt nobis viam demonſtraret et
ruinã angelicã repararet ⁊ nos patri recõ-
ciliaret: ⁊ nobis gratiã ⁊ gloriã miniſtraret
Quod nobis preſtare dignetur ⁊c.

¶ Dñica quinta poſt paſca. Sermo. xxxvi.

Et vos teſtimonium p
e hibebitis: qꝛ ab initio mecũ eſtiſ
Joh. xvi. Nota ꝙ vnuſquiſqꝫ bo
nus dux vel princeps debet tria
facere circa ſuos famulos. Primo debet ha
bere vexillũ diſtinctum a vexillis inimicoꝝ
vt exercitus ſequatur vexillum ſui ducis. vt
ptꝫ Nũe. ij. Precepit Moyſes tribubus iſrl̄
dicẽs quelibet tribꝰ hẽat ſuũ ſignũ vt poſſet
tribus illa ſequi ſuũ ducem. Secũdo debet
dux vel pñceps populũ inſtruere quõ debꝫ
pugnare cõtra inimicos ⁊ inſidias ponere
⁊ ꝓcauere. Exemplũ de Dauid q̃ bene ꝓca-
uebat inſidias Golie. iõ vincebat ipm̄. Ter
tio debet eos aiare per dona ſi habuerit ali
quod dãnum ꝙ illud eis in duplo velit recu
perare. vñ ait Tullius de re militari. Stipẽ
dium largũ animat pugnantẽ: qꝛ corona vi
ctoribus de iure debet. Iſta tria habuit xp̄s
dux ⁊ princeps apoſtoloꝝ ⁊ ſancte eccleſie.
Primo habuit vexillũ diſtinctũ qđ fuit gra-
tia ſpũſſancti taꝫ in ſignis qꝫ in loquelis in
ſãctis apoſtolis: qꝛ nemo poterat facere iſta
ſigna que ipſi fecerũt. Secũdo eos iſtruxit
omnia predicendo qualiter deberẽt regere
in hoc mũdo. Tertio dona larga ꝓmiſit. vn
de Petrus volẽs ſcire de ſtipendijs ait quid
dabis nobis ꝓmij ꝙ te ſequimur ⁊ oĩa dimi
ſimus ⁊ ſuſtinemus pſecutiões. Rñdit dñs.
Cũ ſederit filiꝰ hoĩs in ſede maieſtatis ſue
ſedebitis: ⁊ vos ſupra ſedes. xij. iudicãtes.
xij. tribꝰ iſrael. Et iſta oſtẽdũtur in hoc euã
gelio. In illo tpe. Cũ venerit paclytꝰ quẽ
ego mittaꝫ vobis a patre ſpm̄ veritatis q̃ a
patre in diuinis ꝓcedit. ille teſtimoniũ ꝑhi-
bebit de me. Et vos teſtimoniũ ꝑhibebitis
qꝛ ab initio mecũ eſtis: ſcꝫ predicatiõis ⁊ mi-
raculoꝝ manifeſtatõis ⁊ mutatõis aque in
vinũ. Hec locutꝰ ſum vobis vt nõ ſcandali-
zemini. i. vt non recedatis a fide. Abſqꝫ ſyna
gogis facient vos. i. ipſi eiicient vos tanqꝫ ex
cõicatos. Sed venit hora vt oĩs qui interfe
cit vos arbitretur obſequiũ ſe preſtare deo
quo ad iudeos ⁊ ydolo: quo ad paganos: ſꝫ
hec facient ſcꝫ infideles vobis. ſ. fidelibus:
qꝛ non nouerunt patrẽ neqꝫ me. Sed hec lo
cutus ſum vobis vos ꝓmonẽdo: vt cũ vene-
rit hora talis pſecutõis: tũc reminiſcamini:
quia ego dixi vobis. Quo ad thema: Et vos
teſtimoniũ ꝑhibebitis ⁊c. Nota ꝙ ſup pctõ
res ⁊ nõ credẽtes quattuor teſtimonia ad-
ducũtur. Primũ teſtimoniũ in pſonis diui-
nis eſt. Secũdum teſtimoniũ erit in apl̄is.
Tertiũ in creaturis. Quartũ teſtioniũ vult
facere in cicatricibꝰ. Prio deꝰ vult facere ſeu
ꝑhibere teſtioniũ ſup malos i diuis pſonis
Pr̄ in ptãte: qꝛ ſua potẽtia creauit celũ ⁊ ter
rã ⁊ oẽm ornatũ eoꝝ. Filiꝰ cui attribuit ſapi
entia: q̃ ornauit ſydera regit ⁊ ordiat in ſua
ſapia. Spũſſanctꝰ in clemẽtia q̃ conſeruat
oĩa p pr̄em creata ⁊ p filiũ ordiata. ſꝫ tñ ſũt
ſex gña hoim̄ q̃ viderũt ⁊ audierũt i ſignis
⁊ ꝟtutibus dei opa: ⁊ tñ nec credere: nec ſe
emendare voluit: iõ ipe vult ſupꝰ eos in pro-

ꝓpria pſona adducere teſtimoniū in die mor
tis ⁊ ī die iudicij. Et illos enumerat ꝓpphe
tam Malachiā. iij. c. dicens beata trinitas.
Ego accedā ad vos in iudicio tempe ſuo et
ero teſtis velox maleficis: ⁊ adulteris: periu
ris mercedē retinētibus: viduis ⁊ pupillis
vim facientibus: ⁊ peregrinos opprimenti
bus. Primo dico ꝙ deus vult eſſe teſtis in ꝓ
pria perſona maleficis qui ſuis truffis ⁊ ne-
quicijs circuierūt mundū cū incantationib⁹
homies decipiunt dicunt ſe mortuos ſuſci-
tare habentes ſpūs incluſos: ſcribunt cha-
racteres: ⁊ multa alia faciūt que nō ſunt di
cēda. ꝑponūt calibē in doliū ne penales bal-
neantur. tales aūt excōicari debent ⁊ infide
les iudicantur. Unde legimus ꝙ rex Saul
iuit ad quandam phitoniſſam: ⁊ ꝓmiſit ei
pecuniam: vt prophetā ſamuelē reſuſcita
ret ꝓpter quod deū offendit: ⁊ deus ipſū de
regno eiecit: ⁊ mortuus eſt in bello: iō oms
iſti qui nolūt deſiſtere ſunt excōicandi. Nā
deus prohibuit. Leuit. xx. dicens. Anima q̄
acceſſerit ad phitoniſſas vel ad conſulendū
ſortilegas ipſa morietur: ⁊ iſti ſunt primi ſu
per quos deus vult ducere teſtimoniū. Se
cūdi ſunt adulteri. vnde ait. Ego ero teſtis
velox adulteris. Nā adulteriū eſt peſſimū
peccatū qđ in decem preceptis ponitur pro
pter qđ multi ſunt lapidati ad mortē. Un-
de legim⁹ Dan̄. xiij. Qđ duo ſenes iudices
volebant. Suſannam vxorē Joachi filiam
helchie violare quos ꝑmiſit deus lapidari
ad mortem. Un̄ legimus in Judic. ca. xix. ꝙ
quidā iuuenis accepit vxorē ⁊ venerunt ali-
qui mali: ⁊ acceperūt ſibi vxorē qui trāſiuit
ad iudices ⁊ conquerebatur ab eis: ⁊ ipſi iu
dices ꝓpter hoc multos iuſſu dei occiderūt
ſed heu iam modicū curant: tamē hoc ꝑce-
ptum non eſt deletū ſed cōfirmatū: ideo iā
plaga venit in mundū. Tertij ſunt periuri
per quos deus vult eſſe teſtis in ꝓpria pſo-
na: tamen hodie iurant homines faciliter:
⁊ ducunt in conſuetudinē: ⁊ quicq̄d loquū
tur ſemꝑ cum iuramento cōfirmāt: cū tn̄ de
us veritas eſt: ⁊ cum Dauid dicit in pſ̄. Per
des oēs qui loquuntur mēdaciū. Judei ſunt
in his meliores q̄ꝫ xp̄iani: nā qđ iudei iurāt
in Adonay ſuo hoc ſeruant ⁊ ſi deberēt mo
ri. Itē pagani ſunt meliores q̄ꝫ aliq̄ xp̄iani ī
hoc. Nam legimus ꝙ pagani exierūt quā-
dā ciuitatē ad expugnādū q̄ddā caſtrū ⁊ iu-
rabant ꝑ ſolē ꝙ nollēt redire ad ciuitatē ni
ſi expugnaſſent: ſed expugnare nō poterāt
iō miſerūt nūcios ad mulieres ⁊ dixerūt ꝙ
aut dimitterēt ciuitatē: ⁊ venirēt ad eos: aut
acciperēt alios viros: q2 iuramētū vellent
ſuare: ſed multi xp̄iani iurāt ⁊ dāt litteras:
⁊ tn̄ nō ſeruāt. Quarti ſuꝑ quos de⁹ vult eē
teſtis hij ſunt mercedē retinētes laboranti
bus: ⁊ illud eſt vnū de pc̄tis clamantib⁹ in
celum. vn̄ Jac. v. Merces opariorū q̄ meſſue-
rūt terrā defraudata eſt. ⁊ clamor ad aures
dn̄i ſabaoth introiuit. ⁊ iō ait Tob. ad filiū
Tob. iiij. Fili mi nō morabitur merces ope
rariorū tuorū apud te vſq̄ꝫ mane. Quinti ſūt
viduis ⁊ pupillis calūniam faciētes. vn̄ ait
dn̄s ī Exo. xxij. Uidue ⁊ pupil. nō noce. ſi le-
ſeritis eos vociferabūt ad me ⁊ ego exaudiā
clamorem eorū ⁊ indignabitur furor meus
percutiamq̄ꝫ vos gladio eterne dānatiōis.
ſed heu iam nō curant multi q̄ꝫuis eis dn̄s
cōminatur cū eterna pena. Sexti ſunt ſuꝑ
quos deus vult facere teſtimonium qui ꝑe
grinos opprimūt: decipiunt ⁊ ſpoliāt: nam
peregrini veri qui ſunt in via peregrinatōis
⁊ propter deū oia reliquerūt ſunt filij dei et
dn̄s protector eorū eſt. vn̄ ait Dauid in pſ̄.
Peregrinus ſum apud te ſicut oēs patres
mei: q̄ illos offendit meli⁹ eſſet ꝙ offenderet
ꝓpriam pupillā oculi ſui. vn̄ dicit illud pſ̄.
Exaudi de⁹ orationē meā: ⁊ ne ſileas ꝙ ego
ledar qm̄ ego aduena ⁊ peregrinus ſum. ⁊
ideo ait dn̄s in euangelio. Qđ vni ex mi. me
is feciſtis mihi feciſtis. ⁊ ſic pꝫ primū teſti-
moniū qđ facit xp̄s in ꝓpria perſona trinita
tis. Secundum teſtimoniū ſuꝑ malos vult
adducere cum ſuis duodecim ap̄lis. Unde
ait ad eos Act. i. Ego elegi vos vt ſitis mi-
hi teſtes in hieruſalem ⁊ in omni iudea: ⁊ vſ
q̄ꝫ ad vltimū terre. Hij aūt teſtes p̄dicāt tria
de xp̄o. Primo ſuam largiſſimam remune-
tionē benefacientibus ⁊ predicantibus. vn̄
ait Mat. xi. Uenite ad me omēs qui labo. ⁊
one. eſtis. ⁊ ego reficiā vos. Scđo ſuam piiſ
ſimā miam. vn̄ ait Jere. Uade clama cōtra
orientem: ⁊ occidentē aquilonē ⁊ meridiem
di. Reuertere ad me aduerſatrix iſrl̄ ⁊ ego
ſuſcipiā te. Tertio p̄dicant ſuā ſeuiſſimam
iuſticiā cōtra obſtinatos. Un̄ in pſ̄. Niſi cō-
uerſi fueritis gladiū ſuū vibrauit ⁊c. Hui⁹ le
gimus figurā in li. Heſter. Irat⁹ rex cōtra fi
lios iſrael ⁊ miſit litteras vt oēs interficerē
tur: ſed tn̄ mia motus miſit alias litteras cū
litteris ſignatis anulo regis. ⁊ fecit reuoca
re ſniam: ⁊ fecit ꝓclamare miam. Ita ſpūa-
liter in antiqua lege de⁹ dedit mortis ſentē
tiā dicens illud Gen̄. ij. In quacūq̄ꝫ hora co
mederitis morte moriemi. itē Ezech. xviij.
Aia que peccauerit ipſa morietur: ſꝫ poſt miſſi
onē ſpūſſancti iſti. xij. nūcij miſſi in q̄ttuor ꝑ-
tes mūdi teſtiomū perhibēt de xp̄o clamān-
tes ⁊ nouas lr̄as mie portātes. Iſte lr̄e fuerē

ſignate anulo regis.i.gratia ſpuſſancti per ſigna. Unde ait dñs ad eos. Ite in orbē vniuerſum predicate euangelium mie ꝛ gratie omni creature rationali.ꝛ ſic ptʒ ꝙ teſtimonium vult xp̄us perhibere in duodeciʒ apoſtolis. Tertio xp̄us vult teſtimonium ꝑhibere ſup peccatores non credentes in creaturis videlicet in celo ꝛ in terra ꝛ i aliis. Uñ ait Job.xx. Reuelabunt celi iniquitatē meā ꝛ tu dñe inſtauras teſtes contra me. Huius legimus figurā in li. Deut.xxxi. Moyſes dedit filiis iſrael legem ex precepto dñi ſed populus in ꝑmo.ſecundo.tertio ꝛ quarto āno multū bene ſeruabant legem deceʒ ꝑceptoꝝ ſed ſtatim de die in diē diuiſerunt tūc Moyſes ſcripſit ea in vno libro ꝛ vocauit omnem multitudinē filioꝝ iſrael ꝛ dixit. Ecce iā me viuēte dimittitis legē ꝛ inique agitis. Quid igitur vultis facere poſt mortē meā: ego ſcripſi legem dei mei in hoc libro ꝛ volo mecum ducere cōtra vos in iudicio ꝛ volo vocare celum ꝛ terrā ꝑ teſtimonio.ꝛ poſuit libruʒ in arca federis. Ita ſpūaliter xp̄us dedit nob nouam legē nō a ſeipſo ſed ex deo ſcʒ quattuor euāgelia: ſʒ in ꝑmitiua eccleſia ſeruabāt vſqȝ ad trecētos annos ꝙ tanta fuit charitas inter xp̄ianos ꝙ q̄ duas tunicas habuit dedit vnā nō hn̄ti. ꝛ multi optauerunt ꝑ xp̄o mori: ſed poſt illud tempus tepuit charitas de die in diem. ideo vult dñs libros ſuorum euāgelioꝝ ducere ad iudiciū ꝛ ſumere celum ꝛ terrā contra obſtinatos ꝛ incredulos. hoc ꝓbat Joh. in Apoc. dicens. Ecce libri apti ſunt ꝛ viui ꝛ mortui iudicabuntur ex eis. ꝛ ſic patet ꝙ xp̄us vult teſtimoniū ꝑhibere ſuper pctōres non credentes ꝛ obſtinatos in creaturis. Quartū teſtimoniū vult dñs perhibere cū ſuis cicatricibus vulnerū que ꝑ nobis ſuſtinuit. vnde ait Joh. Chryſ. ſuper illo ꝟbo Mat. Tunc apparebit ſignū filii hominis. nam angeli deferent crucē ante eum ꝛ lanceam ꝛ ſpineā coronā. ꝛ clauos ſuper pctōres in teſtimoniū ꝛ in corpore glorificato ſiue clarificato quod retinuit quiqȝ vulnerum cicatrices q̄ manifeſte apparent ꝛ clarior eſt ille locus vbi fuerunt illa vulnera maiora tanqȝ ſol ſplendēs de eis. vt probat zacharias. Uidebunt in quem tranſfixerunt. Huiꝰ etiā poīt Joh. in Apo'. figuraʒ dicens. Cum venerit tunc omnis populꝰ congregabitur ante thronum vbi videbunt eū tanqȝ iudicē ſedere ꝛ vnicuiqȝ iudicabit ſm̄ meritum ꝛ demeritum: qꝛ tūc eſt clauſa ſue miſericordie bulla que in hac vita eſt aperta: ꝛ tunc non aliud iudicat qȝ quod iuſticia ſtricta dictat. ideo ait Petrus. Act.x. Ipſe eſt a deo conſtitutus iudex viuorum ꝛ mortuorum. Ergo ad thema. Et vos teſtimonium perhibebitis: qꝛ ab initio mecum eſtis. Rogemus dñm ꝙ illo tempore poſſimus ſecure ſtare quādo hec erunt ꝛc.

¶ In die penthecoſtes. ſmo. xxxvii.

Spiritusſanctus quem mittet pater in nomīe meo docebit vos omnia Johā. xiiii. Ad hoc ꝙ aliqua petitio audiatur tria ſunt neceſſaria. Primo ex parte donantis pietas nam ſi non eſſʒ pius ſed auarus ille quem petis tunc fruſtra petis Secundo ex parte potentis idoneitas. ſcilʒ ꝙ non ſit odioſus ſed amoroſus: qꝛ dona donant ſm̄ amorem: vt patet. i. Regū. i. Elchana dedit familie partes vt immolarent: ſed quando dedit vxori ſue anne partē tunc triſtabatur eo ꝙ eam diligebat ꝛ ſterilis fuit. ideo ſacerdos templi nō acceptauit eius mūera. Tertio ex parte doni vtilitas. nam poſſʒ aliquis petere quod non ꝓdeſſet alicui nec ſibi vtile eſſet. Ideo ait dñs ad diſcipulos. Petite vt gaudium veſtruʒ plenū ſit. i. eternū. Diſcipuli autē conſiderabant hec tria. Primo ex parte dantis. ſcʒ xp̄i pietatem ex parte petētis ꝓpriam neceſſitatē. ex ꝑte doni vtilitateʒ ergo petebant eis mitti ſpm̄ſanctū. ꝛ de hoc dicit euangeliū. Dixit ieſus diſcipulis ſuis. Si quid diligit me ſermonem meum ſeruabit. ꝛ pater meus celeſtis diliget eū ꝛ ad euʒ veniemus ꝛ manſionē apud eum faciemus per gratiam ſpiritusſancti. Qui non diligit me ſermonem meum nō ſeruat. ꝛ ſermonē quem audiſtis non eſt meus ſed eius q̄ miſit me patris. hec locutus ſum vobis apud vos manens. Paraclytus auteʒ ſpiritusſanctus quē mittet vobis pater in nomine meo ille vos docebit omnia quecunqȝ docui vos ꝛ illa faciatis. Pacem relinquo vobis paceʒ meam do vobis. Non quomodo mundus dat ego do vobis: quia mundus pacem nō ſeruat ſed pax mea poſt hanc vitam eſt eterna. Non turbetur cor veſtrum neqȝ formidet audiſtis quia ego dixi vobis. vado ꝑ vobis ad patrem in celum ꝛ venio ad vos ſpiritumſanctum mittēdo. Si diligeretis me gauderetis vtiqȝ: quia ad patreʒ vado: quia pr̄ maior me eſt. in eo ꝙ creauit celū ꝛ terram ꝛ oīa. Et nūc dixi vobis ꝑuſqȝ fiat vt cū factū fuerit credatis. Iā non multa loqȝ vobiſcum. Uenit em̄ ꝑnceps mūdi huius. i. dyabolus vos temptās ſed in me non hʒ qcqȝ conſen-

eitiſ

tiendo. Sed vt cognoſcat mūdus q2 diligo patrem ꝛ ſicut mandatū ab eo accepi ita facio notum. Ad thema. Spūſſanctus quem mittet pater in nomīe meo docebit vos omnia. Nota ꝙ ſpūſſanctus quattuor operat̄. Primo eleuat per contemplationē. Secundo purgat per increpationē. Tertio rectificat per directionem. Quarto inſtruit per informationez. Primo dico ꝙ ſpūſſanctus eleuat mentem hominū ꝑ contemplationē ad cognoſcendū celeſtia ꝛ ad deſpiciendum terrena. Huius legim⁹ figurā. Ezech. viij. vbi ait. Steti in cāpo magno ꝛ eleuauit me ſpiritus inter celum ꝛ terram ꝛ vidi celeſtia que erant ꝑfecta ꝛ vidi terrena. ꝛ ecce apparuerunt inania ꝛ vacua. ꝛ ideo celeſtia deſideraui. ꝛ terrena deſpexi. Ita ſpiritualiter vnuſquiſꝗ fidelis debet petere ꝑ gratia ſpiritusſancti: vt ipſum eleuet mente ꝛ ſtet iter celum ꝛ terram oculis mētis celeſtia deſiderando ſimul ꝛ terrena. Aſpiciat oculis mētis ſupra ſe: regez celi cuius pulchritudinez ſol ꝛ luna mirant̄: cuius vultū deſiderāt angeli ꝓſpicere. Reſpiciat autem terrena ꝛ pͥncipes mundi in quibus non eſt veritas neꝗ ſalus. Aſpiciat ſupra ſe reginā celi. De qua ait in pſ̄. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circūdata varietate mat̄ mie Reſpiciat mulieres huius mundi in quibus non eſt ſtabilitas. Aſpiciat militiaz celeſtis exercitus ꝛ reſpiciat militiā huius mundi ꝗ terrena deuaſtant ꝛ deſtruunt ſuꝑ quos veniet gladius eterne dānatōnis. Aſpiciat ſupra ſe theſaurum celeſtē vbi nec erugo nec tinea demolitur. Reſpiciat infra ſe theſaurū mundi quem fures effodiunt ꝛ furant̄. Aſpiciat ſupra ſe dona de celo de ſpūſancto ꝓcedentia videlicet donuz ſapiētie. intellectus. cōſilij fortitudinis. timoris pietatis ꝛ donū ſcientie. Reſpiciat inferius dona his cōtraria ſuꝑbie. auaricie. luxurie. gule. ire. inuidie accidie. Cū em̄ ponderas vnū ↄtra reliquū ꝛ celeſtia appetis ꝛ terrena ꝓpter eoꝝ maliciam ſpernis tunc cū ꝓpheta ꝑ ſpm̄ſanctuz inter celū ꝛ terram eleuaris. Scd̄o ſpūſſanctus purgat peccata ꝑ increpationē pctōꝝ ꝛ per punitionē. Unde ait dn̄s in Iohā. xvj. Cum vene. ille argu. mū. de pec. Huius legimus figuram Apo. viij. Accepit angel⁹ thuribulum au. ꝛ imple. illud de igne al. ꝛ miſit in terram ꝛ poſtea ſeptem angeli cū ſeptem tubis ſe preparabant. Hec figura oſtendit miſſionem ſpūſſancti per plagam male operantibus qui noluerunt audire doctrinam eius: nam angelus accepit thu. au. quod eſt dilectio: q2 ſpūſſanctus eſt dilectio que a patre ꝛ filio procedit. ꝛ miſit in terram homines inflammando diuino amore: ſed pauci curant: ideo ſeptem angeli cuz tubis ſe preparant plagam ꝓ peccatis mundo inferendo. Primus angelus tuba cecinit ꝛ venit tonitruum ꝛ deſtruxit tertiam partem mundi arborum per arbores nota nobiles quoꝝ tertia pars ꝑit in aīa tonitruo dānatōis Una pars ſunt nobiles qui ſunt cōtēti ſtipendijs ſuis ꝛ defendūt viduas ꝛ orphanos ꝛ nulli damnū faciunt. iſta pars non perit. Secunda pars ſunt qui moriuntur vt paruuli nobilium anteꝗ̄ habent annū diſcretionis: q2 filius nō portat iniquitatem patris quo ad animā. Sed tertia pars ſunt ꝗ ſunt raptores ꝛ tenent latrones iſta pars perit cū tonitruo eterne dānatiōis. Scd̄s āgelus tuba ſua cecinit ꝛ cecidit de celo mons magnus ardens in mare. ꝛ tertia pars nauiuz interiit. quid per naues niſi mercatores notantur quoꝝ tertia pars debet perire in aīa Una pars eſt illa ꝗ vendit ꝛ emit ſine dolo ꝛ ditant̄. Alia pars qui emūt agros ꝛ vineas ꝛ oues ꝛ boues ꝛ apes ꝛ quicquid de⁹ dederit in his ſunt cōtenti ſicut patriarche ꝛ ꝓphete qui ſunt ſaluati. Sed tertia pˢ ꝗ perit eternaliter: hij ſunt qui vendūt cū fraude ꝛ dolo. Unde pſ̄. Perdes omnes ꝗ loquūtur mendacium. Tertius angelus tuba cecinit ꝛ cecidit de celo magna ſtella in flumine. cui nomē abſinthiuz ꝛ inde aque amare facte ſunt ꝛ homines mortui ſunt ex aquis. per hos nota laboratores ꝛ cōmunem populum. videlicet mechanicos quoꝝ tertia pˢ morietur in aqua. Una pars eſt qui laborāt fideliter ꝛ nutriūt filios ſuos ꝛ dant elemoſynam ſuam pauperibus. ſm̄ Pſ̄. Labores manuū tuaruz: q2 manducabis beatus es. Alia pars qui bene laborauerunt ꝛ de laboribus cum habent neceſſitatem ſeruiūt deo ꝛ dant elemoſynā pauperibus ꝛ frequētant eccleſiā. Sed tertia pars que morietur in anima ſunt mali operatores qui homīes decipiunt ꝛ iurant ꝙ ſit bonū cum ſit malum ꝛ ſabbatum non cuſtodiunt iſta pars morietur. Quartus angelus tuba cecinit ꝛ cecidit grando ꝛ percuſſit tertiam partē feni ꝛ terre. Per hoc nota ruſticos qui colunt terram quoꝝ ſimiliter tertia pars perit. Una pˢ eſt illa que colūt agrum fideliter ꝛ proximo non nocebunt ꝛ dant decimas ꝛ dāt elemoſynam mēdicantib⁹. Alia pars ſaluatur ꝗ cuſtodiunt ſabbatum ꝛ vadunt dominicis diebus ad eccleſiā ꝛ ſeruiunt creatori ꝛ ſūt patientes hi ſaluantur. Sed tertia pars ꝑ grandinem eterne damnationis deſtruitur

ſicut ſunt ruſtici qui furantur agrum ⁊ fru
mentum proximi ⁊ ad eccleſiam ire nolunt
inebriantur rixantur. iſta pars perit. Quin
tus angelus tuba cecinit ⁊ tertia pars ſo
lis ⁊ lune ⁊ ſtellarum percuſſa eſt. per hoc
notatur ſtatus preſbiterorum ⁊ religioſo=
rum qui deberet lucere in eccleſia ſicut ſtel
le ſol ⁊ luna. ſed tertia pars pcutitur. Una
pars que nō percutitur ſunt tria vota obſer
uantes ſcꝫ paupertatē caſtitatē ⁊ obedien=
tiam. Alia pars que ſaluat̄ ſunt preſbyteri
deo deuote horas canonicas pſoluētes exē
pla bona dātes ⁊ quicquid ſup habent de p̄
bendis elemoſynas dantes diſtribuunt hij
ſaluātur. Sed tertia pars videlꝫ inobedien
tes. luxurioſe viuētes. diuitias magis ꝙ̄ ſa
lutem anime cupientes hij pcutiunt̄. Sextꝰ
angelus tuba cecinit ⁊ aptus eſt fons abyſ=
ſi ⁊ exierunt locuſte habētes loricas ferreas
dentes leonum. capillos mulierum ⁊ terraꝫ
maculauerūt. Hic deſcribitur ſtatus huius
mūdi nam per iſtas locuſtas notantur ſup=
bi qui iam portant veſtimenta locuſtarū lō=
gas manicas vſqꝫ ad terrā. quaſi volare vo
lētes ſed non ad celuꝫ. loricas ferreas: quia
ſunt indurati capillos mulierum: qꝛ mulie=
res iam vt placeant amatoribus mūdi alie
nos crines faciunt. ⁊ iuxta aures ſicut arie=
tes cornua. ⁊ iſte malus vſus venit de puteo
abyſſi infernalis ad quē tendūt. Septimus
angelus tuba cecinit ⁊ audiuit iohānes vo
cem de celo clamantem. Factum eſt. ⁊ vidit
mulierem ſtantem in aere amictaꝫ ſole ⁊ lu
na ſub pedibꝰ eius. ⁊ coronā duodecim ſtel
larum in capite eius. Hic deſcribitur ſtatus
in iuſtoꝝ. nam poſt tribulationem maloruꝫ
eſt congregatio fidelium qui verū ſolē iuſti=
cie xp̄m ſunt ſecuti ⁊ luna ſub pedibus quia
terrena deſpiciebant. coronā duodecim ſtel
larum in capite: quia duodecim articulos fi
dei tenuerunt. ideo ſpūſſanctus purgat p in
crepationem. vt vnuſquiſqꝫ in hac vita fuet
vt tunc ſecure poſſet ſtare. Tertio ſpūſſctūs
rectificat per directionem. Et quia intentio
portat vexillum in regno ꝟtutum. ⁊ conſciē
tie. ideo neceſſe eſt vt ſpūſſanctus rectificet
intentionem. Nam quattuor genera homi
num ſunt in eccleſia quorum intentio nō eſt
recta ⁊ via per quā ambulant eſt curua. Hu
ius legimus figuram Prouer. xxx. Salomō
ait. Tria ſunt mihi difficilima ⁊ quartū pe
nitus ignoro. videlicet viam aquile volātis
viam colubre ſuper terram. viam nauis in
mari. ⁊ viam viri in adoleſcentia ſua. iō de
pingebant ſalomonem iudei in introitu ip
ſius templi in hunc moduꝫ. ipſe ſedebat in
throno regali: et ſuper eum aquila volans.
ad quam ait. Viā aquile ſequi nolo. ad dex
tram coluber ad quem ait. Eius viam ſequi
nolo. ad ſiniſtraꝫ nauis per mare nauigās
ad quam ait. Viā eius ſequi nolo. infra euꝫ
adoleſcens inconſtans ad quem ait. Viam
eius ſequi nolo. Ad propoſitū quattuoꝛ ſūt
genera hominum in eccleſia quorū via nec
intentio eſt recta. Primi ſunt hypocrite qui
aſſimilantur aquilis. Nam aquila volat in
altis ⁊ tamē predā capit in terris. ita hypo
crite apparent quaſi aquile volātes tamen
ſunt homines decipiētes. Secundi ſunt mē
dacium loquentes ⁊ ꝟba diſcordie ſeminan
tes. iſti aſſimilant̄ colubris qui venenum di
ſcordie ſeminant inter concordiam. Tertij
ſunt verbis adulatorijs ſimulantes. hij aſſi=
milantur nauibus ptrāſeuntibus in me=
dio maris. ſicut em̄ nauis ptranſit mare et
tamen veſtigia nō poſſunt inueniri. ita mul
ti gerunt mel in ore ⁊ fel in corde quoꝝ nec
via nec intētio eſt recta. Quarti ſunt luxuri=
oſi. videlicꝫ vir in adoleſcētia q̄ eſt incōſtās
ſed cū venerit ſpūſſanctus facit in his viam
rectam ⁊ intentionē bonā facit de hypocri=
tis iuſtos. facit de adulatoribꝰ pfectos. ⁊ fa=
cit de luxurioſis caſtos. Ideo petit eccleſia
in hymno quē hodie canimꝰ ad laudeꝫ ſcti
ſpūs. Ueni creatoꝛ ſpūs mentes tuoruꝫ vi=
ſita. ⁊c. Et ſic pꝫ ꝙ ſpūſſanctus rectificat in=
tentiōes hoim̄. Quarto dico ꝙ gratia ſpūſ=
ſancti inſtruit p informationē diſcipline ſci
entie ⁊ bonitatis. Uñ ait Dauid in pſ. Bo=
nitatem ⁊ diſciplinā ⁊ ſcientiā doce me. Uñ
Sap. Spūſſanctus eſt omniū artifex ⁊ oēm
habet ꝟtutem. Sunt autem ſeptē artes q̄s
docet ſpūſſctūs. quas multi vertunt in ma=
lum. Cuius legimus figuram Geñ. xli. Ui=
dit pharao in ſpū calamum vnū in agro ha
bentem ſepteꝫ ſpicas. Calamus in agro eſt
homo in mundo habens ſeptē artes q̄ ipm̄
honoratū ⁊ glorioſum faciunt omni mūdo
per ſpm̄ ſanctum qui eſt artifex oēm habēs
ſcietiā. Prima ſcietia eſt grāmatica que do=
cet recte loqui. Ille em̄ laudat̄ a litteratis q̄
dicitur bonus grammaticus: ſed ille magis
laudatur a deo qui nullū decipit. veritatem
ſemper tenet quia deus veritas eſt. Secun=
da ſcientia eſt phiſica que docet circa natu=
ralia videlicet herbas arbores: ⁊ aliquos la
pides precioſos ⁊c. ⁊ ille multum laudatur
a mundo qui talem ſcit ſcientiā: ſed ille lau=
datur magis a deo ⁊ angelis. ⁊ eſt coram il=
lis bonus phiſicus qui creatorem in creatu
ris cognoſcit ⁊ gratias agit ꝙ ipm̄ dn̄m cō=
ſtituit omnium creaturarum mūdi. Tertia

nota. quatuor ſunt ingnota
homini/

ſcientia eſt geometria q̄ docet menſurare vt
multi ſubtiliter ſciũt mẽſurare altitudines
turrium ⁊ montiũ. ⁊ ꝓfunditatẽ maris inue
ſtigare. ⁊ ꝑ circulos oĩa ſubtiliter ordinare.
ille multũ laudatur in mũdo: ſed ille magis
quẽ docet ſpũſſanctus ⁊ facit geometram q̄
quotidie menſurat tẽpus a deo ſibi impen-
ſum ꝙ nõ inutiliter conſumat: ⁊ mẽſurat in
corde bona opa ⁊ mala vt valeat reddere ra
tionem. Quarta ſcientia eſt theologia q̄ do-
cet ſacrã ſcripturã vt bibliam: euangelia et
omnes libros ſacre ſcripture: ⁊ iſti qui iſtam
ſcientiã ſciunt multũ laudantur. Sed tamẽ
multi ſunt qui ſunt theologi ⁊ omnẽ bibliã
⁊ libros ſciunt: ⁊ ſeipſos neſciũt. ideo docet
ſpũſſanctus hominẽ vt ſeipſum cognoſcat:
⁊ multi ſunt qui ſolũ ſciũt vnũ. Pater noſter
⁊ Aue maria: ⁊ magis laudantur q̄ꝫ magni
theologi. Unde Aug. In die iudicij ſurgent
indocti ⁊ condẽnabſit nos doctos. Quinta
ſcientia eſt muſica docẽs ꝑfecte ⁊ ſubtiliter
cantare: ⁊ ille multũ laudatur a mũdo q̄ eſt
bonus muſicus: ſed ille magis laudat̃ a deo
⁊ angelis qui ſcit deuote orare elemoſynaꝫ
dare ⁊ ieiunare: q꞉ non clamor ſed amor ſo
nat in aure dei: non vox ſed votũ: nõ cordula
ſed cor deuotũ. Sexta ſcientia eſt rhetorica
que docet hominẽ bene ſcribere: ꝑfecte ⁊ or
nate loqui ⁊ dictare ⁊ ille bene laudatur ſed
ille plus laudatur quem ſpirituſſanctus om
nia docet verba dei ſcribere in corde ſuo: et
facere illud quod placet ſuo creatori: ſicut
dicitur de beata virgine. Omnia verba chri
ſti cõferens in corde ſuo tanq̄ꝫ in libro. Sep
tima ſcientia eſt aſtronomia que docet di-
numerare curſum ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellarum in-
ueſtigare: ⁊ ille multũ laudatur a mũdo: ſed
ille plus laudatur quem docet ſpũſſcũs ſtel-
las inſpicere ſolem ⁊ lunã vt creatorem lau
det ſi placeret deo ſemꝑ laudare optaret: et
ponit omnẽ voluntatẽ ſuã ad voluntatẽ dei
ſi pluit pluat: ſi ſol lucet luceat. et cogitat ec
ce quãta pulchritudo eſt in celo ſuperiori ex
quo tanta pulchritudo eſt in celo inferiori.
Et ſic illis ſeptẽ artibus vel ſcientijs docet
vti ſpũſſanctus ad laudem ⁊ honorem dei:
tunc in vno calamo ſiunt ſeptẽ ſpice plene
virtutibus: ideo patet ꝙ ſpirituſſanctus do
cet ⁊ informat.

¶ Feria ſecunda. Sermo. xxxviij.

Ux venit in mundum

l Joh. iij. Tria ſunt ſigna veri a-
moris vniꝰ ad alterũ. Primum
eſt inſtructio in agẽdis quid agere ⁊ vitare
debeat. vñ Eccle. vij. Filij tibi ſunt, erudi il-
los. Scdm. eſt ſubuẽtio in rebus neceſſarijs
Eccle. xxx. Perde pecuniã ꝓpter amicũ tuũ
⁊ in neceſſitate illius nõ abſcondas eã. Ter
tium vt ſi neceſſe fuerit ꝙ etiam ꝓpter ami
cum ſuuꝫ exponat ſe in periculũ mortis. vñ
Heſter. iiij. Tradaꝫ me ī morti ꝓ vobis. Iſta
tria ſigna veri amoris oſtendit pat̃ circa ge
nus humanũ qui nos ꝑ ſpm̃ ſanctũ docuit:
quem miſit in ãtiqua lege prophetis vt po-
pulũ erudirent: ⁊ in noua lege apoſtolis: vt
mundũ docerent tanq̄ꝫ filios dei. Itẽ om̃ia
creauit in creatione ꝓpter nos. Nã creauit
ſolem ⁊ lunam ꝓpter nos: ⁊ creauit anima
lia propter nos. Unde ipſe ait in pš. Nũ q̄d
manducabo carnes thaurorũ: aut ſanguinẽ
hircorũ potabo. ergo non ꝓpter me ſed ꝓpt
te creaui illa. Item filium ſuũ ꝓpter nos tã
q̄ꝫ ſeipſum non ſoluꝫ expoſuit periculo mor-
tis ſed in mortem amariſſimã. ⁊ de hoc dici
tur in euangelio. In illo tempore dixit ieſus
diſcipulis ſuis. Sic deus dilexit mũdũ vt fi-
lium ſuũ vnigenitũ daret ꝓ hoīeꝫ: vt omis q̄
credit in illũ non pereat in aīa ſed habeat vi
tam eternam. Non eñ miſit deus filiũ ſuuꝫ
in mundũ vt condẽnet hominẽ: ſed vt ſalue
tur homo per ipſum qui credit in eum non
cõdẽnatur. qui autem nõ credit iam condẽ-
natus eſt ad mortem eternam: q꞉ nõ credit
in nomine vnigeniti filij dei hoc autem ẽ iu
dicium cõdẽnationis: q꞉ lux venit in mũduꝫ
⁊ dilexerũt homines magis tenebras q̄ꝫ lu-
cem. Tenebre autẽ ſunt eorum opera mala
om̃is eñ qui male agit odit lucẽ. ⁊ nõ venit
ad lucẽ vt nõ arguãtur opa eius. Qui auteꝫ
facit veritatẽ venit ad lucẽ: vt manifeſtẽtur
opera eius q꞉ in deo facta ſunt. Ad thema.
Lux venit in mundũ. Nota ꝙ quadruplex
eſt lux. Prima lux eſt xp̄us. Secunda lux eſt
gratia ſpũſſancti. Tertia lux eſt homo iuſtꝰ
Quarta lux eſt gloria eterna. Primo dico ꝙ
xp̄us filius dei viui miſſus in hunc munduꝫ
ꝓ nobis dicitur lux. ⁊ hoc ꝓpter multa. Pri-
mo quia lux habet altiorem locum in crea-
turis: vt patet in ſtellis. luna ⁊ ſole. que ſtãt
ſupra omnia elementa locata ita xp̄s excel-
lentiorẽ locuꝫ habet ſuper oẽs choros ange
lorum ⁊ ſuper omnes electos in celo. Unde
dicit apoſtolus. Sedet ad dexteram dei pa
tris omnipotentis. Et ipſe ait. Eccle. xxiiij.
Ego in altiſſimis habito: ⁊ thronus meꝰ in
columna nubis. Secundo dicitur lux filius
dei quia ſine luce homo non poteſt bona fa
cere. ſic ſine xp̄o hõ nõ poteſt facere opa me
ritoria. Unde ipſe ait in euangelio. Joh. xv.

Sine me nihil poteſtis facere. Tertio dicit
lux xp̄s: q̄ꝛ mundum illuminat ſuis doctri-
nis: meritis ⁊ exēplis. Unde ait Joh̄is. viii.
Ego ſum lux mundi qui ſequitur me nō am
bulat in tenebris: ſed habebit lumen vite.
Huius figurā legimus Gene. i. Terra erat
inanis ⁊ vacua ⁊ tenebre erant ſuper faciez
abyſſi. Dixitq̄ȝ deus ante creationē omniuȝ
creaturarū. Fiat lux: ⁊ facta eſt lux: ⁊ vidit
deus ꝙ eſſet valde bona ⁊ terra germinauit
herbam virentem ⁊ fructū multiplicem ſm
ſpecies ſuas. Ita ſp̄ualiter humana natura
per peccatū fuit lapſa in tenebris ⁊ vmbra
mortis ꝙ non niſi ſpinas ⁊ tribulos germi
nauit vitiorum. Unde videmus ꝙ terra ca
rens luce eſt ſterilis: ⁊ niſi ſpinas ⁊ tribu-
los profert. Erant igitur ſuperficies cordis
noſtri tenebre. et ideo facti fueramus velut
abyſſi. ⁊ ideo non poterat propter abyſſum
noſtrorum peccatorum ⁊ vitiorum deus vi-
dere ſuper faciem anime: ſed pater in diui-
nis videns noſtras tenebras dixit. Fiat lux
in mūdo: quando ſcȝ miſit filium ſuum vni
genitum ieſum xp̄m in vterum virginis: et
lux luceat in mūdo q̄n xp̄us exiuit vtero ṽgis
⁊ mundū illuminauit: ⁊ terra. i. homo de ter
ra germinauit herbā virentem ⁊ fructū ſm
ſpecies ſuas. i. virtutes diuer as median-
te xp̄o. Unde ait Aug. in lib de ſpū ⁊ anima
Erat inquit nubes tenebroſa ante oculos
meos: ⁊ in tenebris ambulaui: ſed venit illu
minator meus: ⁊ deduxit me de tenebris in
lucem. ⁊ ſic patet ꝙ xp̄us eſt lux tenens ſu-
premum locum: ⁊ ſine chriſto nihil merito-
rie poſſumus operari. Secundo gratia ſpi-
ritusſancti dicitur lux. Unde dicit xp̄s i euā
gelio. Johā. xii. Dum lucem habetis credite
in lucem vt filii lucis ſitis. Nam videmus
quando homo eſt in tenebris non percipit
que ſibi ſunt nociua vtrum prope vel longe
ſint. Poſſet enim homo in tenebris dormi-
re inter ſerpentes venenoſos ꝙ neſciret: ſȝ
quādo lux veniret cognoſceret ꝙ fuit in ma
gno periculo: ita peccator exiſtens in mor-
talibus peccatis dormit ⁊ ambulat in tene-
bris inter vermes cōſcientie: ⁊ inter ſerpen
tes demonum: ⁊ hoc cognoſcere non poteſt
niſi mediante gratia ſp̄uſſancti. Huius legi
mus figuraȝ Actu. xii. Petrus erat in tene-
bris ⁊ omnis populus iudeorū expectabat
vt educeretur ⁊ interficeretur; ſed venit an
gelus quem miſit dn̄s: ⁊ eduxit eum dicens.
Surge ſequere me: ⁊ ſurgens ſecutus eſt eū
⁊ ceciderunt cathene de manibus ſuis: ⁊ p
tranſiit portam ferream: ⁊ poſtea ait. Nunc
ſcio vere: quia miſit dominus angelum ſuū
⁊ liberauit me de tenebris: ⁊ de omni ex-
pectatione plebis iudeorum. Ita moraliter
peccator eſt vinctus cathenis peccatorum:
⁊ ſolui nō poteſt: quia tenebre ſunt in habi-
taculo cordis: expectat eum populus infer-
norum vt tradatur ad eternam mortem: ſȝ
mittit dominus ſpiritum ſanctuȝ: vt ſurgat
⁊ ſequatur eum extra portam ferreaȝ: ⁊ dū
ſurgit per peccati cōfeſſionē ſoluitur cathe-
na vitiorū quādo ſacerdos ponit manū ſu-
pra caput eius: ⁊ reſtituit in priſtinā gratiaȝ
tunc vadens bene poteſt cogitare retrorſuȝ
ad vitia dicens. Nunc ſcio vere: quia miſit
dn̄s gratiā ſp̄uſſancti: ⁊ liberatus ſuȝ ab oī
expectatione plebis infernorū: q̄ꝛ ſi mortu-
us eſſem in talibus peccatis eternaliter dā
natus fuiſſem. Unde Augu. in ſoliloquio.
Conuerſus vidit tenebras in quibus fuerā
⁊ abyſſum peccatorū: in quo iacueram ve te
nebris in quibus celum non vidi: nec me co
gnoui ⁊ te dn̄m dereliqui qui es lux vera:
ſic patet ꝙ gratia ſp̄uſſancti d̄r lux: ideo lux
venit in mūdum. Tertio iuſtus homo dicit
lux. vn̄ Mat. v. Dn̄s dixit ad diſcip os ⁊ ad
omnes iuſtos. Uos eſtis lux mundi. quare:
q̄ꝛ lux multiplicat fructus. Quanto eīm ter-
ra magis habet de luce tanto plus habȝ de
fructibus bonis. vnde alique valles vbi nō
eſt lux: ibi nō eſt fructus. Itē lux multo plus
cōicat aliis q̄ ſibiipſi: ita iuſtus cōicat gra-
tiam ſibi a deo datā aliis cuȝ dilectione. vn
de ait Sapientie. vii. Gratiam quaȝ habeo
ſine inuidia cōmunico: ⁊ honeſtatem illius
non abſcondo. Item manifeſtat ſeipſam nō
eſt neceſſe luceȝ abſcondere: ſed ponitur ſu
pra candelabruȝ: ita chriſtus poſuit fideles
in ſancta eccleſia: vbi alii videant eorum bo
na opera ⁊ prouocentur ad ſimilia. Unde
ait Mat. v. Sic luceāt opera veſtra bona vt
videntes glorificent patrem veſtrum qui in
celis eſt. Item q̄ꝛ lux lucet ad multas immū
ditias mundi: vt patet de ſole: ⁊ tamen non
maculatur: ita iuſtus homo inter infideles
peccatores predicat verbum dei ⁊ multos
peccatores videt ⁊ ſuperbos mūdi: ⁊ tamē
inde non maculatur in conſcientia ⁊ anima
Unde paulus ſcribit ad thimotheū diſcipu
lum ſuum dicens. i. Thimoth. iiii. Exemplū
eſto fidelium in verbo in conuerſatione ⁊c.
Et ad Tytum. ii. In omnibus teipſum pre
be exemplum bonorum operuȝ. Et Petrus
in canonica ſua. i. Petri. ii. Conuerſationem
veſtram inter gentes habentes bonam vt
emendentur qui vos videāt. Huius legimꝰ
figuram Exodi. xxvii. Dn̄s precepit moy-
ſi ⁊ ſuis: ſucceſſoribus ꝙ ſemper deberet

eſſe in tabernaculo vel i templo lucerna ardens ⁊ nunq̄ extingui. quā preſbyter tēpli deberet nutrire q̄ nō extingueretur oleum infundēdo. ꝓpter ea habet eccleſia ex antiqua lege q̄ in oībus eccleſijs cathedralibꝰ et religioſoꝝ habēt lucernas vel lampades que nūq̄ debent extingui. Ita ſpiritualiter lumen iuſticie iuſti homis nūq̄ debꝫ extingui in templo cōſcientie vt aīa videat opera deifica ⁊ ſemꝑ debet infundi oleum pietatis vt nō extinguat̄: ⁊ tūc talis iuſtꝰ i cuiꝰ corde eſt lampas charitatis ⁊ infunditur oleū humilitatis: debet cōicare omibus intrātibus eccleſiam ſuū lumen ꝑ exēpla bona: inſtructiones bonas: ⁊ ꝑ orationes deuotas: ſic lux. i. iuſtus multiplicat fructus bonoꝛuꝫ operum ⁊ multis prodeſt ad laudē dei. vñ Grego. Illa virtus plures edificat ⁊ nobis gloriam eternā miniſtrat que in humilitate nutrimentū habet. vt ptꝫ de virginibꝰ q̄nq̄ prudētibus, que habuerūt lampades ardentes: ideo intromiſſe ſunt ad ianuā vite eterne: ſed quinq̄ fatue nō habentes lāpades charitatis: nec oleū humilitatis expulſe ſunt ⁊ porte clauſe ſunt ante eas. ⁊ ſic ptꝫ q̄ homo iuſtus dr̄ lux. ideo lux venit in mūdum. Quarto lux dr̄ gloria eterna. Eſa. lx. Erit dñs populo ſuo gloria i lucē ſempiternam. Et ratio eſt: q2 ſicut lux miniſtrat vitā ita gloria eterna miniſtrat vitā eternaꝫ. vñ ait in pſal. Emitte lucem tuā ⁊ veritatē tuā ipa me deducu. ⁊ adducerunt in montem ſctm̄ tuum. Item q2 lux letificat: vt ptꝫ de auibꝰ que ſedent in tenebris ⁊ nō letātur. ſed aduenīēte luce tunc cantant ⁊ letant̄: ita anie electoꝝ hic in tenebris mūdi nō ſunt lete: ſꝫ venientes ad lucem eternā gaudent ⁊ letātur. Huius legimus figuram. Ezech. xlvij. dicit Ezechiel. Uidi ⁊ ecce aque egrediebātur ſub lumie domus dei vbi erat claritas immenſa: ⁊ aque deſcendebāt in templū. ⁊ facies domus verſa fuit in orientē: ⁊ aq̄ ſplēdebant vt criſtallus cuius impetus fluminis letificat ciuitatē dei. Ita moraliter per hāc aquam egredientē de domo dei vbi tāta fuit lux claritatis nota gaudiū electoꝝ: nā fluminis eius impetus letificat ciuitatē dei. i. vitaꝫ eternā vbi oēs gaudent vñ ait. Sap. x. Dedi iuſtis ⁊ electis claritatē eternā. vt luceant corā deo in lumie viuentium.

¶ Feria. iij. Sermo. xxxix.

Ego ſum oſtium per me ſi quis introierit ſaluabitur. Jo. x. Uñ notanduꝫ q̄ deus pater ab initio duos ordines tanq̄ in duobus clauſtris ordinauit. vnum in paradiſo terreſtrialium in celo. Sed de clauſtro innocentie apoſtatauit homo quando expulſus ꝓpter peccatum fuit de paradiſo de clauſtro ſuperiori apoſtatauit angelus lucifer cum ſuis Sed deus pater miſit ꝓpꝛium filium vt reuocaret hominē tanq̄ ouem errantez ſine paſtore. vñ dauid. Erraui ſicut ouiſque pe. Sed quare nō reuocauit apoſtataꝫ qui cecidit de ſupremo ordine. ſ. luciferum cū ſuis Ratio eſt q̄ homo erat fragilis nature q2 de terra formatus: ideo magis ei compatiebatur. ergo homo petiuit humiliter deū patrem pro reuocatione ⁊ liberatiōe. vt ptꝫ de ſanctis patriarchis ⁊ ꝓphetis. Sed de humilitate demonis nullius legitur: q2 induratus eſt in ſua ſuꝑbia q̄ noluit ſe humiliare: erga ſuum creatorem: ſicut legitur de ſancto Machario abbate qui oꝛauit pro demonibus vt eos recipet ad gratiam ⁊ cōpatiebatur eoꝝ miſerie. Reſpondit ei deꝰ. Si vellent ſe humiliare ⁊ veniam petere reciperem eos ad gratiā. Tunc poſtea apparuit ei dyabolus interrogās eum qui reſpōderat ei dñs: dixit. Si velles te humiliare ⁊ veniam petere. Reſpōdit dyabolus. Hoc nullo modo faciam ſed deꝰ dꝫ ſe coꝛam nobis humiliare: q2 iniuriam nobis fecit. Et ergo chꝛiſtus ſolum nobis miſſus eſt ad illos reuocandos qui ſe humiliant ⁊ penitentiam agunt: ⁊ iſti ꝑtinent ad cōgregationē diuine hereditatis ad quā ſumus vocati. ⁊ hoc pꝫ in euange. hodierno. Dixit ieſus diſci. ſuis Amē amen dico vobis. i. vere. Qui nō itrat per oſtium humilitatis in ouile cōgregationis fidelium ſed aliūde: videlꝫ ꝑ viā ſuꝑbie et incredulitatis aſcēdit. ille eſt fur ⁊ latro. Qui autē intrat per oſtium vere fidei huic oſtiarius aꝑit qui eſt chꝛiſtus. ⁊ oues. i. fideles quos reuocauit audiēt vocē eius: ſcꝫ ſue predicationis: ⁊ ꝓpꝛias oues quas pꝛimitꝰ vocauit videlꝫ duodecim apoſtolos vocat noīatim ⁊ ipas educit. ⁊ cum ꝓpꝛias oues. i. apoſtolos emiſerit vadit ante eas ꝑ ſpm̄ ſctm̄ eos confortādo. ⁊ vocē eius audiunt ⁊ ſequuntur. alienum nō ſequūtur. i. dyaboli inſidias ſed fugiunt ab eo: q2 nō nouerunt vocem alienoꝝ. Hoc ꝓuerbium dixit eis ieſus de reuocatione humilitatis. Illi non intellexerunt eū quid loquebat̄ eis. Item dixit eis. Amē amē dico vobis. i. vere. Ego ſum oſtiuꝫ. Oēs quotquot ante me fuerūt fures ſūt ⁊ latrones ſicut ſūt dyabolus ⁊ mūdus. ſed nō audierūt eos oues. i. ſcti ꝓphe ⁊ electi dei. Per me ſi quis introierit ſaluabit̄ ⁊ paſcua inueniet ſiue egrediendo ſiue ingre-

diendo: egrediendo de hoc mundo ad patrem. Fur: id eſt dyabolus nō venit niſi vt mactet ꝛ furetur oues ꝛ perdat condēnādo Ego veni vt vitam habeāt: ꝛ abūdanti9 habeant poſt hanc vitaꝫ in eternitate. Ad thema. Ego ſum oſtium ꝑ me ſi quis introierit ſaluabitur. Joh. x. Sunt em̄ quattuor ꝑtes mundi que habēt ſuas portas Oriens habꝫ tres. Occidens habet tres. Meridionalis tres. Septētrionalis tres per has tres portas oportet nos intrare in gaudiuꝫ celeſtis patrie. Huius figuram legimus. Apoc. xxi. Uenit ad me vnus de ſeptē angelis ꝛ dixit mihi. Ueni oſtendam tibi ciuitatē nouā hieruſalem ſupnam ꝛ claritatem eius ſplendētem: ꝛ lapides precioſi erant in circuitu ei9 et habebant murū altum. ꝛ portas duodecim tres ab oriente tres ab occidēte. tres ab auſtro: tres ab aquilone. Jta ſpūaliter per hāc ciuitatem hieruſalē nouā nota celeſtem patriam. cuius claritatis lumē eſt ita magnū ꝙ ſplendet a facie dei ꝙ nō indiget ſole neqꝫ luna. Murus ei9 altus: qꝛ neqꝫ clamor neqꝫ mors neqꝫ diſcordia poſſunt intrare. habet hec ciuitas duodecim portas ꝑ q̄s oportet vnūquēqꝫ intrare. Prima pars illius ciuitatis eſt oriens ꝛ habet tres portas. Prima vocatur natiuitas homis. Nam per primam portā tranſit homo cū naſcitur in mūdum nudus pauper ꝛ in miſeria ꝛ in dolore Und̄ ait Job. i. Nudus egreſſus ſum ab vtero matris mee. ꝛ nudus reuertar illuc. Jnter om̄s em̄ creaturas pauperior naſcitur homo: mēdicat etem̄ lanam de oue linū de terra. corium de equo vel boue. piſces de aq̄ et ſic de alijs ꝛ ſic in paupertate. nuditate ꝛ miſeria intrat per portam primam. Secunda ab oriente natiuitatis eſt porta baptiſmatis. q̄ eſt ianua ꝛ porta ſalutis. Prio em̄ quando homo ꝑ illam tranſit ibi abſoluitur ab omnibus pctīs originalibus ꝛ ibideꝫ renunciat ꝛ abnegat diabolo ꝛ pompis eius ꝛ facit omagium ipſi deo ꝛ angelis eius. Un̄ Aug. Baptiſmus eſt pr̄ma porta gratie ꝛ miſericordie ꝛ oīum ſacrorūꝫ pr̄mus introitus Tertia porta ab oriente eſt cōfirmatōis. vn̄ cōfirmatio a ſanctis patribus inſtituta eſt. qꝛ quando homo incipit florere in ꝟtutib9 a tribus ſtatim impugnatur. videlicet dyabolo mundo ꝛ ꝓpria carne: ſed debet cōfirmari in omni bono ſicut ep̄us ſupra ſanctū oleum ꝛ chryſma multas legit benedictōes vt illa cōfirmatio fiat homini defenſio ꝯtra demonem mundū ꝛ carnē. Et hec cōfirmatio venit ex antiqua lege. Nam legimus. i. Regum. ix. quādo filij iſrael intrauerūt terram ꝓmiſſionis ꝑ mare rubrum ꝛ ꝑ iordanem ad poſſidendam eam fuerunt multipliciter impugnati ab inimicis: ſed venerūt ſeniores ad ꝓphetam dn̄i ſamuelē ꝛ petierūt vt vngeret eis regeꝫ. qui orauit dn̄m vt mitteret ſibi vnum quem vngeret eis. ꝛ miſit ſibi dn̄s ſaul iuuenē fortē ꝛ elegantis forme ꝛ ſtature. quem ꝓpheta duxit per portas tabernaculi ꝛ in cornu altaris vngebat ipſuꝫ chryſmate in regem dicens. pugna fortiter bella q̄ tibi euenient. Jta ſpūaliter quando homo venit pr̄mo per duas portas natiuitatis ꝛ iordanis baptiſmatis: ꝛ in mundo incipit florere: tunc multis impugnationibus tribulatur. nunc a mundo. nunc a dyabolo. nunc a ꝓpria carne. debet ergo duci ad epiſcopum vt vngat ipſum in regem virtutum. vt viriliter pugnet contra vitia. ꝛ cū dyabolus videt ꝙ chryſmate eſt vnctus tanq̄ꝫ rex fugit: idō a ſanctis patribus ꝛ prophetis noue legis eſt hec confirmatio inuenta: ꝛ ſic ꝑ tranſiuit homo per tres portas. Secunda pars ciuitatis hieruſalem habet tres portas: ꝛ fuit aquilo: per iſtam portam tranſit ad infernum: qꝛ ait. Hiere. ab aquilone pādetur omne malum: quando em̄ homo peccat mortaliter: tunc vadit ad portas eterne dānationis. debꝫ igitur peccator reuerti de portis pctōrum: ꝛ ire per tres portas. q̄ vadunt ad ciuitatē hieruſalē. Prima eſt cōtritio cordis. Nā ſm̄ doc. Cōtritio eſt dolor voluntarie aſſumptus ꝑ pctīs cū ꝓpoſito cōfitēdi: ſatiſfaciēdi. Nā quādo hō hꝫ veraꝫ contritionē cordis: tūc vadit per primaꝫ portā. vnde anima deuota dicit Canti. vi. Herbe bone dederunt odorem in portis. i. bone cogitationes de peccatis. Secunda porta ab aquilone eſt cōfeſſio oris. vnde ſm̄ Ray. Cōfeſſio eſt legitima coram ſacerdote peccati declaratio. Aug. in lib. de peni. Cōfeſſio eſt ſalus animarū: diſſipat vitiorū: reſtauratrix virtutum: oppugnatrix demonū. Quid plura: obſtruxit os inferni ꝛ portas aperuit paradiſi. Unde quādo homo pure confitetur omnia peccata que vnq̄ꝫ fecit ꝛ abſoluitur a confeſſore: tunc vadit per ſecundam portam ad ciuitatem hieruſalem. vn̄ ait in pſ. Jntroite portas eius in cōfeſſione. Tertia porta ab aquilone. i. a peccatis eſt porta ſatiſfactionis. Satiſfacere quid ſit. dicit Anſel. in lib. iiij. Cur deus homo. Satiſfacere eſt deo honorem debitum reddere. Et Ray. Satiſfactio conſiſtit in tribus: ſcꝫ oratione: ieiunio: ꝛ elemoſyna: per orationem homo ſatiſfacere poteſt contra ſuperbiam: ꝑ ieiunium contra carnis concupiſcentiam: per

elemoſynam contra auaritiam. quia per ie
iunium homo ordinatur in ſeipſo. per ele=
moſynam ad proximum. per orationem in
deum. Nam quando homo penitentiam ſi
bi iniūctam impleuit: tunc iuit per tertiaȝ
portam de peccatis. vnde Eſa. xxvi. Aperi=
te portas ⁊ ingredietur gens iuſta. Tertia
pars ciuitatis eſt ab occidente. ⁊ hec ſignifi
cat mortem hominis: nam ibi ſol occidit. i.
vita noſtra ſubtus terram. et hec pars ha=
bet tres portas per quas homo vadit in
mortem. Prima porta eſt amariſſime mor=
tis. nam anima hominis egreditur de orē
per amariſſimam ſeparationem: ſicut vide
mus ꝙ in ſeparatione anime oīa mēbra
patiuntur oculi etiam vertuntur ⁊ ſic tunc
anima vadit ad primam portaȝ occidenta
lem. de iſta porta dicitur in pſal. Appropin
quauerunt vſ ad portas mortis. Secun=
da porta quod quādo anima iudicatur in
ictu oculi quando angeli veniūt ⁊ adducūt
bona opera eius ⁊ demones opera mala: ⁊
quando iudicatur ad ſaluandum per eter=
nam vitam: tunc bene poteſt verificari illō
in puer. vlt. ca. Laudent eum in portis ope
ra eius: quia opera eorum ſequuntur illos
Tertia porta eſt purgatorij per quam ali
quos homīes oportet ꝑtranſire: ſed tamen
aliqui nō diu ibi manent: ſed aliqui valde
diu ibi manēt. Qui clamant iſtud Job. xix.
Miſeremini mei miſeremini mei ſalteȝ vos
amici mei ſuccurrite mihi vt cito poſſiȝ trā
ſire per hanc portam purgatorij. De iſtis
ait. Job. xxxviij. Nunquid aperte ſunt tibi
porte mortis ⁊ oſtia tenebroſa vidiſti i pur
gatorio. tunc per penas quas ibi patit frā=
git portas ferreas. De quibꝰ in pſal. Con
triuit portas ereas. ⁊ vectes ferreos confre
git. Quarta pars ciuitatis hieruſalem fuit
ab auſtro et habuit portas tres. He porte
ſunt introitus ad eternum gaudiū. Primꝰ
eſt introitus ad felicitatē oīum electorum:
nam qñ intrāt cōſortium eoꝝ tūc ibūt ꝑ pri=
mam portā. Unde legimꝰ figuram in li. Ju
dith. xiij. ꝙ dña iudith exiuit de nocte ciui=
tatem bethuliā cuȝ ſua ancilla ⁊ iuit ꝑ vias
tenebroſas ⁊ deuicit holofernē. ⁊ tūc de ma
ne venit ad portas ciuitatis ⁊ ait. Aperite
nobis portas qꝛ nobiſcū eſt deus. Ita ſpūa
liter aīa egrediēs de corpore per vias tene
broſas purgatorij vincit holofernem. i. dya
bolū qui aīam multū vexat in purgatorio
donec ipa ſatiſfaciat ibi ꝓ oībus pctis ſuis
tūc aīa purgata ⁊ victo holoferne i. dyabo
lo pōt bñ dicere ad angelos. Aperite nobis
portas regni celeſtis qꝛ nobiſcum eſt deus.
Vicimus enim holofernem ⁊ omēs penas
mundi ⁊ purgatorij ⁊ ſic ibit ꝑ primam por
tam. Scd͡a porta eſt virgo glorioſa quaȝ vi=
det velut reginam celorum ⁊ dñam angelo
rum que eſt porta mīe: ꝑ quam peccatores
poſſunt intrare. Uñ de ea canit eccleſia Tu
regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. tu vir
go maria. Tertia porta eſt altiſſime deita=
tis apparentia ⁊ claritatis refulgentia que
aperitur quando homo clarificatus deum
videbit facie ad faciem. ꝺ iſta porta dicitur
in pſal. Hec porta domini iuſti intrabunt ꝑ
eam. Per hanc igitur portam ſi quis intro
ierit ſaluabitur ⁊ paſcua inueniet: id eſt de=
lectationem in diuina facie. Ergo ad the=
ma. Ego ſum oſtium per me ſi quis introie
rit ſaluabitur. Quod nobis concedat pa=
ter ⁊ filius ⁊c.

¶ De ſancta trinitate. Sermo. xl.

o Altitudo diuitiarū ſa
pientie ⁊ ſciētie dei ꝙ̄ incompre
henſibilia ſunt iudicia eius ⁊ in
ueſtigabiles vie eius. ad Roma. xi. qꝛ Ariſ.
ait. Oēs homīes naturaliter ſcire deſide=
rant multarum rerum differētias. tamē ali
que res ſunt que nullus hoīʒ plene inueſti=
gare valet. que ſunt trium pſonaruȝ vnitas
et tamē trinitas. nam multi voluerūt ſcire
ad plenum ⁊ aſcenderunt multos montes
et deſcēderunt valles: ⁊ quanto profundiꝰ
inueſtigabant ⁊ quanto altius cogitabant
tanto minus ſcire ad perfectam noticiam
poterant. ideo ait dauid in pſal. Defecerūt
ſcrutantes ſcrutinio. Accedet homo ad cor
altum videlicȝ cogitando ⁊ exaltabitur deꝰ
in cōtemplando. Debemus tamen lauda=
re tria opera trium perſonarum: que vide=
mus manifeſte. Primo opus patris ꝙ crea=
uit celum ⁊ terram. Unde ait Auguſtinus
Si talem creatorem viderem qui taleȝ ter=
ram ⁊ tale celum poſſet creare vellem dice=
re ꝙ eſſet pater. Scd͡o opus filij ſue redēp=
tionis qui nos redemit ſuo precioſo ſangui
ne vt teſtimonium nobis perhibent qui vi=
derunt ⁊ audierunt. Tertio opus ſpiritus=
ſancti ſue illuminationis qui illuminat cor
da ſanctorum ꝓphetarum ⁊ apoſtolorū: vt
pꝫ manifeſte in ſignis ⁊ miraculis. Sȝ quo
modo hi tres vnum ſunt: et tamē tres ſunt
hoc nullus ꝑfecte ſcire pōt: qꝛ nimis ꝓfun=
de facte ſunt cogitationes eiꝰ. Uir inſipiēs
non cognoſcet: ſtultus nō intelliget hec nec
ſapiens huius mūdi. Sed poſt hanc vitam
videbimus eum facie ad faciem. Ideo ait
paulus apl's i themate. O altitudo diuitia

rum ꝛc. Nota ꝙ quattuoꝛ ſunt inueſtigan=
da de trinitate. Primo quō ſit ĩ veteri teſta=
mento declarata. Secūdo quomodo ſit in
nouo teſtamento vel lege demōſtrata. Ter
tio quomodo ſit in naturis rerum manife=
ſtata. Quarto quomodo ſignis miracu=
loꝛum ſit confirmata. Primo dico ꝙ bea=
ta trinitas poteſt a nobis ĩueſtigari quo ſit
in veteri teſtamēto declarata. Et hoc qua=
druplici ratione. Nam primū teſtimonium
fuit Eſaias qui vidit dominuꝫ ſedentē ſup
ſolium excelſum ꝛ eleuatum. quē adoꝛauit
omnis terra: ꝛ duo angeli ſtabant ex vtra=
ꝗ parte ꝛ clamabant ſanctus ſctūs ſanctꝰ
dominus deus ſabaoth: ꝛ hoc ē teſtimoniū
primum. Secundum teſtimoniuꝫ antique
legis eſt Abrae patriarche qui ſedit ĩ oſtio
tabernaculi ꝛ vidit tres ſtantes ꝓpe eum.
tres vidit ꝛ vnum adoꝛauit. Hec oſtenſio fu
it ſibi reuelata. Nam vidit tres perſonas ꝛ
tamē niſi vnam perſonam adoꝛauit. ꝛ peti
uit ꝛ exaudita eſt oꝛatio eius. q. d. Tres ſūt
ꝑſone in diuinis ſed tñ vnꝰ eſt adoꝛandus:
et ꝗuis diſtincta ſunt opera tamē eſt vnus
deus. Tertium teſtimonium antique legis
eſt Dauid ꝓphete in pſal. dicētis. Bñdicat
nos deus deꝰ noſter benedicat nos deus ꝛ
metuant eum oīs fines terre. In illa aucto
ritate manifeſte oſtēdit trinitatē ꝑſonaruꝫ
et vnitatem ſubſtantie. vnō ait. Benedicat
nos deus pater bñdicat nos deus filiꝰ. bñ=
dicat nos deus ſpūſſanctus. Ecce manife=
ſte ponit tres ꝑſonas: ſed vnitatē aperte ex
primit in vltio vbi dicit. ꝛ metuāt eū oīs fi
nes terre. Quartū antique legis eſt ipſius
ſapiētis qui dicit Eccleſi. xliij. ſol tripliciter
exurit mōtes: p montes intelligūtur choꝛi
angeloꝛuꝫ: vt ait in pſ. Montes in circuitu
eius: naꝫ pater ſua claritate deitatis exurit
montes angeloꝛū igne diuine claritatis fili
us exurit mōtes. i. contēplatiuos radio con
tēplationis. Spūſſanctus comburit mōtes
ꝛ exurit mētes ſanctoꝛum eos ſapientia ſua
illuſtrando. Et ſic quadruplex teſtimonium
habemus de trinitate antique legis ꝗuis ĩ
ueſtigabiles ſunt vie eius. Secundo beata
trinitas a nobis pōt inueſtigari: quō ſit in
noua lege demonſtrata. ꝛ hoc ſimiliter qua
druplici rōne. Primū teſtimoniū trinitatis
noue legis eſt xp̄i dñi dicentis Mar. vlt. Di
xit dñs ad diſcipulos: quando celos voluit
aſcēdere. Ite in oꝛbē vniuerſum: ꝛ predicate
euāgeliū omni creature. i. homini baptizā=
tes eos in noīe patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti vbi
manifeſte exprimit trinitatē. Et dixit beatꝰ
philippus ad ieſum. Dñe oſtende nobis pa
trē ꝛ ſufficit nobis. Rñdit dñs. Philippe ego
ꝛ pater vnum ſumus. qui videt me videt et
patrem meū: ꝛ ſpm̄ ſanctum mittaꝫ vobis a
patre ꝛ filio procedentem. Secūdum teſti=
moniū eſt iohānis euāgeliſte. vnde dicit in
Apoc. iiij. Uidi ante thronū quattuoꝛ ani=
malia ꝛ in circuitu throni angeli die ac nocte
cantabāt: ſanctus: ſanctus: ſanctus dñs de
us oīpotens qui eſt qui erat ꝛ qui venturus
eſt. ſanctus pater oīpīs qui erat ab eterno
ſanctus filius dñs qui venturus eſt iudica=
re viuos ꝛ moꝛtuos: ꝛ ſpūs ſanctus qui eſt
illuminatoꝛ: cōſolatoꝛ: viuificatoꝛ: ꝛ inflam
matoꝛ coꝛdis hominis in omni ĩ ope bono.
Tertium teſtimoniū eſt pauli apoſtoli dicē
tis Roma. xi. Et ipſo ꝛ per ipſuꝫ: ꝛ in ipſo ſūt
omnia. Ex ipſo tanꝗ̄ a patre creaturarum
omnium creatoꝛe: ꝛ per ipſum tanꝗ̄ per fi=
lium omniū redemptoꝛē: in ip̄o tanꝗ̄ in ſpi
ritu ſancto ſunt omnia diſtincta oꝛdinata ꝛ
illuminata creata ꝑ patrē: ꝛ illuminata per
ſpiritū ſanctum. ꝛ redempta per filiū. Quar
tum teſtimonium eſt de canonica iohannis
j. Johannis. v. qui dicit. Tres ſunt qui teſti
monium dant in celo. pater. ꝟbū ꝛ ſpūſſan=
ctus ꝛ hi tres vnū ſunt. In his ꝟbis deſcri=
bitur diuinarum ꝑſonaruꝫ diſtinctio. ꝛ hoc
ibi. Tres ſunt qui teſtimonium dant in celo
Secundo ꝑſonarū vnitas. ꝛ hoc ibi. hi tres
vnum ſunt. In his excludit erroꝛ hereticoꝝ
quoꝛūdam qui dicunt ꝙ non ſunt tres ꝑſo=
ne in diuinis: ſed pater cū vult eſt filius ꝛ fi=
lius cum vult eſt pater. ſpūſſanctus cū vult
eſt filius. Et iō dicit. Tres ſunt. ꝛ hi tres vnū
ſunt. ꝛ ſic pꝫ teſtimonium quod inueſtigari
poteſt noue legis. Tertio beata trinitas po
teſt a nobis inueſtigari in rebus viſibilibus
ꝛ hoc ſimiliter in ꝗttuoꝛ. Primo in ſole ſplē
dente: quia ſicut in ſole natura ĩ oculus no=
ſter videt tria: ſcilicet quātitatem ſplendoꝛē
ꝛ ignem. Ita in tribus perſonis tantum eſt
vna eſſentia. Rotūditas ꝗtitatis ſignificat
patrem: quia id quod eſt rotundum non ha
bet principium neqꝫ finem. Splendoꝛ ſolis
ſignificat filium ſeu perſonam filij qui eſt
ſplendoꝛ a patre procedens ſicut lumen de
lumine. Ignis ſolis ſignificat ignem ſpūſſā
cti qui miſſus eſt apoſtolis in ſpecie ignis qꝛ
ſicut ſol habet inflammare vt germinet. ita
ignis ſpiritusſancti. Secundo poteſt in ſpe
culo viſibili demonſtrari. Nam ꝗtūcunqꝫ
ſpeculum magnum fuerit in ſe. tamen in eo
non reſplendet niſi vna ymago ſꝫ ſi diuidis
ſpeculū in tres partes in qualibet parte ap
paret eadem ymago. Ita in ſpeculo eterno
ipſius trinitatis videt ymago vna deitatis

ꝛ tamen ſunt ibi tres perſoue: ꝛ in qualibet
perſona refulget ſicut in alia. Tertio poteſt
oſtendi in fonte: fluente: nam ſicut fons flu-
ens emittit riuulum: ꝛ de riuulo qui proce-
dit de fonte ſit congregatio aquarum qui la
uat: mundat ꝛ potat: ita pater eſt fons ꝛ ori
go omnium creaturarum. Unde pſ. Siti-
uit anima mea ad deum fontem viuū: quā-
do veniā ꝛ appa. ꝛc. Sicut de fonte riuulus
ſic filius a patre. Sicut aquarū cōgregatio
procedit de fonte ꝛ de riuo: ita procedit ab
vtriſq̨ perſonis aqua ſpūſancti homies la
uans: mundans ꝛ creans. Unde Ezche. xx
xvi. Effundaȝ ſuper vos aquā mundā ꝛ mū
dabimini ab omnibus inquinamentis ve-
ſtris. Quarto demonſtratur beata trinitas
in re viſibili ſicut in vite. Nā vitis habȝ frō-
des flores: ꝛ fructus: ita anima humana ad
imagineȝ dei creata: ſicut ptȝ Geñ. i. Facia
mus hominē ad imaginē noſtram. Niſi ibi
fuiſſet beata trinitas dixiſſet vtiq̨. Faciam
hominē ad ꝛc. Et ſicut hec tria ſunt in vite
frondes: flores: ꝛ fructus: ita aīa habet me-
moriam: voluntatem ꝛ intellectū. Et iō ait
xp̄s. Joh. xv. Ego ſum vitis vera ꝛ vos pal-
mites: qui manet in me ꝛ ego in eo hic fert
fructum multum. ꝛ ſic patet ꝙ beata trini-
tas in perſonis. ꝛ vnitas in eſſentia eſt in re
bus viſibilibus demōſtrata. Quarto eſt be
ata trinitas miraculis cōfirmata. ꝛ hoc ſi-
militer quattuor miraculis. Primum eſt qͦ
narrat quidā doctor qui dicitur Eutropius
ꝙ cum quidā ſacerdos nō credēs ſanctā tri
nitatem eſſe in vnitate: deberet quendā pue
rum baptizare ꝛ peruertebat illa verba q̄
xp̄s docuit diſcipulos. Ite in orbem baptizā
tes eos in noīe patris ꝛ filij ꝛ ſpūſancti per
uertebat aūt verba illa ꝛ dixit. baptizo te in
nomine patris per filium in ſpm̄ ſanctū. et
ſtatim aqua diſparuit ꝛ alius preſbyter ac-
ceſſit credens ꝛ baptizauit recte: tunc aqua
ibi reuerſa eſt: ꝛ coram omni populo factuȝ
eſt iſtud miraculum. Secūdum miraculum
narrat Sigibertus cum quidam ſacerdos
dubitaret: ꝛ ſtaret in altari legens miſſam
de trinitate. cogitans ꝙ non poſſet eſſe tri-
nitas perſonarum in vna eſſentia: ꝛ cū ſt a-
bat ſic cogitando ꝛ dubitando in memoria
ſtatim apparuerunt tres precioſi lapides
coram illo in altari: ꝛ in quolibet cornu al-
taris erat vnus lapis ex oppoſito: ꝛ in me-
dio tertius ꝛ ſtatim paulatim tranſibat in
vnum: ſcȝ medium: ꝛ erat vnus lapis precio
ſus. ꝛ ille ſtatim poſt miſſam faciens confeſ
ſionem retinuit lapidem iſtuȝ pro magnis
reliquijs et valuit infirmis ad medelam.

Tertium miraculum legimus in ſcholoſti-
ca hyſtoria: ꝙ i natiuitate chriſti tres ſoles
orti ſunt in oriente ac paulatim redacti in
vnum ſolem in ſignum ꝙ ante xp̄i natiuita
tem non erat niſi noticia vnius perſoue in
diuinis: ſcȝ patris. Sed nato chriſto tres p-
ſone fuerunt manifeſtande in vna eſſentia.
Quartum miraculum fuit beati auguſtini
nam ipſe voluit componere librum de trini
tate: ꝛ ibat iuxta mare cogitando: ſcȝ quali
ter poſſet componere ꝙ non erraret: ꝛ vidit
quendam puerum ſedere iuxta mare qui fa
ciebat foueam. ꝛ habuit coclear aureum vo
lens mare exhaurire in illam foueam. ꝛ Au
guſtinus mirabatur dicens: quid facis ſtu.
Reſpondit volo mare fundere in hanc foue
am. Rn̄dit hoc eſt ipoſſibile: ꝛ ait puer ita i-
poſſibile eſt te ſcire poſſe fundamentaliter
qͦ cogitaſti: ſȝ crede ſimpliciter ꝛ fides tua
ſaluum te faciet: ꝛ diſparuit ꝛc.

¶ De venerabili ſacramento.
Sermo. xli.

Hic eſt panis qui de celo

deſcēdit. Joh. vi. Nota quādo ho
mo debet longaȝ viā ambulare: in
diget p via pane: qꝛ dr in pſ. Pāis cor hois
cōfirmat. Et rō eſt: qa ſemper agit calor na-
turalis in humidum: ꝛ iſta ſunt contraria:
ſcȝ ignis ꝛ aqua. Ita ignis naturalis ſemp
trahit ad ſe aquam humiditatis hoc eſt ſan
guinem vt digerat humidum quod inuenit
in homine: ꝛ niſi homo reciperet cibuȝ ꝛ po
tum ignis talis totum corpus conſumeret
vt patet quando aqua funditur ſuper cali-
dum lapidem: tunc ignis in lapide conſu-
mit aquam cito. Ita ſpiritualiter oportet
animam ambulare poſt hanc vitam ad lon
gam viam: videlicet celeſtis glorie: ideo in-
diget bona refectione anteq̨ exeat: ꝛ illa re
fectio eſt verbum dei ꝛ ſacramentum corpo
ris ꝛ ſanguinis chriſti: quia ſicut corpus vi-
uit cibo naturali: ita anima cibo ſpirituali
vnde ait dominus Math. iiij. Nō in ſolo pa
ne viuit homo: ſed etiam a cibo ſpirituali: id
eſt ſacramentali. Niſi igitur anima accipi-
at hunc panem ſanctum: tunc peccatuȝ qͦ
facit de die in diem: ſicut ignis cōſumit om
nes vires anime: ꝛ quando recedit de cor-
pore ꝛ nō accipit de iſto pane deficit in via
celeſtis gaudij. Ideo ait dominus in euan-
gelio hodierno diſcipulis ſuis ꝛ turbis iu-
deorum. Caro mea quam reliqui vobis in
memoriale mee paſſionis vere eſt cibus et
ſanguis quem conſecraui in calice de vino
q̄ ſignificat ſanguinē quē fudi in cruce. vere

eſt potus. Qui ergo digne mādųcat carnez
meā ⁊ bibit ſanguinē meum in me manet et
ego in illo. Et tunc ait diſcipulis in ſpeciali
Sicut miſit me pater viuens in deitate: ita
ego viuo propter patrem in eadez deitate. ⁊
qui manducat me viuet ꝓpter me. Hic eſt
panis qui de celo dſcēdit nō ſicut patres ve
ſtri manducauerūt māna in deſerto ⁊ mor
tui ſunt: qꝛ illud māna comedebāt propter
tēporalē eſuriē: ideo mortui ſunt: ſed q̄ mā-
ducat hūc panē quē ego vobis reliq̄ in me-
moriam meam non morieẗ in eternū: ſed vi
uet mecū eternaliter. Ergo ad thema. Hic
eſt panis qui de celo deſcēdit. Vn̄ iſte panis
ſacramētalis quattuoꝛ vtilia homini digne
ſumēti preſtat. Ideo ait apoſtolus in hodi-
erna epiſtola. i. Coꝝ. xi. Probet aūt ſeipſuz
vt ſit hō dign⁹ ⁊ ſic de pane illo edat et de
calice bibat. Pͥo a pctō purgat. Scđo gra
tiam donat. Tertio in tēptatione cōfortat
Quarto vitam eternā subminiſtrat. Primo
dico ꝙ corpus xp̄i digne ſumētib⁹ a peccatis
aiam purgat. vn̄ ait dn̄s Luce. xxij. Hoc eſt
corp⁹ meū qđ pro vobis tradeẗ i remiſſionē
oīum pctōꝝ. ⁊ hō quotidie peccat ſicut dr̄. i.
Joh. i. Si dixerim⁹ ꝙ pctm̄ nō habem⁹ nos
ipſos ſeducim⁹. ⁊ veritas in nobis nō eſt. iō
neceſſe ē quotidie panē ſanctū ſumere. Naz
in primitiua eccleſia xp̄iani oī die cōicabāt
⁊ ſe ꝑparabāt ⁊ tādē ꝑ mēſez ⁊ tandē ſemel
in anno. ita quilibz chꝛiſtian⁹ ad min⁹ ſemel
in anno cōicare dz. ⁊ ſi non faceret multuz
peccaret. ⁊ tandem aīa egrediēs moreretur
eternaliter. Qđ aūt a vicijs purgat legimus
figuram. i. Regum. xiiij. Qđ Jonathas pu-
gnauit contra inimicos ⁊ ex laboꝛe fuit feſ-
ſus ita ꝙ amiſit viſum ⁊ aſcendit montem
et inuenit mel ⁊ comedit ⁊ oculi eius ſunt il
luminati ⁊ iterū pugnauit ⁊ vicit inimicos
Ita ſpūaliter homo quotidie pugnat cōtra
vicia. videlicet dyabolū trahentē ad ſupbi-
am. mundū ad auariciā allicientē. ꝓpꝛiam
carnem pctō luxurie inficiētē de quo anima
hominis obſcurat in oculis cognitōnis. Dz
igitur talis aſcēdere ad montez ſancte vite
in quo eſt beneplacitū deo habitare in eo et
ibi inueniet dulcedinē mellis. quod apis. i.
ſpūſſanctus de celo poſuit ſup lapidez alta-
ris in benedictione ſacramēti ⁊ ſic aīa illu-
minabitur vt precaueat ſe ab omibus pctis
futuris. ⁊ doleat de pctis preteritis. ⁊ ſi cau
ta de pctis preſentib⁹. Et ideo ſacerdos in
altari facit inde mētionē poſt Pater noſter
dicens. Libera nos q̄s dn̄e ꝑ hoc ſacramen
tum a pctis preteritis preſentib⁹ ⁊ futuris.
Et ſic patet pͥmum ſacramentum xp̄i digne
ſumentibus ꝙ purgat a pctis. Secūdo coꝛ
pus xp̄i digne ſumēti gratiaz donat ⁊ aug-
mentat. vn̄ Sap̄. xvj. Preſtitiſti eis panē de
celo habentē omne delectamentū. Hui⁹ le-
gimus figuram. Exodi. xvj. Quod filij iſrael
de mane exierunt ⁊ colligebāt māna quod
cecidit cū roꝛe. ⁊ qui colligebat cum auaricia
volens multa apprehendere: eo min⁹ habe
bat. Et illud manna ſeruabatur in arca te-
ſtamenti in memoriā paſtoris. vt filij eoꝛuz
ſcirent mirabilia q̄ oſtēdit deus patrib⁹ eoꝝ
in deſerto. ita ſpūaliter exiſtēs in pctis mor
talibus eſt quaſi in tenebris noctis. q̄ dz de
mane exire. i. ſurgere cito ⁊ colligere māna ꝑ
grām ſancti ſpūs quod preſtat oēm ſapoꝛez
deuotis: ſed auaris nō ſapit ⁊ incredulis ſi
cut filijs iſrael aliquibus qui dixerunt. Vti-
nam mortui eſſemus in egypto vbi ſedeba-
mus ſup ollas carniuz. i. carnalia magis ſa
piunt eis q̄ ſpūalia. Et ſicut filij iſrael ha-
bebant māna in arca federis in memoriaz
mirabilium dei: ita etiam ſacerdos dz habe
re manna: ſcz ſacramentū in altari vel iuxta
altare. Nam ante arcam vbi erat māna fu-
it ꝓpiciatoꝛium: id eſt locus miſericoꝛdie:
vt quando fuerunt tribulati ibant ad arcā
vbi erat māna. ⁊ ibi oꝛabant dicentes. Re-
coꝛdare dn̄e q̄uo eduxiſti patres noſtros: et
quomodo cibaſti eos māna in deſerto. xl. an
nis ⁊ facies gratiā ⁊ miām per māna fideli
um quod ſacerdos benedicit i altari. Sed
multi ſunt heretici qui contra fidem dicunt
ꝙ bene credunt ꝙ xp̄s filius dei benedixit
ſed ꝙ ſacerdos homo peccabilis bn̄dicere
non pōt. Ad hoc reſpondet fides catholica
ꝙ verbū ſacerdotis non eſt ſacerdotis: ſed
eſt ipſius xp̄i. Sicut verba nuncij ſunt dn̄i q̄
mittit eū. Sicut eñ ad verba Moyſi virga
quā tenuit in manu in ictu oculi verſa eſt in
carnem: ⁊ omnis aqua in ſanguinem: ⁊ om
nis puluis terre in muſcas ex poteſtate mit
tentis ⁊ non facientis. Sic poſſibile eſt cre
denti ꝙ ad verbum ſacerdotis quaſi nun-
cij poſſunt hec fieri. Item ad verbum Joſue
ſol ſtetit retroꝛſum in celo tanq̄ nuncij dei er
go credenti preſtat gratiam: ⁊ non creden-
ti iram dei. vt pz de Pharaone qui noluit cre
dere: ideo ira dei deſcendit ſuper eum. ⁊ ſic
patet ꝙ panis xp̄i dat gratiam. Tertio di-
co ꝙ iſte panis ſacramentalis in tēptatiōe
confoꝛtat. Unde legim⁹ figurā. iij. Reg. xix.
Qđ propheta helyas ſedit ſub iunipero: et
petiuit vt moreretur ⁊ dormiuit ⁊ venit an
gelus domini ⁊ poꝛtauit ſibi panē ſubcine-
ricū ⁊ vas aque: qui ſurgens comedit ⁊ bi-
bit: ⁊ ambulauit in foꝛtitudie cibi illi⁹ vſq̄

ad montem dei oreb: ⁊ ibi loquebatur cum deo ſicut homo cum homine. Ita spūaliter dum homo temptat diuerſimode a nūcijs dyaboli: ſuſcitatur ab angelo vt fugiat a peccatis p penitentiã que figurat per iuniperum: q2 iuniperus eſt acuta. ita penitentia eſt ſatis dura ⁊ poſtq̃ in penitētia dura requieuit aīa ſurgat ⁊ comedat d celeſti pane ⁊ anima cōfortatur. ita q tempore mortis ambulabit in fortitudine cibi illi9 ſacramenti vſq; ad montem dei vbi deū clare videbit. Contra hūc autem articulum dicūt etiam infideles. Quomodo poteſt eē ſacramentum in tot locis om̄i die conſecrandū. Reſpondēt doctores ⁊ fideles q ſacramentum cōſecratur verbis xp̄i. ⁊ ſicut verbū cū loquitur diuiditur in mille aures. tamen in ſe eſt indiuiſibile: ita verba ſacramēti. Item dicunt quomodo poteſt tam magnum corpus chriſti ſicut pēdebat in cruce contineri ſub tali parua hoſtia. Reſpondent doctores et fideles eccleſie q ita magnū eſt corpus chriſti ſub hoſtia ſicut pendebat in cruce ⁊ natum de virgine. Et ponūt exemplū ſicut homo videt magnā turrim in paruo ſpeculo. ſi illud eſt poſſibile in creaturis: q̃to magis in ſubtilitate in diuinis. Item dicūt infideles chriſtiani om̄i die accipiunt corpus xp̄i ergo minuitur ⁊ deū comedūt. Rn̄det fides q caro xp̄i eſt ſub hoſtia ⁊ aīa ſub corpore q̃uis ei corpus comeditur tamē anima non leditur: ⁊ ſic igitur patet q corpus cū integra fidē ſumptum cōfortat aīaz in om̄ni bono opere ⁊ in fide ⁊ deducet animam poſt hanc vitam ad montē dei ēternitatis. Quarto corpus chriſti digne ſumptum preſtat ſumenti vitā eternā ⁊ vitam gratie. Un etiam ait dn̄s. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcēdi Si quis mādūcauerit ex hoc pane viuet in eternū. Huius legimus figurā in Gen̄. ij. q deus plātauit paradiſum ⁊ plātauit in medio paradiſi pulcherrimā arborē pducentē optimū fructum. Unde qn̄ homo comediſſet de illo fructu ante pctm̄ vixiſſet in eternū. Ideo poſuit dn̄s angelū ad cuſtodiendū hominē ne comederet de ligno vite vt non viueret in eternū poſt peccatū. Sed ſi comediſſet ante pctm̄ in ſtatu innocentie vixiſſet in eternū. Ita spūaliter ex quo deus tantam dignitatem preſtitit humano generi ⁊ illā amiſimus. voluit igitur ꝓpriū filiū plātare in medio ſcd̄i paradiſi q̄ eſt eccl̄ie tāq̃ arborē vite fructus vite afferentē. Fructus igitur ſecunde arboris xp̄i ſecundi paradiſi eccleſia eſt corp9 xp̄i quod ante pctm̄ homo debet comedere ſed poſt peccatū ꝓhibitus

Ita homo exiſtens in ſtatu innocētie ⁊ iuſticie debet corpus ieſu xp̄i accipe: ſed poſt peccatum nō debz accipe. niſi pus pniam agat ideo nō ſicut cibus corporis vtitur in corp9 hoīs ita cibus xp̄i. Unde beatus Aug. in ſoliloquio. O dn̄e cum accepero corpus tuum in ſacramēto tu nō mutaberis in me: ſz ego mutabor in te. hic p gratiā ⁊ charitatem in futuro per gloriam: q2 tu es charitas ⁊ qui accipit te in charitate in te manet ⁊ tu in eo. Et ſic patet q xp̄i corpus digne ſumēti vitā eternā preſtat. ergo hic eſt panis q̄ de celo deſcēdit. Si quis digne mādūcauerit viuet in eternum. Quod nobis concedat qui ſine fine viuit ⁊ regnat.

¶ Dn̄ica pma poſt trinitatis. ſmo. xliij.

Homo quidam erat diues ⁊ induebat purpura ⁊c. Lu. xvj. Sepe illud dn̄s qd docuit vbo poſt modū confirmauit exēplo. Superius quidem homines ab appetitu diuitiarum retraxerat: ⁊ ad faciendum elemoſynam inducebat. Phariſei autē qui erant auari eum deridebant: ideo hoc exēplum contra eos adduxit vbi verificatū eſt illud quod dixit dn̄s. Math. vij. q lata ē via ⁊ ſpacioſa que ducit ad perditionem: ⁊ arta quem ducit ad vitam. diues quidem iuit p latam viam. ⁊ ideo perditionem incurrit: lazarus autem per artam viam iuit. ⁊ ideo inuenit vitam. ſm Auguſtinum. Status hominis tripliciter conſideratur: ſcz in vita: i morte: ⁊ poſt mortem: quātum ad iſtum ſtatum deſcribitur hic diues ⁊ pauper. Primo ergo oſtenditur ſtatus hominis diuitis in vita qui fuit valde glorioſus: quia fuit i magnis diuitijs: delitijs ⁊ honoribus. Primo ergo fuit in magnis diuitijs. Eſſe autem diuitem non eſt culpabile. Deus enim diuites ⁊ potentes non abijcit cum ⁊ ipſe ſit potēs. Job. xxxvi. Et iuſti ⁊ ſancti diuites fuerunt qui deo placuerunt ſicut abrahā: ⁊ ceteri patriarche. Sed notandum eſt q circa diuitias culpa quattuor modis fieri poteſt aut auare tenendo: aut indebite exponēdo aut nimis diligendo: aut iniuſte acquirendo. Et quantum ad iſtos quattuor modos diuites reprehenſibiles inuenimus. vt p3 in euangelio. ⁊ ſaltē in tribus pmis iſte reprehenſibilis eſſe videtur. Primis diues q̄ auare retinebat eſt ille qui dixit Luce duodecimo. Anima mea habes multa bona re-

poſita in annos plurimos ꝛc. Talis erat ꝛ iſte diues qui auare retinebat diuitias ꝛ nihil alijs cõmunicare volebat. Legitur ꝙ cũ Alexander per quandam ſiluam pergeret et ipſe cum ſuo exercitu fere ſiti deficeret. quidam pro magno precio cyphũ aque ſibi dedit quem ipſe protinus effundit mandauit noluit enim ſolus bibere: poſtq̃ illud ſuis militibus nõ poterat cõmunicare. Contra dicit auarus. Eccle. xi. Inueni requiem mihi: ꝛ nunc mãducabo de bonis meis ſolus. Secundus diues fuit qui vane expẽdebat: ſicut filius ille ꝓdigus qui acceptam ſubſtantiam in vanitatibus cõſumpſit. vt habetur Luc. xv. Talis etiam fuit iſte diues qui expẽdebat in veſtibus curioſis ꝛ epulis delitioſis ſeu delicatis. Et tamẽ ſicut dicit Johãnes Criſo. deus diſpẽſatores diuitiarũ ſuarum voluit nos eſſe. per hoc enĩ manifeſte patet ꝙ diuitie nõ ſint proprie noſtre: ſʒ accommodate nobis: ꝛ ideo nos non debemus eas expendere ad noſtram voluntatem ſed ad fraternam neceſſitatem. ꝙ non ſunt proprie noſtre patet in morte. Si eniʒ canis duos homines ſequit̃ cuius ſit ignoratur. ſed cũ abinuicem ſepantur canis dñʒ ſuum imitatur. ſic due ꝑſone ſunt homo. ſ. et mundus. ꝛ cuius diuitie ſunt homis: aut mũdi ignoratur: ſed in morte diuitie remanent in mundo. Tertius diues fuit qui nimis diuitias diligebat. vt ille cui dominus dixit. vt habetur Luc. xviij. Omnia que hẽs vade ꝛ vende ꝛ da pauperibus ꝛc. Et ſequitur. his auditis contriſtatus eſt: quia diues erat valde. Talis iſte diues fuit qui diuitias nimis diligebat. Contra tales habetur i. Thi. vi. Qui volũt diuites fieri incidunt in temptatiões ꝛ in laqueũ dyaboli ꝛ deſideria multa. ꝛ inutilia ꝛ nociua que mergunt hominem in interitum ꝛ nos potius mergere debemus eas: ſicut refert Hiero. de ſocrate philoſopho qui collecto magno auri pondere proiecit in mare dicens. Abite peſſimi in ꝓfundum. i. male cupiditates. Ego vos mergam ne ipſe mergar a vobis. Quartus diues fuit qui iniuſte acquirebat. iſte fuit villicus iniquitatis qui de bonis domini ſui ditatus fuit. Luce. xvi. Contra tales dicit Aug. Res quas cupis muſcipula eſt cuʒ capis caperis. Tenes alienã teneris a dyabolo. Oſee. vij. Factus eſt effraim quaſi columba ſeducta nõ habens cor. Bene ſeducta: q2 cum auarus granũ aliene ſubſtantie vult cape a laqueo dyaboli capit̃. ꝛ bene nõ habens cor. ſ. in corpe ſʒ in archa. Secũdo fuit iſte diues in magnis honoribus: q2 induebatur purpura ad oſtentationem. Non tamẽ debet homo de veſtibꝰ gloriari. reſpiciendo ad pctm̃ ſuum: pctm̃ enĩ fuit cã veſtium: q2 homo ante pctm̃ nudus erat. nec veſte induebatur: q2 indutus erat veſte innocentie. Unde videmus ꝙ ſol nõ indiget veſtimẽto: q2 indutus eſt ſuo ſplendore. pſal. Amictus lumie ſicut veſtimẽto. Nec lilium q2 indutum eſt ſuo candore. Math. vi. Cõſiderate lilia agri quõ creſcunt nõ laborãt neq̃ nent. Dico aũt vobis q2 nec ſalomon in omĩ gloria ſua coop̃tus eſt ſicut vnum ex iſtis. Nec ager: q2 indutꝰ eſt ſuo virore. Lu. xij. Si autem fenum qđ hodie eſt ꝛ cras in clibanum mittitur deus ſic veſtit: quanto magis vos puſille fidei. nolite ergo ſolliciti eſſe dicentes ꝛc. Homo ergo ante peccatum non indigebat veſtimento: quia ſupponendo ꝙ creatus fuit in gratia: ipſe ad inſtar ſolis indutus erat luce gratie ad inſtar lilij candore innocentie. ad inſtar agri virore virtutum. ſed perdita innocentia aduenit verecũdia. tunc deus homini veſtes pelliceas fecit. Homo per peccatum fuit vulneratus: excecatus. atq̃ in furto deprehenſus: ꝛ ideo tanq̃ vulnerato ligamen exhibuit. tanq̃ excecato velamen appoſuit ac tanq̃ furi cauterium impreſſit. Tale eſt ergo de pulchritudine veſtium gloriari quale eſſet ſi aliquis vulneratus gloriaretur de eo ꝙ haberet velamen ſericum ſuper vulnus. vel fur de eo ꝙ haberʒ pulchrum cauteriuʒ vel excecatus de eo ꝙ haberet velamen deauratum. Bernar. Qui gloriatur de veſte ſimilis eſt furi qui gloriatur de cauterio. Secundo non debet homo gloriari de veſtibus reſpiciendo ad ſubſtantiam ſuam. homo quidem eſt tanq̃ pomum in quo ſũt tria: ſcʒ cortex exterior. media ſubſtantia: ꝛ granum interius per corticem exteriorem: intelligitur habitus exterior: ſicut enim cortex pomi eſt albus aut rubeus: ſic homo in diuerſis coloribus veſtium delectatur. per ſubſtantiam pomi intelligitur corpus: per granum interius intelligitur anima dum vulgariter ipſum granum anima pomi appellatur. Stultus aũt eſſet ille homo qui totum pomũ alteri daret: ꝛ ſibi ſolum corticẽ retineret. tales ſũt vani glorioſi q̃ dant dyabolo corpus ꝛ ſibi ſolum retinent veſtimentum glorie vane. Sed aliqñ accidit ꝙ excorians pomũ corticem ꝑicit. ſubſtantiã comedit granũ ſpgit. ſic qñ homo ſupbꝰ moritur: veſtibus denudatur. caro a vermibꝰ comeditur ꝛ aĩa ꝑ diuerſas penas ſpgit̃. Tertio nõ debet homo gloriari in veſtibꝰ reſpi-

ciendo ad ſuum finem. qui em̄ induebatur veſtimento purpureo cito induet̃ ſacco vili ſſimo. Job. xvi. Saccū cōſui ſup cutē meā. qui induebat̃ molli byſſo cito induet̃ aſpero cilicio. pſal. Poſui veſtimētum meū cilicium. qui captio tunicarum ſuarum ornabat̃ τ fixit margaritas cito decorabit vermibus infinitis. Job. xxx. Qui me comedūt. ſ. vermes non dormiūt. a multitudine eorum cōſumitur veſtimētū. i. corpus meū. Tertio iſte diues fuit in magnis delitijs. qđ notatur cū dicit̃. Epulabat̃ quotidie ſplendide. Ei⁹ em̄ cōuiuia fuerūt lauta. ideo dr̄ epulabatur. Epule em̄ ſunt ab epulentia dicte. τ talia cōuiuia ducūt ad inopiā. Puer. xxi. Qui diligit epulas in egeſtate erit. Fuerūt continua: ideo dicitur quotidie. τ talia pdere faciunt tēperantiā. Prouer. xxiij. Noli eſſe in cōuiuijs potatorum τc. Fuerūt nimis delicata. ideo dicitur ſplēdide. τ talia generant luxuriā. grego. Celebrari cōuiuia ſine culpa vix pñt pene epulas ſemp comitat̃ voluptas. Nā cū corpus in refectione delectationis reſoluit̃ cor ad inane gaudiū relaxatur. ſtatus autē paupis fuit ſtatui diuitis oino cōtrari⁹. Ille em̄ fuit in diuiciarum vbertate. iſte in extrema pauptate. ille purpura τ byſſo amict⁹. iſte vlceribus circūdatus ille abūdauit delicijs iſte i digebat micis. Et ex his patiebat̃ grauē temptationē cordis. Jſta em̄ tria patiebat̃ iſte paup. ſ. extremā pauptatem. vlceroſā infirmitatē. τ grauē temptationē. τ tñ qđlibet iſtorum ſibi ſufficiebat ad penā: aut pauptas ſine ifirmitate: aut infirmitas ſine paupertate: aut grauis temptatio ſine vtroqꝫ. Jſta aūt tria tangit Greg. dicens. Quātus putam⁹ fratres chariſſimi tūc in corde pauperis tumultus tēptationis fuit. Certe ad penā poterat ſufficere pauptas vel egritudo: ſed vt pbaret̃ amplius ſimul habuit. et pauptate τ egritudine tabeſcere. Jtem ꝗſtas adhuc egenū τ vlceribus obeſum tēptationes creditis in ſua cogitatione toleraſſe cum ipſe egeret pane τ nō haberet nec ſanitatem. atqꝫ ante ſe diuitē cerneret ſalutē et diuitias habere tam voluptuoſe. Lazarus em̄ erat aurū dei. Margarita dei τ ſtella dei. Ut aūt ſibi pbaretur poſitū ē illud aurū in camino pauptatis: τ nō potuit corrumpi: poſita eſt illa margarita in ſterquilinio infirmitatis τ nō potuit infici. poſita eſt illa ſtella in nebula tēptationis τ nō potuit obſcurari. Sed modo abſtractū eſt illud aurum de camino. τ poſitū eſt in theſauro celeſti leuata eſt illa margarita de ſterqlinio et ordinata eſt in regis ornamento. purgata eſt illa ſtella ab omni nebula: τ data eſt nobis in exēplum. Poſito vtriuſqꝫ ſtatu añ mortē. ponit̃ vtriuſqꝫ ſtat⁹ poſt mortē: vterqꝫ quidē mortu⁹ eſt τ raptus: ſꝫ differenter Diues quidē mortu⁹ eſt triplici morte: ſcꝫ morte culpe dū eſſet in mūdo: qua ſepatur aīa a deo: morte nature qua ſepatur aīa de corpore pprio: τ morte gehēne qua ſepatur a viſione dei τ cōſortio bonorum. Lazar⁹ mortuus eſt vnica morte: ſcꝫ morte nature. Fuit aūt viu⁹ in mūdo p grām: modo viuit coram deo p gloriam. Uterqꝫ em̄ fuit de hoc mūdo raptus: ſed differēter. Nam lazarus eſt in ſinu abrae deportat⁹. Jſta aūt deportatio ab angelis facta eſt in tutamentū cuſtodie. pſal. Angelis ſuis mādauit de te τc. i ſignū reuerētie ſicut eſt i māib⁹ portāt̃ qñ ītroniſant̃ pš. Jn manib⁹ portabūt te τc. Et in ſignū leticie. Chry. Sufficiebat ad pauperem portādū vn⁹ angelus: ſed ppterea plures venūt vt choros letificēt. Diues velut parrochian⁹ dyaboli ad tumulū infernalem deduct⁹ eſt: τ ibi ſepult⁹. De qua ſepultura dr̄. Jere. xxij. Sepultura aſini ſepelietur Sepultura em̄ aſini talis eſt qꝫ excoriatur. et pellis a dño ſuo poſſidet̃: carnes a carnibus lacerant̃. τ oſſa pluuijs τ grādinib⁹ exponūtur. Sic etiā quādo aliquis diues moritur iniquus: parētes eius poſſidēt terrenā ſubſtantiā. vermes lacerant carnē ſuā ſupplicia infernalia torquēt aiam: que naturā oſſis habebit: τ cōſumi nūqꝫ poterit. Eccle. x. Cū morietur homo hereditabit ſerpētes ſcꝫ infernales. ꝗtum ad aiam: et beſtias. i. parētes vaſtātes terrenā ſubſtantiā: beſtia em̄ quaſi vaſtia dr̄. τ vermes corrodentes carnem ppriam. Tertio videndū eſt de ſtatu vtriuſqꝫ poſt mortē qui valde diſſimilis eſt. quia diues eſt in tormentis. τ paup in loco quieto. vnde dr̄. Eleuauit diues oculos ſuos cum eſſet in tormētis τc. Dicitur autem tormētum quaſi torquēs mētem. Torquebatur quidē diues de gloria Lazari quē videbat de ſua pena quam ſentiebat. τ de impoſſibilitate remedij deſperabat. pš. Peccator cum videbit: quo ad primū dentibus ſuis fremet τ tabeſcet: quo ad ſcđm deſiderium peccatorum peribit: quo ad tertium. Pauper aūt erat in loco quieto: ſcꝫ in ſinu Abrae. Dicitur aūt ſinus abrae locus ſuperior inferni habens aliquā lucē. Et dicitur ſinus ppter quietē τ tranquilitatē ſicut ſinum maris dicimus locū a vētis τ tēpeſtatibus quietū. Abrae aūt ſinus dr̄. qꝛ Abraam fuit prima via credendi: τ primus publice abraam predicauit fidem vnius. tantū

modo veri dei.

¶ Dominica ſecunda. Sermo.xiij.

Homo quidam fecit ce
nam magnam. Luce.xiiij. Nos
videmus quando aliquis ꝑn=
ceps voluerit aliquod honorabi
le conuiuium preparare debet quattuor cō=
ſiderare. Primo tēpus aptum ad ambulan
duz: vt iſti de longinquis inuitati poſſint in
vijs ambulare. Nam ſi eſſet aura pluuialis
vel hyems frigidiſſima: tunc nō poſſent am
bulare inuitati. Secūdo debz cōſiderare lo=
cum aptū ad ſedendū honorifice ſine preſ=
ſura inuitatis: nō ſolū ad menſam: ſed etiaz
ad iocū ⁊ gaudiū. Tertio debet de optimis
cibis ꝓuiſiōnē ordinare ⁊ de vino: qꝛ vinuz
letificat cor hoīs. Et iō in cōuiuijs preponi
tur hominibus vinū optimum qđ pōt habe
ri: vt letētur inuitati. Quarto debet cōſide=
rare qđ illud cōuiuium ſtet ꝑ aliqđ longum
tēpus: vt labor ⁊ ſeruitiū qđ inuitati exhibue
runt non perdatur. Hec quattuor conſide=
rauit xp̄s. Nam primo conſiderauit tempꝰ
quando voluit mittere nūcios. ⁊ ipſemet ve
nire ⁊ inuitare. ⁊ hoc eſt tēpus gratie ⁊ mīe.
Secundo conſiderauit locū: qꝛ locus vbi p̄=
parauit: ſcꝫ in celo eſt magnus ⁊ amenus.
Tertio quo ad cibos ordinauit ⁊ fecit ꝓui=
ſionem magnā. Quarto de diuturnitate: qꝛ
durabit iſta cena eternaliter. Et illa patent
in euāgelio ſequēti. Dixit ieſus diſcipulis ſu
is parabolam hanc. Homo quidā fecit cenā
magnā ⁊ vocauit multos: ⁊ miſit ſeruū ſuū
hora cene dicere inuitatis vt venirēt: qꝛ iaz
parata ſunt omnia: ⁊ ceperunt ſe excuſare.
Primus dixit ei villam emi: ⁊ neceſſe habeo
exire ⁊ videre illam. Rogo te habe me excu=
ſatum. Et alius dixit. Juga boum emi quin
ꝗ: ⁊ eo probare illa. Rogo te habe me excu
ſatum. Et alius dixit. Uxorem duxi. ⁊ iō nō
poſſum venire. Et reuerſus ſeruus nūciauit
hec dn̄o ſuo. Tūc iratus paterfamilias di=
xit ſeruo ſuo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciui
tatis ⁊ paupes ⁊ debiles: cecos ⁊ claudos i
troduc huc. Et ait ſeruus. Domine factum
eſt vt impaſti. i. iuſſiſti. ⁊ adhuc eſt locus va=
cuus. Et ait dn̄s ſeruo ſuo. Exi in vias ⁊ ſe=
pes ⁊ cōpelle intrare: vt impleatur domus
mea. Dico aūt vobis ꝙ nemo virorū illorū
qui vocati ſunt guſtabit cenam meā. Cena
iſta eſt gloria celeſtis quā homo xp̄us deus
preparauit ⁊ mittit ſuos p̄dicatores: vt ho=
mines vocēt ad cenā eterne glorie. Sed tria
genera excuſant ſe ꝓpter tria maxima pec=
cata. ſ. ſuperbi qui notātur per illū qui villā
emit. Secundi ſunt auari qui ſignificātur ꝑ
illū qui quinꝗ paria boum emit. Tertij ſunt
luxurioſi qui ſignificātur per illuz qui duxit
vxorem. Et ideo ſequitur. Dico vobis ꝙ ne=
mo illorū viroꝝ qui vocati ſunt guſtabit ce=
nam meā: qꝛ venire noluerūt. Nota ꝙ qua=
druplex eſt cena. Pria eſt peccati mortalis
qua diabolo peccator facit cenā. Secunda
infernalis qua diabolus inuitat peccatorē.
Tertia cena eſt ſpūalis gratie qua iuſtus in
uitat xp̄m. Quarta eſt cena eternalis glorie
qua xp̄s inuitat iuſtū. Prima cena eſt pecca=
ti mortalis qua peccator inuitat diabolum.
De iſta cena dicit Judith. xij. Qđ Holofer=
nes princeps militie fecit cenam in quarta
die exercitui ſuo in qua cena ipſe fuit inebri
atus: ⁊ perdidit vitā. Jta ſpūaliter Holofer
nes dicitur peccator qui fecit cenaz diabolo
in quarta die. Prima dies eſt ꝙ incipit acci
diari: ⁊ nō habꝫ gratiā eundi ad predicatio
nem: ad eccleſiam: ad miſſam: ⁊ ad cōfeſſio=
nem. Secunda dies eſt: quādo incipit cogi=
tare opa mala. Tertia dies eſt quādo ꝑficit
opus. Quarta dies eſt: quādo deſperat. tūc
diabolo eſt cena preparata ⁊ pompis eius.
Unde Jaco. i. Peccatū cū conſummatū fue
rit generat mortez: qꝛ tūc peccator moritur
in illa cena. ⁊ hoc in aīa. Un̄ Eccle. xiij. Con
fundet te in cibis ſuis donec exinaniat te bis
vel ter. Jn iſta cena peccati mortalis multi
pauperes irridētur: ⁊ labor ⁊ ſanguis deuo
rantur: ⁊ multi iuſti ſupplantātur ⁊ tradun
tur. Unde legimꝰ ꝙ ſanctus Johānes bap=
tiſta vēit de deſerto ⁊ predicauit regnuz dei
⁊ charitatiue arguebat Herodē ꝓpter hoc
ꝙ accepit vxorē fratris ſui dicēns. Peccaſti
quieſce: ⁊ fac penitētiam. Et herodes poſu=
it ipſum in carcerē ⁊ fecit cenā magnā ſuis
principibus: ⁊ in illa. cena fuit traditus ad
mortē homo iuſtus ꝓpter veritatem que de
us eſt: ſicut dixit in euangelio. Ego ſum ve=
ritas. Jta multi in ſancta eccleſia faciūt ce=
nas vbi veritas excluditur que veritas deꝰ
eſt: ⁊ falſitas itromittitur que diabolus eſt
⁊ ibi conſilium inuenitur quō iuſtus trada
tur ⁊ occidatur. De iſto dicitur i pſ̄. Sedet
in inſidijs cum diuitibus in occultis vt in=
terficiat innocentez ⁊ trucidet rectos corde:
a hic eſt diabolus qui cuz eis ſedet: ⁊ ideo ta
les qui ſunt iuſti ⁊ non ſedent in tali cena il=
los laudat Dauid in pſ̄. dicēs. Beatus vir
qui non abijt in conſilio impiorū. i. qui non
facit diabolo cenam ⁊ in via peccatoruz nō
ſtetit: qui ipſum inuitant: ⁊ in cathedra pe=
ſtilentie nō ſedit: vbi occiditur iuſtus. Et ſic
patet ꝙ peccator diabolo facit cenam. Secū

da cena eſt infernalis ad quā diabolus inui
tat peccatorem ⁊ preparat homini peccato
ri in anima. Nam ſicut ipſe dyabolum inui
tat hic. ſic dyabolus inuitat eum poſt mor-
tem ad cenam. vbi diuerſa cibaria prepat
peccatori. de iſta cena ſcriptum eſt Apoca
lip. xix. Ego Johannes vidi cenam tenebro
ſam. et venit angelus de celo ⁊ clamauit vo
ce magna. Venite aues celi comedite carnes
regū terre tunc volucres celi putridas car
nes comederunt hominum mortuorum.
Ita ſpiritualiter reges ⁊ pncipes terre ſūt
ſuperbi ⁊ auari comedentes pauperum ſu-
dorē ⁊ laborē: tunc tempore mortis clama
bit angelus de celo dicens. Vos volucres ce
li comedetis carnes regum. i. delectiones ⁊
animas eorum ſicut ipſi deuorauerunt iu-
ſtos. ita deuorabitis animas eorum eterna
liter cruciando. Iſta cena dyaboli figurata
eſt per iſtam cenam de qua legimus. Geñ.
xl. ꝙ magiſter piſtorū Pharaonis ſedebat
in carcere ⁊ vidit ꝙ habebat ſup caput ſuū
tria caniſtra ⁊ vnum excelſius alio. ⁊ ſup ea
omnes cibos qui poſſunt fieri arte piſtoria.
et aues celi venerunt ⁊ comederunt de capi
te ſuo. ⁊ illud videbatur ei in ſomnis. Et pꝰ
tres dies educitur de carcere ⁊ occiditur: et
volucres celi comederunt carnes. Ita mo-
raliter peccator faciens cenam dyabolo cū
peccatis hꝫ tria caniſtra: qꝛ cum tribus pec
catis maxime inuitat dyabolus. videlicet
pctō ſupbie. auaricie. ⁊ luxurie in quibꝰ ſūt
omia fercula. i. omia peccata in hiis comp-
hendūtur ⁊ vnum excelſius aliis. vicꝫ ſuper
bia que excellit vicia per tres dies. Prima di
es eſt natiuitatis. Secunda dies vite. Ter-
tia vero dies eſt dies mortis in qua dyabo-
lus aufert caput peccatoris. i. animā: et oc-
cidit peccatorem eterna dānatione: ⁊ volu-
cres celi. i. diaboli lacerabunt eam ⁊ morde
bunt morſu amariſſimo: vt dicit in pſ. De-
uorabunt eos aues morſu amariſſimo: ⁊ dē
tes beſtiarum. i. demonum immittā in eos
cum furore trahentium ſuper terram atqꝫ
ſerpentum. ⁊ ſic dabunt anime cenam pro
cena peccati eternaliter cruciando. Tertia
cena eſt ſpiritualis gratie vbi homo exiſtēs
facit xpo ⁊ angelis cenam in corde puro et
conſciētia mūda. De iſta cena dicitur Apo
ca. iij. Ego ſto ad oſtium cordis foris ⁊ pul-
ſo per inſpirationem: ⁊ ſi quis mihi aperue
rit introibo ⁊ cenabo cum eo. In hac cena
ſpūalis gratie triplex cibus debet apponi-
Primus eſt doctrine ſalutaris qui multum
reficit animam in bono cōfortando. Matt.
iiij. Non in ſolo pane viuit homo ⁊c. Iſte ci-
bus doctrine ſalutaris iam non curatur: et
tamen multi curant. Threñ. i. Populus ge-
mens ⁊ querens panem. Dederunt precio-
ſa queqꝫ pro cibo ad refocillandum animas
qꝛ ſine iſto cibo anima deficit. Secundus ci-
bus ſpūalis cene eſt cibus penitentie pſ. Ci
babis nos pane lachrymarū: ⁊ potū dabis
nobis in lachrymis in menſura. Et hic cibꝰ
penitentie debet eſſe in pondere. ſ. vt homo
ponderet peccata que fecit: ⁊ ſatiſfactionē
vt ſatiſfactio reſpondeat culpe. Ezech. iiij.
Cibus quo veſceris erit in pondere. Terti
us cibus eſt ſacramentalis: qꝛ datur de ma
nibus presbyteri qui ſtat in loco chriſti et
menſa eſt altare. vnde pſal. Paraſti in con-
ſpectu meo menſam. Eſt autem iſte cibus
illius cene corpus chriſti qui dicit Joha. vi.
Ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi:
qui mandu. ⁊c. Iſta cena figuratur per illā
cenam qua xpus fecit in vltima cena quādo
voluit ire in mortem. De qua dicunt euāge-
liſte quattuor. Xpus fecit cenam cum diſci-
pulis ſuis. accepit panem ⁊ benedixit ⁊ de-
dit diſcipulis ſuis dicens. Accipite ⁊ come-
dite hoc facite in meā cōmeorationē ⁊c. Iſta
cena figurat in lib. ij. Eſdre. iij. Darius rex
fecit cenā purpuratis ⁊ nobilibus ſui regni
⁊ cibauit eos large ⁊ vnuſquiſqꝫ ad ſua pro-
pria remeauit. Ita anima deuota inuitauit
xpm ⁊ angelos per gratiā in cor ſuū. ⁊ ciba
uit eos p cibos ſpūalis vite. ⁊ vnuſquiſqꝫ ad
propria remeauit. i. xpus ad thronum ſuū
regalem ⁊ angeli ad loca ſua. Et ſic patꝫ ter
tia cena vbi anima xpm ⁊ angelos inuitauit
Quarta cena eſt cena eternalis glorie: vbi
xpus animas deuotā inuitauit dicens. Om-
nia parata ſunt. Et iſta cena eſt magna pro-
pter tria. Primo propter magnum principē
⁊ nobilem qui eam preparauit. Vñ pſ. Qui
magnus es tu ⁊c. deus ſolus. Secundo di-
citur magna: quia magna eſt ibi gloria. Vñ
dicitur in pſ. Gloria ⁊ diuitie in domo eius.
Tertio dicitur magna propter cōuiuantes.
vnde Apoc. vij. Vidi turbam magnam quā
dinumerare nemo poterat. exceptis āgelis
quorum non erat numerus. Cena iſta figu-
ratur in illa cena de qua legimus Heſter. i.
ꝙ rex Aſſuerus fecit cenam magnam ſuis
principibus in orto regali: ⁊ miſit ſeptem
nuncios pro vaſthi regina vt veniret ad re-
gem que venire noluit: ⁊ nuncios vacuos re
miſit. Tunc iratus rex poſt cenam vocauit
omnes potentes ⁊ dixit. Quid cōſulitis ego
vocaui reginam ad cenam meam quam pre
paraui vobis honorifice. ⁊ illa ſpreuit me.
⁊ miſit nuncios meos ſeptē vacuos. Reſpō-

derunt potentes dicentes. Dn̄e rex arguite eam vt vxores non faciant nobis ſimile. qui priuauit eam corona glorie ꝛ fecit eaȝ ancillam ꝛ aliam elegit in reginaȝ. Ita moraliter xp̄us deus noſter rex celi ꝛ terre fecit cenam magnam glorie ſuis principibus electis: vt dicit pſ. Principes populorum congregati ſunt cum deo abraā. Mittit omni die ſeptē nuncios ꝓ regina. i. ꝓ anima hominis q̄ eſſe deberet regina celi vt veniat. Primus ē ipſa pietas dei q̄ nobis multa dona tribuit. Unde in pſ. Oīa ſubiecisti ſub pedib⁹ ei⁹ oues ꝛ boues vniuerſas inſuper ꝛ pecora campi. Uolucres celi ꝛ piſces maris ꝛc. fructus terre ꝛ arborum. Secundus eſt miſericordia. vnde pſ. Miſericordia dn̄i plena eſt terra. Tertius nuncius eſt patientia. Un̄ apoſtolus ad Ro. ij. Patiētia dei expectat te vt conuertaris: ſed ſm̄ impenitens cor tuum theſaurizas tibi iram in nouiſſimo die q̄ꝛ venire noluiſti. Quartus nuncius eſt afflictio tēporalis. Unde ait in euangelio hodierno. Compelle intrare vt quos non poteſt vocare per miſericordiā ꝛ patientiā tandem mittit tribulationem vt veniat. Quintus nūci⁹ eſt ipſe dauid: q̄ꝛ ait. Audi filia ꝛ vide ꝛ inclina aurem tuam: quia cōcupiuit rex ſpeciem tuam. ꝛ veritas eſt. Sextus ſunt predicatores hodierni qui omni die clamant in predicationibus ad animā peccatriceȝ vt reuertatur. nunc arguunt. nunc ſupplicant. nunc cōminantur. nunc ꝓmittūt coronā dei. Cā. iiij. Ueni de libano. veni coronaberis. Septimus nuncius eſt miſſio angelorum cū tubis. ꝛ illos oporꝫ nos audire ꝛ ſurgere ꝛ venire cum tuba clanget. Surgite mortui venite ad iudicium. tunc ipſa anima peccatrix que iſtos ſeptem nūcios ſpreuit priuabitur corona ꝛ alia regina eligetur ꝛc. Rogemus deum ꝛc.

¶ Dominica tertia poſt trinitatis. Sermo. xliiij.

Hic recipit peccatores Luc. xv. Nota q̄ ꝓpter duo homo ſolet dimittere vnum locuȝ ꝛ ire ad alium ad habitanduȝ Et vnus dimittit vnum dominum ꝛ recurrit ad aliū. Primo quando homo in loco vbi habitat a dn̄o nimis affligitur ſicut filij iſrael relinquebant egyptum: vt patet Exo. ij. quia pharao nimis afflixit eos: q̄ꝛ oportebat eos portare lutū ad faciendum lateres vt edificarent ciuitates ꝛ poſuit ſup eos advocatos qui imites erant ꝛ percuſſerāt eos cum flagellis ſicuti animalia bruta. Scd̄m ꝓpter quod homo relinquit locum ꝛ maluȝ dn̄m eſt quando ſperat diues fieri ad dominum mitem ꝛ pium cognoſcit. tūc mutat illo cum ꝛ recurrit ad illum dominum. Ita filij iſrael cognouerunt q̄ dn̄s voluit eſſe eorum dux ꝛ ꝓmiſit q̄ vellet eis dare terram fluētem lacte ꝛ melle. ꝛ ibi diuites fieri voluerūt ꝛ ꝓpter hoc reliquerunt Pharaonem. Ita ſpūaliter duo ſunt que debent nos mouere vt fugiamus principem malicie cui militamus per peccata qui durus eſt. multos flagellat ſcorpionibus ꝛ cruciat eternaliter. et fugiamus ad principem miſericordie ꝛ gratie qui parcit ꝛ manſuetus eſt ꝛ benign⁹ ſuper maliciam noſtram ꝛ ait. Mat. xj. Uenite ad me om̄es qui laboratis ꝛ onerati eſtis ꝛ ego rēficiam vos. Item omne quod venit ad me non eijciam foras. ꝛ de hoc dicit euāgelium. Erant appropinquantes ad ieſum publicani ꝛ pctōres vt audirēt eū. ꝛ murmurabāt phariſei ꝛ ſcribe dicētes q̄ꝛ h̄ pctōres recipit ꝛ mādūcat cū illis. Et reſpōdit ad illos parabolā hāc. Quis ex vobis hō h̄ns cētū oues. ꝛ ſi perdiderit vnā ex illis nōne dimittit nonagintanouē in deſerto. ꝛ vadit ad illā q̄ pierat donec inueniat illā. ꝛ cū inuenerit imponit h̄ūeris ſuis gaudēs. Et veniēs domū cōuocat amicos ꝛ vicinos dicēs. Cōgratulamini mihi oēs: q̄ꝛ inueni ouē quā ꝑdiderā. Dico vobis q̄ ita erit gaudiū i celo ſuper vno peccatore penitētiam agēte q̄̄ ſuper nonagintanouē iuſtis qui non indigēt penitētia. Itē aliā parabolā dixit. Aut mulier habens dragmas decē. Dragma eſt denarius habēs monetā imperatoris. ꝛ ſi perdiderit vnā nonne accendit lucernā ꝛ euertit domū ꝛ querit diligenter donec inueniat eā. Et cū inuenerit conuocat amicas ſuas. ꝛ vicinas ſuas dicens illis. Congratulamini mihi omnes: quia dragmaȝ inueni quā perdideram. Ita dico vobis gaudium erit angelis dei in celis ſuper vno peccatore penitentiam agente. Iſte due parabole ſunt de peccatore qui fuit ouis errās ꝛ dragma decima habens ymaginē īpatoris. ſ. dei q̄ꝛ angelorum chori ſunt nouē. ꝛ homo decimus eſt creatus ꝛc. Et xp̄s nō venit ꝓpter iuſtos ſed ꝓpter pctōres. Ideo ad thema. Hic recipit pctōres: ꝛ manducat cū illis. Un̄ ſciēdū q̄ dn̄s recipit quattuoꝛ gn̄a hoīm. Pr̄o recipit mundū ꝛ diabolū fugientes ad ꝓtectionem ſue potētie. Scd̄o recipit deſolatos ad ſinum gratie. Tertio recipit ignorātes ad doctrinam ſue ſapientie. Quarto recipit viriliter pugnantes ad remunerationē glorie

Primo dico ſic q̄ recipit mundum ⁊ dyabolum fugientes ad ꝓtectionē ſue potentie: q̄r dñs fortis eſt ⁊ potēs in prelio dicit pſ. Huius figurā legimus q̄ Dauid rex multa bona fecit filiis iſrael. Sed ſaul rex iniquꝰ inuidioſe pſequebatur eũ ꝓpter qđ fugit ad Achis regē Geth. ⁊ tũc ſcripſit litteras ad regem q̄ repreſentaret ſibi ſeruũ ſuum ꝓfugum: tunc fuit illius regis Geth cognoſcentes dauid enarrabāt facta ⁊ ꝓbitates quas fecit filiis iſrael tunc recipit eũ gratioſe ⁊ defendit eũ. Ita ſpūaliter nos ſumꝰ i hoc mũdo vbi dyabolus nos pſequit̃ in multis inſidijs vt nos occidat. Debemꝰ igitur fugere ad xp̄m regē potentie. vt ſua ꝓtectione nos defendat in tempe mortis cũ anima ſtat ante regē xp̄m. dyabolus dicet da mihi ſeruũ meum ꝓfugum qui in multis malis cogitationibus ⁊ operibus mihi cōſenſit tunc angeli ſtant vt dicit Hiero. Angeli ſunt teſtes actuum noſtroꝝ. ⁊ nominãt xp̄o regi ꝓbitates noſtras. ⁊ ſi fecimus aliqua opera bona recipit nos ad ſuā ꝓtectionem. ſicut rex Achis Dauid fugientē. ideo faciamꝰ hic opera bona vincamꝰ leonē ⁊ vrſum: ⁊ liberemꝰ ouem de ore eoꝝ. i. dyabolum ⁊ mundũ. qui tunc animā noſtrā poſcunt: tunc ſecuri poſſumus ad ipſum fugere: ⁊ ſic patet p̄mum.

Secundo dñs noſter recipit nos deſolatos ⁊ deſperatos ad ſuum gratie ſi veniā querimus. nulli em̄ hominũ eſt deſperandũ. nā deus eſt miſericors ⁊ pius. vñ dicit in euangelio Johā. vj. Omnis qui venit ad me non eijciā foras. Huius figurā legimus q̄ erat q̄dam auſterus rex habens filium miſericordem. quē miſit peregrinari in peregrinatione. q̄ accepit pulchrā puellā ⁊ i die deſpōſatiōis fecit i regno patris p̄ q̄ttuor ptes ꝓclamare p̄ q̄ttuor nũcioſ. Primꝰ clamauit. veni te et miam recipite. Scđs clamauit rex eſt benignus ⁊ pius omnibus qui petũt veniā Tertius clamauit ex parte regis nullꝰ diffidet nec deſperet: ſed cum fiducia ⁊ ſpe accedat. Quartꝰ nũcius clamauit litteras mortis reuocat rex in miā quas dedit in ira. Ita moraliter iſte rex durꝰ fuit pater in diuinis Fuit em̄ ita durus ⁊ auſterus q̄ ꝑ vna cogitatione dānauit multa milia angelorum: vt patet de lucifero. etiā de adam quem ꝓpter vnum morſum poni eiecit ⁊ mortem dānauit. Sed filius eius xp̄s ſecunda pſona in diuinis venit de celo peregrinari in hũc mundum. ⁊ vidit pulchram puellam que erat anima deuota quam deſponſauit aſſumēdo noſtram naturam ⁊ tunc miſit quattuor nũcios in quattuor partes mundi clamantes. Primus eſt matheus qui clamat in ſuo euāgelio ex parte regis xp̄i. Mat. xj. Venite ad me omēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiam vos. Secundus nuncius eſt iohānes euangeliſta dicens in euangelio ſuo. Xp̄us liberauit mulierem peccatricē dep̄hēſam in adulterio dicens illi. Nec ego te condemnabo. vade noli amplius peccare. Tertius eſt iterum Johannes euangeliſta dicēs. Litteras mortis reuocauit. Vñ dicit in canonica ſua. Trāſlati ſumus de morte ad vitam. Quartus marcus dicens. Fili remittuntur tibi peccata tua. Item omne debitũ dimiſi tibi quoniam rogaſti me. Et ego in filium miſericordie recepi te. ⁊ ſic patet ſcđm

Tertio dico q̄ xp̄us recipit ignorantes ad doctrinam ſue ſapientie. Unde dicit apoſtolus. In eo ſunt reconditi omnes theſauri ſapientie ⁊ ſcientie. Unde ipſe inuitat ignorātes ad ſuam doctrinam ſalutarem. Nā dicitur de iuſto ⁊ ſapiente quē xp̄us docuit. Eccle. xv. Aqua ſapientie potauit illũ dñs deus noſter. Inuitat indoctos dicens. Appropiate ad me ⁊ congregate vos in domum diſcipline: vt vnuſquiſq̄ audiat quid agere debeat aut quid vitare. Huius legimꝰ figurā Neemie. viij. q̄ filij acceperunt a dño librū ⁊ legem: ſed ipſi non ſeruabant eam. ꝓpter hoc fuerunt diſperſi ⁊ tribulati. tandem venit Eſdras ꝓpheta ⁊ ſapientior omnium ⁊ fecit gradum ligneum altũ in portam templi hieruſalem: ⁊ accepit librum teſtamenti ⁊ vocauit cōmunem populum ⁊ aſcēdit gradum altum. populus ſtabat ſubter eũ: ⁊ legebat de mane vſq̄ ad veſperas. ⁊ omis populus appropinquabat ⁊ erigebat aures vnuſquiſq̄ ad lectionem. ⁊ tunc ait eſdras. Si illa ſeruabitis q̄ in illo libro ſcripta ſunt ⁊ ego legi. Deus eripiet vos ⁊ recipiet tāq̄ filios ⁊ erit deus veſter. ⁊ eo q̄ non ſeruauimus ea deus immiſit nobis tribulatōes q̄s paſſi ſumus ⁊ omnis populꝰ flebat ⁊ doctrinam fuabat. Ita ſpūaliter dñs noſter ieſus xp̄us tanq̄ eſdras ſcriba antiq̄ legis: ita ip̄e eſt ꝓpheta noue legis. Unde dixerũt iudei. Propheta magnus ſurrexit in nobis. ſurrexit em̄ in templo vbi iudei conueniebant et predicabat de libro ſue ſapientie quem habuit in corde. ⁊ dixit iudeis. q̄ quia illā legē quā pater dedit dimiſiſſent. in deueniret tribulatio ſuper eos: ſed induratũ erat cor eorum ⁊ volebant eum lapidare q̄r docuit eos Sicut nero imperator peſſimus occidit magiſtrum ſuum. Senecam. ⁊ ipſi venditi ⁊ tribulati ⁊ regno priuati ſunt tam eterno quā temporali: ⁊ ſi feciſſent ſicut populus eſdre

qui eſdram audiuit: aures erexit. ⁊ ꝓ pecca
tis fleuit ⁊ ideo dominus erat eorum dux ⁊
magiſter hec eis nõ accidiſſent. Et ideo om
nes xp̃m audire nolentes nec doctrinam ſu
am ſequi volentes diſpergẽtur nec eos hec
nec in futuro recipiet. ⁊ ſic patz tertiũ. Quar
to xp̃us viriliter pugnãtes recipit ad remu
nerationem glorie. Promittit namq̃ ſeptez
dignitates ꝓ ſeptem vicijs impugnãtibus
Unde dicit Johannes in Apo. Uenit aqui
la volans ⁊ clamans per medium celi dicẽs
Qui vicerit dyabolum ⁊ mundum ⁊ ꝓpriaz
carnem. dabitur illi manna abſconditum ⁊
panem angelorum ⁊ad menſaz regis eterni
Item ſecundo. Qui hec tria vicerit: non lede
tur a morte ſecunda: ſed recipietur ad vitã
glorie. Item tertio. Qui hec tria vicerit da
bo illi edere de ligno vite quod eſt in medio
paradiſi. Item quarto. Qui vicerit hec tria
dabo illi poteſtatem ſuper gentes ⁊ regna:
⁊ recipiam illum ad me. Item quinto. Qui
hec tria vicerit: recipiam eum vt columnaz
ſplendidam ⁊ firmam in regno ⁊ in templo
meo. Sicut eniz colũna ſuſtentat ⁊ decorat
edificuz quãdo eſt pulchra: ita talis victor
recipietur ⁊ decorabitur in regno firma-
bitur: ⁊ nũq̃ flectetur. Item ſexto clamauit
Qui vicerit hec tria recipiam eum tempore
mortis: ⁊ ſedebit mecum in throno glorie.
Apoſtolus. Si fuerimus ſocij paſſionuz eri
mus ⁊ conſolationum. Et ideo merito ſi pu
gnamus viriliter cum xp̃o. cum ipo erimus
in throno. ⁊ petiuit xp̃us patrem dum volu
it ire ad pugnam. Johan. xvij. Pater quos
dediſti..

¶ Dñica quarta poſt trinitatis. ſer. xlv.

e Stote miſericordes ſi
cut ⁊ pater veſter celeſtis miſe-
ricors eſt. Lu. vj. Nota ꝙ mul
ta ſunt que debent mouere ho
minem ad miſericordiam. Primum eſt cor
poris noſtri conformitas. Nam omnes xp̃i
ani ſunt tanq̃ vnum corpus habens multa
membra ⁊ membrum membro compatitur
ſicut manus manui alteri ſubuenit. oculus
oculo pes pedi. ita homo debet homini mi
ſereri qui eſt ſm̃ ymaginem ſuam creatus.
Secundum eſt quod nos debet mouere ad
miſericordiam irrationalium animaliũ exẽ
plaritas. Nam animalia irrationalia com
patiuntur ſibi. ſicut legitur in naturis de a
quila quando aquila habet pullos cogit an
teq̃ ſciant volare ad aſpectum ſolis dũ ſplẽ
det in claritate. ⁊ quando aliquis ſuoꝝ pul
lorum non poteſt aſpicere ſolem ſine reuer-
beratione oculorum iſtum ꝓijcit de nido tã
q̃ non ſit de natura ſua. quod videns falco
miſeretur illi pullo abiecto ⁊ ducit ad niduz
ſuum ⁊ nutrit cum pullis ſuis. Ita homo ra
tionalis videns ꝓximum ſuum neceſſitatez
habere debet ſibi miſereri. Tertium quod
debet nos mouere ad miſericordiam eſt ꝓ
pria neceſſitas. Nam nos indigemus miſe
ricordia a deo. ideo oportet nos miſereri ꝓ
ximo. vnde ait dominus. Mathe. xviij. Ser
ue nequã omne debitum dimiſi tibi. Nonne
oportuit ⁊ te miſereri conſerui tui. Quartũ
quod debet nos mouere ad miſericordiam
eſt dei noſtri exemplaritas. Nam miſericor
dia mouit ipſum vt ſurgeret de paterno cor
de: ⁊ acciperet humanitatem ⁊ fecit ſe capti
uari ⁊ illudi ⁊ conſpui propter nos: ideo de
bemus nos exemplo xp̃i alter alteri miſere
ri: quia xp̃us in propria perſona ait in euan
gelio. Quod vni ex minimis meis feciſtis: mi
hi feciſtis. De hoc etiã dicit in euangelio ho
dierno. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater ve
ſter miſericors eſt. Nolite iudicare ⁊ non iu
dicabimini. Nolite condemnare ⁊ non con
dẽnabimini. Dimittite: ⁊ dimittetur vobis
Date: ⁊ dabitur vobis. Menſuram bonam
⁊ confertam ⁊ coagitatam ⁊ ſuper effluentẽ
dabunt in ſinum veſtrũ. Eadem quippe mẽ
ſura qua menſi fueritis: remetietur vobis.
Dicebat ⁊ illis ſimilitudinem vnam. Num
quid poteſt cecus cecum ducere. nonne am
bo in foueam cadunt. Sic quando prelatus
malus dat aliquod malum exemplum: tũc
cecus ducit cecum ⁊ ambo in foueam cadũt
eterne damnationis. Item aliud exempluz
eſt. Non eſt diſcipulus ſuper magiſtrũ. Per
fectus autez omnis erit ſi ſit ſicut magiſter
eius. Quid autem vides feſtucã in oculo fra
tris tui. trabem autem que in oculo tuo eſt
non conſideras. Aut quomodo potes dice
re fratri tuo. frater ſine. i. permitte eijciam
feſtucam de oculo tuo. ipſe trabem in oculo
non vides. Hypocrita eijce primo trabem
de oculo tuo. ⁊ tunc proſpicies vt educas fe
ſtucam de oculo fratris tui: quia multi ſunt
qui iudicant alios de paruo ⁊ ipſi habent
maximum peccatum. Quo ad thema. Eſto
te miſericordes ſicut ⁊ pater veſter celeſtis
miſericors eſt. Unde notandum ꝙ quattu
or generibus hominum vult deus eſſe miſe
ricors. Primi ſunt deum timentes. Secũdi
bona opera facientes. Tertij ſunt pauperi
bus compatientes. Quarti ſunt iniuriã pa
tientes. Primo deus vult eſſe miſericors illis
qui ipſum timent. vñ dicit in pſ. Quõ miſe
tur pater filioꝝ miſertus eſt dñs timentibꝰ

se: quoniã ipse cognouit figmentũ nostrum
id est fragilitatẽ nostrã. Uidem⁹ in natura-
libus ꝙ quãdo aliquis simplex homo offen
disset magnum pncipẽ: ꝛ timeret ipsum. ꝛ
si voluntarie simplex homo acciperet gladiũ
euaginatum. ꝛ flexis genibus poneret se an
te illum ꝛ diceret. O dñe offendi vos sum re
us mortis dabo me in man⁹ vestras in gra-
tiã. ꝟe nisi talis pnceps haberet cor ferreũ
sibi misereretur ꝛ dimitteret offensã. Ita de
bet quilibet hõ facere qui deũ offendit debꝫ
se humiliare corã deo pncipe ꝛ filiũ mortis
se cõfiteri. Huius legimus figurã. ij. Regũ
vlti. ꝙ dauid maxime peccauit cõtra deum
ideo deus misit gad pphetã ad ipsũ dicẽs
Ecce deus misit me ad te. tu eum offendisti
elige vnam de tribus plagis. aut pestilentiã
aut famẽ. aut gladium inimicorum. ꝛ dauid
elegit pestilentiam. ꝛ tũc venit tanta pestilẽ
tia in regno suo ꝙ in breui tempore morie-
bantur septuaginta milia hominum. tũc da
uid flexit ienua cadẽs ante deum in terram
dicẽs. O dñe percute me ego sum qui pecca
ui. Et tunc deus vidit timorẽ ꝛ humilitatẽ
ꝛ dixit ad angelũ. Sufficit nunc. contine ma
num tuam. Tũc dauid vidit angelũ stantẽ
in nube habentẽ gladium cruentatũ quem
misit in vaginã. Ita moraliter deus pater ꝛ
dñs dedit nobis intelligentiã sciendi bonũ
ꝛ malũ. ꝛ ipse nullũ malũ dimittit impuni-
tum ideo ait dauid ad eum. Dñe quo ibo a
spũ tuo ꝛ quo a facie tua fugiã. Si ascẽdero
in celũ tu illic es. si dscẽdero ad ifernũ ades
Et ipe dñs rñdet in ps. Si acuero vt fulgur
gladiũ meum reddã vltionẽ hostibus meis
id est pctõribus. Hoc cognoscẽs pctõr debet
facere vt dauid dicens. O dñe ego peccaui ꝛ
malum coram te feci ne pmittas plagam ꝓ
pter peccata mea ꝛ ego amplius nũꝙ offen
dam te. Tunc statim ait dñs ad angelũ vo
lentem pctõrem pcutere cum morte eterne
dãnationis. Mitte gladium in vaginã satis
est: qꝛ me ita humiliter exorauit. ideo opor-
tet me eius misereri. vñ Amb. in quodã ser.
Cessat vindicta diuina cũ illud pcurat hu-
militas humana ꝛ vindicta mutatur in mi
sericordiã. Scđo deus vult esse misicors bo
na opera faciẽtibus. Nam videmus quãdo
aliquis magnũ ꝛ pulchrum edificiũ facit. q̃-
rit bonos artifices. ꝛ si artifex est bonus. edi
ficium erit bonũ. Ita spũaliter oportet nos
in opibus mie edificare edificium in celo in
quo anima nostra debet eternaliter gaude-
re. Uñ ait in ps. Misericordia edificabitur
in celis. Et pmus artifex huius eterni edifi
cij fuit xps. ꝛ licet ꝑ multas alias ꝟtutes edi
ficauit eternũ habitaculum. tamẽ precipue
per miam. Uult etiã habere tales artifices
sicut ipse incepit. vñ ait apostolus Paulus.
Non ex operibus iusticie q̃ fecimus nos: sꝫ
ſm suam miam saluos nos fecit. Querit igi
tur tales coadiutores ꝑ edificãdo miam. vñ
legimus figurã in lib. Regum. ꝙ Salomon
edificauit edificiũ pulchrum in hierusalem
ꝛ misit nũcios vt adducerent de oibus regi
onibus artifices qui sciebant operari ligna
cedrina: ꝛ alia ligna q̃ pertinebãt ad ipsum
edificiũ vt cõpleretur domus dñi. Ita spũa
liter dñs noster iesus xpus pmus fundator
in humana natura edificiũ pulchrum in ce-
lo de electis qui sunt artifices bonoꝝ operũ
ꝛ vltimũ testamentũ condidit dicens Mat.
v. Beati misericordes qm̃ ipsi miam conse-
quẽtur. Mittit igitur adhuc omni die ange
los suos qñ homines moriũtur. ꝛ ille eligũt
talem artificem q̃ bona opa fecerit ꝛ addu-
cunt illum ad regem altissimũ vt opus suũ
quod incepit compleat. Ipse em̃ talis opti-
mus artifex fuit. Ideo ait Sap. vij. Omni-
um em̃ est artifex omnem habens ꝟtutem
omnia ꝓspiciens. Ideo qui ipsum sequũtur
inuenient misericordiã apud ipsum. Uñ di-
cit. Leo papa in quodã sermo. Uirtutes bo
norum operũ que in deo sunt: tante dignita
tis sunt vt inde fiat anime in celo eternalis
mansio. Et q̃to plures ꝛ in mia ornate tan
to pulchrior fit habitatio anime. Et sic patꝫ
ꝙ miam inuenient bene opantes. Tertio di
co ꝙ misericordiam apud deum inuenient
hic ꝛ in futuro qui pauperibus subueniunt
in tribulationibus eoꝝ. Uñ dñs Mat. xxv.
Quod vni ex mi. me. fecistis mi. fecistis. Et si
cut opera mie sunt septẽ in quibus hõ dꝫ ꝓ
ximo subuenire scꝫ hospitari pegrinos po-
tare sitientes. cibare esurientes. vestire nu-
dos. sepelire mortuos. visitare infirmos. et
liberare captiuos. Ita sunt septem remune
rationes ꝛ dona misericordie a deo. Huius
figuram legimus Apoca. j. vbi ait Johãnes
Ego vidi thronum altum ꝛ magnũ. ꝛ regẽ
in throno sedere aurea zona accinctum cir-
ca cor. capilli albi ante cuius conspectum ste
tit turba magna. ꝛ habebat rex in dextera
manu stellas septẽ. Iste aũt rex xpus est q̃ est
rex regũ ꝛ dñs dñantiũ. q̃ est aurea zona ac-
cinct⁹ circa cor ꝓpter diuinũ amorẽ. capilli al
bi ꝓpt castitatẽ. Turba magna fuit illa q̃ ex
pectabat remũerationẽ ꝓ septẽ opib⁹ mie.
ideo hũit in dextera largitatis septẽ stellas
q̃ sũt dõa largitatis ꝓ septẽ donis pietatis
ꝛ mie. Primũ donũ est obliuio oim tribulati
onum ita ꝙ nũꝙ põt cogitare retrorsum de

tribulatõibus: nec de amaritudine mortis.
Nam quando inſpicit illam ſanctiſſimã fa-
ciem nunq̃ poteſt cogitare retrorſuz: ita ine-
briantur a loco tam pulchro: pro eo ꝙ ho-
ſpitati ſunt peregrinos. Baruch. iij. O iſra
el q̃ ingens eſt domus tua. Secundum do-
nuz eſt ꝙ inebriatur a vino eternitatis a mē
ſa trinitatis: cuius vna gutta ſm Augu. eſt
tante potentie ꝙ ſi homo haberet omne vi
num mundi mitteret pro vno hauſto eterni
vini: ⁊ hoc pro eo habet ꝙ potauit ſitiētes
vnde dicitur in ps. De torrente voluptatis
tue potabis eos. Tertiuz donum quod per
tertiam ſtellam figuratur eſt ciborum abun
dantia de menſa diuinitatis. Unde dixit re-
gina auſtri videns Salomonem ita ordia-
te omnia habere in menſa. iij. Reg. x. Bea-
tus es domine ⁊ beati ſunt ſerui tui. Et illū
cibum habebit pro eo ꝙ eſurientes cibauit
Quartum donum qđ per quartam ſtellā fi
guratur eſt veſtis refulgentia. Ipſi ibi fulge
bunt miſericordes ſicut ſol de veſte. Unde
ps. Aſtitit regia a dextris tuis in veſtitu de-
aurato eo ꝙ veſtiuit pauperes ⁊ nudos in
mundo iſto. Quintum donu quod per quin-
tam ſtellam figuratur eſt immortalitas et
vita. Unde Apoca. xxi. Neq̃ mors neq̃ lu-
ctus neq̃ dolor erit vltra. ⁊ hoc pro eo ꝙ ſe
peliuit mortuos. Sextuz donum qđ per ſex
tam ſtellam figuratur eſt corporis ſanitas
ita ꝙ nunq̃ infirmabitur. vnde dicit Anſ.
Domine vbi eſt eterna ſanitas que nūq̃ po
teſt haberi niſi in tua hītatione: ⁊ hoc hꝫ ꝓ
eo ꝙ viſitauit infirmos. Septimum donuz
eterne remunerationis eſt libertas: ita ꝙ po
teſt vti deo: ⁊ quicquid deſiderat ibi obtine-
bit: ⁊ ibi nullus erit ſeruus. ſed omnes libe
ri. vnde apoſtolus ad Gal. iiij. Qua liberta
te xp̄us nos liberauit. ⁊ hoc habet ꝓ eo ꝙ ca
ptiuos liberauit. Et ſic patet ꝙ qui cōpatit᷑
proximo miſericordiā habebit a deo. Quar
to dico ꝙ apud deum habebūt miſericordi-
am qui patiuntur iniuriā: ⁊ dimittunt pro-
pter deum. Nam ſicut ſunt ſeptē opera mi-
ſericordie extrinſeca ſeu corporalia ſicut di-
ctum eſt in precedenti membro. Itē ſunt ſe-
ptem opa miſercordie intrinſeca ſeu ſpūa-
lia. Primum eſt offenſam dimittere. Secun
dum eſt peccatorem charitatiue corrigere.
Tertium eſt pro peccatore orare. Quartuz
eſt ignorantem informare. Quintum eſt du
bitantem vel deſperantē confirmare. Sex-
tum eſt lugentem cōſolari. Septimū eſt ad
omēs afflictões mūdi cōpaſſionē cordis ha
bere. Itē ſimilit᷑ deus vult illis miſereri poſt
hāc vitā ⁊ eos clarificare. Hui⁹ legim⁹ figu
ram Apo. i. Johes vidit ſeptē cādelabra au
rea ⁊ in medio cādelabroꝝ hoiem ſimilē fi
lio hois. Iſte filius hois eſt xp̄s ieſus q̄ de-
ſcendit de celo mia motus ad hūanam na-
turā aſſumendā: ⁊ in illis ſeptē operib⁹ mie
ſpūalibus ſeu ſpeciebus refulſit in hoc mū
do ſicut aureū candelabrū. Nam offenſam
dimiſit. Uñ ait dñs Luc. xxiij. Pat᷑ dimitte
illis: q2 neſciūt quid faciunt. Peccantes cor-
rexit. vñ iudeos multotiēs correxit dicēs il-
lis. Uos male agitis ⁊ ois q̄ male agit odit
lucē. Pro pctōrib⁹ orau. t i mōte oliueti ⁊ fa
ctus eſt ſudor ei⁹ quaſi gutte ſanguinis de-
currētis in terrā. Ignorātes inſtruxit ſicut
mgr̄ diſcipulos ſuos. Mat. ix. Circuibat ci-
uitates ⁊ caſtella vt doceret populū ⁊ in tē-
plo docebat ignorātes: dubitātes cōfirma-
bat. Uñ dixerūt diſcipuli Math. xxiiij. Dñe
⁊ magiſter dic nobis qñ hec erūt. Quib⁹ ait.
Ueniet tribulatio qualis nō fuit ab initio:
ſed beat⁹ qui pſeuerauerit vſq̃ in finē ⁊ hic
ſaluus erit. Lugētes cōſolabat᷑. vñ ait diſci-
pulis Luc. x. Gaudete: q2 noia veſtra ſcrip-
ta ſunt in celo. i. in libro vite. Ad oēs afflicti
ones mūdi tā in hoibus q̃ in aiabus cōpaſ
ſionē habuit in corde. ⁊ ita xp̄us: iō refulget
in celo ſicut cādelabrū aureū ⁊ oēs q̄ ſimilit᷑
faciūt refulgēt in eo. Iō dicit Johānes. Ui-
di ſeptē cādelabra aurea. i. ſeptē turbas q̄ ſe
in his ſeptē opib⁹ ſpūalibus mie exercēt. ⁊
hij modo refulgent: vt ſol ⁊ luna ⁊ auruz be
ne purgatum. Ergo ad thema. Eſtote miſe-
ricordes.

¶ Dñica quinta poſt trinitatis. Ser. xlvi.

p Er totam noctem la-
borātes nihil cepim⁹. Luce. v.
Nota in naui bñ ordiata ōbēt
cē tria. Pmo ne pncipalis nau-
ta eligat᷑ ꝑ ſortē. ſcđo ꝙ naute pncipali obe-
diāt oēs i naui exñtes. Tertio ꝙ colloceꝫ vnū
quēq̃ i loco ſuo i naui ad ſua officia ad q̄ vi-
det eos aptos. Ita ſpūalit᷑ eccl'ia ē q̄ſi nauis
ꝑ quā optet nauigare ad portū ſalutis eter
ne in fide catholica ꝑ hoc mare magni in q̄
ſunt reptibilia quorū nō eſt nūer⁹. In q̄ naui
pncipalis nauta fuit xp̄s: q̄ nō eſt elect⁹ ſm
ſortē: ſꝫ ꝑpt᷑ experiētiā ſuā: q2 ſciuit nauē bñ
ducere. Poſſet em̄ miles eligi ſm ſortē in na
ui ꝑ gubernatore q̄ meli⁹ ſciret pugnare q̃
nauē gubernare. ⁊ ſic omēs ſubmergerent᷑:
ſꝫ xp̄s bñ ſciuit nauez ducere hui⁹ eccl'ie: iō ē
ipe principalis nauta cui omēs debent obe
dire ſeruando ſuam doctrinā: ⁊ vnūquenq̃
poſuit i locū ſuū. Nā aliquos poſuit ad offi
cia cardinalat⁹: ad aliquos ad officiuz epi-

ſcepatus. aliquos ad officium preſbytera-
tus. aliquos ad officiuꝫ religionis. aliquos
ad officium dyaconatus. aliquos ad matri
monium. aliquos imperatores. aliquos re
ges. aliquos duces. aliquos milites. et vni-
cuiqꝫ dedit ſuaꝫ doctrinam vocationis. ita
ꝙ omis manens in ſuo ſtatu poſſit ꝓmere-
ri vitam eternaꝫ. ⁊ venire ad portuꝫ ſalutis
Unde apoſtolus. i. ad Theſſal. iiij. Non em̄
vocauit vos deus in immūdiciam ſꝫ in ſan-
ctificationem. vt vnuſquiſqꝫ veſtrum poſſit
poſſidere ⁊ gubernare nauē ſui corporis in
ſanctificatione ⁊ honore. ⁊ ideo dicit in euā
gelio hodierno. Cum turbe irruerent in ie
ſum vt audirent verbum ſue predicationis
ipſe ſtabat iuxta ſtagnuꝫ genezareth ⁊ vidit
duas naues ſtantes ante littus. qꝛ iſtud ſta
gnum fuit congregatio aquaruꝫ ⁊ inter du-
os montes. Piſcatores aūt deſcenderunt vt
lauarent rethia. Aſcendēs autem ieſus in
vnam nauez que erat Petri rogauit vt a ter
ra reduceret puſillum: id eſt modicuꝫ. Et ſe
dens docebat de nauicula turbas. Ut aūt
ceſſauit loqui dixit ad ſymonē. Duc in altū
id ē ꝺ littore in mare. ⁊ laxate rethia in cap
turam piſcium. Et reſpondit Symon. Pre-
ceptor per totam noctem laborantes nihil
cepimus: in verbo autem tuo laxabo rethe
Et cum hoc feciſſent concluſerunt piſcium
multitudinem copioſam. Rumpebatur au
tem rethe eorum ⁊ annuerunt ſocijs q̄ erāt
in alia naui vt venirent ⁊ adiuuarent eos ⁊
venerunt ⁊ impleuerūt ambas nauiculas:
ita vt pene mergerentur. Quod cuꝫ videret
Symon Petrus procidit ante pedes Jeſu
dicens. Exi a me quia peccator homo ſum
ego domine. Stupor em̄ circūdederat eum
⁊ omnes qui cum eo erant ex captura piſci
um quos ceperant. Similiter aūt Jacobum
⁊ Johannē filios zebedei qui erant ſocij ſy-
monis. Et ait ad ſymonem ieſus. Noli time
re. ex hoc iam homines eris capiens ꝑ tuā
predicationem in rete. i. eccleſia. Et ſubdu-
ctis ad terram nauibus ⁊ relictis omnibus
ſecuti ſunt eum. ⁊ ſic patet euangeliū. Quo
ad thema. Per totam noctē ⁊c. Nota ꝙ pre
ſens mundus comparatur nocti. Primo: qꝛ
in nocte viatores ſunt errantes. Secundo
quia in nocte videntur horrores. Tertio qꝛ
in nocte augmentantur dolores. Quarto qꝛ
in nocte fruſtrantur labores. Primo dico qꝛ
in nocte errant viatores: ita peccatores er-
rant diuerſimode: quia in nocte ſunt tene-
broſitates: ⁊ lux deficit eis. i. diuina gratia
que viam deberet oſtendere eis vt eorum er
rorē cognoſcerēt. Sed qꝛ nūc cognoſcere no
lūt ꝙ nō cognoſcēt poſt hāc vitā qn̄ aīa egre
dietur de corpore. Tunc dicent illud Sapi.
v. Errauimus a via veritatis ⁊ lumen iuſti-
cie non illuxit nobis. Non eſt ſtatus mundi
inſtabilis: ideo homo ſepe cadit improuiſe
⁊ anima capitur ⁊ occiditur. De hoc legi-
mus figuram Judicuꝫ. xix. ꝙ quidam iuue-
nis vadens cum quadam muliere pul-
chra: cum veniret gabaon venit nox ⁊ erra-
uerunt ⁊ mulierem perdidit in illa nocte te
nebroſa: ⁊ de mane die lucente inuenit eam
mortuaꝫ. Jta moraliter homo peccator am
bulat in nocte tenebroſa ſuorum peccatorū
cum pulchra puella. ſ. anima propria vadēs
cum corpore: ſed venit nox mortis: ⁊ perdet
animam ſuam mortuam morte eterne dā-
nationis propter peccata: quia ſicut fulgur
ſolis exit ab oriente ⁊ apparet vſqꝫ ad occi-
dentem: ita venit filius hominis: iō ait xp̄s
Mat. xxv. Media nocte clamor factus eſt.
Ecce ſponſus venit lucis ⁊ veritatis. Et que
parate ſunt intrauerūt cum eo ad nuptias
⁊ que in nocte erāt. ſcꝫ non parate foris mā
ſerunt. Ergo patet ꝑmum ꝙ ſtatus pctōruꝫ
cōparatur nocti qꝛ in nocte erāt peccatores
Scđo dico ꝙ ſtatus pctōrum cōparatur no
cti: qꝛ in nocte videntur horrores. vn̄ ſcriptū
eſt in lib. Heſter ꝙ mardocheus vidit in vi
ſione noctis ita horribilē viſum ꝙ capilli ca
pitis ſui horruerūt: vidit duos dracones in
uicem pugnātes ⁊ clamantes ⁊ ad clamorē
animalia cōuenerunt. Huius horribilis vi-
ſionis legimus figuram Dan̄. vij. Daniel vi
dit in viſiōe noctis quattuor beſtias pugnā
tes in mari vna beſtia erat ſimilis leoni ha
bens alas quaſi aquila. Scđa beſtia ſimilis
erat vrſo habens tres ordines dentiū in ore
Tertia ſimilis pardo habēs quattuor alas
Quarta beſtia erat horribilis habēs ſeptē
capita ⁊ decem cornua. Nota per quattuor
beſtias quattuor peccata pugnantia in no-
cte ſuo marchuius mundi. Primum eſt ſup
bia que ſimilis erat leoni habēs alas aqui-
le. Nam leo eſt rex animalium. ergo natura
liter eſt ſuperbus. Nam dicit Iſido. Quan-
do inſequitur a venatoribus vadit in cam-
pum: vt videatur ab hominibus ⁊ nullus
pauebit occurſum. Jta ſuperbus quicquid
facit hoc facit: vt videatur et laudet̄ ab ho-
minibus. Etiam habet alas aquile. quod ſi
gnificat ſuperbiam mulieris. Unde dicitur
in Pſal. Sicut aquila prouocans ad volan
dum pullos ſuos et ſuper eos volitans. Jta
ſuperbe mulieres filias ſuas docent ſuper-
bire. ⁊ ita multa mala veniunt iam de ſuper
bia. Dicitur eniꝫ idumee ſuperbe. Jeremie.

xlix. Cum exaltaueris quaſi aquila nidum
tuū inde detrahā te dicit dn̄s. Scd̄a beſtia
erat quaſi vrſus ⁊ ſignificat auaritiā. Urſus
erat valde horribilis habens tres ordines
dentium in ore. Unde vrſus habꝫ debile ca
put. vnde iam debilitatur in auaris caput
eccleſie: qꝛ om̄s ſtudent auaricie ⁊ mām̄one
a maiore vſqꝫ ad minorē. hꝫ fortia brachia.
qꝛ quicquid capit inter brachia tenet forti
ter. Ita auarus quicq̄d apprehenderit ſiue
iuſte ſiue iniuſte nō retribuit: ⁊ quicq̄d predi
catur ꝙ peccatū nō dimittitur niſi ablatū
reſtituatur: tamē nō curat. Itē habuit tres
ordines dentiū in ore: qꝛ quicquid auarus
cogitat. loquitur. operatur. ſemper eſt ad in
iuſtum lucrum. Eſt em̄ auarus ſimilis bu
foni qui quādo vinea floret exit vineam et
paſcitur terra. Ita auarus quādo predicat
verbum exit eccleſiam paſcit terra. i. deſide
riis terrenis. Unde Eſa. lvii. Propter iniq
tatem auaricie eius iratus ſum ⁊c. Tertia
beſtia eſt pardus vel penthera diuerſis co
loribus ornata habens quattuor alas ⁊ ſi
gnificat luxuriā que pugnat in mari huius
mundi. Et habꝫ quattuor capita. quia luxu
ria habet quattuor peccata. ſ. ſimplicē for
nicationem videlicet liberi cū libera. eſt tn̄
peccatum mortale. Adulterium quādo cō
iugati faciunt contra matrimonium qui in
antiqua lege lapidabātur. Inceſtus quādo
aliq̄s coit cū cōſanguinea: ⁊ ſodomiticū q̄d
eſt pctm̄ clamās in celum ꝓ vindicta. Iſtud
pctm̄ iam maxime regnat velut beſtia in no
cte tenebroſitatis pctōrum. Aug. Efficaciſ
ſimus rex eſt luxuria ⁊ laqueus ad capien
dum aīas hoīm. Quarta beſtia pregnās in
nocte fuit horribilior hn̄s ſeptem capita et
decem cornua. Septem capita ſunt etiā ſep
tem pctā mortalia: ſcꝫ ſuperbia: auaritia:
luxuria: inuidia: gula: luxuria: ira: accidia.
hꝫ decem cornua. i. decem preceptorū trāſ
greſſiones ⁊ habent in his verſibꝰ. Unū cre
de deum ne iures vana per ipm̄. Sabata ſā
ctifices: habeas in honore parētes. Nō ſis
occiſor: fur: mechus: teſtis iniquus. Alteriꝰ
nuptā nec rem cupias alienā. Et beſtia hec
i d eſt dyabolus ſuis cornibꝰ oīa precepta iā
conculcauit: ⁊ ſic patꝫ ſcōm. Tertio dico ꝙ
ſtatus pctōrum compatur nocti vt pꝫ in the
mate. Laborātes ꝑ totā noctē nihil cepimꝰ
qꝛ in nocte augmentātur dolores. Sicut vi
demus quādo eſt infirmꝰ hn̄s dolorē quā
do nox venit tūc dolor creſcit. Per hūc dolo
rem nota dolorem aīe. Nā ſicut corpus cō
teritur doloribus ita aīa pctōris quāto em̄
dolores grauiores tāto clamores acriores.
Ita anima dum ſentit dolorem clamat for
titer ad ſaluatorem cū ꝓpheta dauid q̄ cla
manit fortiter ad dn̄m dicēs. Miſerere mei
deus quoniā infirmus ſum ⁊c. Huiꝰ figurā
legimus de alexandro magno qui obſedit
quandā ciuitatem cum magno exercitu et
venerunt hyſtriones ⁊ vagi ⁊ laudabāt eū
dicentes ipſum eſſe filiū iouis planete ⁊ im
mortalem ſed iuit ad ſpaciādū extra exer
citum ⁊ cum ſagitta vulnere graui vulnera
tus eſt: ⁊ cum nox acceſſit vulnus intumuit
et grauiter doluit ⁊ clamauit. Homies me
deceperunt qꝛ immortalem me dixerūt: ſed
dolor vulneris clamat me eſſe mortalē. Ita
ſpūaliter pctōr nō curat deum cū nō ſit īfir
mus ſed ſanus in corpe ⁊ peccat audacter
et cū laudatur credit ſe eſſe immortalem ſi
cut alexāder magnus ⁊ nō curat de dolore
aīe que maxime vulneratur ⁊ dolet. ſed qn̄
dn̄s tendit arcum ſuū. ſicut dr̄ in pſ. Arcū
ſuum tendit ⁊ pauit illū ad ſagittādum per
vindictā pctōrem per infirmitatē ⁊ aduerſi
tatem corporis. Tunc pctōr ſentiēs in no
cte ſuorum pctōꝝ agnoſcit ſe mortalem ſi
cut alexāder qui dicit. Miſabiliter ſum de
ceptus ⁊ hoīes deceperūt me dicentes me
eſſe īmortalē. ſꝫ dolor in nocte vulneris mei
clamat me eē mortalē: ⁊ ſic pꝫ tertiū. Quar
to dico ꝙ ſtatus pctōrum compatur nocti.
qꝛ in nocte fruſtrātur. i. annihilantur labo
res. Ideo dixerunt apoſtoli vt pꝫ in thema
te. Per totā noctem ⁊c. Ita q̄diu homo ē in
pctīs mortalibus oīa opera perdit. tp̄us
conſumit inutiliter grām negligit turpiter
Et ideo premonet dn̄s nos. Joh. ix. Me opꝫ
operari donec veniat nox in qua nemo ope
rari poteſt. i. in hac vita debemus opera bo
na facere venit nox. i. mors poſt hāc vitā ꝙ
nemo poteſt aliquid boni facere. ſed de om
nibus operibus noſtris in nocte mortis ra
tionem reddere debemus. De hac figurā
legimus. Dan̄. vii. Aſpiciebā nocte ⁊ throni
poſiti ſunt ⁊ antiquus dierū ſedebat ⁊ thro
nꝰ ſicut flāme ignis. ⁊ rote ignee circa thro
num igneus fluuius egrediebatur et milia
milium miniſtrabāt ei. ⁊ decies centena mi
lia aſſiſtebāt ei. Iſta viſio in nocte ſigt̄ ſtatū
iudicātium. Poſt diē huius vite venit nox
in qua nemo poteſt operari: ſed iudicātur
ſm̄ opera: ideo vidit in nocte. Et ad thronū
iudicialem qui immediate ponitur in ictu
oculi anima adducitur. ⁊ āntiquus dierū ſe
dit. i. xp̄us: ⁊ flāma ignis erat eius thronus
id eſt iudicabit pctōrem ad ignem eternū
rote iuxta thronum: vt traherent pctōres
ad ſupplicium eternum. fluuius igneus. i.

ſententia damnationis. Milia milium idē
multitudo angelorum miniſtrabāt ei et de-
cies centena milia aſſiſtebāt ei.i.multitudo
electorum aſſiſtunt ei. ⁊ gladij ancipites in
manibus eorum. Ad faciendam vindictaz
in peccatoribus in nocte peccatoruz ambu-
lantibus. Tunc omnis labor quem fecerūt
in peccato mortali nihil prodeſt. Ergo quo
ad thema. Tota nocte laborauimus et ni-
hil cepimus

¶ Dñica ſexta. Sermo. xlvij.

N Iſi abūdauerit iuſticia
veſtra plus q̄ ſcribarum ⁊ phari
ſeorum nō intrabitis in regnum
celoruz. Mat. v. Nota ꝙ deus dedit tria do
na nobilia homibus. ſ. corpus ⁊ aiam ⁊ res
temporales. Anima eñ eſt nobile donum
quia ad imaginem dei eſt creata. Geñ.i. Fa
ciamus hominem ad imaginē noſtraz. Un
de ait Judith. xij. Magnificata eſt aia mea
pre omibus creaturiſ. Secūdum nobile do
num eſt corpus cum ſuis alimētis. vnde ho
mo eſt digniſſima creatura omniū creatura
rum. q̄ excellit oia aialia volatilia ⁊ reptilia
Tertiū donū tēporale ſunt diuitie aurū ⁊ ar
gētū ⁊ poſſeſſiōes dedit. ⁊ hec tria dedit deꝰ
homini vt inde ſeruiat ſuo creatori. Dedit
corpus vt nō offendat proximū. Unde pro-
hibēs eum ait. Non furtum facies. Nō occi
des. Nō mechaberis. Dedit aiam vt nō ha
beat inuidiā in corde. vel iram maledicēdo
male cogitādo. ſed itm deū laudēdo ⁊ amā
do. ⁊ proximū propter deū diligēdo. Dedit
ei res tpales vt proximo offerat de illis re-
bus. Et hec tria oſtendūtur in euāgelio. Di
xit ieſus diſcipulis ſuis. Amē dico vobis ni
ſi abundauerit iuſticia veſtra pluſq̄ ſcriba-
rū ⁊ phariſeorum non intrabitis in regnuz
celorū. Audiſtis q̄ dictū eſt antiquis. i. in an
tiqua lege. Non occides: qui autem occide-
rit reus erit iudicio mortis. Sz ego dico vo
bis omnis qui iraſcitur fratri ſuo: ita ꝙ in
ira maledicit cum reus erit iudicio mortis
eterne. Qui autem dixerit fratri ſuo. i. pro-
ximo racha quod eſt verbum indignantis ⁊
motum inuidie cordis oſtendens maledicē
do reus erit conſilio. Qui autem dixerit fra
tri ſuo fatue: ex inuidia ⁊ ira ipſum maledi-
cendo reus erit gehenne ignis. i. eterne pe-
ne. Si ergo offers munus tuum ab altare ⁊
ibi recordatus fueris: q̄ proximus tuus ha
bet aliquid aduerſum te: ita ꝙ tu habes in-
uidiam in corde tuo: relinque ibi munꝰ tuū
añ altare ⁊ vade priꝰ recōciliari fratri tuo:
⁊ tunc veniēs offeres munꝰ tuū: q̄ oblatio
que fit cū inuidia cordis non eſt deo accepta
ſicut oblatio cayn que fuit inuidioſa. ⁊ ideo
maledictus. Et ſic patet euāgelium. Ergo q̄
ad thema. Niſi abūdauerit iuſtitia veſtra
pluſq̄ ſcribarum ⁊ phariſeoꝝ non intra ⁊c.
Ex his. notādū ꝙ q̄tuor gñā hoim nō intra
būt in regnū celoꝝ. Primi ſūt iuſtitiā vēden
tes. ſecūdi ſunt iniuſte iudicātes. tertij ſūt in
uidiam retinentes. quarti ſunt iniuſte offe-
rentes. Primo dico ꝙ omnes qui vendunt
iuſtitiam non intrabūt in regnum celorum.
Jdeo monet nos dominus dicens. Mat. vi.
Attendite ne iuſtitiam veſtram faciatis co
raz hominibus: alioquin nō habebitis mer
cedem apud deum in celis: hoc fecerūt pha
riſei: q̄ omnia bona opera fecerunt homi
nibus intuenda. Jſti faciunt ſicut homo vi-
na in flore vendens: ⁊ cum venerit hyems
non habet aliquid ad bibendum. Jtem faci
unt ſicut homo qui vēdidit agrū cuz ſemiat
⁊ cum venerit meſſis non habz quod in hor
reum ponat: ⁊ ſic hypocrite omnē mercedē
iuſte retributionis amittūt. ideo regnū dei
non intrabunt. Huius legimus figurā lib. j.
Mac. vj. Uenite anthiochus rex malus pu-
gnare cōtra iudā machabeū pncipem iuſti-
cie. ⁊ ille antiochꝰ ſedebat in magno elephā
te: quod videns iudas machabeus pmiſit
magnā mercedē cuidā militi noīe eleazar q̄
vadens ad prelium ⁊ vt magnā laudez ho-
minū haberet pugnauit contra antiochum
⁊ elephantē vicit ſed habuit ſe incaute quia
elephas cecidit ſup euz ⁊ occidit eū ⁊ ſic mer
cedem ſibi pmiſſam ppter vanam gloriam
amiſit. ⁊ cum machabeo caſtrum non intra
uit. Jta moraliter p antiochū nota dyabolū
qui ſedet in elephante. i. ſuperbia. vñ pſ. ſu
perbia eorum qui te oderunt aſcendit ſem-
per. ⁊ vult cōtra iuſtum hominem bellare.
Sed eleazar. i. vana gloria volens oēm mū
duz acquirere. ſicut phariſei pugnāt in cau-
te operibus inanis penitētie: q̄ faciunt hoi
bus ⁊ occidunt elephantē. i. dyabolum: ſed
occiduntur in anima. ⁊ ideo pdunt mercedē
⁊ ciuitatem quam iuſti intrant qui iuſticiaz
ſuam ad honorem dei faciunt. vnde Hugo
de ſancto victore. Sub hoſte inquit moritur
⁊ mercedem promiſſam perdit qui de virtu-
tibus gloriatur quas fecit. Ergo ad thema.
Niſi habundauerit iuſticia ⁊c. Secūdi qui
non intrabunt in regnum celorum ſunt iniu-
ſte iudicantes. Et hoc ideo quia iudex eter-
nus eſt iuſtus ⁊ rectum eſt iudicium eius di-
cit propheta in pſal. Sed heu iudices huiꝰ
mūdi ſunt ſicut iudices quos cōſtituit ſamu
el ppheta de q̄bus dr̄ Receperunt munera

et peruerterunt iudicium. i. Reg. viij. pſal.
Dextera eorum repleta eſt muneribus. et
ideo romani depingebãt iudicem in hunc
moduz. Sedebat in throno ⁊ erecta facie in
celuz ⁊ imago erat ceca carens vtroqꝫ ocu-
lo ⁊ vtraqꝫ manu. Et ratio erat hec. In thro
no depingebãt in ſignuz ꝙ diſtrictus iudex
ſedens in iudicio debz habere intẽtionem
ad illũ iudicem viuorũ ⁊ mortuorum ſuper
num. ⁊ qui eſt ſuper eum ⁊ ſicut ipſe iudicat
ſic iudicabit ab eo. vtroqꝫ oculo cecus in ſi
gnum ꝙ dextrũ oculuz non debet dirigere
fauore diuitum vel amicorũ vt illis magis
inclinetur ꝙꝫ pauperibꝰ. Siniſtrũ oculum
non habuit in ſignuz ꝙ non debz inuidioſe
iudicare vt illi male iudicet cui nõ eſt fauẽs
et illis iudicibus ſemꝑ debz iuſticia predica
ri. Item debz carere dextra manu: ita ꝙ nõ
ſit nimis auidus ⁊ non accipiat munera ⁊ ꝑ
uertat iudicia. Item non habuit ſiniſtram
manũ in ſignum ꝙ non ſit nimis mitis: ita
ꝙ homies ſuꝑ hec non faciant mala dicen
tes. Iudex eſt valde miſericors me non pu-
niet. Sed iſta imago non eſt depicta ⁊ eius
ſignificatio ſicuti eſt in terra noſtra. Cũ po
tius proch dolor qui iudiciũ tenent in terra
noſtra hi ſunt in quorum manibus iniqui-
tates ſunt. dextera eoꝝ repleta eſt muneri-
bus. ⁊ ſiniſtra diuicie ⁊ gloria. ergo non in-
trabũt nec ſedebunt cum altiſſimo iudice.
nota et ſic ptz ſcdm. Tertiꝭ qui non intrant in re
gnum celorum. ſunt iniuſte perſequẽtes et
inuidiam retinẽtes: in ira proximuz maledi
centes. Unde dicit dominus de iuſto qui in
iuſte perſequit. Qui maledixerit tibi ſit ille
maledictus. Nam inuidioſus homo eſt ve-
lut coluber ſerpẽs. vt dicit. prouerbio. xxiij.
de vino quãdo flaueſcit ⁊ ſplenduerit in vi
tro color eius. Ingredit blande ⁊ in nouiſſi
mo mordebit vt coluber ⁊ ſicut regulus ve-
nena diffundz. Sic homo inuidioſus inter
dum ſimulat ⁊ placet hominibus vt ſcrute
tur corda: nouiſſime aũt mordebit vt colu-
ber. Coluber eſt ſerpẽs a colore dictus ⁊ fu-
git lucem ⁊ colit vmbram. Item inuidioſus
multos colores conſiderat in proximo quẽ
odit. nam ſi videt colorem albũ: id eſt ꝓſpe
ritatez dolet in corde: ſi videt aduerſitatez
temporalẽ gaudet. colit vmbrã nugarũ: fu-
git lucem veritatis. Et ideo dicit. Eccle. xxi.
Quaſi a facie colubri fuge peccata. Inuidio
ſus homo aſſimilat dan filio patriarche ia
cob qui bñdicere filijs ſuis volens eis futu-
ra predixit. Geñ. xlix. Et dedit omnibꝰ bñ-
dictionem ⁊ bona eis prophetauit cuz autẽ
inſpexit dan conſiderans ꝙ eſſet inuidio-
ſus homo dixit. Filius meus dan quaſi co-
luber mordens in ſemitis, vngulas equi vt
cadat equus ⁊ ſeſſor eius. Ideo ipſe non in
trabit in terram promiſſionis vt accipiat
ſortem cuz filijs iſrael. Ita ſpiritualiter per
Dan. nota hominem inuidioſum qui eſt ſi-
cut coluber in via penitentis vite qui cupit
mordere per infamiam vngulas equi: id eſt
greſſus bonorum operum proximi cadit ſeſ
ſor: id eſt homo habens bonam famam.
Etem̃ accidit ſepe ꝙ coluber ſerpens volẽs
mordere calcatur ⁊ occiditur a tranſeunti-
bus: ita accidit ſepe ꝙ homo bonus et iuſtꝰ
detractiones lingue doloſe non timet. ſed
calcat cum manens in bono propoſito. Et
ideo talis inuidioſus non intrabit cum iu-
ſtis in regnum celorum. Ergo quo ad the-
ma. Niſi abundauerit iuſticia veſtra plus
⁊c. Quarti qui non intrabunt in regnum ce nota
lorum ſunt iniuſte offerentes. Nam q̃ vult
iuſte deo offerre: vt deus accipiat oblatio-
nem. vt patet in euangelio. debet tria con-
ſiderare. Primo cui offeras. Nã multi ſunt
qui deo non offerunt: ſed dijs alienis vnde
erant offerentes iniuſta ſacrificia. Sed illi
qui offerunt dijs alienis non intrabũt in re
gnum celorum. Nam multi ſunt qui offerũt
deo luxurie: ⁊ quicquid dant mulieribus ꝓ
pter luxuriam offerunt cum ſalomone ido-
lo moabitarum. de quo legitur. iij. Reg. xi.
ꝙ cor ſalomonis deprauatum fuit quo ad
luxuriam ꝙ obtulit idolo moabitarũ et eie
ctus eſt de regno. Aliqui offerunt ventri et
illi ſunt guloſi. De quibus Philip. iij. Quo-
rum deus venter eſt ⁊ ſuper his indignabi
tur deus: ideo non intrabunt in regnum ce
lorum. Item ſecũdo cõſiderare debes quã-
tum offeras. Nam ſi multuz habes ⁊ diues
es mlta debes offerre pauperibus: ſicut di
xit thobias ſenior. Si multũ tibi fuerit. tũc
multum offer fili mi. ⁊ honora eum de tua
ſubſtantia. Et ſi modicum habes. modicũ
affer in deuotione cordis. ſicut illa mulier q̃
pauper erat ⁊ obtulit duo parua munera in
templo cum deuotione cordis. ⁊ erat domi-
nus dicens. Hec mulier plus omnibus fe-
cit. Naz aliqui diuites obtulerũt florenos.
et hoc fecerunt pompoſe: ⁊ ideo vide quan-
tum offeras Tertio debet conſiderare vtꝝ
ſit iuſte acquiſitum. Nam aliqui offerunt
viliſſimum denarium deo ſicut cayn Item
aliqui offerunt deo quod a pauperibus re-
ceperunt. ⁊ illud nõ eſt deo acceptum: ſed de
proprio labore. Unde legimus figuram.
primi Regum decimoquinto. Samuel di-
xit ad Saul regem vt interficeret omnes

peſſimos ſodomitas iuxta terram filiorum
iſrael habitantes: ꝛ nõ parceret hominibus
nec iumentis eo ꝙ offendebãt deũ: ſed ſaul
pepercit diuitibus ꝛ iumẽta plura pinguia
retinuit: tunc ait ſamuel: quare pepercisti il
lis. Reſpondit vt offeram deo: hec fuerunt
de rapina: tunc reſpondit ſamuel. Plus eſt
obedientia ꝙ̃ victima .i. oblatio pecorũ. Ita
ſpũaliter multi ſunt qui rapiunt a pauperi
bus per vſuram ꝛ rapinam ꝛ latrocinium:
et de illis offerunt deo: melius eſſet ꝙ obſer
uarent obedientiam: quia deus prohibuit
vſuram ꝛ rapinam: ꝛ obedirent deo in pre
ceptis eius ꝙ̃ talem oblationem facerent: ꝛ
propterea ſaul fuit eiectus de regno: ita iſti
qui iniuſte offerunt diis: id eſt peccatis. Er
go quo ad thema. Niſi abundauerit iuſticia
veſtra ꝛc.

¶ Dñica ſeptima poſt trinitatis. ſer. xlviii.

Si dimiſero eos ieiu
nos deficient in via. Mar. viii.
Sunt eñi in vita preſenti quat
tuor magni defectus. Primus
defectus eſt vite breuitas. Vñ dicit pſ. Si
cut vmbra pretereũt. Secũdus defectus eſt
tedioſitas. vnde Job. x. Tedet animã meã
vite mee. Tertius defectus eſt irreuocabili
tas: qꝛ homo non põt reuocare vt illud qđ
neglexit recuperet. Unde dicit Luce. xvi. O
domine mitte lazaruʒ in domũ patris mei:
habeo eñi quinqꝫ fratres teſtetur illis ne ve
niant in hunc locum tormentorum. Reſpon
dit Abrahã. Hoc non poteſt eſſe: qꝛ magna
eſt diſtantia inter viuos ꝛ mortuos: vt mor
tui non poſſunt ire ad viuẽtes. Quartus de
fectus eſt indigẽtia vel neceſſitas. Nam ho
mo eſt nudus: ideo indiget veſtibus: homo
eſt ſitibundus: ideo ĩdiget potu: homo ẽ fa
melicus: ideo ĩdiget cibo. Ergo quo ad the
ma. Si dimiſero eos ieiunos deficiẽt in via
Et hoc oſtenditur in euangelio quod hodie
legitur. Cum turba plurima eſſet cum ieſu
nec haberẽt quod manducarent: cõuocatis
diſcipulis ait illis. Miſereor ſuper turbam:
quia iam triduo ſuſtinent me: nec habẽt qđ
manducent: ꝛ ſi dimiſero eos ieiunos defici
ent in via. Reſponderũt ei diſcipuli ſui. Un
de iſtos hic quis poterit ſaturare panibus
in ſolitudine. Et interrogauit eos dicens.
Quot panes habetis. Et reſponderũt ſeptẽ
panes. Et precepit turbe diſcumbere ſuper
terraʒ. Et accipiens ſeptem panes gratias
agens fregit: ꝛ dedit diſcipulis vt turbe ap
ponerent: ꝛ appoſuerũt turbe. Et habebãt
piſciculos paucos ꝛ ipſos bñdixit: ꝛ iuſſit ap
poni. Et manducabant ꝛ ſaturati ſunt: ꝛ ſu
ſtulerunt quod ſuperauerat de fragmentis
ſeptem ſportas. Erant autem qui mandu
cauerãt quaſi quattuor milia: ꝛ dimiſit eos
Et ſic patet euangelium. Ergo quo ad the
ma. Si dimiſero eos ieiunos deficient in via
Nota ꝙ quattuor ſunt vie in quibus multi
deficient. Prima eſt via per mundum. Secũ
da eſt via ad infernũ. Tertia eſt via ad pur
gatoriũ. Quarta ẽ via ad celũ. Pria ẽ via per
mũdũ ꝛ illa incipit quãdo homo naſcitur: ꝛ
finitur quando homo moritur. vnde in pſ.
Errauerunt in ſolitudine in inaquoſo. viaʒ
ciuitatis habitaculi non inuenerũt. De hac
via que eſt multiplex multi errant. Legim⁹
figuram Exo. ꝙ Moyſes duxit filios iſrael
de egypto in ſolitudinẽ ꝛ errauerũt propter
diuerſa peccata: ita ꝙ pauci qui exierũt ad
terram promiſſionis peruenerunt. Ita mo
raliter xp̃s ductor noſter eduxit nos egypto
tenebrarum peccatorum noſtrorum ad viã
rectam. Unde ipſe ait. Ego ſum via qui ſeq
tur me non errat. Joha. xiiii. Sed ſicut duo
decim tribus filioruʒ iſrael errauerunt: ita
ſunt duodecim genera hominum in eccle
ſia qui errant in hac vita. Primi ſunt ſapiẽ
tes huius mũdi cuius oſtendit viam ſapiẽ
tie: ſed ipſi errant in via ſapientie ꝛ viã ſtul
titie facientes. Sapien. v. Errauimus a via
veritatis ꝛ lumen ſapientie non luxit nobis
Secundi ſunt non ieiunantes qui deberent
ambulare in via obedientie: ſed errando de
clinandoqꝫ veniunt ad viam inobedientie.
vnde .i. Johan. ii. Scribo vobis iuuenes. no
lite diligere mundum ne vos ſeducat: quia
omne quod eſt in mundo eſt concupiſcentia
carnis ꝛ concupiſcentia oculorum: ꝛ ſuper
bia vite. Tertii ſunt diuites quibus oſten
dit chriſtus viam miſericordie: ſed ipſi de
clinant ad viam auaricie claudentes viſce
ra pietatis ꝛ pauperibus non compatiẽtes
Unde .i. Joh. iii. Qui viderit fratrem ſuum
habere neceſſitatem ꝛ clauſerit viſcera ſua
ab eo quomodo charitas dei eſt in eo. Quar
ti ſunt ſuperbi quos dominus viam humi
litatis docuit dicens. Diſcite a me quia mi
tis ſum ꝛ humilis corde: ꝛ ipſi declinant a
via humilitatis ad viam ſuperbie: ideo er
rant in ſolitudine. Quinti ſunt pauperes
quos docuit patientie viam dicens. In pa
tientia veſtra poſſidebitis animas veſtras:
ſed ipſi declinant a via patientie blaſphe
mantes contra deuʒ dicentes. Et quare nõ
creaſti me ita diuitem ſicut talem ꝛ talem
Sexti ſunt iuuencule mulieres quas docuit
viã hõeſtatis ꝛ verecũdie ſʒ declinãt ad viam

impudicitie loquentes inhoneſte ornantes
ſe mundo vt alliciant ad peccata eas inſpi
cientes. de quibus ait Eſa. iij. quõ ambula=
bãt filie ſyon. nutibus oculoꝝ ibãt ⁊c. Item
in pſal. Filie eoꝝ compoſite circũornate vt
ſimilitudo templi. Septimi ſunt principes
infideles ſocij furũ. Octaui ſũt mercatores
quos docuit viam veritatis. Vñ ipſe dicit.
Ego ſum veritas: ſed ipſi declinãt ad viam
mendacij. ergo errant in ſolitudine. Noni
ſunt laboratores qui laborãt cum pigricia.
quos etiam docuit viam fidelitatis vt fide
liter laborent in vinea ſancte eccleſie: ſed ip
ſi declinant ad viam pigricie. Ideo dicitur.
Prouerbio. vi. O piger vade ad formicam ⁊
diſce ab ea prudẽtiaꝫ. Decimi ſunt ſacerdo=
tes ſine ſcientia. Unde Malch. ij. Labia ſa
cerdotis cuſtodiunt ſcientiam ⁊ legem req̃=
rent ex ore eius: q: angelus domini exerci=
tuum eſt: ſed ipſi declinãt ad viam luxurie
et imũdicie. Undecimi ſunt cõiugati quos
docuit viã cõcordie. ⁊ ipſi viuunt ſicut equ⁹
et mulus in quibus nõ eſt intellectus. Duo
decimi q̃ errãt illhac via deſerti ſunt religio
ſi ſine gratia qui nõ habent gratiam oran=
di neq; predicandi. Unde Jacobi pmo Reli
gio munda hec eſt munduꝫ ſe cuſtodire ab
hoc ſeculo. Iſti ſignificãtur per duodecim
tribus filioꝝ iſrael. ⁊ ſicut iſti nõ venerunt
ad terram ꝓmiſſionis. ita homines ſupra=
dicti non ꝑueniunt ad terram eterne vite
quam promiſit deus rectam viam ſeruanti
bus. Unde Eſa. Hec via domini ambulate
in ea. Ergo ad thema. Deficient in via. Se
cunda via eſt mala ⁊ illa ducit tempore mor
tis ad infernum. Unde ait Math. vij. Lata
eſt via que ducit ad mortem eternam. ⁊ illaꝫ
vadunt omẽs peccatores tempore mortis.
De iſta via legimus figurã. iij. Reg. xij. quã=
do filij iſrael fuerunt diſcordes tũc Jerobo
am erexit duo ydola ad vias duas qui duxe
runt homines ad templũ hieruſaleꝫ. Unũ
idolum iuxta viam bethel. ⁊ aliud iuxta viã
Dan ⁊ ſcripſit ita aureis lr̃is. Ecce dij tui iſ
rael qui te duxerũt de terra egypti. hic ado=
ra. ⁊ retinuit populũ ne irent per viaꝫ rectã
in hieruſaleꝫ. Ita ſpũaliter dyabolus exerit
in hoc mundo duo idola. ſ. ſupbiam ⁊ auari
ciam. que homines magis colãt. vñ Col. iij.
Auaricia eſt idoloꝝ ſeruitus quos tempore
mortis ducit Jeroboã. i. dyabolus in regnũ
ſuũ per viã tenebroſitatis ⁊ miſerie. De iſta
via quam ibit miſera aĩa dr̃ in pſ. Fiant vie
eorũ tenebre ⁊ lubricum. ⁊ angelus domini
eis miſſus perſequens eos q: conſiliũ ſuum
audire noluerunt: ⁊ iſta via multum eſt lata
q: multi inueniunt eam: ⁊ hec eſt via q̃ ad in
fernuꝫ ducit. Ergo ad thema. Si dimiſero
eos ieiunos ⁊c. Tertia eſt via que ducit ad
purgatorium vbi anima ducitur per ange=
lum. ⁊ ibi multas tribulationes ſuſtinet. ali
que mille annos. alique centum. alique de=
cem. alique tres horas. Tamẽ illa eſt ſatis
munda via. ⁊ ſic erit munda. ⁊ anima ſemꝑ
eſt in gratia ⁊ ſpe ſaluationis. De iſta dicit
Threñ. iij. Concluſit iniquus. i. dyabolus
vias meas tempore mortis lapidibus qua=
dratis. ſcꝫ peccatis obijciẽdo. ſed iſtas vias
ad quas ducitur anima ad purgatoriuꝫ po
teſt homo in hac vita per elemoſynarũ lar=
gitionem facere tutas ⁊ planas. Nam iuxta
illam ſedet dyabolus quaſi latro ſperãs ca=
pere animã: ſed ſi hic homo dat elemoſynã
pauperibus ducitur caute per angelum ad
purgatorium ⁊ de purgatorio ad celeſtẽ pa
triam. Huius legimus figuram. iij. Reg. ix.
quando rex Salomon regnauit in hieruſa=
lem ⁊ in omni regno iſrael ordiauit aliquos
homines accipere a traſeuntibus paſſagiũ
⁊ de illa pecunia ordinauit vt omnes tranſ
euntes tributum dantes eſſe ſecuri potue=
runt a latronibus ⁊ raptoribus. Ita ſpũali=
bus chriſtus dominus noſter ſapientiſſim⁹
⁊ pacificus rex ordinauit pauperes in hoc
mũdo vt acciperent elemoſynas tanq; paſ=
ſagium a diuitibus ⁊ quicquid ipſis datur
ipſi regi chriſto preſentãt. ⁊ tunc anima poſt
morteꝫ vadit ſecure viam purgatorij: ⁊ du=
citur per angelos quos deus ad hoc ordina
uit in via eterne vite ad patriaꝫ celeſtis glo
rie. Ergo ad thema: Si dimiſero eos ieiu=
nos deficiẽt in via ⁊c. Quarta via eſt ad por
tam ſalutis ⁊ ad patriam ſine omni purga
torio: ⁊ iſta eſt multum ſtricta ⁊ arta ⁊ illaꝫ
pauci inuenient ſicut dicitur. Math. vij. Ar
ta eſt via que ducit ad vitam ⁊ pauci inueni
ent eaꝫ: illam oportet nos cum palma victo
rie obtinere ſicut patres ſancti illam ante
nos obtinebant. De iſta via dicitur Sapiẽ.
x. Juſtuꝫ deduxit dominus per vias rectas
⁊ oſtendit illi regnum dei. De iſta via legi=
mus figuram Numeri. xxi. Quando filij iſ=
rael ambulabant per mare rubrum ⁊ vene
runt ad terram ſeon ⁊ rogauerũt vt permit
teret eos ambulare per regnum ſuum per vias re
gias pacificas: ⁊ in nullo vellent ei aliquid
moleſte inferre: noluit eis aſſentire: tunc di
xerunt. Oportet nos ire non eſt alia via niſi
iſta per regnum tuum ⁊ violenter intrabãt
⁊ rex Seon voluit eis reſiſtere ne ambula=
rent. ſed ipſi fortiter dimicabant regem et
omnem populum ſuum fugauerunt. Ita ſpi

ritualiter poſt hanc vitam non eſt alia via ⁊
niſi ꝑ terrā ſeon.i.diaboli: qꝛ tenebroſas vi-
as vadit anima: ſed quādo egreditur ani-
ma iuſti de corpore poteſt dicere ad regem
ſeon.i.diabolum: qꝛ ipſe eſt preſens cū egre
ditur de corpe permitte me ire pacifice ad
regnum eterne glorie: qꝛ diu dubitat anima
⁊ ſtat in porta mortis: ſicut patet de ſancto
hylarione monacho qui dixit ad animā pro
priam. Egredere quid times egredere quid
dubitas. lxxx. fere annis xp̄o ſeruiſti ⁊ mor
tem times. O ſi anima illius ſancti dubita-
bat quid faciet anima peccatoris moriētis
in mille peccatis mortalibus. Debet igitur
anima viri iuſti viriliter pugnare auxilio an
gelorum ⁊ ire per terram ſeon.i.diaboli. et
tunc fugit cum non habet partem in ea. ⁊
ſic ſecure vadit ad terram promiſſionis. Er
go quo ad thema. Si dimiſero eos ieiunos
deficient in via.

¶ Dominica octaua poſt trinitatis.
Sermo. xlix.

ARbor bona fructus bo
nos facit. Math. vij. Nos vide-
mus ꝙ arbores domeſtice modi
cū fructificant inter ſpinas. Ra
tio eſt: qꝛ ſpine naturaliter ſunt ſicce ⁊ glo-
merant terram cum radicibus ⁊ trahūt ad
ſe humorem: ideo homo habens bonā ar-
borem in orto ſuo non permittit creſcere ſpi
nas iuxta eā: ſed eradicat eas. Ita ſpiritua
liter homo deuotus velut arbor bōa volēs
fructificare in bonis operibus miſericordie
nō permittit creſcere peccata: nec in corde
nec in ore: nec in opere: ſed per confeſſionē
contritionē ⁊ ſatiſſactionē. vn̄ hō eſt ſicut ar
bor ꝑuerſa ſicut arbor naturalis hꝫ radicē
plātatā in terram ⁊ ramos in celum: ita ho
mo habet radicē que eſt caput hominis ver-
ſus celum: et ramos que ſunt brachia ⁊ pe-
des verſus terram: in ſignum ꝙ in mundo
debet habere fructum in operibus miſeri-
cordie ⁊ non in celo: nā in celo non indiget
veſtimentis. Ibi enim omnes domeſtici dei
veſtiti ſunt duplicibus ⁊ ſtola claritatis.
Ibi nō o dit hoſpita peregrinum: quia ſunt
omēs ciues ⁊ domeſtici dei. Ibi nemo dicit
ciba eſurientem: quia ibi omnes ſedent ad
menſam patris. Ibi nemo dicit: pota ſitien
tem: quia ibi bibunt de vino deitatis quod
letificat cor hominis. Ibi nemo dicit: ſepelli
mortuum: quia omnes ſunt ibi viuentes et
nunꝗ̄ morientes. Ibi nemo dicit. ſolue cap

tiuū: quia ibi omnes ſunt liberi: ſed hoc de
bet homo in terra facere cū pedibus ⁊ bra
chijs que ſunt rami plantate arboris bone
in terra huius mūdi velut in orto vt hic fru
ctū faciat ⁊ nō i celo: ſꝫ ibi fruat̄ fructibꝰ q̄s
ꝓducebat in terra. Ergo ad thema. Arbor
bōa fructus bonos facit: ⁊ de hoc ait in euā
gelio hodierno. Dixit ieſus diſcipulis ſuis
Attendite a falſis prophetis qui veniūt ad
vos in veſtimentis ouium intrinſecus autē
ſunt lupi rapaces: a fructibus eorū cogno
ſcetis eos. Unde dicam vobis parabolam
Nūquid homīes colligunt de ſpinis vuas:
aut de tribulis ficus: certe non. Sic omnis
arbor bona fructus bonos facit. Omnis ar
bor mala malos fructus facit Non poteſt
arbor bona naturaliter malos fructus face
re: ſic etiam arbor mala non poteſt natura-
liter bonos fructus facere. Omnis arbor.i.
homo que non facit fructum bonum excide
tur ⁊ in ignē mittetur. Igitur ex fructibus
eorum cognoſcetis eos. Non omnis qui di
cit mihi domine.i.qui ſolum credit in deum
⁊ non perficit in opere intrabit in regnum
eorum: ſed qui facit voluntatem patris mei
qui in celis eſt: ipſe intrabit in regnum celo
rum. Et ſic patet euange. Unde ſciendum
ꝙ omnis arbor bona: quattuor bona debet
hr̄e. Pr̄io folia. ſecūdo dꝫ hr̄e. tertio dꝫ hr̄e
flores. quarto debꝫ habere fructus: ita qui
libet homo. Primo dico ꝙ omnis arbor de
bet habere folia. Folia ſignificant bonā vo
luntatem: nam quando arbor emittit folia
intendit facere fructus: ita bona voluntas
in homīe precedit fructū: ſed multi ſunt ho
mines qui bene habent bonas cogitatiōes
⁊ non faciunt opera. iſti aſſimilantur arbo-
ri quam vidit dominus ⁊ queſiuit fructum
⁊ non inuenit ⁊ maledixit: ⁊ ſtatim aruit.
Ita multi homines cogitant: tu vis emen-
dare ſtatū tuū. tu enim es in peccatis mor
talibus: ſed non faciunt fructum ꝙ ſe emen
dent ⁊ cōuertātur. ⁊ hoc facit ſuggeſtio dia-
bolica fundens venenum iuxta radicem di-
cens. Non adhuc: ſed quando ſenueris tūc
emendes. Huius legimus ſpecialem doctrī
nam. ⁊ Plinius magiſter in naturis dicit ꝙ
in india eſt arbor multum pulchra habēs
lata folia ⁊ optimꝰ fructus creſcit in ea: ſed
interdum venit ſerpens venenoſus ⁊ fun-
dit iuxta radicem venenum intoxicans ar-
borē: ⁊ ſtatim incipiūt folia cadere: qd̄ vi-
dens hortulanus ſtatim perforat arborem
in ſummitate ⁊ īfundit illi tyriacā: ⁊ ſtatī fo
lia reuiuiſcūt ⁊ germināt ⁊c.. Ita ſpūalr̄ hō
qn̄ cogitat ꝙ velit ſe emēdare in ſuo ſtatu ⁊

confiteri ⁊ nunꝗ͂ amplius peccare ⁊ deo ſer
uire ⁊ ſic producit vt arbor folia: hoc vidēs
dyabolus ſerpens venenoſus qui decepit
adam ⁊ euam in ſpecie ſerpentis infundit
venenum male cogitationis ⁊ diffidentie
ꝙ adhuc diu expectet. Certe tūc iſte homo
debet facere ſicut hortulanus in india debꝫ
perforare cor eius cum terebello paſſionis
chriſti qui fecit corpus ſuum perforari pro-
pter eum: ⁊ debet cogitare ꝙ talis paſſio in
eo nō perdatur: ⁊ tunc xp̄us infundit tyria-
cam: id eſt gratiam diuinam ad inſpiratio-
nē bonam. ⁊ ſic reſumit ſua folia ⁊ expellit
venenum peccati per confeſſionē cōtritio-
nem ⁊ ſatiſfactionē. ⁊ ſic nō maledicetur in
die mortis ⁊ iudicij: vt arbor ficuū iuxta viā
nō habens niſi folia. ⁊ ſic ptꝫ primū. Scd̄o
dico ꝙ arbor bona debet habere ramos ex-
tenſos. Unde ſapiens de iuſto homine ⁊ ti-
mente deū dicit. Eccle. i. Radix ſapientie ē
timere deum. ⁊ rami illius longeui. Et ideꝫ
Eccle. xxiiij. Rami mei rami honoris ⁊ gra
tie. Sicꝫ quilibet homo debet habere ſex
ramos honoris ⁊ gratie. Primus eſt ramꝰ
cognitionis ſuijpſius. vt homo cognoſcat
fragilitatem ſtatim ꝓprij defectus ⁊ ſic mū
det cōſcientiam ſuā ab operibus mortuis
ſicut dicit apoſtolus. Sup hunc ramū debꝫ
ſedere auis que dicitur pauo. que talis eſt
nature qn̄ de nocte dormit ⁊ cum vigilat ci-
to clamat: quia timet pulchritudinem ami
ſiſſe. ita anima deuota dormiēs in tenebris
huius corporis cum vigilat ſemper debet
cogitare ne pulchritudinem perdat. ⁊ ſic ſe
humiliet ⁊ dicat cum propheta dauid. Mi
ſerere mei deus quoniā infirmus ſum. Se-
cūdus ramus huius arboris eſt compaſſio
nē hr̄e cū ꝓximo: qꝛ qn̄ hō cōſiderat ꝙ hō pa
titur: ⁊ eī compatitur ſicut mēbrum mem
bro. Nam xp̄us eſt caput noſtrum ⁊ nos in-
uicem mēbra eius ſicut dicit apoſtolꝰ Su-
per illum ramū ſedet ſcd̄a auis que noctua
dicitur que talis eſt nature vbi homo infir-
matur ibi volat et clamat. ita debet facere
hō iuſtus cū viderit hoiem infirmari ⁊ mo-
ri in pc̄tis mortalibus dꝫ ſibi appropīqua
re ⁊ pro eo orare vt deus eū cōuertat a pec-
catis mortalibꝰ. Un̄ Jacobi. v. Orate ꝓ inui-
cem vt ſaluemini. Tertius ramꝰ virtutum
eſt patiētia. nam aīa ſe cognoſcēs ꝓximo cō
patientē extunc ꝑfectior erit ſi oīs tribula
tiōes quas mūdus dyabolus ⁊ ꝓximꝰ pn̄t
ſibi inferre ſuſtinet patiēter. Un̄ chriſtꝰ in
euāgelio ait. Lu. xxi. In patiētia veſtra poſ
ſidebitis aīas veſtras. Sup hūc ramum ſe
det tertia auis q̄ dr̄ cignꝰ que talis eſt natu

re quando morti appropinquat tunc dulci-
ter cantat. ita hō iuſtus qui expectat futurā
gloriam ⁊ ſcit ſe ſecurū quādo mors natura
lis venit ⁊ gaudet. vnd̄ Philip i. Cupio diſ-
ſolui ⁊ eſſe cum chriſto. Quartus ramus eſt
gratiarum actio. Nam qn̄ aīa cōſiderat tā
ta bn̄ficia que recepit a deo ꝙ ipſam creauit
rēdemit ⁊ dn̄am mūdi fecit. ⁊ reginam celi
elēgit. tūc reddet gratiarū actiones. vnde
Bern̄. Ingratitudo eſt vētus exiccās oēm
fontē ⁊ imbrē grē ⁊ mīe: ⁊ iō dauid dicit in
pſal. Lauda aīa mea dn̄m: laudabo dn̄m in
vita mea. Sup hūc ramū ſedet quarta aui-
cula que dr̄ philomena que talis eſt nature
ꝗ̄to de mane dies magis appropinq̄t tāto
dulcius cantat. ita talis aīa iuſti hoīs ꝗ̄to
gratia dei magis appropinquat tanto dul
cius laudat. Quintus ramus huiꝰ arboris
virtutum eſt deſideriū eterne vite. Nam aīa
cognoſcēs malū ſtatū huius mūdi deſide-
rat magis eternam vitā ꝗ̄ ⁊c. vn̄ Auguſti.
Quādoꝗ͂ traxit me honeſtas huius mūdi
ſꝫ modo ſtatus mūdi mihi apparet eſſe fal
ſitas ⁊ vanitas: vt dicitur Eccle. i. Quod cō
ſiderans aīa anhelat ⁊ ſpirat ad vitā eter-
nam oīa terrena conculcādo. Sup hunc
ramū ſedet hyrūdo que ſemꝑ accipit cibum
in aere volando. ita talis anīa magis dele
ctatur in celeſtibus ꝗ̄ in terrenis. Un̄ apo-
ſtolus Philip. iij. Conuerſatio noſtra in ce
lis eſt. Et ideo dicit Ezechias rex de illa in-
ſta anima. Sicut pullus hyrūdinis ſic cla-
mabo. Sextus ramus huiꝰ arboris eſt vin
culū diuinū vbi aīa colligata eſt deo ꝑ amo
rem vt maneat in deo et deus in eo. Und̄. i.
Joh. iiij. Deus charitas eſt: ⁊ qui manet in
charitate in deo manet et deus in eo. Sup
hunc ramum diuini amoris ſedet ſexta aui
cula que dicitur columba vel turtur. que ta
lis eſt nature quādo ꝑdit ſociū. tūc aliū non
eligit. ⁊ aquā purā nō bibit ⁊ ſup ramū viri
dem nō ſedet. ita aīa deuota exiſtens in di-
uino amore cū ꝑdit chriſtū. i. ꝙ gratia contē
platiōis ſibi interdū ſubtrahitur. tamē nō
bibit aquā huius mūdi videlicet aquā pc̄ti
in delectationibus preſentis vite: nec ſuper
ramū viridē ſedet: qꝛ gaudijs mūdi nō dele
ctatur: ſed ſemꝑ ꝓ cantu gemitū emittit. et
ſic arbor bona cū folijs ⁊ ramis virtutum
bonoꝝ operū fructus bonos facit. Tertio
dico ꝙ arbor bona habet flores. i. bonꝰ hō
floret in bona fama. ⁊ ideo talis aſſimilatur
virge aaron que floruit. de q̄ dr̄ Nūeri. xvij.
vbi legimus ꝙ duodecim genera iſrael pone
bant virgas de amygdalis aridis in tēplū.
et clauſerūt de nocte ⁊ de mane floruit. Vga

Aaron ⁊ vnuſquiſq; ſcripſit nomen ſuuz ſu-
per virgam ſuã ⁊ nulla virga niſi virga aa-
ron floruit. Ita ſpūaliter duodecim ſũt ge-
nera in eccleſia ſancta que debent ſcribere
ſup virgas ſue cõſcientie eoꝝ nomia ⁊ quã-
do mane venit xp̄s. ſ. tp̄e mortis ſi nõ floru
it in vita in ignẽ mittet̃: ſicut virge filiorum
iſrael que nõ floruerunt. Primus ſtatus in
loco xp̄i. eſt papa pater toti⁹ eccleſie: cuius
poteſtas eſt claudere celũ ⁊ apire. ſcribat ip
ſe nomẽ ſuũ: q2 pater dicit̃ ſup virgaz ſue cõ
ſcientie vtrum ſic ſe habeat ſicut eccleſia q̃
eſt ſibi cõmiſſa vt inde valeat reddere rõem
ſupremo pape in cuius loco ſedet: ⁊ ſi tẽpe
mortis nõ floret in ignẽ eternum mittet̃ ſi-
cut virga arida ⁊ arbor que nõ erat florida
Scd̃us ſtatus eccleſie eſt cardinalium qui
ſunt cõſiliarij pape ⁊ iurant eccleſie ꝙ velit
conſiliare qđ ſit dignũ ⁊ iuſtum ꝓ pace: ⁊ iđ
vocant̃ cardinales: q2 ſicut ianua vertit̃ in
cardine. ita eccleſia xp̄i vertit̃ in eoꝝ iuuami
ne. ⁊ in loco apoſtoloꝝ ſedẽt ꝙ ſcribãt ⁊ au-
diãt vt floreant: ⁊ ſi nõ. tunc tp̄e mortis mit-
tentur in ignẽ eternuz vt arbor arida. Ter
tius ſtat⁹ eſt epiſcopoꝝ quib⁹ poſt cardina-
les cõmiſſa eſt eccleſia: q2 cardinales ſemp
debent eſſe cum papa ſic eis cõmiſſuz eſt cu
ſtodire regiones tãq; ſummi paſtores ouiũ
vt inde valeãt rõem reddere ſummo paſto-
ri. ſ. xp̄o qui dicit. Ego ſum paſtor bonus ⁊c.
ſcribãt ipſi noĩa ſua ſup virgam cõſcientie
eorum. ⁊ ſi nõ florent in fidelitate. tp̄e mor-
tis mittent̃ in ignẽ eternũ velut lignum ari
dum. Quartus ſtatus eſt abbatũ ⁊ prelato
rum quib⁹ ab epiſcopis ⁊ papa cõmiſſi ſũt
tanq; patribus. filij dei. ⁊ abba đ2 pater qui
habz filios nutrire cũ doctrinis. ⁊ ſcribant
ſup virgam eoꝝ nomia ſicut patres: vtriq;
officium cõmiſſum bñ cuſtodiãt ſi nõ florẽt
tunc die mortis velut arbor arida mittetur
in ignẽ eternũ. Quintus ſtatus eſt religioſo
rum qui viuũt ſub obediẽtia ſupioꝝ qui vo
uent deo ⁊ ſuis prelatis tria videlicz volun
tariam paupertatem caſtitatẽ ⁊ obedientiaz
ſupſcribant ⁊ ipſi vtrũ bñ hec ſeruauerũt ſi
cut ꝓmiſerunt. ⁊ ſi nõ certe de mane. i. tem-
pore mortis mittent̃ velut arbor arida in
ignẽ eternum. Sextus ſtatus eſt preſbyte-
roꝝ qui ſunt ordinati ab epĩs: q2 ipĩ quõdã
ſolebãt predicare: cõfeſſiones audire ⁊ bap
tiſare ⁊ alia officia eccleſie gubernare: ſed
ipĩs cõmiſſuz eſt illud. ⁊ ideo opz ꝙ habeãt
munditiã vite: q2 omĩa munda mũdis ẜm
noticiam cõſcientie. Unde dicit dñs. Uos q̃
nõ habetis ſciam nõ fruamini officio ſacer
dotali. Item debẽt dare bonũ exemplum vt
ſimplices nõ ſcandalizentur ſicut dicit de
eis. Uos eſtis lux mũdi: nec ſitis ſicut cum
cecus cecum ducit: q2 preſbyter cecus non
cognoſcens ſanctitatem ducit cecum. i. ſim
plicem in iniquitatẽ: ⁊ ergo ſcribant ⁊ ipſi
eorum nomĩa ſuper virgam cõſcientie: ⁊ ſi
nõ floret tunc manet arida. ⁊ in die mortis
mittet̃ in ignem eternum velut arbor arida
Septimus ſtatus eſt impatoris cui cõmiſ-
ſus eſt a deo gladius temporalis. Uñ chri-
ſto in cena ipſi diſcipuli dixerunt. Ecce duo
gladij hic. Reſpõdit ſatis eſt. Et iſti duo gla
dij ſunt poteſtas tp̄alis ⁊ ſpiritualis que cõ
miſſa eſt pape. Iſte impator ſcribat ſup vir-
gam ſue conſciẽtie vtrum gladio ſibi cõmiſ
ſo corrigat corrigenda: q2 ſedet in loco xp̄i.
Si autem non floret in virtutibus ſibi com
miſſis mane. i. tempore mortis mittetur in
ignẽ eternum velut arbor arida. Octau⁹ ſta
tus in eccleſia eſt ſtatus reguz qui ſunt ſub
imperatore: ⁊ dicunt̃ reges: q2 debent eccle
ſiam regere in pace ⁊ ſapientia: ideo portãt
coronas aureas ⁊ ſcribãt nomĩa ſua ſuper
virgam conſcientie vtrum floreant ſicut cõ
miſſum eſt eis: ſi non tunc: ſicut arbor ari-
da in ignem eternum mittentur ⁊ perdent
coronam glorie. vnde Trenorum. v. Ceci-
dit corona capitis noſtri. ve nobis quia pec
cauimus. Nonus ſtatus eccleſie eſt princi-
pum qui dicũtur duces: quia debent duce-
re vexillum regis altiſſimi. ſed ducunt vexil
lum inferni: ſi bene ducunt iam eccleſiam
ſanctam ⁊ exercitus eius ſequitur bene pa
tet. ideo ait Baruch. iij. vbi ſunt principes
tui. Reſpondet. Ad inferos deſcẽderunt ſu
perſcribant ⁊ ipĩ. ſi nõ floret virga conſcien-
tie mittent̃ in ignem velut arbor arida. De
cimus ſtatus eſt baronum qui ſunt ſub pñ-
cipibus gradu ⁊ ſtatu eccleſie dei: qui dicũ
tur liberi ꝓpter eoruz bñficia que fecerunt
eccleſie: ⁊ ſi ſunt liberi a peccato qua liberta
te chriſtus nos ⁊ eos liberauit: ſupſcribant
eoꝝ nomĩa ſup virgam ſue cõſcientie. vtruz
ſunt liberi a peccatis mortalibus. ſi nõ tũc
mittent̃ in ignẽ eternum in die mortis velut
arbor arida. Undecimus ſtatus eccleſie eſt
militum quorum officiũ eſt viduas ⁊ orpha
nos defendere: ⁊ gladius committit̃ eis vt
reddant inde rationẽ i die iudicij: ſed ſi mo
do daret̃ eis ꝓ gladio teda melius eſſet: q2
comburũt eccleſias ⁊ nocẽt viduis ⁊ orpha
nis: ſupſcribant ⁊ ipſi ſue conſciẽtie nomĩa
eorum vtrum bñ defendant eccleſiam ſi nõ
florent in iuſticia mittent̃ velut arbor arida
in iguem eternum. Duodecimus ſtatus ec
cleſie eſt aduocatorum qui ſunt ſub militi-

bus quorum officiũ eſt iudicare populũ:et
diſcernere cauſas ꝙ pncipes nõ ſemꝑ mole
ſtentur: ⁊ ipſi iudicant populũ in laboꝛe:et
procurãt dñis neceſſaria:ſuperſcribãt ⁊ ipſi
vtꝫ ſint fideles ⁊ mites:ſꝫ timeo ꝙ iã ſũt ad
uocati ſicut fuerũt aduocati i egypto Phara
onis qui afflixerũt populũ dei ſcorpiõibus
ideo perierunt cum eoꝝ pncipibus:iõ ſcri
bãt:⁊ ipſi ⁊ ſi nõ floꝛẽt in mãſuetudine mit
tentur in ignem eternuꝫ velut arboꝛ arida.
Et ſic patet tertium ꝙ arboꝛ bona debet flo
rere ſicut quelibet floꝛet anima. Quarto di
co ꝙ quilibet homo fructum bonoꝛum operꝫ
producere debet velut arboꝛ bona. Debet
nãꝙ producere fructuꝫ dulcem vt ficus:fru
ctum pinguẽ vt oliua:ıetũ fructum vt vitis.
Huius legim⁹ figurã Judic.ix.Abimelech
princeps mitis ⁊ humilis abiectus erat de
regno propter ſuam ſimplicitatem ⁊ elege
runt ſuperbum regeꝫ. Aſcendit igitur altũ
montem ⁊ vocauit ſenioꝛes regni:⁊ dixit il
lis parabolaꝫ. Arboꝛes ſilueſtres voluerũt
eligere regem.⁊ dixerunt ad oliuam. Impe
ra nobis ⁊ tu eris rex noſter. Reſpõdit oliua
Nolo deſerere bonum fructũ meuꝫ quo lã
pades nutriũtur vt ardeãt. ⁊ homines vn
gũtur ꝓpter imperium veſtrum. Tunc iue
runt ad vitem dicentes. Tu eris rex noſter
Reſpondit vitis. Nolo deſerere bonũ fru
ctum meuꝫ qui letificat coꝛ hominis ꝓpter
imperium veſtrum. Tũc ibant ad rhanum
⁊ dixerũt.tu eris rex noſter. ⁊ ille accepit re
gnum:⁊ tunc lacerauit arboꝛes. Et iſtã pa
rabolã dixit eo ꝙ ipſum ſpꝛeuerunt ⁊ aliuꝫ
elegerunt. Jta ſpiritualiter homo iuſtus ve
lut arboꝛ bona cum diabolus ⁊ amici eius
conſulunt dicentes. Aſſume honoꝛes hui⁹
mundi:tunc deuotus debet reſpondere ſi
cut oliua. Nolo deſerere ⁊c.qꝛ pſ. dicit. Si
cut oliua fructificaui in domo domini:id eſt
in eccleſia xp̄i. Jteꝫ debet reſpondere ſicut
ficus:nolo deſerere dulcem fructum meuꝫ
operum bonoꝛum meoꝛum ꝓpter honoꝛeꝫ
huius mundi:vt non dicatur de me illud A
bacuc.iij. Ficus non floꝛebit. Jteꝫ debet reſ
pondere ſicut vitis. nolo deſerere nobilem
fructum meum bonoꝛum operũ meoꝛũ pro
pter honoꝛẽ huius mũdi:nã fruct⁹ meus le
tificat deũ ⁊ homĩes. Ego vitis abũdans in
miſericoꝛdia dei mei. vñ Grego. ſuꝑ Ezech.
Contẽplatiua ⁊ bona vita eſt ab exterioꝛi
bus ſe retinere ⁊ ſoli deo ĩherere:vt fructũ
bonoꝝ operũ valeat ꝓducere vt arboꝛ bõa
⁊ fructuoſa. Ergo ad thema. Arboꝛ bona
habet folia bonarum cogitationum habet
ramos bonoꝛuꝫ deſiderioꝝ:habꝫ floꝛes ho
neſtatis ⁊ moꝛum:habet fructum bonoꝛuꝫ
operũ ad regnum eternum. Sed rhãnus
ſeu taxus arboꝛ mala lacerans arboꝛes ſũt
ſuperbi qui regnant in eccleſia dei. Unde
Mat. vij. Arboꝛ mala fructus malos facit.
Jdeo mittetur in ignẽ. Rogemus ⁊c.

¶ Dominica nona poſt trinitatis.
Sermo.l.

Redde rationem vil.

r Luc.xvi. Nos videmus quãdo
aliquis ſeru⁹ ſeu aduocatus ac
cuſatur apud dominũ ſuum:ſi
dominus eſt crudelis:tunc capit eum ſine
meditatione:⁊ ponit eum in vinculum ſicut
pharao fecit Joſeph iuſto ꝗuis fuit inno
cens:tamen ipſum incarcerauit quãdo mu
lier ipſum accuſauit:ſed ſi dñs eſt bonus: ⁊
manſuetus quando aduocatus ſuus accu
ſatur tria facit. Primo dicit ꝙ rationeꝫ red
dat. Secũdo dilationem dat vt ſe excuſat.
Tertio ſi reus eſt punit:ſi nõ reus dimittit
Hec tria vult facere xp̄us dñs noſter cuius
aduocati ſumus in hoc mũdo:qꝛ multa bo
na nobis cõmiſit ⁊ pctõꝛ accuſatur apud do
minũ a diabolo qui vadit tota die per vni
uerſam terram vt inueſtiget opera noſtra.
Unde de Job dñs ad diabolũ dixit. Ubi fui
ſti ſathan. Rñdit diabolus. Circuiui terraꝫ
vt viderẽt opera hoim ⁊ cõſiderarem. Dixit
dñs. Nũquid cõſideraſti ſeruũ meũ Job. Re
ſpõdit ita. tu bñdixiſti:ergo oĩa ſũt ꝓſpera:
⁊ ideo taliter accuſat peccatoꝛem apud de
um. Unde cuꝫ accuſat:tunc dominus vt bo
nus ⁊ miſericoꝛs tria facit:vt dictũ eſt. Pri
mum eſt ꝙ citat quando ſibi infirmitatem
vel aduerſitatem vel inſpirationem mittit
vt ſe emendet. Secundo dat dilationem ad
decem annos vel ad duodecim vel ad tre
decim:quia non vult moꝛtem peccatoꝛis:ſꝫ
vt diſponat ſe per penitentiam ad redden
dam rationem vt viuat. Tertio poſtꝙ bo
nus ⁊ manſuetus citauit ⁊ poſuit dilationẽ
tunc vocat crudeliter:⁊ hoc tempoꝛe moꝛtiſ
vt rationem reddat:⁊ ſi iuſtus inuẽtus fue
rit ſic citatus :accuſatus ⁊ vocatus ſuper
multa conſtituet eum bona ſi reus tunc ſu
per eum iratus tradet eum toꝛtoꝛibus. Jaꝫ
pꝛemonet nos dominus in multis dulcib⁹
verbis et doctrinis vt bene viuamus ⁊ non
inueniamur rei: vt patet in hoc euangelio.
Dixit ieſus diſcipulis ſuis. Homo quidam
erat diues:⁊ iſte eſt chꝛiſt⁹:qui habebat vil
licum:id eſt aduocatum:⁊ hic accuſatus eſt
apud illuꝫ quaſi diſſipaſſet bona ipſius:que
ſibi commiſit. ⁊ vocauit illum dominus ſu

us.ꝛ ait illi. Quid hoc audio de te redde ra-
tionem de bonis tibi commiſſis iam nõ po
tes tuum officium plus exercere.ꝛ dedit illi
dilationem ad certum tempus. Tunc villi
cus ait intra ſe. Quid faciam. quia domin⁹
meus aufert a me villicationem: id eſt ad-
uocationẽ meam fodere non valeo. mendi-
care erubeſco. Scio quid faciaȝ: ex quo ha-
beo dilationem: vt cuȝ amotus fuero ꝙ me
recipiant volo facere amicos. Conuocatis
itaqꝫ ſingulis debitoribus domini ſui. dice-
bat primo. Quantuȝ tu debes domino meo
At ille dixit. Centum cados olei. Cadus ẽ
amphora habens tres vrnas.ꝛ dixit illi. Ac
cipe cautionem tuam.ꝛ ſede cito ſcribe q̄n
quaginta. Retineas dimidietatem vt mihi
benefacias cum amotus fuero. Dixit ad
alium. Quantum tu debes domino meo.
Reſpondit Centum choros tritici. et dixit.
ſcribe.lxxx.ꝛ dimiſit ſibi.xx. vt mihi benefa
cias cum amotus fuero. Chorus continet
decem vaſa quorum quodlibet habet tres
modios. Et villicus eſt laudatus apud do
minum: quia prudenter feciſſ;: quia filij hu
ius ſeculi prudentiores ſunt filijs lucis i ge
neratione ſua: id eſt filij hominum in mun
danis aſtutiores ſunt in rebus ſeculi q̄ꝫ fi-
lij ꝛ amici dei ad ſecularia negotia: ꝛ iõ ait
dominus. Facite vobis amicos de mãmo-
na iniquitatis: id eſt de iuſtis rebus quas
habetis date elemoſynas. vt cum venerit di
es mortis recipiãt vos amici eterni regis q̄
eſt chriſtus ꝛ angeli ꝛ electi dei in eterna ta-
bernacula: et ſic patet euangelium. Nota
nos oportet reddere rationem de quattu-
or. Primo de bonis nature. Secundo ꝺ bo-
nis gratie. Tertio ꝺ bonis ſubſtãtie. Quar
to de bonis glorie. Primo dico ꝙ nos opor-
tet reddere rationem de bonis nature. que
ſunt fortitudo. pulchritudo agilitas. ſubtili
tas.ꝛ quomodo illa bona exponamus tan-
q̄ꝫ boni aduocati ꝓuideam⁹. nã multi male
expenderunt. ideo vitã ꝛ eoꝝ pulchritudinẽ
amiſerunt: vt patet de Abſolon qui fuit pul
cherrimus ꝛ ipſe multum male illud donuȝ
expẽdit in peccatis. ideo accuſatus corã do-
mino ꝛ ipſum ꝓuauit hoc dono. Item patet
de ſamſone cui dedit dominus donũ fortitu
dinis ꝛ ipſe male expendit ꝛ ideo dñs ipſuȝ
ſua fortitudine priuauit. Unde dixerũt im-
pij fortes ꝛ pulchri. Sap.ij. Coronem⁹ nos
roſis anteq̄ꝫ marceſcant ꝛ non ſit locus q̄n
pertranſeamus in pratis. De his legimus
hyſtoriam ꝙ quedam erat mulier gerens ꝑ
uulum in vtero trãſiuit ad deos ꝛ orauit vt
paruulo ſuo darent dona. Et primus dedit
fortitudinẽ. ſecundus dedit pulchritudineȝ
tertius dedit honoris plenitudinem. tũc pe
tiuit vt darent etiam vite longitudinem: vt
nũq̄ꝫ moreret. Tũc dij dixerũt. hoc nõ poſſu
m⁹ ꝯferre. ſ;ȝ oȝ mori. Tũc irata mulier obtu
lit dijs munera viliſſima pro donis optimis
ꝛ receſſit ꝛ pepit puerũ. videlicet mõſtruȝ ha
bens faciem ſymee.ꝛ brachia ꝛ pedes auce
ꝛ oculos bubonis i capite. Ita ſpiritualiter
per iſtam mulierem nota corpus humanuȝ
quod gerit puerum. i. animam cui pater de-
dit pulchritudinem. filius fortitudinẽ ſpũſ
ſanctus honoris plenitudinem: qꝛ digniſſi-
ma creatura: ſed miſer homo non eſt contẽ
tus: qꝛ non poteſt habere vitam perpetuam
hic in mundo: ſed oportet eum mori. offert
deo pro pulchrytudine: ꝛ proſperitate ſup-
biam: pro fortitudine auariciam: pro hono
re ꝛ dignitate luxuriam. Et hoc probat Da
uid in pſ̄. Auerterunt ſe ꝛ non ſeruauerunt
pactum: ideo mutabis eos ꝛ mutabuntur.
Et ſic patet primum ꝙ de bonis nature de-
bemus reddere rationem deo tempore mor
tis: ꝛ ſi bene expendimus illa bona fortitu-
dinem: pulchrytudineȝ: agilitatem: ſubtili-
tatem: eo melius habebimus: ꝛ ſi male ap-
parebimus quaſi ſymea. Secundo dico ꝙ
oportet nos reddere rationeȝ de bonis gra
tie: que ſunt ſapientia: ſcientia: intellectus:
conſilium.ꝛ illud bonuȝ datur ꝯm donatio
nes chriſti vnde. i. Coꝝ. xij. Dedit aliquib⁹
ſcientiam ſicut Salomoni qui fuit ſapien-
tiſſimus virorum: dat aliquibus ſcientiã in
operando ſubtilia edificia dat aliq̄bus ſciẽ
tiam magni intellectus: dat aliquibus gra-
tiam magni conſilij. Unde dicit idem. Di-
uidit ſingulis ſicut vult.ꝛ ideo gratias egit
Paulus deo de his datis dicens. i. Coꝝ. xv
Gratia dei ſum id qꝺ ſum: ꝛ gratia eius in
me vacua non fuit in me ſemper manens.
Et iſtud donum eſt optimum donum quod
poteſt nobis dari ꝛ precellit donum nature
ꝛ ſemper hec dona dat nobis ſi petimus eũ
ꝛ ſumus ꝺ gni gratia ſpiritusſancti vt malũ
vitemus ꝛ bonum operemur: ꝛ bona cogite
mus. vnde. ij. Coꝝ. iij. Non ſumus ſufficien
tes cogitare aliquid a nobis quaſi ex nobis
ſed ſufficientia noſtra ex deo eſt: ꝛ ideo ad il
lud bonum diuine gr̄e debem⁹ coꝛ noſtrũ p̄-
parare. ſicut dicit ꝓph̄a. Dauid. i. paralip.
xxij. Preparate corda vr̄a ꝛ aĩas veſ. do. deo.
Nã ſepe mittit nobis illud donum gr̄e ꝛ mi-
ſericordie de celo: ꝛ cuȝ inuenit corda noſtra
imũda non venit ad nos: ſed reuertit̃ ad deũ
Huius legim⁹ figurã in Gẽn. viij. Noe enȝ
erat in arca ꝛ extra arcam fuit diluuiuȝ ſuꝑ

mnem terram. ꝛ Noe aperuit feneſtram ꝛ
miſit columbã hinc ꝛ inde. tandẽ feſſa que-
ſiuit vbi ſederet ꝛ nõ inuenit locum ꝛ noluit
ſedere ſuꝑ cadauera ſicut coruus fecit ideo
reuerſa eſt a Noe in arcã. Ita ſpũaliter pa-
ter mittit nobis de celo gratiam ſanctiſpũs
velut columbã albam. vnde dicit Jo. in euã
ge. c. j. Spũſſanctus in columbe ſpẽ viſus eſt
ꝛ diluuiũ pctõꝝ inundat iam ſuꝑ vniuerſaꝫ
terram. i. homines. ꝛ ideo nõ ſedet ſuꝑ cada
uera. i. corda putrida. ideo gratia ſpũſſcti re
uertetur in arcam eternitatis. ꝛ iſto colum-
ba ſemꝑ volat: ſed pauci ſunt qui ſunt digni
vt requieſcat ſuꝑ eos. Et ideo de bonis gra
tie oportet nos reddere rationẽ: que ſunt ſa
pientia. ſciẽtia. intellectus. cõſilium. ꝛ ſic pꝫ
ſecundũ membꝛũ. Tertio dico ꝙ nos opor-
tet reddere rationẽ de bonis ſubſtãtie: que
ſunt diuitie in rebus in auro ꝛ argento. id ẽ
poſſeſſionibus tempalibꝰ vt domus boues ꝛ
oues. Dicit eñ pſ. Oia ſubiecisti ſub pedi-
bus eius oues ꝛ boues vniuerſas inſuper ꝛ
pecora campi. De illis debemꝰ eſſe ſicut bo
ni diſpenſatores. vt non expendamus ea in
utiliter: ſed debemus pauperibus ꝓpter de
um tribuere qui nobis hec dedit: ſed multi
ſunt qui congregant per vſuram ꝛ rapinaꝫ
ꝛ nulli pauperi dant partẽ. ꝛ illi offendunt
deum a quo omnia habent. Unde legimus
in figura. j. Regũ. xxv. Dauid fuit in deſerto
carens cibo. ꝛ miſit pueros ꝛ nũcios ad Na
bal diuitem ꝛ petiuit vt ſibi ſubueniret: qͣ
omnia que haberet ab ipſo haberet: qꝛ fuit
dñs ſuus: ſꝫ Nabal durus domino ſuo Da-
uid panẽ negauit ꝛ nũcios remiſit vacuos.
ꝛ ideo iratus Dauid promiſit ꝙ vellet ipſuꝫ
occidere ex quo noluit ſibi ſubuenire de illo
bono qͦd habuit ab eo. Ita ſpiritualiter om-
nia bona que habemus veluti res tempora
les habemus a deo tanꝙ a dño. ꝛ mittit no
bis quotidie nũcios ſuos vel ſeruos. ſ. religi
oſos mendicantes ꝛ ſuos paupes tanꝙ pro
prios filios. Qui illis igĩ negant ꝛ ad xp̃m
vacuos mittunt tunc eis iraſcitur ꝛ ꝑmittit
deus eternam morteꝫ. Unde ait Mat. xxv.
Quod vni ex minimis meis feciſtis mihi fe-
ciſtis. Ite maledicti in ignem eternuꝫ ꝛc. Et
ideo cogitemus ad reddendũ rationem: vt
poſt mortem ſecuri ſtemus. ꝛ ſic patet tertiũ
Quarto dico ꝙ oportet nos reddere rõnem
de bonis glorie que nobis ꝓmiſit vt illa nõ
amittamus. vñ pſ. Credo videre bona dñi
in terra viuẽtiũ. Et iſta bona celeſtis glorie
amittimus per peccata: ꝛ acquirimus ꝑ bo
na opera. Eccle. xxxj. Qui potuit tranſgredi
ꝛ non eſt tranſgreſſus. facere mala ꝛ non fe
cit. ideo ſtabilita ſunt bona illiꝰ: ꝛ bona ope
ra eius laudãt omnes angeli ꝛ omnis eccle
ſia ſanctoꝛuꝫ: ꝛ illa amittimus per peccata
recuperamus in penitẽtia. ita ꝙ nobis dñs
reſtituet oia: vt patet in figura Gene. xxxvij.
Joſeph erat cũ fratribus ꝛ queſiuit eſcã: vt
conſolaretur eos ꝛ portaret eis ad comedẽ
dum: ſed fratres ſui reddebãt mala pro bo
nis. male tractantes eum ꝛ vendẽtes euꝫ. ꝛ
poſtea factus eſt dñs magnus ſuꝑ omne re
gnum egypitoꝛũ: ꝛ fratres ſui venerunt ꝛ ſe
humiliauerũt ꝛ adoꝛauerunt ꝛ rogauerunt
eum vt paſceret illos. Ipſe vero vidẽs eoꝛũ
humilitatẽ dimiſit omnes inuidias: ꝛ dedit
eis in regno ſuo multa bona ꝛ poſſeſſiones
ꝛ omnia que deſiderabãt. Ita ſpũaliter do-
minus noſter queſiuit nos in hoc mũdo tri
ginta annis ꝛ multa bona celeſtia nobis cõ-
tulit in ſanando ꝛ redimendo ſed nos dedi
mus mala terrena ꝓ celeſtibus bonis. Nos
eñ vendimus eũ in hoc mũdo pro triginta
denarijs: ſed ipſe eſt ita bonus a quo oĩa
bona ꝓcedunt ꝙ ſi rogemus eũ ꝛ humilie-
mus nos nunꝙ recordabitur iniuria ſꝫ mul
ta bona nobis cõferet ꝛ celeſtis glorie dabit
nobis manſiones ſicut Joſeph fratribꝰ in-
ter choros angeloꝛũ. Unde Joh. xiiij. In do
mo patris mei manſiões multe ſunt: ꝛ om-
nia que deſiderabimus ibi nobis miniſtra-
bit: ꝛ ideo de illis bonis amiſſis per pecca-
ta noſtra recuperemus ꝑ penitentiã. Opor
tet eñ nos reddere rationeꝫ de bonis natu
re. que ſunt foꝛtitudo. pulchꝛitudo. ꝛ de bo-
nis gratie que ſunt ſapientia. ſcientia. ꝛ itel
lectus. ꝛ de bonis ſubſtantie que ſunt diuitie
ꝛ delitie. ꝛ de bonis glorie. que ſunt manſio
nes eterne.

¶ Dominica decima poſt trinitatis Sermo. lj.

Videns ieſus ciuitateꝫ
fleuit ſuper illam. Luc. xix. No
ta ꝓpter pctã hoim tria mala
inuenit hõ. Pͥo inuenit maculã
ꝛ deformitatẽ in aĩa. ꝛ hec inducũt iraꝫ dei.
Uñ apoſtolꝰ ad Ephe. ij. Oẽs filij ire eramꝰ
ꝓpter pctã. Secundũ malũ eſt in intellectu
ita ꝙ hõ intrat in ignorantiam. Unde apo-
ſtolus Roman. i. Obſcuratum eſt inſipiens
coꝛ eoꝛum. Tertium malum eſt in coꝛpore ꝛ
hoc inducit infirmitateꝫ ꝛ tandẽ moꝛtẽ acu
tiſſimam. Sed venit xp̃us compatiens hu-
mane nature et tres medicinas nobis con-
tulit contra tria ſupꝛadicta. Nam primo cõ

tra peccatũ remiſſionem peccatorũ. Vñ. i.
Joh. ij. Remittuntur vobis pctã veſtra ꝑ no
men ipſius. Scdo contra fatigationem ꝑe-
ne corpoꝝ noſtroꝝ ſuã paſſionem. Vñ Ro-
manorũ. viij. Xp̃us de peccato dãnauit pec-
catum. i. pctã diminuit per penam quã ſuſti
nuit. Tertio eruditionẽ ſcientie rationẽ de
corantem contra ignorantiã. Unde Johã.
xv. Quecumq̧ audiui a patre meo nota feci
vobis. Et cõſiderãs cõpatiebatur humane
nature flendo nõ ꝓ eo ſed ꝓ nobis. ⁊ hoc oñ
dit in euangelio. Uidens ieſus ciuitatẽ fle-
uit ſuper illam. quia cum diſcipulis appro-
pinquauit ſibi veniens de galilea. ⁊ dixit. Si
cognouiſſes tu hõ qui habitas in illa. q̃ nũc
tibi in pace ſunt abſcondita ab oculis ratio
nis tue merito fleres: quia venient dies in
te ⁊ circũdabunt te inimici tui vndiq̧: ⁊ cir-
cũdabunt ⁊ ad terram ꝓſternent te. ⁊ coan-
guſtabunt te. ⁊ filios tuos qui in te ſunt oc-
cident. ⁊ non relinquent in te lapidẽ ſuper
lapidem. eo ꝙ non cognouiſti temp⁹ viſita-
tionis tue ꝙ filius dei venit de celo. viſitans
te ⁊ docuit. ⁊ intrauit in ciuitatem ⁊ venit in
templum ⁊ cepit eiicere vendentes ⁊ emen
tes dicens illis. Scriptum eſt eñ. Domus
mea domus orationis vocabitur. Uos aũt
feciſtis illam ſpeluncã latronũ. ⁊ erat quoti
die docens in templo. Et ſic pꝫ euangelium
Ergo ad thema. Et iſta que ꝑdixit. verifica-
bant̃ poſt aſcẽſionẽ dñi ad. xl. annos q̃ tẽpe
patienter expectauit vt agerent penitentiã
ꝓ pctis ꝙ ipſuꝫ in cruce occiderũt: ſꝫ ex quo
nõ egerũt pniam ſed in pctis permanſerũt
miſit Tytum ⁊ Ueſpaſianum imperatores
romanos qui obſederũt hieruſalem ciuita-
tem. ⁊ tota regio confluebat ad eam: et ita
circũdabant eã ꝙ nihil hoĩes mortui ſũt fa
me. ita magna fames erat in ea vt vna mu-
lier iugulauit ſuum ꝓprium filium ⁊ aſſauit
⁊ comedit qđ erat cõtra naturã: ⁊ deſtruxe-
runt eã ꝙ nõ mãſit lapis ſup lapidẽ. ⁊ mul-
ta milia hominũ gladio perierunt ⁊ multa
milia iudeoꝝ vẽdiderunt dãtes. xxx. iudeos
ꝓ vno argento ⁊ ſic verificata fuit ꝓphetia
xp̃i huius euãgelij. Nota ꝙ q̃ttuor ſunt ciui
tates in quibus habitant omnes creature.
Prima eſt ciuitas hui⁹ mundi que eſt plena
fraude ⁊ iniquitate. Vñ pš. Uidi iniquitatẽ
⁊ cõtradictionẽ in ciuitate die ⁊ nocte circũ-
dabit eã iniqtas. ⁊ nõ defecit de plateis ei⁹
vſura ⁊ dolus. illa aũt ciuitas ſicut miſerabi
liter edificatur: ita miſerabiliter deſtruetur
in die iudicij. Huius legimus figurã Joſue
vj. quando filij iſrael venerunt ante hierico
⁊ hierico erat circũdata muro magno ⁊ alto
tunc Joſue miſit ſeptem ſacerdotes cũ tu-
bis qui ſepties circuibant ciuitatẽ cũ tubis
ſonantibus ⁊ ceciderunt muri ac ciuitas de
ſtruitur. omnis populus interficitur a ma-
iore vſq̧ ad minorẽ. Jta ſpiritualiter ꝑ hie-
rico que interpretatur luna nota preſentẽ
mundum qui mutatur vt luna: ſed Joſue. i.
xp̃us cum ſeptem ſacerdotibus ſanctis cir-
cuit: ⁊ ſeptima vice corruit ciuitas ⁊ muri hu
ius mundi deſtruuntur. Primus ſummus
ſacerdos eſt xp̃us qui ſue predicationis do-
ctrina vt tuba canebat ſuper hanc ciuitatẽ
mundi. vnde Math. vij. Omnis arbor que
non facit fructum bonum excidetur. Secũ-
dus ſacerdos fuit Johannes baptiſta qui
circuibat canens voce tubali dicens. Penitẽ
tiam agite appropinquat enim regnum ce
lorũ. id eſt dei. Tertius fuit numerus duo-
decim apoſtolorum quibus ait. Jte in orbẽ
vniuerſum predicate euangelium omni cre-
ature. qui crediderit ⁊c. Quartus ſacerdos
eſt numerus. lxxij. diſcipulorum. Unde Lu.
x. Miſit eos binos ⁊ binos in omnem ciuita
tem ante deum de quorum numero fuit Lu
cas. Marcus. Cleophas. ⁊ multi alij q̃ pre-
dicabant diem iudicij ⁊ multa bona. Quin
tus ſacerdos eſt numerus predicatorũ qui
predicant in plateis mundi. quibus ait do-
minus ⁊ vnicuiq̧ noſtrũ. Eſay. lviij. Clama
ne ceſſes quaſi tuba exalta vocem ⁊ annun-
cia populo meo ſcelera eorum ⁊ domui Ja-
cob peccata eorum. Sextus ſacerdos ẽ He-
lyas ⁊ coadiutor eius Enoch qui in paradi-
ſo terreſtri viuere debent vſq̧ ad diem iudi
cij. ⁊ tunc predicabũt tempore antixp̃i. ⁊ tũc
occidentur in plateis hieruſalẽ: vt patet in
lib. Dañ: Septimus ſacerdos eſt ordo canẽ
tiũ ſup ciuitatẽ mundi cum tuba ſicut ange
li in die iudicij. vnde. i. Cor. xv. Canet enim
tuba. ⁊ mortui reſurget incorruptil. Hec tu-
ba canet. Surgite mortui venite ad iudiciũ
Et tunc muri ciuitatis mũdi corruent ⁊ om
nis populus mundi morietur. ⁊ omnis crea-
tura que vixit ad hoc tempus in hac ciuita-
tate. Ergo dñs videns ciuitatẽ fleuit ſup illã
id eſt preſentem mundũ. Secũda ciuitas eſt
cõſciẽtia in qua habitat anima velut rex in
ſua ciuitate. ⁊ ciuitas ſanctificatur in baptiſ
mo. vnde ait anima. Eccle. xxiiij. Jn ciuitate
ſanctificata ſimiliter requieui. Muri ei⁹ ſũt
cuſtodia angelorum. Porte ſunt quinq̧ ſen-
ſus corporis. Conciues anime ſunt memo-
ria. voluntas ⁊ intellectus. Sed hec ciuitas
ſepe capitur ⁊ deſtruitur. de quo legim⁹. Ju
dicum. xx. Tribus beniamin habitabat in
vna ciuitate ⁊ venerunt hoſtes dicentes ſo-

tijs ſuis. Nos intrabimus ciuitatem ⁊ vos manebitis in inſidijs cum videritis fumuz occurrite: qꝛ apprehendemus ciuitatem. et quando fumum viderunt occurrerunt ⁊ ciuitatem deſtruxerunt ⁊ obtinuerũt. Ita ſpiritualiter ciuitas hec eſt conſcientia vbi habitant filij dei ⁊ non cuſtodiunt ciuitatẽ bene veniunt ergo inſidiatores id eſt demões per malas cogitationes ⁊ dicunt ſocijs ſuis dyabolis. Nos intrabimus ciuitatem cõſcientie per malas cogitationes. ⁊ cum videritis fumum. i. conſenſum ꝑ exteriorem apparentiam. Nam interdum cogitationes male ab extra apparẽt per geſta. ⁊ tunc dyaboli occurrunt adimplere opus: ⁊ ſic occidũt animam cuz ꝟtutibus eius: quia ſic apparet malus fumus male conſciẽtie qui ſurgit ex ſuccenſu ciuitatis male concupiſcentie. Vñ Orig. Quia ignis luxurie cuiꝰ ſcintilla ſunt praua colloquia. cuiꝰ flamma eſt ſuperbia. cuius cinis eſt inopia cuiꝰ finis ẽ mors eterna. Ergo fleuit ſuper ciuitatẽ. Tertia eſt inferni de qua dicitur Apo. xvj. Ciuitas babylon venit in memoriam ante deum. ⁊ dedit ei calicem vini ire ⁊ indignationis. ⁊ ſic maledixit omnibus habitantibus in ea. Ciuitas babylon eſt infernus cui dñs maledixit ⁊ omnibus habitantibus in ea. Iſta ciuitas habet plures plateas miſerie ⁊ penaꝝ. Prima platea eſt tenebrarum. Job. x. Dimitte me vt plangã paululum dolorẽ meũ anteq̃ꝫ vadam ad terraz tenebroſam ⁊ opertã mortis caligine terram miſerie ⁊ tenebrarũ vbi vmbra mortis ⁊ nullꝰ ordo ſed ſempiternꝰ horror ihabitat. Scḋa platea eſt ſulphuris ⁊ fetoris. vñ pſ. Ut lutũ platearum delebo eos. Item pſ. Pluet ſuper pctõres laqueos ignis ſulphur ⁊ ſpũs ꝓcellarũ pars calicis eorum. Item Eſa. xxxiiij. De cadaueribꝰ dãnatorum aſcendet fetor. Tertia platea eſt ignis ardoris. Vñ pſ. Ignis in furore meo exardeſcet ⁊ ardebit vſq̃ꝫ ad inferni nouiſſima. Quarta platea eſt frigoris ⁊ niuis. Vñ Job. xxiiij. Ducentur de aquis niuiuz in calorem nimium vt pene augmẽtenť. Quita platea eſt viſio demonuz horribiliũ. Amos v. In plateis eorum erit planctus magnus ⁊ vlulatus. Sexta platea erit eſuries. Unde in Eſa. lxv. dicit dñs. Serui mei comedẽt ⁊ vos eſurietis. Septima platea eſt ſitis vt dicitur Luce. xvj. De diuite mitte lazarũ: vt intingat extremum digiti ſui in aquam: vt refrigeret linguam meã. In his plateis inferni multi cruciantur. Ideo videns ieſus ciuitatem fleuit ſuper illam. Quarta ciuitas eſt celi de q̃ Apoc. xxj. Vidi ciuitatẽ ſctãz hierusalem nouam deſcendentem de celo ⁊c. Hec habet ſeptem plateas. in quibus ẽ gaudium ⁊ leticia. Prima platea eſt ſplendidiſſime ordinata. Nam ipſam ciuitatem edificat altiſſimus rex ſibi ⁊ ſuis amicis in decorem. vnde ſternetur auro mundiſſimo et lapidibus ꝓcioſis ſaphyro carbunculo ⁊ ſmaragdo. Secundo in plateis hieruſalẽ ſuperne ſanantur glorioſiſſime om̃ia corpora electorum in glorificatione q̃ amplius nũq̃ꝫ infirmãtur. Nam legimus de ſancto petro q̃ credentes ponebant infirmos in plateis ciuitatis ⁊ vmbra q̃ ſuper eos venit de ſancto petro ſanauit eos q̃ꝫtomagis ꝑ vmbrã omnipotentis dei plaſmatoris omniũ rerum. ⁊ ꝑ aſpectum ſummi regis omnes ſananť. Tertio in platea huiꝰ ciuitatis coronabimur glorioſiſſime. Vñ legimus q̃ rex aſſuerus fecit hominẽ quem diligebat honorari in omnibus plateis ciuitatis: ita xp̃us om̃es diligẽtes eum. Quarto in hac platea ciuitatis celi letiſſime gaudebimus: qꝛ ibi cõiugati iuſti ⁊ boni vident eoꝝ opera ⁊ pueros coram deo exaltatos aliquos in officio papatus epiſcopatus. p̄ſbyteratus. aliquos vident cũ angelis ludere in plateis hieruſalẽ ciuitatis ſuperne. Unde zacha. viij. Platee ciuitatis implebuntur infantibus ⁊ puellis ludentibꝰ. ⁊ ſenes. i. coniugati congratulati ſunt de fructibus. i. de pueris quos ibi vident in dignitate. Quito i hac platea celeſtis ciuitatis laudabitur deus glorioſiſſime. Unde pſ. Ciuitas hieruſalem lauda deum tuum ſyon ciuitas ſancta qm̃ confortauit ſeras portarum ⁊c. Sexto in plateis ciuitatis ſupne cognoſcemus deum ſplendidiſſime. vnde. i. Cor. xiij. Nunc videmus per ſpeculuz. id eſt in obſcuritate ⁊ in enigmate. tunc autem videbimus facie ad faciem. vñ Cantic. iij. Egredimini filie ſyon videre regem in decore. Septimo i platea hac fruemur deo dulciſſime vnde pſ. Guſtate ⁊ videte qm̃ ſuauis eſt dominus: btũs vir qui ſperat in eo. Ideo ait in pſ. Mihi adherere deo bonum eſt. ⁊ ponere in deo ſpem meam. tunc in illa ciuitate poſſum cum ſanctis ⁊ electis ⁊ angelis ſuis ip̃m eternaliter laudare. Ergo vidẽs ciuitatem conſcientie deſtructam fleuit ſuper illã vidit ciuitatem huius mũdi in die iudicij deſtructam ⁊ fleuit ſuper illam. vidit ciuitatẽ inferni vbi damnati punientur fleuit ſuper illam: ⁊ vidit ciuitatem celi. ⁊ gauiſus eſt ſuper illam. Ad quam nos ⁊c.

q Dñica vndecima. Ser. lij.

Ui ſe humiliat exalta

bitur. Lu. xviij. Nota q superbia est inter ternum vitium detestabile coram deo et hominibus. Prouerb. viij. Superbiam et arrogantiam et os bilingue detestor. et hoc ꝓpter tria. Primo quia superbia oritur ex inobediētia. Unde inobedientia cordis tui extollet te in superbiam. Secūdo oritur ex superbia excecatio mētis. Tertio oritur ex superbia inuidia q̄ coram deo et hominibus odibilis est vt dicit Eccle. x. ita ecōuerso de humilitate tria oriūtur bona p̄mis contraria. Nam p̄mo de humilitate oritur obedientia et subiectionis reuerentia. Unde Geñ. xvi. Uenit agar ancilla et humiliauit se coram dña. Secundo oritur de humilitate intellect⁹ cognitiōis. Unde Prouer. xi. Ubi humilitas ibi sapientia. Tertio de humilitate oritur charitas q̄ expellit inuidiam. Unde Jac. iiij. Deus superbis resistit humilibus dat gloriam gratiaz et charitatem: et hec sex ostenduntur in hoc euāgelio. Tres species supbie. de pharisseo qui supbe intrauit templum gloriando inaniter de bonis. et tres spēs bonitatis scz humilitatis de publicano qui percussit pectus suum et noluit oculos leuare. qđ patet in euāgelio hodierno. Dixit iesus ad quosdaz qui in se confidebant tanq̄ iusti et aspernabant ceteros parabolā hanc. Duo homies ascenderunt in templum vt orarent. vnus phariseus et alter publican⁹. Phariseus stās hec apud se orabat. Deus grās ago tibi: q non sum sicut ceteri hoies. raptores iniusti adulteri. velut etiam hic publicanus. Jeiuno bis in sabbato. decimas do de omnibus q̄ possideo. Et publican⁹ a longe stans nolebat oculos leuare in celuz: q reputabat se indignū coram deo et angelis: sed percutiens pectus suum dixit. Deus ꝓpitius esto mihi peccatori. hoc de intima cordis contritiōne dixit. Ecce iste p̄mus mansit sicut fuit. Gloriādo em̄ de bonis orauit: sed iste scz publicanus obtinuit remissionem omnium peccatoruz. Unde ait dominus. Amen dico vobis: quia hic descendit iustificatus. i. mundus ab oi peccato in domuz suā. Et ideo ait concludendo istam parabolam nobis in exemplum. Ita dico vobis. Qui se exaltat humiliabitur. per deiectionem in futura vita et qui se humiliat exaltabitur in eterna vita et sic patet euāgelium. Quo ad thema. Qui se humiliat exaltabitur. Nota q vera humilitas in quattuor recōmendatur. Primo in naturis. secūdo in lapidibus. tertio in figuris. quarto in picturis. Primo dico q vera humilitas cōmendatur in naturis. et primo in quodam flore. scilicet viola. qui est paruus flos et prim⁹ inter flores nuncians estatez. ita humilitas inter ceteras ꝟtutes est p̄ma. quia sicut superbia est radix omnium vitiorū. ita humilitas est radix omnium virtutum. Jtem viola est sicut parua auis rostrum habens et alas et caudam: ita humilitas habz os semper ad laudandum deum. Unde dixit in ps. Lauda anima mea dominum. habet duas alas ad celestia contemplādum et de terrenis volandum. habet caudam paruulam ad mortis memoriam. Jtem comparatur in naturis rerum stelle. nam stella apparet parua. tamē dicunt naturales q stella sit maior tota terra. Dicitur Eccle. l. de humili homie. Quasi stella matutina in medio nebule. et quasi sol in meridie et quasi luna plena. ita refulget humilitas in ecclesia dei. Jtem humilitas in naturis rerum comparatur lapidibus preciosis. Primo amethysto qui talis est nature q reprimit ebrietatem et inducit sobrietatem. sic humilitas reprimit superbiā. que se inebriat ambitiose. Unde superbus est quasi ebrius ignorans seipsum. Unde. Johelis p̄mo. Expergiscimini ebrij a vino superbie. Secundo humilitas comparatur iaspidi. qui fugat fantasmata. sic humilitas transitoria que sunt somnia: quia Eccl. xxxiiij. dicitur de superbo. Cor tuum fantasias patitur. Tertio humilitas comparat saphyro. nam sicut saphirus rep̄mit tumores. ita humilitas iraz. Unde dicit. j. Cor. xiij. Humilitas non inflatur. Quarto humilitas est sicut onychinus. naz sicut iste lapis facit hominem fortem contra ipsum dyabolum: vt patet de dauid. j. Regum. Ubi samuel venit ad iesse q̄ habuit octo filios. de his nullum elegit nisi illum qui fuit despectus et humilis. scilicet dauid. et ille vicit leonem et vrsum et Goliā. ita humilitas vincit dyabolum. mundū et ꝓpriā carnē. et iō fuit exaltatus sup oēs fratres. Ergo q̄ se hūiliat exaltabitur. Secundo dico q vera hūilitas cōmendat in picturis. Naz legit q romani depingebāt humilitatē ad modū hois habentis caput inclinatū cū nigris vestib⁹. ad ambulandū cū baculo. et ad seruiendūz. Sic ad ꝓpositūz vera humilitas debet habere q̄ttuor conditiones bonas. Prima cōditio q humilis se vilem semp velit reputare in persona q̄uis sit pulcher. iustus. et nobilis. vt patet de Dauid qui fuit pulcher. tamen reputauit se velut canem mortuuz mordere nolentem: vt patet. j. Regū qn̄ ipsum. Saul psequebatur. ideo ymago inclinauit caput suū Secunda conditio est q verus humilis debet se reputare exulem in consciētia et para-

tum in omnibus mandatis dei que ad deũ pertinent: ꝛ dicat illud pſ. Paratus ſum et nõ ſuz cõturbatus: cor cũ baculo ad ambulã dum. Tertia conditio dʒ eſſe verus ꝙ humilis ſe ſemper oſtendat deſpectum: vt ptʒ in hoc euangelio: qꝛ a longe ſtetit ꝛ reputauit ſe indignuʒ oculos leuare ad dñm: ideo imago habuit nigra veſtimenta. Quarta conditio vere humilitatis ꝙ humilis ſe ſemp reputet ad ſeruiendum alijs quaſi de iure teneatur: ꝗuis non pertinet ſibi ad ſeruiendum interdũ: vt patet de xp̃o domino noſtro qui fuit magiſter ꝛ dñs tamen ſeruiuit ſuis diſcipulis lauando pedes eorum. Unde ait Math. xi. Diſcite a me: qꝛ mitis ſuz ꝛ humilis corde. ꝛ ſic patet ſecũdum ꝙ vera humilitas cõmendatur in picturis. Si eñ romani qui erant pagani ſic depingebant humilitatem: ꝗto magis nos xp̃iani. Tertio dico ꝙ humilitas cõmẽdatur in ſcripturis. Naʒ ſacra ſcriptura cõmendat humilitatem ꝛ vituperat ſuperbiam que eſt ſua contraria. et iõ hũilitas meliorẽ ptẽ elegit quã ſua ꝯria. Nam ſupbia elegit quod eſt extra: vt hypocrite. de quibus dicit ſcriptura. Amant primas ſedes in ſynagogis: ſalutationes in foro ab omnibus vocari rabbi qđ eſt magiſter ꝛ tamen intus vacui ſunt: ꝛ ſolum querunt quod eſt extra: ſed econuerſo humilitas cũ ſua contraria diuidens elegit partem meliorem ab intra. Uñ. ij. Cor. i. Nam gloria noſtra hec eſt teſtimonium conſciẽtie noſtre ꝛ deus videt in abſcondito cogitationes hominum. Itẽ ſuperbia elegit corticem: ſʒ humilitas nucleum vt inde deus honoretur ꝛ primꝰ edificet. Itẽ ſupbia elegit palcas vane glorie: ſʒ hũilitas elegit granũ vt colũba vñ dicit aĩa deuota Cãt. v. Aĩa hũilis q̃ſi oculi colũbarũ ſup riuulos aquarũ. Iteʒ ſupbia elegit florẽ: ſed humilitas fructum. Unde Cãti. ij. Fructus eiꝰ dulcis gutturi meo Item ſuperbia elegit montem eleuationis: ſed humilitas elegit vallem depreſſionis: et humilitas melioreʒ partem habebit: qꝛ mõtes ſunt aridi: montes ſunt duri: mõtes ſũt tempeſtuoſi. Item ſuperbi nunc aridi ſunt in deuotione: nunc duri in proximi compaſſione: nunc ſteriles in bonorũ operum fructificatione. Et montes ſunt tempeſtuoſi in varia temptatione: ſed econtrario valles ſunt tute ꝛ molles. Ita humiles ſũt irrigui in lachrymarũ effuſione: ſunt fructuoſi ĩ bonorum operũ fructificatione ſunt molles in proximi cõpaſſione: ſunt trãquilli in pacis cõſtructione ꝛ cõfederatione. Unde videmus ꝙ aqua fluit de montibus in vallẽ ſic gratia diuina in corda hoim humiliũ. vnde Greg. Quanto arbor altior tanto motus pronior ꝛ quanto arbor profundior tãto firmior: ita humilis ꝗto profundior ſtat in humilitate tanto ſecurior a tempeſtate huius mundi. Ergo ad thema. Qui ſe humiliat ꝛc. Quarto cõmendatur humilitas in figuris: quia ſuperbia gerit figuram omnium viciorum. Eſt enim ſicut rex qui non venit ſolus: ſʒ qñ ſuperbia venit in cor hominis plura peccata ſequuntur. ſ. auaricia: accidia ꝛc. Ideo dicit poeta. Si tibi grã: ſi ſapientia: formaqꝫ detur. Sola ſuperbia deſtruit omĩa ſi comitetur. Uñ videmus p experientiã qñ aliquis vult vas aliqđ frãgere iactãdo ad terrã primo eleuat: ꝗto eñ altiꝰ eleuat tãto grauiꝰ cadit. Ita diabolus quãdo vult hoiem frãgere in oĩbus ꝟtutibus deſtruẽdo: prĩo eleuat in ſupbia. Itẽ diabolus facit ſicut aucula q̃ nõ põt frãgere nucẽ: ſʒ volãs in altũ permittit cadere ſup lapidẽ vt ſaltẽ p caſuʒ frãgat quã nõ potuit roſtro frãgere: ita diabolus quẽ nõ põt frãgere in hũilitate ducit in altũ ſupbie ꝛ honoris huiꝰ mũdi vt cadat ſuper lapidẽ ꝛ peccet in xp̃m ieſum q̃ eſt lapis fundamẽti totiꝰ eccleſie. vnde. i. Cor. x. Petra aũt erat xp̃s. Itẽ videmus ꝙ multi ſunt ſimplices ꝛ hũiles: ſed ſi eleuãtur ad honores mutãt mores. Uñ ꝗtũcũqꝫ fuerit ouis vilis ꝛ deſpecta ſi nola pẽdit ad collũ ſp mittitur pcedere alias oues ꝛ reputat ſe meliorẽ ita ꝗtũcũqꝫ hõ ſit hũil' ſi collo ſuo nola ſupbie appendit ſe exaltat. Item videmus ꝙ ligna putrida ꝛ vermes de nocte ſplendẽt et in die nõ hoc ẽ in die iudicij qñ oritur ſol iuſticie. Itẽ deſtruit ſepe ſupbia hoiem in corpore in aĩa: ꝛ in rebꝰ. Huius legimꝰ figuraʒ iiij. Regũ. xiiij. Amaſias rex ignobilis miſit ad Joas regẽ iſrl' dicẽs. Ueni ꝛ videamꝰ nos mutuo ꝛ da mihi filiaʒ tuã. Tunc rex iſrael nobilis ꝛ potens reſcripſit ei deriſorie in parabolis. Carduꝰ illa herba ſcripſit cedro in libano: des mihi filiaʒ tuã. Cedrus de libano venit ꝛ cõuocauit in potentia ſua oẽs beſtias cãpi ꝛ cõculcauerunt carduũ ꝛ ad nihilum redactus eſt carduus: ꝛ iſtam pabolaʒ reſcripſit vt attenderet de ſua ſuperbia: ſed noluit acquieſcere. Tandeʒ venit rex iſrael cũ potẽtia magna ꝛ regionẽ cardui deſtruxit ꝛ ipſʒ interfecit. Ita moraliter Carduus eſt ſuperbus hõ ſtans in campo huius mũdi: cũ eñ floret in fortũa credit ſe deo aſſimilari: ſcribit ergo ad cedruʒ in monte libano id eſt ad xp̃m da mihi filiam tuã. i. gloriam in hoc mũdo in futurũ credens per ſupbiaʒ gloriam eternã acqrere. Sed cedrus de liba

no:id eſt chriſtus conuocat omnes beſtias
terre:id eſt ſpiritus malignos ⁊ dat eis po-
teſtatem vt carduū in campo ſuperbie ſta-
te conculcent hic per mortē ⁊ miſeriā. ⁊ in
futuro per eternam dānationem :⁊ ideo cō-
minādo omnibus ſuperbis dicit propheta
in pſal. Uos autē ſicut homies moriemini
et ſicut vnus de principibus cadetis. quia
ſicut ille princeps ſupbus lucifer cecidit. ⁊ il
le ſuperbus Amaſias rex:ita omnes ſuper
bi. Ideo quo ad thema. Qui ſe humiliat ex-
altabitur ⁊c.

¶ Dñica duodecima. Sermo. liij.

Surdos fecit audire. ⁊c.

Marc. vij. Nota ꝙ ſicut videmus
vnūquodqꝫ opus laudat ſuum fa-
ctorem qꝛ ſi opus eſt bonum tunc qui inſpi
cit dicit. O ꝙ̄ bonus ⁊ ſubtilis ē ille artifex
qui fecit hoc opus:ſed ſi opus eſt nulli' va
loris tunc vituperat ſuum artificē ita ꝙ qui
inſpicit dicit qualis ignarus fecit hoc opus
Ita chariſſimi tria opera ſubtilia ⁊ pulchra
que videmus ad oculum laudant ſuū opifi
cem qui eſt deus creator oīum. Primum eſt
opus creationis quod fecit valde potenter
ſcꝫ creando celum ⁊ terram mare ⁊ montes
⁊c. ⁊ omnia que in eis ſunt in hoc opere pa-
tet ſua potentia. Unde Auguſti. Si viderē
aliquem opificem qui tale celum talem ter-
ram:⁊ talia que in eis ſunt poſſet facere ve-
re vellem diiecere ꝙ eſſet deus: ſed ex quo
nullus homo poteſt talia facere merito de
bet homo deum laudare dicens. Bene om-
nia fecit. Secundum opus eſt ordinatiōis.
et hoc fecit valde ſubtiliter ſicut videm' ꝙ
ordinauit ſydera in celo. ⁊ planetas. ſolem
⁊ lunam:que tenent curſum ſuum in ſphe-
ris ſuis aſcendentes ⁊ deſcendentes. recedē
tes ⁊ redeuntes. ⁊ p̄ceſſum ⁊ reditū facien-
tes diem ⁊ noctē eſtatē ⁊ hyemem que oīa
ſubtiliter ordinauit. Uñ pſ. Bñdicite. i. lau
date omnia opera domini domino laudate
⁊c. Tertium eſt opus ſanationis. ⁊ hoc fecit
miſericorditer. Unde apoſtolus ad Tytum
Non ex operibus iuſticie que fecimus nos
ſed ſm ſuam miām ſaluos nos fecit deus ꝑ
redemptionem ⁊ ſanationē corporis ⁊ ani
me ⁊ de his loquitur in euāgelio hodierno.
Exiens ieſus de finibus tyri illius regionis
vbi predicauit ⁊ infirmos ſanauit. ⁊ venit ꝑ
ſydonem per illam regionem ⁊ venit ad ma
re galilee inter medios fines decapoleos. id
eſt decem ciuitatum que iacuerunt circa illō
mare:⁊ cum ibi venit ad mare adducunt ei
hominem mutum ⁊ ſurdū. ⁊ amici eius ro-
gabant eum:vt manum ſibi imponāt. ⁊ do-
minus miſericordia motus eduxit eum de
turba ſeorſum. id eſt ſeparatim. ⁊ miſit digi
tos in aures eius ⁊ accepit de ſaliua oris ⁊ te
tigit linguam eius. Unde ſuſcipiens in celū
ieſus ⁊ ingemuit. ⁊ ait illi Effeta id eſt ape-
rire:⁊ ſtatim aperte ſunt aures eius et ſo-
lutm eſt vinculū lingue eius ⁊ loquebatur
recte Et precepit illis ieſus ne alicui diceret
dans nobis exemplum ꝙ de bonis operib'
non debemus vanā gloriam querere. Quā
to aūt eis precipiebat tanto pl' predicabāt:
et eo magis ammirabantur dicētes. Bene
omnia fecit. ſurdos fecit audire:⁊ mutos lo
qui. Et ſic patet euangeliū. Quo ad thema
Surdos fecit audire. Nota ꝙ quattuor ſūt
voces quas debet quilibet peccator audire.
Prima vox eſt comminantium. Secūda vox
eſt predicantium. Tertia vox eſt clamantiū
Quarta vox eſt reſuſcitātiū. De prima voce
dico ꝙ quilibet peccator debet audire vocē
cōminantiū. Unde pſ. Uox domini ſuper a
quas deus maieſtatis intonuit. Per aquas
nota populum huius mundi: quia ſicut a-
qua fluit ⁊ refluit die ⁊ nocte ⁊ nunqꝫ quie-
ſcit:ita populus huius mūdi vnus naſcitur
alius moritur donec reuertantur in terram
Quomō autem dñs aperiat aures ſurdorꝫ
peccatorū per vocem cōminantiū tanqꝫ vo-
cē tonitrui magni: patet Apoca. x. Uidi an
gelum de celo venientem ⁊ clamantē:⁊ poſt
ꝙ̄ clamauit ſeptem tonitrua dederunt vo
ces ſuas. Ita moraliter āgelus eſt xp̄s qui
clamat pctōribus vt penitentiā agāt in hoc
mūdo:⁊ poſt ipſum clamāt ſeptē voces toni
truorū. Prima vox tonitrui eſt plaga huius
mundi:per famem:per peſtilentiam et per
guerras que de celo emittuntur ad commi
nandum peccatori. Unde pſal. Etenim ſa-
gitte tue tranſierunt ⁊ vox tonitrui tui in ro
ta. Rota ſignificat mundum qui mundus
ad modum rote voluitur in inſtabilitate:ſa
gitte ſue tranſierunt terram tribulando:et
vox illius tonitrui ſonat peccatoribus com
minando. Unde dicunt naturales ꝙ om-
nes creature timent tonitruum. Nam piſ-
ces vadunt ad profundum maris nō ſe mo
uere audentes beſtie ſiluarū fugiunt ad la
tibula:⁊ aues ſe abſcondunt in cauernis et
ſciſſuris petrarum:ſed ſolus miſer pecca-
tor non audit nec timet vt fugiat a pecca-
to. ⁊ ſic patet prima vox. Secunda vox toni
trui eſt fraus ⁊ dolus ⁊ detractio que iaꝫ to
tam terram concutiūt. vnde Jere. ix. Omis
amicus fraudulēter incedit. De iſta voce to
nitrui dicit Joh. in Apoca. Uenit angelus

de celo ⁊ emiſit voces horribiles ⁊ tonitruã
in terram ⁊ diuiſit terram. Jſta vox terribi-
lis eſt fraus ⁊ mendacium diuiſit terram in
tres partes: ſcilꝫ in iudeos: paganos: ⁊ ma-
los chriſtianos qui omnes in fraude ⁊ dolo
viuunt in terra. Tertia vox tonitrui eſt bre
uitas vite: quantomagis homo debet time
re talem incertitudinem vite ꝙ̃ tonitrui vo
cem. Unde Eccle. xl. Subſtantie iniuſtoruꝫ
ſicut fluuius ſiccabuntur. ⁊ ſicut tonitruuꝫ
magnum in pluuia perſonabunt. Nam ſi-
cut tonitruum magnuꝫ diſſipat pluuiã: ita
breuitas vite diſſipat oms res temporales
et corpus ⁊ aiam quaꝫ poſſidebat. Quarta
vox tonitrui eſt horribilitas mortis. Nam
quando videmus mori magnum vel maio-
rem nobis tunc percutit vox tonitrui ad au
res noſtras dicẽs. Ecce ſicut ille moritur tu
morieris: diſpone res tuas. ⁊ cum illud to-
nitruũ percutit ⁊ omĩa membra tãgit in oc
cultis: videlicꝫ neruis in capite ſis paratus
quia neſcis diem neqꝫ horam. vnde pš. Do
minum formida. aduer. eiꝰ ⁊ iu. ipſos in ce.
to. Quinta vox tonitrui eſt iudicij pronitas
Nam citius venit ad nos dñs in ictu oculi
tempore mortis. Unde in lib. Heſter. Uidi
tonitruum in ſomniſs ita magnũ ꝙ capilli
capitis horruerunt. Sexta vox tonitrui eſt
iudicis ſtrẽnuitas. vnde Mathe. xxv. Cum
venerit filius homis in ſede maieſtatis ſue
tũc tonabit vox maieſtatis ſue terribile ver
bium. Jte maledicti in ignem eternum. De
iſto tonitruo ait dauid in pš. Et itonuit de
celo dñs ⁊ altiſſimus dedit vocem ſuã gran
do ⁊ carbones ignis. Septima vox tonitrui
eſt penaruꝫ perpetuitas que nũqꝫ habebũt
fineꝫ. Nam ꝙ̃diu dñs eſt in celo tandiu du
rabit iſta pena. Unde Eſa. xxix. Dominus
exercituum viſitabit terram infernoruꝫ cũ
tonitruo. vnicuiqꝫ dando ſm opera ſua. Et
hec eſt vox comminantium quam peccato-
res nolũt audire vt emendẽt ſtatuꝫ eorum.
Scḋa eſt vox predicantiuꝫ q̇ predicant ver-
bum dei. Jſta aſſimilatur voci tube. Unde
dicit dñs per ꝓphetã Eſa. predicãteꝫ. Eſa.
lviij. Quaſi tuba exalta vocẽ tuã ⁊ annun-
tia populo meo ſcelera eoruꝫ. Jteꝫ Johel. ij.
Canite tuba in ſyon cõuocate cetũ. i. turbã
Huiꝰ legimꝰ figurã. Nũeri. x. Dixit dñs ad
moyſen qñ nõ habuerũt cãpanas. Fac tibi
duas tubas propter quattuor cãs. Primo
qñ populus debꝫ pugnare cõtra inimicos
tunc tubis facies clangorẽ vt populus aiet
Scḋo qñ populus debet venire ad feſtum
tunc fac ſonũ vt populus veniat ad officiuꝫ
dei. Tertio qñ aliquid vis populo intima-
re quid facere debeant aut vitare. Quarto
quãdo reus debꝫ mori ꝓ ſuo delicto. tũc fac
populũ cõuocari. Jta ſpũaliter predicator
verbi dei debꝫ habere duas tubas. vna eſt
predicatio. ſcḋa eſt ſctã vita vt quod ore pre
dicat exemplis oſtendat. Et illas tubas de
bet habere ꝓpter quattuor cãs. Primo ad
vocandũ populũ ad bellum ſpũale. vt aiet
puſillanimes in bonis operibꝰ: vt viriliter
pugnẽt cõtra mũdum dyabolum ⁊ ꝓpriaꝫ
carnem. Scḋo vt populus ſe preparet ad fe
ſtum futuruꝫ eterne glorie. Nam ſi anima
peccatrix ibi venerit nõ habens veſtẽ nup-
tialem. audiet a rege eterno illud. Mathei.
xxij. Quomõ huc intraſti vbi eſt veſtis virtu
tum quam tibi cõmiſi in baptiſmo. Undẽ ſe
quitur eiſciet in tenebras exteriores. Ter-
tio debꝫ habere predicator vocem tubaleꝫ
in predicando vt conuocet populũ et dicat
quid debeat vitare ⁊ operari. Quarto quã-
do reus debebat occidi tũc tuba clãgebãt.
ita predicator debet tuba vocis ſue clama-
re reũ: id eſt peccatorem eternaliter dãnari
niſi agat penitentiã: ⁊ ſic patꝫ ſecũda vox.
Tertia vox eſt clamãtium. Nam vox pecca
torum clamantiũ eſt diuerſa ⁊ multiplex: et
ſpecialiter quinqꝫ voces pctõrum. Uerſus.
Clamãt ad dñm de terra crimina quinqꝫ.
Uſura. zodoma. merceſ. homicidaqꝫ. preda
Primo clamat ꝓ vindicta vſura que a pau-
peribus exigitur. iam aliqui exponũt pecu-
niam pauperibus accõmodando. meliꝰ eſſꝫ
ꝙ reciperent a iudeis qui tantuꝫ in hebdo-
mada reciperent de vna marcha vnum de-
narium. ſed chriſtianꝰ vſurariꝰ accipit ſoli-
dum. Unde vſura in antiqua lege erat pro
hibita. pš. Qui pecuniaꝫ ſuam nõ dedit ad
vſuram: ⁊ munera ſuper innocẽtes nõ acce
pit. Cum em̃ pauperes ita tribulant. tunc
clamor ad dñm vadit. Uñ Eſa. xix. Clamã-
bũt ad dñm a facie tribulantis ⁊ mittet eis
ſaluatorem ⁊ ꝓpugnatoreꝫ qui liberat eos.
Scḋm pctm̃ clamãs ad dñm eſt homicidiũ
et clamat ꝓ vindicta. vñ ait dñs ad Cayn.
Geñ. iiij. Ubi eſt frater tuꝰ Abel. qr vox ſã-
guinis eiꝰ clamat ad me de terra que apuit
os ſuũ ⁊ accepit ſanguinẽ eiꝰ. Maledictus
ſis ſuper terrã. Nam homicida peccat occi
dendo contra oẽm creaturã: nam hõ eſt di-
gniſſima creatura oĩm creaturarũ ⁊ dñs to
tius terre. vt patꝫ in pš. Oĩa ſubiiciſti ſub pe
dibus eiꝰ ⁊c. Et oĩs creatura clamat contra
homicidã ꝓ vindicta niſi agat pñiaꝫ. ⁊ deꝰ
deſcendit ⁊ vindicat. nam ꝓhibuit homici
dium in decẽ preceptis. ⁊ ſic clamat vox ſan
guinis niſi ſanguis chriſti clamaret ꝓ mĩa

ſicut dicit apoſtolus. Sicut ſanguis humanus clamat ꝓ vindicta ita ſanguis xp̄i pro miā. alioquin deus iam deſtruxiſſʒ totū mūdum. ita miſerabiliter fundiť iam ſanguis humanꝰ. pſ. Effuderūt ſanguinem velut aquam in circuitu. Tertiū pctm̄ clamat voce ſua ⁊ eſt merces retenta. Vñ Jaco. v. Merces operarioꝝ qui meſſuerūt terram retenta eſt eis: clamat ad dn̄m ⁊ clamor eiꝰ in aures dn̄i ſabaoth introiuit. Quartū peccatū quod voce ſua clamat eſt oppreſſio viduarū et orphanorum. Eccle. xxxv. Dn̄s nō deſpiciet preces pupilloꝝ viduarū ⁊ orphanoꝝ. Nam ſi leſeris eos vt lachrymenť ⁊ clamēt talis clamor aſcēdit vſq; ad celū ⁊ dn̄s exaudiet ⁊ vindicabit. Quintū pctm̄ clamās eſt mutū ⁊ luxuria inordinata que iam regnat per totū mundū. vñ Gen̄. xviij. dixit dn̄s ad abrahā. Clamor zodome ⁊ gomorre multiplicatus eſt nimis ⁊ pctm̄ eoꝝ aggrauatuʒ eſt. deſcendaʒ ⁊ delebo eos. Et ſequiť. Pluit dn̄s ſup zodomā ⁊ gomorrā ſulphur ⁊ ignē Heu heu iā totꝰ mūdus venit ad talē ſtatū quicq̄d clamāt hec quinq;: ſcʒ ſanguis hūanus vſura: zodoma: merces: retenta. ⁊ vox predicantium ⁊ cōminantiū: homies ſurdi ſunt ⁊ nō curant ex quo iſtas voces clamantes nō curant opʒ eos audire quartā voceʒ ſcʒ reſuſcitantiū que ſequiť. Quarta vox eſt reſuſcitantiuʒ hec vox eſt valde horribilis. Clamat nāq; xp̄s ad modū leonis qui nos reſuſcitabit. Nam leo qñ parit filios ſuos mortui ſunt. tunc prima die clamat. ſcd̄a die clamat. ſed tertia die audiūt ⁊ reſurgūt. ita xp̄s clamauit prima die ſue predicatiōis: ſʒ nō audiuimus. clamauit ſcd̄a die in cruce ⁊ nō audiuimus. ſʒ clamabit tertia die videlʒ in die iudicij ⁊ opʒ nos audire ſiue volumꝰ ſiue nō. Item clamat vox āgeloꝝ. Surgite mortui venite ad iudiciū. vt ptʒ in euange. Mat. xxv. Mittet filius angelos ſuos ⁊ colligent a quattuor ptibus mūdi: ⁊ tūc ſurdos faciet audire. Nam aliqui ſūt ſi poſſent obſtruere aures libenter facerēt: ſed illō optʒ contra q̄d nullū eſt remediū: tūc plangēt ſe oēs tribꝰ terre. vñ Eſa. xxvi. Expgiſcimi ⁊ vigilate q̄ dormitis in puluere terre. Ergo ad thema. Surdos fecit audire ⁊ mutos loq.

¶ Dn̄ica decimatertia. Sermo. liiij.

b Eati oculi qui vident q̄ vos videtis. Luce. x. Diciť em̄ in rerū natura q̄ aquila ſolē in ſplēdore ſuo clariſſimis oculis ſuis clare intueť et non reuerberat oculos q̄ntomagis verus ſol deus oculos mentis poteſt delectare et ſuauitatem cordis inducere ⁊ ad hoc faciedum tria requirūtur que oculis naturalibꝰ delectationem inducunt. Primum eſt quādo res quam videt oculus ſit ſpecioſa ⁊ delectabilis tūc oculus delectatur. Secūdum eſt quando mediuʒ deducens viſum fuerit clarum. q2 in medio tenebrarū non poteſt clare res ſpecioſa intueri. Tertiū eſt quando viſus in ſe ſit clarus. ideo homo habēs debiles oculos non poteſt ſuſtinere lucem. Ita tria ſunt que oculos mentis delectant. Primū eſt res ſpecioſa que eſt ipſe deꝰ. vnde pſal. Specioſus forma pre filiis hominum Scd̄m mediū eſt proximus quando homo inſpicit proximū ⁊ pulchrā imaginem tunc eſt tanq̄ mediū quo dirigiť oculus ad deuʒ cognoſcendum vt per viſibilia ad amorē inuiſibilium inducamur. Tertiuʒ quaſi clarꝰ viſus eſt cognitio deitatis mediāte fide: q̄muis em̄ oculus exterior deū ſicut eſt non videt. fide tamē oculus cordis ipm̄ videt: et ipm̄ clare videbit i futuro ſicut ē. ⁊ hec tria oſtendūtur i hoc euange. Di. ie. di. ſ. Beati oculi q̄ vident que vos videtis videlʒ deū in humanitate. Naʒ ego dico vobis q̄ multi ꝓphete ⁊ reges deſiderabāt videre que vos videtis. ſ. xp̄m filiū dei de virgine natū. ⁊ audire eiꝰ doctrinam quā vos auditis ⁊ nō audierunt auribꝰ corporalibꝰ. ⁊ cū hoc diceretʒ Ecce quidam legiſperitus: id eſt doctor in lege temptans eū dixit. Magiſter q̄d faciedo vitam eternam poſſidebo. At ille dixit. In lege q̄d ſcriptū eſt. Quo legis. Ille rñdēs dixit. Diliges dn̄m deū tuū ex toto cord tuo et ex tota anima tua. ⁊ ex omibus viribꝰ tuis: ⁊ ex om̄i mente tua. ⁊ proximū tuuʒ ſicut teipm̄. Dixitq; illi. Recte reſpondiſti. Hoc fac ⁊ viues. Ille aūt volēs iuſtificare ſeipm̄ dixit ad Jeſum. Et quis eſt meus ꝓximus. Suſpiciens autem ieſus dixit parabolam. Homo quidam deſcendebat ab hieruſaleʒ in hierico ⁊ incidit in latrones qui etiaʒ deſpoliauerunt eū. ⁊ plagis impoſitis abierūt ſemiuiuo relicto. Accidit vt ſacerdos quidā deſcenderet eadem via. ⁊ viſo illo preteriuit ſimiliter ⁊ leuita cū eſſet ſecus locū ⁊ videret eū pertranſiit. Samaritanꝰ aūt iter faciēs venit ſecus eum ⁊ vidēs illum miſericordia motus eſt. Et appropians illi alligauit vulnera eius infundens oleum ⁊ vinū ⁊ imponens illum in iumentū ſuū duxit in ſtabulū et curam eius egit. ⁊ altera die protulit duos denarios ⁊ dedit ſtabulario ⁊ ait. Curā illius habe ⁊ quodcumq; ſupererogaueris ego cum rediero reddam tibi. Quis horuʒ inter ſacerdotem leuitam ⁊ ſamaritanum

ſibi videtur ꝓximus illi fuiſſe qui incidit in
latrones. Et ille dixit. Qui fecit miſericordi
am in illum. Et ait illi ieſus. Uade ⁊ tu fac
ſimiliter. ⁊ ſic pꝫ euangeliuꝫ. Jſta parabola
eſt quo ad genus humanū. Homo vulnera
tus inter latrones eſt genus humanum qđ
cecidit per peccatū primorum parentum et
iacuit extra viam ſpoliatus omnib⁹ virtuti
bus. ſed venit ſacerdos .i. prophete ⁊ ſacer-
dotes qui ſanare eū nō poſſunt. Leuite fue
runt de illis qui ſub ſacerdotib⁹ fuerunt et
ſeruiebant in templo dei qui non poterant
curare. Sed venit ſamaritanus .i. xp̄s. ⁊ in-
fudit oleum miſericordie ⁊ vinum pietatis
et ſanauit gen⁹ humanū. Ergo quo ad the
ma. Beati oculi qui vident que vos videtis
ſcilꝫ chriſtū in humanitate in ip̄m credendo
non ſolum oculis corporalib⁹ quibus ip̄i iu
dei eum viderūt ſed oculis mentis ip̄m con
templando ⁊ illum ſubſequendo. Ergo bea
ti oculi ⁊c. Nota ꝙ oculi iuſti hoīs quattu
or debent videre. P̄rio ad ſundendū lachry
mas ad purgandū proprium delictuꝫ. Se-
cūdo debent videre bona exempla ꝓximi ad
imitanduꝫ. Tertio debent videre pulchras
creaturas ad laudandū deū. Quarto debēt
videre celeſtia ad exorādū deū. Primo dico
ꝙ oculi iuſti hominis debent videre vt fun
dant lachrymas ad purgandū propriū de-
lictum. vnde pſal. Exitus aquarū deduxe-
runt oculi mei: q̄a non cuſtodierunt legem
tuam domine. Naꝫ ſepe homo offendit deū
oculis videndo illicita. de quibus cadit ho-
mo in conſcientia ad conſenſum peccatoꝝ.
Huius legim⁹ figuram. ij. Reg. xi. ꝙ dauid
poſt meridiem deambulauit in aula ſua et
vidit pulchram mulierem vxorem vni⁹ mi-
litis ⁊ ex aſpectu oculorum cecidit per con-
ſenſum in peccatum mortale. Et illud poſt-
modum deleuit per lachrymas. per cōfeſſio
nem ⁊ ſatiſfactionem. ideo dicit in pſ̄. Per
ſingulas noctes lectum meū lachrymis me
is rigabo. Cum deus per peccatum offendi
tur per lachrymas reconciliatur. Huius fi-
guram legimus. Gene. viij. Terra erat ita
cooperta cum peccatis hominum ꝙ de⁹ di
xit. Penitet me feciſſe hominem. Uenit igit̄
inundatio aquarum ⁊ purgauit totam ter-
ram ⁊ lauit eam ab omnibus immundicijs
eius. ⁊ octo homines qui fuerunt in area il-
los deus benedixit ⁊ poſuit arcum in ſignū
miſericordie in nubibus celi. Et colūba ve-
nit ad noe poſtq̄ꝫ mundata erat terra ⁊ por
tauit ramum virentibus folijs in ore de ar-
boꝛe oliuarum. Jta moraliter homo offen-
dit deum per viſum ſuorum oculorum cōcu
piſcentia mala auaricie luxurie ⁊ ſuperbie.
ita dn̄s poteſt bene dicere. penitꝫ me feciſſe
hominem peccatorem: ſed cum venit diluui
um aque lachrymarum. tunc excuſſis omni
bus peccatis deus reconciliatur. ⁊ arcuꝫ fe-
deris .i. miſericordiam ponit in nobis. tunc
ſaluantur in arca conſcientie octo perſone.
id eſt octo beatitudines ⁊ columba .i. gratia
ſpūſſancti venit in arcam conſciētie portās
pacem ⁊ ſpem vite eterne. ⁊ aqua lachryma
rum purificat illa que oculus ab extra vidit
⁊ maculauit. Unde Hierony. ſuper Math.
Sicut poſt vehemētes motus aeris aer pu
rificatur ⁊ terra fecundatur. ita poſt lachry
marum pluuias ſerenitas mentis inducit.
Et ſic patet primum ꝙ oculi iuſti hominis
vident conſcientiam immundam ⁊ fundūt
lachrymas ad purgandum. Secundo dico
ꝙ oculi iuſti hominis vident bona exempla
proximi ad imitandum. Unde Prouerbio.
iiij. Oculi tui recta videant: ⁊ ſimilia faciāt
ſed multi ſunt qui vertunt magis oculos ad
vana huius mundi videnda: ⁊ inde anima
ſepe maculatur: vt patet Gene. xxxiiij. in fi-
gura. Jacob venit cum familia ſua de meſo
potamia per terram gentilium: ⁊ dixit ad
pueros ſuos ⁊ ad familiaꝫ ſuam: maneatis
ſimul: ⁊ nullus ſe abſentet nec dimittat ſoci
etatem noſtrā: ſed pulchra puella filia eius
dyna nomīe exiuit de ſocietate vt videret mu
lieres ⁊ vanitates regiōnis illius: cū videret
filius p̄ncipis gentilium app̄hendit puellā
⁊ violauit eam. Jta moraliter nos ſum⁹ in
via per quā tendimus ad patriā noſtram.
ideo oportet nos manere in via recta ⁊ iuſta
Unde Deute. v. Non declinabitis neq̄ꝫ ad
dexteram neq̄ꝫ ad ſiniſtram: ſed per viā quā
precepit dominus deus veſter ambulabitis
Sed ſunt multi qui dimittūt ſocietatem bo
nam .i. vitam ſanctorum qui ſuis bonis ope
ribus meruerunt tenere viam vite: ſed iam
vertunt oculos ad vana huius mundi: qđ
videns diabolus capit animam maculat ⁊
priuat eam virtute ac ducit ad conſenſum
peccatorum: ſicq̄ꝫ miſera anima ābulat poſt
mortem: nec veniet ad patriam cum electis
Jere. ix. Heu heu mors intrauit per fene-
ſtras. Feneſtre ſunt oculi per quos vadit ad
animam aut mors aut vita: ideo claudatur
diabolo ⁊ aperiatur xp̄o. Tertio dico ꝙ ocu
li beati vident creaturas quas deus creauit
nobis ad vtilitatem: ⁊ ſibi ad laudē ⁊ hono
rem. vn̄ pſ̄. Uidebo celos tuos opera digi-
torū tuoꝝ: lunā ⁊ ſtellas q̄ tu creaſti ⁊ illas
debēt videre boni hominis oculi vt laudent
creatoreꝫ in creaturis: q̄ creature ſunt velut

ſpeculũ in quo relucet potẽtia patris. ſapiã filij: bonitas ſpũſſancti. vnde. i. Cor. xiij. Uidemus nũc per ſpeculũ in enigmate: ⁊ poſt hanc vitam facie ad faciez: ſed ocu li auari hoīs vident creaturas: videlicz domos pulchras poſſeſſiones: animalia: agros: vineas ⁊ deſiderant ⁊ optãt ⁊ cogitant ſtatiz in corde ſuo. Utinam illa res eſſet tua. Et hoc eſt maximum peccatũ: quia dicit in preceptis dñi. Non concupiſces rem proximi tui inuiſte: ſic fecit achab rex iſrael: vt patet. iij. Regũ. xxi. Uidit vineam pulchrãque erat vnius qui dicebatur naboth ⁊ miſit pro eo: et dixit. Da mihi vineam tuam qui noluit conſentire: propter hoc fuit lapidatus: ⁊ peccauit ille rex mortalr̃ per viſum ⁊ damnatus eſt eternaliter. Quod autem oculi hominis auari omnia que vident concupiſcũt. Legimus figurã zach. v. vbi angelus domini oſtẽdit zacharie mulierem ſedentem in amphora que habuit oculos videntes in vniuerſaz terrã: tandẽ venit angelus ⁊ poſuit ſup os amphore talentũ plumbi: venerunt due mulieres habentes alas miluí: ⁊ duxerunt amphoram cum muliere in terram ſennaar: ⁊ poſuerunt eam ibi. Ita moraliter mulier ſedẽs in amphora cuius oculi ſunt in vniuerſa terra eſt auaritia cui non ſufficit quod habet: ſed deſiderat omia que videt in vniuerſa terra. Talentuz plumbi quod poſuit angelus ſuper os amphore eſt poſitum in ſignuz impietatis: q2 auarus eſt impius claudi tur os eius ad orandum pro gratia diuina. vnde pſ. Muta fiãt labia doloſa. ⁊ clauditur cor ad compatiendũ proximo: ſed venerunt due mulieres habentes alas miluí id eſt auiditas in acquirẽdo ⁊ auſteritas in poſſidendo: tanq̃ miluus rapiendo quicq̃d oculi vident: hec tollent eum de terra viuentium ⁊ perducent ad terram morietium. vnde Mat. xxij. Ligatis manibus ⁊ pedibus proiicite euz in tenebras exteriores ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. Ergo ad thema. Beati oculi qui non concupiſcunt rem proximi: ſed videntes creaturas laudent creatorem. Quarto dico ꝙ oculi beati hominis deſiderant eternam gloriam. Naz videmus ꝙ oculi beatorum ⁊ iuſtorum ſolent leuari ad celum: vnde poſſunt diuinam gratiaz expectare. vnde pſ. Leuaui oculos me. in mõ. vñ veniet auxi. mihi. Sed multi ſunt q̃ magis leuant oculos vt videant honores huiꝰ mundi q̃ honorem celi cum tamẽ honores mundi cito tranſeant. Unde romani depingebant honorẽ huius mũdi in templo apollinis ad modũ hoīs habẽtis roſaz ĩ dextra lilium in ſiniſtra: ſupra ſolſequiuz: infra abſynthium: ⁊ ſcripſerunt ſupra imaginem: leuate: ⁊ quod ſignificat cõſiderate. Nam homo cum eſt in honore huius mundi floret vt roſa delitijs ⁊ diuitijs: ſed de veſpere. i. de tẽpore mortis ⁊ aduerſitatis areſcet ⁊ ab omnibus vilipenditur vt roſa arida q̃ proiicit cito cum arida eſt. Ita in ſiniſtra lilium album cum ſuis folijs: nam lilium bene redolet vel bonum dat odorẽ dum floret: ita gratia hoīs cũ eſt in honore mundi: ſed quando folia cadũt cito ſordeſcũt: ita cũ hoīs honor cadit ⁊ aduerſitas ⁊ mors venit: tunc cito honor ⁊ vires ſordeſcunt. Item ſolequiũ ſupra: in ſignũ ꝙ ſolſequiũ hȝ talem naturam quãdo ſol oritur aperitur: ſed dũ ſol recedit ⁊ occidit clauditur. Ita fortuna ⁊ honor mũdi cum ſol proſperitas aduenit ⁊ oritur aperit homo oculos ⁊ videt cuncta ſibi placentia: ſed cũ ſol occidit. i. cũ mors venerit ſtatim oculi claudũtur: ⁊ tunc nihil videt niſi tenebras ⁊ clauditur in ſepulchro. Itez infernus abſynthiũ in ſignũ ꝙ omnis delectatio mundi mundo ẽ dulcis in peccatis: ⁊ erit amara poſt hanc vitã. Eſaie. xxiiij. Erit potio amara bibentibus illã: blande ingreditur. ſed erunt eius nouiſſima quaſi abſynthium. Itẽ pſ. Fel draconũ vinum eo. ⁊. ve. aſ. in. Ergo ad thema. Beati oculi qui vidẽt tranſitoria vana ⁊ deſpiciunt: ⁊ celeſtia appetunt: ⁊ cũ deo eternaliter gaudent.

¶ Dñica decimaquarta. Sermo. lv

Vnus illorum vt vidit quia mũdatus ẽ regreſſus eſt magnificãs deũ. Luc. xvij. Nihil vtiliꝰ homi quo ad animã niſi gratia diuina. Homo eſt quaſi mortis imago: ⁊ quaſi vas vacuum ⁊ fractũ. vñ pſ. Factꝰ ſuz tãq̃ vas pditũ. Et ĩ alio pſ. Tãq̃ vas figuli confriges eos: iõ ait Paulꝰ. Grã dei ſuz id qð ſuz. Nã multi hũerũt ſanitatẽ corpis ſine grã dei ⁊ pierũt. ⁊ ſicut grã valet ſup oĩa ad ſalutẽ aĩe: ita ſanitas corpꝰ. vālz hoĩ ⁊ vtiliꝰ ẽ oibꝰ diuitijs mundi. Ergo dicit Cato. Eger diues hȝ nũmũ: ſȝ nõ hȝ ipſȝ. Si hõ ſp eẽt ĩfirmꝰ q̃d ſibi valeret auꝝ ⁊ argẽtũ terre vilis. Ad ſanitatẽ obtinẽdã tria ſũt neceſſaria. Pꝛio ſapiẽti medico ſuã ĩfirmitatẽ oñdere. vñ Eccl. xxxviij. Altiſſimꝰ creauit medicinã de t̃ra ⁊ vir prudẽs nõ abhorrebit eã Secũdũ ẽ pceptũ medici obſuare: ſi ĩfirmꝰ nollet obedire medico ipm̃ curare nõ poſſet vñ Greg. Ipe ſe iterimit q̃ pcepta medicorũ negligit. tertiũ ẽ ſaĩtatis bñficiũ medico reddere: vñ Bern. Ingratitudo eſt ventus exu-

rens ⁊ exiccans omnem fontem gratie. De
hijs bñficijs chriſti circa curationē leproſo
rum legitur in hoc euangelio. Cū iret ieſus
in hieruſalem trāſibat per mediā ſamariā
que fuit regio gētiliū iuxta regionē galilee.
et cum intraret in quoddā caſtellū occurre-
runt ei decem viri leproſi qui audierūt q̄ ie
ſus illuc veniret ⁊ ipm̄ ibi expectabāt extra
portam caſtelli in monte. Cū aūt dominus
venit cū diſcipulis ſurrexerūt leproſi ⁊ ſte-
terunt a longe non audētes ſibi appropin-
quare ⁊ leuauerūt vocem dicētes. Jeſu pre
ceptor miſerere noſtri. Quos vt vidit miſe-
ricordia mot⁹: q̄ ſibi propriū eſt miſereri
dixit eis. Jte ⁊ oſtendite vos ſacerdotibus.
Et factum eſt dū irent mundati ſunt. Un⁹
autem ex illis vt vidit q̄ mūdatus ē regreſ
ſus eſt cum magna voce laudis laudās deū
et cecidit in faciem ſuper terrā ante pedes
ieſus gratias agens. Et hic erat ſamarita-
nus. Rñdens autē ieſus. Nōne decem mun
dati ſunt. Et nouē ibi ſunt. Non eſt inuen-
tus qui rediret ⁊ daret gloriam deo niſi hic
alienigena: id eſt ab extra veniens. Et ait il
li ieſus. Surge ⁊ vade: q̄ fides tua te ſaluū
fecit. Et ſic patet euāgeliū. Nota q̄ quattu
or modis: id eſt quattuor de cauſis mūdat̄
aliqua res. Primo mūdatur corpus vt fiat
ſanius. Scd̄o mūdatur domus vt fiat mun
dior. Tertio mūdatur frumentū vt fiat pu-
rius. Quarto mundatur facies vt fiat cla-
rior. Primo dico q̄ corpus mūdat̄ vt fiat ſa
nius per medicinā laxatiuā. vt patet de me
dicis. Quādo eñ mali humores veniūt in
corpus hoīs inde inficit̄ corpus ⁊ inde ſepe
maculatur: ⁊ inde q̄nq̄ leproſitas generat̄.
Debet igit̄ malos humores in ſe p̄ herbas
amaras purgare. Jta homo ſepe ſpūaliter
in anima maculat̄ p̄ malas cogitationes. p̄
mala v̄ba. ⁊ malas operatōnes. ⁊ inde corā
angelis anima ſordet ſicut leproſus. deſpi-
citur ⁊ eijcitur. Debet aūt talis anima ſenti
ens ſe grauatā malis humoribus pctōrum
querere medicū miſericordem ⁊ offerre illi ſi
cut leproſi ſolebāt in veteri lege. De qua le-
gimus Leuit̄. xiiij. Quādo eñ leproſus ho-
mo mūdabatur a lepra offerebat duos paſ-
ſeres viuos: ⁊ tunc ſacerdos accipiens illos
paſſeres iuit cū leproſo in flumine aq̄ ⁊ vnū
occidit in vaſe terreo ⁊ miſcuit ſanguinē cū
aqua ⁊ habebat aſperſoriū de ligno cedrino
⁊ yſopo ligabatur paſſer viuus filo coccineo
admodum aſperſorij ⁊ aſpergebat ſepties
leproſum cum illa aqua admixto ſanguine
paſſeris interfecti. ⁊ alius paſſer dimitteba
tur in agrū volare. Jta moraliter peccator

eſt leproſus in anima: q̄ ſicut leproſus fuit
abiectus in antiqua lege. vt patz Leuit̄. xiij.
Qui fuerit leproſus inter vos eijcietur extra
ciuitatem vel caſtrū. Jta peccator in anima
eijcietur tempore mortis extra corp⁹ vel ciui
tatem celeſtem. Sentiens pctōr ſe leproſū
debet ſe oſtendere ſacerdoti in cōfeſſione ſu
am infirmitatē detegēdo ⁊ debet offerre du
os paſſeres. i. cōtritionē cordis ⁊ ſatiſfactio-
nem operis. tunc ſacerdotes accipiūt aſper
ſorium de ligno cedrino ſancte crucis paſſi
onis xp̄i in adiutorium p̄ abſolutione: quia
xp̄us p̄ nobis in ligno ſatiſfecit. yſopo. i. hu-
militate ⁊ circumligat ⁊ aſpergit cum a-
qua viua ⁊ ſanguine chriſti quem pro no-
nobis ſepties effudit. Nam pro noſtris pec-
catis voluit ſepties ſanguinem fundere vt
nos lauaret a peccatis vt dicit Joh. in Apo
ca. Qui dilexit nos ⁊ lauit nos in ſanguine
ſuo a peccatis noſtris. Prio effudit ſangui-
nē in circūciſione. Secūdo in flagellatione
Tertio in coronatione. Quarto in manuū
perforatione. Quinto in pedis dextri infi-
xione. Sexto in ſiniſtri pedis claui incuſſio
ne. Septio in lateris lācea militis aptione
de quo exiuit ſanguis ⁊ aqua: vt in euāgelio
Joh. vn⁹ miles noīe Lōgin⁹ latus ei⁹ apuit
lācea ⁊ cōtinuo exiuit ſanguis ⁊ aqua in re
miſſionē pctōꝝ vt nos lauaret ab oī pctō aīe
⁊ corporis. Ergo quo ad thema. Mūdatus
eſt ⁊ regreſſus eſt magnificās deū. Secun-
do dico q̄ aliqua res mūdatur vt fiat mūdi
or: ſicut domus a ſordibus p̄ ſcopā: ita mun
datur domus cōſciētie vt fiat habitatio xp̄i.
Sicut eñ videm⁹ q̄ ancilla purgat domū
⁊ oēs imūdicias cōgregat ante oſtiū: ⁊ cum
pala proijcit āte oſtium: ita hō dz cōgrega
re oēs ſordes pctōꝝ ⁊ eijcere extra domum
cōſcie cū pala cōfeſſionis ſicut fecit David
q̄ dixit. Jn corde meo meditatus ſū ⁊ exer-
citabar ⁊ ſcopebā ſpiritū meū. Huius mun-
datōis legimus figuram. Antiochus prin-
ceps militie intrauit templū ⁊ erexit ydola
⁊ cogebat populū vt adoraret ydola: ſed di
xit Judas machabeus. Melius eſt mihi mo
ri in bello q̄ videre mala gentis noſtre: et
pugnauit contra eū ⁊ vicit ⁊ intrauit tem-
plum ⁊ eiecit ydola: ⁊ purgauit domum dei
⁊ fecit altare nouum: ⁊ obtulit ſacrificium: ⁊
proſtrauit ſe in terram orans ne amplius
inciderent in tantas tribulationes q̄ ſic tē
plū imundaretur. Jta moraliter Antio-
chus. i. diabolus intrat templū cordis no
ſtri ⁊ facit inde templū ydolorum: quando
ibi fit auaricia: luxuria: gula que ſunt ydolo
rū ſeruitus: ſicut dr̄ Gal. v. Sed anima de-

nota hoc conſiderans ꝙ de domo conſcientie que debet eſſe domus dei facta eſt domꝰ ydolorꝝ dicat cum Juda machabeo. Meliꝰ eſt mihi mori in bello ſpirituali pugnando contra vicia ꝙ̄ videre tanta vicia in domo cõſcientie: ꝛ ſic pugnet contra Antiochum id eſt diabolũ vincendo: ꝛ domũ mũdet per ſcopã confeſſionis: ꝛ ſe proſternere debꝫ ante faciem dei orando dicens. Ne vnꝙ̄ amplius domus conſciẽtie mee immundetur. ꝛ ſic patet ſecũdum ꝙ domus mundatur ꝙ fiat mundior. Tertio dico ꝙ aliqua res mũdatur ꝙ fiat mundior: id eſt purior ſicut frumentum a palea. Nam videmus quãdo frumentuꝫ eſt immũdum a paleis: tunc per flagellum bene conteritur ꝛ mũdatur: ita anima homis quando eſt immũda a peccatis dꝫ ſe per flagellationem .i. caſtigationem bene mundare: qꝛ quicquid homo patiẽter ſuſtinet: ꝛ ſeipſum flagellat hoc non ſuſtinebit in purgatorio. Unde legimus ꝙ rome depingebatur penitentia: vt homo nudus tenens in manu flagellum ferreum cũ quattuor folijs. In primo folio ſcribebatur plãgo. in ſecundo dico. in tertio volo. in quarto facio. Ita ſpiritualiter depingitur mundatio anime per flagellum: vt homo nudus in ſignum ꝙ ſicut in homine nudo nihil latet ita penitens debet omnia peccata ſua confiteri: qꝛ non confitenti ꝛ nõ reuelanti minatur dominus. Nañ. iij. dicens. Reuelabo pudenda tua in facie tua corã omnibus in die iudicij. Item depingebatur cum flagello: qꝛ ſicut per flagellum purgatur triticum: ita caſtigatio mundat animam. Hoc flagelluꝫ habuit quattuor folia. In primo ſcribebat aureis litteris plango: in ſignum ꝙ volens mundare animam debet plangere. Uñ ps. Lauabo per ſingulas noctes lec. meuꝫ. ꝛc. id eſt conſcientiã meã. In ſecundo dico. in ſignum ꝙ vere penitens debet dicere propa peccata ꝛ nõ aliena. Unde. Dic tu prius peccata tua ꝛ iniquitates tuas vt iuſtificeris. In tertio volo: qꝛ qui vult mundare animã ſuam debet habere voluntatem quicquid ſibi a ſacerdote iniungatur ꝙ illud velit facere. In quarto ſcribebatur facio: qꝛ vere penitens volens mundare animã ſuam debꝫ facere vt flagellatio penitẽtie reſpõdeat culpe: ita anima purgatur per flagellationem penitentie. Iteꝫ videmus ꝙ aurũ probatur per ignem vt fiat purius: ſic aĩa hominis p ignem tribulationis ps. Igne me examinaſti. Nam quando aurifaber aurum probat per igneꝫ ꝙ̄diu ibi fuerit inmundicia in igne num emittit: ita ꝙ̄diu homo eſt impatiens ꝛ remurmurat cõtra ignem tribulationis anima non eſt munda: ſed quando patienter ſuſtinet: tunc eſt munda. Item ait Jaco. i. c. i. Beatus vir qui ſuffert temptatõem quoniã cum probatus fuerit accipiet coronam vite quã repromiſit deus diligent ibꝰ ſe. ꝛ Sap. iij. Tanꝙ̄ aurũ in fornace probauit illos. Et ſic patet tertium ꝙ anima mũdatur ſicut triticum per flagellum. Quarto dico ꝙ facies mũdatur: vt fiat clarior a maculis eam deturpantibus. Unde quãdo anima eſt ſine peccato: tunc eſt pulchra: ſed macule diuerſe deturpant eam. Unde conqueritur Jeremie. Uermes aſcendũt ſuper terram facies earum facies combuſte. Uidemus nãꝙ̄ quando homines ferialibus diebus laborant in domo: maculant facies eorum. ꝛ ideo habent ſpecula ante oſtia. Unde quando domum exeunt ad ſolẽnitatem tunc ſpecula inſpiciunt ſi aliqua macula in facie appareat vt illam deleant. Ita moraliter homo exiſtens in hoc mundo tanꝙ̄ in domo laborans diuerſimode. ꝛ anteꝙ̄ exeat de domo corporis videat ſpeculum conſcientie ſue diligenter: an alique macule ibi fuerit: ꝛ ſi aliquid ibi fuerit quod oculos diuine maieſtatis offendat: deleat ꝛ mundet in aqua cõtritionis. Unde legimus Judith xij. ꝙ ipſa Judith volens liberare populuꝫ ſuum vt placeret pricipi ꝛ vt inueniret gratiam in conſpectu eius lauit faciem in fontibus bethulie: ꝛ ſic facta pulchra placuit principi: ita ꝙ mandauit omnibus ſubditis ſuis dicẽs eis. Dimittite eam libere ire vbicunꝙ̄ voluerit. ꝛ ſic de mane veniẽs ad portas ciuitatis dixit. Aperite portas: quia nobiſcum eſt deus. Ita ꝛ nos quãdo anima hominis eſt obſeſſa per diuerſa temptamẽta ꝛ peccata volens populum ſuuꝫ liberare id eſt voluntatem: memoriam: ꝛ intellectuꝫ que ſunt populus anime debet faciem lauare in fonte lachrymaruꝫ vt placeat altiſſimo pncipi: ꝛ tunc princeps mandat ſuis ſubditis: id eſt diabolis qui obedũnt mandatis eius dicens illis. dimittite eam libere ire tẽpore mortis ad portam ciuitatis eterne. Et tunc anima veniens ad portã ciuitatis eterne dicit. Aperite mihi portas: qꝛ nobiſcum eſt deus. vnde Hiero. O lachryma humilis tua eſt potentia tuum eſt intrare regnuꝫ ante tribunal tu ſecure ſtabis: ꝛ quicquid petieris obtinebis: accuſantibus inimicis ſilentiũ imponis magis diabolum crucias ꝙ̄ pena inferni. ꝛ quãto lachryma eſt maioris amaritudinis tanto magis facies purificatur. Ergo ꝗ ad thema. Unꝰ illorꝝ vt vidit. ꝛc.

¶ Dñica decima quinta. Sermo. lvi.

n Onne anima plus eſt
ꝙ corpus. Math. vi. Scðm philo
ſophū cū cõtrariorū cõtrarij ſunt
effectus vt calidi ⁊ frigidi ſunt effectus con
trarij: ſic eorū operationes ſunt contrarie.
Ita ſollicitudo circa tp̄alia habꝫ tres malas
conditiões. Prima conditio mala eſt ꝙ ha-
bet mentē affligere ſollicitudo tp̄alis ſicut
ſpina. vnde dicit Math. xiij. Quod cecidit
inter ſpinas fructū nõ dedit. vnde Eccle. i.
Uidi cuncta ſub ſole ⁊ ecce vanitas ⁊ affli-
ctio ſpiritus. Scd̄a cõditio mala eſt ſenſuū
⁊ intellectus ſapientie deſtructio. Ideo qui
dam philoſophus vadens ad ſcholas athe
nis proiecit oēs pecunias ⁊ oīs occupatio
nes temporales depoſuit vt poſſet eo meli⁹
ſapientiam inueſtigare. Tertia mala cõdi
tio eſt aīam a deo elongare ⁊ dei obliuiſci.
vnde Iere. ij. Populus meus oblitus ē mei
diebus innumeris: propter ſollicitudines
tp̄ales. Sed ſollicitudo circa ſpūalia habet
tres bonas cõditiones circa aīam cõtrari-
as primis. Prima eſt bona ſollicitudo ſpūa
lis: qr in his homo cõſolat. vñ Eccle. ij. Ua-
dam ad ſpiritualia ⁊ affluā delitijs. Scd̄a
bona conditio ſpūalis. qr ſollicitudo ſpūalis
intellectum illuminat in viā dei animā de-
ducendo. vñ in pſal. Accedite ad eū ⁊ illumi
namini. ⁊ facies veſtre nõ cõfundent. Ter-
tia bona cõditio eſt: qr viuunt cū deo ſollici-
tudines ſpūales: vnde apoſtolus. i. Cor. vi.
Qui adheret deo vnus ſpūs eſt cū illo. Er-
go dauid in pſ. Mihi adherere deo bonū
eſt. ⁊ ponere in deo ſpem meā. Et ideo dñs
cõmendat illos qui preponūt ſollicitudinē
ſpiritualē ſollicitudinibus tp̄alibus et ma-
gis eligunt ſeruire deo ꝙ dyabolo ꝑ auari
tiam ⁊ hoc dicit in hoc euangelio. Dixit ie.
diſci. ſuis. Nemo pōt duobus dñis ſeruire.
aut eñ vnum odio habebit ⁊ alterū diliget
aut vnū ſuſtinebit et alterum contēnet. Sic
vos deo nō poteſtis ſeruire ⁊ mãmone. qui
eſt deus pecunie vel auaricie. Ideo dico vo-
bis ne ſolliciti ſitis aīe veſtre quid mandu-
cetis neqꝫ corpori veſtro quid induamini. Nõ
ne aīa plus eſt ꝙ eſca. ⁊ corp⁹ plus eſt ꝙ ve
ſtimentum. Reſpicite volatilia celi que non
ſerunt neqꝫ metūt neqꝫ cõgregāt in horrea
et pater veſter celeſtis paſcit illa. nõne vos
magis pluris eſtis illis. Quis aūt veſtrū co-
gitans poteſt adijcere ad ſtaturam ſuā cu
bitum vnum. ⁊ de veſtimentis veſtris quid
ſolliciti eſtis. conſiderate lilia agri quomo-
do creſcunt: non laborant neqꝫ nent. Di-
co autem vobis quoniam nec Salomon in
omni gloria ſua coopertus eſt ſicut vnum
ex iſtis. Si enim fenū agri quod eſt hodie
et cras in clibanum mittitur deus ſic veſtit
ꝙto magis vos minime fidei. Nolite ergo
ſolliciti eſſe dicentes. Quid manducabim⁹
aut quid bibemus aut quo operiemur. hec
enim omnia inquirunt gentes. Scit enim
pater veſter celeſtis: quia his omnibus in-
digetis. Querite ergo primo regnum dei ⁊
iuſticiam eius. ⁊ hec omnia adijcientur vo-
bis. ⁊ ſic patet euāgelium. Ergo quo ad the
ma. Nonne anima plus eſt ꝙ corpus. Et
hoc propter quattuor cauſas. Primo ꝓpter
initium creationis. ſcd̄o ꝓpter officium vo-
cationis. tertio propter precium redemptõ
nis. quarto ꝓpter premium ad quod eſt vo
cata. Primo dico ꝙ aīa plus eſt curanda ꝙ
corpus ꝓpter initium creationis. Naꝫ pri-
mo die lucem. ſcd̄o die celum creauit ⁊ ter-
ram. tertia die arbores ⁊ plãtas. quarto die
ſolem ⁊ lunā ⁊ ſtellas. quinto die piſces et
volucres ⁊ beſtias terre. Tunc beata trini-
tas dixit. Faciamus hoīem ad imaginē ⁊
ſimilitudinē noſtrā. quo ad aīam. Nā ſicut
ſigillum imprimit cere. ita aīa impreſſa eſt
corpi. Sed corp⁹ d' terra eſt. ⁊ aīa ſm formā
ꝗ̄ eſt ſine pctō ad imaginem dei creata eſt
Et ſicut deus vnus eſt in eſſentia ⁊ trin⁹ in
in perſonis. ita aīa in tribus dignitatibus
et vna dignitas in perſona aīe i eſſentia vi-
delicet memoria. volūtas ⁊ intellectus. que
ſunt tres potētie aīe. Naꝫ memoria ad ani-
mā patris diſponit. volūtas diſponit ad fi-
dem filij. ⁊ intellect⁹ diſponit ad ſpem eter
ne vite ꝑ ſpm̄ ſctm̄. Quare aūt deus creauit
hoīem ſm corpus de terra tam fragili ma-
teria. Dicūt doctores ꝙ hoc fecit iō ꝙ perfe
ctus eſſet in tribus opatiōibus creationis.
Nam aliquas creaturas creauit ex puris
ſpūalibus materijs. ſicut angelos. aliquas
creauit ex puris corporalib⁹ materijs. ſicut
ſunt aīalia ꝗ̄ nō hñt aīam niſi vegetatiuā ꝗ̄
moritur cū corporib⁹ ⁊ ſenſitiuā hñt nō ha
bentia intellectū ⁊ ſic voluit ꝑficere tertium
opus. ⁊ creauit hoīem de puris corp̄alibus
videlicꝫ quattuor elemētis. de igne. aere. aq̄
et terra de puris ſpūalibus miſcuit de na-
turis angelicis. ⁊ ſic homo ſm corpus crea
tus eſt velut aīal brutum. ⁊ ſm aīam velut
angelus ꝗ̄ hꝫ intelligere. i. ſentire qui hꝫ me-
morare ⁊ voluntarie agere. ⁊ ſic anima ducit
imaginem dei cum vexillo deitatis. ⁊ cetere
creature non ſunt niſi vmbra: ideo vnuſqſ-
ꝗ debet ſeruare animam mundam ſicut ſi
bi in baptiſmo committitur. cum ei veſtis

innocentie traditur. que ſignificat illaz veſtem que ante ſibi erat tradita: ſcilicz ante peccatum. Et ideo dicit ſacerdos quando puerum baptiſat induens eum veſte innocentie. veſtem ſanctam ⁊ immaculatã ⁊ candidam quã perferas ante tribunal christi ⁊ propterea dicet illis in die iudicij qui maculauerunt veſtem innocentie eternaruz nuptiarum. Amice quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem. Mathei. xxij. Et ideo ſequitur. Ligatis manibus ⁊ pedibus proijcite eũ in tenebras exteriores. ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium. Et ſic patz primum ꝙ anima plus eſt curanda ꝙ̃ corpus propter uirtutem creationis. Secundo dico ꝙ anima plus eſt curanda ꝙ̃ corpus ꝓpter officium ad quod eſt vocata. Nam eſt ad illud vocata vt laudet creatorem cum angelis ⁊ archangelis. ⁊ reddat grãꝝ actiones ꝓ beneficijs a deo ſibi collatis. Unde Augu. in libro de ſpiritu ⁊ anima. Homo in medio conſtitutus eſt a deo vt homini ſeruiãt creature. quas ſubiecit dominus ſub poteſtate hominis ad ſeruiendū ei: vt luna. ſol. ⁊ ſtelle arbores. plãte. ⁊ belue terre. Et hoc dicit dauid in pſal. Omnia ſubiecisti ſub pedib⁹ eius oues. ⁊ boues vniuerſas inſuper ⁊ pecora campi. Uolucres celi ⁊c. Et de his omnibus non aliud requirit niſi ꝙ homo laudet ipm̃ vt ſeruiat ei in ſanctitate anime. vnde apoſtolus. i. ad Teſſal. iiij. Non enim vocauit nos deus in immundiciaz: ſed in ſanctificatione vt ſeruiamus domino. Et ideo ſoli homini inter creaturas datum eſt intelligere creatorem quod alie creature nõ habent. et ideo ait propheta. Lauda aĩa mea dñm laudabo dominum in vita mea: pſallã deo meo ꝙ̃diu fuero. Omnes creature clamant ad hominem. O homo dilige creatorem. Et hoc triplici voce. Prima vox creaturarum eſt. O homo accipe. Secunda vox. O homo redde. Tertia vox. O homo fuge. Quare prima vox clamat. O homo accipe. Nam dum ſol oritur dicit. O homo accipe meuz ſeruitium. quia ſplendeo tibi: ſic luna et ſtelle clamant. ⁊ terra clamat. accipe ſeruitiuz meuz: quia ego te porto ⁊ paſco. ⁊ omnes creature clamant accipe. Secundo clamant oẽs creature redde. quid certe gratiarũ actiones. vnde apoſtolus. i. Cori. iiij. Quid habes hõ quod non accepiſti. nã pauper ⁊ nudus mundum intraſti. redde ergo quod reddere debes: et q̃d certe dilige deuz et da pauperibus: non ipſi certe deo: ſed ꝓpter ipſuz. Ipſe enĩ nõ indiget pecunia nec carnibus taurorum. vt dicitur in pſal. Bonorum meoruz non eges. Sed o homo redde altiſſimo vota tua et redde ſacrificium laudis. Tertia vox clamat fuge. ⁊ quare. nã ſi homo non laudat creatorem accipiens beneficia eius: tunc oĩs creatura clamat. fuge. Quia noſtra cõſcientia perſequitur nos accuſans infelicem animã ad occurſuz omnis creature. Nam homo qui ſe ſcit in peccatis trepidat in aquis timet ſe mergi. Sed homo ſciens ſe ſine peccatis vadit ſecure. Et ideo multi ſancti tranſibãt nudis pedibus ⁊ ſiccis per aquas. Homo exiſtens in peccatis fugit tonitruuz timet percuti. ſed ſi ſciret ſe ſine peccatis non fugeret. Itez ſuꝑ dicta verba dicit beatus Auguſti. ſuper Geñ. Si hõ in peccatũ trangreſſionis non cecidiſſet ipſuz nulla creatura leſiſſet. Ergo patet ſcḋm ꝙ anima plus eſt curanda ꝙ̃ corpus propter officiũ ad quod eſt vocata. Tertio dico ꝙ anima plus eſt ꝙ̃ corpus curanda propter precium redemptionis quo eſt redempta. dicit apoſtolus. i. Corin. vi. Empti eſtis precio magno. De quo precio dicit petrus. Non auro neq̄ argento. ſed precioſo ſanguine agni immaculati: cuius vna gutta precioſior erat oĩn mundo ⁊ propter nobilitatem anime iſtud precium non potuit inueniri in finibus mundi. ideo inuenit pater extra fines oĩs: et hoc de paterno corde. vnde prouer. xxxi. Procul ⁊ de vltimis finibus precium eius. Naz oĩe auruz totius mundi eſt quaſi arena exigua ad valorem vnius anime. Iſtud preciuz poſuit pater in vterum virginis ⁊ ſolutuz fuit pro nobis dũ hec ſanctiſſima caro virginalis cuz corona ſpinea cuz clauis ⁊ flagellis fuit ꝑforata ⁊ lãcea. ⁊ ita large ſolutuz et effuſuz precium ꝙ tãꝙ̃ riuuli aquaꝝ de fonte effluxit. Hui⁹ precij ſolutione predixit dauid in pſal. Ex vſuris ⁊ iniquitate redimet aĩas eoꝝ. ⁊ honorabile nomẽ illorum coram illo. qui modo ſedet cũ ipo pr̃e in gloria: ⁊ ideo ait Berñ. O aĩa miſera que taz precioſe es redẽpta. quare permittis tibi corpus dñari. Nunq̄d magna eſt confuſio vbi irridet ſeruus dñm: et vbi ancilla eſt ſuper dñam. quia corpus eſt ſicut ancilla. ⁊ anima eſt ſicut domina. Huius legimus figuram. Geneſis. decimoſexto. Ubi ſara vxor patriarche abrae qui habuit ancillam que voluit dominari ſuꝑ dominam. accepit poteſtatez a viro ⁊ afflixit ancillam in pane ⁊ aqua. ⁊ tandez venit ancilla ſe humilians domine ſue ⁊ fecit multa bona. Ita moraliter corpus eſt ancilla. Sed anima domina. ⁊ ſi corpus permittitur dominari ſuper animam. dominã anima irri-

debitur ab electis in die iudicij. Debet er-
go dn̄a anima accipere poteſtatem a xp̄o: et
affligere corp⁹ in pane ⁊ aqua ꝓ pctis: tūc ſe
hūiliat corp⁹ ⁊ multa bona ꝓmittit ⁊ facit: ⁊
ſic pꝫ tertiū ꝙ aīa plus eſt curāda q̄ꝫ corpus
Quarto dico ꝙ aīa eſt plus curāda q̄ꝫ corp⁹
ꝓpter premiū ad quod eſt vocata. Naꝫ illud
premiū eſt eterna beatitudo: q̄ eſt promiſſa
oīnibus in hoc corpore bene laborantibus
velut in vinea. Math. xx. Uoca operarios ⁊
redde illis mercedem. Caueat igitur aīa ne
aliq̄d cōmittat vnde tale ꝑcium amittat: q2
ꝓmiſſa ſunt anime ⁊ corpori q̄ bn̄ ſe habue-
runt in labore btōꝝ operū duodecim mune
ra que enumerat btūs Aug. in lib. de ciuita
te dei. Primū donū ē claritas ſine tenebro
ſitate: q2 iuſti fulgebūt ſicut ſol. Secundum
eſt ſpecioſitas ſine deformitate: q2 tunc erit
ſpecioſus forma pre filijs hoīm. Tertium
eſt agilitas ſine pōderoſitate: q2 tūc in oīb⁹
obedit corp⁹ aīe. Quartū eſt impaſſibilitas
ſine penalitate: q2 tūc nec aīa nec corp⁹ pōt
pati. Quintū eſt ſubtilitas ſine groſſitate: q2
tunc nec aīa: necꝫ corp⁹ pn̄t includi: ſꝫ ſicut
ſol vitrū penetrat: ſic aīa ⁊ corpus ſimul per
ferrū ⁊ murū penetrare pn̄t. Sextū eſt ſani-
tas ſine langore: q2 corp⁹ nō pōt amplius in
firmari nec aīa. Septimuꝫ eſt req̄es ſine la-
bore: q2 nec aīa: nec corpus feſſari ſeu laſſari
poteſt. Octauū eſt ſecuritas ſine timore: q2
ibi oīs timor a corpe ⁊ aīa remouet̄: ſed ani-
ma: nūc reſiſtit corpori ⁊ corp⁹ aīe in hac vi-
ta. Nonū eſt noticia ſine errore: q2 nūc vide
mus in ſpeculo. ſ. in creaturis creatoreꝫ: ſed
tunc facie ad faciē. Decimū eſt pax ſine per
turbatōe ibi: q2 nulla eſt diſcordia: ſed oībus
vna volūtas. Undecimū eſt vita ſine morte
q2 necꝫ mors: necꝫ luctus erit vltra. Duode
cimū eſt gaudiū ſine dolore. vn̄ Eſaie. li. Et
leticia ſempiterna ſuper capita eoꝝ. Et hec
duodecim dona ꝓmeretur aīa in corpere ha
bebit ea ꝑpetue. Ergo quo ad thema. Non
ne anima plus eſt q̄ꝫ corpus propter initiuꝫ
creationis propter precium redemptionis
propter officium vocationis propter premi
um eterne remunerationis.

¶ Dominica decimaſexta.
Sermo. lvij.

Ortuus eſt filius vni-

m cus matris ſue. Luc. vij. Juſticia
apparet in malorum punitione
et miſericordia in remiſſiōe pec
catorum: ſed tamen magis eſt neceſſaria hu
mano generi miſericordia q̄ꝫ iuſticia pro-
pter fragilitatem humanitatis: ⁊ ideo cla-
mat propheta. Domine cum iratus fueris
miſericordie recordaberis: ⁊ q̄uis equalis
fuerit in illa iuſticia ⁊ miſericordia: tamen
ſemper ſuam miſericordiam preponit iuſti-
cie: ⁊ ideo dicit Ezech. xviij. Nolo mortem
peccatoris: ſed vt conuertatur ⁊ viuat: ⁊ pro
pter miſericordiam ad genus humanum vo
luit incarnari: vt dicit apoſtolus. Nō ex ope
ribus iuſticie que fecimus nos: ſed ſm̄ ſu-
am miſericordiam ſaluos nos fecit: per cru
cifixionem ⁊ mortem vt nos reuocaret ad vi
tam. Ergo videns vnicuꝫ filium vidue mor
tuum miſericordia motus reſuſcitauit euꝫ
vt patet in euangelio. Jbat ieſus in ciuitatē
que vocatur Naym ⁊ ibant cum illo diſcipu
li eius ⁊ turba copioſa. Cum autem appro-
pinquaret porte ciuitatis: ecce defunctus ef
ferebatur vnicus filius matris ſue. Et hec
erat vidua: ⁊ turba ciuitatis multa cum illa
Quam cum vidiſſet ieſus miſericordia mo-
tus ſuper illam dixit. Noli flere. Et acceſſit
⁊ tetigit loculum. Hij autem qui portabāt
ſteterunt. Et ait dominus. Adoleſcens tibi
dico ſurge. Et reſedit qui erat mortuus et
cepit loqui. Et dedit illum matri ſue. Acce-
pit autem omnes timor ⁊ magnificabāt de
um dicentes: q2 propheta magnus ſurrexit
in nobis: ⁊ quia viſitauit dominus plebem
ſuam. Et ſic patet euangelium. Nota circa
thema ꝙ quadruplex eſt mors. Prima eſt
mors nature. Secunda mors culpe. Tertia
mors ſpiritualis gratie. Quarta mors eter
nalis gehenne. Prima mors nature eſt: q2
omnes creature naturales moriuntur que
viuunt vita naturali. De illa morte dici-
tur Eccle. xlj. O mors q̄ꝫ amara eſt memo-
ria tua. Unde videmus quando homo ſe-
neſcit calor naturalis deficit: ⁊ natura debi-
litatur: ⁊ tandem corpus moritur. Et hoc ꝑ
uenit nobis ex primis parentibus: ſcꝫ Adā
⁊ Eua: quibus dominus ait: vt patet Gen̄.
i. Jn quacunꝫ hora comederitis de arbore
iſta morte moriemini. Si enim nō peccaſſet
homo non fuiſſet mortuus: ſed tamdiu in
paradiſo vixiſſet q̄ꝫdiu deo placuiſſet. ⁊ tūc
ipſum cum anima ad celum duxiſſet: ⁊ quia
primus homo ſe morti obligauit: ideo om-
nis poſteritas moritur: quia vt dicit philo
ſophus. Principio corrupto principiata cor
rumpūtur: ſicut quādo arbor moritur in ra
dice omnes rami eius moriuntur. Et circa
illam mortem naturalem nota quattuor.
Primo eſt generalis: quia omnes ſunt ſub
dominio eius: ⁊ recipient ſententiam ſuam
nec parcit alicui: nec diuiti propter ſuas di-
uitias: nec nobili propter ſuaꝫ nobilitatem.

Unde Eccleſia. ſcdo. Moritur doctus ſimi=
liter vt indoctus diues pariter vt pauper.
Unde dictum fuit cuidã diuiti. Stulte hac
nocte morieris. Secundo mors eſt horribi
lis propter horribilem viſionem demonũ
qui ſunt preſentes ⁊ expectant animam.
Unde legitur ꝙ demon erat iuxta crucem
dum chriſtus pependit in ea qui nunq̃ pec
cauit. quãtomagis peccatori aſſiſtit: qui in
diuerſis peccatis moritur. Unde Job. xvi.
Hoſtis meus terribilibus oculis me intui=
tus eſt. Tertia mors eſt formidabilis pro=
pter diſſolutionem omnium membrorum.
nam oculi vertuntur in capite. vene rumpũ
tur in corpore: ⁊ totum corpus concrepat in
corpore. ⁊ omnia membra querũtur vbi ani
ma ſeparatur a corpore propter timorem.
Unde. Eccle. viij Non eſt in hominis pote=
ſtate prohibere ſpiritum. Quarto mors eſt
terribilis propter diſcuſſionem operum.
Nam in ictu oculi in ſeparatione anima iu
dicatur ad eternam damnationem. aut ad
purgatorium aut ad vitam eternam tunc
mala opera que homo fecit per penitẽtiã
non deleta dicunt ad hominem peccatorẽ.
Opera tua ſumus te non relinquemus: te=
cum ad iudicium pergemꝰ. Et ſi homo tũc
ad corpus poſſet redire et penitentiam age
re q̃ libenter rediret: ſed homo non poteſt
hoc facere iuxta verbum. Sapien. ij. Nõ eſt
reuerſio finis noſtri. ideo homo debꝫ ſe ſem=
per diſponere ad mortem. quia nihil certiꝰ
morte ⁊ nihil incertius hora mortis. Et ſic
patet primum. videlicet de morte naturali
que eſt generalis. horribilis. formidabilis.
et terribilis. Secũda mors eſt peccati mor=
talis. Unde quando homo eſt in peccatis
mortalibus q̃uis viuit coram hominibus
eſt tamen mortuus in anima. Apoc. iij. No=
men habes ꝙ viuis: ſed mortuus es. Unde
videmus ꝙ mors naturalis facit corpꝰ gra
uidum. Ita peccatũ facit hoiem ſ̃guem ad o=
pus bonum. Unde nota ꝙ per quattuor in
ſtrumenta moritur corpus ⁊ occiditur. Pri=
mum inſtrumentum eſt gladius quo multi
moriuntur. Ita per pctm inuidie m̃lti mori
untur in anima. Nam inuidia quaſi gladiꝰ
multos occidit. Occidit gladius inuidie pri
mos parentes in paradiſo. Occidit gladius
inuidie. Abel iuſtum hominẽ. Uendidit gla
dius inuidie iuſtũ. Joſeph pro triginta de
narijs ⁊ voluiſſet eum occidiſſe niſi Ruben
dixiſſet. clamat ſanguis eius ſuper nos ad
celum. Gladius inuidie ſuſpendit chriſtum
in cruce. ⁊ ideo dicitur. Prouerbio. xxx. Ge=
neratio que pro dentibus gladios habꝫ ⁊c.
⁊ iam multi moriuntur gladio inuidie. Se=
cundum inſtrumentum quo multi moriunt̃
in corpore hoc eſt ignis. per quem auariciã
nota. Unde pſ. Incenderunt ſanctuarium
tuũ ⁊c. Ignis nunq̃ dicit ſufficit ita nec aua
ricia. Unde Jere. vj. A minore quippe vſq̃
ad maiorem omnes auaricie ſtudent. ⁊ a p=
pheta vſq̃ ad ſacerdotem: eo ꝙ multi mori
untur gladio auaricie per peccatum morta
le in anima. Ideo legimus figuram. Nume
ri. xxij. ꝙ Balaã voluit maledicere filios iſra
el ꝓpter auariciam. tunc angelꝰ domini ſte
tit in via habens gladium domini in manu
comminans ſibi mortem eternã. ideo mul
ti moriuntur igne auaricie ⁊ gladio inuidie
que ſunt duo inſtrumenta quibus occidunt̃
corpora. ⁊ taliter etiam anima. Tertiũ in=
ſtrumentum quo corpora occidũtur eſt iacu
lũ baliſte vel ſagitte per quã intelligitur lu
xuria. vulnus eñ ſagitte cum labore curat̃.
ita peccatum luxurie ſi hoc peccatum ducit̃
in conſuetudinẽ. De hoc iaculo luxurie di
citur in ꝓuerbijs ca. vij. Homo luxurioſus
videns mulierem pulchram ſequitur eã in
concupiſcentia ſua: donec transfigat ſagitta
iecur eius vt moriatur in anima: quia cũ pec
catum conſummatum fuerit generat mor=
tem. Quartum inſtrumentũ quo multi ſub
merguntur eſt aqua. Unde Ozee. x. Sama
ria fecit regem in ſuperbia tranſire ⁊ peri=
re ſicut ſpuma ſuper aquam. Quid enim ſu
ꝑbia eſt niſi ſpuma que cito perit: ⁊ ideo ſu=
perbus rex Pharao ſubmerſus eſt ſicut plũ
bum in aquis vehemẽtibus. Et ſic patet ſe=
cũda mors que eſt mors peccati mortalis q̃
aſſignatur gladio inuidie: igni auaricie ia=
culo luxurie ⁊ aque ſuperbie. Tertia mors
eſt ſpiritualis gratie in anima qua moritur
homo mundo ⁊ viuit chriſto. Unde apoſto=
lus Col. iij. Mortui eſtis mundo ⁊ vita ve=
ſtra abſcondita eſt cũ chriſto in gloria. Iſta
mors aſſimilatur morti naturali: ⁊ hoc pro
pter multa. Primo quando debet mori cor=
pus diſtemperatur. Secundo non guſtat.
Tertio vertitur in pallorem. Quarto appe
titus ſubtrahitur. Quito cor frãgitur. Sex=
to anima ſeparatur. Septio ſepelitur. Ita
ſpiritualiter homo quando moritur mun=
do diſtemperatur: q2 dolet ꝙ deũ offendit
ſuis peccatis. ⁊ ſic homo ducitur ad dilectio
nem dei: ⁊ ſic languet. Unde in Can. Nun=
ciate dilecto: q2 amore langueo. Secũdo rẽ=
nuit guſtum mundialis dilectionis: ⁊ ſolũ
celeſtia ſapit. Unđ pſ. Guſtate ⁊ videte quo
niam ſuauis eſt dominus. Tertio in pallo=
rẽ vertitur. Unde apoſtolus. Charitas om

nia ſuffert omnia ſperat. Quarto appetitꝰ ſubtrahitur ab anima morienti mūdo. Guſtato enim ſpiritu deſipit omnis caro: vt dicit Gregor. Quinto cor frāgitur per alieni amoris ſubtractionē. Gregorius diuinus amor a dilectione mundi totaliter occidit. Sexto animam ſeparat ab omnibus mundanis ⁊ pacificat in deum. vnde Gregorius Charitas ſancta pacificat in deū cor vt nulli adhereat niſi ſoli creatori. ⁊ ſic aīa mortua mundo viuit in xp̄o. ſicut in pſ. dr̄ Mihi adherere deo bonū eſt. ⁊ ponere in deo ſpem meam: ⁊ ſic patʒ tertia mors qua homo moritur mundo morte ſpirituali. Et illa morte mortui ſunt omnes ſancti. Quarta mors eſt mors eternalis miſerie vbi anime moriunt ⁊ tamen viuunt ⁊ mori non poſſunt. De his Johā. in Apoc. xvj. Comedebāt linguas ſuas pre doloribus: quia optant mortem ⁊ mori non poſſunt. de iſta morte que eſt valde horribilis dicitur vna figura in Apoc. xiiij. vbi vidit Johānes angelum cum falce vt meteret: quia meſſes ſupermature. ⁊ q̄cquid meſſuit collegit ⁊ poſuit in horreum domini ſui tunc alius venit cum alia falce acuta. ⁊ q̄cquid meſſuit poſuit in ignem ad comburendum in lacum ire dei magni. Ita ſpūaliter mors eſt duplex. Unde dicitur i pſ. Precioſa in conſpectu domini mors ſanctorum eius. Et ſequitur. Mors peccatorum peſſima. Mittitur enī mors ſanctorum quaſi angelus cum falce metens iuſtos quaſi vineas ⁊ botros ſtantes in flore ⁊ triticū quos ponit in horreū celeſtis glorie. ſed mittit̄ mors peccatorū ad modū angeli mali cū falce ad metendū pctōres ⁊ quicquid meſſuit poſuit in lacū ire dei magni ad cōburendū. Quare aūt vidit mortē in ſpē angeli metētis. Certe dicitur ꝙ quando meſſor venit ad agrū vbi multe ſpice ſtant que non ſunt mature. non expectat donec matureſcant ꝑpter aliquas ſpicas que ſtant inter maturas ſpicas. Ita mors venit quandoq̄ improuiſe. ⁊ nō curat an ſpica. id eſt homo ſit maturus: ſit paratus ad mortē: ſed multos metet mors qui ſtant adhuc in flore ⁊ creſcunt in iuuentute Itē quādo meſſor eſt metens omnes ſpicas facit circa terram equales que ſuperius nō erant equales. Ita mors facit hoīes equales. diuites ⁊ pauperes. nobiles ⁊ ignobiles fortes ⁊ debiles. Ideo premonet nos ſaluator in euangelio. Mathei. xxiiij. dicēs. Uigilate: quia neſcitis diem neq̄ horam mortis. Qui igitur vult euadere mortem eternā vt non interficiat eternaliter moriendo debet hāc figuram bene notare. Item legitur Iere. xlj. Iſmael exiuit in agrum ⁊ apprehēdit pluſq̄ ſeptuaginta paganos quos iudicauit proditores: ⁊ duxit ad medium ciuitatatis vt occideret quos omnes occidit preter decem qui dixerunt. Non occidas nos: quia habemus magnum theſaurū in agro ram humo q̄ tritici: ⁊ ordeo: ⁊ melle: ⁊ oleo ꝑpter theſaurum dedit eis etiam vitam: vt oſtenderent ei. Ita moraliter mors exit ad interficiendū omnes homines: ſed qui habent theſaurum in cordibus bonorum operum que figurantur per hec quattuor ſecuri ſunt a morte eterna. Nam qui vult euadere ſicut illi decem debet habere theſaurum ordei. Per ordeum penitentia intelligitur. Unde in euangelio Johis. vj. Eſt puer vnus hic qui habet quinq̄ panes ordeaceos. id ē quinq̄ partes penitentie. ſcilicet confeſſionis. contritionis. ſatiſfactōnis. ieiunij. ⁊ orationis. Secundo debet habere theſaurū tritici. Per triticum nota paſſionem xp̄i quam debet portare in memoria. Unde dominus aſſimilat ſe grano tritici. Johānis. xij. dicēs Niſi granum frumenti cadēs in terra mortuum fuerit ipſum ſolum manet. ſi autem mortuum fuerit multū fructū affert. Quia videmus quando granum tritici ſpargitur tunc in ſe moritur ⁊ fructū affert: ſed ſi manet integrum tunc non facit fructum. Ita paſſio xp̄i ſi chriſtus non fuiſſet paſſus nullum fructum ſanitatis ſua natiuitas feciſſē Sed ex quo mortuus eſt multum fructū ꝓtulit. Tertio debet homo habere theſaurū mellis qui ſignificat dulcedinem vite eterne: ⁊ deſerat vt caueat peccatum: ⁊ guſtet illud mel. Unde ait anima deuota. q̄ dulcia faucibꝰ meis eloquia tua ſuper mel ori meo Quarto debet habere theſaurum olei contra mortem eternam. Oleum ſignificat miſericordiam: quia ſeruat ferrum a rubigine ſicut opus miſericordie ardet in lāpade in eccleſia in honorem dei ⁊ ſplendet. Ita anima habens oleum miſericordie intromittitur vt ſplendeat corā deo in vita eterna: vt patet de quinq̄ virginibus ſapientibus habentibus oleum in lampadibus ſuis. id eſt miſericordiam. ideo intrabunt in vitā eternam. Patet ergo quo ad thema. Mortuus eſt filius vnicꝰ matris ſue. Ita quadruplex eſt mors videlicet naturalis quam oportet nos mori peccati mortalis a qua debemus nos om̄es cuſtodire. Mors ſpiritualis qua morimur mundo hanc mortem debemꝰ deſiderare. Mors eterne damnationis quam omnes formidare debemus: ſed vt cum domino viuamus ⁊c.

Dñica decimaſeptima. Sermo. lviij.

D[a] huic locum. Luce xiiij. Quãuis fides ieſu xp̄i ſit i vita recta ſalus animarum. tamen ſine operib⁹ nõ ſanat. Iuxta illud Iacob. ij. Fides ſine operib⁹ mortua eſt. Opera autẽ que fiunt a credẽtibus ſunt in dupli ci differẽtia. Quedã ſunt de ſe tam mala ꝙ nõ poſſunt aliquo modo fieri bona in ſe: vt ſunt piuria. ſcurrilia mẽdacia. adulteria. rapina. vſura. ⁊c. que a credẽtibus ſunt ꝓhibita. Unde Ezech. xviij. Aia ꝗ̄ peccauerit morte morietur: niſi pniam egerit. Quedã ſunt i ſetã bona opera ꝗ̄ fiũt a credẽtib⁹ vt nullo modo in ſe pñt fieri mala vt deũ diligere ⁊ proximũ ꝓpter deũ. Uñ ait Aug. Oia in ſe habẽs ſacramẽta poteſt eſſe malus. ſ; verã habens charitatẽ non põt eſſe malus. Quedã ſunt indifferentia tã bona ꝙ̃ mala. vt ieiunare. orare. elemoſynã dare. Et hec poteſt aliquis facere ꝓpter vanã gloriã. vel ꝓpter deũ. vñ Greg. Sepe bona opera homo facit ꝓpter deũ. ſ; tñ dũ vana ẽ laus i mẽte hois illa bona opa annihilat et defedat. Et ſic de his trib⁹ opib⁹ fit mẽtio i euãgelio. Primo de his ꝗ̄ ſunt mala i ſe. vt inſidiatio diuine bonitatis. qr xp̄o inſidiabant. iõ ipſum i domo obſeruabãt. Secũdo ꝗ̄ ſunt i ſe valde bona: vt informatio bonitatis in diuino amore. Tertio que ſunt mala ⁊ bona vt ſanatio in ſabbato. Sz in vera fide ꝓpter lucrũ ſupnũ debemus in hac vita locũ hũilitatis retinere. vt fiãt nobis eterne retributiões. De hoc dicit in pñti euãgelio. Cum intraret ieſus in domũ cuiuſdã principis phariſeoꝝ ſabbato mãducare panẽ. ⁊ poſtꝙ̃ cũ diſcipulis ſuis mãducauit panẽ obſeruabãt eũ. nõ ꝓpter charitatem. ſed in dolo vt poſſent eũ in aliquo capere vñ eum accuſarent. Et ecce portauerunt hydropicũ ante illũ: vt ipſum curaret. Et hec fuit intẽtio eoꝝ ſi ipſum curaret vellent dicere ꝙ nõ ſeruaret ſabbatu; ⁊ ſi non curaret eũ vellent dicere ꝙ nõ eſſet miſericors. Et reſpondẽs dixit ad legiſperitos ⁊ phariſeos dicẽs. Licet ſabbato curare. At illi tacuerunt. Ipſe vo apprehẽſum infirmũ illu; ſanauit ⁊ dimiſit eũ. ⁊ dixit eis ieſus. Cuius veſtrũ aſinus: aut bos in puteum cadens die ſabbato ⁊ non cõtinuo extrahet eum. ⁊ tñ non violauit ſabbatum. Et nõ poterãt ad hoc reſpondere. Uidens ibi aliquos ſuperbos inuitatos dixit eis parabolam intendẽs ꝙ pmos accubitus deſiderabant. Cũ inuitatus fueris ad nuptias in ſupremo loco ne diſcũbas ne forte honoratior te ſit inuitatus ab eo. ⁊ veniens qui te ⁊ illũ inuitauit dicat tibi. Da huic lo. ⁊ tũc icipias cũ rubore infimũ locũ tenere. Sed cũ vocat⁹ fueris vade ⁊ recũbe in nouiſſimo loco. Cũ venerit qui te ⁊ illũ inuitauit dicat tibi. Amice aſcende. ſuperius ⁊ erit tibi gloria coraꝫ ſimul diſcũbentibus. Quia ois qui ſe exaltat humiliabitur ⁊ ꝗ̄ ſe humiliat exaltabit. Ergo quo ad thema. Da huic locũ. Nota ꝙ ꝗ̄tuor ſunt loca in ꝗbus ois creatura cõtinet. Primus huius mũdi. Scõus inferni. Tertius purgatorij. Quartus exultationis. Primus locus eſt mũdi ꝑſecutiõis ⁊ inſecuritatis qua multis modis hõ ꝑſequitur ⁊ punit ⁊ iõ dixit ieſus diſcipulis ſuis. Uos nõ eſtis de hoc mũdo. ideo perſequẽtur vos de ciuitate in ciuitatẽ. Luc. x. ꝙ eñ in mũdũ multipliciter ꝑſequetur. hoc p; Eze. xxi. Fili hois ꝓpheta ⁊ dices. Hec dicit dominus de⁹. Loquere gladius. gladius exacutus eſt ⁊ limatus. Ut cedat victimas exacutus eſt vt ſplẽdeat limatus eſt. Clama ⁊ vlula filij homis ⁊ percute manu ad manũ. ⁊ duplicetur gladius ac triplicetur gladius interfectorum. Ita moraliter quãdo homines ꝑſequuntur gladio ꝑſecutionis ⁊ tribulationis ſolẽt manu ad manum ꝑcutere ⁊ clamare in celum. Sed gladius ꝑſecutionis fuit ſimplex in pͥma etate mundi. In ſecunda. ſ. legis fuit duplex. Sed modo factus eſt triplex gladius. Primus gladius eſt quo hoies ſunt martyrizati ⁊ decollati. vnus aſſatus. alius lapidatus. alius alio modo pemptus. ita ꝙ omis ſanguis effuſus ſup terrã a ſanguine. Abel iuſti hij hoies gladio ꝑſecutõis mortui ſunt vnde pſ. Effuderũt ſanguinẽ velut aquam in circuitu hieruſalẽ ⁊ iſte ſanguis nõ effundebatur ꝙ̃diu fuit in vagina. Nã ante conſtantinũ imperatorẽ ⁊ Siluestrũ papã tanta fuit ꝑſecutio i xp̄ianis ꝙ ſepe vna die martyrizati ſunt tria milia ſctõꝝ alia vndecim milia alia quinꝗ;. vt p; de ſanctis de quib⁹ predicatur. tunc regnauit gladius. ſed tũc Silueſter papa mũdauit Conſtnatinũ imperatorem a lepra: tũc ille dedit pacem eccleſie ⁊ xp̄ianis. ita ꝙ nullus amplius xp̄ianũ interficeret ꝓpter fidẽ. ⁊ ſic ceſſauit gladius. Sz mõ eſt gladius reuocat⁹ in eccleſia ita ꝙ ſolum iam multi pauperes interficiuntur ⁊ ꝑſequuntur ⁊ agricole ſanguis effundit. Propterea ſanguis eorum clamat ſuper raptores vindictam ad celu; ſicut ſanguis Abel De quo Gen. iiij. Dominus dixit ad Cayn. Ecce vox ſanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. Secũdus gladius eſt diſcordie ⁊ inuidie quoniam charitas ceſſauit ⁊ in

nidia regnat ꝛ gladius in mũdum intrauit.
Fuit nãq ab aſcenſione domini inter diſci=
pulos ꝛ alios xpianos tanta charitas ꝙ ille
qui habuit duas tunicas dedit vnam nõ ha
benti. ꝛ quicquid habuerunt chriſtiani hoc
erat illis commune. Poſt hoc cepit deficere
charitas eccleſie ꝛ dolus. inuidia. ſuperbia.
ꝛ auaricia intrauerunt. ꝓpterea venit terti⁹
gladius guerre propter defectuz charitatis
De iſto gladio dicitur Apocalipſis. vj. Ecce
apertum eſt ſigillum ſecundi libri: et exiuit
equus rufus: ꝛ qui ſuper illum ſedebat ha=
bebat gladium in manu: ꝛ data eſt ei pote=
ſtas vt tolleret de terra pacem. Ita morali=
ter nos ſumus in vltima etate mundi ante
diem iudicij propter peccata hominuz vult
deus delere terram. Ita deus mittit pla=
gas in mũdũ vt tollatur de terra pax. ꝛ ho=
mines inter ſeinuicem interficiantur. ꝛ hoc
nunq̃ fuit ita maxime inter xpianos. ſicut
modo. ideo locus mũdi eſt perſecutiõis ꝛ in
ſecuritatis. ꝛc. Secũdus gladius eſt eterne
dammatiõis ꝛ vindicte dei. De hoc gladio
dicit ꝓpheta. Niſi conuerſi fueritis gladiũ
ſuũ vibrauit. Item ſi acuero vt fulgur gla=
diũ meũ ꝛ arripuerit iudiciũ man⁹ mea red
dam vltionẽ hoſtibus meis. De iſto gladio
dicitur in Apoc. Uidi thronũ ꝛ qui ſedebat
in throno aſpectus eius terribilis. et ex ore
eius exiuit gladius ex vtraq parte ſcindẽs
Sedens in throno eſt chriſtus ex cuius ore
exiuit gladius ex vtraq parte ſcindẽs ꝛ acu
tus. quia tunc ſcindet tam ad corpus q̃ ad
animam damnatorũ cum dicet ſententiam
mortis eterne. Ite maledicti in ignem eter=
nũ. Et iſte gladius ſcindit quattuor vulne=
ra ite. ſ. a ſocietate omniũ electorum ecce pri
mũ vulnus. maledicti. quia benedictionem
noluiſtis. in ignem qui nũq̃ extinguet eter=
nũ quia durabit ſine fine. Ideo prouideant
iſti nobiles quibus gladius defenſionis eſt
commiſſus ne gladius eterne mortis veniat
ſuper eos. Secundus locus inferni eſt i quo
omnes damnati continentur. ibi triplex eſt
miſeriam de qua premonet nos propheta
zach. ij. ca. ꝛ clamat premonẽdo. O o o filia
ſyon que habitas iuxta babylonẽ fuge. Fi=
lia ſyon dicitur anima deuota. quia ſyon in=
terpretatur ſpeculũ ſancte trinitatis. et ba=
bylon dicitur confuſio. ꝛ ſignificat eternam
damnationẽ. ergo premonet nos dicens. O
anima deuota que habitas iuxta filiam dã=
nationis fuge ne venias ad eã ſcilicet in lo=
co tormẽtoꝝ. Dr̃ ergo ter o o o ꝓpter tria. Primo
eſt ibi o filia ſyon fuge. quia ibi nulla eſt mi=
ſericordia. ſed ibi eſt terra obliuionis. Unde

pſ. Obliuioni datus ſum tanq̃ mortuus a
corde. Et ſi omni die mille miſſe legerentur
vni damnato nihil ſibi prodeſſet. quia in in=
ferno nulla eſt redemptio. ꝛ hec Iob. ſʒ pro=
deſt illis qui ſunt in purgatorio. Unde Sap.
v. Spes impij tanq̃ lanugo eſt que a vento
tollitur. Secũdo dicitur. O filia ſyon fuge.
quia ibi ſunt tenebre terribiles. Ideo dicit
Iob. x. Dimitte me paululũ vt plangã dolo
rem meũ anteq̃ vadam ad terram tenebro
ſam ꝛ opertã mortis caligine terram miſe=
rie ꝛ tenebrarum vbi nullus ordo ſed ſempi
ternus horror inhabitat: ergo fuge. Tertiũ
o dicit. O filia ſyon fuge ne ibi venias: quia
ibi eſt ignis inextinguibilis. Unde Eſa. xxx=
iiij. Quis ex vobis poteſt habitare cuz ardo
ribus ſempiternus in loco horroris ꝛ vaſte
ſolitudinis vbi nulla eſt aqua refrigeratõis
vt patet de diuite in euangelio. Luce. xvj. q
fuit in tormentis ꝛ patiebatur in igne in lin
gua ꝛ petiuit abraam vt mitteret lazarum:
vt extremum digiti in aquam mitteret ꝛ re=
frigeraret linguam quia cruciabatur in flã=
ma. Reſpondit abraam ꝙ non poſſet fieri:
quia eſt magnum chaos inter damnatos et
electos. i. magna diſtantia: ꝛ ſic patet ſcdm
ſcilicet locus eterne damnationis. Tertius
eſt loc⁹ purgatorij in quo ſimiliter ſunt tria
mala ꝛ tribulationes: ſed tamen aĩa in pur
gatorio ſemper eſt in ſpe ſaluatiõis. De iſto
loco dicit Grego. iiij. dialo. ꝙ anime purgã=
tur in diuerſis locis. alique purgant in igne
alique in aqua alique in glacie. vt pʒ in paſ=
ſionali de epiſcopo theobaldo cui apporta=
batur glacies in qua fuit anima quã trigin
ta miſſis liberauit. Et in quolibet loco ſuſti=
nent diuerſas penas. ꝛ alique citius purgã
tur. ꝛ alique diutius. ꝛ precipue habent tria
ve. De quo Iohã. in Apoca. Uidi aquilã vo
lantem per medium celi ꝛ voce magna cla=
mantem. Ue ve ve hominibus habitantib⁹
in terris ſcilicet in purgatorio in loco tene=
broſo ꝛ penarum. Ita moraliter iſta aqui=
la eſt beatus Iohannes qui comparatur a=
quile propter ſanctitatem ꝛ contemplatio=
nem glorie ꝛ pene. Naz in cena recubuit ſu=
pra pectus domini vbi vidit omnia tam in
celo q̃ in purgatorio. Dicit ergo ter ve pro=
pter penas de tribus peccatis ad que om=
nes homĩes naturaliter ſunt inclinati. Pri=
mo ve ſuperbis. Unde Eſay. Ue corone ſup
bie: quia quicquid homo per ſuperbiaz pec=
cat ꝛ non delet in hac vita per penitentiam
pro illo ſuſtinebit in purgatorio ignominiã
id eſt deſpectionem: quia diu deſpicietur ab
electis donec purgetur. vt fiat clarior ſole.

Unde in Apocalipſi. Quantum fuit in deli
tijs ſuperbie tãtũ date ei de tormẽtis igno
minie. ergo primum ve habet. Secundo cla
mat ve auaris. Multi ſunt qui ſtudent aua
ricie: vt dicit Abacuch. Ve qui congregat nõ
ſua. Et q̃uis confiteantur ⁊ habeant contri
tionem: ⁊ tamen non ſatiſfaciant hic in vita
tunc oportet nos ſatiſfacere in purgatorio.
⁊ iſti ſuſtinẽt maximas horrores ⁊ viſiones
demonum: ſed tamen non poſſunt animas
trahere ad eternam damnationem. ſed cru
ciant per horribilem aſpectum. Unde Eze
chielis ſcdo. Ve tibi qui habitas inter ſcor
piones et ſubuerſores qui tecum habitant.
ergo ſecũdum ve. Tertio ve clamauit: quia
ve luxurioſis qui confeſſi ſunt ⁊ ſatiſfactio
nem non faciunt. ideo in purgatorio oportz
eos ſatiſfacere iſti ſuſtinẽt fetorem maximũ
Aliqui ſunt ad mille annos. Aliqui ad diez
iudicij. Ideo clamant quotidie iſtud Job.
Miſeremini mei miſeremini mei ſaltẽ vos
amici mei. Aliquando ducũtur de aquis ni
uium ad calorem nimium: vt pene augmẽ
tentur. ideo clamat tertio ve. Auguſtinus
Igitur penitentiam condignam faciamus
vt in tempore mortis accipiamus in breui
eternã gloriaz. Et ſic ptz locus tertiꝰ. Quar
tus locus eſt locus vite eterne. De quo pſ.
Beati qui habitant in domo tua domine in
ſecula ſeculorum laudabũt te. ibi triplex eſt
gaudium. De quo dicit apoſtolus ſic. Nec
oculus vidit nec auris audiuit: nec in cor ho
minis aſcendit. quãta ſunt gaudia que pre
parauit deus diligentibus ſe. ideo dicit Je
remias. A. a. a. domine deus neſcio loqui.
Quia ibi erit iocundiſſima viſio in facie ſan
cte trinitatis que facies illuſtrat totum celũ
Ideo non indiget neq̃ ſole neq̃ luna in quã
faciem deſiderant angeli proſpicere. vbi ho
mo videt omnia tanq̃ in ſpeculo preterita.
preſentia ⁊ futura. Ergo a primo. Secundo
a propter ſocietatem delectabilem vbi ange
li ⁊ omnes electi vt fratres habitant in vnũ
Unde Pſal. Ecce q̃ bonum ⁊ q̃ iocundum
habitare fratres in vnum. Tertio a domi
ne deus propter gaudium ſine dolore. Un
de Johan. in Apocalip. Et abſterget deus
omnem lachrymam ab oculis eorũ. ⁊ Eſay.
xxxv. Leticia ſempiterna ſuper capita eorũ.
Gaudium ⁊ leticiam obtinebunt ⁊ fugiet do
lor ⁊ gemitus. Ergo a domine deus ⁊ ſic pa
tet de loco eterno vbi eſt gloria eterna. Ergo
quo ad thema. Da huic locum glorie qui fu
it bonus in loco huius mundi ⁊ ſe humilia
uit. et da huic locum inferni qui ſe in hoc lo
co exaltauit.

¶ Dñica decimaoctaua. Ser
mo. lix.

DIliges dominum de
um tuuz ex toto corde tuo. Ma
thei. xxij. Nota ꝙ cor humanũ
non poteſt ab amore naturali
quieſcere aut diligit terrena aut celeſtia. Si
diligit terrena tunc certe comparatur ter
re. Nam terra eſt frigida ⁊ põderoſa. ita ta
lis hominis cor eſt põderoſum et tardũ ad
omnia bona ⁊ frigidum. vnde Math. xxiiij.
Quoniam ſuperabundauit iniquitas refri
geſcit charitas multorum. Et ſi cor huma
num eſt in dilectione occupatum circa cele
ſtia tunc comparatur paradiſo: quia para
diſus ieſt locus altior q̃ terra: ⁊ ꝓpter hoc di
luuiũ terre nõ itrauit padiſuz. Itẽ de para
diſo exeũt quattuor flumina. ita de corde di
ligenti celeſtia ⁊ ſpiritualia: quia diligit de
um. diligit proximum. diligit parentes. dili
git amicos. ⁊ diligit propter deuz inimicos
Ut autem vnuſquiſq̃ preponat dilectionez
dei. et poſtponat dilectionem terrenorum.
dicit dominus in euangelio quod modo ſe
quitur. Acceſſerunt ad ieſum phariſei ⁊ in
terrogauit eum vnus ſcilicet legiſdoctor tẽ
ptans eum dicens. Magiſter quod eſt man
datum magnum in lege. Ait illi ieſus. Dili
ges dominum deum ex toto corde tuo: ⁊ ex
tota mẽte tua. ⁊ ex tota anima tua. Hoc eſt
maximum ⁊ primum mandatum. Secun
dum autem ſimile eſt huic. Diliges proxi
mum tuum ſicut teipſum. In his duobus
mandatis tota lex pendet ⁊ prophete. Con
gregatis phariſeis interrogauit eos ieſus
dicens. Quid vobis videtur de chriſto cuiꝰ
filius eſt. dicunt ei dauid. Ait ei ieſus. Si fi
lius dauid eſt quomodo dauid in ſpiritu vo
cat eum dominum. cuz non ſit ex lege ꝙ pa
tet vocet filium ſuum dominum dicens in
Pſal. Dixit dominꝰ domino meo ſede a dex
tris meis: Donec ponã inimicos tuos ſcabellũ
pedum tuorum. id eſt donec priuem dyabo
lum poteſtate ſua quam habet in mundo.
Dauid vocat eum dominũ quomodo filius
eius eſt. ⁊ nemo poterat ei reſpondere ꝟbuz
neq̃ auſus fuit q̃ſq̃ ex illa die iterrogare eũ
Et ſic patet euãgelium. Quo ad thema. Di
liges dominum deum tuum. Debemus au
tem deum diligere quattuor modis. videli
cet fortiter. ſapienter. ardenter. conſtanter.
Primo dico ꝙ debemus deum diligere forti
ter. Unde dicit anima deuota in Cant. viij.
Fortis eſt vt mors dilectio: quia ſicut morti
nullus poteſt reſiſtere nec eam ſuparare. ſic di

lectioni dei. vnď dicit apoſtolus ad Ro. viij.
Quis nos ſeparabit a charitate dei. ſcio ꝙ
neqꝫ vita neqꝫ mors. Homo eniꝫ dicitur for
tis in mundo qui de fortiſſimo hoſte trium-
phat propter deum quem diligit: ſicut Da-
uid qui pugnauit contra goliam ⁊ vicit euꝫ
ſicut patet. i. Regum decimoſeptimo. Item
homo dicitur fortis in mundo cui nihil eſt
difficile propter eum quem amat.: vt patet
de raptoribus et militibus qui propter ſu-
os dños exponũt ſe periculo mortis. Ita ho
mo dicitur fortis in ſpiritualibus qui ſemꝑ
paratus eſt in ſeruitio dei. Unde dicit poeta
Amor vincit omnia. Iteꝫ homo dicitur for
tis qui eſt ligatus vinculis fortiſſimis: ⁊ pro
pter eum quem diligit dirumpit omnia vin
cula: vt patet in figura de ſamſone Judicuꝫ
xvi. Samſon fortiſſimus ligatus viculis for
tiſſimis ab inimicis ⁊ irruit in eum ſpiritꝰ
fortitudinis ⁊ dirupit vincula ⁊ multos ini-
micos occidit in agro. Ita ſpiritualiter exi-
ſtens in peccatis mortalibus in tenebris ſe
det ligatus vinculis fortitudinis peccato
rum. vnde pš. Funes peccatorum circum
plexi ſunt me: ſed cum diligit dominum de-
um ſuum ex toto corde ſuo: tunc irruit in cũ
ſpiritus fortitudinis ⁊ abſoluit ⁊ frangit ꝑ
contritionem ⁊ confeſſionem omnia vincu-
la peccatorum ſuoruꝫ: ⁊ tunc poteſt bene di
cere illud pš. Dirupiſti vincula méa domĩe
⁊ tibi ſacrificabo hoſtiam laudis. Item ho-
mo talis bene poteſt dici fortis qui aliquid
tenet ita fortiter ꝙ nemo poteſt de manu eiꝰ
redimere. Ita ſpiritualiter talis homo be-
ne poteſt dici fortis qui tenet amorem dei v̾
tutibus adherẽs deo. vnde pš. Mihi adhe
rere deo bonuꝫ eſt. Et ſic patet pͥmum. Se
cundo dico ꝙ debemus diligere deum ſapi-
enter vt in eius amore viuamus. Nam non
exiſtens in amore eſt quaſi mortis imago:
vt dicitur. i. Joh. iij. Trãſlati ſumus de mor
te ad vitam quoniam deum diligimus. Et q̃
non diligit deum manet in morte. Si enim
deum diligere volumus ſapiẽter neceſſe eſt
vt ipſum cognoſcamus: qꝛ dicit Augu. Ni-
hil amatum niſi cognitũ. Quanto enim res
eſt nobilior tantomagis diligitur: vt patet
de auro ⁊ argento. Et qꝛ deus eſt ſummum
bonum: ergo debet magis diligi. Sed ſunt
aliqui .q̃ ſtulte faciunt: quia diligũt vilia ⁊ no
bilia contẽnunt: vt patet in figura ſcholaſti
ca hyſtoria de puero Moyſe qui cũ erat tri-
um annorum ſtabat ante menſam Pharao
nis. ⁊ Pharao accepit coronam de capite: ⁊
poſuit ſupˀ caput pueri: ⁊ puer ꝓiecit ad ter-
ram coronam nobilem. Et omnes dixerunt
ſtulticia ſua eſt: ⁊ ita mult ſunt in hoc mũdo
quibus aurea corona in capite ponitur quã
do dilectio dei imprimitur in baptiſmo per
fidem: ſed quando trãſitoria magis diligũt
q̃ꝫ bonum eternum: coronam de capite pro-
iciunt in terraꝫ. Unde conqueritur Threñ.
vlti. Cecidit corona capitis noſtri: ve nobis
qꝛ peccauimus. Iſti diligunt deum ſapien-
ter qui referunt grates deo: eo ꝙ nos cũ ni-
hil eſſemus de nihilo creauit ad imaginem
⁊ ſimilitudinem ſuam: vt patet in Gene. i.
Creauit deus hominem ad imaginem ſuã
Creauit etiam hominem valde nobilẽ quo
ad corpus: ⁊ etiam quo ad anima. vnde in
pš. Lauda anima mea dominum. Etiam
deum diligunt ſapienter: qui recolunt bene
ficium redemptionis. Unde Apoca. i. Qui
dilexit nos ⁊ lauit nos in ſanguie ſuo a pec-
catis noſtris: qui pro aliquo intrat mortem
merito diligit euꝫ. Ita fecit chriſtus nobis.
Maiorem charitatem nemo habet vt aĩam
ſuam ponat quis pro amicis ſuis. Etiam il
le diligit deum ſapienter qui refert grates
pro miniſterio creaturarum. Nam deus om
nes creaturas ad miniſterium hominũ de-
putauit. Unde Augu. in libro de confeſſio-
ne. Celum ⁊ mare ⁊ omnia que in eis ſunt.
vndiqꝫ dicunt nihil vt diligam te domine.
Uidemus nanqꝫ ſolem: lunam: ⁊ ſtellas ꝙ
ſeruiunt homini ⁊ terra profert fructum ad
indigentiam hominis. Et ſic patet ſecundũ
Tertio. dico ꝙ debemus deum diligere ar-
denter. ⁊ talis ardor accenditur per deuotã
de deo meditationem vnde pš. Et in medi-
tatione mea exardeſcet ignis. Pro iſta dile-
ctione feruente petiuit Augu. in lib. confeſ-
ſio. dicens. O amor qui ſemper ardes ⁊ nũ-
q̃ꝫ extingueris accende cor meum ⁊ illumi-
na ſenſus meos vt deum ſuper omnia dili-
gam. Dilectio vera comparatur igni ſm̃ ſen
tentiam ſaluatoris Luce. xij. Ignem veni
mittere in terram: id eſt charitatem. Ignis
enim naturalis eſt leuis materia: ideo ad
ſumma ſe eleuat. Ita cor deum diligens ſuꝑ
celeſtia meditatur. Unde Philip. iij. Noſtra
cõuerſatio eſt in celis. Ignis naturalis groſ
ſam materiam in ſubtilem vertit: ita ignis
vere dilectionis omnia tranſitoria in cele-
ſtia ⁊ eterna mutat. Item ignis naturalis
accendit ⁊ calefacit frigita: ita vere dilectio-
nis ignis cor calefacit frigidum ad dilectio
nem dei. Item ignis naturalis illuminat:
ita ignis diuine dilectionis illuminat ratio
nem hominis vt deum diligat ⁊ cognoſcat.
De iſto igne naturali legimus figuram in
Leuiti. vi. Dixit dominus ad Moyſen.

Ignis in altari meo ſemper ardebit quem ſacerdos nutriet ſubijciens ligna. Et ideo igne impleuerunt thuribula aurea. et dicebatur ignis viuus: q2 nunq̄ extinguebatur quia dabatur pro ſacrificio: ita ſpiritualiter in altari cordis debet ſēper ardere ignis diuini amoris quem ſacerdos debet nutrire predicationibus ligna ſubijciens dñice paſſionis chriſ.i vt cogitet q̄ñtum deus hominem dilexit: ⁊ ſic impletur thuribulū aureum quādo memoria ardet in deuota oratione. Et ſic pꝫ tertium ꝙ deū debemus diligere ardenter. Quarto ꝙ debem⁹ deuꝫ diligere conſtāter. Nam ſunt incōſtantes in dilectione qui diligunt hodie opera bona: et faciunt ea in diuino amore: ſed cras odiunt mala perpetrando. ſed deuꝫ diligit aīa deuota. Cañ.v. Adiuro vos filie hieruſaleꝫ id eſt angeli dei ſi inueneritis dilectū meuꝫ: et veneritis ad deū mea opera bona preſentādo dicite ei: quia amore lāgueo ex conſtāti dilectione. Sicut em̄ quando homo eſt incōſtanti dilectione ⁊ nō poteſt habere queꝫ diligit lāguet ex amore. Ita ſpiritualiter homo lāguet ex deſiderio eterne vite. Cōparatur em̄ vera dilectio dei languori corporali ꝓpter quattuor. Primo ꝓpter guſtum: q̄a quādo homo languet nō ſapiunt ſibi cibaria: ita ꝙ homini diligenti deum cōſtanter non ſapiunt carnalia. Auguſt. Diligēti aīe deſipit omis caro. Secūdo propter auerſionem oculorum: quia quādo homo languet et videt haſtiludia ⁊ choreas auertit oculoſ et abhorret talia videre. Item homo deum diligens abhorret omia tranſitoria ⁊ vana. Unđ dicit dñs ad Gal.vi. Crucifixus eſt mihi mūdus ⁊ ego mūdo. Iteꝫ Greg. Uileſcūt anime omnia que habentur in terris. Tertio q2 omnia ſunt homini languētiamara. Ita lāguor ſpūalis facit homini amara omnia peccata nō ſolū ſua: ſed etiaꝫ aliena. Uñ Paulus poſtq̄ deū conſtāter dilexit ex tota anima dixit ad Ro.ix. Triſticia eſt mihi magna ⁊ continuus dolor in corde meo quicq̄d audio malum de ꝓximo vel video. Quarto languor naturalis quotidie eſt in deſiderio videre in amore quē corde diligit. Uñ Cañ. ij. Sub vmbra illius ſedi quem deſideraui. Ita anima cuiuſlibet fidelis que eſt in amore dei continue non requieſcit donec videat deum facie ad faciem. Unde dauid in pſ. dicit Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum. ⁊ non requieſcam donec veniam ⁊ apparebo ante faciem dei mei. Iteꝫ quietatur vt nullam aliam creaturam querat niſi ſolum deum. Unde Auguſt. ſupra Gēñ. Una eſt virtus ibi amare quod videas. videre qđ amas ⁊ amatum eternaliter in tranquillitate poſſidere. Ergo quo ad thema. Dilige dominum deum tuum ex toto corde tuo fortiter ſapienter. ardenter. ⁊ conſtanter.

¶ Dñica decimanona.

Sermo. lx

Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Mathe. ix. Nota ante peccatuꝫ generatio humana habuit quattuor bonas vtilitates. Prima fuit libertas. Nam libertas preualet auro. Sed illam poſt peccatum amiſit. ⁊ facta eſt quaſi filia captiua. Quod conqueritur. Eſay. lij. Captiua filia ſyon. ſolue vincula colli tui. Secunda fuit pulchritudo. Unde de ea dicebať. Cañ. vi. q̄ pulchra es ⁊ q̄ decora chariſſima in delitijs. Statura tua aſſimilata eſt palme: ⁊ illam amiſit ⁊ facta eſt quaſi nigra. Unde Threñ. iiij. Denigrata eſt facies noſtra ſuper carbones. Tertia eſt ꝙ fuit virtutibus adornata: ſed poſt peccatuꝫ virtutibus ſpoliata. vnde Luce. x. Deſcēdit homo ab hieruſalem in hierico: ⁊ incidit in latrones qui ipſum ſpoliauerunt ⁊c. Quarta fuit ſapientie claritas quam amiſit. vnde Auguſti. ſuper Gene. Adam ante peccatum omnibus herbis: omnibus animalibus nomina impoſuit: ⁊ omnes curſus ſtellarum ſciuit tanq̄ optimus aſtronomus: ſed poſt peccatuꝫ hec omnia amiſit. vnde apoſtolus Romanorū. i. Obſcuratum eſt inſipiens cor eorum. Et illud cognouit homini euenire ſaluator. Ideo ait verbum preallegatum. Fili confide remittuntur tibi peccata tua. quomodo enim ⁊ quare dicat: hoc oſtendit preſens euāgeliuꝫ: ſcꝫ quod ſequitur. Aſcendens ieſus in nauiculam tranſfretauit ⁊c. Nam ante tranſibat illud mare ſine naui: vt oſtēderet ſuam deitatem: ſicq̄ modo voluit tranſire cum naui vt oſtenderet ſuam humanitateꝫ et venit in ciuitatem ſui que dicitur capharnaum: quia ibi multa miracula fecit. Cum intrauit eam offerebant ei paralyticum iacentem in lecto: ⁊ rogabant eum vt ſanaret ipſum: quia per multos annos erat infirmus: ⁊ nullus medicus poterat ipſum curare. dixit autem dominus ad infirmum. Cōfide fili remittuntur tibi peccata tua. Tūc ſcribe ⁊ phariſei cogitabant intra ſe. Quis eſt hic qui intermittit ſe dimittere peccata: cum nemo pōt dimittere niſi ſolus deus Uidēs dñs cogitationes illoꝝ peſſimorum dixit. Quid cogitatis mala i cordib⁹ veſtris

Quid eſt facilius dicere. dimittũtur tibi pec
cata tua. an dicere ſurge ꝛ ambula. Ut autẽ
ſciatis quia filius hominis habet poteſta-
tem dimittendi hominibus peccata in ter-
ra ex ſua diuinitate. Dico tibi paralytice.
Surge ꝛ vade: ꝛ tolle lectum tuũ ꝛ vade in
domum tuã ꝛ ſtatim ſurrexit. Videntes tur
be timuerunt ꝛ glorificabãt deuz qui dedit
talem poteſtatem hominibus: in terra talia
opera facere. Ergo ad thema. Confide fili
remittũtur tibi peccata tua. Unde ſciendũ
ꝙ quattuor modis debemus eſſe filij dei vt
nobis dicat verbum preallegatũ. Primo pa
tri noſtro debemus aſſimilari. Secũdo ip-
ſum diligere. Tertio ei⁹ correctiones pati-
enter ſuſtinere. Quarto i neceſſitate ad deũ
recurrere. Primo dico ꝙ filij dei ſim⁹ vt no
bis dicit hoc verbum: debemus noſtro pa-
tri aſſimilari. Unde videm⁹ ꝙ ſi filij carna
les aſſimilantur ſuo patri carnali: tũc dili-
git eos plus ꝙ̃ ſi nõ aſſimilarent. Ita certe
eſt de nobis ſi imago trinitatis in qua fecit
nos ſimiles ſibi in nobis mũda ſeruet: tũc
erimus ſibi ſimiles: vt patet Gen. i. Facia-
mus hominem ad imaginez ꝛ ſimilitudinẽ
noſtram. Cum eñ anima de nihilo a dõ cre
atur. trinitas ſtatim imprimit opus trinita
tis in ipſam. ꝛ ſicut deus eſt trinus in perſo
na: ꝛ vnus in eſſentia. Ita videlicet anima
vna in ſubſtantia: trinitas in potentia. Nã
pater imprimit anime potentiã vt potẽter
ſi vult põt reſiſtere omibus impugnantijs
dyabolice fraudis. ꝛ huius mũdi ꝛ carnali
bus cõcupiſcentijs. ꝛ filius imprimit ſapiẽ-
tiam. quia eſt ſapientia patris qua aĩa poſ-
ſit diſcernere inter bonum ꝛ malum: bonũ
appetendo. maluz vero vitando. ꝛ ſpiritus-
ſanctus imp̄mit in eũ itellectũ quo poſſit ſꝑ
facere bonum ꝛ proficere de virtute in vir-
tutem ꝛ poſſit creſcere in virum perfectum
in ſpiritualibus. Huius legimus figuram.
Gen. xl. Pincerna pharaonis vidit vitẽ. vnã
et in ea tres ramos ꝛ vuas, ꝑducẽtes ac mit
tentes quas vuas accepit ꝛ expreſſit vinum
inde in calicez ꝛ dedit regi. ꝛ rex accepit gra
tanter ꝛ reſtituit in gradũ priſtinũ. Ita mo-
raliter pincerna pharaonis ſedens in car-
cere eſt aĩa, ſedens in corpore. vt dicit apo
ſtolus. Quis me liberabit ꝺ carcere mortis
huius. Illa aũt habet tres potentias. vide-
licet memoriam: volũtatem: intellectuz. De
bet igitur accipere tres vuas de illis tribus
ramis que ſunt contritio: confeſſio: ꝛ ſatiſfa
ctio: ꝛ exprimere vinum contritionis in cali
cem cordis. vnde in pſ. Potaſti nos vino cõ
pũctionis. ꝛ preſtare regi altiſſimo. ꝛ gratã
ter accipiet tanꝙ̃ pater clementiſſimus: et
reſtituet nos in gradum priſtinum ꝛ ſic in il
lis tribus potentijs: videlicet memoria. vo
lũtate ꝛ intellectu aſſimilamur ſibi. Si bene
has potentias regimus tunc nos magis di
ligit ſicut pater filium qui ſibi aſſimilatur.
Scđo dico ꝙ filii ſum⁹ dei. Si dicat ad nos
Fili remittũtur tibi peccata tua. neceſſe eſt
vt ſibi gratias pro beneficiis nobis collatiſ
referamus. vnde dicit Bern. Ingratitudo ẽ
ventus exiccans oẽm fontem gratie ꝛ miſe
ricordie. Nam videmus ꝙ filius habet vi-
tam corporaliter a patre. ideo ipſuz natura
liter diligit tanꝙ̃ creatus ab ipõ: ꝛ ſpiritua-
liter ſum⁹ per filium dei creati: ideo merito
chriſtũ diligim⁹ Unde Apoc. i. Qui dilexit
nos ꝛ lauit nos a peccatis noſtris in ſangui
ne ſuo. Itez apoſtolus ad Ephe. v. Sicut fi
lij chariſſimi ambulate in dilectione in qua
chriſtus nos dilexit. quia nulli creature tan
tam dilectionẽ oſtendit ſicut generi huma-
no. Nam creaturas ſuperiores nõ redemit
ſed tantũ hoiem ꝛ ipſas ſuperiores creatu
ras ad hoim cuſtodiã cõſtituit: vnde in pſ.
Angelis ſuis mãdauit de te vt cuſtodi. te in
omni. viis tuis. Item inferiores creaturas
ad ſeruiendũ ordinauit. vt ptz de ſole ꝛ lũa
et ſtellis ꝛ de terra que nobis ſeruiũt cũ fru
ctibus diuerſis: ꝛ de mari ꝛ aquis que nob
ſeruiũt cũ piſcibus. vnde in pſal. Omia ſub
ieciſti ſub pedibus ei⁹ oues ꝛ boues ꝛc. Vo
lucres celi ꝛ piſces maris ꝛc. Ideo debes ip
ſum veraciter diligere ſicut filius patrẽ. vt
dicat tibi verbũ thematis. Fili mi remittũ-
tur tibi peccata tua. Tũc debes primo om-
nez rem ꝑpter ipm ꝙ̃tũcũꝙ̃ dilectã poſtpo-
nere ꝛ ipm dilectioni tue preponere: qꝛ ipſe
ꝑpter te poſtpoſuit omia trãſitoria. Itẽ de-
bemus ꝑpter ipm ꝑpriam volũtatez abne
gare. ꝛ hec tria ait dñs petro. Ioh. vlti. Pe
tre diligis me. reſpõdit petrus. Dñe tu ſcis
qꝛ amo te. dixit tertio. petre amas me. tunc
tacuit ad tempus modicũ cogitando quo-
modo te ita replicãdo iterrogat: amas me.
et reſpõdens petrus tertio dicit. tu ſcis dñe
qꝛ amo te. Hic oritur queſtio. Quare ſic tri
bus vicibus interrogauit: reſpõdet. interro
gauit primo. petre amas me vt ꝑpter me
oẽs creaturas dimittas hui⁹ mundi ꝛ ſeq
re me. Scđo petre amas me. vt ꝑpter meã
dilectionem inimicũ diligas quod eſt ſignũ
maxime perfectionis. Tertio petre amas
me: vt ꝑpter me tuã propriam volũtatez et
teipſum relinquas ꝑpter dilectionem dei.
Relinquit ſeipm qui naturaliter eſt ſupbus
et facit ſe humilẽ: ꝛ qua naturaliter eſt lu-

xurioſus ⁊ facit ſe caſtuz ⁊ qua naturaliter
eſt auarus ⁊ facit ſe miſericordem. Et ſic pz
ſcōm. Tertio dico ꝙ debemus eſſe filij dei
vt nobis valeat dicere. Fili remittunt̄ tibi
peccata tua: eius correctiones patienter ſu
ſtinere vt videmus ꝙ filij boni ſuſtinēt ver
ba dura parentum ⁊ verbera dura nec ideo
turbētur. vt ſapiens in ꝓuerbi. Qui diligit
git filium augmētat virgam. Jta ⁊ nos de
bemus patienter ferre correctiones duras
quas immitit per infirmitatem corporis et
priuationez rerum temporalium. Exēplū
habemus in patre naturali qui ſi habet fi
lium quē tenerrime diligit ⁊ viderit ipſum
peccare corrigit ipm̄ ne maius malum ſeq̄
tur. Ut habetur in figura cuiuſdā romani q̄
habuit filium quez dilexit nomie lucretius
et dimiſit ſibi oēm volūtatem: nec correxit
tandem furabatur ⁊ apprehendebat̄. cum
ad ſuſpendendū duceretur petiuit vt patri
ſuo vnum verbū poſſet loqui. ⁊ tandem pa
ter fuit vocatus ad filiuz. Et filius dixit. Di
lecte pater da mihi oſculuz anteꝙ moriar.
Et cum pater voluit oſculari filiū filius vo
luit apprehendere naſum patris ⁊ morde
re. dixit ad patrē. Pater ſi me dilexiſſes na
turalem filiū in iuuentute mea me bn̄ corre
xiſſes. ſed ex quo me nō correxiſti ⁊ volūtatē
meam dimiſiſti ſum confuſio tua et omniū
amicorū meorum. ⁊ mortez turpiſſimaz me
oportet ſuſtinere. Ne ergo ſimus confuſio
oium amicoꝝ noſtrorum in die iudicij vult
nos hec deus vt pater miſericors corripere
per aduerſitates vt valeat nos in die iudi
cij exaltare dicens. Mathe. xxv. Uenite filij
benedicti patris mei percipite regnuz. et ſic
patet tertium. Quarto dico qui vult eſſe fili⁹
dei dilectus vt ſibi valeat dicere. Fili mi re
mittūtur peccata tua debz in neceſſitate ad
deum tanꝙ ad patrem recurrere ſuū auxi
lium inuocare. Unde videmus ꝙ fili⁹ licz of
fendit patrem ſuum naturalē cum ſit in ne
ceſſitate recurrit ad patrem. vt patet de an
tiqua lege ⁊ noua. Jn antiqua legimus. ij.
Reg. xviij. de abſolon qui offendit patrē ſuū
Dauid et tamē cū pater filium in neceſſita
te vidit: ⁊ audiuit filium ex relaxatione tri
bus lanceis tranſfixū a Joab ait. Quis mi
hi det vt moriar pro te fili mi abſolon. Jta
et nos qn̄is deū offendimus debem⁹ tamē
in omni tribulatione ſuū auxilium inuocare
Unde Dauid in pſ. Ad dn̄m cum tribula
rer clamaui ⁊ exaudiuit me. Jtem ptz in no
ua lege. Luce. xv. de filio ꝓdigo qui cōſump
ſit oēm ſubſtantiaz ⁊ patrimoniū inutiliter
tandem venit in tantam miſeriā vt cuperet
ſaturari de ſiliquis quas porci mādueabāt
et nemo illi dabat. Et dixit. Uadam ad pa
trem meuz ⁊ dicam ei. pater peccaui fac me
ſicut vnum de mercēnarijs tuis. Et mia mo
tus pater ſuper filiū dedit ei tria dona. Pri
mo dedit ei primā ſtolam. ſecūdo anuluz in
manu. ⁊ tertio calciamēta in pedib⁹ ⁊ fecit
conuiuiū. Jta pater noſter celeſtis quez mul
tum offendimus malis cogitationib⁹. ma
lis verbis. malis operibus. tamē in neceſſi
tate ⁊ anguſtia noſtra in quibus ſumus per
peccata poſſumus ad patrem recurrere et
dicere. O pater qui es in celis peccaui corā
te: non ſum dignus vocari filius tu⁹ ſed me
ad miſericordiam recipe. ⁊ fac me ſicut vnū
de famulis tuis. Quod vidēs pater celeſtis
dat nobis primam ſtolam: id eſt gratiā quā
amiſimus: dat nobis anulū: id eſt charita
tem. calciamenta in pedib⁹: id eſt bonas af
fectiones. ⁊ facit nobis conuiuiū pane cele
ſti nos reficiens ⁊ dat nobis verbū thema
tis preallegatum. Cōfide fili remittuntur
tibi peccata tua.

¶ Dn̄ica viceſima. Sermo. lxi.

Loquebatur ieſus prin
cipib⁹ ſacerdotū phariſeis et di
ſcipulis ſuis. Mat. xxij. Nota iſte
rex multū ab hoibus laudat̄ qui nō ſolū in
uitat q̄bis hoies ad curiā ſuā ſed etiā mit
tit vbiꝙ locoꝝ nūcios vocando ad curiā ſuā
et illam apperit omibus ad intrandū libe
re ⁊ vias facit pacificas vt nullus q̄ nō per
tinet ad regē poſſit eis viā impedire. Jta fe
cit Salomon rex ſapiētiſſim⁹ in antiqua le
ge ferens ſceptrū ordinauit duodecim ſapi
entiſſimos totius regni ſuper ꝓuiſione de
vijs regalibus vt vnuſquiſꝙ poſſet pacifice
ire ad curiā ſuā. Jta ſpūaliter fecit dn̄s no
ſter ieſus xp̄s tenēs ſceptrū noue legis mie
et gratie. vt dicit Joh. in Apo. Jpe eſt rex re
gum ⁊ dn̄s dominantiū. ⁊ ideo merito lau
dandus ſup omnes gentes ⁊ reges: q2 ipſe
non ſoluz inuitat: immo curiā regni celeſtis
aperit vias facit planas. ſupplicat cōpellit
et donat munera diuerſa vt ad ipm̄ venia
mus. vt pz in euāge. Loquebat̄ ieſus princi
pib⁹ ſacerdotū phariſeis ⁊ diſcipulis dicēs
Simile eſt regnū celoꝝ homini regi q̄ fecit
nuptias filio ſuo. ⁊ miſit ſeruos ſuos vocare
inuitatos ad nuptias ⁊ nolebāt venire. Jte
rum miſit alios ſuos dicēs. Dicite iuitatis
Ecce prādiū meū paraui. tauri mei ⁊ altilia
mea id eſt volucres occiſa ſūt. ⁊ oia parata

venite ad nuptias. Illi autez neglexerunt et
abierũt. alius in villam ſuã. ali⁹ ad negocia
tionem ſuam. Reliqui vero tenuerunt ſer=
uos eius. ⁊ contumelijs affectos occiderunt
Rex autem cum audiſſz iratus eſt. ⁊ miſſis
exercitibus ſuis perdidit homicidas illos
et ciuitatem illoruz ſuccendit. Tunc ait ſer
uis ſuis. Nuptie quidem parate ſunt. ſed q̃
erant imitati non fuerunt digni. Ite ergo
ad exitus viaruz ⁊ quoſcũq; inueneritis vo=
cate ad nuptias ⁊ egreſſi ſerui congregaue
runt omnes quos inuenerunt bonos ⁊ ma
los. Et implete ſunt nuptie diſcumbentiũ.
Intrauit autem rex vt videret diſcũbentes
et vidit ibi hominez nõ veſtitum veſte nup=
tiali. ⁊ ait illi. Amice quomodo huc intraſti
nõ habens veſtem nuptialẽ. Ad ille obmu=
tuit. Tunc rex dixit miniſtris. Ligatis ma=
nibus ⁊ pedibus eius mittite eum in tene=
bras exteriores ibi erit flet⁹ ⁊ ſtridor dẽtiũ.
Multi autem ſunt vocati pauci vero electi
Et ſic patet euangeliuz. Iſte rex qui fecit cõ
uiuium filio ſuo eſt deus pater qui prepara
uit nobis conuiuiũ eterne vite. Et miſit nũ
tios primos: ſcz ſanctos patriarchas voca=
re homiem ad celeſte cõuiuiuz. ſed nolebãt
venire. Secũdo miſit alios nuncios videlz
prophetas ⁊ apoſtolos. illos apprehende=
runt iudei ⁊ occiderunt. Et alij neglexerũt
venire. vnus per auaritiam. alius per luxu=
riam. alius per ſuperbiã. igitur rex miſit p̃n
cipes videlicet Tytuz ⁊ Ueſpeſianum qui
obſederunt hieruſalem poſt aſcenſionẽ do
mini. xlij. annis tranſactis ⁊ occiderunt de
iudeis vſq; ad decem centum m̃ilia vt inue=
nitur in iudaico libro vendiderũt nonagin
ta milia. ſemper triginta iudeos pro vno de
nario. ⁊ ſic perdidit homicidas illos peſſi=
mos. ⁊ tandẽ miſit ſuos apoſtolos ad exit⁹
viarum: ⁊ omni die mittit predicatores mo
dernos vt homines ad conuiuium xp̃i vo=
cent. ⁊ tandem in die iudicij mittet angelos
cũ tuba vocare ad nuptias. vidit ibi hoiez nõ
veſtitum veſte nuptiali. id eſt peſſimum pec
catorem qui veſtem que ſibi in baptiſmo eſt
cõmiſſa non habz qua preſbyter veſtit pue=
rum dicens. Accipe candidam ⁊ immacula
tam quã pferas ante tribunal xp̃i. ⁊ illã ho=
mo maculat diuerſis pctis. Cum em̃ domi
nus videt illũ in iudicio dicit. Ubi eſt veſtis
tua nuptialis. ⁊ ille tacet: qz ſcit ſe reum. tunc
ait miniſtris. piſcite euz in tenebras exterio
res ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiũ. Et hec ꝟ=
ba concludit dñs. Multi ſunt vocati pauci
ꝟo electi quo ad multitudinẽ hominũ: quia
multi ſunt pagani. iudei. ⁊ mali xp̃iani q̃ eij=
ciuntur ad tenebras exteriores. ergo quo ad
thema. Loquebať ieſus principib⁹ ſacerdo
tum ⁊c. Loquebať dñs quattuor generibus
hominũ. Primo ignorãtibus vt beniuolus
inſtructor. Scdo orantibus vt dilectus con
ſolator. Tertio penitentib⁹ vt fidelis recon
ſiliator. Quarto induratis pctõribus vt ter
ribilis vindicator. Primo dico q̃ dominus
loquitur ignorantibus vt beniuolus in=
formator. informans eos vt tunc ſecure poſ
ſint ſtare ⁊ veſtimentis virtutum ſe ornare:
vt cum ipſo ad cõuiuium eternũ valeant in=
trare. Unde Eſay. xlviij. Ego dñs docens te
vtilia. Loquebatur interdũ docens iuſticiã.
Unde Mat. v. c°. Dico aũt vobis. Niſi abũ
dauerit iuſticia veſtra pluſq̃ ſcriba. ⁊ phari.
non intrabitis in regnũ celorum. Et ille iu=
ſticiam ſue doctrine tenet qui dat deo ſuum
ius ⁊ primo ſuum ⁊ ſibi ſuũ ius. Itẽ aliquã
do lequebatur docens m̃iam. Unde Lu. vi.
Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter ce=
leſtis miſericors eſt: qui ſolem ſuuz facit ori
ri ſuper bonos ⁊ malos. Item loquebatur
docens patientiam. Luce. xxi. In patien=
tia veſtra poſſidebitis animas veſtras. Et
quia locutus ſum vobis: quia perſequemi=
ni de ciuitate in ciuitatem: ⁊ cum venerit ta=
lis hora reminiſcamini. quia ego dixi vobis
Item loquebatur docens charitatem. Un=
de Johannis. xv. Hoc eſt preceptum meum
vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos. Multi
enim ſunt qui diligunt ſeinuicem: ſed non
ſicut chriſtus dilexit nos: ipſe dilexit nos
ſed propter nos peccare noluit. Et dilectio
eſt veſtis anime. Nam ſicut veſtis tegit tur=
pitudinem corporis: ita dilectio tegit pec=
catum: ⁊ delet vt non appareat nudus corã
deo electis ⁊ angelis. vnde Sapi. Prouerb.
x. Charitas operit multitudinem peccato=
rum. Item charitas aſſimilatur veſti: quia
ſicut veſtes pulchre reddunt hominez ami
cabilem ⁊ pulchrum: ita charitas animam.
vnde pſ. de anima habente hanc veſtem. A
ſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaura
to circũamicta varietate. Item ſicut veſtis
ptegit corpus a multis incõmodis: ita cha=
ritas defendit animam in omibus ſuis ne
ceſſitatibus. vnde apoſtolus. i. Corinth. xiij.
Charitas omnia ſuffert omnia ſperat. Qui
igitur cuſtodit hanc veſtem mundam poteſt
dici beatus. Unde Apoca. xvi. Beatus qui
cuſtodit veſtimenta ſua ne nudus ambulet
ideo dominus loquebatur docẽs iuſtitiam
patientiam miſericordiam et charitatem:
que ornant animam quaſi veſtimenta pul=
chra corpus ne dicat. Amice quõ huc intra=

ſti non habens veſtem nuptialem. Secũdo
dico ꝙ dñs loquitur orãtibus vt dulcis cõ-
ſolator. vñ ait anima deuota Canti. v. Ani-
ma mea liquefacta eſt vt dilectus meus lo-
cutus eſt mihi. Sed nulla anima poteſt au-
dire talem locutionem niſi ab omnibus mũ-
danis fuerit ſeparata ⁊ in contemplationẽ
leuata. Ideo ait dominus Ozee. ij. Ducam
eum in ſolitudinẽ. i. in vitam ſolitariã: ⁊ ibi
loquar ad cor eius. In ſolitudine homo po-
teſt deuote orare: ⁊ loqui cum deo ⁊ deus cũ
eo. Ideo ſancti viri tam antique legis ꝗ̃ no-
ue legis querebant ſolitudines: vt patet de
moyſe Exo. iij: Quãdiu fuit in egypto domi-
nus nõ loquebatur ei: ſed dũ minabat gre-
gez ouiũ in interiora deſerti ibi loquebatur
dñs ad moyſen. At ille. Dñe qd iubes. Ait
dñs ad eũ. Uade ⁊ dic pharaoni vt dimittat
populũ meum: qꝛ clamat ad me ⁊ ego eruã
eos in manu potenti: ⁊ hec non loquebatur
dñs in egypto ſed in deſerto. Item patet de
ſaul. i. Reg. ix. ꝗ̃diu fuit cum patre ⁊ matre
⁊ fratribus in patria nõ fuit vnctus: in regẽ
ſed quãdo ſaul fuit in deſerto querendo aſi-
nas patris ſui: tũc loquebatur dñs ſamueli
vt vngeret ſaul in regẽ: ⁊ locutus eſt ei dicẽs
Modo inſiliet in te ſpũs dñi ⁊ mutaberis i
virũ aliũ: ⁊ hec facta ſunt in deſerto. Itẽ ptꝫ
iij. Reg. xix. de helya qui ambulabat per de-
ſertum quadraginta diebus ad montẽ oreb
⁊ ibi loquebatur dñs cũ eo ſicut homo hoi.
Item ptꝫ de ſanctis noue legis: videlꝫ iohã-
ne baptiſta qui meruit audire videre ⁊ loq
cum dño in deſerto ⁊ ſpm̃ ſanctum videre in
ſpecie colũbe quãdo ſuper ripã ſtabat iorda-
nis. Item beatus anthonius qñ dñs ſtabat
in aere ⁊ vidit eũ in deſerto. Beatus antho-
nius dixit. O dñe vbi iam fuiſti. Dixit domi-
nus ad eũ. Anthoni ego eram apud te: ſed
volui probare patiẽtiã tuã. Ideo ad deſer-
tum deuote orando ⁊ ſolitarie viuẽdo vada-
mus vt dñs loquat̃ nobis ⁊ inuitet nos ad ſu-
um eternũ cõuiuiũ. Tertio dico ꝙ dñs loq-
tur vere penitentibus ſicut fidelis pacifica-
tor: vt dicit apaſtolus ad Ephe. Uenit dñs
loq pacẽ his q ꝓpe ⁊ loq pacẽ his q lõge: nã
locutus eſt pacem his qui longe. i. peccato-
ribus: ſed noluerunt penitentiã agere: ab
his enĩ lõge ⁊ ſalus dei. vñ pſ. Loqtur dñs
pacẽ i populo ſuo: ſicut de illis q agũt peni-
tiã: ſed det aliis dr̃. Lõge a pctõib9 ſalus:
q aũt ſunt ꝓpe. i. iuſti his loqtur dñs pacẽ.
vñ iuſtus ait i pſ. Andiã qd loquatur in me
dñs deus meus vt faciem voluntatẽ ſuam.
Loquitur aũt dñs vere penitentibus tanꝗ̃
mediator. Unde videmus quãdo inimicitie
ſunt inter duos: tunc oportet ꝙ mediator in-
ter eos loquatur pacem reformando: ita eſt
inter peccatorem ⁊ deum diſcordia oportet
igitur mediatorem loqui: ⁊ ſic ex vtriſqꝫ mit
tit̃ vn9 ad reformandũ pacẽ. Ita ex pte mit-
titur miſericordia que xp̃s eſt. vnde pſ. Mi-
ſericordia eius preuẽiet me: ⁊ peccator mit-
tit ſuum interlocutorẽ: ⁊ hic debet eſſe ama-
ra contritio cordis cum confeſſione lachry-
marum. Tunc iſti duo: ſcꝫ miſericordia dei
⁊ contritio faciunt pacẽ. Quod patet in re-
ge ezechia in libro Eſa. xxviij. Egrotauit eze-
chias vſqꝫ ad mortem: ⁊ dominus locutus
eſt ad Eſaiã di. Uade ⁊ dic regi: oportet eũ
mori: qꝛ me offendit: quod audiuit rex ⁊ fle-
uit fletu magno: ⁊ ſtatim miſit deus miſeri-
cordiam ⁊ rex penitentiam fecit. Et iſti duo
fecerunt pacem. ⁊ ſtatim pace facta domin9
locutus eſt. Addam tibi quindecim annos
vite tue. ⁊ gauiſus eſt rex. Et ſimiliter loque-
batur dominus marie magdalene. Dimiſ-
ſa ſunt tibi peccata tua vade in pace. Et ſic
patet tertium ꝙ dominus loquitur penitẽti-
bus vt ſecum pacificẽtur: vt poſſit eos in iu-
dicio ad ſuum conuiuiũ introducere vt lar-
gus remunerator. Quarto dico ꝙ domin9
loquitur induratis peccatoribus vt terribi-
lis vindicator. Unde dicit dominus ſuper
Eſa. xlij. c. Tacui ſemꝑ ſilui patiens fui. Nã
de multis peccatoribus tacet deus ad mul-
tos annos ꝙ non vindicat: ⁊ ſuper hoc grã-
de peccant. Tanto autem durius cum vene-
rit flagellat ⁊ cruciat: ꝗ̃to diutius peccatorẽ
expectat. Et multotiens occulte ſibi loquit̃
per inſpirationẽ diuinam dimitte peccata
tua quoniã tẽpus eſt: vt dauid ait in pſ. Au-
diã quid loquatur in me dñs deus. Sed pec-
cator ſemper auertit aurẽ ⁊ obſtruit quaſi
ſerpẽs ſurdus: q nõ exaudiet vocẽ incãtãtiũ.
Et loquit̃ oĩ die per os ꝑdicãtiũ ꝟbũ dei: nũc
arguẽdo: nũc ſupplicãdo: nũc minãdo: ſed
peccator facit ſe ſurdũ. Tandẽ aũt oꝫ cũ de-
um audire loquentẽ in die iudicij quaſi ter-
ribilẽ iudicẽ cũ dicet. Ite mal. in ig. eter. De
hac terribili locutõe dicit Iohãnes figurã
Apoc. i. vidi in medio ſeptem cãdelabrorũ
hoiẽ ſilẽm filio hois hñtẽ gladiũ ex vtraqꝫ
pte acutũ de ore eius ꝓcedẽtẽ: ⁊ vox eius ſi-
cut vox aquaꝝ multarũ: ⁊ ſicut vox tonitrui
magni. Iſte eſt xp̃s q in die iudicij appare-
bit inter cãdelabra aurea que ſunt ſeptẽ tur-
be angeloꝝ ſeu ſcõꝝ electoꝝ. ſ. pr̃iarche pro-
phete: ãgeli: apl̃i: martyres: cõfeſſores: ⁊ ꝟ-
gines. Et ex ore eius ꝓcedit gladi9 acutus. i.
ſñiam ꝓfert dãnatõis loquẽs terribilr̃: vt dr̃
Mat. xxv. Ite maledicti ⁊c. Et illa vocẽ dãt

nantis ita terribilis velut vox tonitrui: et tunc peccatoꝛ obmuteſcit ⁊ dicet chꝛiſtus. Quomodo tu peccatoꝛ huc intraſti non habens veſtem nuptialem. proijcite eū in tenebras exterioꝛes: ergo ad thema. Loquebat̄ ieſus pꝛincipibꝰ phariſeis ſacerdotibꝰ apoſtolis et iudeis. Ita quotidie loquitur de uote oꝛantibus: ignoꝛantibus: penitentibus: ⁊ induratis.

❡ Dñica viceſimapꝛima. Sermo. lxij.

Vade filius tuus viuit

Joh. iiij. Nota ꝙ nulla res melioꝛ eſt omī mūdo ꝙ̄ gratia diuina hoc quo ad animaꝫ. ⁊ nulla res melioꝛ quo ad coꝛpꝰ ꝙ̄ ſanitas. Nam gratia diuina facit hominē ſociū angeloꝝ. fratrem chꝛiſti ⁊ ſuoꝝ diſcipuloꝝ: vt patet in euāge. Mat. xij. quando chꝛiſtꝰ ſtetit in ſynagoga iudeorum docens eos venit vnꝰ eoꝝ ad eū dicēs Fratres tui ⁊ mater tua foꝛis ſtant q̄rentes tibi loqui. Reſpondit ieſus. Qui facit volūtatem patris mei ip̄e eſt meꝰ frater. ſoroꝛ. et mater. ergo nihil vtilꝰ quo ad aiam ꝙ̄ gratia chꝛiſti. Et ergo ſancti magis optauerūt moꝛi vita naturali: ꝙ̄ amittere gratiam diuinam. Sed quo ad coꝛpꝰ nihil vtilꝰ ꝙ̄ ſanitas. vnde Catho. Eger diues habet nūmum: ſed nō habet ip̄m: videlicet quo ad ſanitateꝫ. Quid valeret homini omis theſaurus mūdi qn̄ ſemꝑ eſſꝫ infirmꝰ. ideo homo exiſtens extra gratiam dei. et ſp infirmus eſſet redarguendꝰ ſi poſſet habere pium regem q̄ poſſet ſibi dare gratiam. ⁊ poſſet habere expertū medicū q̄ poſſet ſibi dare ſanitatem ⁊ illū non viſitaret aut per ſe aut per alium. Ideo ait dauid in pſal. Multiplicate ſunt īfirmitates eoꝝ poſtea accelerauer̄t Et hec cognoſcēs iſte regulus. ideo xp̄m viſitauit ⁊ pro gratia ⁊ ſanitate filij chꝛiſtum humiliter exoꝛauit. Et xp̄us reſpondit ꝟbū pꝛeallegatū. Vade filius tuus viuit: vt patꝫ in euāge. hodierno. Erat quidā regulus cuius filius infirmabatur in capharnauꝫ que erat ciuitas in qua xp̄us multa miracula faciebat. Hic cuꝫ audiſſet qꝛ ieſus adueniret a iudea in galileā abijt ad eum ⁊ rogauit euꝫ O dn̄e deſcende ⁊ ſana filium meū. Incipiebat em̄ moꝛi. Dixit ieſus ad eum. Niſi ſigna ⁊ ꝓdigia videritis nō creditis. Dixit ad euꝫ regulus. Dn̄e deſcēde ꝑuſ ꝙ̄ moꝛiatur filius meus. Dixit ad eū dn̄s. Vade filius tuus viuit. Credidit regulus ſermoni dn̄i quem dixit ei. vade filius tuus viuit ⁊ obſeruauit horam illā in coꝛde ſuo ⁊ iuit. Jā aūt eo appropinquāte ciuitati capharnaum a qua exiuit occurrerunt ei ſerui eius dicētes ꝙ filius viueret. Interrogauit ḡ ab eis hoꝛam in qua melius habuerat. Et dixerūt ei. Heri quaſi hoꝛa ſeptima reliquit eū febꝛis ⁊ reuixit. Cognouit ergo pat̄ ꝙ illa hoꝛa erat in qua dixit ei ieſus. vade filius tuus viuit. ⁊ credidit ipſe ⁊ domus eius tota. Et ſic pꝫ euāgelium reſumēdo thema. Vade filius tuꝰ viuit. Nota quadruplex eſt vita. Una eſt vita naturalis. Secunda culpe. Tertia gratie. Quarta gloꝛie. Pꝛima eſt vita nature. De qua dr̄ in Gen̄. j. Creauit deus hoiem de limo terre. ⁊ inſpirauit in faciē eius ſpiraculū vite. Hec vita eſt valde breuis. vn̄ Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viuens tp̄e repleꝫ multis miſerijs. Nā diuerſe ſunt miſerie in hoīe vt pauꝑtas. perſecutio nuditas frigiditas. infirmitas. Vn̄ pſ̄. Multiplicate ſunt infirmitates earum. Hec vita ſemper eſt in temptationibus: nunc temptatur homo in hac vita a mundo per ſuperbiam: nunc a ꝓpa carne per luxuriam: nunc a diabolo per auariciam ⁊c. Ideo ait Job. vij. Militia eſt vita hominis ſuper terram. Hec vita diu nō poteſt durare: ſed ſicut roſa cito areſcit: ⁊ tan ꝙ̄ lanugo a vento tollitur: ⁊ tan ꝙ̄ ſpuma gracilis a procella diſpergitur: ⁊ tan ꝙ̄ fumus diffuſus a vento euaneſcit: ⁊ tan ꝙ̄ memoria hoſpitis vnius diei pꝛetereuntis tollitur: ⁊ ſicut pomum pulchꝛum a verme coꝛroditur ⁊ velut vapoꝛ diſpergitur. Unde Job. vij. Quia ventus eſt vita mea. Hec vita hominis ſepe abbꝛeuiatur ante tempus duꝫ peccatoꝛ non ſperat propter peccata ſua. vnde in pſ̄. Dathan ⁊ Abyron delentur. Aperta eſt terra ⁊ deglutiuit Dathan ⁊ Abyron ante tempus. Item patet in Gene. xix. de quin ꝙ̄ ciuitatibus de quibus ibideꝫ dicitur. Pluit dominus ſuper ſodomam ⁊ gomoꝛrā ſulphur ⁊ ignem. Item vita hec miſera pueris ſepe abbꝛeuiatur propter peccata parentū vt pꝫ de Dauid. ij. Reg. xij. quia Dauid peccauit contra dominum. Et ait dominus ad Dauid. Puer quem diligis moꝛietur prote: ⁊ de filijs ſodomoꝛum qui non peccauerunt: ⁊ tamen cum parentibus moꝛtui ſunt Hec iniqua vita miſera ſepe abbꝛeuiat̄ homini propter nimiam iuſticiaꝫ hominis: nā interdum homo eſt in tanto deſiderio vite eterne ꝙ deus ipſum ſumit de hoc falſo mūdo. vn̄ Sap. iiij. Tranſlatus eſt ante tēpus ne malicia mutaret intellectum eius: aut fictio deciperet animaꝫ illius. Qui ſe bene habet in hac miſera vita in virtutibus ſe exercendo peccatis reſiſtendo. ad hūc ait dominus. Unde filꝰ tuus viuit. Secūda vita eſt

vita culpe: de qua dicit apoſtolꝰ ad Roma.
Si ſm̄ carnem vixeritis morte moriemini
q̄uis homo viuit corpore ſi eſt in peccato
mortali mortuus eſt in anima. Unde in A-
poca. de vita pctōris in peccato mortali exi-
ſtentis. Nomen habes ꝙ viuis: ſed mortu-
us eſt: quo ad animam que iam deputata ē
ad mortē eternaꝫ. Hec vita peccati mortalis
occaſionem accipit a concupiſcentia oculo-
rum: ita ꝙ mors intrat in conſcientiam ⁊ oc
cidit animaꝫ. Quod conq̄ritur Jere.ix. Heu
mors intrauit per feneſtras noſtras. Hec vi
ta peccati mortalis ſepe cauſatur a volupta
te ⁊ crapula. vnde Seneca in lib. de moribꝰ
Plures moriuntur crapula q̄ȝ gladio. Jdeo
premonet nos apoſtolus ad Ephe.v. Noli-
te inebriari vino in quo eſt luxuria. Hec vi-
ta peccati mortalis ſepe cauſatur ex auari-
tia quam ſequitur mors eterna. Unde nihil
iniquius eſt q̄ȝ amare pecuniā. hic eīn qui a-
mat pecuniam vendit animam ſuam diabo
lo: ⁊ obligat morte eterna eaꝫ. Hec vita pec-
cati mortalis cauſatur ex inuidia. Unde Joh.
Qui non diligit fratrem ſuum: ſed odit ma
net ī morte. Jdeo qui hec quattuor vicia ha
bet ſupradicta: videlicet cōcupiſcētiam ocu
lorum: crapulam: auariciā: ⁊ inuidiaꝫ: obli-
gat animam ſuam poſt hanc vitam ad eter
nam penam: ſed qui viuit in caſtitate: abſti-
nentia: in pietate: in charitate: manet in vi-
tam eternaꝫ. Unde Sapi.v. Juſti autem in
perpetuum viuent. Joh. Nos ſumus tranſ
lati de morte ad vitaꝫ. Et illi dicit dominus
Uade filius tuus. i. anima tua viuit ī preſen
ti per gratiam: in futuro per gloriam. Ter-
tia vita eſt vita gratie. De qua dicit Job.x.
Uitam ⁊ miſericordiam tribuiſti mihi: ⁊ vi
ſitatio gratie tue cuſtodiuit ſpm̄ meuꝫ. hac
vita gratie viuit homo quando eſt ſine pec
cato mortali. Quando enim homo naſcitur
portat ſecum venenum peccati mortalis. ſ.
peccati originalis: ſed illud expellit̄ per bap
tiſmum. ⁊ vita gratie per illius virtutem in-
funditur: ⁊ per fidem conſeruatur. Unde di
cit dominus in euangelio. Joh.xi. Omnis q̄
viuit ⁊ credit in me non morietur in eternū.
Hec eīn vita diſponit hominem ad vitam
eternam. Unde Roma.vi. Stipendia pec-
cati mors. gratia autem dei vita eterna. Si
cut autem peccatum mortale inducit mor-
tem eternam: ita gratia dei inducit vitā eter
nam. Hec autem vita gratie diu erat in pri-
mitiua eccleſia: ſed modo eſt ſuppeditata ⁊
conculcata: vt patet in lib. Dan̄.viii. Uidi
arietem contra orientem in aere ventilantē
qui habuit duo cornua vnū excelſius reliq̄

Sed venit hyrcus ab oriente qui conculca-
uit arietem cum cornibus ſuis: ⁊ ad nihilū
redegit eum. Jta ſpūaliter aries ouium al-
bus fuit vita gratie deſiderans ortum ſolis
veri luminis qui eſt xp̄s ⁊ diuinam gratiam
habens vnuꝫ cornu excelſius reliquo. i. cha
ritatem dei ⁊ proximi: vnum excelſius: quia
charitas dei tenet principatum. Sed venit
hyrcus fetidus ab occidente: vbi appareꝫ oē
malum. i. vita fetida ⁊ maculata: que iaꝫ re
gnat in mundo vitam gratie ⁊ mundicie cō
culcauit: ita ꝙ iam nullum vitium appare-
quod olim vitium dicebatur. Unde poeta.
Olim quod vitiū fuit eſt modo virtus. Nūc
nihil eſt vitiuꝫ preter habere nihil. Jde o ho
mini exiſtenti in vita gratie dicit dominus.
Uade filius tuus viuit. Quarta vita eſt vi-
ta eterna. De qua vita ait dominus Joh.
xvii. Hec eſt vita eterna vt cognoſcant te ſo
lum verum deum: ⁊ que miſiſti ieſum xp̄m.
Et hanc vitam cōmendat Ariſto in li. celi ⁊
mundi dicens. Eſt illic fixa ſempiternā vi-
ta: ſed de trāſitoria. Hec eſt vita eterna vbi
poſſumus deum videre facie ad faciem: vbi
eſt ſanitas ſine infirmitate: requies eterna
ſine labore: pax ſine timore: leticia ſine me-
rore: veritas ſine errore. Et illa poſſumus
acquirere per tria bona in hac vita. Primo
per boni operis exercitationem: vt dicit ſapi
ens Eccle.vi. Quid habet homo de omni la
bore ſuo niſi ꝙ laboret ⁊ pergat poſt mortē
illuc: vbi eſt vita. Secundo poſſumus acqui
rere vitam eternam per malorum patientē
ſupportationem. Jlle eſt certus qui hic ma-
la ⁊ peruerſa ſuſtinet patienter ꝙ poſt hāc
vitam vadat ad eternam vitam: qꝛ deus nō
punit bis in idipm̄. Unde Eccle.ii. Suſtine
ad modicum tempus vt creſcat ī nouiſſimo
vita tua. Tertio poteſt acquiri vita eterna
per iuſticie exhibitionem. Unde Sapiē.v.
Juſti autem in perpetuum viuent: ⁊ apud
dominum eſt merces eorum. Et Sapiē.iii.
Juſtorum anime in manu dei ſunt. Beatus
Jacobus. c.i. dicit. Beatus homo qui ſuffert
temptationem ⁊ vincit in hac vita quoniaꝫ
cum probatus fuerit accipiet coronam vite.
Dicit ergo patienti bene operanti. vade fi-
lius tuus viuit. hic per gratiam: ⁊ in futuro
per gloriam.

¶ Dominica viceſima ſecūda.
¶ Sermo.lxiiii.

S Eruus ille rogabat do
minum. Patientiam habe in me
⁊ omnia reddam tibi. Mat.xviii.
Unde videmus ꝙ ratio naturalis dictat ꝙ

vnuſquiſq; faciat proximo ſuo quod ab eo deſiderat faciētes contrarium opponunt ſe rationi. Nam duo precepta fuerunt legis nature: ſcilꝫ declina a malo ⁊ fac bonum. vt ptꝫ in pſal. Et duo legis ſcripte. videlꝫ diliges dñm deum tuum ex toto corde tuo. ⁊ ꝓximum tuū ſicut teipm. In his duobus vniuerſa lex pendet ⁊ ꝓphete. Ita chriſtus legifer noue legis miſericordie ⁊ gratie: voluit duo precepta dare vnum negatiuū. aliud affirmatiuum. que includunt precepta nature ⁊ ſcripture. Quod tibi nō vis fieri alteri ne feceris ſed ſeruꝰ dñi ſe nō conſiderans precepta nature tranſgredi non declinauit a malo. ſed fecit malum. non dilexit deum ⁊ proximum. non fecit proximo ſuo quod ſibi deſiderauit fieri. ideo debitor factus ē dei. ꝓpter hoc ait in themate. Seruus ille rogabat dñm dicens. Patientiam habe i me et omia reddam tibi. Quomodo hoc factū ſit habetur in euangelio quod ſequitur. Dixit ieſus diſcipulis ſuis parabolam hanc. Simile eſt regnum celorum homini qui voluit rationem ponere cū ſeruis ſuis. Et cū incepiſſet rationē ponere oblatus eſt ei vnꝰ qui debebat decem milia talenta. Cum aūt nō haberet vnde redderet iuſſit eū venūdari ⁊ vxorem ⁊ filios ⁊ omia que habebat. Et ille ꝓcidens rogauit dñm dicens. Patientiā habe in me: ⁊ omia reddam tibi. Miſertus autem dñs ſerui illius: dimiſit ei omne debitum. Ecce quanta miſericordia. dñs dat plura q̄ ſeruus petit. petit dilationē ⁊ dñs dat ſolutionem. Egreſſus autem ſeruus ille inuenit vnum de conſeruis ſuis qui debebat eis centū denarios ⁊ tenēs ſuffocabat eum dicens. Redde quod debes. Procidēs autem ſeruus ille ⁊ rogans eum dixit. Patientiam habe in me bone ſocie: ⁊ omia tibi reddam. Ille autem noluit ſed tenens ſuffocauit eum ⁊ miſit eū in carcerem quouſq; redderet vniuerſum debitū. Uidentes aūt conſerui eius que fiebant cōtriſtati ſūt valde: ⁊ venerunt ⁊ nūciauerunt dño ſuo omia que facta fuerunt. Tunc vocauit eum dñs ſuus: ⁊ ait illi. Serue nequā omne debitum dimiſi tibi quoniam rogaſti me. Nonne ergo oportuit ⁊ te miſereri conſerui tui ſicut et ego tui miſertus ſum. Et iratus dñs valde tradidit eū tortoribus quoadvſq; redderet vniuerſa debita. Sic ⁊ pater meus celeſtis faciet vobis ſi non remiſeritis vnuſqſq; fratri ſuo de cordibus veſtris. Et ſic ptꝫ parabola. Iſta ergo parabola eſt contra illos qui peccant contra decem precepta dei omni die ea frangendo: ideo ſunt debitores decem milium talentorū propter trāſgreſſionem decem preceptorum. Et rogant dominum pro gratia ⁊ miſericordia. Sed ipſi indurati contra proximum nolunt proximo compati in parua re: ſed ſuffocāt: trucidant. ⁊ ſpoliant. ⁊ inuidioſe irā cōcitant quod videns dominus dicit ad vnūquēq;. Nonne oportuit ⁊ te dimittere ꝓximo tuo. Sed tu nō vis dimittere proximo tuo: ideo non faciam tibi miſericordiam: ſed volo te tradere tortoribus: id eſt dyabolis quoadvſq; reddas vniuerſum debitum ⁊ concludam te in carcerem eternarū penarū cruciando eternaliter dominꝰ concludens dicit Pater meus celeſtis faciet vobis ſic ſi nō dimiſeritis proximis veſtris omnē inuidiam de cordibus veſtris. Ergo quo ad thema.

Seruus ille rogabat dñꝫ. Nota ꝙ debemꝰ eſſe ſerui dei: quia dñs circa ſeruos facit q̄tuor bona. Primo prouidet in cibarijs. ſecūdo protegit in periculis. tertio ditat eos in bonis. quarto exaltat eos in regnis. Primo dico ꝙ dominꝰ ſeruis ipm deuote orantibꝰ prouidet in cibarijs ⁊ neceſſarijs. Unde videmus ꝙ boni dñi ſemper ſunt ſolliciti de cibarijs ſeruorū: ita facit dñs. Et hoc patet in antiqua lege. Legimus eñ de propheta Daniele ſeruo dei deſtruente idolū Bel. q̄ dixit. dñs meus adoretur ſolus qui creauit celum ⁊ terram ⁊ omia que in eis ſunt propter hoc miſerunt eum pagani in lacū vbi erant ſeptem leones ⁊ non dabant eis cibaria ſeptem diebus vt deuorarent Danielē ſed Daniel orabat ad dñm: cui multo tempore ſeruiebat in virtutibus diuerſis. ⁊ dominus recordatus ſerui ſui Danielis dixit ad Abacuch ꝓphetam qui habuit eſcā volens in campū portare meſſoribus. Fer prādium quod habes ſeruo meo Danieli qui eſurit in babylone in lacu leonū. reſpondit Abacuch. Dñe babylonem neſcio. Lacum ignoro: q2 diſtabat ab illo loco centū miliaria. Tunc angelus dñi apprehendit Abacuch in vertice ⁊ duxit in babylonē ante lacum. ⁊ Abacuch inclinans ſe in lacū clamauit. Daniel ſerue dei veni tolle prandiū qđ tibi miſit dñs deus tuꝰ. ⁊ ſic habitauit in lacu ſeptem dies donec fuerunt peracti. poſtea extractus fuit de lacu. Ita oſtendit dñs ſeruo ſuo cibaria preſtando vt nos ſeruiamus ſibi fideliter: ⁊ non curemus. ſꝫ docēt ſollicitudinem in eum: proijciamus: quia ipſi eſt cura de nobis. vt dicit ap̄ls Petrꝰ. i. Petri. v. Iſtud idē patꝫ de helya. De quo legimus. iij. Regum. decimoſeptio vbi legimꝰ ꝙ tanta fames erat in terra ꝙ multi hoīes

moriebantur in fame. et Helias ſeruus dei
magnaꝫ famẽ ſuſtinuit vt peteret dñm pro
morte. Et dixit dñs ad eũ. Serue mi Helia
vade in ſareptam ſydonioꝝ q̄ fuerũt genti-
les tu nõ debes fame pire. Ego precepi mu-
lieri vidue vt te paſcat. ꝛ ſurrexit helias fuꝰ
dei. Cũ appropinq̄ret porte ciuitatis inue-
nit ſibi mulierem paupercula͂ vidua͂ ꝺ qua
dñs ei dixit. Propheta dicit ad mulierem.
Mulier q̄d queris. Reſpõdit ei mulier. Col
ligo mihi duo ligna vt faciam mihi et filio
meo totam vt comedamꝰ ꝛ moriamur. Rñ
dit ꝓpheta. Fac mihi pũꝰ: q̄ꝛ eſurio nimis.
Reſpondit mulier. Non habeo de farina
niſi quantũ pugillus põt capere ꝛ modicuꝫ
olei in lechito dixit ꝓpheta ſeruꝰ dei. muli
er crede mihi ꝛ fac mihi vt comedã: q̄ꝛ dñs
cui ſeruio miſit me huc. ꝛ dico tibi de ore do
mini mei ꝙ nec de farina nec de oleo defici
et q̄ntacũq̄ cibaria prepabis: donec dominꝰ
mittat pluuiaꝫ ſup terrã. Et cibauit dñs ſer
uum ſuũ ꝛ ancillam ſuã mulierẽ iſtã de mo-
dico. Item ſimiliter pꝫ in noua lege ꝺ pau-
lo primo heremita qui primo ſeruiuit domi
no multos annos in deſerto. ꝛ tandem non
habuit ad comedendũ ꝛ dñs miſit ei coruũ
qui omĩ die cibauit eũ in deſerto portãs pa-
nem. interdũ carnes. Sed heu diuites huiꝰ
mundi habẽtes omia bona peiores ſũt cor
uis. Coruus paſcebat virũ dei cum pane ꝛ
carnibus ꝛ ipſi ꝑmittũt pueros xp̄i fame pẽ
rire in hoc mundo. ꝛ audient in die iudicij.
Quod vni ex minimis meis non feciſtis ꝛc.
Ite maledicti in ignem eternũ ꝛc. Pauiuos
diuerſis cibarijs delitioſis ꝛ vos ſeruos me
os paſcere noluiſtis. Et ſic pꝫ primo quo-
modo dñs ꝓuidet ſeruis ſuis de cibarijs ſi-
bi ſeruientibꝰ ꝛ ipm̄ rogantibꝰ. Ergo quo
ad thema. Seruus ille rogabat dñm ſuum
Scdo dico ꝙ dñs ꝓtegit ſeruos ſuos in pe-
riculis. vñ videmꝰ q̄n dñi vident ſeruos ſu-
os in periculis ſubueniũt eis ꝓ poſſe ſi ſunt
boni dñi. Ita facit dñs noſter qui bonꝰ ẽ do-
minus ſuper oms̄ dños. nũq̄ dereliquit ſer
uos ſuos in tribulationibus. Vñ ait domi-
nus Eſa. xliij. Seruus meꝰ es tu. Cum trã
ſieris ꝑ aquas tecũ ero: ꝛ flumina nõ operiẽt
te. Cum ambulaueris in igne nõ cõbureris
et flãma ardebit te. Deus aũt liberauit ſer-
uos ſuos ꝑ aquã. vt pꝫ in filijs iſrael cũ ſer
uiebant dño ꝛ tranſire debebãt in terrã ꝓ-
miſſionis dñs aperuit mare rubrũ: vt ſicco
pede ꝑtranſirent nec vllus eoꝝ remãſit ſed
pharao cũ ſeruis ſuis volens ſeruos de occi
dere demerſus eſt in mari quaſi plũbuꝫ in
aquis vehemẽtibus: ꝛ ideo laudabãt ſerui
dei dñm ſuũ gratias agẽtes ꝛ cantãtes hũc
pſalmuꝫ in litore. Cantemus dño glorioſe
ꝛc. Et ꝙ ſeruos ſuos liberauit de igne. hoc
patꝫ Dañ. iij. Nabuchodonoſor erexit ſta-
tuam aureã ſup quã ſtabat idolum conuo-
cans oẽm populũ ad idolũ vt adorarent. ſꝫ
tres ſerui dei. ſ. Daniel. Sydrach. ꝛ Abde-
nago dixerũt nos nolumꝰ idola adorare q̄ꝛ
ſerui dei ſumꝰ qui fecit celum ꝛ terrã. Et ira
tus miſit eos in caminũ ignis. et dñs miſit
angelum ſuũ ꝛ liberauit eos de igne ꝛ cãta-
bant dño dicentes. Benedictꝰ es dñe deus
patrum noſtroꝝ ꝛc. Et hoc idem pꝫ de da-
uid. i. Regũ. xvij. Qui cõfidebat in dño ꝛ pu
gnabat cõtra vrſum ꝛ leonẽ in agro: ꝛ con-
tra gygantẽ ꝛ dñs erat cũ eo ꝛ liberauit euꝫ
et confortauit ꝛ vicit. Et dñs dixit ad dauid
Quis eſt ſicut ſeruus meꝰ dauid. Et ſic pꝫ
ſm̄ ꝙ dñs ſeruis ſuis ſubuenit ꝛ ꝓtegit in
tribulatione. Ergo ꝛ nos in tribulatione ro
gemꝰ eũ vt pꝫ in themate. Seruus ille roga
bat dñm ꝛc. Tertio dico ꝙ dñs ſeruis ſuis
dat dona eos ditando que ſunt dona ſpũſ-
ſancti omia dona tpalia excellentia. vt ipſe
ait. Johel. ij. Super ſeruos meos ꝛ ancillas
meas effundam de ſpũ meo. i. de ſepteꝫ do-
nis ſpũſſancti dabo eis. Dat em̄ dyabolus
ſeruis ſuis ſeptem dona mala. i. ſeptẽ pecca
ta mortalia. videlꝫ ſupbiam: luxuriã: auari-
tiam: inuidiã: gulã: irã: ꝛ accidiã. Sed pius
dñs ſeruis ſuis dat ſeptẽ dona vtilia contra
hec ſeptem dona nociua. Primuꝫ eſt timor
dñi contra ſupbiaꝫ. vt homo cogitet in cor-
de ꝙ deũ timeat ꝛ pctã dimittat. Vñ Eccl.
i. Timor dñi expellit pctm̄ pſ. Initiuꝫ ſapi
entie timor dñi. ꝛ expellit ſupbiam. Secun-
dum donũ boni eſt donũ pietatis cõtra pec
catum inuidie: q̄ꝛ pietas charitatiue ꝓximũ
diligit. ꝛ inuidia eſt cõtra charitatẽ. iõ cha-
ritas expellit oẽꝫ inuidiã. ꝛ talis ſeruus ac
cipiẽs a dño charitatẽ pietatis diligit deũ
et ꝓximũ. i. Joh. iiij. Deus charitas eſt ꝛ q̄
manet in charitate ꝛc. Tertiũ eſt donũ ſciẽ
tie contra iram ꝛ mites nõ faciunt homies
iracũdos. vnde Mathei. v. Beati mites ꝛc.
Vos eſtis mei ſerui ꝛ poſſidebitis terram.
Quartum donum eſt donũ fortitudis con-
tra accidiam: ꝛ ideo petiuit Dauid in pſal.
dicẽs. Dñe ſpũ principali cõfirma me. Spi
rituꝫ fortitudis confirma meũ cor vt expel-
lat oẽm accidiã. Quintũ donum eſt donum
conſilij cõtra auaritiã. ita ꝙ homo expellit
oẽm auaritiã a ſe. ꝛ oĩa facit a conſilio bo-
no ꝛ nunq̄ vadit ad conſilia impioꝝ. Ideo
dicit dauid in pſ. Beatus vir q̄ nõ abijt in
conſilio impioꝝ ꝛ in via pctõrum nõ ſtetit ꝛ

in cathedra peſti.⁊c. Hoc aūt facit donū con
ſilij. Sextū donum eſt donum intellectus cō
tra gulam vt homo viuat in abſtinētia. Naz
abſtinentia eſt virtus que domat omnia vi
tia: eleuat mentem ad celeſtia : ⁊ eſt ſum
ma medicina corpis ⁊ anime. Ideo petiuit.
pſ. Da mihi intellectū ⁊ viuā. Septimū eſt
donum ſapientie ⁊ valet contra luxuriā: vt
homo caſte viuat: qr non vult dn̄s in ſuo ſer
uitio habere luxurioſos. ⁊ ideo ait propheta
Ezech. Eleuauit me deus inter celum ⁊ ter
ram: deſpiciendo terram ⁊ celum deſiderā
do. Qui ergo hec ſeptem dona a domio ha
bet diues eſt in omnibus: ideo patet tertiū
Rogemus ergo dn̄m pro donis ſpiritusſan
cti. Quarto qr dominus fideles ſeruos exal
tat in regno eterno: ⁊ introducit ad gaudia
vnde Mat. xxv. Euge ſerue bone ⁊ fidelis:
quia in pauca fuiſti fidelis ſupra multa te
conſtituam intra in gaudiū domini tui. Ip
ſi enim ſerui dei ſedebunt ad menſaz domi
ni celeſtis: vt ipſe ait Lu. xxij. Ego diſpono
vobis ſicut diſpoſuit mihi pater me⁹ regnū
vt edatis ⁊ bibatis ſuper menſam meam in
regno meo. O ꝙ̄ diſſimilis retributio p̄mio
rum ſeruorum dei ⁊ ſeruorum diaboli: vt dr̄
Eſa. lxv. Ecce dicit dominus ſerui mei come
dent: ⁊ vos eſurietis. Serui mei bibēt: ⁊ vos
ſitietis. Serui mei letabūtur: ⁊ vos triſtabi
mini. Serui mei ſunt in pulchritudie: ⁊ vos
in timore: flagellatione ⁊ immūditia. Ser
ui mei laudabūt pre exultatione cordis: et
vos clamabitis pre dolore cordis. Unde po
teſt dici de ſuis iſtis qd̄ regina ſabba dixit
de ſeruis ſalomonis. iij. Reg. x. Regina ſab
ba audiens gloriam ſalomonis ⁊ veniēs vi
dere ⁊ ſedens in menſa videns ſalomonem
in tanta gloria omnia bene ordinata ⁊ ſer
uos: ita veſtitos i aureis veſtibus dixit. Do
mine beati ſunt ſerui tui: ita poteſt dici de
chriſto. Cum eñ audit regina ſabba. i. eccle
ſia de rege ſalomone. i. xp̄o ⁊ de ſeruis eius
i. angelis ⁊ electis vt viderit in celo ſicut au
dit hic predicare poteſt bene dicere admirā
do gloriam. Beati ſunt ſerui tui dn̄e. Ergo
quo ad thema. Seruus ille rogabat domi
num. Ita nos rogemus dominuz vt paſcat
⁊ liberet vt nobis dona tribuat ⁊ ad gloriaz
perducat.

Dn̄ica viceſimatertia. Sermo. lxiiij.

c Uius eſt ymago hec
⁊ ſuperſcriptio. Mat. xxij. Nota
propter peccatum primorū pa
rentū. ſ. ade ⁊ eue magnus defe
ctus huſiano generi eſt relictus: ita ꝙ mali
ſemper inuident bonis: vt patet de lucifero
qui propter inuidiā in paradiſo decepit ge
nus humanum: ea de cauſa ꝙ homo creat⁹
fuit vt impleret ⁊ poſſideret locum ſuum in
celo. Item patet de cayn ⁊ abel: qr abel opti
mas oues obtulit deo. cayn vero viliſſimas
fruges. ⁊ dominus reſpexit ad munera abel
⁊ non ad cayn: ⁊ ideo inuidit fratri ſuo occi
dēs eum. Item patet de ioſeph qui fuit iu
ſtus ⁊ accuſauit fratres ſuos de crimie peſ
ſimo: ideo oderant eum nec poterāt ei quic
ꝙ̄ pacifice loqui. Item patet de Saul ⁊ Da
uid: eo ꝙ dauid occidit Goliā gigantem for
tiſſimū: ⁊ liberauit populum dei: ideo popu
lus laudabat eum pluſꝙ̄ Saul cantantes.
Saul percuſſit mille ⁊ Dauid decem milia:
propter qd̄ odiuit eum Saul volens euz oc
cidere: ſed tamen bonis eſt magnum meri
tum quando ſuſtinent patienter malorū ꝑ
ſecutiones: quod patet in predictis. Naz pa
rentes noſtri decepti a diabolo: redēpti ſūt
a chriſto filio dei: ⁊ in locum lucifero paratū
collocati Cayn condēnatus: Abel in mun
do ſanctus ⁊ in celo honoratus. Joſeph ven
ditus ⁊ in regno egyptiorum ſuper omnes
eleuatus. Dauid patienter ſuſtinuit. Ideo
Saul de regno poſitus ⁊ dauid regnum ob
tinuit. Uoluit ergo chriſtus luciferum noue
legis relinquere exemplum: vt malorum ꝑ
ſecutiones patienter ſuſtineamus: vt patet
in euangelio. Quia iudei multotiens inie
runt conſilium vt caperent eum in ſermo
ne: ſed non poterant: ideo modo acceperūt
ad eos ſeruos herodis qui fuerunt pagani
qui non coutebantur iudeis. ſed tamen in
hoc facto iudei tranſgreſſi ſunt legez: vt ca
perent eum in ſermone ſicut aqua vadens
in meatu ſuo: quando nimia eſt excedit mea
tum: ⁊ ſi in vna parte obſtruitur: querit ali
am partem: ita malicia iudeorum. Quomo
do hoc factum ſit patet in euangelio quod
ſequitur. Abeuntes phariſei inierunt con
ſilium vt caperent ieſum in ſermone: ⁊ mit
tunt ei diſcipulos ſuos cum herodianis di
centes. Magiſter ſcimus: qr verax es ⁊ mā
data dei in veritate doces ⁊ non eſt tibi cu
ra de aliquo. Non enim reſpicis perſonam
hominum. Dic ergo nobis quid tibi videt.
Licet cenſum dare Ceſari an non. Cogni
ta ieſus nequitia eorum ait. Oſtendite mi
hi numiſma cenſus. At illi obtulerunt ei de
narium habentem imaginem imperatoris
Et ait illis ieſus. Cui⁹ eſt hec imago ⁊ ſup
ſcripto. Dicūt ei ceſaris. Tūc ait illis. Red
dite ergo que ſunt ceſaris ceſari: ⁊ que ſunt
dei deo: ⁊ ſic non poterāt eum capere: quia

iſti herodiani fuerunt ſerui herodis regis qui fuit ex parte imperatoris ibidez: ſic ſubtiliter reſpondit: nec prohibuit: nec admiſit q.d. Si tenemini de iure aliquod tributum ceſari: ex quo eſtis in ſuo dominio detur ei. Et quod de iure tenemini deo de obſeruantia mandatorum ſuorum reddite. Et ſic patet euangelium. Ergo quo ad thema. Cuiꝰ eſt imago ꝛ ſuperſcriptio hec. Ex hoc nota ꝙ quadruplex ſcriptura ſcripta eſt ſup imagines. Pria ſcriptura ſcripta eſt ſuper imaginem redẽptoris. Secunda ſcriptura ſcripta eſt ſuper imaginem peccatoris. Tertia ſcriptura ſcripta eſt ſuper imaginẽ vani hominis. Quarta ſcriptura ſcripta ẽ ſup imaginez leticie eternalis atq; ſemp. terni decoris. Prima ſcriptura ſcripta eſt ſuper imaginem redemptoris. Unde legitur in euangelio. Scripſit ſuper eum pylatus Jeſus nazarenus rex iudeorum. q.d. iudei nullã cauſam habuerunt ſuper eum ergo eram iudex ipſius: niſi quia dixiſſe ipſum aſſerunt ſe regem iudeorum eſſe: ꝛ hec ſuperſcriptio eſt nobis ad honorem. iudeis vero in confuſionẽ

Ueniant ergo laici ꝛ legant hanc ſuperſcriptionem ꝛ cõpatiantur ei qui pro eis ſuſtinuit. ꝛ quia imago chriſti laicis penditur ad eccleſiam: ꝛ iuxta vias vt tanq̃ in libro legant ꝛ diſcant patientiam: caſtitatem: ꝛ humilitatem: manſuetudinem: pietatem: ꝛ miſericordiam. Clerici autem litterati legant ſcripturam omni die in libris. De hac ſcriptura dicitur in libro Ezech. i. Expãdit ſcripturaz coram me: ꝛ hec ſcriptura erat lamẽtatiões: carmen ꝛ ve. Et eſt ſenſus: tria ſunt in hac ſcriptura intelligẽda. Primũ eſt quare ibi ſcriptũ fuit lamentationes. Certe hoc eſt vna de cauſa: qꝛ nos peccauimꝰ: ꝛ ille nihil mali fecit: nec inuẽtus eſt dolus i ore eiꝰ: ꝛ tamen propter nos paſſ[?] penas: ideo merito lamentari debemus. Unde. Tob. ij. et Amos. v. dies feſti veſtri conuertentur in lamentum. Secundum ve eſt ve Marie virginis matris chriſti que vidit filium eius dilectum tam miſerabiliter tractari de loco in locum ꝛ ad crucis ſupplicium. Certium eſt vox filie ſyon que inter morientes expandit manus ſuas. Filia ſyon eſt Maria que expandit manus inter moriẽtes: ſcz inter filium ꝛ latrones. Tertium carmen eſt leticia quia genus humanum per redemptionem chriſti eſt letificatum ꝛ in celum exultatum: vbi gaudet laudando eũ: ergo ſcriptum fuit carmen leticie. Johã. in Apocal. Uidi turbam magnam ante thronum laudãtes dominum in gloria ꝛ dicentes. Redemiſti nos ſanguine tuo: ꝛ feciſti nos deo noſtro regnũ: id eſt reges ꝛ ſacerdotes: tibi laus: tibi gloria: et gratiarum actio: per infinita ſecula ſeculorum amen. Ideo tu homo dum videris imaginem chriſti in eccleſia poteris dicere. Cuius eſt hec imago ꝛ ſuperſcriptio. Alius poteſt dicere: noſtri redemptoris: et noſtre leticie: ꝛ honoris. Secunda eſt imago peccatoris ꝛ eius ſuperſcriptio eſt magni horroris. De hoc imagine dicitur in pſ. In imagine pertranſit homo: ſed ꝛ fruſtra conturbatur. Theſaurizat peccator ꝛ ignorat cui congregabit ea. Eſt enim peccator quaſi mortis imago ſm Bern. Superſcriptio huius imaginis peccatoris eſt ſuum peccatum quod ſcribitur ſtilo ferreo vt poſſit legi in die iudicij in fronte ſibi in confuſionem. Et hoc probat Jeremi. xvij. ca. Peccatum Juda ſcriptũ eſt ſtilo ferreo: ꝛ diabolus ſtet a dextris eius dicit pſ. Cum iudicatur exeat condemnatus. Septem ſcribentur ſuper conſcientiam peccatoris. Primum eſt peccatorum multitudo quã non deleuit per penitentiam. Unde Job. xix. Exarentur. i. ſcribãtur peccata peccatoris ſuper conſcientiam ſtilo ferreo. Et hoc conſiderans dauid poſt q̃ peccauit dixit. Miſerere mei deus ſm magnam miſericordiam tuam. Secundum qꝺ ſuper conſcientiam peccatoris ſcribitur eſt tempus qꝺ amiſit ꝛ nihil boni fecit ſed inutiliter expendit. Unde Job. xxiiij. Dedit ei deus locum penitentie ꝛ ille abutitur eo in ſupbia: ideo ſm Joh. in Apoca. x. Tempus poſt mortem non erit amplius. Tertiũ qꝺ ſcribitur ſuper imaginem peccatoris eſt pulchritudo anime eius: quam habuit: quam polluit ꝛ denigrauit. Unde Threñ. iiij. Denigrata eſt facies eorum ſuper carbones. Quartum eſt gratia dei quam neglexit. Nã in gratia ſumus ſed negligimus mirabiliter: quia vnus vadit ad villaz pro ſuperbia alius ducit vxorem pro luxuria. tertius emit boues pro auaricia: igitur neglexerunt: ergo talis negligentia ſcribitur ſuper conſciẽtiam peccatoris. Quintum qꝺ ſcribitur peccatori eſt ira dei. Unde dr in pſ. Prouocauerunt eum filij ꝛ filie: ideo iratus dominus tradidit eos tortoribus id eſt diabolis. Sextum eſt pena ad quam obligantur. Nam ſicut ſcriptura dicit. Pene damnando iuxta in ciuitatibus in legibus ꝛ in iure quicquid debent pati pro ſuis delictis ſcribitur fur ſuſpenditur: raptor decollatur traditor rotatur ꝛc. ita pena eterne damnationis non eſt equalis: alij ſuſtinent fetorem: alij ardorem: vt patet in pſ. Ut faciant in eis iudici

am conſcriptum. Septimum quod ſcribit peccatori eſt expulſio regni celeſtis. Sicut eñ qui expellũtur ꝑpter peccata ſua de ciuitatibus ſcribũtur in libris ciuitatis: ſic expulſi a celeſti patria ſcribũtur in libro eterne dãnatiõis. De quo Apoc. xx. Uidi libros et ex eis mortui iudicati ſunt. Quãdo ergo homo videt peccatorem induratũ poteſt dicere ad aliũ. Cuius eſt imago hec ⁊ ſuperſcriptio. alius põt reſpondere. hec eſt imago peccatoris. Tertia imago eſt vani honoris. De hac imagine ⁊ ſuperſcriptione dicit Fulgentius ꝙ romani faciebant imaginez vani honoris ad modũ mulieris vage ſcribentes ſuper eã aureis litteris. Hec ẽ imago vani honoris. hanc inſpice. ⁊ ſemper eaz fuge. Hec imago habuit coronam in capite et ſceptrum in manu ſiniſtra. ⁊ pauonez in manu dextra. ⁊ oculis ceca ⁊ velata. ⁊ ſedebat ſuper currũ quẽ trahebãt quattuor leones. Et hec erat ratio eoꝝ. Uanus honor mundi hui⁹ qui illum diligit eſt incõſtans ꝗ̃ſi vagat mulier habẽs coronã in capite. qr a mũdo tanꝗ̃ rex ſemꝑ deſiderat honorari Sceptrum in manu in ſignũ ꝙ ſemꝑ deſiderat imperare. ceca oculis ⁊ velata in facie: qr malicia excecauit eam ꝙ nullũ curat pctm̃. vt dicitur Sap. ij. Excecauit eos malicia eorum. Habuit pauonẽ in vna manu: qr ſicut pauo cum ſua cauda ornat ſua poſteriora ⁊ anteriora: ſed quãdo ornat anteriora denudat poſteriora. ita tal' ornat ſe mũdo ⁊ ꝓuat ſe eterna gloria. Quattuor leões ante eam: qr quattuor peccata veniunt cuz honore vano huius mũdi videlicet ſupbia. auaricia. luxuria. ⁊ inuidia. ⁊ ſic patz tertia imago. ſcz vani honoris ſuſceptio. Poſſet ergo homo cum talem hoiem vanum querentem honorez viderit interrogare. Cui⁹ hec eſt imago ⁊ ſupſcriptio. Reſpõdetur. Uani honoris. Quarto imago ⁊ ſupſcriptio eſt iuſticie bonitatis ⁊ eternalis decoris. De iſta imagine qñ iuſti boni homĩes ſunt creati ad decorẽ regni dicitur Geñ. i. Creauit de⁹ hominem ⁊c. Quãdo igitur poſt baptiſmũ vbi imago hec depingitur auro charitatis: et ornat ſe veſte caſtitatis ⁊ mundicie fuat munda ſicut ſibi cõmittitur a preſbytero quando induit puero hanc veſtem quando dicit. Accipe hanc veſtem ⁊c. tunc bene põt eſſe ſpeculũ ſine macula: candor lucis eterne imago bonitatis. Sed ſuper imaginez iuſti hominis ſcribitur ſuperſcriptio leticie quãdo dicebat dominus diſcipulis. Luc. x. Gaudete quoniã nomĩa veſtra ſcripta ſũt in libro vite. In hoc libro nomĩa omniũ electorum inſcribuntur. ſicut rex facit inſcribi omnes milites ⁊ ſtipendiarios ⁊ familiam: ita facit dominus. vt dicitur in. Apocali. ij. Qui facit voluntatem patris mei ⁊ vicerit mundum. Item xiiij. ſcr be. Beati mortui ⁊c. Item. xix. ſcribe. Beati qui ad cenã agni vocati ſunt. Cuz igitur homo viderit iuſtũ hominẽ poteſt dicere. Cuius eſt imago hec et ſuperſcriptio. Poteſt dicere alius. Hec ẽ imago creata a domino. ideo gaudia eterna manent ſcripta ſuper eam.

¶ Dominica viceſimaquarta. Sermo. lxv.

n On eſt mortua puella ſed dormit. Math. ix. Nos videm⁹ ꝙ vnaqueqꝫ res appetit ſuum terminũ niſi impediatur ſicut lapis cadens de alto non quieſcit niſi tangat fundũz vbi quieſcere poteſt: qr dicit Ariſto. Omne leue ſurſuz: et omne graue deorſuz. Item hoc videmus in aqua que nõ quieſcit ſed fluit donec veniat ad mare quod eſt terminus eius niſi impediatur. Ideo dicitur Eccle. i. Omĩa flumina intrant in mare ⁊ mare nõ redũdat. ⁊ qr locus homĩs nõ eſt in hoc mundo ꝑpetuius eo ꝙ homo ad celum eſt creatus: ideo nõ debet quieſcere donec veniat ad ſuũ terminum. vnde Augu. de ciuita. dei. Domine creaſti nos ad te. ⁊ ideo inquietum eſt cor noſtrum donec veniam⁹ ad te. Et illud cõſiderauit dñs in hac puella que erat iam morte ſine fine preuenta voluit eam reſuſcitare vt ad finem per bonam fidem poſſit anhelare et ſe preparare ad bonam vitã. Ideo cũ pater dixit verbum preallegatũ. Dñe filia mea modo defuncta eſt. Reſpondit. Nõ eſt mortua morte eterna ſed dormit morte naturali. ideo volo eam reſuſcitare. vt illa que aĩa eius vidit valeat aliis nunciare. ⁊ videntes hoc ſignum magnificabant dominuz. Quomodo aũt hoc factũ ſit. ptz in euãgelio. Loquẽte ieſu ad turbas. ecce princeps vn⁹ acceſſit ad eũ ⁊ adorauit euz dicens. Dñe filia mea mõ defuncta eſt ſed veni cura eã. ⁊ pone manũ tuã ſuper eam ⁊ viuet. Et ſurgens ieſus ſequebatur eum ⁊ diſcipuli ei⁹. Et ecce mulier que ſanguis fluxum patiebat duodecim annis acceſſit retro ⁊ tetigit fimbriã veſtimẽti eius. dicebat eñ intra ſe. Si tantũ tetigero veſtimentũ ei⁹ ſalua ero. At ieſ cõuerſus ⁊ videns eã dixit. Cõfide filia fid tua te saluã fecit. Et ſalua facta eſt mu ex illa hora. Et cũ veniſſet ad domũ prin pis illius ⁊ vidiſſet tibicines ⁊ turbam

multuantē que quaſi amici principis cōflu-
xit. ⁊ homines multi occurrebāt dum debe-
bat ieſus itrare domū vbi mortua erat puel
la. Dixit autem dñs ad turbā. Recedite nō
eſt mortua puella ſed dormit. Et deridebāt
eum. quia videbant eam mortuam: ſed dixit
dormit morte naturali. Et cū turba eſſet eie
cta intrauit domū ⁊ tenuit manū puelle ⁊ di
xit. Puella ſurge. Et puella ſtatim ſurrexit.
⁊ exijt fama hec i vniuerſam terram. Et ſic
patet euangeliū. Ergo quo ad thema. Non
eſt mortua puella ſed dormit. Nota ꝙ ſacra
ſcriptura loquitur de quadruplici puella.
Prima eſt puella mortua. Secunda eſt pul-
chra puella. Tertia eſt puella deo deſponſa
ta. Quarta ē puella coronata. Prima ē puel
la mortua. ⁊ per eā deſignatur anima pecca
trix que vere eſt mortua cū in peccatis mor-
talibus cōſiſtit propter ſeparationē a deo.
Eſt enī miſerabilior ſeparatio a deo per pec
catum mortale ꝗ̄ ſeparatio corporis ab ani
ma per mortē naturalē. vnde Augu. Stulti
ſunt qui plangunt corpus a quo recedit ani
ma: ⁊ nō plangūt animā a qua recedit deꝰ.
In reſuſcitatione puelle huius deus ſeptē fe
cit. ⁊ ſeptē hodie fiunt in reſuſcitatione ani-
me peccatoris de morte ſpirituali. i. de mor
tali peccato. Primo tibicines expellebat. ita
oportet nos de domo ꝯſciētie expellere om
nes voluptates vanas huiꝰ mūdi vt anima
reſuſcitetur. tūc incipit puella vel anima ſe
mouere ad omnia ſpūalia. Unde Aug. Gu
ſtato ſpiritu deſipit oīs caro. ⁊ ps. Guſtate
⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dñs. Secundo debet
turbam tumultuantē expellere. i. omnes oc
cupationes que animā in ſeruitio dei poſſūt
impedire. Et tunc anima dicere poteſt illud
ps. Mihi adherere deo bonū eſt. Tertio de
bet admittere ad domū cōſcientie patrem.
⁊ ille intromittit̄ quādo homo cogitat quali
ter ſit in pctīs cōceptus ⁊ educatus ⁊ natus
Quarto dꝫ amittere matrē. i. cogitationem
mortis. ſcꝫ ꝙ homo in terrā reuertetur q̄ eſt
mater omniū. De his duobꝰ patre ⁊ matre
dicit Job. xvij. Putredini dixi pater meꝰ es
mater mea ⁊ ſoror mea ver. Et qm̄ iſte due co
gitationes veniūt in domū cōſcientie. tunc
homo cauebit ſe de pctō. ⁊ aīa quaſi puella
de morte reſuſcitabitur. Quīto Petrus ad-
mittitur quādo hꝫ aīa cōtritionē de pctō cō
[…]iſſo. Unde dr̄ de petro qm̄ peccauit chriſtuz
[…]ādo. Petrus autē egreſſus fleuit amare.
[…]to Jacobus intromittitur in domū con
[…]tie quādo homo pctā ſupplantat ⁊ viri
[…]eſiſtit. Uñ ps. Uiriliter agite ⁊ cōforte
[…]or veſtrū. Septimo Johānes in domū
conſciētie ſumitur cum gratia diuina. qr Jo
hannes gratia dei interpretat̄. ⁊ tunc talis
anima ꝑ gratiā diuinā viſitatur. De quo. j.
Joh. iij. Trāſlati ſumus de morte ad vitam
per gratiā. Et ſic pꝫtet p̄muz ꝙ puella mor
tua reſuſcitatur qm̄ tibicines ⁊ turba tumul
tuans ⁊ pater ⁊ mater. petrꝰ ⁊ Johes intro-
mittūtur. ⁊ tenet dominus manum aīe pctō
ris ⁊ reſurgit a mortuis. Secunda puella eſt
decorata ⁊ per hāc nota aīam ꝟtutibus or-
natam. De qua dr̄ Canti. vij. Quā pulchra
es ⁊ ꝗ̄ decora chariſſima. De iſta decora pu
ella legitur figura in Geñ. xxiiij. Cū ſeruus
abraam veniſſet ad fontē inuenit iuxta fon
tem puellā nimis pulchrā que impleuit hy-
driam dicēs. Bibe dñe ⁊ camelis tuis potuz
tribuā. ⁊ ex hoc facta eſt vxor yſaac. Ita mo-
raliter puella habuit quattuor ꝟtutes. Pri
mo erat pulchra. ideo placuit yſaac. Ita aīa
noſtra puella ad ymaginez dei creata debet
habere quattuor ꝟtutes. Prio erat pulchra
ita aīa noſtra ꝟtute charitatis ornata: qr ſi
cut pulchritudo exterior ornat corpꝰ ſic cha
ritas ornat aīam vt placeat deo. vnde Can
ticoꝝ. iiij. Tota pulchra eſt amica mea. Se-
cundo hec puella fuit caſta. ita dꝫ eſſe aīa
noſtra. vñ Sapiē. iiij. O ꝗ̄ pulchra eſt caſta
generatio ⁊c. Tertio hec puella fuit hūilis:
qr deſcendit ad fontē haurire aquā ita aīa
noſtra dꝫ eſſe humilis vt a deo accipiat gra-
tiam. Unde Jac. iiij. Deus dat humilibus
gratiam. ſupbis reſiſtit. Quarto hec puella
fuit pia. Unde ait. Bibe dñe ⁊ camelis tuis
potum tribuā. ita anima noſtra dꝫ eſſe pia ⁊
miſericors petētibꝰ ⁊ egenis vt dñs ait Lu.
vj. Eſtote miſericordes ſicut ⁊ pater veſter
celeſtis miſericors eſt. Et ſic pꝫ ſecunda pu-
ella que debꝫ eſſe decorata. Tunc dicet dñs
Non eſt mortua ſed dormit. mundū ſpernē
do. diuina cōtemplando. Unde ait talis pu
ella. Cantico. v. Ego dormio ⁊ cor meū vigi-
lat. Tertia puella q̄ ē deo deſpōſata ē aīa. i. fi
de integra deo iam cōiuncta vt nihil ei pla-
ceat niſi ipi adherere. De iſta puella dr̄ Ozee
ij. Sponſabo te mihi in fide. Sicut enī puel
la cum annulo deſpōſatur iuueni. ita anima
in fide cum xpō. Sicut enī annulus eſt rotū
dus. ita fides ipſa debet eſſe ſine fine cū ope
ribus comprobata: qr dicitur. Jac. ij. Fides
ſine operibus mortua eſt. ⁊ portatur in ſini
ſtra manu in digito iuxta minimum digitū
quia ſicut ibi eſt vena que tangit cor. ita de-
bet ꝓcedere fides de bono corde vt talis pu
ella deo deſpōſata toto corde fidē ſuet. Un
de canit clauſtralis deſpōſata domino toto
corde. Ipſi ſunt deſponſata cui angeli ſerui

unt cuius pulchritudinem ſol ⁊ luna miran
tur. Hec autem puella deo ſic deſponſata
non erit ſola. ſed debȝ habere quattuor vir
tutes quaſi quattuor pediſſequas. Quarū
prima debet eſſe pudicitia. Hierony. Pudi
citia debet eſſe virtus virginem dei vbiqꝫ ſe
quens. Secunda debet eſſe carnis doma=
tio. Ambro. Cibus per timorem potus ab
ſtinentie carnem tuam domitat. Tertia de
bet eſſe conſtantia. Nam dyna puella pul
chra patriarche Jacob filia voluit hincin=
de currere ⁊ videre vana. ideo fuit rapta et
perdidit virginitatem. Quarta debet eſſe
prudentia: vt oēs ſuos ſenſus cuſtodiat. vt
ptȝ in euāgelio. Mat. xxv. Quinqꝫ pruden=
tes virgines vigilabant. ideo cū chriſto re
gnum intrabant. ſed quinqꝫ dormiebant. ⁊
ideo nō intrabant. ſed dn̄s dixit eis. Amen
dico vobis neſcio vos. Et ſic ptȝ tertium ꝙ
puella non eſt mortua ſed deſponſata deo.
Quarta puella coronata hec eſt. anima que
in eterna gloria in regno eterno coronata ⁊
in futuro iudicio eſt coronanda. vnde ait ta
lis anima Eſa. lxi. Quaſi ſponſum decora=
tum corona. ⁊ quaſi ſponſam ornatam mo
nilibus ſuis. Iſta puella figuratur per puel
lam de qua legitur Heſter. j. vbi legitur ꝙ
Aſſuerus habuit vxorem nomine Vaſthi q̄
fuit ſuperba ⁊ noluit obedire mandatis re=
gis. ideo priuauit eam corona regali. ⁊ fecit
inuitare omnes pulchras puellas in omni
regno. ⁊ ex eis vnam elegit ⁊ impoſuit ei co
ronam dicens. Hec erit regina. Ita mora=
liter rex celi habuit pulchram puellam in
celo ſed ſuperbam. quādo luciferū ad ima
ginem ſuam creauit. ſed noluit obedire mā
datis dei: ideo priuauit eum corona glorie
Vel aliť. Rex celi in padiſo habuit pulchrā
puellam quando aīa ad ſuā imaginē crea
uit coronatam corona glorie. vt dicit pſal.
Gloria ⁊ honore coronaſti eū. Sed noluit
obedire mandatis dei ſȝ eſt tranſgreſſa mā
data regis quando pomū ꝓhibitum come
dit. ideo priuauit eā corona glorie. Thren̄.
v. Cecidit corona capitis noſtri. ve nobis
qꝛ peccauimus. Elegit aliam animam hu
milem in hoc mundo que obedit mādatis
dei ⁊ illi imponet coronam in die iudicij co
ram omni mundo dicens. Hec erit regina:
quia eſt puella humilis que oculis meis pla
cuit. ⁊ ideo cōcludit dominus noſter in euā
gelio. Luce. xiiij. Qui ſe humiliat exaltabi=
tur. quaſi puella Heſter i eterna gloria. Et
ſic patet ꝙ quarta puella eſt in celo iam co
ronata ⁊ coronanda.

¶ De aduentu iudicij. Sermo. lxvi.

Tunc fugient ad mon=
tes: ſcȝ eternitatis. Mat. xxiiij.
Videmus ꝙ ſm̄ rationem ho=
minis naturalis. omnia homo
debet facere cum prudentia et
diſcretione tam de preteritis ꝙ̄ de preſenti
bus ⁊ futuris vt homo ꝓuideat quid faciē
dum ſit: et quid dimittendum ſeu fugien=
dum. vt ſi bona ⁊ vtilia ſint ſm̄ rōem faci=
at ⁊ perficiat. ſi vero mala tunc fugiat ⁊ ca=
ueat. Cum enim parua animalia fugiant
nociua: vt patet de apibus que intrant flo=
res: ſi ſentiunt amaros et nociuos ſtatim
euolant ⁊ fugiunt ⁊ in floribus ſibi aptis ⁊
dulcibus diu manent ⁊ inde dulcedinem al
liciunt. Et ideo Moyſes miſit duodecim ex
ploratores ad terram promiſſionis vt futu
ra pericula prouiderent. vt ſcirent quid fa=
cere ⁊ vitare eos oporteret. ⁊ quia chriſtus
predixit ſuis diſcipulis de aduentu ſui iudi
cij multa futura vt ea predicarent: ⁊ mala
precurrentia denūciarent: quia tunc in il=
lis diebus periculoſis nullus poteſt vti al=
terius auxilio vel conſilio: quia oportet ꝙ
vnuſquiſqꝫ reſpondeat pro ſeipſo: ideo ſal
uator premonet nos futura pericula predi
cendo: vt patet in euangelio. Cum videri=
tis abominationem deſolationis antichri
ſtum in loco ſancto hieruſalem ſtantem di
centem ſe eſſe chriſtum. De quo propheta=
uit Daniel ante multa tempora: qui legit
iſta intelligat de antichriſto ⁊ perſecutione
magna: tunc qui in vera confeſſione et ve=
re fidei firmitate ſunt fugient ad montes
eterna contemplando. ⁊ qui in tecto ſunt
ſolitarie vite non deſcendant aliquid tolle=
re quod propter deum dimiſerunt. ⁊ qui in
agro celeſtis vite non reuertatur tollere tu
nicam veterum ſuorum peccatorū de qui=
bus fecit penitentiam. Ve autem pregnan
tibus et nutrientibus: id eſt ve illis qui mo
dice fidei ſunt: quia eo citius decipientur in
illis diebus. Orate autem nunc ne fuga ve=
ſtra fiat in hyeme vel ſabbato: id eſt tempo
re mortis in vltimo die. ſed vt tunc ſecuri
poſſitis ſtare. Erit enim tunc tribulatio ma
gna qualis non fuit ab initio mundi vſqꝫ
modo neqꝫ fiet poſtea et niſi breuiati fuiſ=
ſent dies illi quia non durabunt niſi tres
annos quia antichriſtus tot annis regna=
bit quot chriſtꝰ predicauit: ⁊ hoc eſt i quar=
tum annum. Si autem diu duraret talis ꝑ
ſecutio nō fieret ſaluus oīs homo. ſȝ ꝓpter
electos breuiabuntur dies illi vt maneant
in fide: tunc ſi qs vobis dixerit. Venite oſtē=

dam vobis chriſtum: hic eſt aut illic: nolite
credere. Surgent enim multi prophete fal-
ſi: ⁊ dabũt ſigna ⁊ prodigia: ita ꝙ in errorē
multi cadent ſi pōt fieri ſed nō fiet ꝙ electi
cadant a fide. Ecce ꝓdixi vobis. Si ergo di-
xerit in deſerto eſt nolite credere ⁊ exire: aut
in penetralibus reguz eſt nolite credere. Si
cut enim fulgur erit ab oriente ⁊ apparet in
occidente: ita erit aduentus filij homis ad
iudicium: ⁊ omnes electi cum eo. Nam vbi
corpus ibi ⁊ aquile congregabuntur. Sta-
tim autem poſt tribulationem dierum illo-
rum ſol obſcurabitur ⁊ luna nō dabit lumē
ſuum ⁊ ſtelle cadent de celo ⁊ virtutes celo-
rum mouebuntur. Tunc apparebunt ſigna
filij hominis in celo ſue paſſionis: quia oſtē
det cicatrices vulnerum ſuorum in iudicio.
Tunc plangēt ſe omnes tribus terre: quia
vident ſignum filij hominis veniētis in nu
bibus celi cum virtute ⁊ maieſtate magna.
Et tunc mittet angelos ſuos cum tuba ⁊ vo
ce clamantes ⁊ clangentes. Surgite mor-
tui venite ad iudicium: ⁊ congregabunt ele
ctos a quattuor ventis a ſummis celorum
vſq; ad terminos eorum. Ab arbore fici di-
ſcite parabolam. Cum enim ramus eius te
ner fuerit ⁊ folia nata ſcitis quoniam ꝓpe
eſt eſtas: ita ⁊ vos cum videritis hec predi-
cta fieri ſcitote quoniam prope eſt regnum
dei. Amen dico vobis: non preteriet hec ge-
neratio de terra generis hūani in quavnus
naſcitur alius moritur donec predicta om-
nia fiant. Celum ⁊ terra tranſibunt: verba
autem mea non preteribunt. i. potius peri
rent celū ⁊ terra ꝙ̄ verba dei non eſſent ve-
ra. Et ſic patet euangelium. ⁊ iſtud euange
lium ſolet legi feria quarta poſt dominicaz
decimā poſt octauas penthecoſtes cuius of
ficiū vocatur. Dum clamarem. Quo ad the
ma. Tūc fugiēt ad mōtes. Ex his ꝟbis ſciē
dū ꝙ vnuſq̄ſq; fidelis dz q̄tuor fugere. Pri
mo pcti ītoxicatiōez. Scḋo deceptōez ⁊ ſedu
ctionē mūdi. tertio ātixpi ſeductionē. quar
to confuſionem damnandorum. Primo di-
co ꝙ vnuſquiſq; debet fugere peccati into-
xicationez. Unde premonet nos. Eccle. xxi.
Quaſi a facie colubri fuge peccatum. Nam
homo ꝓpter peccata multa mala incurrit.
Primo a diabolo captiuatur in anima. Un
de Eſa. lij. conquerendo de peccatis anime
dicit. Captiua filia ſyon ſolue vinculum col
li tui: ⁊ ſic anima taliter capta dicit cuz pſ.
Funes peccatorum circū. ſunt me. Qui igi
tur vult abſolui redimat ſe per bona opera
ſcilicet miſericordie. Unde dixit daniel na-
buchodonoſor regi. Peccata tua elemoſy-
nis redime. Daniel. iiii. ⁊ per opera penitē-
tie franguntur omnia vincula: vt patet de
manaſſe rege. iiij. Regum. ꝙ fuit captus ⁊
in babylonem ductus. ⁊ egit penitentiam:
⁊ deus miſit ſibi angelum: ⁊ liberauit eum
⁊ conſtituit eum in regnum ſuuz. Secundo
per peccatum homo donis virtutum ſpolia
tur: vt patet Luce. x. Deſcēdit homo ab hie
ruſalem in hiericho ⁊ incidit in latrones q̄
ipſum ſpoliauerunt ⁊ vulnerauerunt. Ho-
mo deſcendit ab hieruſalem in hiericho: et
incidit in latrones quando deſcendit de ſta
tu iuſticie in ſtatum peccati ⁊ immunditie:
⁊ tunc cadit in latrones: id eſt diabolorum
poteſtates qui ipſum ſpoliant virtutibus:
⁊ vulnerāt in anima. Eſa. liij. Uulnerati era
mus propter pctā noſtra. Itē. i. Macch. iij.
Illa die ceciderūt multi vulnerati. Tertio
hō propter peccatum maculatur in anima
nam peccatum eſt ſicut fumus: nam fumus
albam domum deturpat: ita ⁊ peccatum cō
ſcientiam mundam. vnde propheta. Quem
admodum deficit fumus: ita deficiant pec
catores a facie dei. Quarto homo per pecca
tum ad eternam penam obligatur. Uñ ait
dominus ad cayn quando peccauit morta-
liter. Nonne ſi bene egeris recipies: ſi au-
tem male peccatum tuuz ſtatim in foribus
adeſt ⁊ penaz pro eo recipies. Maledictus
ſis ſuper terraz ⁊ maledicta ſit terra in ope
re tuo que ſuſcepit ſanguinem fratris tui.
Ergo quaſi a facie colubri fuge peccatum vt
tunc in die mortis ⁊ in die iudicij poſſis fu-
gere ad montes eternitatis auxilium a deo
poſtulans. Unde pſ. Leuaui oculos meos
in montes: vnde veniet auxiliuz mihi. Sal
uator. O peccator conſidera in quanto peri
culo tu es ambulans in tenebris: qꝛ lumine
gratie priuatus es. Sapien. v. Errauimus
a via veritatis ⁊ lumen iuſticie non luxit no
bis. Thren. iiij. Lubricauerunt veſtigia no
ſtra: inquantum ſequimur voluptates car-
nis que faciunt nos pronos ad peccandum
O peccator age penitentiam ſi habitas in
tenebris inuoca eum qui eſt lux ⁊ illuminet
te: ⁊ dic verbum dauid. Illumina oculos me
os, ne vnq̄ obdormiam in morte ne. ⁊c. Si ti
mes labi in via lubrica inuoca eū qui eſt via
firma vt te ſtabiliat: ⁊ dic cum dauid. Perfi
ce greſſus meos in ſemitis tuis. Si metuis
inſultus hoſtiuz inuoca illū qui eſt omnipo
tens: ⁊ dic cum dauid. Eripe me de inimicis
meis deus meus ⁊ euades omnia pericula.
Secundo debemus fugere atixpm in predi
catiōe. Nā ſua predicatiōe peruertet quaſi
totū mundū: ideo daniel. ieſus xps apoſto

li ꝛ aliſ ſancti multa de eius aduentu predixerunt. Nā ſm̄ Greg. in quadam omel. Minus iacula feriunt que preuidētur ꝛ nos tolerabilius mundi mala ſuſcipimus: ſed cōtra hec per prouidentie clypeū muniamur. Ipſe enim dicitur antixp̄s quaſi aduerſarius chriſto q̄ in omnibus eſt cōtrarius xp̄o. Sicut em̄ xp̄s eſt conceptus de virgine puriſſima: ita ipſe concipietur de meretrice immūdiſſima: ꝛ ſicut xp̄s eſt conceptus de ſpiritusancto: ſic antichriſtus de ſpiritu maligno: ꝛ ſicut chriſtus deus ꝛ homo: ita antichriſtus diabol⁹ ꝛ homo: ꝛ ſicut xp̄s natus eſt in nazareth ciuitate florida: ita ip̄e in babylonia maledicta: ꝛ cum habuerit triginta annos incipiet predicare: miracula facere: munera dare: ꝛ penas diuerſas propalare. In his quattuor ſubiiciet ſibi mundum ideo fugite. Primo a predicatione eius ꝛ ſuorum diſcipulorum: quia ſua predicatio eſt euangeliis contraria: q2 vbi chriſtus predicauit humilitatem ipſe ꝛ ſui predicabūt ſuperbiam: ꝛ ſicut xp̄us caſtitatem: ita ipſi luxuriam: ꝛ ſicut chriſtus predicauit miſericordiam: ita ipſi auariciam: ꝛ ſic de aliis: ꝛ ſicut xp̄us dedit ſpiritumſanctum: ita dabit ipſe ſpiritum malignum. Et hec omnia patent in libro danielis vbi dicit. Cum creuerint iniqui reuelabitur: ꝛ conſurget ille impudens homo: ꝛ cum venerit abominatio quaſi non homo ꝛ in loco ſancto ſtabit ꝛ dicet ſe eſſe deum. Itē apoſtolus. ii. ad Theſſalon̄. ii. Cum venerit diſceſſio. i. inobedientia a ſede: ſciliꝫ apoſtolica ꝛ imperio romano: ita ꝙ nullus curat obedientiam: ꝛ ſic ꝑuertet mūdum cuꝫ ſuis ꝑdicationibus ꝛ ſuorum diſcipulorum q̄ loquētur tātaꝫ ſapiam ꝑ operationē ſp̄us maligni ꝙ omis mundus ammirabitur. Secūdo ꝑuertet mūdū a fide ꝑ munera. Nam totus mundus declinabit in fine ad auaritiam: ita ꝙ nullus curabit animam tam clerici ꝙ̄ laici: ideo duces: epiſcopos: milites: ꝛ quaſi totum mundum attrahet cum pecunia dans eis magna munera ſicut dicit glo. ſuꝑ epiſtolaꝫ pauli ꝙ omnis theſaur⁹ occultus ꝛ foſſus in terra a diabolis cuſtoditur: ꝛ tunc ſibi ꝛ ſuis preſentabitur. Si enim iam veniret timeo ꝙ multi eū ſequerentur. Tertio peruertet mundum ꝑ grauiſſima tormenta: nam faciet ſibi parare om̄i genera tormentorum: ſcꝫ craticulas ferreas: gladios acutos: fuſcinas ꝛ furnos accēdet: ꝛ tāta ꝑſecutio erit vt ꝑmittit euāgeliū ꝙ tale tp̄s nūꝙ̄ fuit necꝫ erit: iō breuiabūtur dies illi ꝑp̄ electos. Quarto ꝑuertet mūdū ꝑ maxīa ſigna: in celo in aq̄s in terra ꝛ i mortuis ip̄e ꝛ ſui faciēt ſigna: q2 demōes ſūt ſꝑ apud eos: ꝛ q̄cq̄d poſtulāt faciēt: ꝛ io tangit xp̄us in hoc euangelio ſicut audiſtis Surgent falſi prophete ꝛ dabūt ſigna magna ꝛ multi in errorem deducentur. Nam dyaboli intrabunt corpora ꝛ loquētur mortui. piſces venient de aquis ꝛ loquentur verbis humanis ꝛ hec omnia fient per demones vt homines peruertant a fide. ideo fugite ſcd̄o antichriſti peruerſionem. Et ſic patet ſcd̄m. tunc fugite ad montem eternitatis. Tertio debemus fugere huius mundi deceptiones. Unde premonet nos zach. dicens. O filia ſyon que habitas iuxta filiā babylon fuge. Syon dicitur ſpeculum ꝛ ſignificat animam deuotam ad quam ait ꝓpheta. Fuge filiam babylonis: id eſt deceptiones mundi: quia mundus multos decipit ideo comparatur panth eri. Panther ē animal habens dulcem anhelitum et pulchrum colorem. et ideo ſequuntur eum animalia. ſed interius eſt plenum veneno. ideo interficit ea. Ita mūdus eſt pulcher in aſpectu. quia qui ſeruiunt mundo ornant ſe veſtibus ſuperbie vt placeant hominib⁹: habet mundus ꝛ panther dulcem anhelitum quia multi appetunt delitias huius mūdi comedendo ꝛ bibendo laute in mollib⁹ dormiendo: ſed in extremis inficit ſuo veneno peccatorem ꝛ interficit: et ſic talis qui modo glorioſus mūdo apparet: tempore mortis mundus eum abiicit et ſpernit ꝛ obliuiſcitur ꝙ perit memoria talium cum ſonitu campanarum: vt patꝫ in pſal. De mūdo nota hyſtoriam. Tres philoſophi ſtabant ante Alexandrum mundum ſibi deſcribētes Primus fecit circulum ꝛ ſcripſit ad duos fines illius circuli o o duo o. alius in eodem circulo in medio ſcripſit bli. tertius ſcripſit uio. Conuocauit autem rex omnes ſapientes vt exponerent ſibi hanc ſcripturā: tunc vnus eorū ait. Dn̄e mi rex hec figurant mūdū iſtū: nā oēs lr̄e ſcripte hic ꝛ ide faciūt obliuionē: p̄ria duo. ſ. o o: q2 mūdus cū dolore hoīem emittit: ꝛ cū dolore recipit ipſum hominem quando naſcitur ꝛ quando moritur ſcribunt bli. quia ad eccleſiam ducunt ip̄m exequiando: quia ſicut eccleſia accipit eum ad baptiſmum: ita accipiet eum ad exequias. b. enim baptiſmum li. libera nos domine ſignificat illud reſponſorium cantando in exequiis. videlicet. Libera me domine de morte eterna ꝛc. tunc terra facit tertium circulum ꝛ ſcribit uio. quia de terra naſcitur ꝛ ad terram reuertet̄. Parentes ꝛ terra componunt omnes ſuas litteras ꝛ faciunt obli

uionem: quia tūc ſemper obliuiſcitur a deo
Ideo talis bene poteſt dicere illō pſ. Obli-
uioni datus ſuz tanq̄ꝫ mortuus a corde dei
amici. ⁊ a corde huiꝰ mūdi. Ergo fuge mun
dum ⁊ cōuertere ad montes eternos diu-
contemplando: vt in pſal. Leuaui oculos
meos in mōtes ⁊c. Quarto fugere debemꝰ
dānandorum confuſionem ⁊ eorum dāna-
tionem. De hoc ait Job. Fugite a facie gla
dij: q̄r vltio iniquitatis eſt gladius. De iſto
gladio eterne dānationis dicitur in Apoc.
Ubi thronum ⁊ qui ſedebat in throno ⁊ de
ore eius exiuit gladius acutus. Iſte ſedens
in throno eſt chriſtus veniens ad iudicium
tanq̄ꝫ iudex ſtrenuiſſimus. ⁊ gladius de ore
eius eſt ſententia dānationis cuz dicit. Ite
maledicti ⁊c. Et iuxta ipm ſedebant duode
cim apoſtoli: et ceteri habentes gladios in
manibꝰ: iuxta illud pſ Et gladij ancipites
in manibus eorū. Ad faciendā vindictā ⁊c.
Ergo fugite nunc peccata ⁊ munimina an
tichriſti. fugite huius mūdi blandimēta de
cipientia: vt tunc in illo die amara poſſitis
fugere dānandorum pericula ⁊ cū chriſto ⁊
electis eternaliter exultare in gloria. Er-
go ad thema. Tūc fugient ad montes eter
na contēplando deū ſine fine laudantes.

¶ In dedicatione eccleſie. Ser. lxvij.

Volens ad eccleſiam ire
et ibidem bonam miſſam audire
ſex conditiones debꝫ habere. Pri
mo debet ire cū reuerentia ⁊ humiliate: q̄a
non magis acceptus eſt ſuperbus ſpiritua-
liter in templo ⁊ in eccleſia q̄ꝫ lucifer in celo
Idem dn̄s qui luciferum eiecit de celo ha-
bet ſedem in templo ſancto ſuo. Unde pſ.
Dn̄s in templo ſancto ſuo: dn̄s i celo ſedes
eius. Scribitur cm̄ in cano. extra de emuni
tate eccleſiarum: q̄ ad eccleſiaꝫ dꝫ eē hūilis
ingreſſus. Dominus tēpli eſt dominus hu-
milis. et ideo non poteſt ſuſtinere acceſſum
⁊ ingreſſum ſuperborum. teſte pſ. qui dicit.
Non habitabit in medio domus mee qui fa
cit ſuperbiam. Debet ergo homo cogitare
in via qua vadit ad eccleſiaꝫ. Ecce tu vadis
ad cōſpectum illius ad quem aſcendit moy
ſes in alto monte ſynai ⁊ in tantum tremu
it populus qui māſit inferius q̄ non aude-
bat appropinquare ad montem. Etiaꝫ tu
qui vadis in conſpectu illius in cuius con-
ſpectu tremunt omnes principes ⁊ poteſta
tes celi cuius minimus miniſter eſt maior q̄ꝫ
maximus princeps mundi. Uade ergo re-
uerenter ⁊ humiliter ⁊ non aſcendas ad al-
tiora loca templi. quia ſicut ſolus Moyſes
aſcendit ad montem ſynai. ſic tantum ſacer
dos habet aſcendere ad altitudinem tēpli
⁊ non alius. ſi enim Johannes baptiſta ait
ſe indignum ad ſoluendū corrigias calcia-
mentorū eius. Juſtum eſt vt peccator ma-
net a longe ſtare cum publicano. Uel ſi volue
ris altius aſcendere ⁊ reputare te dignum
altiori gradu tibi poſſet cōtingere quod cō-
tigit lucifero qui propter ſuam ſuperbiam
qua voluit ſimul ſedere cum altiſſimo tru-
ſus eſt in infernum de ſummo celo. et tantū
de prima conditione volentis ad eccleſiam
ire ⁊ bonam miſſam audire. Secūdo debet nota
ire cum propoſito confitendi peccata ſua ſi
qua habeat anteq̄ꝫ introeat eccleſiam quia
ſi non decet apparere in conſpectu hominū
de manu quin primo lauet ſeipſum in facie
eius multo minus decet aliquem apparere
in conſpectu dei niſi corde mūdus ſit iuxta
illud Mathei. v. Beati mūdo corde quoniā
ipſi deum videbunt in celo. Exemplum legi
tur de quodam inueterato peccatore cū miſ
ſam audiret euchariſtiam videre non pote
rat: ⁊ cum amici ſui dicerent hoc contigiſſe
ratione ſuorum peccatorum: fecit confeſſio
nem ⁊ ſic altera die vidit euchariſtiam cla-
re: ſed quia ipſe putauit hoc magis caligi-
ne oculorum contigiſſe q̄ꝫ peccato iterū pec-
cauit: ⁊ tunc cum rediret ad eccleſiam non
vidit euchariſtiam. Tunc dixit. Jam vero
perpendo q̄ cōfeſſio purificat oculos ad vi-
dendum deum: ⁊ facta confeſſione vera cla
rius vidit q̄ꝫ anteq̄ꝫ hoc feciſſet vnq̄ꝫ videre
poterat. Hec de illo. Cum enim homo ea-
dem de cauſa vadit ad eccleſiam videre deū
ſuum ⁊ audire miſſam vt fiat particeps ſa-
cramēti ⁊ gratie que ſacerdos ſibi de ſacra
mento credit recipere decet vt audiens miſ
ſam ſit ſine peccato ſicut qui celebrat. hinc
eſt quod non ſolum ſacerdos celebraturus
dicit confiteor ante altare. verūetiam mini
ſter: quia ille repreſentat perſonam omniū
audientium miſſam. Quicunq̄ꝫ ergo noue-
rit ſe grauatum aliquo mortali peccato nul
lo modo debꝫ recipere oſculum pacis: quia
illud ſignificat participationem ſacramen
ti: ſed quia nemo poteſt eſſe particeps ſacra
menti vel alterius gratie qui eſt in mortali
peccato. ideo non eſt dignus recipere oſcu-
lum pacis: quia habet mortale peccatum.
et maxime qui odium habet in corde ⁊ qui
comedit ⁊ bibit inordinate. ⁊ tantū de ſecū-
da conditōe neceſſaria volentis ad eccl'iam
ire ⁊ audire miſſam: ſcilꝫ vt vadat cū ꝓpoſi
to confitendi. Tertio debet ire cum magno
timore ꝓpter peccata ſua male confeſſa. vel

omnino inconfeſſa: quia vadit ad illū iuſtuȝ
⁊ terribilem iudicē qui in nouiſſimo die pec
catores dabit diabolo ⁊ ſocijs eius. Sicut le
gitur in tertio dial'. Grego. ꝙ quidam nobi-
lis peccauit cum quadam puella ⁊ poſtꝙ in
traret eccleſiam reſpexit hincinde pre timo
re ſicubi diabolus veniret ⁊ raperet eum de
medio: ſed quia euaſit tunc exiuit eccleſiaȝ
tertio die pre gaudio veniens minus timu-
it. quarto die adhuc minus ⁊ peccatum pa-
rum ponderauit. ſeptimo die cum veniret ⁊
peccatuȝ obliuioni tradidiſſet intrauit tem
plum ſanctum ſine omni timore. ⁊ ſic ſubi-
to cadens mortuus eſt. ⁊ ergo hic patet quā
te virtutis ſit timor domini ꝙ diu iſte homo
timuit ⁊ cū timore eccleſiaȝ intrauit ſaluus
exiuit. Eſt enim templum domini tanꝙ do
mus ciuium ſupernorum: vbi iuſtus iudex
ſedet cum omnibus conſulibus ſuis para-
tus facere iudicium omnibus aduenienti-
bus: propter qḋ fatue agit qui illuc ſine ti-
more vadit ſeu qui reſpicit iudicem ſine ti-
more. Unde ſuadent doctores theologi ꝙ
quicūqȝ grauatus peccato mortali voluerit
videre ſacramentum debet quaſi ſubito: et
ſtatiȝ deprimere oculos ſuos cognoſcendo
illum eſſe iudicem queȝ ſepe offendit: ⁊ ſicut
fatue agit qui eccleſiam intrat ſine timore:
ſic ſapienter agit ꝙ talis non diu maneat
ne iudicem prouocet ad vindictam facien-
dam. Unde legitur ꝙ quidam occidit viruȝ
in platea ⁊ queſiuit refugiū in eccleſia plus
timens hominem ꝙ deum: non diu manſit
q̄r manere non potuit: ſed exiuit ⁊ ad mor-
tem iuit: ⁊ cum argueretur de amicis cur nō
manſiſſet eccleſia. ipſe reſpondit. Pauimen
tum eccleſie videbatur mihi tantum ſub pe
dibus ardere ꝙ nullo modo poteram ſuſti-
nere: ⁊ tantum de tertia conditiōe neceſſa-
ria volētis ire ad eccleſiam ⁊ ibidem bonaȝ
miſſam audire: ſcilicet vt vadat cum magno
timore propter peccata ſua. Quarto debet
ire cum ſilentio ab inutili confabulatione ⁊
reſpicere ante ſe nō circūquaqȝ. ſi aliquis oc
curreriti qui ei loqui voluerit breuiter reſpō
deat ⁊ ſignuȝ crucis faciat. quia ſepe contin
git ꝙ dyabolus miſit nuncios ſuos ad auer
tendum illos qui vadunt ad eccleſiam vel
ad confabulandum in via ⁊ in eccleſia. Naȝ
legitur ꝙ quedam mulier deſperata ꝓpter
diuitias quas amiſit ambulabat loca deſer
ta. ⁊ dyabolus occurrens dixit ei. Si facere
vis quod iubeo diuitias ⁊ honores tibi da-
bo. Reſpōdit mulier. Fac quod dicis: ⁊ fa-
ciaȝ quod exigis. Reſpondit dyabolus. Tu
vades ad eccleſiam vacabiſqȝ ſalutationibꝰ
collocutionibus. ⁊ inquiſitionibus parētū
et vtenſilium domorum tam in via ꝙ in ec-
cleſia: ⁊ ſic retrahas ⁊ impedias miſſas au-
dire volentes ab orationibus ⁊ deuotioni-
bus. Reſpondit mulier illa. Libenter faciā
quia hoc ſcio ⁊ ſoleo ſemper ⁊ ſtatim porta
uit ei dyabolus abūdantiam bonorū tem-
poralium. ⁊ taliter impediuit orantes ⁊ ad
eccleſiam eūtes ꝙ multos duxit ad alias vi
as ⁊ auertit a videndo ſacramentuȝ. ⁊ cum
diu hoc continuaſſet ſurrexit quedā tempe
ſtas vna dierum tempore miſſe ⁊ venit ictꝰ
fulguris ⁊ tonitrui ⁊ percuſſit mulierem il-
lam ſolaȝ ⁊ non aliud: ita ꝙ nō ſolum more
retur. verūetiaȝ incineraretur ⁊ nihil remā
neret ex ea niſi veſtimenta. Hec de illa. Pa
tet ergo quāti periculi ſit aliquem impedi-
re ab oratiōe ⁊ introitu eccleſie. Reuera dia
bolicuȝ opus eſt: diabolica merces inde ex
pectanda eſt. Sapienter agunt qui eundo
ad eccleſiam ſalutationibus aures nō accō-
modant. ⁊ tantum de quarta conditione ne
ceſſaria volentis ad eccleſiam ire ⁊ bonam
miſſam audire. vt ſcilicet vadat cum ſilētio
ab inutili confabulatione. Quinto debet ve
nire cum regalibus muneribus: quia vadit
ad curiam magni regis qui dixit. Exo. xxiij.
Non apparebis in conſpectu meo vacuus
Cum enī xp̄ianus in altari inuenerit eundē
puerum quem tres magi inuenerunt in pre
ſepio dignum eſt vt ipſe ita veniat ad eccleſi
am ſicut illi venerunt ad bethleem cum mu
neribus regalibus ſi ſaltem habet. Qui aūt
non habent munera regalia deo digna. il-
lis ſufficiet bona voluntas. ſ. ꝙ vellent liben
ter portare munera regalia ſi haberēt: et ſe
pe acceptiores ſunt deo cum veniunt ad ec-
cleſiam ꝙ qui magna portant. Grego. dicit
Nihil deo ditius offertur bona voluntate
Hec ille. Qui autem ſatis habet dȝ recogno
ſcere ⁊ ſuis muneribus oſtendere ꝙ illū cre-
dit deum ſuum ⁊ dn̄m quē ſacerdos tractat
⁊ oſtendit oculis hominū ⁊ nō ſolum debet
hoc recognoſcere oblatione rerum ſuarum
verūetiam ſuiipſius. quia dignum eſt vt illi
omne offeramus quod ſumus ⁊ quod habe
mus. ⁊ eo magis dignum ꝙ ipſe deus nobis
vitam obtulit ⁊ ſeipſum. Specialiter auteȝ
debent illi venire cum muneribꝰ dandis mi
ſeris ⁊ pauperibus qui libenter exaudirent
in ſuis orationibus: quia etiam ipſe admit-
tit ⁊ multis annis amiſit vt pauperes iace-
ant ad fores eccleſie clamantes ⁊ mendican
tes ſubſidium elemoſyne. quatinus per hoc
introeuntibus inſinuet ſi vultis clamorem
veſtre orationis exaudiri in templo audite

et vos clamorem pauperum ante templum.
Prouer. xxi. Qui obturat aurem ſuam ad cla
morem pauperis ⁊ ipſe clamabit ⁊ nō exau
dietur. Hec ibi. Tantū de quinta conditiōe
neceſſaria volētis ire ad eccleſiā ⁊ bonā miſ
ſam audire: ſcilicet vt vadat cum regalibus
muneribus ⁊ plenis manibus ſi hz. Sexto
debet ire corde puro ⁊ ocioſo nihil cogitādo
niſi de deo quem querit in templo. Unde le
gitur de quadam muliere villana que remo
te habitabat ab eccleſia q̄ ſemper iuit quā
docūq̄ campanam audiuit pulſari ad eccle
ſiam p̄ miſſa ⁊ quando redibat proiecit ad ci
ſtam ſuam fabam vnā per foramen. Anno
vero circūuoluto rogauit deum intime. vt ſi
bi reuelaret quot miſſe de omnibus eſſent ſi
bi grate: ⁊ dicto v̄bo aperuit ciſtā ⁊ inuenit
tantum vnam fabam. Tunc ingemiſcēs ce
pit flere amariſſime dicens. O pie domine
qua de cauſa poteſt eſſe q̄ tantum laborem
perdiderim: q2 nullū diem p̄termiſi quādo
audiui campanā miſſalez quin perrexi ad ec
cleſiam in pluuia in tēpeſtate in niue ⁊ grā
dine ⁊ audiui miſſam ⁊ iam tantū fabā vnā
inuenio quaſi tantum vna miſſa ſibi ſit acce
pta de toto anno. ⁊ poſtq̄ diu fleuiſſet coraz
deo ⁊ etiam conqueſta fuiſſet caſum ſuū ho
minibus vicinis cū quibus ire ſolebat con
tigit cum ſic irent vt obuiam haberez ſacer
dotem quendam ⁊ dixerūt vicine mulieres
ad illum ſacerdotem. Domine conſolamini
iſtam mulierem quia contriſtata eſt nimiuz.
Queſiuit ſacerdos quid obeſſet illi. Et dixe
runt ei caſum qui contigit. Tunc ſacerdos
intulit. Non videtur mihi extraneum q̄ p̄
ditis omnem laborem veſtrum: quia confer
tis in via de vaccis et pecudibus veſtris. cū
igitur deo non intenditis nec ipſe intendit
vobis. Si bōas miſſas velitis audire debere
tis corda veſtra euacuare de oībus q̄ in mū
do habetis agere ⁊ nihil cogitare niſi de eo
quem adoratis in templo ſed dicatis mihi
inquid. Quod fabe ſunt reperte in ciſta. Re
ſponderunt vna tantum. At ille. Tunc am
plius contriſtandum non eſt: quia vna miſ
ſa de omnibus eſt deo grata. Dico q̄ remiſ
ſa ſunt ei oīa peccata: quia ideo miſſa quo
tidie fit in qua deo patri filius ſuus immola
tur vt peccatum mundi tollatur.

Sermo alius. lxviii.

[I]ntrans eccleſiam ad
audiendum bonam miſſam ibi ſimiliter ſex
cōditiones dz habere. Primo cū intraueris
ſigno crucis te benedicas crucem aſpicias:
⁊ primas orationes coram cruce facias di
cens ſicut docuit beatus Franciſcus. Ado
ramus te chriſte ⁊c̄. Legitur de quodam vi
ro fideli qui cuz eſſet mortuus apparuit ſuo
ſacerdoti fideliter pro ipſo oranti: gratias
agens ⁊ ſaluatum ſe dicens. Cum ſacerdos
eum interrogaret quid in vita ſua egiſſet q̄ḋ
deo placuiſſet. Reſpondit. Quandocūq3 vo
lui ad eccleſiam ire ſignum crucis feci ante
me anteq̄ exirem domum. ⁊ eundo dixi ora
tionem dominicam rogando deum vt face
ret me dignum intrare domum ſuam ⁊ poſt
q̄ veneram ad eccleſiam proceſſi ad crucem
dicens quinq3 pater noſter ad honorem quī
q3 vulnerum chriſti ⁊ poſt quodlibet pater
noſter adieci petitionem illam. Primo dixi
Domine hic ſto ante te tanquā mendicus
ante diuitē petens vt tuam gratiā mihi pro
modulo velis participare. Secundo dixi.
Domine hic ſto ante te vt ſeruus ante domi
num petens cibum ⁊ potum corporis ⁊ ſan
guinis tui ⁊ veſtem charitatis que operit
multitudinem peccatorum. Tertio di
xi. Ecce hic ſto ante te vt reus ante iudicem
terribilem petens vt mihi eſſe velis iudex pi
us quando ſeparabit̄ anima a corpore meo
Quarto dixi. Domine hic ſto ante te ſicut a
micus ante amicum petens vt charitas tua
eximia trahat me ad te vt liget me in te ⁊ nō
permittat me vnq̄ ſeparari a te. Quinto di
xi. Domine hic ſto ante te ſicut filius ante
patrem petens te: vt paternam hereditatez
finaliter non velis mihi denegare. Ecce ait
ille. Ita veni ⁊ intraui eccleſiam. ita dixi ora
tionem meam ⁊ ita veni ad gratiam. Hoc
quoq3 dicens euanuit. Et tantum de prima
conditione vtili ad eccleſiam intrantis ſcili
cet: vt ſigno crucis ſe muniat. Secundo cuz
introierit collocet ſe ad locum ſecretum ⁊ re
colligat omnes ſenſus ſuos diſperſos vt ſo
li deo vacet in ſuis orationibus ⁊ meditatio
nibus. Bernardus. Cum ad orandum eccle
ſiam intraueris fluctuantium cogitationuz
relinque tumultum. curam exteriorum om
nium obliuiſcere: vt poſſis ſoli deo vacare.
Fieri enim non poteſt: vt cum deo aliquan
do loquatur: qui cum toto mundo fabula
tur. Intende ergo illi qui intendit tibi. au
di illum loquentem tibi vt ipſe exaudiat
te loquentem ſibi. Hec ille. Tam ſecrete et
ſilenter debet bonus homo orare ⁊ deo va
care. vt nullus impediatur qui in latere ſuo

collatur. ꝛ maxime ne faciat talem ſtrepitū
quo ſacerdos in miſſa commoueatur. Legi
tur de quodam ſacerdote qui in quadā miſ=
ſa liberauit de purgatorio animas nonagin
tanouem. ꝛ cum interrogaretur quare nūe=
rus centenarius nō complebatur. Reſpōdit
hoc contigit ꝑpter maledictam ianuam q̄
aperiebatur ꝛ ad parietem ꝓijciebatur. q̄a
tunc memoria eiectus fui ꝛ raptu reuocat⁹
fui ꝛ quia redire non potui ad eandem me=
moriam ꝑpterea numerus manſit incōple=
tus. Ex iſto videtur ſequi ꝙ illi valde peccāt
qui tranſitum faciunt per eccleſiam ꝛ frago
rem quodammodo commouent per rumores
et clamores quos exercent: quia magnā ſa
lutem animarum impediunt. Etiam viden=
tur grauiter peccare alij qui ſi nō tranſeūt
ſed ſedet in loco aperto vt videantur a trā=
ſeūtibus ꝛ econuerſo ipſi videant tranſeūtes
quia per eorum aſpectus trahūt corda alio
rum ad ſe ita ꝙ corda talium plus occupan
tur cū hominibus quos viderint ꝗ̄ cum deo
Et tantum de ſcda conditione vtili ad eccle
ſiam intrantis: ſcʒ vt ipſe ſe collocet ad ali=
quem locum ſecretum ꝛ colligat omēs ſen=
ſus ſuos diſponēs ſe ad dn̄m deum. Tertio
poſtq̄ homo ſenſus ſuos diſperſos ſic colle
gerit dirigat eos ad paſſionem chriſti: quia
notabiliter paſſio chriſti repreſentatur in miſ
ſa. Et hoc diuerſimode. Altare enī cui ſacer
dos fixus ſtat ſignificat crucē ad quā xp̄us
fixus erat. ꝛ in ſignum huius ſacerdos ſtat
aliquando expanſis ꝛ eleuatis manib⁹ ad
repreſentandum memoriam extenſoꝝ bra=
chiorum chriſti in cruce. Calix ſuper altare
ſignificat effuſionem ſanguinis xp̄i in cru=
ce. Veſtes ſignificāt veſtes quibus chriſtus
in ſua paſſione deriſus eſt. Amicta ſuper ca
put ſignificat faſciam lineam qua iudei li=
gabant oculos chriſti in nocte captiuitatis
ſue: ꝛ percutiebant caput ipſius dicentes.
Propheriza nobis xp̄e: quis eſt qui te per=
cuſſit. Et in ſignū huius quando ſe incipit
induere debet primo amictum: in oculis ſu
is reprimere ad deſignandum obtectionem
oculorum chriſti. Veſtis alba ꝛ longa ſigni=
ficat illam veſtem albam qua chriſtus illu=
ſus fuit ab herode. Stola quā ſacerdos ha
bet in collo ſignificat funem: quo chriſtus li
gabatur ad colūnam dū flagellabatur: q̄a
in illo fune collum eius ligabatur ꝛ totum
corpus cum pedibus. Manipulus ſignifi=
cat funem quo manus ligabantur. Caſu=
la ſignificat purpureum veſtimentum quo
induebatur poſt flagellationem. Cum ergo
hec repreſentātur in miſſa merito debet bo
nus homo compaſſione moueri dum eſt in
miſſa ꝛ videt ꝛ conſiderat hec omnia: immo
ſtare deberet anima quaſi ſtaret in mōte cal
uarie: ꝛ videret omnia que ibi contigerunt
in feria ſexta paraſceues. Et quia mors xp̄i
facta eſt pro peccatis noſtris: ideo quis de=
bet ter percutere pectus ſuum: quando au=
dit ſacerdotem clamantem. Nobis quoq̄
peccatoribus vt oſtendat ſe dolere pro pec=
catis ſuis: propter que filius dei tam miſe=
rabiliter mori habuit: de peccatis que ipſe
fecit tripliciter in corde ſuo: ſcʒ per cogita=
tionem: delectationem: ꝛ conſenſum. Et tā=
tum de conditione tertia humili. Quarto
debet homo audiens miſſam vel genufle cte
re nunq̄ ſedere niſi quando legitur epiſtola
ꝛ graduale canitur: ꝛ quando infra miſſam
predicatur nunquā debet ire ſeu deambula
re niſi finita miſſa quando ſacerdos dicit.
Ite miſſa eſt. Signanter debet ſtare dum le=
gitur euangelium verſo vultu ad euangeli=
um. ad deſignandum ꝙ chriſtianus debet
eſſe paratus ad defendendum euangelium
ꝛ fidem chriſti quandocunq̄ fuerit oppor=
tunum. Genua quoq̄ flectere debet quan
do in credo dicitur. Homo factus eſt. ad ho
norem illius qui de ſummo celo deſcendit.
et in hunc mundum inferiorem venit. Ma=
xime quiuis flectat genua ſua in eleuatione
ſacramenti et vertat ſe cum facie et toto cor
pore verſus altare. Unde legitur de quodā
ſacerdote dum legeret miſſam de beata vir
gine que ſic incipit. Salue ſancta parēs eni=
xa puerpera regem qui omnia ꝛc̄. Et ipſe cor
pus leuaſſet vidit hoſtiam conuerſam in pu
erum pulcherrimum: et beatam virginem
in dextera parte altaris flexis genibus ꝛ ga
brielem in alia parte altaris adorantem et
dicentem. Hic eſt qui celum terramq̄ regit
in ſecula ſeculorum. Hec ibi. Cum ergo ce=
li domina flexit ſua genua immerito dimit=
tit purus homo in hac miſeria ꝙ non flectat
genua ſua quando adorat chriſti ſacramen
ta: quia ipſe idem eſt qui fecit celum et ter=
ram in ſecula. et ipſe primus ꝛ nouiſſimus.
Auguſtinus in quodam ſermone. Quis nō
adorat p̄imum ꝛ nouiſſimum. quaſi dicat ne
mo audet hoc dimittere. Reuera nemo au=
det niſi homo. Dyabolus non audet dimit
tere quādo nolam ſacramēti audit quin ge=
nua ſua flectat ſi qua habet: vt ſepe legitur in
miraculis de corpore chriſti: ſed miſer homo

pre nimia ſuperbia quando videt corpus chriſti audet dimittere ꝙ nõ flectat genua ſua. ſed quid ex hoc. Reuera ꝙ homo peior eſt dyabolo: qꝛ minus honorat deũ ꝗ̃ dyabolus. Et tantum de quarto. Quinto debꝫ homo audiens miſſam ſe cuſtodire ab oĩ colloquio. Uel ſi neceſſarium habet loqui loq̃tur breuiter ꝛ ſubmiſſe vel exeat eccleſiam: quia diuturnum colloquium in eccleſia vt in pluribus fit ex inſtigatione dyabolica et perditur omnis gratia que impetranda eſſet in miſſa. Exemplum legitur de quodam ſacerdote quomodo dixit matri ſue. Cũ ſis in breui moritura mater chariſſima prout intellexi ex reuelatione diuina vade ꝛ audi miſſam pro ſalute anime tue. Reſpõdit mater. Fili mi chariſſime plures miſſas audiui ad honorẽ dei. Tunc ſacerdos dixit matri ſue. Scio mater ꝙ nũ̃ vnam miſſã audiſti ſꝫ fabulationibus ꝛ ſalutationibꝰ ſemper occupata fuiſti: ſic tempus tale perdidiſti. Propterea ſuadeo ſi vis miſſam tibi valere nemini loquaris neqꝫ reſpondeas. ſed dicas tuum pater noſter deuotius quo potes. Reſpondit mater ſi ſalutationibus ꝛ allocutionibus nõ reſponderem dicerent homines me eſſe ſuperbam. Reſpondit filius Ne cures de hominibus. ſed de anima tua Factum eſt autem cum mater audiret miſſam cum ſilentio. vidit bufonẽ ſedentẽ ſuper ſcapulas ſuas ꝓpterea ipſa territa orare non potuit. verũtamen in eleuatione bufo cecidit ꝛ euanuit. Finita ergo miſſa mater dixit filio caſum. Reſpõdit filius. Dyabolus fuit ꝛ voluit te terrere vt clamaſſes ꝛ rumorẽ in populo concitaſſes. ꝛ ſic miſſam perdidiſſes. taceas cras ſimiliter. ꝛ illũ malignum bene vinces. in craſtino rediſt bufo et gyrauit aurem mulieris per totã miſſam Tertio die venit bufo quaſi volens intrare os mulieris. ꝛ ſtatim obturauit os ſuũ ꝛ ſudauit ex terrore magno magnũ ſudorẽ. Et poſt tertiam miſſam obijt et filio ſuo apparens: dixit. O ꝗ̃ bonum conſiliũ dediſti mihi fili mi. Reuera niſi illas tres miſſas audiſſe dãnata fuiſſem. Sexto debꝫ homo audiens miſſã manere quoadusqꝫ benedictõ detur. qꝛ benedictio quã ſacerdos habꝫ dare in fine miſſe. ſignificat benedictionẽ quã chriſtus ſummus ſacerdos dabit oĩbus electis in fine ſeculi. Cũ autem illam obtinere volumus iſtam negligere nõ debemꝰ: quia per illam iſtam mereri poſſumus ꝙ deꝰ nos benedicat in preſenti. et liberet nos ab omni periculo imminenti. Unde legimus de quodam tectore petrarum. qui cecidit de alta turri ꝛ ſaluus manſit vulnere letali. cũ poſtea illi diceret. Tu bñ ſignaſti te hodie. Ille reſpondens ait immo bene ſignatꝰ fui. quia de illa manu qua conſecratum eſt corpus chriſti accepi benedictionem. ꝛ illam fidem ſemper habui ꝙ illa die non poſſẽ periclitari quando miſſam audiui. et benedictionem accepi. Et hec de illo. Unde dicit Chriſo. Deuota ꝛ totalis miſſarum audiẽtia peccata diluit. gratiam impetrat de periculo corporis ꝛ anime cuſtodit. ꝛ finẽ bonum tribuit. In veteri teſtamento habemꝰ ꝙ patriarche habebant a deo poteſtatem benedicendi primogenitos ſuos. ꝛ illi dicebantur benedicti a domino: quia proſperum ſucceſſum habebant in bonis temporalibus. Non igitur mirandum dicimus ꝙ illi creduntur benedicti a deo qui cũ deuotione expectant ꝛ accipiunt benedictionẽ boni ſacerdotis in templo. qui poteſtatem habet in hoc ꝙ miniſter eſt. Sacerdos habet poteſtatem benedicendi panem purum et ſtatim poſt efficitur corpus chriſti. Non mirum ergo ꝙ melior et felicior efficeretur et beatior cui manu ſacerdotis multũ peccata delentur. Et tantum de vltima conditione vtili eccleſiam intrantis ꝛ miſſam audientis: ſcilꝫ vt maneat quoadusqꝫ benedictio detur. Rogemur ꝛc.

¶ In natiuitate domini. Ser. lxix.

p

Aruulus datus eſt nobis: ꝛ filius datus eſt nobis. cuius imperium ſuper humerũ eius. Eſa. ix. Circa litterã breuiter eſt notandum ꝙ in quolibet puero ſunt alique ꝓprietates que continentur in his verſibꝰ. Sunt pueri puri parui paruiſqꝫ cibantur. Currunt letantur cito dãt cito pacificãt. Et hec oĩa fuerũt i iſto benedicto puero ieſus cuius natiuitatẽ nos hodie celebramus. Primo eñ puer eſt purꝰ ab omni inquinamento ꝛ nequitia peccati. Et ideo puer dicitur quaſi purꝰ aer. ſic iſte benedictus puer ieſus hodie natus eſt puriſſimus: quia ipſe ita clarus eſt ꝙ in effigie ſui corporis tota trinitas ſe ſpeculatur. Iõ gaudere debẽt omnes peccatores hodie ad chriſtũ currentes vt ab eius puritate oĩs mũdemur ab omni macula peccatoꝝ. Quia de eius puritate legitur ꝙ ipſe eſt ſpeculum ſine macula ꝛ cãdor lucis eterne. Nulla eñ alia cauſa erat chriſto veniẽdi ad terram ꝗ̃ vt peccatores ſaluaret ꝛ ab originali peccato mundaret genus humanum. Et ergo ipſe hebraice dictus eſt ieſus: id eſt ſaluator

omnium ſeculoꝝ. Ideo quotienſcunꝫ pec
catoꝛ verbum propoſitum: ſcʒ Paruulus na
tus eſt nobis: audierit: ſecuruꝫ: acceſſum ha
beat ad ipſum: quia ipſe preſtabit veraꝫ me
dicinam omnibus languētibus. Secundo
pueri ſunt parui: id eſt humiles. Ratio eſt:
quia quāuis magne natiōis eſt puer inquā
tum adhuc puer eſt: nihil tamē differt a ſer=
uo cum ſit dominus omnium. ſic iſte bene=
dictus puer ieſus hodie natus cuꝫ ſit domi
nus omnium: ſcilicet celeſtium terreſtrium
⁊ infernoꝛum in hac ſacra nocte factus eſt:
ita paruus ꝙ de rege celoꝛum factus eſt fra
ter miſeroꝝ peccatoꝛum: ad Philip. ij. Exi
naniuit ſemetipſum formam ſerui accipiēs.
Et ergo paupes cum ſpirituali gaudio chꝛi
ſtum hodie accipiant in coꝛdis hoſpitio: nā
chꝛiſtus hodie in hunc mundum venit vt vo
luntarie paupertatis oſtenderet dignita=
tem. Ideo ipſe intantum pauper factus eſt
ꝙ ex nimia inopia ⁊ paupꝛtate mater eius
tantum non habuit ꝙ eum inuoluere potu
it: ⁊ hoc xp̄us fecit vt ſua paupertate pau=
peres ditaret ⁊ in regno celoꝝ collocaret.
Unde Math. viij. Uulpes foueas habent ⁊
volucres celi nidos: filius autem hominis
non habet vbi caput ſuum reclinet. Et ideo
quotienſcūꝫ pauperes audierint verbum
propoſitum gaudere debēt ꝙ chꝛiſtus ſua
paupertate eos ditauit ⁊ in regno celoꝛum
collocauit. Tertio pueri ſunt multum ꝓdi=
gi ⁊ largi: qꝛ pro pomo vel piro darent ma=
gnam maſſam auri ſi haberēt: ſic iſte bene=
dictus puer ieſus natus de maria virgine
eſt ita largus ⁊ liberalis ꝙ ipſe vult pro
exigua re: ſcʒ parua elemoſyna dare celeſtē
theſaurum. Iſte theſaurus eſt valde precio
ſus: qꝛ multū chare emptus eſt. Primo iſtuꝫ
theſaurum multum chare comparauerunt
ſancti tres reges p̄cioſa munera iſti puero
offerentes. Secundo ſancti apoſtoli omnia
relinquentes pro chꝛiſti nomine: vt heredes
fierēt in domo domini. Tertio zacheꝰ dās
pro illo theſauro dimidium bonoꝛum ſuoꝝ.
Luce. xix. Sed prochdoloꝛ a peccatoꝛibus
nec omnia nec dimidia pars ⁊ qđ peius eſt:
nec aliena que iniuſte poſſidentur dātur ꝓ
illo. Item dicit dominus. Si in alieno infi=
deles fuiſtis quod veſtrum eſt quomodo da
bitis. Et qꝛ iſte theſaurus eſt: ita leuiter cō=
parandus: ideo omēs diuites properent vt
eum emant ſuis elemoſynis ab hoc puero
cuius natiuitatem eſaias nobis inſinuat di
cens. Paruulus natus eſt nobis: ⁊ filius da
tus eſt nobis: ⁊ factus eſt p̄ncipatus ſuper
humeruꝫ eius. Quarto puer iratus cito pa
cificatur per floꝛem vel roſe oſtenſionem.
Sic iſte benedictus puer ieſus quotienſcun
qꝫ offenditur verbis vel factis ſi oſtenditur
ei flos confeſſionis vel roſa vere ſatiſfactio=
nis: ſtatim obliuiſcitur iracūdie ſue: ⁊ ideo
gaudere debent omnes qui ſe in hoc aduen
tu affixerunt: vigilijs: ieiunijs ⁊ oꝛationibꝰ
quia ſi hunc puerum offenderunt ipſuꝫ pla
cent per roſam ſue penitentie hodie ei oſtē=
ſe. O quale gaudiuꝫ beatiſſima dei genitrix
habuit ſi natiuitate ſui dilectiſſimi filij. Un
de legitur ꝙ ex mero gaudio cuꝫ pluſqꝫ cen
ties i hac ſacra nocte deoſculata fuit: de pre
ſepio eum accepit: ⁊ iterum in preſepio po=
ſuit dicens ſm̄ Ambroſiuꝫ. Tu es deus me
us: tu es creatoꝛ meus: tu es dilectiſſimus fi
lius tuus: ⁊ his dictis: repoſuit eum in pre=
ſepe. O qꝫ delectabile eſt hodie tractare de
illo dulci ⁊ benedicto puero q̇ vbicūꝫ duo
colloquuntur de eo ſemper vult eſſe eoꝛum
tertius. Unde legitur exemplum ꝙ fuerūt
due iuuencule in quodam clauſtro multum
ſociales que in hac ſacra nocte intrauerunt
quandam deſertam domum illius clauſtri
poſt pꝛimam miſſam poꝛtantes ſecum tres
cuſſinos vt in eis collocationem haberent
⁊ loquerētur de iſto puero Ieſu donec pulſa
retur ad ſecundam miſſam. Querebat au=
tem vna illaruꝫ aliaꝫ: quare duos cuſſinos
haberet: ⁊ ipſa tantum vnum. Reſpondit
alia. Ego vnum illoꝛum ponam in medio:
vt puer Ieſus deſuper ſedeat: quia ipſe di=
cit. Ubi duo vel tres congregati ſunt in no=
mine meo: ibi ſum ego in medio eoꝛum vbi
dicit euangeliſta. Quid plura. Ipſe iuuencu
le due ſederunt in iocunditate magna ta=
lis collatōnis a feſto natiuitatis chꝛiſti vſ=
qꝫ ad feſtuꝫ natiuitatis ſancti Iohānis bap
tiſte: non putantes interim ſpacium duarū
hoꝛarum fuiſſe. Abbatiſſa vero ⁊ alie nomi
nales erāt multū perterrite ignoꝛantes vbi
he due virgines remanſiſſent. Contigit au
tem ꝙ in vigilia ſancti Iohannis baptiſte
quidaꝫ bubulcus clauſtrum perambularet
⁊ a caſu ante hanc deſertam domum venit
in qua vidit has duas puellas i magno gau
dio poſitas perditaſqꝫ tandiu: viditqꝫ in ea
rum medio quendam pulchꝛum paruulum
poſitum ſuper cuſſinum: qui tacens ſtatim
indicauit abbatiſſe: que ſecuta bubulcum vſ
qꝫ ad domum illam vidit hunc dilectum pue
rum quaſi ludentem cum eis. Cunqꝫ pre ru
boꝛe abbatiſſam interrogarent vtrum pul=
ſatum eſſet ad ſecundam miſſam nihil ali=
ud putantes qꝫ per breue ſpacium ſe fuiſſe
illic. Reſpondit abbatiſſa conſiderans carū

ſimplicitatem. Alie chariſſime cito pulſabitur ad ſecundam miſſam: ſed vbi dimiſiſtis puerum qui inter vos conſederat. Cui ille cum iuramento dixerunt, ſe nullum puerum in earum conſortio vidiſſe. Quibus illa ait. Sorores mee nolite expaueſcere. Utiqꝫ i veſtro conſortio, fuit puer ieſus quem vos non vidiſtis: licet ego vidi: qui vos conſeruauit in tali gaudio a nocte natiuitatis chriſti vſqꝫ ad vigiliaʒ natiuitatis ſancti Johannis baptiſte: ⁊ eas cum ſumma reuerentia vſqꝫ in mediuʒ aliarum ſororum duxit: ⁊ omnia que vidit ceteris enarrauit. Igitur fratres chariſſimi quotienſcunqꝫ audierimus verbum propoſituʒ: ſcʒ Paruulus natus eſt nobis letari debemus eo ꝙ ipſe pro nobis naſci voluit vt ſua natiuitate reduceret nos ad terram promiſſionis que eſt regnum celorū Ad quam nos perducat ⁊c.

ℭ In circuncisione domini. Sermone. lxx.

Poſtqꝫ impleti ſunt dies octo vt circūcideretur puer ⁊c. Luc. ij. In hoc euāgelio duo breuiter ſunt notanda. Primo quare chriſtus voluit circūcidi. Secūdo que vtilitas proueniat homini ex hoc nomine. Primo dicendum eſt ꝙ chriſtus voluit circūcidi ꝓpter ſex cauſas. Primo vt impleret preceptū veteris teſtamenti qḋ erat tale: vt omnis maſculus octauo die circuncideretur: ſʒ quia chriſtus nō venit ſoluere legem ſed adimplere: ideo voluit circuncidi: q2 alias iudei potuiſſent dixiſſe ꝙ ipſe eſſet legis transgreſſor. Secundo vt ipſe legeʒ perſonaliter approbaret quam Moyſi dedit: quia ſi chriſtus incircūciſus manſiſſet iudei potuiſſent dixiſſe ꝙ ipſe eorum patribus dediſſet legeʒ quaʒ perſonaliter nō approbaret: ergo chriſtus voluit hodie circuncidi. Tertio vt oſtēderet iudeis ſe verum corpus aſſumpſiſſe ⁊ non fantaſticum. Si enim xp̄s incircūciſus manſiſſet ⁊ ſanguinem nō fudiſſet iudei potuiſſent dixiſſe ꝙ ipſe corpus fantaſticum aſſumpſiſſet quod ſanguinē nō poſſet mittere: ⁊ vt xp̄s errorem hunc remoueret circuncidi voluit. Quarto xp̄s circūcidi voluit rōne iudeorum: quia ſi incircūciſus manſiſſet iudei potuiſſent dixiſſe ꝙ chriſtus eſſet diſſimilis eorū patribus: ⁊ ob hanc cauſam chriſtus circuncidi voluit ne iudei per hoc potuiſſent ſe excuſare ⁊ ei prohibere ne eorum ſynagogam intraret. Quinto ipſe voluit circūcidi ratōe diaboli: ſcilicet vt ſic diabolo celaretur myſterium incarnatōis ieſu chriſti. Quia circunciſio tantuʒ valuit ſicut modo baptiſmus: id eſt ꝙ iudei per circunciſionē liberabātur ab originali peccato quod modo abluitur in baptiſmo: excellit tamen baptiſmus circunciſionē in vno: quia homo per baptiſmum poteſt peruenire ad regnum celorum quod nulli conceſſum erat per circunciſionem. Ideo chriſtus voluit circuncidi: quia ſi incircūciſus permanſiſſet: tunc diabolo ex hoc conſtaret ꝙ ipſe natus eſſet qui eum depredaret. Sexto ratione noſtri: et hoc dupliciter. Prīo noſtra infirmitas erat tam ignominioſa ꝙ curari non potuit niſi prius eſſemus balneati regali ſanguine: iō ipſe motus miſericordia fraterne dilectionis videns ꝙ aliud nō poſſemus habere remediū: ipſe hodie pro nobis emiſit ſanguinem ſuum: vt in eo balneati mundaremur ab omnibus inquinamentis. Secūdo quia omnis chriſti actio eſt noſtra inſtructio: ergo chriſtus circuncidi voluit vt ipſe nos doceret in hoc ꝙ nos circūcideremus ſpiritualiter omnia membra noſtra cauſa dei ⁊ pro ſalute animarum noſtrarū. Ideo primo debemus circuncidere oculos noſtros ne videant quod ſit illicitū nec concupiſcant Mat. v. Omnis qui viderit mulierem ad concupiſcendum eam ⁊c. Et ſicut peccatuʒ eſt inſpiſcere mulierem ad concupiſcendum eam ſic etiam peccatum eſt ꝙ mulier ſe ornatā oſtēdit vt concupiſcatur: quia particeps eſt omnium peccatorum que inde proueniunt: nā agens ⁊ conſentiens pari pena puniuntur. Secundo debemus circuncidere noſtrum os ab omnibus verbis nociuis ⁊ ocioſis: qḋ ſi nō fecerimus: ſine dubio in die iudicij de illis reddemus rationeʒ coraʒ ſummo iudice. Math. xij. De omni ꝟbo ocioſo quod locuti fuerint homines ⁊c. Item in circunciſione oris tria ſunt attendenda. Primo vt homo in ore ſuo habeat pauca verba: quia etiam in multiloquio deeſt ſapientia. Secundo vt verba que profert aliquis ſint vera: q2 dicitur Sapiētie prīo. Os quod mentit occidit animam. Tertio vt illa verba que profert aliquis ſint vtilia: ſcʒ vt quodcunqꝫ homo loquitur ſit in laudem dei ⁊ ſalutē anime: quia quando homo verbis ſuis non poteſt prodeſſe tunc iubetur ſilere. Tertio debemus circūcidere cor noſtrū ab omnibus malis ⁊ peruerſis cogitationibus q̄ hominem a deo ſeparāt. Quarto debemus circūcidere manus noſtras ne per eas attrahamus nobis illicita per vſuram, furtum: vel

rapinam acquiſita quia ſm Auguſt. pecca-
tum non dimittitur niſi ablatum reſtituat.
Quinto debemus circūcidere pedes noſtros
de omnibus illicitis greſſibus ſcilicet chori
ſationum. taxillationum. adulterij ꝛc. ꝛ per
conſequens omnia alia membra circūcide-
re debemus ꝑ q̄ detrimentū anime pati poſ
ſumus in die iudicij. Non tantum hec mem
bra circūcidere debemus: ſed etiam abſcin-
dere ꝛ a nobis proijcere debemus. Unde in
euangelio Mathei. xviij. Si ſcandalizauer-
it te pes tuus abſcide eum ꝛ proijce abs te
quia melius eſt tibi ad vitam ingredi debilē
vel claudum ꝙ̄ duas manus habentem ꝛc.
ꝛ ideo chriſtus voluit circūcidi corporaliter
vt nos in omnibus membris noſtris circun
cidamus nos ſpiritualiter. ꝛ in ſignum hu-
ius vt ſimus memores paſſionis domini no
ſtri ieſu xp̄i. Quare dixi verbum propoſitū
ſcilicet. Poſtꝙ̄ impleti ſunt dies octo. Item
debemus ſcire ꝙ xp̄us pro nobis ſanguinē
ſuum quinꝙ̄ vicibus fudit. Primo hodier-
na die in circūciſione. Secundo in orto quā
do adorauit patrem ſuum celeſtem dicens.
Pater ſi poſſibile eſt ꝛc. ꝛ ſic ex nimio terro
re factus eſt ſudor eius tanꝙ̄ gutte ſangui-
nis in terram decurrentis. Tertio in flagel
latione. quia ipſe erat a iudeis ad columnā
ligatus in qua erat tantum flagellatus ꝙ a
cies acus effigiei totius iam corporis ſane
ꝛ illeſe non potuit ſuperponi. Quarto in af-
fixiōe crucis. in qua corpus ſuū ita erat extē
ſum ꝙ omnes eius vene erant dirupte. Ps.
Dinumerauerunt omnia oſſa mea. Quin-
to in lateris apertiōe: de quo exiuit ſanguis
ꝛ aqua in remiſſionem omnium peccatorū
In ſignum huius presbyter in miſſa vertit
ſe quinquies ad populum vt eum incitet ad
memoriam dominice paſſionis: vt ſcilꝫ ho-
mo ſuo creatori regratietur de tali bn̄ficio.
Secundo notādum ꝙ homini ꝓuenit mul-
tiplex vtilitas ex vocabulo huius nominis
ieſus. Primo quia hoc nomē fortificat nos
in noſtris tribulationibus ꝛ aduerſis. De
hoc habetur exemplū in legenda ſcti Igna
cij vbi legitur ꝙ cum imperator Trayanus
eum plumbatis cedi iuſſiſſet. latera eius cō
buſſiſſet necnon ambulare cum feciſſet ſuꝑ
prunas. Ignacius in tot tormentis nunquā
ceſſauit ab inuocatōne huius dulciſſimi no
minis a quo tortores mirati interrogaue-
runt eum cur totiens replicaret hoc nomē
ieſus. Quibus ait hoc nomen ſcriptū eſt in
corde meo ꝛ ergo ab eius inuocatōe nequeo
ceſſare: quia preſtat mihi refrigerium in me
is grauiſſimis tormentis. Cumꝙ̄ igit̄ Igna
cius obiret tortores memores ſunt verbi il-
lius ꝛ cor eius euellerunt ꝛ ſcindentes ꝑ me
dium inuenerūt in eo aureis litteris ſcriptū
hoc dulce nomen ieſus. Unde ex hoc pluri-
mi ceciderunt. Secundo per hoc dulce no-
men cecis datum eſt lumē ꝛ claudis greſſus
vt patet in Act. apoſtolorum. vbi legitur ꝙ
claudus quidā in hieruſalem peteret elemo
ſynam ab introeuntibus in templum: conti
git Petrum ꝛ Johannem ibi aſcendere qui
cum ab eis aliquid peteret. Reſpondit Pe-
trus. Argentum et aurum non eſt mihi: qd
autem habeo tibi do. in nomine domini no
ſtri ieſu chriſti ſurge ꝛ ambula. qui continuo
ſurrexit ſanus ꝛ ambulauit. Tertio hoc dul
ce nomen ieſus liberat hominē a peccatis
quia ieſus dicitur ſaluator. nam per illō no
men accipimus remiſſionem peccatorū. Au
guſti. Quid eſt ieſus niſi ſaluator. Ergo bo
ne ieſu propter teipſum eſto mihi ieſus. id ē
ſaluator. Noli domine ſic attendere ad ma-
lum meum: vt obliuiſcaris nomen tuum.
Quarto ꝛ vltimo hoc nomen ieſus adiuuat
hominem contra inſultus demonum. de ꝟ
tute huius melliflui nominis dicit Petrus
rauēnē. Hoc nomen ieſus dedit cecis viſū
claudis greſſum. mutis ſermonem ꝛ mortu
is vitam totamꝙ̄ poteſtatē dyaboli virtus
huius dulciſſimi nominis effugauit de ob-
ſeſſis corporibus. Quod autem hoc nomen
benedictum ieſus adiuuet hominem cōtra
inſultus demonum hoc patet. Exemplum
legitur cum beatus Patricius predicaret ꝑ
hyberniam rogauit dominū vt oſtenderet
aliquod ſignum per quod homines territi
agerent penitentiam ꝛ certe apparuit pute
us marinus. Reuelatum eſt ei ꝙ ibi eſſꝫ lo-
cus purgatorij in quem ſi aliquis deſcende-
re vellet pro peccatis ſuis alia ſibi nō reſta-
ret pena. Quod audientes multi ingredie-
bantur qui nunquā ſunt reuerſi. Erat ibiꝙ̄
dam nobilis nomine Nicolaus qui in hunc
puteum deſcendere voluit ꝓpter multitudi
nem peccatorum ſuorum ne in aliū veniret
locum tormentorum. Ecce hic inuenit in
via quoddam oratorium albis monachis
repletum qui dixerunt. Eſto conſtans: quia
multa temptamenta ſuſtinebis: ꝛ ergo quo
tienſcumꝙ̄ ſenſeris te afflictum protinus
clama. Adiuua me domine ieſu chriſte ꝛ mi
ſerere mei et ſtatim adiuuabit. Cumꝙ̄ ab
eis proceſſiſſet ſubito demones tanꝙ̄ beſtie
ſibi occurrerunt mugientes contra eum.
Tūc ait. Adiuua me domine ieſu xp̄e ꝛ mi-

ſerere mei ⁊ ſic euaſit a beſtijs. Abinde aūt ꝓgrediens vidit magnum ignem in quē cū ipſe per demones ꝓiectus fuiſſet ſubito clamauit ⁊ ſtatim ignis extinctus eſt. ꝓcedens vltra vidit ꝓfundum puteum de quo exiuit fumus ſulphure⁹ ⁊ clamor maxim⁹. in quē cū ipſe ꝓiectus fuiſſet clamauit vt ſupra ⁊ ſtatim liberatus eſt. Tandem vidit quendā ſtrictum pontem ſub quo fluuius currebat igneus quem cum tranſire deberet a demonibus eſt in eo tractus per pedes: quare ſtatim clamauit. ſic per auxiliū huius benedicti nominis vltra pontē ꝑuenit vſq; ad quēdam campū mira ſuauitate florū decoratū viditq; in eo duos iuuenes albis veſtitos q eum duxerunt in quādam ciuitatem quam paradiſum dixerunt. Iſte autē nicolaus rediens ad vitam poſt ſpacium peracta penitentia per hoc benedictum nomen ieſus in paradiſum peruenit. Ad quod nos ⁊c̄.

¶ In epyphania domini.
Sermo. lxxj.

Vbi eſt qui natus eſt rex iudeorum. eius ſtellam vidimus in oriente. Mathei. ij. In verbis huius euāgelij tria breuiter ſunt notanda. ſcilicet vera incarnatio filij dei viui. Secundo noue ſtelle apparitio Tertio deuota regum adoratio. Primū ibi Ubi eſt ⁊c̄. Secundū ibi. eius ſtellam vidimus ⁊c̄. Tertium ibi. venimus cū muneribus adorare eum. Primo notare debemus veram incarnationē domini noſtri ieſu xp̄i: ex hoc ꝙ hi tres reges a tam remotis partibus ducti per hanc ſtellam venerunt: ab oriente vt hunc puerum viderent ⁊ eum adorarent q̄ non eſt mirandum ꝙ ille qui per ſanctos angelos ſuam natiuitatem mundo notificauit ⁊ paſtoribus in iudea ſup gregē ſuum vigilantibus. ſi idem eandem incarnationem ꝑ ſtellam oſtendit magis in oriente quia apud deum nihil impoſſibile eſt: lʒ hi adhuc gentiles erant pagani: tamen cognouerūt ꝙ tale ſignum eſſet magni regis: ideo quando ipſi venerunt in hierl'm ex magno cordis deſiderio dixerunt ꝟbum ꝓpoſitū. Ubi eſt qui natus eſt ⁊c̄. Secundo notat̄ noue ſtelle apparitio in hoc ꝙ reges dixerunt ad herodem. vidimus ſtellam eius in oriente. Unde notandum ꝙ hec ſtella dicit̄ noua ꝓpter quinq;. Nam alie ſtelle create ſunt in initio creationis mundi. hec aūt in die natiuitatis de nouo ⁊ ex nihilo creata eſt. Secūdo hec ſtella differebat ab alijs in forma: q̄ hec ſtella ꝓferebat in ſe formā pueri baiulātis crucē in humeris ſicut ait Criſ. Tertio in ſplendore: q̄ cum omnes alie ſtelle lucerent: iſtos tamen tres magos ducere nō poterant ſicut iſta. Quarto in tranſitu q̄ cum omnes ſtelle in firmamēto ſint fixe hec erat in aere circa terrā. alias eīn ipa nō potuiſſʒ ipſis magis viam demonſtrare. Quinto in officio quia cum alie ſtelle manifeſtēt noctē hec erat ad manifeſtandū verum diem. ſcʒ xp̄m qui eſt ſol iuſticie. Qualiter aūt accidit ꝙ iſti tres reges hanc ſtellam viderūt in nocte natiuitatis xp̄i breuiter audietis. Dicit eīn Criſ. ꝙ quidam inſpectores ſecretorū ⁊ aſtronomi ſicut erant iſti tres reges elegerunt de ſeipſis duodecim ⁊ ſi quid eorū moriebatur. tunc filius illius aut aliquis ꝓpinquorum ſuorū in loco illius defuncti ſubſtituebatur. Hi ergo ſingulis annis aſcenderunt ſuper montem victorialē ⁊ tribus diebus ⁊ noctibus ibi morantes laudabant et exorabant deum vt eis oſtenderet illā ſtellā quam balaam ꝓpheta predixerat. Quadā ergo vice. ſ. in nocte natiuitatis domini noſtri ieſu chriſti ſiue in die dum ſic ibi manerent ſtella quedam ad eos venit ſuper montem que habebat formam cuiuſdā pulchri pueri. in cuius capite crux ſplēdebat. q̄ magos allocuta eſt dicens. Ite velociter in terram iuda ⁊ ibi regem natum inuenietis. tūc illi cōtinue ire ceperunt ab oriente vſq; i meridiem: ⁊ hoc in dromedarijs qui tantū ambulant. in vna die quātum equus in tribus. Credendum eſt autem ꝙ hi tres non venerunt ex vna regione ⁊ ideo ſingulariter ambulauerūt cūq; vnus alteri in via a caſu obuiaret. Ceperūt ſinguli inqrere de qua terra eſſʒ alter ⁊ dixerūt de hac ſtella. ſ. qualiter poſſent inuenire eū cuius ſtellā viderant in regione. Dixitq; vnus illorum. Ego ſcio ꝙ herodes rex hieroſolymitanorū duxit ſibi vxorē de regali ꝓgenie. igitur ipſum viſitemus. Cūq; veniſſent ad herodē ipſi dixerūt verbū ꝓpoſitū. Ubi eſt qui natus eſt ⁊c̄. Qd̄ audiēs herodes turbat⁹ eſt valde: ⁊ tota hieroſolyma cū illo. Cōuocatiſq; ſcribis ⁊ principibus iudeorū ſciſcitabat̄ ab eis vbi xp̄us naſceretur. At illi dixerunt. in bethleem iuda. ſic eīn ſcriptū eſt. Quo audito dixit herodes magis. Ite ⁊ diligēter querite de hoc puero: ⁊ cum inueneritis renunciate mihi: vt ⁊ ego veniens adorem eum. Hoc aūt dicebat fraudulenter vt ſi ſciret vbi puer eſſʒ natus ꝙ ipſum occideret. Illis autem abeuntibus ſtella quam perdiderant antecedebat eos vſq; dum veniens ſtaret ſupra vbi erat puer. Uidentes autem ſtellam magi gau-

ſi ſunt gaudio magno. Et intrantes domum inuenerunt puerum cum maria matre eius: ⁊ procidentes adorauerunt eum. Tertio notatur deuota reguz adoratio nec non eorum collatio in hoc ꝙ dicitur ⁊ venimus ⁊c. Unde notandum ꝙ quilibet iſtorũ regum apertis theſauris ſuis domino obtulit oblationem ſingularem ⁊ vniuerſalez Nam primus rex obtulit deo aurum. alius thus. tertius myrrham. Igitur chariſſimi ſi tales pagani obtulerunt domino taz precioſa munera multomagis nos chriſtiani offerre debemus munera multuz precioſiora. Aurum autem offerre deo ſpiritualiter nihil aliud eſt ꝙ̃ puram confeſſionem de omnibus peccatis noſtris facere. et qui nõ vult offerre tali modo offerat myrrhaz per quam ſignificatur vera contritio. Myrrha in ſe multum eſt amara. ⁊ poſita iuxta corpus mortuum non permittit illud corrodi a vermibus nec corpus putreſcere. Sic vera contritio depellit ab homine omnem fetorem peccatorum nec ſinit vermes: id eſt demones. corpus: id eſt animaz corrodere. Sequitur igitur de thure. Thus enim cuz incenditur mittit fumum ad ſuperiora. ⁊ ſignificat orationem mundam propter delectationez odoris. ⁊ hoc thus offerre deo debemus cum auro confeſſionis ⁊ myrrha vere contritionis ſi iram dei placare volumꝰ Si autem volumus vt fumus noſtre orationis veniat ante conſpectum altiſſimi: tunc faciamus ei duas alas. id eſt ieiuniuz ⁊ elemoſynam. ſicut dicit Chriſo. ꝙ fumus deuote orationis ab his ducitur ante conſpectum dei ⁊ procurat vt dominus noſter ieſus chriſtus exaudiat. ⁊ fontez ſue miſericordie ſtillare faciat ſuper peccatorem. hoc patet. Exemplum legitur in geſtis romanorũ ꝙ in iudea erat quidam mons magnus et altus in cuius ſuperficie erat quidam fons de quo exibant riuuli aquarum ad irrigandum totam terram in circuitu vallium.

Contigit autem aliquando ꝙ terra propter ariditatem aqua indigeret. ⁊ tunc habitatores miſerunt quandam pulcherrimam virginem cum quodaz ſeruo. vt hi coram fonte dulciter cãtarẽt. Quo facto fons ille ex tenere virginis voce motꝰ ſtatim emiſit riuulos ſuos ad irrigandum terrã illam quantum neceſſe erat. Per hunc montem magnum intelligo celum. per fontem deuz omnipotentem: id eſt chriſtum intelligere debemus. per aquam dei miſericordiam. habitatores vallium omne genus humanum quod indiget dei miſericordia: p puellam cuz ſocio ſiue ſeruo ipſa oratio deuota cũ ieiunio ⁊ elemoſyna ſignificatur. Ut ergo terre noſtre conſcientie irrigentur per riuulos miſericordie dei ⁊ eius gratie. neceſſe habemus vt hanc puellam: ſcꝫ deuote orationis mittamus vt cantant coram fonte: id eſt chriſto qui eſt fons viuus hoc carmẽ humile: ſcꝫ miſerere mei deꝰ ⁊c. Et ſine dubio fons iſte viuus chriſtus ieſus vult humectare terram noſtre conſcientie riuulis ſue miſericordie ⁊ gratie. quia ſm pſ. Cor contritum ⁊ humiliatum deus non deſpicies. Rogemus ergo dñm vt ei hodie cũ iſtis tribus regibus munera noſtra precioſa: ſcꝫ aurum pure cõfeſſionis. ⁊ myrrham vere cõtritionis. et thus deuote orationis offerre valeamus vt cum eo eternaliter viuere impetremus. Quod nobis ille concedat qui ſine fine viuit ⁊ regnat.

¶ Ad laudem et honorem oĩpotentis dei: virginiſ ꝙ̃ matris eius glorioſe. necnon vtilitatẽ totius eccleſie finiũt ſermones notabiles ꝙ̃ꝙ̃ breues Dormi ſecure intitulati. Impreſſi Lugd. Anno dñi. M. ccccc. iii.

mm

[illegible]

TOLEDO
BIBLIOTECA PROVINCIAL
Sala Reserva
Número 112

Res.
112

1503

Lugduni